

OSHO
CESTA
BÍLÉHO
OBLAKU

PRAGMA

Bhagwan
Shree
Rajneesh

MÁ CESTA
JE CESTOU
BÍLÉHO MRAKU

Překlad M. S.
komentář Karel Makoň

Úvod

Statisíce let potřebuje světlo od jednoho konce mléčné dráhy k dosažení druhého konce - a mezi milióny sluncí naší galaxie je i jiný hvězdný systém, v nepředstavitelných vzdálenostech a v nikdy nepředstavitelných číslech. - Universum, v němž sami žijeme. Ale kým jsme, odkud přicházíme a kam jdeme? Každý člověk, který v sobě pocítil tuto otázku se nevzdává, dokud nenalezne pro sebe uspokojující odpověď. Ani filosofická, ani vědecká, ani žádná vědění z knih nemohou uspokojit tyto podstatné otázky o naší existenci, nýbrž jen v celém bytostném stavu prožitá a naplněná odpověď tak může učinit. Při tomto hledání narazí každý člověk zcela zákonitě na jména Ježíš, Buddha, Lao-Tse, Sokrates, na písma Zenu nebo Sufijských mistrů, a bude možná na cestě životem usilovat, aby našel člověka, který poznal podstatu zkušenosti, která je odpovědí na tyto otázky, člověka, který jimi žije a je připraven podělit se svým osvícením s druhými. Takový člověk je na Východě nazýván Buddhou. Traduje se, že Buddhové vždy byli těmi, kteří dávali možnost transformace nevědomého, automatického života do vědomého, naplněného, extatického bytí uvnitř tohoto vesmíru.

BHAGWAN SHREE RAJNEESH je osvíceným mistrem, Buddhou. Žije v Indii, kde jej v posledních letech vyhledalo tisíce lidí ze všech dílů světa. Byli přitahováni magnetickou silou, kterou vyzařuje a pravdivostí jeho slov, která s plnou láskou a porozuměním patří těm, kdož u něho hledají pomoc. V atmosféře důvěry z jeho strany začíná veliké dobrodružství cesty do nitra.

Bhagwan říká: „Život není problém, který by měl být rozřešen, nýbrž velkou horou, mystériem, které člověk může prožít a poznat.“ Prostřednictvím nových, Bhagwanem vyvinutých meditačních technik, prostřednictvím možnosti intimního sjednocení s ním, zasvěcením do sanjasinství, prostřednictvím skupinových terapií se zkušenými západními therapeuty a prostřednictvím hudby a tance vzniká a vyrůstá nový vztah k tomuto životu, k zázraku naší existence a ke světu, v němž se nalézáme.

Tato kniha obsahuje 15 přednášek, které Bhagwan přednesl před velkou skupinou žáků a návštěvníků ve svém ašramu.

Táhnoucí, větru odevzdaný mrak, je symbolem nového životního pocitu, v němž se nalézá člověk, který se odvážil osvobozujícího skoku z omezenosti svého kontrolujícího a bojujícího já, do nekonečnosti této existence a který se odevzdal vesmíru, jenž nás chrání a udržuje, jenž nás formuje a námi dýchá. Vpravdě takový člověk se odevzdává, bez zbytečných vědomostí avšak plný důvěry, poněvadž pohlédl do očí Buddhovy pravdy a do nekonečné lásky.

Swami Chaitanya Hari

První ráno - 10. května 1974

Bhagwane,

proč se nazývá Tvá cesta
Cestou bílého mraku?

Krátce před Buddhovou smrtí
přišel kdosi za ním s otázkou,
zda bude člověk po své smrti dál žít,
či se prostě rozplyne v nic.

Není to nová otázka,
patří k nejstarším,
často vyhledávaná a znovu opakovaná.

Vypráví se, že Buddha odpověděl:
„Jednoduše se rozplyne jako bílé mraky.“

Dnes ráno byly na obloze bílé mraky.
Nyní zmizely.
Kam se ztratily?
Odkud přišly?
Jak se vytvořily jejich tvary, jak se opět rozpustily?

Bílý mrak je mystérium;
celým jeho bytím je přicházet a odcházet.

A to je první důvod, proč nazývám
svou cestu cestou bílého mraku.
Je však mnoho dalších,
o nichž bude dobré uvažovat a meditovat.

Bílý mrak je bez kořenů,
je bezpříčinnou věcí a nemá domov.
Nic jest jeho vlastí.
A přece existuje.
A právě takový je celý vesmír - jako bílý mrak -
bez jakékoliv příčiny,
bez jakékoliv poslední příčiny.
Existuje.
Existuje jako mystérium.

Bílý mrak nemá vlastní cesty.

Vzniká a zaniká.
Nemá cíl,
nevyplňuje osud, nemá konce.

Bílý mrak nelze zklamat,
neboť znovu přicházet je jeho smyslem.

Má-li někdo nějaký cíl, musí být též klamán.
Čím účelněji soudí jeho rozum,
tím víc zažije strachu, frustrací a zklamání.
Pojal-li jednou nějaký cíl,
usiluje o pevně stanovený směr.
Veškeré bytí však nemá svět,
Vesmír nejde nikam,
nemá žádné záměry ani cíle.

Kdo má nějaký záměr,
je proti veškerenstvu a bude zklamán.
Nemůže proti Celku bojovat,
Tvůj život je tak maličký,
že nemůžeš zvítězit.
Nemůžeš Celek porobit, přemoci.
Je nemožnou věcí,
aby se jednotlivec zmocnil všeho.

A nemá-li vesmír účel ani konečný základ,
a ty máš nějaké záměry,
budeš nakonec poražen.

Bílý mrak táhne vždy tam, kam vane vítr -
nevzpíná se, nebojuje.
Bílý mrak není dobyvatel
a přece se vznáší nad vším.
Nelze si jej podrobit, nelze jej ovládnout -
nemá rozum, který by mohl být
ovládán a poroben.

Kdo jednou pojal nějaký cíl,
záměr, směr, smysl,
jsa pomaten chtěním něčeho dosáhnout,
tvoří rozpory
a na konci bude poražen.
To je neměnné.
Naše porážka je v přirozenosti veškeré existence.

Mrak neurčuje kam.
Pluje - pluje jen.
Patří všem směrům, všem dimenzím.
Nic neodmítá.
Vše je, existuje a
je dokonale akceptováno.

Proto nazývám svou cestu Cestou bílého mraku.
Bílé mraky nemají vlastní cestu.
Jen plují.

Cesta má cíl -
Cesta bílého mraku není ulicí,
není stezkou.
Mraky jdou bez pevného záměru,
bez jakéhokoliv smyslu.

Tomu musí být dobře rozuměno,
neboť se zamýšlíme, zda to souhlasí „s rozumem“.
Člověk si nedovede představit,
že by bylo možno žít bez smyslu, bez záměru,
neboť rozum nemůže žít bez úmyslu.

A lidé jsou tak pomateni,
že dokonce ke mně přicházejí a ptají se:
„Jaký účel má meditace?“

Meditace nemůže mít účel, ani záměr,
neboť meditace je stav ne - intelektu -
jednoduše stav bytí, kde člověk je
bez času a prostoru.
Pouze BÝT je cílem.

Cíl je ZDE a NYNÍ.
Je-li cíl někde jinde,
rozum již pracuje.
Tehdy začínáme uvažovat,
nastává sled myšlenek.

Rozum může pracovat jen v budoucnosti,
tam má prostor, může jít svou cestou,
může jakkoliv myšlenkami pohybovat.
S účelem a smyslem vchází budoucnost do hry.

Jen s budoucností přichází čas.

Bílý mrak se vznáší ve vzduchu
bezčasově,
neboť nezná intelekt, ani budoucnost.
Existuje Nyní a Zde.
Každý okamžik je celou věčností.

Ale rozum nemůže žít bez účelu a smyslu,
proto tvoří stále nové cíle.
Přestanou-li člověka vábit tzv. světské cíle,
počne intelekt nastavovat náboženské cíle,
nadlidské cíle.
Když již nevábí peníze,
pak vábí meditace.

Když přestává být honba za světem a politika přitažlivá,
vytvoří se nový svět s novou tužbou -
náboženství se svým novým cílem.

Intelekt stále prahne po smyslu,
po účelu, po nějakém cíli.
A pro mne je jen bezsmyslový rozum vskutku náboženský.
To však znamená, že již není týmž rozumem,
nelze ho již rozumem ani nazývat.

Tibeťané mají jednu meditaci,
při níž sedí zcela sami na vrcholu hory
a meditují o bílých mracích, které táhnou oblohou.
Pozorují je nepohnutě
a spojují se pozvolna s nimi.

Zde sedí na vrcholcích jako bílé mraky,
bez myšlenek a jsou jen jednoduše zde.
Bez odporu, bez boje,
nic nedosahují, nic neztrácejí.
Jen čisté Bytí zažívají,
souzvuk oslavujíc,
extazi, svatost.....

Proto nazývám svou cestu Cestou bílého mraku.

A přál bych si, abyste se také stali bílými mraky,
a jen tak pluli po obloze sem a tam,

ne k nějakému určitému bodu,
nýbrž jen sem a tam, kam právě vítr vane.....

Cíl je kde právě jsi.
Cíl není koncem následku,
každý okamžik sám o sobě je cílem.

Zde a Nyní buďte Siddhou, osvícenými pro mne.
Zde je však k dosažení!
Dosáhněte toho!
Zde jste Nyní tak dokonalí, jak jen můžete být.
Právě jako Buddha nebo Mahavir nebo Krišna.
Nic jiného není k dosažení!
Nyní, v tomto okamžiku, je všechno Zde.

Ale vy to nevíte,
a nepozorujete, poněvadž vaše myšlenky jsou v budoucnosti.
Nejste Zde,
nejste bdělí a nevnímáte,
co se právě v tomto okamžiku s vámi děje.

A tak tomu bylo vždycky.
Milióny životů.
V každém momentu očekáváte osvícení
a nikdy nic jiného.

Člověk ho vlastně nemůže minout:
leží v prapřirozenosti věcí.
Tuto skutečnost nemůže člověk propást.
Leč vy nejste pozorní,
a nechcete je vlastně poznat,
neboť máte nějaký cíl.
Tímto způsobem je budována hráz,
a to, co právě je, se promešká.

Jakmile se Pravé jednou jasně zjeví,
jakmile je poznáno,
je největší mystérium Bytí otevřeno:
každý je dokonalý.

To míníme, když říkáme, každý je Brahmou.
Každý je Nejvyšší Duší, každý je Božský.
To míníme, když říkáme „tat Twam asi“,
To jsi Ty.

Nikoliv, že se tak musí teprve stát,
neboť musí-li se něco stát, není to.
A jestli něco není,
jak to může vzniknout?

Zrnko semene se stane stromem,
neboť jeho zárodkem již je.
Kámen se nemůže stát stromem.
Semenó se projevuje v jednom momentu jako semenó,
a v příštím okamžiku jako strom.

Nejde o přeměnu,
jde o pochopení.
A je-li vhléd dostatečně hluboký,
je již v tomto okamžiku semenó stromem.

Tibetští mistři, Zen-mistři a Sufi-dervišové
již mnoho sdělili o bílých mracích.
Bílých mraků se již mnohé duše dotýkaly.
Existuje spojitost s bílými mraky, jak se zdá.
Meditací o nich mohou mnohé věci vyplynout.

Život by neměl být pozorován jako problém.
Jakmile se jednou takto začne, ztratí se.
Myslíš-li si, že život je problém,
není žádného řešení.

To je v povaze filosofie
a proto ve filosofii vše spí.
Není žádné „pravé filosofie“.

To je nemožné.
Všechny filosofie jsou falešné,
protože již svým prvním krokem,
myšlenkou, že život je problémem,
jdou falešným směrem.
Což není řešení.

Život není problém,
život je mystérium.
Tak tomu rozumí náboženství.¹⁾

(Ad 1 - Tajemství, které chceme řešit, se stává problémem na tak dlouho, jak dlouho je chceme řešit. náboženství se snaží řešit tajemství života jako věda, ale z jiných pozic.

Toto tajemství je skvěle vyjádřeno v nekanonickém výroku Ježíšově, nalezeném v Indii: „Tento svět je most; přejdi po něm, ale nestav si na něm svůj dům.“ (J. Jeremias: Unbekannte Worte 84.) Ježíš sám pak svým životem a výroky popisuje cestu, která končí odhalením tajemství, takže nezůstane nic ukryto, co je nyní tajemstvím. (viz Mat X, 26-28))

Bílé mraky jsou značně tajemné,
zmizí náhle a opět se vynoří.
Přemýšleli jste někdy o tom, že mraky
nemají ani jména ani tvary?
Jejich tvary nezůstávají ani minutu stejné.
Mění se a jsou jak proudící řeka.
Člověk může zachytit nějaký tvar, chce-li,
ale pak je to jen jeho projekce.

Mrak nemá tvar, je beztvary,
je kontinuitou vzniku i zániku.
A tak je to s celým životem -
všechny tvary jsou projekcemi.

V tomto životě se nazýváš mužem,
a v předchozím jsi mohl být ženou.
V tomto životě jsi bílý,
a v příštím můžeš být černým.
Nyní, v této minutě, jsi inteligentní
a v příští můžeš být hloupým.
V tomto okamžiku jsi klidný
a v příštím budeš podrážděný, rozhněvaný, zlý.

Máte nějaký tvar - nebo se stále měníte?
Jste řekou, mrakem.
Máte nějaké jméno, identitu?
Můžete se tak či onak nazývat skutečně?

V okamžiku, v kterém člověk zjistí,
že jest Jednotou, je mu současně jasné,
že je právě tak opakem.

Řekneš někomu: „Mám tě rád,“
a v témže momentu je tu nenávist.

Nazveš někoho přítelem
a současně se směje tvůj vnitřní nepřítel
a očekává svou hodinu.
Někdy se cítíš šťasten,
a vzápětí zase štěstí zmizí
a jsi nešťastný.

Nemáte skutečnou totožnost.
Jakmile to člověk pochopí, stává se bílým
mrakem bez tvaru a jména.
A nastává plynutí.

Pro mne je jsoucnost bílým mrakem
jako sanjasinův život,
bytí člověka, jehož se vzdal.
Světský lidský život
běží v pevně vyježděných drahách zvyku.

Vše je mrtvé a sleduje jen určitý vzor.
Vše má nějaké jméno a tvar
a jede v kolejích jako vlak.
Vlaky jedou po své dráze, mají svůj cíl,
musí někam dojet.....

Ale sanjasin putuje sem a tam,
jako bílý mrak ve vzduchu -
nepoutají jej žádné koleje,
směry, žádná konkrétnost.
Není nikým.
Žije život ne-bytí,
žije jakoby život neměl.

Chcete-li vést život, jako byste jej neměli,
pak jste na mé cestě.
Čím více jsi, tím jsi nemocnější,
Čím méně jsi, tím jsi zdravější.
Čím méně jsi, tím lehčeji se můžeš vznášet,
neboť jsi božštější a svatější.

Říkám-li, že život není problémem,
ale mystériem, pak míním, že nemůže mít žádné řešení,
nýbrž, že může jen BÝT.

Problém musí být intelektuálně řešen,

a když je vyřešen, není ničeho dosaženo.
Posbíral jsi trochu více vědění,
ale nezažil extazi.²⁾

(Ad 2 - Problém nemusí být řešen jen intelektuálně. Problém věčného života, který zůstává tajemstvím, pokud se ho někdo snaží řešit jen intelektuálně, a který nemůže být trvale vyřešen ani extází, může být vyřešen jen tehdy a u toho, kdo opustí sama sebe, aby následoval nějaký dobře zvolený věčný vzor, který mu může ukázat nejen cestu, ale i pravdu a život. Extáze řeší tajemství ve chvíli, kdy trvá, a pak je jen vzpomínkou, která už není skutečností, a proto není pravým řešením. Ani nejživější vzpomínka se nevyrovná přítomnosti, která je jediná skutečná v tom smyslu, že jediné z ní vede cesta do věčného života.)

Mystérium je něco, co se může stát,
můžeš být Jednotou, splynout se zázrakem.
Pak pociťuješ extázi, svatost.
Pak se může dostavit Nejvyšší, největší štěstí.

Náboženství chápe život jako zázrak.³⁾
Co může člověk dělat, tváří v tvář zázraku?
Hm? Nemůže dělat vůbec nic.
Můžeš měnit jen sám sebe,
pronikat hlouběji do tajemství a zázračna,
můžeš potkávat jen stejné se stejným.
Poznávej zázračné v tomto životě,
v němž to neustále vidíš.

(Ad 3 - Náboženství, které chápe život jako zázrak, je náboženstvím začátečníka. Zázrakem se nám zdá být všechno, co si nemůžeme vysvětlit a udivuje nás to. Jenže právě náboženství má jít za odhalením dosud nepoznaného a dokonce i rozumově nepoznatelného. Má jít za hranice vědy. Jen takové snese název náboženství, religio, znovu spojení, tedy i vstup do nepoznaného.)

V bílých mracích,
ve hvězdách,
v noci,
v květech
i v proudění řeky.

Kamkoli pohlédneš, viz zázračné,
a kde To nalezneš, medituj o Tom.

Meditace znamená rozpuštění se v mystériu,
dokonale se ztratit v zázraku,
zmizet v zázraku.⁴⁾

(Ad 4 - Meditace, která končí jen rozpuštěním vůle v tajemství, není správnou meditací. Pravá meditace má cíl. Viz další text Bhagwanův, který to potvrzuje.)

Měl bys dávat přednost
jen zázračnému,
proniknout do něho
v jeho celistvosti.
A pak se náhle otevřou nové dveře;
nové poznání v tobě:
zmizel najednou hmotný svět
s jeho veškerým rozdělením a všemi rozmanitostmi,
a otevře se dokola nový svět Jednoty.
Vše je v něm bez hranic,
Vše je v něm obsaženo,
nerozlučně, v Jediném.

To však je jen tehdy možné, změníš-li něco sám na sobě.
Máš-li nějaký problém,
musíš s ním něco učinit,
musíš najít klíč, cestu k jeho řešení,
musíš na něm pracovat, jím se obírat
a něco cílevědomého podniknout.

Máš-li se však potkat s mystériem,
musíš pracovat na sobě samém,
ne na mystériu.

Jsme bezmocní před zázrakem,
proto převádíme každý zázrak na problém.
V problémech jsme pány situace
a pociťujeme možnost kontroly.
V zázracích jsme bezradní,
nemůžeme nic dělat,
díváme se smrti do tváře
a nemůžeme již s ničím manipulovat.

Proto je dosažení extaze tím obtížnější,
čím více je sledována lidským intelektem

s jeho logikou a matematikou.
Poesie - romantika je ztracena.
Život se stává věčným,
nesymbolickým.

Je symbolické, říkám-li,
že moje cesta je Cestou bílého mraku.

Bílý mrak není skutečností,
je poetickým obrazem,
ukazatelem zázračného Sjednocení s mystériem.

Bhagwane,

řekni nám, prosím,
jaký je Tvůj vztah k bílým mrakům?

Jsem bílým mrakem.
Není žádného vztahu
a nelze žádný sdělit.

Vztah je jen mezi dvěma možnostmi,
tedy jen, je-li něco rozděleno.
Ale pak není vztah ve skutečnosti vztahem,
neboť existuje jen prostřednictvím rozdělení.⁵⁾

*(Ad 5 - Přečtěte si znovu skvělé hodnocení vztahu. Avšak
ve stavu pocitu oddělenosti, nejenom že si musíme vytvářet konkrétní
vztahy, ale měli bychom z nich vybírat správné vztahy a jimi se dát
nasměrovat.)*

Jsem bílým mrakem.
Člověk nemůže mít vztah k bílému mraku,
může být jen jedno s ním
a dovolit mu, aby se s ním sjednotil,
styk s ním však není možný.
Ve vztahu zůstáváš oddělen
a pokoušíš se věci ovlivnit
a pokoušíš se s nimi manipulovat.

V lidském životě je velkým nedostatkem,
že chceme v lásce stavět sami sebe do vztahu,
tím pravou lásku pomíjíme.

Láska by neměla být vztahem,
člověk by měl být jednotou s druhým;
dovolit milovanému, aby se stal tebou.
Mělo by dojít k splynutí,
jinak nepřestane spor.
Jinak bude láska bojem.⁶⁾

(Ad 6 - Tady se nepochybně lišíme od stanoviska indických mistrů. Ale to na závažnosti Bhagwanových slov nic nemění. Křesťanské stanovisko, pocházející z cesty naznačené Ježíšem, naopak vyžaduje, aby člověk začal mít vztah k Bohu, aby měnil své vztahy k bližnímu, především jejich kvalitu. Láska je pak ovšem bojem a tím roste a nabývá na kvalitě.)

Zůstaneš-li SEBOU, pokusíš se jednat,
budeš chtít druhého ovládat,
budeš chtít být pánem domu
a druhého využít.
A partner bude prostředkem k dosažení účelu.

To nelze provést s bílými mraky.
Nelze z nich udělat domácí paní nebo manžela.
Nikdo je nemůže k sobě vázat,
přemluvit je ke společenství.
Nedovolují to,
neslyší tě,
stačí jim,
že jsou bílými mraky.

Lze s nimi být v jednotě,
jejich srdce jsou otevřena.

Ale lidský rozum na druhé straně
si nedovede představit nic,
než lidské společenství,
protože nemůžeme pochopit,
že bychom mohli existovat
jako neoddělené bytí.
Pociťujeme, že MY jsme;
hluboce to ukrýváme
a v tom je pocit já.
V největší hloubce nitra
je ego a manipuluje.

Svým egem můžete pozorovat bílý mrak
a začít o něm přemýšlet,
ale mystérium není otevřeno,
dveře jsou uzavřeny.
Zůstáváte v temnotě.

Ztratí-li se ego,
stanete se bílými mraky.

V Zen-tradici je malířství
jedno z nejstarších umění.
Jeden mistr Zenu měl kdysi žáka,
který se chtěl naučit malovat,
přirozeně prostřednictvím meditace.
Žák měl rád bambus.
Dochovalo se, že mistr řekl žákovi:
„Nevycházej odtud,
dokud se sám nestaneš bambusem!“
A žák byl pln naděje,
že může v tmavé noci se zavřenýma očima
nakreslit nejdokonalejší živoucí bambus.

Ale mistr nebyl nikdy spokojen
a vždy řekl: „Ne.
Jak můžeš bambus nakreslit,
když jsi se sám nestal bambusem?
Zůstáváš oddělen,
jsi jen pozorovatel.

Je možné, že znáš bambus zevně,
což je jen jeho povrch,
ale neznáš duši bambusu.
Jak chceš zvnitřku poznat bambus,
nejsi-li sám bambusem?“

Deset roků se žák namáhal
a mistr nebyl nikdy spokojen.
Jednoho dne zmizel žák do bambusového háje.
Tři roky o něm nikdo neslyšel
a pak přišla zpráva,
že již vůbec nekreslí,
že žije s bambusem,
vítr věje a komíhá bambusovým stvolem
a žák se stal bambusem!

Mistr řekl:

„A nyní zapomeň na sebe i na bambus.“

Žák odvětil:

„Ale ty jsi mi přece řekl, abych se stal bambusem,
a nyní jím jsem.“

„Nyní zapomeň i na to,“ řekl mistr,

„neboť je to teď jediná překážka.

Někde hluboko v sobě jsi stále rozdělen,
vzpomínáš si, že jsi se stal bambusem.

Dosud nejsi dokonale, úplně bambusem,
neboť bambus nemůže na sebe myslet.

Tedy zapomeň!“

Za deset let již nikdo nemluvil o bambusu.

Tehdy jednoho dne zavolal mistr

žáka k sobě a řekl:

„Tak, a nyní můžeš malovat.“

Nejprve se stát bambusem,

pak zapomenout na bambus;

stát se tak dokonalým malířem,

že malování již není malováním,

nýbrž růstem.

A právě tak nemám žádný vztah k bílým mrakům,
jsem bílý mrak.

Přál bych si, abyste se i vy stali bílými mraky,
abyste k nim neměli jen nějaký vztah.

Dost vztahů -

již jste dost trpěli.

Mnoho, mnoho životů žijete ve vztazích

k tomu, či onomu,

již jste dost trpěli,

víc než dost.

Zasloužíte si více.

Všechna bezpráví se stala

pro vaše falešné představy o vztazích.

Falešnou představou je,

když se domníváte, že musíte nejprve vy sami

být a pak se připojovat k vztahům.

Tato koncepce tvoří třenice, konflikty,

násilí a agresi.
Následuje peklo.

Sartre říká na jednom místě:
„Druhý je peklem,
druhý je tím druhým, poněvadž máte ego!“
Pokud nemáte k dispozici ego
není zde ani druhého.
Kdykoliv se toto stane -
mezi člověkem a stromem,
mezi mrakem a člověkem
mezi ženou a mužem,
vždycky, když nejste, zmizí peklo.
Jakmile se člověk promění -
okamžitě se navrací do ráje.

Starý biblický příběh je velmi krásný,
v němž se líčí, že byli
Adam a Eva vyhoštěni z ráje,
protože jedli zakázané plody.
Plody stromu poznání.
Je to jedna z nejkrásnějších parabol,
jež kdy byla nalezena.

Proč bylo ovoce stromu poznání zakázané!
Protože v momentě, kdy se člověk
něco doví, zrodí se ego.
V momentě, v němž víš, že JSI,
jsi zatracen.
To je dědičný hřích.

Nikdo osobně Adama a Evu z ráje nevyhnal.
Jakmile jim bylo jasné, že byli,
zmizela rajská zahrada,
neboť očima, plnými pocitu „já“
nemohli zahradu vidět.

Vy jste nebyli vyhnáni -
Zahrada je ZDE a NYNÍ.
Je stále tady v tvé blízkosti,
neustále tě následuje, kamkoliv se pohneš,
ale ty ji nejsi schopen vidět.
Zmizí-li však ego,
jsi zase v rajské zahradě.

Zahrada je odhalena,
nikdy jsi nebyl venku.⁷⁾

(Ad 7 - Velmi sugestivní přirovnání. Počínal-li by si však člověk tak, jak mistr navrhuje, klamal by sám sebe, nic více, protože jednou tím já je, a kdyby jím nebyl, nebyl by přežil ani první dny svého života, neřku-li, aby se vyvinul v dospělého člověka, usuzujícího třeba jako Bhagwan. Kdyby však přesto dal na Bhagwanovy potřeby a řídil se jimi, nepochybuji o tom, že by byl v ráji a že by byl schopen zjistit, že nikdo odtamtud nevyšel, protože v člověku je obsažena neustále i úroveň vědomí ráje, jen není oživena, naše já si jí není vědomo. Kdyby se však vědomě opakoval stav ráje, stalo by se všechno to, co je obsaženo v tom velmi krásném biblickém příběhu o ráji. Člověk by znovu pojedl ze stromu poznání a spadl by do velkého trápení. Kdybychom mluvili se zbožnými a oddanými přívrženci Bhagwanovými, s některými po roce a s jinými po rocích o jejich osobním seznámení s meditačními a jinými praktikami Bhagwanovými, přesvědčili bychom se, že bez výjimky u všech jeho poctivých žáků dochází ke vědomému vstupu do ráje a k pádu z ráje. Je ovšem možno si znovu pro stav ráje k Bhagwanovi zajít a znovu z něho padnout. Je též možné tomuto vstupování do ráje propadnout jako droze.

*V podobenství o mistru Zenu, jeho žáku, který se stal bambusem a skutečným malířem, je něco nedopovězeno. Nejde tam o nic jiného než o líčení metod růstu, a ty mohou být různé. Metody mistrů Zenu nejsou u nás příliš působivé a nemají obecného uplatnění, protože vytrhují člověka ze života, jehož smysl a účinnost nemohou pak být využity. Člověk se pak dopouští stejné chyby jako křesťan utíkající **natrvalo** do kláštera nebo do ústraní. Ježíš moudře k tomu nikdy nikoho nevedl. Jednal lépe než mistři Zenu.)*

Pokus se jednou!
Sedni se pod nějaký strom a zapomeň na sebe,
ponech jen bytí stromu.

Totéž se stalo s Buddhou pod stromem Bodhi.
V momentě, kdy „nebyl“, stalo se,
že byl jen strom Bodhi.

Možná, že nevíte,
že pětset let po Buddhově smrti
nebyla vytvořena ani jedna jeho socha,
ani jeden obraz.
Pětset let.....

Pouze jediný obraz strom Bodhi visel v chrámu.
To bylo podivuhodné.

V okamžiku, kdy se Gautama Siddharta
stal Buddhou,
již nebyl.
Jen strom byl,
ego se ztratilo.
Jen strom sám byl.⁸⁾

(Ad 8 - Ve větě, že Buddha byl jen stromem a ne sám sebou, je zase něco nedopovězeno, co staví skutečnost na hlavu. Buddha nebyl nikdy stromem, ani se jím necítil být, ani už nebyl sám sebou. Pokusím se totéž dopovědět křesťansky: Když se Ježíšovi žáci rozprchli, protože se obávali stejného osudu, jaký potkal jejich Mistra, jediný Jan se odvážil jít pod kříž, kde pněl jeho Mistr. Šel tam Jan? Nikoliv, šel tam Ježíš. Jan už nebyl Janem, byl Ježíšem, Jan už sebe dávno ztratil, zatím on jediný ze všech žáků Ježíšových, a byl Ježíšem, i tím a zvláště tím, který visel na kříži. Protože už visel na kříži, nemohlo se mu přihodit, že by ho byl někdo ohrožoval pověšením na kříž. Ježíš nás však nenechal na pochybách o tom, co se ukazovalo pod křížem. Privil Janovi: „Hle, matka Tvá“ a předl mu Pannu Marii jako matku. Panna Marie nebyla matkou Janovou, nýbrž Ježíšem, bylo tomu tak, jak ukazuje událost Jan = Ježíš.

Je pravda, že pět set let nebylo žádných Buddhových obrazů, zrovna jako v prvních dobách křesťanství nebylo žádných soch a obrazů Ježíšových. V katakombách římských nacházíme jen znamení ryby - znamení pravého křesťana, asi něco jako strom na místě obrazu Buddhy.)

Nalézej okamžiky, v nichž také nejsi,
neboť to jsou momenty, v nichž jsi
poprvé ve skutečnosti.

Takovým způsobem jsem bílým mrakem,
mým veškerým úsilím je,
učinit i vás bílými mraky,
táhnoucí a odcházející odkudkoliv a
kamkoliv.
Jednoduše být zde,
nyní, v tomto okamžiku -
dokonalý, úplný.

Neučím vás žádným ideálům, žádnému umění,

neříkám, staňte se tím, či oním.
Mé učení je prosté:

Co stále jsi,
přijímej totálně, úplně,
akceptuj to plně,
ať nic nezůstane z toho, co by mělo být dosaženo.

A tak se stanete bílým mraky.⁹⁾

(Ad 9 - Při četbě kteréhokoliv indického mistra, který mluví se svými žáky ze své úrovně jako k někomu, kdo není na jeho úrovni, zmocňuje se mě pocit, že nás ten mistr klame. Mýlím se, nechce nás klamat, ale přece jen nás klame. Platí zde slova indických svatých Písem: „Nechť ať moudrý svou moudrostí neklame.“ Proč jen téměř všichni indiští mudrci se dopouštějí této chyby? Je to jejich tradiční slabost. Vstoupí na nějakou vyšší úroveň vědomí, a musí tam zjistit, že už nejen byla v nich obsažena, než si ji začali uvědomovat, nýbrž i že všechny nižší úrovně, než na jaké jsou, nejsou skutečností. Je tomu obdobně tak, jako když někdo má živý sen. Považuje jej, ve chvíli, kdy ho prožívá, za jedinou skutečnost. Stalo se mi, že jsem jednou v takovém živém snu bez námahy létal. Když jsem se probudil, zkusil jsem vzletět hned z postele a spadl jsem tvrdě na zem. Bohužel toto vystřízlivění z „jediné“ skutečnosti si indiští mistři neověří, protože se ze svého snu neprobouzejí právě tak, jako my se neprobouzíme ze svého bdělého stavu vědomí. Pro mě tím vypovídají, že příliš vysoko nepokročili na cestě poznání. Kdybychom je porovnali na cestě poznání s ukázkami toho, jak Ježíš vedl své učedníky k vyššímu poznání, mohli bychom si dokázat, že když začali být považováni za mistry, byli ve stavu učedníků, kteří ještě nepřijali Ducha svatého.)

Bhagwane,

je pravda, že musíme nejprve prožít
všechny své představy a fantazie,
abychom byli skutečně volni,
abychom plně v tomto okamžiku žili,
abychom se stali bílými mraky?

Není otázkou, zda musíte nejprve všechny
představy a fantazie prožít.

Žijete uvnitř.

Již tam jste.

Není žádné volby,

nemůžete se rozhodovat.

Můžete vybírat?

Můžete svým představám zabránit?

Vašim fantaziím?

Pokusí-li se člověk z jednoho klamu vyjít,
vynoří se opět nový sen.

Chcete-li své představy, fantazie změnit,
přemění se jen v jiný druh představy,
ale zůstanou stále představami a iluzemi.

Co má tedy člověk dělat?

Přijměte je!

Proč být proti nim?

Tento strom má červené květy,

jiný strom má květy žluté.....

To je přece v pořádku!

Ty máš své žluté představy,

jiný má své červené nebo modré představy -
na tom přece nezáleží.

Proč bojujeme, proč chceme něco měnit?

Pokusíš-li se, aby se něco změnilo,
dokazuješ, že příliš věříš svým představám.

Nepostřehuješ, že jde jen o sny.

Domníváš se, že jsou skutečnostmi

a že je důležité, aby byly měněny.

Jsou-li představy pouze sny,

proč je potom nechcete jednoduše

jako takové pojmát.

Přijmete-li je, zmizí.

To je ono tajemství.

V okamžiku, kdy je akceptujete, přijmete,

zmizí, neboť snící mysl může existovat

jen odpíráním.

Odpírání je hlavním úkazem snící mysli.

Tolik věcí jste již zamítli,

a proto se později vynořují ve vašich představách.

Příklad: Jdeš po ulici

a vidíš krásnou ženu nebo pěkného muže.
Vstoupí do tebe žádost.
Ale pak potlačíš své přání
a odsoudíš svou touhu.

Veškeré tradice, kultura,
společnost, morálka,
vše říká, že žádostivost je špatná.
Smíš si prohlížet krásné květy,
v tom není nic zlého,
podíváš-li se na krásný obličej,
je v tom okamžitě špatnost
a proto ji odkládáš.

Tím se stane tento obličej okamžitě představou.
Zřeknutí se stává snem, iluzí.
Nyní se onen obličej vynořuje v noci a následuje tě. Potlačované žádosti
se stávají představami a fantaziemi.

Jak se vytváří představa?
Tajemstvím je potlačování.
Čím více něco potlačujeme, tím více máme představ.

Lidé, kteří odkládají život
a tíhnou k samotě,
jsou plni představ
a jejich představy jsou tak reálné, tak
silně působivé,
že již nedovedou rozeznat,
co je sen a co skutečnost.

Nic nepotlačuj,
jinak tvoříš nové a nové představy.

Přijímej vše!
Ať se stane cokoliv -
přijímej vše jako část své představy.
Neodsuzuj to.
V okamžiku, v němž vše přijmeš,
rozluštíš představy.

Živost, příčinnivost,
velkolepé šílenství kolem nás -
má svou vlastní krásu.

A kdyby nebylo tržišť,
nebyly by hory tak tiché a krásné,
na to se nesmí zapomínat.

Právě tímto kontrastem dává velkoměsto
mír horám.

Lhostejno, kde jste,
na tržišti nebo v meditaci pod nějakým stromem,
pozorujte vše jako JEDINÝ prostor,
nedělejte rozdíl.

Může být požitkem
prostě tančit a zpívat v ulicích
třebas Hare Krišna, Hare Ram.
Může to být radost ve vás.

Ve dnech, kdy Mahaprabhu Chaitanya
tančil v bengálských vesnicích
a zpíval Hare Krišna, Hare Ram
bylo jeho počínání výrazem jeho vnitřního rozkvětu -
jedné z nejkrásnějších věcí,
která se kdy přihodila.

Není krásný jen Buddha,
který sedě v meditaci pod stromem Bodhi,
ale i zpívající a tančící Chaitanya, je totéž,
jen v jiném extrému.

Člověk může sedět pod stromem
a plně zapomenout na své já tak,
že jeho ego zmizí.
Člověk může na ulici zpívat a tančit
a přitom se tak plně ponořit,
že se ztratí.

Tajemstvím je úplná pohrouženost,
lhostejno kde a jak.
Různým lidem se dostavuje odlišným způsobem.

Nedovedeme si představit tančícího Buddhu,
nebyl tímto typem.
Ty však můžeš být typem pěvce i tanečníka
a nečiň si tedy žádného násilí
a nepokoušej se křečovitě sedět pod stromem.

Když se člověk nutí do klidu násilím,
nebude nikdy vypadat jako Buddha.
To je pouze sebetrýznění.
Mnozí jsou jako Chaitanya nebo Meer.

Můžete poznat, kam váš mrak pluje
a připustit mu každou volnost.
Kdykoliv vystupuje do výše,
nebojujte,
ponechejte se nésti -
budete patřit božskému původu.

Tecte s řekou.

Nic nezamítejte!
Odmítání je bezbožnost, nedůvěra.
Přijměte vše totálně -
úplné akceptování je modlitba.¹⁰⁾

(Ad 10 - Do těchto stránek jsou uloženy stejně tak výborné rady jako rady zavádějící, nehodící se pro člověka, který není na úrovni Bhagwana. Je správné plně patřit tomu, co právě děláme nebo prožíváme. Ale není tím zajištěno, že přicházíme jinam, do stavu, který předvídá Bhagwan. Řekl bych ještě ve shodě s Bhagwanem, a kdybych byl velmi shovívavý, že jeden z tisíce, který poslechne vybídnutí Bhagwanových, ocitne se ve svém božském původu. Ostatní si to budou jen nalhávat. Bhagwanova sugestivní metoda je dobře známa jako metoda užívaná téměř všemi indickými joginy působícími na Západě. Proč si oni o nás myslí, že neprohlédneme jejich navádění.

Dr. Paul Brunton, stejně jako Alan W. Watts, dobře vědí, že ke svému poznání přišli nikoliv sugescí, nýbrž přenosem poznání mistra na ně, a přece mají tendenci navrhnout sugestivní metodu postupu, kterou sami nešli. Zjišťují si totiž fakt, že více lidí než jednoho jediného současně neutáhnou. Myslí si, že se dá sugescí obejít, co sami by byli sugescí nedosáhli. Nedá se nic obejít. Je pravda, že běžný člověk nemá tolik peněz, aby si mohl opakovaně zajíždět do Indie, do Tibetu nebo k mistrům Zenu pro požehnání jejich stavu, a že ti, kteří tyto prostředky a příležitost měli, jsou plni soucitu s námi, kteří jsme tuto příležitost neměli. Měli by si však být vědomi také toho, že způsob, jakým se dostali ke svému individuálnímu poznání, nabyli starověkým způsobem zasvěcování, které bylo určeno vždycky jen pro jedince. Tímto způsobem se už nedá náboženství zachránit. Navrhl-li Ježíš, aby k němu šli všichni, zastřešil tímto výrokem soustavu poučení, která nejsou

postavena na sugesci, ani na individuálním přebývání u nohou mistrových, nýbrž na postupu z místa, na kterém člověk je, - a on žije ve svých představách - do života bez představ. Individuální na této kolektivní cestě je jen to, že každý je ve svých představách někde jinde, na jiné úrovni. Neexistuje však úroveň, ze které by nemohl být vyveden dále.

Bhagavadgíta praví: „I kdybys byl největším hříšníkem mezi hříšníky, přeplavíš se přes oceán svých hříchů na loďce poznání.“

Čeho je tedy zapotřebí: Loďky, vesel, směru. Je zřejmé, že něco z toho v Bhagwanově podání chybí. Bhagwan může být bílým mrakem, ale člověk, který ho následuje, nikoliv. Běda, nalhává-li si, že jím je. Kromě chvilky blaženosti, které prožije jen u nohou mistrových, nepozná nic více a bude stále závislejší na svém mistru.

Z úrovně vědomí, na které jsme, se nedostaneme vzdalováním se od této úrovně, nebo od prostředků, které jsme zvyklí užívat na této úrovni, nýbrž jen přechodem na úroveň jinou pomocí prostředků, které máme k dispozici všechny na své nižší úrovni. A tak u nohou Bhagwanových se musí krásně snít, ale nedovedu si představit, jakým zázrakem by se tam člověk setkal se skutečností. Tři žáci Ježíšovi na hoře Tabor se setkali jen s chabou ozvěnou skutečnosti, kterou zažíval Ježíš, a ještě i z té byli proti své vůli Ježíšem vyvedeni.

Podívejme se, jak jinak si počínal Ježíš než Bhagwan: Chopil se lidských představ (viz jeho četná podobenství: “podobno je království nebeské.....”) ale neponechal člověka, který za ním šel, ani na chvíli jen v područí jeho představ, nýbrž ho měl k tomu, aby odcházel od sebe účinnou láskyplnou činností, ne sugescí.

Obraz bílého mraku není sám o sobě něčím přidaným a novým v rámci hinduistického způsobu myšlení. Viz též dále; a mějte trpělivost.

Bhagwan Šrí Radžnýš (český přepis jeho jména), se už v této první kapitole a pak i v dalších jasně hlásí k extatické cestě, kterou považuje za správnou a nadřazenou nad cestou bez extází. Sám se na vlastní oči přesvědčuje, že lidé vychovaní západní kulturou, zažívají u jeho nohou jakýsi druh extaze, a nebýt jeho působení, vůbec by ji nezažili. Celý způsob jejich dosavadního života by jim byl k tomu příležitost neposkytl..... k jejich škodě, jak je přesvědčen. Byl by ochuzen o tu krásu a slast.

Škoda, že si svou cestu nemůže konfrontovat s cestou svatého Pavla. Učiníme to za něho. Svatý Pavel svou extatickou cestu si prodělal u nohou mistra Gamaliela před setkáním s mistrem jiným - Kristem. Gamaliel, právě jako jiní starověcí mistři, se nesnažil o to, aby vedl lidi k poznání Boha kolektivně. Vedl individuálně vybrané jedince, tak jak dodnes indiští mistři, guruové, své žáky. Všichni až dosud věděli, že extatická cesta není vhodná pro kolektiv. Ramakrišna to výstižně vytkl svému zasvěcenému příteli, zakladateli

hnutí brahmosamadž, který ho pozval na společnou meditaci. Vytkl mu, že nelze kolektivně medítovat tak, aby účinek byl spojovací. Vznikne jen slabý odvar vedení jednotlivce mistrem. Dnes ovšem jogini působící na Západě provádějí kolektivní meditace na způsob brahmosamadže. Účinek je jiný, než jaký sami na sobě prožili, když se osobně stýkali s mistrem jaksi mezi čtyřma očima. Dochází ke kolektivním sugestivním stavům; do Bhagwana se například ženy zamilovávají, zamilovávají se do sebe muži i ženy téhož kolektivu, začne se v takovém kolektivu vést volná láska a tou to končí. Tak neblaze končily i agapé prvních křesťanů.

Proč tohle indiští jogini na Západě nebo se západními lidmi dělají a sami si své zasvěcení prodělávají i nadále individuálně a pak stále kralují a proto stále kralují nad celým kolektivem, který vedou? Ne proto, aby se tím Američánkům nebo Evropánkům mohli smát, nýbrž proto, že jsou svědky toho, že Ježíš vedl ke kolektivnímu přístupu k duchovnímu pokroku. Na celé skupiny lidí sestupoval už za prvních křesťanů Duch svatý, a život celých kolektivů se rázem změnil. Proč však ani křesťanští duchovní vůdci nedokázali udržet tuto úroveň vedení? Protože neprošli vedením Ježíšovým, kterému přestali rozumět.

Ježíš přece provedl své žáky mistrovským obdobím života (po tři roky), poprvé jinak v historii lidstva než extatickým způsobem, a když je provedl fází, která měla zastoupit, nahradit extatickou fází - opustil je, a proto jim mohl seslat Ducha svatého. Ukázalo se, že je třeba tělesně následovat Krista, osobně, lidsky projít s Ježíšem určitou fází vývoje. A o to se snaží indiští jogini. Osobně nahradit Krista. Jenže pokud sami neprošli fází smrti na kříži, vzkříšením z mrtvých a sesláním Ducha svatého, dá se to provést jen v tak nepatrné míře, s tak malým účinkem (fakta nutno nahrazovat sugestivními metodami), že výsledky jsou zdrcující. Po nadšení, které se vedeného zmocní, už nenásleduje nic. Tam skončili už entuziasté v prvních stoletích po Kristu. Není třeba jejich chyby opakovat.

Mám za to, že i dnes je možno osobně následovat Krista, a to je jediná možná alternativa vedle individuálního vedení jogickým mistrem, guruem. Jen bude zapotřebí, aby se křesťané i jinověrci nespokojovali jen s poučeními danými Ježíšem, nýbrž aby napodobovali jeho životní příklad. Zde nemohu tuto věc více rozvádět, protože bych se vyšinul z rámce pouhého komentáře, ale postupně jsem uváděl do tohoto způsobu následování ve spisech: Cesta vědomí I, II, Blahoslavenství, Ulohy, Otázky, Sladké jho, a po těchto rozbězích, při kterých mi šlo o to, aby se čtenáři osmělili plout v hlubších vodách, doufám, že napíši dovětek k Umění následovat Krista, kde toto tělesné následování popíši aspoň jako vzorec, obecně, ale konkrétněji, protože navíc, oproti tomu, co jsem napsal, je třeba se vypořádat s takzvaným osudem, s individuální a kolektivní karmou, aby nestála člověku

v cestě, nýbrž mu pomáhala. Bez pochopení této pomoci by všichni do jednoho neuspěli. Neboť jedno jediné nelze při novodobém následování Krista reprodukovat, soustavu zázraků, kterými Ježíš znovu a znovu přesvědčoval své žáky o pravosti jejich víry. Počáteční krůčky víry, které se nemohou opřít o zázraky, musí být podpořeny pochopením zákonitostí, které vládou na různých úrovních vývoje, a to je více než zázraky. Ostatní všechny úrovně zákonitostí svým životem prozradil Ježíš Kristus. Jen je třeba na ně ukázat. Zůstaly dosud bez povšimnutí.

Nebojte se, nezapomněl jsem na svatého Pavla. On je prvním žákem Kristovým, který nebyl fyzicky veden Ježíšem a přece ho fyzicky následoval. Proto jeho příklad a jeho výroky jsou pro nás nesmírně důležité. Zde se budu muset spokojit

s povzdechem: Vidíme, co ještě chybělo svatému Pavlovi do úplnosti duchovního života po projití extatickou částí vývoje.

A ještě k tomu bílému mraku. Svatý Pavel říká o vedení prostřednictvím Starého zákona, že je podobno vedení se zahalenou tváří vedeného před tajemstvím. Tento výrok se nápadně podobá výrokům Bhagwanovým. Jen počínání svatého Pavla se liší od počínání Bhagwana, neboť měl k dispozici něco navíc, co se dostavilo, když ho Ježíš srazil s jeho koně před Damaškem. Toto navíc měla v Indii jen hrstka lidí, mezi nimi pisatelé Bhagavadgíty, Buddha, Šankaračarya a jako poslední Ramakrišna.

*Bílý mrak je symbolem náhradního plnění duchovního programu. Je to úvod ke **splynutí** s Bohem, na rozdíl od Ježíšovy snahy dovést člověka k trpné i aktivní spolupráci s Bohem. Při takové stále se zdokonalující spolupráci ovšem člověk nemůže přejít jen do pozice trpné (symbol bílého mraku), nýbrž musí zároveň konvergovat, tíhnout k neustálé činnosti boží jako Tvůrce, Spasitele a Osvětitele.*

22. 5. 1981)

Druhé ráno - 11. května 1974

Bhagwane,

krásný bílý mraku,
jak je možné, že máme takové štěstí,
že jsi s námi?
Proč jsi s námi?

„Proč“ nelze zodpovědět.

Rozumu se zdá,
jakoby mohlo být na každou otázku „proč“
kladně odpovězeno.
Ale právě to je klamná domněnka.
Žádné Proč nebylo kdy zodpovězeno,
ani nemůže být v budoucnu zodpovězeno.

Veškerá existence je -
není žádného proč.

Kdo se tvrdošíjně ptá,
může vymyslet, vytvořit odpověď,
ale tato odpověď je zjednaná odpověď,
nikoliv správná odpověď.
Otázky tohoto druhu jsou v zásadě absurdní.

Stromy jsou - nelze se ptát proč.
Obloha je, nelze se ptát proč.
Veškerá existence je.
Řeky tečou, mraky plují,
nelze se ptát proč.

Ale rozum se ptá proč.
Vím, je zvědavý.
Rozum chce veškerá „proč“ znát,
což je nemoc, kterou nelze vyléčit,
neboť je-li nějaké „proč“ zodpovězeno,
okamžitě se vynoří další.

Každá odpověď vyžaduje nové otázky
a rozum zůstává tak dlouho neuspokojen,
pokud nemůže dostat poslední odpověď.
A konečnou odpověď míním odpověď,
po níž už nemůže následovat žádné „proč“.
Ale právě takové stadium není.
Již bylo řečeno, že
„Proč“ bude mít opět nové otázky.....
V tom je veškeré absurdní úsilí filosofie.¹¹⁾

*(Ad 11 - Bhagwan má pravdu, že na všechna proč nelze najít odpovědi.
Ale neřekl bych, že jsou ta proč proto absurdní, nesmyslná. Kdo se
vyzná v takzvaných programovaných učebnicích, ví, že odpověď na
různé otázky může být různá. Správně zhotovená programovaná
učebnice umožňuje žákovi, aby se při nesprávné odpovědi vrátil tam,*

kde se odchýlil od správného kurzu a aby mohl znovu hledat správnou odpověď, a najde-li ji, aby mohl znovu pokračovat v dalším zodpovídání otázek. Celý vývoj, kterým prošel člověk od prvoka až po člověka (opakovaně jako v programované učebnici během devíti měsíců pobytu v lůně matčině), je dozajista nějakým programem. Kdekoliv se člověk ocitne na čáře vývoje, může se ze správného kurzu odchýlit. Úkolem těch, kteří došli dále, by mělo být, aby ony zbloudilé jedince nebo celou lidskou společnost trpělivě uváděli do správných kolejí, třebaže přitom je nutné napřed urazit kus cesty zpět.

Rozumové možnosti pochopení představují ovšem uzavřený okruh, který se po chvíli může stát začarovaným kruhem, nenajde-li člověk z něho východisko. Bhagwan se poctivě snaží toto východisko najít. Užití filosofie není absurdní právě jako není absurdní úsilí vědců a techniků. Něco po nich zbude, co musíme nazvat pokrokem. Absurdní na jejich počínání by bylo, například u filosofa, kdyby rozumovými prostředky chtěl dokázat existenci Boha, protože ten v lidských začarovaných kruzích je obsažen jen zástupně svými zákonitostmi, které ty kruhy drží pohromadě (i ten lidský rozum, který k němu proniknout nemůže už proto, že jej drží v uzavřeném okruhu). Sám tedy není ničím z toho, čeho se vědci dotýkají, s čím přicházejí do styku, do rozumového styku.)

Člověk přemýšlel o tom,
proč existuje tento svět
a pak vytvořil teorii.

Vymyslel, že Bůh stvořil svět¹²⁾ -
ale proč jej stvořil?¹³⁾

A tak přicházejí stále do hry nové teorie a na konci:
Proč je Bůh?

(Ad 12 - Že Bůh stvořil svět je charakteristickou chybnou odpovědí v programu života. Jak jinak měl například pisatel Starého zákona zapsat vzpomínku čtyři miliardy let starou a vysvětlit člověku, prostému pastevci stád nebo zemědělci, který nebyl svědkem vývoje, jenž proběhl až do objevení člověka na zemi, než že stav všeho, čeho je svědkem, je stavem stvořeným, hotovým, tak se mu jevícím. Stav všeho, čeho je člověk svědkem, je stavem stvořeným, ale ne proto, že by byl Bůh stvořil svět, nýbrž proto, že jej tvoří, udržuje a bourá, a člověk postihuje tento proces tvoření jako něco hotového, stvořeného.

Je-li takhle chybně zvoleno východisko, další odpovědi na další „proč“ jsou už všechny chybné. Tak například:

Ad 13 - Otázka má správně znít, proč jej tvoří. Tvoří jej proto, aby jej mohl přivést k sobě (= spasit) a odít poznáním (= seslat na něj Ducha

svatého). Protože však permanentně vedle sebe probíhají procesy tvoření, spasení a osvícení, lze také říci právem, že svět nebyl stvořen, nebyl spasen a nebyl osvícen a že nic z toho se ani nikdy nestane. Vždyť stane se něco, co už se děje? Nezáleží však na tom, co lze říci. Slova lidská by mohla zmást a svést z cesty; nýbrž na tom, co lze z řečeného převést do uskutečnění v lidském vědomí. A tam lze převést jak stvořené, tak i spásu a osvícení. Kupodivu, lidská živá bytost může být vědomým nositelem všeho toho.)

Proto musí člověk tuto vlastnost rozumu,
vždy se ptát „proč“, poznávat od počátku.

Jako rostou listy na stromech,
tak vyrůstá „proč“ z rozumu,
a když se některé listy odstříhnou,
vyroste stejné množství zas.

Lze probírat mnoho odpovědí,
ale JEDNA nemůže být dána.
A není-li dána správná odpověď,
běží rozum stále dál ve svém ustavičném hledání.

Rád bych vám řekl, že první je:
Nesetrvávejte na svých proč.

Proč stále znova hloubáme,
proč chceme vědět základy?
Proč chceme proniknout hluboko do věci
a proniknout k jejímu prazákladu?
Proč?

Poněvadž se člověk cítí pánem situace,
když zná odpověď na každé proč.
Pak může věcmi manipulovat,
pak již není žádné mystérium,
pak již není úcty ani zázraku -
člověk všechno ví -
a zázrak usmrtil.

Rozum je vrah,
zabíjí všechna mystéria.
Rozum se cítí silným v neživých věcech,
v živoucích se cítí utlačován,
poněvadž nemůže být zcela pánem situace.

Živoucí je stále nevypočitatelné,
budoucnost žijícího organismu není pevně
stanovena a nevíme, kam nás dovede
a co se může stát.
S mrtvým předmětem je všechno jisté a pevné.
Člověk si nemusí dělat žádné starosti.
Žije v jistotě.

Hluboká potřeba rozumu je,
všechno dovést k jistotě,
neboť má strach z života.

Rozum tvoří vědecké disciplíny,
jež by každý živoucí zárodek usmrtily.
Intelekt se pokouší nalézt vysvětlení,
neboť může-li člověk něco objasnit,
je mystérium ztraceno.

Ptáte se proč a dostanete-li odpověď -
pak je rozum spokojen.
Ale čeho jste tím dosáhli?
Nic jste nedosáhli, ztratili jste něco -
mystérium.¹⁴⁾

(Ad 14 - Tento záporný postoj k rozumu zastává mnoho duchovních učitelů. Vzpomeňme jen, co řekl Ježíš: „Blahořečím tobě, Otče, žes skryl tyto věci před moudrými tohoto světa.“ Ježíš však byl svědkem nadutosti rozumu a odsoudil jej pouze jako bohatství, pro něž člověk nemůže vejít do království nebeského. Prostému rozumu však zprostředkovával ustavičné důkazy o existenci boží moci nad člověkem. Ve skutečnosti žádný náboženský myslitel nepřinesl lidskému pochopení větší uspokojení než Ježíš, a proto mohl říci, že jeho vlivem nezůstane nic skryto, nebude pro člověka nic tajemného. Jenže následovníci Kristovi si počínali jak neměli. Nebylo třeba nic měnit na Ježíšových požadavcích, ani na jeho výrocích, ani pochybovat o jeho činech a průběhu jeho života. Pokud se reformace ubírala cestami oprav Ježíše, dala se chybnou cestou, neboť nepochopila smysl jeho počínání, nýbrž třeba jen smysl některých jeho slov, a to je málo. Ale chybnou cestou se dal i konservatismus těch, kteří v křesťanstvu mohli rozhodovat o tom, v co se má věřit a jak se má Ježíšovo učení chápat. Těžko lze oprávněně říci, že postavení náboženství, najmě křesťanství, se zhoršilo působením rozumu více než působením vedení církví. Správně si počínali Indové. Vykládali vždy znovu svá svatá Písma v Upanišadách a ve šrutech (jako například Bhagavadgíta) a neuznávali

jiného náboženského vedení než vedení světců. V křesťanství se nedělalo ani to, ani ono. Mnohým světcům hrozila smrt pro větší hloubku jejich výkladu, a jiný výklad svatých Písem než neosvícenými církevními autoritami schválený a navždy ustálený se zdál být podezřelý. A tak v oblasti náboženství vznikala nová a nová mystéria, zatímco věda odhalovala další a další tajemství přírody. Muselo dojít k rozkolu vědy s náboženstvím.)

Mysteria vám dávají stísněný pocit,
že je něco, co je větší než vy;
něco, co nemůžete ovlivnit,
něco, co nemůžete užít jako nějaký předmět.
Něco mohutného, neporazitelného,
něco, proti čemu stojíte obnaženi, bezmocni,
něco, před čím člověk zcela prostě zaniká.¹⁵⁾

(Ad 15 - Myšlenka o zániku lidství je správná, ale je spojena s quasi starozákonním pojetím Boha, které přežívá ještě v Indii. Kdo si pozorně přečetl XVI. a XVII. kapitolu evangelia svatého Jana, ví, že Ježíš stanovil nový poměr k Bohu, který nemá nic společného s pocitem bezmocnosti. Bezmocný je jen rozum, ale ne člověk, který je více než rozumem. Jaký pocit bezmocnosti je oprávněný mezi milujícím Otcem a milujícím synem?)

Rozum zůstává být skvělým a nepostradatelným darem od Boha. Jen musíme znát dosah jeho možností a nesmíme chtít od něho více, než jakou má funkci. Rozum je darem, který narůstá s dosaženou úrovní vývoje. Správně řekl svatý Pavel: „Dokud jsem byl dítě, myslel jsem jako dítě, jednal jsem jako dítě.....“ Lidé v době Ježíšova života byli vzhledem ke svému rozumovému vzdělání vcelku na úrovni dnešních dětí, proto nemohli pochopit, co dnes může ke svému velkému prospěchu člověk snadno pochopit, tedy i mnohé z toho, co prozradil Ježíš z onoho mystéria, o němž mluvil. Proto je třeba pořizovat trpělivě a bez emocionálních reminiscencí nová a nová vysvětlení jeho slov a skutků. Podle jakého měřítká však lze poznat, že se původní smysl Písma nepřekrucuje? Podle měřítká naprosto jednoduchého a snadno kontrolovatelného: Každý další výklad by měl úplněji vysvětlovat původní nezměněný text Ježíšových výroků a jeho života a neměl by nechávat stranou místa, která odporují výkladu. Jsou-li tam taková místa, výklad není správný. Může se stát, že i při novém výkladu něco zůstane neobjasněno, něco zůstane temné, ale tato dosud temná místa budou místy jen dosud neosvětlenými, zůstanou zatím mystériem, ale nebudou stát v rozporu s místy již osvětlenými. To jsou bezpečná kritéria správného pokroku ve výkladu. Doporučuji nechat stranou všetečné dohady o původnosti zachovalých evangelií a o jejich

správnosti. Přesvědčil jsem se, že tak jak jsou zachována, dostačují k mnohem hlubšímu výkladu Ježíšova učení, než jaký je dosud oficiálně uznáván. Nenašel jsem například při výkladu evangelia svatého Jana ani jednu mezeru nebo ani jedno nedopatření v textu, které by bylo nutno omlouvat při výkladu slovy: „Tak asi původní text nezněl, protože odporuje celkovému duchu Ježíšova učení.“

Vědci si už všimli, že například indiští vykladači Véd, nad kterými nebdí žádná církevní autorita nadaná právem zakazovat nový výklad Véd, si počínají tak, že si berou na pomoc všechny výdobytky vědy, aby mohli lépe vyložit stará Písma, ale že na nich samých nic nemění. Výklad vedený tímto způsobem by vzbudil ve vědeckých kruzích velký respekt a zabránil by tomu, aby se věda postavila proti náboženství nebo náboženství proti vědě. Ovšem i při tomto postupu lze se dopustit velikých chyb, považuje-li vykladač svatého Písma stav vědy vždy za absolutně správný nebo dokonce za konečný. Této chyby se dopustil jinak osvědčený vykladač Písma, svatý Albert Veliký (†1280), ostatně poslední člověk v Evropě, který se odvážil doplňovat význam Písma pokrokem v přírodních vědách. Argumentoval stavem pokroku dosaženého tehdy v přírodních vědách. Téměř všechny jeho argumenty jsou dnes bezcenné a jsou jedině svědectvím o stavu tehdejšího přírodovědeckého poznání, nikoliv dokladem o vnitřním smyslu Písma. Objevným na nich zůstává způsob výkladu - drží krok s rozumovým pokrokem, nezříká se ho. Podobně si počínal Theilard de Chardin, francouzský jezuita a přírodovědec.

Theilardovy výroky se v padesátých letech tohoto století braly jako velký objev, ale jsme svědky toho, že tento obdiv velmi rychle opadl, neboť pokrok jde velmi rychle kupředu, a Theilard už není naživu, aby mohl na něj reagovat. I tímto způsobem by se daly psát nové a nové křesťanské Upanišády.)

Mystérium nám dává pocit smrti -
proto tak mnohá proč.

Nedomnívejte se, že se vaší otázce vyhýbám;
neuhnu.

Vyprávím vám o mechanismu rozumu
a o tom, proč se ptá.

Pokud chcete uchovat čistotu pocitu mystéria, chci odpovídat.

Zůstane-li zachován pocit zázračného,
nevyzpytatelného, není odpověď nebezpečná -
ba je nutná. Pak vás každá odpověď povede
do hlubšího mystéria.

Pak se stane celek kvalitativně zcela rozdílný.

Pak se nebudete ptát, jak byste dostali vysvětlení,
budete se tázat, jak hlouběji proniknout do mystéria.

To není intelektuální zvědavost,
nýbrž hledání.
Hledání nejhlubšího bytí věcí.

Postřehli jste rozdíl?
Pokud žádáte vysvětlení,
jsem poslední, kdo toto přání splní.
Tím bych všechno kolem vás usmrtil,
tím bych vám nepomohl.

Theologové proměnili samého Boha v mrtvou věc.
Pořídili mu závěť.
Zodpověděli příliš mnoho otázek o Bohu.
Proto je Bůh mrtvý.
Lidé je nezabili,
ale kněží jej zabili.
Tak úplně Boha zracionalizovali,
že z něj již nezůstalo žádné mystérium.

A čím je Bůh, není-li v něm mystéria.
Je-li Bůh jen teorií, lze jej analyzovat,
je-li vírou, vyznáním, může jej člověk
přijmout i zamítnout.
Pak je člověk sám větší.
A Bůh je pouze částí movitého jmění v hlavě.
Mrtvá věc.

Když k vám mluvím, myslíte stále takto:
Co neustále říká, nemělo by vaše hledání
usmrtit, není ničím, co by mělo něco objasnit.
Není v mém zájmu dát vám odpověď.
Naopak: Přál bych si vésti vaše hledání
hlouběji, za cílem do mystéria.

Mé odpovědi vám přinášejí hlubší otázky,
až přijde hodina, v níž vám všechny otázky
odpadnou.

Nikoliv proto, že byly konečně všechny odpovědi vyřešeny,
nýbrž proto, že žádná odpověď nemá smysl.
Pak je mystérium dokonalé,

potom je všude,
venku i uvnitř,
pak jsi jeho částí a plaveš v něm.
Potom jsi i ty tajemným bytím.
Jen tehdy jsou dveře otevřeny.¹⁶⁾

(Ad 16 - Bhagwan chtěl patrně říci, že odpověď na mnohé otázky nepřichází ve slovní podobě, nýbrž dostavuje se ponořením se do toho, co on nazývá tajemstvím.)

Nyní vám chci povědět, proč jsem u vás
a proč vy jste se mnou.

Zaprvé:
Nejste jen nyní se mnou,
byli jste již dříve se mnou.
Život je navzájem spojený řetěz,
řece podobný tok.
Dělíme jej na minulost, přítomnost a budoucnost,
ale toto rozdělování je jen účelné uspořádání.
Život není rozdělen.
Řeka života je vždycky současná.

Ganges u svého pramene,
Ganges, který protéká horami, Himalájemi,
Ganges v rovinách,
Ganges, který se vlévá do oceánu
je jednotou.
Je současně jednou řekou.

Počátek i konec nejsou odděleny.
Je jediná řeka, jediný tok.
Není ani minulost ani budoucnost,
nýbrž věčná přítomnost.¹⁷⁾
Tomu musí člověk hluboce porozumět:
Současně se mnou čekáte
a současně jste se mnou.
Není žádné otázky minulosti.

(Ad 17 - Tato slova jsou jak hluboce pravdivá, tak stejně nebezpečně klamající. Až žák odejde od nohou mistrových a nepodaří se mu, aby se natrvalo ponořil do přítomnosti, bude krutě pociťovat nepřítomnost mistrovu, bude po ní toužit, bude na ni vzpomínat. Minulost, objevující se ve vzpomínce, bude mu dokonce znemožňovat plné prožívání

přítomnosti a jeho mysl ho bude odvádět do budoucnosti, v naději na další setkání s mistrem. Obojí způsobí, že bude méně zažívat přítomnost, začne žít nerealisticky, začne být myšlenkami na minulost a budoucnost vzdálen od přítomnosti právě tak jako jiní lidé, kteří nežijí plně v přítomném okamžiku. Bude v lepším postavení než onen prostý poctivě pracující, pro nějakou přítomnost zaujatý člověk.

Bhagwan radí správně jen v tom smyslu, že kdokoliv doplul tokem času a prostoru až k mistrovým nohám a právě sedí před ním, připravuje se o užitek z jeho přítomnosti, nežije-li v té chvíli než z té přítomnosti bez pomýšlení na minulost a budoucnost.

V tom smyslu a jen pro tu chvíli minulost a budoucnost jsou neskutečné. Ganges stále vytéká z Himalájí, stále vtéká do moře. Jsem-li v Benaresu, v posvátném místě na řece Gangy, nemá smyslu, abych spekuloval, odkud Ganges přitéká a kam odtéká, ale přesto zůstává faktem, nikoliv iluzí, že přitéká a odtéká, a je požehnáním pro poutníky v Benaresu, že teče. Mistr by nemluvil třeba anglicky, kdyby byl neměl tekoucí rozum, a nejen to, kdyby ustavičně nepřitékala do jeho rozumu voda boží milosti. Obraz bílého mraku je zde nedomyšlen. Všechno brát tak, jak to přichází, ale neodmítat to. Je tu nějaké rozumové poznání mistrovo. Nazaujatému posluchači neujde, že není jen vnitřně spojen s tím, co nazývá mystériem, nýbrž že je i velmi sečtělý a že své rozumové poznávání v soukromí stále doplňuje. To je správné. Je tomu asi tak jako je bílý mrak závislý na množství vody, která se vypařuje ze země a z moře. Ta závislost tu je, ale není vhodné na ni myslet, když plujeme jako mrak, kam nás zanáší síla duchovního větru.)

Když chceš být zcela tichý
a chceš nechat rozum stranou,
když se chceš stát bílým mrakem,
který pluje nad vrcholky,
když nemyslíš, jen jsi,
pak budeš vše pociťovat.

Čekáte u mne
a jste u mne
a budete u mne.
Toto bytí u mne není časovou záležitostí.

Kdosi se ptal Ježíše:
„Ty mluvíš o Abrahamovi,
ale odkud víš o Abrahamově moudrosti?“
Dlouhé časové rozpětí leží mezi životem
Abrahamovým a životem Ježíše.
Tisíciletí.

A Ježíš pronesl dodnes mysteriosní slova,
nejzáhadnější, jež kdy byla vyslovena.
Řekl: „Dříve než Abraham byl, já jsem.“

Život je věčnou přítomností.
Byli jsem Zde a Nyní
věčně!
Stále, samozřejmě v různých formách,
v rozličných stavech,
v rozdílných situacích.
Ale vždy jsme zde byli,
v každém čase,
stále.

Individua jsou fikce; život není rozdělen.
My nejsme jako ostrov, my jsme jednotou.¹⁸⁾

(Ad 18 - Je jen jeden Benares na celé dlouhé posvátné řece Ganges, posvátné od pramene až po ústí do moře. A tím posvátným Benaresem je lidské zrození. Není to ostrov na řece Gangy. Řeka teče k Benaresu a od něj zase dál - k moři. Nezastavuje se ani na chvíli. My jsem připutovali až do Benaresu..... vykoupejme se právě tam v řece Gangy.)

Tuto jednotu musí člověk pociťovat.¹⁹⁾
A pocítíš-li ji jednou,
ztratí se čas i prostor.

(Ad 19 - Jde zřejmě o nedostatečnou, velmi zavádějící slovní formulaci. Člověk si musí jednotu uvědomovat, ne ji jen pociťovat. U nohou mistrových ji žák třeba jen pociťuje, ale odejde-li od mistra, přestane ji pociťovat a cítí se oddělenou bytostí nejen od mistra, ale i od všeho ostatního. Začne-li si však člověk jednotu uvědomovat, je nejen u nohou mistrových, ale je všude, kde něco je, jen s určitým omezením: Kamkoliv upře pozornost, tam je. Tomu říká Ježíš, že člověk má příbytek u Boha, není Bohem. Má-li u Boha příbytek, uvědomuje-li si to, nevychází z příbytku Otcova, jako by odtamtud hleděl, neodcházel odtamtud. Toto omezení způsobuje, že je v pokušení tvrdit, že co prožívá je jediná skutečnost, a on neměnně prožívá jen ten příbytek, ostatní jen přidatně.)

Najednou jsi na opačné straně prostoru a času.
Obojí zanikne a pak JSI.
Jen jsi.

Někdo se ptal Buddhy: „Kdo jsi?“
Buddha odpověděl: „Nepatřím k žádné třídě,
jsem jednoduše jen zde,
jsem, ale nepatřím k žádné kategorii.“

Ted' právě můžete zažít hluboký vhled!
Když člověk nemyslí: Kdo jsem já? -
Kdepak je čas? hm?
Je minulost?
Je budoucnost? ne!
A tak se stává tento okamžik věčností.

Celý časový průběh je jen rozsáhlé nyní.
Veškerý prostor se právě zde rozšiřuje
do všech směrů.
Když se tedy člověk ptá: Proč jsi nic,
nebo, proč jsem zde,
pak je odpovědí:
poněvadž jest jediné Bytí, JE.

Nemohu nikde jinak být,
a vy nemůžete být nikde jinde.
V tomto smyslu jsme navzájem vázáni.

Nyní ještě nemůžeš rozumět,
spojení nejsou pro tebe zcela jasná,
poněvadž není tvé vlastní podvědomí čisté,
poněvadž sám sebe ve své celistvosti neznáš.

Možná, že znáš desetinu svého Bytí,
devět desetin je však v temnotě.
Jsi jako les s malým světlým průsekem.
Několik stromů bylo vymýceno,
a ty máš volný malý prostor k životu.

Na druhé straně průseku je tmavý les.
Neznáš jeho hranice
a bojíš se temnosti i divokých zvířat,
takže nevycházíš ven ze své paseky.
Tvá malá paseka je jen částí tmavého lesa -
znáš jen část svého Bytí.

Vidím tě v celistvosti - velkého lesa.
A postřehnu-li jednou nějakého člověka jako celek,
pak jsou v něm obsaženi všichni lidé,
neboť tento les není rozdělen.
V temnotě mizí hranice,
setkávají se v jednotě.
Jste zde.....
Obrátím-li svou pozornost jen
na některého jednotlivce,
zmenším paprsek svého vědomí.
Pak-li se však sám plně koncentruji na nějakou část,
pociťuji vždy, jak tvé hranice splývají s hranicemi druhých.

Z jistých pohnutek se k vám chovám jako jedinec.
Ale ve skutečnosti tomu tak není.
Nesoustřeďuji-li svou pozornost,
jednoduše vás pozoruji, aniž bych vás viděl.
Jednoduše pozorovati -
pak zde již nejste.

Vaše hranice jednoho splynou s druhým.
A tak to není jen mezi lidmi,
nýbrž mezi lidmi a stromy a kameny,
se vzduchem - se vším.
Hranice jsou iluze.
Proto také osoby jsou jen iluzemi.²⁰⁾

(Ad 20 - Vidění jednoty by ani mistra nemělo přivést k názoru, že hranice jsou iluzemi, protože představují druh účelnosti ničím nezastupitelné. Kdyby mistr nežil v těchto hranicích, neproněsl by ani jedno moudré nebo pošetilé slovo. Ano, mistr může pronášet také velmi pošetilá slova, zapomene-li - a ona zapomíná zákonitě - že jednou kdysi nepociťoval tuto jednotu a tím méně si ji uvědomoval. A tento stav pocitu nejednoty byl tak užitečný, že se z něho dostal do vědomí jednoty. Jsou hranice, které si uměle vytvoří sami lidé, mezi státy, městy, obcemi. Ani ty nejsou iluzemi. Ale jsou též hranice, které lidé nevytvořili, a ty mají podivuhodný a reálný smysl: dovést jedince k jednotě. Vzpomínám si na dílo Rabindranatha Thákura: Volný tok. Voda za přehradní hrází. Jaká je v ní síla, protože volný tok byl přehrazen. Kdo ten volný tok života přehradil? Byli jsme to snad my? Nepřisuzujeme si schopnosti, které nemáme. Kdyby Bůh Stvořitel vytvářel jen iluze, nebyl by ničím jiným než iluzionistou, velkým pokušitelem. On však je tvůrcem celé škály na sebe navazujících skutečností. Tato návaznost a možnost pomocí ní přecházet z jedné kategorie skutečností do druhé, je velkým

požehnáním. Dík této skutečnosti a tomuto typu jednoty může mistr pomoci žákovi, aby přešel přes hranice. Napoví-li mu, že hranice jsou iluzí, budiž, snad mu usnadní přechod přes hranice. Nejsem však o tom přesvědčen, protože sugesci nepovažuji za tak mocný prostředek, aby vůbec kdy někoho převedla.)

Jsem zde, protože nikde jinde nemohu být.

Život tomu tak chtěl.

Jste zde, poněvadž nikde jinde nemůžete být,
tak tomu chtěl váš život.

Je však těžké takto to přijmout -
proč je tak těžké toto přijetí?
Poněvadž to nelze změnit
a poněvadž je život větší než člověk sám.

Řeknu-li, že jste zde,
protože jste velkolepými hledači pravdy,
pocitujete jak vám lichotím.
Jste-li zde,
protože jste velkými hledači,
je ego vyplněno spokojeností.

Pak můžeš jít, chceš-li.
Pak jsi Ty, ten určitý.
Máš život pod kontrolou
a nebudeš životem kontrolován.

Předcházející však neříkám,
říkám, že jste zde,
poněvadž tomu tak život chtěl.
Nemohli jste to určit,
není to na vaší volbě.

Ani když sám odtud odejdeš,
není to tvé rozhodnutí.
Zase je to život, který tomu tak chtěl.
Pokud se rozhodneš zůstat,
není to rovněž tvá volba.
Není žádné volby.
Volba je možná jen, je-li k dispozici ego.²¹⁾

(Ad 21- To je jeden z rozhodujících faktů pro učení Ježíše Krista a všech velkých náboženských učitelů. Je tady lidské já (= ego), a

s ním možnost se rozhodnout pro věčný život. Kdyby já nebylo, nebylo by nikoho, kdo by se mohl rozhodovat, ani by byl nikdo za Bhagwanem nepřišel.)

Je-li ego hladové,
cítí se nespokojeno, nepříjemně.
Proto existují dvě cesty ke spokojenosti:
první: žít ego jako dítě, a piplat je,
druhá: jednoduše ego zcela zahubit.²²⁾
A nezapomeňte, že prvá působí jen v čase.
Čím se ego více nakrmí, tím více požaduje,
jeho požadavky neznají hranic.

(Ad 22 - Ego se nezahubí tím, že na něj nemyslíme. Také je nelze tak zcela lehce zahubit. Ono představuje také velkou vymoženost, se kterou se musí umět dobře hospodařit, dokud je ho zapotřebí, dokud se neodevzdá Hospodáři. Ježíš ukázal dost trnitou a strmou cestu z já do věčného života, a zřejmě neměl v úmyslu cestu ztěžovat a prodlužovat. Není správné vnukat lidem myšlenku, že když chvíli o svém já nevědí, že už je ztratili. Právě extatik by měl mít s tímhle zkušenosti o pádech z extaze. Vystřízlivění z tohoto druhu odosobnění je zdrcující. Může se povést, že člověk, který zapomněl na sebe, upadne dokonce do extaze. Musí však z ní vyjít proto, že jeho já zůstalo neporušeno, a jeho mocí je znovu držen v zajetí časoprostorové skutečnosti.)

Proto vám říkám,
že tomu tak život chtěl,
že jsem zde já i vy.
Tak tomu již mnohokrát bylo
a tak to také bude pokračovat.

Chcete-li pochopit,
je mnohé okamžitě možné.
Poznáte-li to,
budete otevřenější, méně upjatí,
méně zranitelní, méně choulostiví.

Nebudete-li mít strach,
Život může vámi proudit,
je jako vánek
a vy prázdným prostorem.
Život přichází a jde
a vy ho chválíte.....

Tajemství je vše chváliti.
Tajemství tajemství.

Proto trvám na tom,
že zde nejste ze své svobodné vůle.
Já tu rovněž nejsem ze své svobodné vůle;
pokud se mne něco týká, není to žádná vůle.
neboť nejsem.

Přihodí-li se vám něco,
můžete se nalézat v iluzi, omylu,
že jste zde, poněvadž jste to tak chtěli,
což však neodpovídá skutečnosti.

Nechci vaše ego žít,
neboť ono musí být zničeno.
Veškeré mé úsilí směřuje k vašemu zániku.
Budou-li vaše hranice, překážky zničeny,
jste volní.²³⁾

(Ad 23 - Bhagwan by neměl zapomínat, že tohle s ním jeho mistr prováděl za změněných podmínek. Vybral si ho z mnoha uchazečů jiným způsobem, než jak on si vybírá své posluchače. Bhagwan jako žák nebyl nikdy jen posluchačem a nebylo by stačilo, kdyby byl prováděl duchovní a fyzická cvičení, která doporučuje Bhagwan. Vzpomíná si jistě, že mistr si přál, aby mu odevzdal vůli, protože na ni není u nezasvěceného spolehnutí. Přál si dále, aby věřil jen jemu. To všechno Bhagwan napodobuje, jenže v kolektivu, a vůle posluchačů se zmocňuje jen částečně, i když víme, že relativně dost. Stav jeho posluchačů i po rozloučení s mistrem se podobá posthypnotickému spánku, ale není jím, protože nedošlo k hypnotickému spánku. Ale v takovém stavu nebyl Bhagwan při zasvěcování mistrem. Totéž, co provádí Bhagwan se svými posluchači, probíhalo mezi ním a mistrem na mnohem vyšší úrovni, a tato úroveň byla pro zasvěcení rozhodující. Z ní mohl mistr snáze povýšit Bhagwanovo vědomí do svého stavu vědomí. To se nemůže v kolektivu provést. Mistr zabíjel Bhagwanovo já zkušeností, kterou nemůže nabýt ze sebe já, které vzniklo pro potřeby styku s pozemskými podmínkami života. Tato zkušenost vyřazovala Bhagwanovo já z provozu, neboť svou kvalitou převýšila kvalitu zkušeností lidského já.)

Nyní, okamžitě, v tomto momentu
se to může stát!
Není žádné podstatné překážky

jen vaše neústupnost.²⁴⁾

(Ad 24 - Bhagwan dobře cítí neústupnost přítomných já. Proč on nebyl neústupný, když ho zasvěcoval jeho mistr? Protože mistr kvalitou své vůle vyřadil vůli žákovu, ale jinak než násilným nebo hypnotickým přemožením. Asi tak jako byl svou mocí Ježíš ve svých učednících po dobu tří let, pokud byli ochotni se jím dát vést. Je však poučné, jak to období začalo, čeho se učedníci osobně vzdali. Mysleli si ovšem, že už pro svět umřeli, ale po třech letech, u Jidáše ještě dříve, se ukázalo, že tomu tak nebylo. Stačila však jen určitá míra umrtvenosti, jaká byla užitečná pro onu fázi vývoje, aby jí prošli. Ježíš si byl přitom vědom toho, že dokonale ztratil svou vůli v tom smyslu, že vykonával vůli Otcovu. Vizte ten rozdíl: Bhagwan, jako kterýkoliv sadhak před ním a po něm, povýšen do stavu mistrova, nemusí už konat vůli svého mistra, může si podle svého úsudku všechno zařídit po svém. Bhagwanovi posluchači nechtějí být neústupní, ale přece jimi jsou, protože nejsou prázdní.)

Mnoho lidí přichází ke mně a ptají se:

Byl jsem již dříve u tebe?

Řeknu-li ano, radují se.

Řeknu-li ne, cítí se odstrčení a deprimováni.

Proč tomu tak je?

Žijeme v iluzích, klamech.

Jste nyní u mne -

to se nezdá tak důležité,

daleko víc vás vzrušuje,

že jste se mnou byli pohromadě v minulosti.

A právě tím promarňujete současný okamžik,

ve kterém se mnou skutečně můžete být.

Být se mnou není záležitostí tělesnou.

Můžeš sedět vedle mne a přece se mnou nejsi.

Můžeš být se mnou pevně spjat mnoho let

a přesto jsi se mnou nebyl ani minutu.

Neboť být se mnou znamená, že TY nejsi.

Já nejsem,

a jestliže i Ty jen jedinou sekundu nebudeš,

můžeme se potkat -

dvě prázdnoty se mohou sejít.²⁵⁾

(Ad 25 - Toto je velmi důležitý moment vysvětlení. Stačí dodat, že kvalita vyprázdněnosti u Ježíše byla mnohem vyšší než u jeho učedníků, a že tato míra vyprázdněnosti stačila jen na tak dlouho, pokud byl Ježíš s nimi. Toho si byl Ježíš dobře vědom, a proto neměl za zlé Petrovi, že jej zapřel ve chvíli, kdy ho mistr opouštěl. Ježíš však měl připraven v záloze ještě svůj kříž, zmrtvýchvstání a seslání Ducha svatého, a věděl, že jsou to stupně i na cestě jeho učedníků.)

Nezapomeň to: Jen dvě prázdna se mohou potkat -
jiné setkání není možné.
Jediné setkání je při setkání
dvou prázdnot.

Můžeš si představovat,
že setkáním jsou vzájemné dotyky dvou já.
Ano, je to jistá část setkání.
Člověk se může s někým sejít,
ale nikoliv skutečně.

Člověk se může s někým setkávat,
ale ne skutečně. Stýkáte se navzájem,
a zůstáváte mimo sebe.
Vaše vnitřní Ne-bytí zůstává nedotčeno,
panenskou půdou,
až tak daleko nepronikáte.

Jen tehdy, není-li zde vlastní já,
může být dosaženo stavu,
který Buddha nazývá „anata“ -
Ne-já.²⁶⁾

(Ad 26 - Ježíš svým životem detailně popisuje způsob pronikání lidského vědomí do tohoto stavu. První stupeň je symbolicky vysvětlen zřeknutím se vlastní vůle Panny Marie: „Staniž se mi podle slova tvého.“ A sami si projděte Ježíšův život, kolikrát se tento stav opakuje na stále vyšší úrovni, protože Ježíš mezitím splňuje podmínky, které vyjadřuje svým životem napřed v rodině, pak ve společnosti učedníků atd. Vzpomeňte, kolik toho ze svého ztratil před vstupem do Jordánu, po přemožení Satana na poušti, při výstupu na Karmel atd. Ani u Ježíše nešlo všechno mávnutím kouzelných proutků. Také u Buddhy ustupovalo já po krůčcích. Mnoho let u nohou různých mistrů se pokoušel dosáhnout osobní spásy, pak ve vlastním ústraní s vybranými spolubratry, a konečně ustoupením od požadavku osobní spásy.

Vrcholný stav vědomí Buddhy se nedostavil a u nikoho se nedostaví přesvědčováním o jeho správnosti.)

Buddha není plně pochopen.

V Indii nazývali lidé „atma“

Já - největší Já.

Všichni hledali nejvyšší Já

a jak by se mohli stát posledním Já.

Pak přišel Buddha a řekl:

„Není žádné Já, které by bylo možno dosáhnout,
vy musíte dosáhnout Ne-já.

To nemohli Indové přijmout.

Proto byl z této země vypuzen.

Nebyl nikdy přijat.

Buddha byl všude vyhošťován, kam přišel,

poněvadž nás tak hluboce zasahuje,

že ho jednoduše nemůžeme unést.

Tvrdí, že nejsme.

Není-li zde ego,

nemáte-li pocit já,

nemůžete-li o sobě samých přemýšlet,

není-li zde vlastní já,

jste-li prázdní,

existuje-li jen vakuum -

pak je možné spojení.

Každý, kdo je způsobilý být prázdným,
stane se jednotou.

A to je jediná cesta,

jak splynout se vším.

Člověk to může nazývat láskou,

nebo modlitbou;

může to nazývat meditací -

jak chcete.

Jste zde, poněvadž se tak životu přihodilo.

Jsem zde, protože se tak životu stalo.

Tato možnost, býti se mnou

může být využita,
může o ní být diskutováno, ale
může být také plně promarněna.

Pokud jsi ji propásl, pak to není poprvé.
Byl jsi již mnohokrát u mne -
ačkoliv jsem pravděpodobně nebyl takový,
jaký jsem nyní.

Mnohokrát jsi byl u Buddhy -
což znamená u mne.
Mnohokrát jsi byl s Jainou, Mahavirem -
a to znamená se mnou.
Byl jsi u Ježíše, Mojžíše nebo Lao-Tseho,
což znamená, že jsi byl u mne.

Lao-Tseho nebo Buddhu nelze definovat,
neboť jsou prázdnotami,
a dvě prázdna nemají rozdílných vlastností.

Mohl jsi být u Lao-Tseho,
a já říkám, že jsi byl u mne,
poněvadž v tom není rozdílu.

Propásli jste však tuto skutečnost,
mnohokrát jste k ní byli nevšímaví
a chtěli byste ji znovu promarnit.

Nevzpomínejte, že jste chytří a moudří
a vše krásné právě máte.
Jde-li sama skutečnost právě kolem,
počínejte si velmi chytrým způsobem.

Rozumujete však o tom,
říkáte, že zde nebylo nic k získání
a najdete základy pro utajení skutečnosti.

Když ale postřehnete možnost pochybnosti,
je možné spojení ihned.
Říkám ihned - není nutné, aby
byla pochybnost oddálena.

Je zřejmé, že život to tak chtěl,

proto zde jste.
Pro milióny lidí tomu tak život nechtěl.

Máte štěstí,
ale nečiňte z něho potravu ega.
Jakmile si bude vaše ego něco o něm představovat, zesílí,
a již jste promarnili nekonečný poklad.
Jste na tom dobře,
pokud zůstávají všechny možnosti otevřeny.
Můžete vrůstati dovnitř nebo odstupovat.
Taková poutanost se dostavuje zřídka -
z nejrůznějších důvodů.

Za prvé:
Je těžké být přizván k člověku,
který je prázdný -
velmi těžké,
neboť prázdno nemá silnou magnetickou sílu.²⁷⁾

(Ad 27 - Bhagwan má magnetickou sílu. Není proto prázden? Ne tak. Ramakrišna se vyjádřil obratněji: „Rozvine-li se květ, přilétají zdaleka včely a sají z něho med.“ A ještě jinak: Tři králové uviděli hvězdu, která je předcházela a přivedla je až do Betléma. Byli přitahováni k Ježíši ne proto, že něco měl, neměl nic, ale že něčím byl. Prázdno něčím je, čím není nikdo, kdo něco má. Viz symbol: Chudoba malého Ježíše položeného ve stáji v Betlémě.)

Člověk se cítí k někomu přitahován,
když něco má. Proč jsme k někomu taženi,
nabízí-li něco? - Poněvadž máme přání.

Chceme mít rovněž něco k nabídnutí.
Přitahují vás politikové, kteří mají moc,
protože toužíte po moci.
Chcete moc.
Proto je každý, kdo má vše, co si přeje,
vaším idolem, vaším hrdinou.

Jste přitahováni k bohatým lidem,
protože jste chudí.
Hluboce toužíte po bohatství,
proto ten, kdo je má, je pro vás idolem.

Proč bychom se měli cítit přitahováni

k někomu, kdo nic nemá?

Měli jste štěstí, málokdy je taková možnost.
Jen někdy si život zahraje tak,
že jste přitahováni k někomu, kdo nic nemá,
kdo je prázdný.

U něho nechcete nic získat,
naopak, všechno musí být ztraceno.
Je to hra štěstí.
Jste rytíři štěstí - poněvadž jste zde.

Když však nevsadíte vše do této hry,
ztratíte svou šanci.
Tato hra štěstí nemůže být hrána jen napůl -
polovina srdce nemůže být ušetřena.
To jsou pravidla této hry.

Neponechejte si nic
a investujte vše, co máte.
Přirozeně je přitom risiko a je nebezpečné.

Proto říkám, že se málokdy přihodí,
že se člověk cítí přitahován k Buddhovi
nebo Ježíši.
Je to jen velmi málo lidí.

Víte přece, že měl Ježíš jen dvanáct učedníků, velmi málo,
A byli to jednodušší lidé,
rybáři, dřevorubci, rolníci -
v žádném případě něco znamenající,
ale docela obyčejní lidé.
Proč tak zcela obyčejní lidé jsou
přitahováni k Buddhovi nebo Ježíši?

Být skutečně obyčejný je zcela něco neobyčejného,
neboť běžní lidé jsou závislí na svém egu
a honí se za bohatstvím, mocí a vážností.

Rolník, rybář, dřevorubec -
bezvýznamní lidé, absolutně obyčejní,
kteří se nikdy nehoní za nějakými úspěchy
se cítí přitahováni k Ježíši.

Skutečně být obyčejným - je zvláštností;
být zcela normální vždy a všude
je skutečně něco neobyčejného!

Zen-mistři vždy říkali:
Bud'te obyčejní -
a pak se stanete neobyčejnými.

Každý jednoduchý člověk se přece nějak pokouší
být neobyčejným -
ale to je naproti tomu zcela obyčejná věc.

Zůstaň přece jednoduše normální!
To znamená, že člověk vůbec nic není,
nechce nic dosahovat,
není účelově orientován v žádném směru,
žije jednoduše od okamžiku k okamžiku,
pluje.

To míním, když říkám:
plout jako bílý mrak.

Že jste zde, je něco zvláštního -
také z jiné podstaty:
lidská mysl má stále strach před smrtí.....
Drží se pevně života.
Trvá neustále na životě.
Sama v největší bídě se drží života.
Tady je velký strach ze smrti
a pak-li ke mně někdo přichází,
pak přichází, aby zamřel,
aby se rozložil.

Jsem pro něho jako propast -
propast bez dna,
do které padá
a padá
a padá
a padá
a nikdy nedopadne.
Podíváš-li se do mých očí,
postřehneš propast
a jímá tě strach před smrtí -
a pak padání a padání.

Pomyslete na list,
který padá do nějaké propasti,
do nekonečné propasti bez dna,
takže nikdy nemůže nikam dopadnout -
může jen zmizet;
padat,
padat,
padat
a zmizet.

Cesta do náboženství má začátek,
ale je bez konce.
Přicházíš ke mně,
padáš do mne a klesáš ve mně -
a nikdy nedosáhneš cíle.

Ale toto klesání je užitečné,
nesmírná slast.
Není většího nadšení,
než nadšení plného rozplynutí.²⁸⁾

(Ad 28 - Ježíš provedl svým životem rozbor tohoto myšlení. Ukázal sice, že cesta do náboženství má svůj začátek, ale bez konce je jiným způsobem než v plném rozplynutí. Totéž před ním dokázal Buddha, když po „rozplynutí“ v nirvāṇě šel kázat střední cestu, zatímco před tím se staral jen o svou spásu. Také Ježíš ukázal na svých učednících, že v určité fázi duchovního vývoje se musí rozplynout vidina vlastní spásy, ale ne dříve než po překonání několika mezistupňů. Učedníci kupodivu po seslání Ducha svatého se nerozplynuli, nýbrž odešli do světa s tímto Duchem.)

Jako krůpěj rosy mizí,
když vyjde ráno slunce.....
Jako plamen lampy v noci:
přijde vítr - a plamen zhasne
a zůstane jen tma.
Plamen zmizí,
člověk nemůže lampu již nikdy najít.
Právě tak se ztratíte.

Je výjimečné, hledá-li člověk svou smrt
a to, co míním, je skutečnou sebevraždou.

Tělo může člověk stále usmrcovat,
ale ne své já.
Zde jste připravováni k sebevraždě:
sebe usmrcujete.

Ale nemyslete, že lze uvedené vysvětlit -
není žádného vysvětlení.
Jsem vždy proti vysvětlování.²⁹⁾

(Ad 29 - Je pravda, že tentokrát Bhagwan nevysvětluje, ačkoliv jindy a hned vzápětí mnoho vysvětluje a není proti vysvětlování. Zdá se, že spíše je proti otázkám, které mu připadají být nesmyslné a zbytečné.

Ježíš nezastával stanovisko, že život je mystérium, a proto právě v tomto bodu nezůstal dlužen odpovědí, vysvětlením. Napřed vychoval učedníky k tomu, aby se jím dali vést, a toto vedení dospělo tak daleko, že jeho mocí, odvozenou od Otce, dělali zázraky. Když se tímto způsobem stali jeho druhým já (alter ego), vstoupil s tímto druhým novým jejich já na kříž a nechal ho tam umřít. Ani si v té chvíli neuvědomili, že byli zavražděni s Ježíšem, neboť viděli Ježíše vstupovat na kříž místo nich. Řekl jim sice už před tím, než se toto stalo, že tímto aktem pro ně otevírá cestu, po níž k nim bude moci sestoupit Duch svatý, ale oni teprve po seslání Ducha svatého poznali, že jim ukázal pravou podstatu svého spasitelství. I kdyby člověk spáchal fyzickou sebevraždu, nezabil by se tak, jak vnitřně zabil své učedníky Ježíš svou smrtí na kříži. Nezapomeňte však, do jaké míry už s ním museli být před křížem propojeni, aby se to dílo podařilo. Byl bych rád, kdybyste mi porozuměli. Tomu se dá ještě rozumět: Učedníci odevzdali své já Ježíši, on pak s nimi vstoupil na kříž a odevzdal je Bohu, co by byli sami nikdy nedokázali učinit.)

Činí-li vás to mysterióznější,
nekonečně pevnými,
pak je to dobré.
Jestli se rozpustí rozum v prostoru,
a vy již nevíte, co jste,
pak je to nejlepší stav.³⁰⁾

(Ad 30 - Rozpouštění rozumu dokonale rozpracovává Ježíš od chvíle pronesení prvního podobenství přes odsouzení až po zmrtvýchvstání.)

Bhagwane,

jako všechny mraky
jsou i bílé mraky hnány větrem.

Kam pohání nynější bílé mraky?
Jsou nějaké zvláštní možnosti pro náš věk?

Bílé mraky nemohou být v tomto smyslu poháněny.
Kam jsou hnány, lze říci jen,
je-li zde opak.

Chce-li bílý mrak na východ
a vítr vane na západ,
pak je poháněn,
neboť vykonává opak.

Mraky však nechtějí nikam,
je jim lhostejný východ i západ.
Neodporují,
nemají vlastní vůle,
proto je nemůže vítr hnát.

Člověk může vést jen toho,
kdo je připraven, kdo se nechá vést,
kdo se podvolí, odevzdá.
Veškeré bytí bílého mraku
je odevzdání, oddanost.
Když chce vítr na východ,
je mrak připraven.
Ani jediná myšlenka,
žádné odepření.
Je-li mrak na cestě na západ
a vítr vane na východ,
obráť se na východ.

Vítr pohání, ale nevede.
Pohánění je nutné,
je-li vykonáván opak.

Mnozí lidé přicházejí ke mně a žádají:
Veď nás!
Vím, co míní, chtějí, abych je řídil.
Jsou nezralí.
Vím, co chtějí říci.
Proč by si jinak přáli být řízeni a vedeni?

Stačí, že jste u mne.

Vše se stane samo sebou -
Vítr bude vát na východ,
a vy poplujete na východ.....

Ale mluvíte-li o řízení a o vedení,
říkáte tím, že nechcete plout,
jste odmítající,
protichůdní.
Bojujte.

Nemá-li mrak své vlastní vůle,
jaký je rozdíl mezi mrakem a větrem?
Ohraničení existuje jen prostřednictvím vůle.

Nezapomínejte na to,
podvolte se vnitřní podstatě -
hranice mezi vámi a mnou
existují jen pokud máte vůli.
Žijete obklopeni svou vůlí.
A pak přijdu já
a je konflikt.

Mrak nemá vůli,
kde by mohly být jeho hranice?
Kde začínají, kde přestávají?
Vítr a mrak jsou Jednotou.
Vítr je částí mraku a mrak je částí větru.
Jejich přirozeným bytím je Jednota, nerozdělená.

Vítr vane vždy v různých směrech -
proto nejde o volbu směru,
otázkou je, jak vzniká mrak.
Vítr vane vždy v různých směrech.
Točí se, pohybuje se.
Není určitého směru, není mapa;
všechno je plně otevřeno.

Nikdo neřídí vítr a neříká:
Nyní musíš vát na východ, nyní na západ.....
Celý svět proudí a pohybuje se.
Jest jeden splývající pohyb
a všechny směry jsou v něm obsaženy.

Proto nezapomeňte,
že nikdy nebyl dán výjimečný náboženský věk
a také nebyl zvláštní atheistický věk.
To je nemožné.
Lidé myslí v těchto kategoriích,
poněvadž povyšují pocit svého já.

V Indii lidé věří,
že v dřívějších dobách, v dobrých zlatých
časech byl náboženský věk,
a že nyní je vše zničeno,
a že nyní je nejtemnější věk ze všech.
To je však nesmysl.
Žádný věk není náboženský nebo protináboženský.
Zbožnost nemá nic společného s věkem,
ale s kvalitou lidského vědomí.

Není otázkou,
zda je mrak věřící,
táhne-li na východ.
Nebo nevěřící, táhne-li na západ.
Ne,
nemá-li mrak vlastní vůle,
je náboženský, kde se nalézá;
má-li nějakou vůli,
není náboženský.

Jsou dva druhy mraků.
Jen málokteří nemají vůli;
milióny mají vlastní vůli;
vlastní představy, přání a myšlenky.
Bojují s větrem.
A čím více bojují, tím více musí trpět -
vždyť boj neprospívá ničemu,
nic se s ním nepořídí.
Ať proti čemukoliv bojujete nebo ne -
vítr vane ve svém směru a zažene vás kamkoliv.
Člověk si může nanejvýš představovat,
že bojoval a že je velký bojovník.
Ale to je také všechno.

Ten, kdo prohlédne, přestane bojovat.³¹⁾
Nepokouší se již více plavat,
využívá jednoduše proudu.

Užívá řeky jako prostředku a
v jednotě s ním pluje.
To je ono, co nazývám odevzdáním,
a je to totéž, co staří pisatelé
nazývají postavením věřícího.

(Ad 31 - Buddha je vzorem nejsveřepějšího bojovníka, právě tak žáci Zenu. Kdyby byli napřed nebojovali, nebyli by mohli přestat bojovat. Totiž! Opravdu ve chvíli, kdy přestali po velkém boji bojovat, dosahovali vrcholů duchovního poznání. Ve chvíli, kdy Buddha zanechává svého dlouholetého boje, vítězí nad sebou. Tedy ne ten, kdo prohlédne, přestane bojovat, nýbrž ten, kdo nemůže lidsky dále bojovat, prohlédne. Pak se ho chápě proud, který násilím zdržoval svým úsilím. Tím však, že jej zdržoval, vzedmul ho do nesmírné výše a síly. Svou metodou tedy, ať byla jakákoliv, neuspěl, a přece bez ní by byl také neuspěl. Usilujte, abyste jednou nemuseli usilovat.)

Obětování - nejsi již.
Sebezapření - jdeš tam,
kam tě kosmická vůle vede
a nemáš více vlastní vůle.

Tak tomu bylo vždy.
Dříve byli Osvícenými ti,
kteří pluli jako bílé mraky;
nyní jsou Osvícenými -
plující jako bílé mraky.
Dříve byli také jako poblázněné černé mraky,
plní vlastní vůle a zvědavosti, plní budoucnosti,
a dnes je tomu právě tak.

Se svou vlastní vůlí a vlastním přáním
jsi černým mrakem
těžkým, tlačným k zemi;
Bez vlastní vůle a bez přání
jsi bílým mrakem bez tíhy.
A obě možnosti jsou v každé době otevřeny.
Je ve tvých rukou, zda přivolíš sebeobětování.

Nepřemýšlejte o starých dobách,
je to irrelevantní. Ty nenutí nikoho, aby byl osvícen,
nepřekáží, aby se někdo stal Buddhou.
Doba nehraje žádnou roli.

Dovol, abys byl prázdný -
a tato doba bude zlatá;
Jsi-li plný přání,
je tato doba poslední ze všech -
Kalijuga.
Ty tvoříš svůj vlastní čas a svůj vlastní prostor a žiješ v něm.

Nezapomeň, že nejsme v tomto smyslu druzi v čase.
Člověk jako Ježíš je prastarý.
Může Zde i Nyní žít a přece je prastarý.
Žije věčně. Žije tak spontánně,
že ho nemůžeme nazvat moderním;
nelze říci, že patří určitému věku.
Nepatří světu měnící se módy.

Kdo žije v absolutnu, stává se absolutnem;
kdo žije ve věčnosti, je věčným;
kdo žije v bezčasovosti, je bez času.

Jedna otázka však zůstává stále otevřena:
Všude na celém světě pociťují lidé,
že v nějakém určitém čase, v jisté epoše
je blízko vrchol, crescendo -
jako by něco chtělo explodovat,
jako by mělo být dosaženo nějakého zvláštního
bodu v lidském vývoji.

Musím vám však říci,
že je to epochální výstřelek ega.
V každé době se věří,
že bude dosaženo nějakého neobyčejného vrcholu.
Jsme na živu,
musí přece něco neobyčejného na světě být!

Tak tomu vždycky bylo.
Kdosi podal zprávu, že Adam řekl Evě,
když byli vyhoštěni z ráje
a právě vycházeli branou:
„Prožili jsme právě největší převrat
v dějinách lidstva!“
První člověk - a myslel na největší převrat.....

Od té doby věří každý věk,
že dosáhne nějakého vrcholu,

nějakého posledního ultimata,
absolutně konečného bodu,
v němž vše exploduje a zrodí se nový svět.

To jsou naděje, sebeklamání,
nic neznamenantující.
Budete zde pár roků
a přijdou jiní a budou právě tak myslet.

Vrcholu není dosahováno věkem,
nýbrž jen jednotlivým bytím.
Crescendo přichází s probuzeným vědomím
a nikoliv s kolektivním podvědomím.

Chcete se stát zbožnými lidmi.
Doby jsou vždycky dobré!
Nepřemýšlejte tak mnoho o jiných,
to je jen útěk od sama sebe.
Nemyslete na epochy, na lidskou špatnost.
Rozum je tak zaostalý.
Nemáte ani ponětí, jak je zaostalý.

Četl jsem nedávno dopis od jednoho přítele.
Psal, že je tak plně zklamán
ze všech svých projevů lásky
a že neměl štěstí v lásce
a že přestal milovat lidi.
Nyní prý miluje veškeré lidstvo.

Veškeré lidstvo lze lehce milovat.
Když člověk nemůže milovat,
miluje jednoduše celé lidstvo!
Žádný problém.
Ale jedinou osobu je daleko těžší milovat,
to může být peklo.
To může být peklo,
neboť to může být i ráj.

Stále se vyhýbáme.
Lidé přemýšlejí o jiných proto,
aby nemuseli přemýšlet o sobě samých.
Myslí na epochy,
na vzdouvání moře, na planety
a na to, co by se mělo stát s lidským vědomím,

jednoduše jen, aby se vyhnuli základnímu problému:
co je prostě s jejich vlastním vědomím.

Starejte se o své vlastní vědomí!

Každá doba je dobrá, všechny doby jsou dobré.³²⁾

(Ad 32 - Se všemi argumenty Bhagwanovými zde přednesenými je nutno souhlasit. Je až dojemné, jak se snaží vytáhnout posluchače z džungle klamných nadějí, strachů a zájmů. Silou jeho osobnosti se mu to jistě podaří aspoň na chvíli, co jsou s ním. Pak prodlouží svůj vliv, že je zaměstná duchovními a fyzickými cvičeními (to už za něj dělají jeho spolupracovníci. Potřebuje jich celý štáb.), aby zase neměli čas myslet na sebe a na pošetilosti s tímto myšlením spojené. Jeho počínání je něčím, co by technik nazval „by pass“, obejítí funkčního prvku, v tomto případě lidského já, nějakým postranním vedením energie, proudu, pohybu a podobně, čímž vzniká v samotném funkčním prvku uvolnění. Není to však skutečné umrtvení já.

Zde jde opravdu o proud vědomí, které je za všech okolností stejně hodnotné, jen je chybně zaměstnáno, zaujato, ponořeno do chybného nebo aspoň duchovně neplodného milieu (prostředí).

Pokoušel jsem se o totéž s velmi malým počtem dobrých přátel, kteří se mnou souhlasili a nebylo je třeba tolik přemlouvat, jak mají správně myslet a sebe vyprazdňovat. Bylo to patrně v létě 1973 v Kalech. By pass fungoval, dokud jsem na ně osobně působil a dokud zůstávali i po mém odchodu pod vlivem nabytých zkušeností. Ani jsem se nepokoušel působit sugescí, nýbrž prostředky, jimiž se mezi čtyřma očima předává vůle; čili výsledek měl být jistější než v případě vysloveně kolektivního způsobu vedení Bhagwanem. Přesto však výsledný posun kupředu byl nepatrný, a další opakování takového „kurzu“ už nepřineslo dalšího znatelného pokroku. Narazil jsem opravdu na něco, co Bhagwan nazývá neústupností, jak se mu to jevílo při přímém styku s posluchači, co však ve skutečnosti bylo a je soustavným návratem k sobě, ke svým starostem, k zájmu o sebe. Po návratu domů přestalo jít mým přátelům tolik o věc jako o jejich prospěch. Dokud jsem je mohl držet v zájmu o věc, bylo vyhráno. Kdyby byli v tomto postoji setrvali, bylo by jim bývalo vše ostatní přidáno, ale takto vše ostatní se postavilo proti nim.

Pořád mám na mysli plavbu učedníků se spícím Ježíšem přes Genezaretské jezero za bouřky, která se rozpoutala zatímco Ježíš uprostřed nich spal. Čím více mysleli na to, aby se se zdravou kůží dostali ke břehu, tím byla bouřka nebezpečnější a do jejich lodí se nabírala voda. Doufám, že tomu symbolu porozumíte.

Znám také jednu poctivou následovnici Bhagwanovu. Víím, že si potom, až se vrátila do Evropy, nevěděla rady se svými světskými

povinnostmi. Překážely jí v nerušeném upření mysli na cíl, předvedený Bhagwanem. A to je, myslím, největší nedostatek cesty načrtnuté v Kalech nebo někde v Puně v Indii.

25. 5. 1981)

Třetí ráno - 12. května 1974

Bhagwane,

jednou jsi nám vyprávěl pověst
o nějakém člověku,
který se dožil více než sta roků.

Jednoho dne na své narozeniny
byl otázan, proč je stále tak šťastný.
Odpověděl:
Každé ráno, když se probouzím, mám na vybranou:
být šťastný nebo nešťastný
a rozhoduji se - být šťastným.

Jak to přijde,
že my většinou rozhodujeme být nešťastnými?
Proč nepozorujeme, že máme možnost výběru.

To je nejrozsáhlejší problém lidí.
Člověk se musí zcela hluboce podívat do sebe.
A ne jen teoreticky.
Týká se vás to přímo.

Všichni dělají totéž -
stále vyhledávají falešnosti,
zármutek, sklíčenosti, bídu.
K tomu musí být závažné důvody.

Za prvé: Druh a způsob výchovy člověka
hraje rozhodující úlohu.
Je-li člověk nešťasten, je zato stále nějak odměňován,

a je-li šťastný, cítí se nějak zkracován.

Probuzené dítě cítí okamžitě rozdíl:
vždycky, je-li nešťastné,
jsou k němu všichni příjemní.
Je odměňováno sympatiemi.
Každý se pokouší, aby byl láskyplný,
jak je jen možné.
Je odměňováno láskou.

A ještě více, je-li dítě nešťastné,
je mu věnováno více pozornosti.
Pozornost je potravou pro pocit já
a působí jako alkoholický stimulátor.
Dává nám energii,
a pociťujeme, že jsme někdo.

Proto tato silná potřeba,
toto přání po více pozornosti.
Když se o tebe všichni starají,
cítíš se důležitým.
Když tě nikdo nepozoruje, míníš, že tu vůbec
nejsi, není tě,
jsi neexistencí.
Když si tě spoluobčané všimnou a starají se
o tebe, dostáváš energii.

Ego žije ze vztahů.
Čím více lidí tě pozoruje, tím silnější je
pocit já.
Když se na tebe nikdo nedívá, mizí ego.
Jestliže na tebe všichni zcela zapomněli,
jak může potom ego dál existovat?
Jak můžeš pociťovat, že jsi?
Proto tato potřeba společnosti, svazků, klubů.

Všude na celém světě jsou kluby:
Rotary Club, Lions Club, Svobodná zednářská lóže -
miliony klubů a společností.

Tyto kluby jsou zde jen k tomu, aby zjednaly těm lidem pozornost,
kteří by jinak zůstali zcela nepovšimnuti.
Je těžké stát se presidentem nějakého státu

nebo předsedou akciové společnosti.
Je jednodušší stát se předsedou Lions klubu.
Člověk je pozorován jistou skupinou lidí,
zastává důležité místo.

Je-li člověk presidentem nějakého klubu,
cítí se důležitým,
přestože vůbec nic nedělá.

A presidenti se mění neustále.
Jeden pro tento rok, jiný pro příští rok,
tímto způsobem jsou všichni mnohonásobně pozorováni.
Je to vzájemný souhlas,
jímž mohou být všichni alespoň jednou důležití.

Dítě se učí těmto pravidlům velmi brzy.
Chytrostí je, vypadat nešťastně;
pak jsou všichni přátelští a člověka si všímají.
Vyhlížejí nemocně a dosáhneš jisté důležitosti.
Nemocné dítě se stane diktátorem
a co dítě řekne, udělá se.

Je-li dítě šťastné, nikdo mu nenaslouchá.
Daří-li se mu dobře, nikdo se o ně nestará.
Od začátku se učíme bídě, smutku,
abychom chránili pesimistické, tmavé stránky života.
To je to jediné.

Míním, že ze žárlivosti jsou všichni proti sobě,
nikdo nemá přátel, všichni jsou nepřátelé.

Proto jste se učili, abyste nebyli příliš extatičtí,
že všichni ostatní přemýšlí nepřátelsky.
Proto jste se učili svou svatost
a svůj smích skrývat.

Podívejte se na lidi, když se smějí.....
Většina se směje z vypočítavosti.
Smích nepřichází z bránice,
nepřichází z hloubi bytí.

Nejprve se lidé podívají kolem sebe,
posoudí tě,
a pak se smějí.

A také jen po určitou dobu,
tak dlouho, kolik se patří,
tak dlouho, aby nevyvolal nedorozumění,
a nikdo nežárilil.

Samotný váš smích je politikou.
Pravý smích se ztratil.
Svatost je v dnešní době neznámá
a být extatickým je téměř vyloučeno a zakázáno.

Jsi-li nešťastný,
nepřijde žádná myšlenka, že by ses pomátl,
ale jsi-li extatický a tančíš dokola,
myslí všichni, že jsi ztratil smysly!

Tančit a zpívat je považováno za špatné chování.
Vidíme-li někoho, kdo je svatý,
domníváme se, že není někde něco v pořádku.

Co je to za společnost?
Jestliže je někdo smutný a ubohý,
je všechno v pořádku, hodí se do obrazu,
poněvadž je celá společnost víceméně nešťastná.
Takový člověk je spořádaným členem této společnosti.

Je-li někdo extatický,
domníváme se, že je vyšinutý, pomatený.
Nepatří k nám, odsuzujeme ho.

Odsuzujeme ho z nezávislosti.
Pokoušíme se vrátit jej zpět
k jeho dřívějšímu stavu,
který považujeme za normální.
Psychoanalytici, lékaři duší se starají o to,
aby byl člověk normálně nešťastný.

Na Západě je celá společnost
proti psychologickým drogám.
Zákon, stát, vláda,
právní zástupci, soudy, legislativa,
kněží, papež -
všichni jsou proti.

Ve skutečnosti nejsou proti psychologickým drogám,
ale proti tomu,
že se lidé stávají extaticí.
Nemají nic proti alkoholu nebo jiným drogám,
ale jsou proti halucinogenům,
poněvadž způsobují chemickou přeměnu vědomí.
Prastarý škraloup, vězení bídy,
který kolem vás společnost vytýčila,
však může být prolomen
a poražen a stanete se extatickými.

Společnost nesnáší extázi,
neboť extáze je největší revolucí.
Opakuji:
extáze je největší revolucí.

Stanou-li se lidé extatickými,
změní se společnost,
neboť vaše společnost lpí na nouzi a neštěstí.

Nelze vést šťastné lidi do války
do Vietnamu, Egypta nebo do Izraele.
Ne!

Šťastný člověk se může jen smát a říkat,
že je válka úplný nesmysl.

Šťastné lidi nelze učinit žádostivými peněz.
Nepromarní svůj život hromaděním majetku.
Je pro ně nesmyslné, ničí-li někdo svůj život
a své bytí a obětuje je mrtvým věcem.

Člověk může sám sebe umrtvit a vlastnit peníze -
to je však dokonalé bláznovství!
Pokud to nebude poznáváno jako bláznovství,
nestane se člověk extatickým.

Když se lidé stávají extatickými,
musí se celá společenská struktura měnit.
Tato společnost žije od bídy k nouzi;
v tom je její největší investice.

Od začátku vychováváme své děti k nešťastnému bytí,
proto si později vybírají jen neštěstí.

Každý má ráno možnost volit,
a nejen ráno - ve skutečnosti stále,
stále může volit, zda chce být šťasten
nebo nešťasten.

My volíme vždy bídu, neboť se to vyplácí
a protože jsme tak zvyklí.
Je to návod k jednání, k počínání si.
Stále hledáte, jak být nešťastnými
a nyní jste již vycvičení.
Když se rozum rozhoduje,
přikloní se okamžitě k volbě nešťastného.

Být nešťasten se jeví jako cesta z kopce
a extáze jako výstup do kopce.
Vypadá to, jako by bylo velmi těžké
být extatickým, ale to není pravda.
Naopak:

Extáze je cesta dolů a neštěstí je cesta do kopce³³⁾.....

(Ad 33 - Z textu není přímo patrné, co všechno Bhagwan považuje za extázi a co všechno jako extázi doporučuje. Považuje za extázi všechny druhy transu, vyvolané jak emocí (city), tak i pouhým pohybem, jak jsme toho svědky například u černochoů, u černošských tanečníků, kteří pomocí rytmického pohybu upadají do transu. Mluvil jsem o tom nejen s očitým, svědkem z Bhagwanova ašramu, ale i s černochoy z Kuby a dal jsem si předvést takový tanec i s příslušným transem a vyzpovídal jsem si člověka, který po takovém tanečním transu přišel zase k sobě. Je to druh omámení, většinou spojeného s pocitem úlevy a blaženosti. Všechny tyto extáze jsou opravdu cestami dolů do podvědomí, nebo aspoň do zúžení vědomí. Chodil jsem také na fotbalové, hokejové a házenkářské zápasy, kde jsem tušil, že lidé si půjdou pro extázi, pro trans toho druhu, který Bhagwan považuje za extázi člověku potřebnou. Pozoroval jsem malé děti, z nichž některé se dovedou vztekat tak, že nakonec upadnou do transu, jímž jejich vztek vyvrcholí a zlomí se, vlastně pomocí emoce zlomí jejich možnosti vědomí. Ostatně i sám jsem něco podobného zažíval v útlém mládí při opakovaných operacích prováděných bez narkózy při vědomí, takže mám právo ke zmíněné věci se vyjádřit. Extáze dovedená až ke zmíněné krajnosti, zbavuje člověka pocitu tělesnosti. Nevyužije-li však člověk toho a nezačne stylizovat podle toho svůj život (typ stylizace: Mé tělo je mým nástrojem, nejsem to já. Tělo musí poslouchat toho, kdo myslí), a to černoši nečiní, a nedělají to ani lidé v Bhagwanově ašramu, pak je tento druh extáze jen drogou, na kterou je možné si zvyknout. Nevede k

rozšířenému vědomí, nýbrž naopak vědomí utlumuje, rozplývá. Je to cesta dolů. Směrodatný nám může být v této věci Šrí Rámakrišna. Jednou za jeho nepřítomnosti se dostali jeho žáci do extaze tancem a drogami. Byli za to přísně pokáráni a mistr jim zakázal něco takového v budoucnosti provádět, neboť, jak se vyjádřil, způsobili si nepravou extazi.)

Dosahovat neštěstí je velmi těžké -
ale vy jste to udělali -
vy jste udělali nemožné možným;
být nešťastnými je proti přírodě.
Nikdo nechce být nešťastným - a všichni jsou.

Společnost vytvořila velké věci.
Výchova, kultura, rodiče a učitelé
vykonávají dobrou práci.
Učinila nešťastné tvory
z extatických lidí.

Každé dítě se narodí extatické.
Každé dítě je při narození božské
a každý člověk umírá jako zpátečník.³⁴⁾

(Ad 34 - Tři poslední věty volají po vysvětlení, už proto, že dosud nikdy nebylo veřejně vysloveno, nevím proč. Posuďte sami, zda bude pro vás užitečné.

Jak tomu rozumět, že se každé dítě rodí jako extatické?

Do lidského těla vchází při narození člověka vědomí, které je mnohem širší než pozdější vědomí člověka. Ovšem tak se situace při narození nejeví, a tento náš dojem zvnějška vzatý nás tím odvádí od správné stopy. Představte si situaci takto: Vstupující vědomí má mnohem více otevřených nezapojených kontaktů, než kolik jich lze zapnout do lidského těla. Pak jakékoliv spojení tohoto kompletnějšího vědomí s lidským tělem musí být a musí se nastupujícímu vědomí jevit jako neuspokojující. Dítě svou vůli neprojevuje pláčem jen proto, že se neumí jinak domluvit se zevním světem, nýbrž že jeho vědomí pociťuje velké nedostatky, které dříve nepociťovalo. Před tím pociťovalo jen celkovou touhu se napojit vším, co bylo naň navěšeno, pokud možno všemi kontakty. Po zrození tělo se hlásí o něco (napojení na samotnou tělesnost nastává okamžitě ve chvíli porodu) a dává signály o potřebě něčeho, co ve vědomí před tím nehrálo žádnou roli, ba vůbec neexistovalo. Těmito novými potřebami, které nejsou potřebami vědomí, nýbrž potřebami těla, je vědomí svazováno a omezováno. Pomocí světa s velmi omezenými možnostmi. Je uspokojováno náhražkovým

způsobem a teprve postupně a velmi těžkopádným způsobem zaujímá v našem světě nové a další pozice, nikdy však v takovém rozsahu, jak přišlo, se neuplatní, nýbrž jen zčásti. Zůstávají volné zdířky nezapojené do zevního světa, čímž myslím i do lidského těla. Vzhledem ke komplexu vědomí je veškeré zapojení do těla a do zevního světa pomocí smyslů a rozumu zapojením navenek, zevnitř navenek. Vnitřní vybavenost vědomí přicházejícího na svět je tak velká, že kdyby se mohla uplatnit v těle, přivedla by je do rozšířeného stavu vědomí, takže by se tento stav rovnal extatickému stavu, tj. stavu, ve kterém je člověk ve vědomém spojení se zdrojem života.

Dítě zpočátku daleko více spí než později a více než dospělý člověk také proto, že spánek je po jisté stránce bližší extatickému stavu než bdělý stav, a to po stránce útlumu vůle. Extatik před extází toužil, extází jeho touha byla vyplněna, takže odpadá. Spánek je náhražkové vyplnění touhy. Vědomí toužilo ještě po něčem jiném, ale dali dítěti jen najíst nebo napít nebo je ukolébali = užili jakéhosi druhu šidítka.

Kdybychom označili veškeré možnosti vědomí číslem 1000, pak vědomí, které vchází do člověka, má z tohoto tisíce k dispozici už jen 800, ale uplatní v lidském životě pouhých 50, začínajících po jednotkách, přibírajíc po jednotkách.

Stojím před těžkým bodem výkladu. Vědomí před vstupem do člověka má k dispozici 800 možností, ne 1000 proto, že už není úplně svobodné, je na něm navěšeno něco z jeho dřívějšího průchodu a ponoření do časoprostoru. Užší svázání s časoprostorem pomocí lidského těla redukuje tyto možnosti na pouhých 50, a kdyby mělo k dispozici jen zvířecí tělo, na pouhých 20, a kdyby rostlinné tělo, na pouhých 10 a tak dále. A přece existuje v rostlině, ve zvířeti jako v člověku jen jedno jediné tisícové vědomí.

Zůstane-li člověk u své padesátky uplatnění, umírá nakonec jako zpátečník. Dítě má ještě k dispozici 800 možností, člověk, který se svým způsobem života zabarikádoval ve svých padesáti už uplatněných možnostech, má k dispozici těch 800 jen teoreticky, už není schopen se ze své padesátky vymanit. Jsme svědky toho, že lidské tělo se opotřebovává, neudrží celou padesátku u sebe, vrací postupně jednotky z té padesátky zpět do zásobárny těch 800 možností. Pokus nevyšel.

Pojmenujeme si aspoň některé z těch čísel: 1000 odpovídá stavu nebe, 800 stavu ráje nebo extaze, ze kterého se vždy padá, jako dítě při narození, 50 je bdělý lidský stav, který se natrvalo neudrží, přechází denně do spánku nebo do nižšího stavu bdělosti. O spánku podle jeho kvality bych se vyjádřil, že se pohybuje mezi 30 až 60.

Zbývá vysvětlit, proč ubývá možností vědomí, nabalí-li se na ně něco při jeho průchodu časoprostorem. To je ten těžký bod výkladu.

Pomozme si k odpovědi nejlehčím způsobem. Ježíš vědomě přicházel od Otce. Tím, že na sebe vzal své lidské tělo, stal se menším než Otec, jak sám o sobě řekl. Ježíš však se nikdy od Otce nevzdálil natolik, aby zapomněl na Otce, protože neměl, za sebou lidskou a jinou existenci. Míra vzdálení se od Otce ubírá z tisíce. My máme za sebou předešlou lidskou minulost s celým vývojem až k ní, a tato vzdálenost představuje umenšení z tisíce na osm set.

*Veškeré číselné hodnoty zde uvádím jen jako pomůcku výkladu. Mnohem důležitější je fakt, že člověk právě jako Ježíš, přichází od Otce, jenže mezi člověkem a Otcem stojí ono **promarňování**, tak pěkně naznačené v podobenství o marnotratném synu, kdežto mezi Ježíšem a Otcem žádné promarnění ani promarňování nestálo. Dobrovolně zmařil svůj život v nebi z lásky k lidem, a právě tak dobrovolně zmařil svůj pozemský stav.*

Na těchto posledních řádcích Bhagwanových si však nejvíce cením přiznání, které tam sice není přímo sděleno, ale dá se vyčíst, že člověk z extatického stavu padá, a tudíž to není stav výsledný, konečný, nepředstavuje tedy ani stav spásy.

Stav nebe (1000), trvalého spojení s věčným životem, se nedá dosáhnout extatickým stavem (800). Proto každé dítě, ačkoliv jeho vědomí pochází ze stavu 800, z něho padá do stavu 50, bdělého vědomí, a totéž se děje se všemi dospělými extatiky. Extatické řešení života není řešením spásy, i když nutno přiznat, že opakovanými extázemi, pokud by je člověk vydržel fyzicky, by se mohl člověk i ve svém bdělém stavu dostat do velmi rozšířeného vědomí neextatické povahy. Avšak jen prázdno 1000 se může setkat s prázdny 1000.)

Pokud se z toho nezotavíte,
a nevrátíte své dětství,
nemůžete se stát bílými mraky,
o nichž jsem hovořil.

Toto je veškerá námaha, celá jóga:
Jak se stát znovu dítětem?

Budete-li chtít znovu své dětství,
budete osvobozeni od bídy.
Ne, že by dítě nemělo nešťastné momenty,
ty má jistě,
ale nežije v neštěstí.

Tomu je třeba rozumět:
dítě může být nešťastné,
nesmírně nešťastné v jediném okamžiku,

ale je tak dokonale ponořeno ve svém neštěstí,
že je s ním v jednotě,
že neexistuje žádné rozdělení mezi ním a jeho pocitem.
Dítě není neštěstím rozděleno,
nepozoruje neštěstí jako něco odděleného od něho.

Dítě je neštěstí samo -
tak mocně je v něm rozpuštěno.

Jste-li jednotou se svým neštěstím,
není již neštěstí neštěstím.
Je-li člověk plně jednotou,
je uprostřed ní vlastní krása.

Podívejte se na dítě, míním na nezkažené dítě,
které se vzteká.....
Veškerou energií je vztek,
nic není zadržováno,
nic není utajováno.
Dítě se stává čistým vztekem,
nikdo je uvnitř nekontroluje,
ani jím nemanipuluje.
Není zde rozumu.
Dítě se nevzteká -
stává se samo vztekem.

Vizte tu krásu, rozkvět vzteku.
Dítě nevypadá ošklivě,
je ve svém vzteku krásné.
Vypadá jednoduše živěji, vitálněji,
intenzivněji - vulkán připravený k výbuchu.
Tak malé dítě a tolik energie.....

Později je dítě klidné.
Docela mírné a odpojené.

My si myslíme, že je špatné být tak vzteklým,
ale dítě to jako špatné nepociťuje.
Pro něho to byl přínos.
Jste-li s něčím v jednotě,
cítíte se šťastnými.

Cítí-li se člověk od něčeho oddělen,

odloučen, ba, je-li to i radost,
cítí se špatně.

To je tedy klíč.
Býti oddělen, jako ego,
je podstatou veškerého neštěstí.

Být v jednotě, plynout se vším,
co nám život přináší,
být v ní plně se vším ponořen tak,
že již člověk vlastně není, že na sebe plně zapomene,
je svatostí.³⁵⁾

(Ad 35 - Bohužel, ještě zdaleka ne. Zapomenout na sebe je sice podmínkou sine qua non, bez níž nelze dosáhnout svatosti, ale je to jen jedna z podmínek, jejíž splnění se dokonce ani nedá kontrolovat z pozice nedokonalého poznávání sama sebe.

Máme o tom důkaz ze života Ježíšova. Jeho učedníci po nastoupení svého učednictví se domnívali, že jsou prázdní od sebe, a víme, že se mýlili. Přesvědčili se o tom, bohužel, až když jejich mistr vstoupil na kříž. Máme-li dnes k dispozici pohled na celý Ježíšův život, víme v čem spočíval omyl učedníků. Ježíš ukázal jak, v čem a kdy se účinně odstupuje od sebe. Postupně stylizací života (a už tehdy může dojít k extázi), využitím této stylizace tak, aby člověk byl v tom, co je Otce a přitom zůstával v učení ve světě a v účelném vztahu k němu, optimálním přiblížením se ke kříži a tak dále. To jsou zároveň stupně sebepoznání. Nikdo v Indii nemohl dojít k tomuto úplnému sebeodevzdání u nohou mistrových. Ježíš opět ukázal, kam až se dá dojít osobním vedením, které končilo zhruba vstupem Ježíšovým na kříž.

„Plynout se vším, co nám život přináší“ už není dobrá rada. Ať se Bhagwan nemýlí, to není bezvztažnost, to je také vztah, ale vztah, který člověka vrací do přírodního života, ze kterého vyšel. Zvíře není bez vztahu, plyne se vším, co mu život přináší, a rovněž tak v některých momentech dítě, ale ani jedno ani druhé se k Bohu nevrací.

Bhagwan zapomněl na jednu maličkost velkého dosahu: Dělají-li dva totéž, není to totéž, ani ve svých následcích.

Ježíš si mohl dovolit jít sám mezi žráče, pijany, prostitutky a nebyl nakažen jejich způsobem života. Své učedníky však mezi takové lidi osobně vedl (v zastoupení Otce), nenechával je tam jít samotné. Byl s nimi v Kani Galilejské, kde se zřejmě mnoho pilo a hodovalo, ale byl s nimi, a jeho přítomnost je uchránila před tím, aby propadli alkoholu, a měla nad to za následek, že mu uvěřili.

Bhagwan se nenatřásá a nepovykuje se svými učedníky. K tomu je vedou jeho asistenti, aby je tak zvané zbavily sebe. Učedníci se sice v docilovaných stavech zbavují všech konvencí, řekli bychom, že se stávají nestoudní, ale nezbavují se sebe. Protože nejsme vžitými konvencemi, jejich překonáváním se nezbavujeme sebe. Konvence jsou slabým nátěrem našeho já, a dokáže-li Bhagwan ve svém ašramu, že se tam lidé zbavují všech konvencí, měl by jim vysvětlit, že to jejich já dokonce vyhovuje, a tak já žíví, místo aby je umrtvoval. Vzniká například mnoho nevyřešených problémů mezi jeho učedníky, nemanželské děti bez vztahu k partnerovi a bez vztahu k narozenému dítěti a tak dále. Uvedl jsem jen nejkřiklavější případ. Ale nastanou i jemnější druhy „plutí“ a „plynutí“ s neméně nežádoucími následky, choroby neznámého původu, duševní strádání a podobně. Bhagwan už bohužel není přítom, kam až ti lidé doplynou a doplují. Nejsou z nich svatí, přestože na sebe kdysi plně zapomněli. Zase se k sobě musí vrátit a shledávají sebe v horším stavu, než v jakém byli dříve.

Měl jsem vzácnou příležitost setkat se s člověkem, který nám předčítal právě komentované statě, pocházející od Bhagwana. Nepotřeboval přitom vůbec vidět závady a nedopatření v textu, protože hned při začátku četby začal plout, začal se ztotožňovat s duchem čtených řádek, a to proto, že měl za sebou kus cesty, byl připraven k plutí, ono mu nevadilo, ono ho nezbavovalo konvencí, nýbrž opravdu ho vzdalovalo od sebe, což přinášelo pocit úlevy. Opravdu poslechl doporučení Bhagwanových. Nerozumoval nad textem, jen trpěl mé dodatky. Z toho jsem poznal, že ve slovech Bhagwanových je obsažen opravdový duch uvolnění. Musí však být nasazen na pravém místě, v pravý čas a v souladu s ostatními potřebami života, ne v rozporu s nimi. Pak se stává přízdobou života, cukrátkem, ke kterému se rádi a bezpečně vracíme, jsme-li obtíženi prací a starostmi. Nic nevyřešíme, ale odstoupíme od všeho, přechodným zrušením rušivých vztahů. Pak můžeme znovu začít řešit klidněji. Je to jakási praktická obdoba Zlatého klíče.

Ten dotyčný, který s Bhagwanem plul jako bílý mrak při četbě jeho myšlenek, mi sdělili, že by si přál se ocitnout u Bhagwana. Jsem si jist, že by si z něho vzal více než ti, kteří k němu přicházejí nepřipraveni. K Ježíši také přistupovali lidé s různou přípravou. Onou přípravou myslím to, co si přáli a čím celobytošněji si to přáli, tím lepší byla příprava. Jeden přicházel k Ježíšovi pro uzdravení, jiný z pouhé zvědavosti, jiný opět pro sebeuspokojení, pro spásu a tak dále. A podle toho, co si přáli, které přání mělo moc je sjednotit vnitřně, to si také od Ježíše odnášeli.

Jednou jsem byl vybídnut, abych se zúčastnil setkání s mistrem. Všichni se ho na něco ptali a on odpovídal často velmi

nesrozumitelně. Já jsem se vůbec neptal. I zeptal se on mě, proč se neptám. Řekl jsem, že mi stačí, jsem-li s ním. Pak jsme se společně soustředovali. Mně jedinému se stalo, že jsem začal vycházet od Boha k sobě a ke všemu stvoření (stalo se roku 1937). Druhý den jsem se ptal, proč se to stalo zrovna mně. Odpověděl: „Protože ses neptal, nerozumoval a přijímal požehnání. Byls připraven přijmout požehnání.“

Nemusíme sedět u nohou Bhagwanových a můžeme přijmout jeho požehnání. A můžeme vytrvale sedat u jeho nohou a žádné požehnání se nedostaví, jen budeme sebe klamat, že jsme u něho byli. Ani jsme u něho nebyli.

Nezapomínejme, že Indové, i když jsou duchovními mistry, jsou špatně poučenými vůdci kolektivu. Nevědí co s kolektivem, tápají a zkoušejí, jak to dopadne. Tady si totiž člověk sám neporadí ani z mistrovské pozice, protože není na duchovní úrovni apoštolů Páně, na něž sestoupil Duch svatý, a proto viděli sestupovat na zástupy tohoto Ducha a podle toho zařizovali zasvěcování, ne podle sebe a podle svého mistrovství, to jest podle svého stavu vědomí, který je vždycky ještě osobním a nikoliv neosobním stavem. I po seslání Ducha svatého musí být člověku vrácen kus jeho osobnosti, aby zde na světě mohl žít. Důkaz: Svatý Petr nechtěl jednou pokřtít jinověrce, přestože viděl na ně sestupovat Ducha svatého. Svatý Pavel ho musel přemluvit.)

Člověk má možnost volby vždy,
ale vy jste na to dokonale zapomněli.
Rozhodovali jste se ustavičně falešně
a učinili jste z toho zvyk.
Proto vám nezůstala možnost volby.

Probudíte se!
Vzpomeňte si v každém okamžiku
co vlastně chcete,
když se rozhodujete být nešťastnými.
Již samotné vědomí,
že toto je mé rozhodnutí,
že jsem zodpovědný,
že si sám rozhoduji,
že je to má činnost, je velkou pomocí.

Poznáte ihned rozdíl.
Kvalita vědomí se změnila
a již bude pro vás lehčí
jít ve směru šťastného bytí.

Když jste jednou pochopili,

že je to ve vaší vlastní vůli,
pak uvidíte, že vše se stane hrou.
Jste-li rádi nešťastni,
pak zůstaňte nešťastnými,
ale nezapomeňte,
že jste si to sami vyhledali.
A nestěžuj si.
Nikdo jiný není za to odpovědným.
Je to tvé drama.

Když tomu tak chceš,
když rád trpíš
a chceš svůj život strávit v neštěstí,
pak je to tvá vůle, tvá divadelní hra.
Ty ji hraješ a hrej ji dobře!

Ale pak nechod' za jinými lidmi a neptej se,
jak se lze vymanit z neštěstí.
To je absurdní.
Neptej se žádného osvíceného ani gurua,
jak se může stát člověk šťastným.

To dávají jen tak zvaní guruové,
protože jste hloupí.
Tvoříte své neštěstí sami
a pak jdete a ptáte se jiných,
jak byste mohli vše napravit.
A tak to budete dělati i dál,
dokud nepostřehnete, co děláte.

Pokuste se přece, nyní v tomto momentě
být radostní a šťastní.

Chci vám prozradit nejhlubší zákon života.
Pravděpodobně jste o něm ještě nikdy nepřemýšleli.....

Slyšeli jste o příčině a působení -
veškerá věda lpí na tomto zákoně;
vznikají příčiny a působení následuje.
Život je zákonitý následek příčiny.

Člověk vloží semeno do země
a ono se stane stromem.

Je-li zde příčina,
následuje působení.

Někdo si vezme jed a zemře jeho účinkem,
někdo vytvoří domněnku a efekt je již zde.
To je hlavní základ všech vědeckých zákonů,
všech vnitřních souvislostí procesu života.

Náboženství však zná ještě druhý,
daleko hlubší zákon.
Zní to však dokonale absurdně,
že jej člověk nezná a že s ním neexperimentoval.

Náboženství říká:
Zaved' působení a příčina bude následovat.....
To zní dokonale absurdně
pro vědeckou terminologii.

Věda říká:
je-li zde příčina, následuje působení.
Náboženství říká,
že právě v protikladu je pravda -
zjednej působení
a podívej - příčina následuje.

Předpokládejte jednou, že přišel přítel
nebo volal milovaný
a ty jsi šťastný.
Situace, příchod tvého přítele je příčinou.
Působení je, že jsi šťastný.

Náboženství říká: buď šťastný a milovaný přijde.
Vytvoř působení a příčina bude následovat.

To je má vlastní zkušenost -
tento druhý zákon je hlubší než prvý.
Praktikoval jsem jej a platí vždycky.

Buď jednoduše šťastný a milovaný přijde,
buď jednoduše šťastný a budeš mít u sebe přítele.
Buď jednoduše šťastný a vše ostatní vyplyne samo sebou.

Ježíš řekl totéž jinými slovy:
Nalezni nejprve království nebeské a vše ostatní ti bude přidáno.

Království nebeské je konečný resultát - působení,
nalezněte nejprve konečný výsledek,
zaveďte účinek
a příčina vyplyne sama sebou.
Tak by to mělo být.³⁶⁾

(Ad 36 - Je velmi sympatickým rysem Bhagwanovým, že se snaží o šťastný život svých posluchačů. Ale systém i sebelépe vymyšleného přemlouvání štěstí nepřinese, leda štěstí vsugerované, nepravé. Proto mi připadá být důležitější rada po změně smyslu života. Ovšem nelze měnit ani slovo z Ježíšových výroků. Řekl-li „hledejte království nebeské především“, nemínil tím „nalezni nejprve království nebeské“, i když je jasné, že kdyby je někdo našel, způsobil by, že by mu vše ostatní bylo přidáno.)

Když člověk zasadí semeno do země,
nevyroste z něj jen jeden strom,
ale strom vydá také miliony dalších semen.

Když následuje působení po příčině,
pak musí znovu následovat nové příčiny k dalšímu působení.
Je to řetěz.
Řetěz se stává kružnicí -
začíná libovolně kdekoliv,
tvorí se příčiny nebo vzniká působení.

Chci vám jen říci, že je lehčí
začínat působením,
neboť závisí zcela na vás.
Příčinou nelze obvykle tak snadno začít.

Řekneš-li, že chceš být šťastným,
když je tvůj přítel u tebe,
pak závisí tvé štěstí na onom příteli.
Když řekneš, že nemůžeš být šťastný
dokud nebudeš mít dostatek peněz,
pak závisí tvé štěstí
na hospodářské situaci celé země.
Třeba se nestane nic
a pak nemůžeš být šťasten.

Příčina je mimo tvůj okruh působnosti -
působení (následek) je v tobě samém.
Příčiny jsou vždy v okolí, mimo,

v nejrůznějších situacích.

Působení je v tobě.
Začneš-li působením
bude příčina následovat.³⁷⁾

(Ad 37 - Je to opačná rada než plout se vším kamkoliv. Člověk se však musí napřed naučit správně působit.)

Zvolte být šťastnými!
Být šťastnými znamená zvolit působení.
A pak se dívejte, co se přihodí.

Váš celý život se změní okamžitě
a budete zažívat zázrak.
Nyní, když jste zvolili působení,
bude za ním rovněž následovat příčina.

Vypadá to jako magie.
Ano, lze to nazvat magickým zákonem.
První je základním zákonem vědy,
druhý je základním zákonem magie.

Náboženství je kouzelnictví.
Můžete být divotvorci.
A to je ono, čemu vás učím -
abyste se stali kouzelníky a poznali
tajemství čarování.

Pokuste se o to!
Dlouho jste činili ve svém životě opačně,
a nejenom v tomto životě,
ale i v mnoha dřívějších.

Nyní mě poslouchejte:
Vyzkoušejte jednou tento magický recept,
toto mantra, jež vám dávám.

Nechtejte následek působit ve vás a čekejte,
co se přihodí.....
příčiny se budou kolem vás hemžit.
Nečekejte na nějaký důvod, abyste byli šťastni.
Už jste se dost dlouho načekali.
Buďte šťastni a budete mít i důvody.

Co ještě chybí?
Proč se nechcete k tomu rozhodnout?
Proč nechcete s tímto principem pracovat?
Poněvadž váš vědecky trénovaný rozum říká,
že to musí být vyumělkované štěstí,
když své úsilí být šťastný
má být štěstím samo od sebe.
Logický rozum říká:
šťastný, je to jen klamná představa,
nikoliv pravda.

Ale nemáte tušení o podstatě věcí.
Životní energie pracuje svým vlastním způsobem.
Budete-li perfektně hrát,
stane se realitou.

Jedinou podmínkou je,
že zde nesmí být herec.^{38b)}
Vrhněte se plně dovnitř,
pak již není rozdílu, zda hrajete nebo ne,
jen jste-li polovičatí, zůstáváte nepravými.

Když vám říkám:
tančete, zpívejte a buďte šťastni,
a vy jste přitom jen polovičkou svého srdce,
jen abyste se podívali, zda to klapě -
pak zůstává „já“ a říká:
Ano, je to nepravdivé, jen pokus,
ale to se nestane samo sebou,
není to spontánní.

Pokud jste vložili do hry jen polovinu srdce,
zůstává hra a zbytečné plýtvání časem.
Když něco zkoušíte,
pak to číňte celým srdcem.

Nedržte se zpátky,
dávejte se zcela,
staňte se hrou,
rozložte herce ve hře -
a dívejte se, co se děje.....

Nastane skutečnost
a budete cítit, že se tak přihodilo spontánně.

Nezjednali jste to, jednoduše se tak stalo.

Avšak to se přihodí,
jen je-li člověk totální.
Zjednejte působení,
vložte vše, co máte dovnitř
a dívejte se na výsledek.

Činím z vás krále bez královské říše.
Musíte si počínat jako králové
a tak dokonale hrát,
že proti vám opravdový král vypadá jako špatný herec.^{38a)}

(Ad 38a), 38b) - napřed str. 79 po slovech „vypadá jako špatný herec“ a pak na str. 78 po slovech „zde nesmí být herec“.

Jednou Bhagwan nechce, abychom něco jen hráli, a podruhé chce, abychom hráli dokonale. Myslím, že si ty dvě rady neodporují. Bhagwan správně radí, že při všem máme být celí. Když jenom hrajeme tak, že se vžíváme do hry jako do něčeho skutečného, jsme jen herci, pravými herci, jsme tím, koho hrajeme.)

Bude-li veškerá energie investována,
nastane skutečnost.³⁹⁾
Energie činí, že se vše stává pravdivé,
je tím, čím chce.
A jestli v nějakou královskou říši doufáte,
budete dlouho čekat.

(Ad 39 - Připomíná nám to požadavek Ježíšův „miluj ze vsí síly své.“ Ježíš dává soustředěné energii přesnější a konkrétnější pojmenování „miluj“.)

Pro samotného Napoleona ani Alexandra,
kteří oba měli obrovské říše,
nikdy naplnění nepřišlo.
Zůstali nešťastnými,
poněvadž neznali druhý podstatný
a důležitý zákon života.

Alexandr se stále pokoušel svou říši rozšířit,
aby byl větším králem.
Celý svůj život strávil tím
a nakonec mu nezbyl vůbec žádný čas,
aby byl králem.

Zemřel dřív, než mohl celou říši sjednotit.

Mnoha jiným se tak stalo.

Člověk nikdy nemá své království pohromadě.

Svět je nekonečně velký,

proto může být vaše království jen dílčí.

A s částečným královstvím -

jak může být člověk králem?

To je nemožné.

Ale vy můžete být králem a císařem.

Uplatněte jednoduše působení.

Swami Ram, mystik tohoto století,
jel do Ameriky.

Někdo ho nazval Basa Ram - císař Ram,

a on byl žebrák!

Kdosi mu řekl:

Jsi žebrák a tvrdíš, že jsi císař.

Ram odpověděl:

Nedívej se na můj majetek,

podívej se na MNE.

A měl pravdu,

neboť vidí-li člověk protiklady,

je každý žebrák - i sám král.

Ten je jen větší žebrák,

což je jediný rozdíl.

Když Ram řekl: podívej se na mne,

byl císařem.

Uplatněte působení,

staňte se císaři, staňte se kouzelníky -

a učiňte to nyní a hned,

není nutné čekat.

Musí-li zde být nejprve království,

musí se čekat

a věci se musí stále a stále odkládat.

Nepotřebujete čekat,

bude-li uplatněno působení.

Můžete být okamžitě císaři.

Říkám-li, buďte králi
a království se dostaví,
pak to není teorie, žádná doktrína,
to vím z vlastní zkušenosti.

Buďte šťastni a budete vidět,
že celý svět s vámi bude na vrcholu slávy.

Je staré přísloví, které říká:
Plač a budeš plakat sám,
směj se a celý svět se bude s tebou smát.
I stromy a kameny a mraky se s tebou budou smát.

Když uplatníš působení a jsi extatický,
bude s tebou vše tančit.
Veškerá existence se stane tancem a slavností.
Závisí to jen na vás.
Říkám vám, chtějte uplatnit působení,
je to to nejjednodušší, co je.
Vypadá to jen těžké,
protože jste to ještě nevyzkoušeli.
Vyzkoušejte to!

Bhagwane,

slyšíme sice co říkáš,
ale my ze Západu
jen jednoduše ukládáme informace do hlavy.
Jak můžeme tento projev intelektu překonat?
Jakou máme použít techniku
a může nám síla vůle pomoci kupředu?

Ne,
síla vůle vám nemůže pomoci.
Ve skutečnosti není síla vůle vůbec silou,
poněvadž závisí na egu.

Lidská vůle je nepatrný úkaz,
nemá velké moci.
Je-li člověk bez vůle, je mocnější,
neboť je zajedno s celkem.⁴⁰⁾

(Ad 40 - Tady si prostě Bhagwan vzpomíná, co s ním provedl jeho mistr, a jaké to mělo následky. Doporučil mu, aby se vzdal své vůle, a dokázal mu snadno, že pokud vládl vlastní vůlí, pořád se cítil oddělenou bytostí a nebyl svědkem své sounáležitosti s celkem. Tím docílil to, o čem mluví Bhagwan. Kdyby člověk neměl vedle sebe mistra, který by svým stavem v něm způsobil spojení, nedokázal by nic tím, že by se vzdal své vůle. Naopak, byl by ještě bezmocnější.)

Vlastně síla vůle je částí neschopnosti.⁴¹⁾

(Ad 41 - Angelus Silesius mluví stejně, když praví, že nikdo nevejde do království nebeského, kdo si ponechá třeba jen špetku vlastní vůle. Má pravdu, ale k tomu, je třeba napřed vůli vychovat. Viz O II - třetí přednáška. Odhodit ji, pokud není vyspělá, je chybné a vede na scestí. Na harmonicky uspořádané cestě platí obecné pravidlo: „Neodhazovat žádnou z lidských schopností, dokud nebyla rozvinuta do relativně subjektivně možné krajnosti.“ Opíráme se o člověka, abychom ho překonali. Nečiníme-li to, nepochopili jsme plně nejvyšší smysl lidství. Člověk se svým vyhraněným já se tu neobjevil jako nějaký tvůrčí omyl. Jestliže křesťané úpadek lidstva, počínaje vyhnáním z ráje, přičítají d'áblovi, který měl moc pokazit dílo boží, počínají si stejně nejapným způsobem jako Indové, kteří sice o d'áblovi-kazisvětu nic nevědí, ale zato nedoceňují plně stav, ve kterém se člověk nachází.)

Máme vůli, abychom skryli,
že jsme slabí.
Děláme tak, jakoby protiklad byl důkazem,
který by nám a jiným měl něco ukázat.

Lidé, kteří cítí, že jsou hloupí,
pokoušejí se stále dovědět, že jsou chytrými.
Jsou si neustále vědomi této skutečnosti,
že jsou přihloupí
a proto se pokoušejí působit moudře.

Lidé, kteří věří, že jsou oškliví,
pokoušejí se přikráslit.
Přimalovaná krása je však jen fasádou, maskou.
Slabí lidé se vždy namáhají, aby působili silně.
Je tvořen protiklad,
neboť jedinou cestou je
skrýt vnitřní pravdu.

Hitler byl slaboch
a demonstroval svou sílu vůle jen proto,
aby tuto skutečnost zakryl.

Ten, kdo je skutečně silný,
neví o své síle.
Síla z něho vychází, síla je zde
ale on sám si jí není vědom.
Lao-Tse říká, že skutečně ctnostný člověk
neví, že je ctnostným.
Ten, kdo je skutečně morální,
vůbec nepozoruje, že je morální.

Člověk, který si je vědom své ctnosti,
skryl své nectnosti hlouběji v sobě.
Ten, který věří, že je dobrým zbožným člověkem,
je hříšníkem a on to ví.
A jen se za svou zbožnost schovává,
a dělá, jako by opak byl skutečností.⁴²⁾

(Ad 42 - Slova, uložená na této stránce jsou tak výtečná, že si dovoluji poprosit čtenáře, aby si je několikrát přečetl a porovnal tyto myšlenky se svým stavem. Chtěl bych mu jen trochu pomoci. Jestliže se někdo snaží o to, aby byl ctnostný, je jeho počínání chvályhodné, ale dokud neprovádí ctnosti tak, že jeho počínání je samovolné, že si není ani vědom toho, že je ctnostný, že se přitom jako ctnostný nehodnotí, není ještě skutečně ctnostný. Pravá ctnost se může dokonce rozcházet s konvenčním pojetím ctnosti, protože není nadiktována společenskými předpisy, nýbrž založena na moudrosti a lásce, ze kterých pramení.)

Síla vůle není ve skutečnosti silou,
nýbrž slabostí. Vskutku silný člověk nemá vlastní vůle.
Celek, jednota je jeho vůlí.
Pluje jako bílý mrak,
v jednotě se vším, v harmonii s existencí.⁴³⁾

(Ad 43 - Předcházející řádky jsou přímo školským příkladem toho, jak indický mistr podceňuje stav, ve kterém se nachází nezasvěcený člověk. On, zasvěcenec, ovšem si může plout jako bílý mrak v jednotě se vším. Ztratil vůli, protože ji vědomě odevzdal celku, jednotě, jak se vyjadřuje o Bohu. Víme, co všechno mohl Ježíš, když přestal mít vlastní vůli a všechno konal z vůle Otcovy. Víme však také, kdy až se mohl bezpečně vzdát vlastní vůle. Kdyby se jí byl vzdal před svým bojem se Satanem na poušti, byl by tam prohrál. Ale ani když se vzdal své vůle,

nepovažoval lidskou vůli za slabost. Ukazoval na nemoudré užívání lidské vůle, a že chybné užití vůle je slabostí člověka, ale vůle sama není jeho slabostí. To je ukázka jedné z tradičních závad indického učení, záměna aliud pro alio. Lze snadno vystopovat její původ. Tkví v individuálním vedení žáka mistrem, které se v Indii provádí už po tisíciletí a zanechalo své velmi kladné, ale i záporné stopy. Ind si řekne, třeba už byl zasvěcencem: „Kdyby mistr považoval lidskou vůli za opravdovou pozitivní a platnou sílu na duchovní cestě, nezbavoval by jí svého žáka a nezastupoval by ji svou vůlí sjednocenou s Bohem a netvrdil by žákovi, že dokud se své vůle nevzdá, nebude moci být veden mistrem.“ Celá argumentace je správná v případě individuálního, striktně výběrového vedení. Ale toto vedení dnes už nestačí krýt potřebu světců mezi tolika nezasvěcenými lidmi. I Ježíš vedl svých dvanáct učedníků více či méně individuálně po dobu tří let. Ale:

1. na začátku tohoto osobního vedení bylo dobrovolné rozhodnutí (projev vůle) každého ze dvanácti, že bude Ježíše následovat. Tato lidská vůle se neukázala být slabostí. Ježíš si dokonce přál, aby každý projevil svou vůli, když chtěl být třeba jen uzdraven. Ani tato lidská vůle nebyla slabostí, nýbrž východiskem z ní, východiskem z pocitu slabosti a bezmocnosti.

2. po skončení osobního vedení Ježíš odebral pomocí situační techniky svým žákům jen tu část jejich vůle, která mířila, i po třech letech poučování z příkladů chybným směrem, například jen k osobní spáse, jen k zájmu o sebe.)

Vaše vůle vás neustále přivádí do konfliktů.
Zmenšuje vás, tvoří z vás osamělý ostrov
a pak musíte bojovat.

Člověk bez vlastní vůle

je přirozeným způsobem bezhlavý.

Myslete na to, že nemůžete ze své hlavy vyjít. Bylo by jednodušší svou hlavu setnout, neboť vyjít ze své hlavy je téměř nemožné;
samotná myšlenka chtít vyjít - je jenom částí.

V hlavě vládne nepořádek, chaos.

Myslíte a myslíte a myslíte proti myšlení.

Myšlení, které je proti myšlení,
je také myšlení.

Člověk může své myšlení proklínat,
ale to je také jen myšlenka.

A tím se nic nedosáhne,
točíte se v kruhu, v circulus vitiosus.

Můžete se dále pohybovat v kruhu,
ale nemůžete vyjít.
Co lze činit?
Jak lze intelekt překonat?

Zde pomůže jen jediné
a to je, nerozvíjet vnitřní boj,
neprovádět nijaké násilí
při vystupování z hlavy, při opouštění sama sebe,
neboť každá námaha je marná,
sebeporušující.
Co tedy třeba dělat?

Jednoduše pozorovat,
jít dovnitř, do sebe a pozorovat.
Nepokoušejte se vyjít ven ze sebe,
jděte dovnitř a jednoduše přihlížejte myšlenkám.

V okamžiku pozorování, přihlížení, zmizí hlava.
Najednou jste na druhé straně než intelekt.
Nic vně, nýbrž na druhé straně.
Náhle plujete na druhou stranu od sama sebe.

Zde je jedna anekdota Zenu.
Velmi absurdní, jako všechny anekdoty Zenu.
Musí být absurdní,
neboť si představují život tak, jaký je.

Jeden mistr Zenu dal hádanku svým žákům:
„Před nějakým časem jsem zastrčil do láhve husu.
Nyní husa vyrostla a hrdlo láhve je tak úzké,
že z ní husa už nikdy nemůže vyjít.
Láhev je však tak vzácná,
že bych ji nechtěl rozbít.
Nyní jsem v koncích.....
Mohu láhev rozbít a husa bude na svobodě,
ale láhev nechci zničit,
poněvadž je vzácná;
husu bych také nechtěl připravit o život.
Co tedy dělat?“

To je celý problém.
Láhev je hlava
a husa je v hlavě.

Člověk může hlavu zničit,
ale je příliš drahá.
Člověk může nechat husu zemřít,
ale to rovněž nejde,
neboť ty sám jsi husa.

Starý mistr Zenu se nepřestal svých žáků ptát na řešení.
Dával jim pohlavky a znovu se tázal:
„Najděte řešení, nemám čas!“

A jen jedinkrát přijal odpověď jednoho žáka,
který řekl: „Husa je venku!“

Byla nabízena mnohá řešení,
ale mistr jen bil své žáky a říkal ne.

Kdosi navrhoval, že se mělo něco udělat s láhví,
ale mistr mínil, že by se mohlo něco pokazit
a pak by se láhev rozbila,
což se nesmí stát.

Nebo jiný říkal:
„Nechej husu zemřít,
když je láhev opravdu tak cenná.....“

Byly jen dvě možnosti
a mistr nedával žádné další.

Když ale jeden z žáků řekl: „Husa je venku“,
mistr se uklonil tak,
že se dotkl svých nohou a řekl:
„Má pravdu, husa je venku
a nebyla nikdy uvnitř!“

Pocit, že husa byla uvnitř
je jednoduše jen falešná představa.

Není tedy ve skutečnosti žádný problém
osvobodit vás z vašich hlav a vašeho intelektu.
Buďte jednoduše jen pozorovatelé.
Sledujte, co se děje
Zavřete oči a pozorujte své myšlenky;
myšlenky jsou uvnitř - ale vy ne.

Pozorovatel je stále na druhé straně.
Pozorovatel stojí stále na kopcích,
vše se točí, pohybuje se,
ale pozorovatel stojí na druhé straně,
nemůže být nikdy uvnitř,
nemůže být „Insider“, (opak Outsider)
je stále venku.

Pozorování znamená, stát mimo,
lze též říci „býti svědkem“,
zachovávat neúčast, být pozorný -
jak chcete,
tajemstvím je nezúčastnit se pozorování,
pozorovat bez účasti.

Vždy, máte-li pocit,
že se ve vašich hlavách příliš mnoho děje,
sedněte si pod nějaký strom a uvažujte.
Nepokoušejte se vyjít ven.

Kdo je to, kdo chce vyjít ven.
Nikdo není uvnitř!
Každý pokus něco podniknout je nesmyslný.
Když člověk nikdy uvnitř nebyl,
jak může potom vyjít?
Člověk může všechno zkusit,
může být velmi zaměstnán;
může být vzteklý,
ale nemůže vyjít sám ze sebe.

Kdo jednou pochopil,
že může v jediném momentu pozorování stát v pozadí,
nadpřirozeně - transcendentně -
pak je venku.⁴⁴⁾
V tomto momentu ztratil svou hlavu.

*(Ad 44 - Koan o láhvi a huse jsem nechtěně zodpověděl
v poznámce č.35, počínaje slovy „Jednou jsem byl vybídnut.....“ a konče
slovy „přijmout požehnání.“ Chtěl bych jen dodat, že tento systém
vedení - vytřískat z hlav žáků rozumovou úvahu, má své oprávnění v
klášteřích Zenu, protože tam už je postaven na zaběhnuté praxi. V
životě mezi lidmi by k ničemu nevedl. Nechci však toto tvrzení
generalizovat. Vždyť když roku 1914 mi lékaři vytřískali z hlavy
(půldruhého roku po mém narození) můj pocit, že jsem v těle (husa v*

láhvi), navodili u mne něco podobného jako mistři Zenu. Je zajímavé, že tento systém, jednou navozený, se pak utěšeně rozvíjel až do roku 1939, kdy po událostech v koncentračním táboře, o kterých jsem psal jinde, náhle skončil, dohrál svou roli. Avšak teprve roku 1973 jsem byl informován o tom, co se se mnou dělo v rozmezí 34 let života. Člověk ani nepotřebuje vědět, kterak a proč se něco děje a nijak svou nevědomostí neubírá faktům na jejich účinnosti.

Uznávám tedy, že vysvětlení koanu o láhvi a huse je zbytečné, ale jen tak pro zajímavost: Když naše já (husa) odroste láhvi (tělu a rozumu, se kterými se ztotožňujeme), samo se ocitne mimo láhev. Není však už tím já, které se cítilo být odděleným tělem nebo se s ním ztotožňovalo, nýbrž je si vědomo své svobody a společenství s celkem.)

Hlava je částí těla.

Hlava patří k tělu.

A má svou tělesnou funkci;
je dobře a správně na svém místě.

Láhev je vzácná
a poznáte-li jednou její tajemství,
můžete ji užívat.

Když k vám mluvím, co dělám? -

Používám láhve.....

Když Buddha kázal, co dělal? -

Používal láhve.

Láhev je cenná, má-li být zničena,
ale je nepotřebná, má-li být vězením.

A je namáhavé stále vycházet ven,
neboť celý život se stal chaotickým.

Když člověk ví,
že je prostřednictvím neúčastněného pozorování venku,
mimo sebe,
je tak zvaně bezhlavý.
Pak pluje bez hlavy nad zemí.

Co je to za překrásný úkaz -

člověk, který bez hlavy přichází.....

To míním, když říkám:

Staňte se bílým mrakem, buďte bezhlavým zjevením.

Nedovedete si vůbec představit,
jaký mír k vám přichází,

když zmizela vaše hlava.
Vaše fyzická hlava zde bude přirozeně dál,
ale popletenost a posedlost se ztratila.

Hlava není problémem.
Je zázračně krásným a nádherným účelným prostředkem,
největším computerem, který byl do dneška objeven.
Je kompletním a výborným mechanismem - zázračným -
člověk jej může užívat i využívat.

Ale odkud máte ideu,
že vy sami jste v hlavě.
Pravděpodobně jste ještě nikdy neslyšeli,
že ve starém Japonsku ukazovali lidé na svá břicha,
když se někdo ptal, čím myslí.
V Japonsku jsou lidé přesvědčeni,
že centrum myšlení je břicho.

Když přijeli první Evropané do Japonska,
nemohli pochopit, že všichni myslí,
že je hlava v břichu
a ne v hlavě.

Jsou ještě jiné tradice,
které umisťují centrum myšlení do jiných částí těla.
Lao-Tse tvrdil, že člověk myslí chodidly.
Existuje skutečně taoistická technika jógy,
která má za účel pomoci vystoupit z chodidel těm,
kteří myslí, že tam je centrum myšlení.⁴⁵⁾

(Ad 45 - Indové nemají za sebou zkušenost prostých opakovačů jména božího v nohách (ačkoliv jinak mají s mantrickými cvičeními velké zkušenosti), jak v ČSR učil Karel Weinfurter. Člověk se může naučit myslet například jméno boží v nohách snáze než jinde v těle. Zvládne-li myšlení v nohách, může pak z chodidel celým svým myšlením vystoupit a tím se zbavit své povídavé mysli. Proto Lao-Tse tvrdil, že člověk myslí chodidly. Je v tom ukryta velká moudrost vedení. Zbavit se povídavosti mysli jako vědomé části paměti, je v určité fázi duchovního vývoje nutné. Indové zauzlují v padmasaně spodní část těla, proto by se do ní nemohli ani soustředit s účinky při jiných pozicích nikoliv zauzlovacích, v jakých jsou například znázorňováni starověcí egyptští zasvěcenci se znaky vrcholného duchovního poznání. Chybí proto Indům Lao-Tseova zkušenost. Nedovedu se smířit s myšlenkou, že by byli Číňané v šestém století před Kristem nevěděli o tom, že lidská povídavá myšlenka

pochází z mozku. Když běžnému člověku předkládali názor, že myslí břichem nebo chodidly, sledovali tím záměr duchovní. Věděli dobře, že bude-li si někdo myslet, že myslí břichem, bude mít potíže se zbavit dojmu, jako by tok myšlení plynul z břicha. Jeho potíže však budou menší, než když si bude představovat, že myslí hlavou. Souvisí to s rozvodem prány z oblasti solárního plexu. Tento tok lze určitými praktikami usměrnit, a o to asi taoistům šlo.)

Co je nyní pravdou?

Pravdou je,

že jste stále na druhé straně.

Člověk se může ztotožňovat s kteroukoliv částí těla.

Na Západě jsou lidé ztotožnění se svou hlavou,
v Orientu se svým břichem.

Možná, že jste slyšeli o D.H.Lawrencovi,

který věřil, že centrem myšlení je pohlaví a nic jiného.

Všichni mají stejnou pravdu i nepravdu.

A člověk se nesmí pro nic rozhodnout,

neboť nezúčastněný pozorovatel je vždy na druhé straně.

Člověk se může ztotožňovat s každou tělesnou částí

a může si myslet,

že myšlení odtud přichází.

Centrum myšlení obklopuje celé tělo

a je přece na druhé straně těla.

Nemusíte tedy z něho vyjít,

neboť nikdy nejste uvnitř!⁴⁶⁾

(Ad 46 - Tak tomu ovšem není. Bhagwanovi uniklo, že husa musela přerůst objem láhve, aby se ocitla venku. Před tím byla uvnitř, mistr Zenu nelhal, ani se nemýlil. Nebil své žáky ze sadismu, ale proto, že bylo velmi těžké po dobrém vymanit žáky z láhve. Mistr nedával jen koany, nýbrž také bil. Je spojitost mezi koanem a bitím, zažil jsem to sám na sobě.

3. 6. 1981)

Husa je venku -

již dávno je venku!

Pozorujte,

a když pozorujete, nesudte.

Nezapomeňte, že vlastně už nepozorujete,
když něco nerozsuzujete;
Nepronášejte vnitřní komentáře.
Máte-li poznámky, propásnete bod,
o který jde.

Myslete jednoduše, jak vše okolo splývá.
Všímejte si proudu vědomí -
myšlenkových atomů,
které všude vůkol plují
a vy sedíte na břehu řeky a pozorujete.

Řeka myšlenek teče a teče a teče;
neříkejte nic, zda je to dobré
či špatné,
neříkejte nic, to se nesmí,
neříkejte vůbec nic,
a jen pozorujte.
Neproste se o své mínění,
nejste soudcem,
nýbrž jen pozorovatelem.

A pak uvidíte, co se stane:
Pozorujete-li v uvedeném smyslu řeku vědomí,
jste najednou na druhé straně.....
husa je venku.

Když jste jednou pochopili,
že jste venku,
můžete provždy zůstat na druhé straně.
A pak můžete bezhlavě táhnout nad zemí.

Tak se stanete bezhlavými.
Všichni se mnohem více zajímají o druhé,
jak je z jejich hlav vyvést,
než sami o sebe.
Ale to neprospívá ničemu,
to jste již dávno dělali.

Staňte se bezhlavými!
Být bezhlavými znamená
být v hluboké meditaci.

Čtvrté ráno - 13. května 1974

Bhagwane,

vždy jsi nám říkal, jak je snadné
vzdát se svého ega
a být v jednotě s bílým mrakem.

Říkáš, že jsme všichni prožili miliony životů
a že jsme v mnoha životech byli sjednoceni
s Buddhou, Krišnou i Ježíšem -
a přesto jsme své ego dosud neodevzdali.⁴⁷⁾

*(Ad 47 - V předcházející odpovědi posluchačům Bhagwan vyslovil pravdu, ale způsobem velmi bezohledným (chce tou bezohledností prudce zbavit své posluchače jejich já), protože promluvil ze svého pocitu jednoty s veškerenstvem přes hranice času a prostoru. Ponechal pak na mínění posluchačů, zda se pak domnívali, že se osobně setkali s Buddhou a s Ježíšem a že jím byli zasvěceni, že tedy jsou výjimečnými osobnostmi. Nešlo jim proto do hlavy, že dosud, mají-li za sebou takovou slavnou minulost, neztratili své já. Říkali si asi: „Nehnul se mnou Buddha ani Ježíš, jak s námi chce pohnout Bhagwan. Z dalších řádků je patrné, že Bhagwan sledoval jiný záměr, než prozrazují jeho slova. Chtěl jim říci: zapomeňte na svou minulost, nevracejte se k ní. V minulosti není vaše spása. Buddha a Ježíš šli marně kolem vás, **jsou-li pro vás minulostí.***

V dalších větách se Bhagwan už vůbec k minulosti nevrací, mluví však ve stejném duchu o budoucnosti.)

Nevzbuzuješ v nás falešné naděje?

Všechny naděje jsou falešné.

Všechny naděje jsou falešné.

Doufat, nadějně očekávat znamená
žít v klamu.

Nelze se tázat na falešné naděje,
neboť v co člověk kdy doufá, je falešné.
Naděje přichází z klamu vašeho bytí.

Jestliže je někdo čistý,
nepotřebuje naději.
Tehdy nemyslí na budoucnost a
na to, co by se mělo stát.

Když je někdo čistý a opravdový,
mizí budoucnost.

Jestliže není někdo čistý,
stává se budoucnost důležitou,
žije v ní.

Pak není vaše skutečnost Zde a Nyní -
váše realita je někde ve snech a budoucnosti.⁴⁸⁾
Tvoříte své sny tak realisticky,
jak je jen možné,
aby vaše představy dávaly vzezření skutečnosti.

(Ad 48 - Měli by se ti indiští mistři trochu více snažit, aby nám přiblížili reálnost přítomného okamžiku a nereálnost vzpomínek a nadějí. Jde o reálnost a nereálnost jen v jediném slova smyslu.

V jiném smyslu je minulost a budoucnost realitou.

Vysvětlím napřed v jakém smyslu chápe Bhagwan přítomný okamžik za jedině reálný. Kdyby měl někdo jeho zkušenost, pochopil by, kam chce své posluchače dotlačit a že to s nimi myslí moc dobře. Myslí to s nimi zrovna tak jako Ježíš, když se mu jeden člověk nabízel za učedníka a chtěl jej následovat. Dotyčný člověk však chtěl ještě pochovat zemřelého otce. Ježíš mu dal najevo, že půjde-li pochovat otce, nemůže se stát jeho učedníkem. Řekl: „Nechť ať mrtví pochovávají mrtvé.“ Naznačil tím, že dotyčný člověk se mohl rázem stát živým (nic více než živým, to ještě není konec cesty), kdyby byl nezanedbal přítomný okamžik. Co je to nezanedbat přítomný okamžik? Bhagwan dává správnou radu: vypustit z mysli minulost i budoucnost. Mohu vám však zaručit, že pomocí rad Bhagwanových to nedokážete, i kdybyste seděli u jeho nohou. Na minulost jsme vázáni vzpomínkou, na budoucnost, řekněme, jakýmsi druhem naděje. Tato dvojí živá vazba způsobuje, že plně neprožíváme realitu přítomného okamžiku, která nespočívá ve vzpomínce, ani v naději. Minulost, která nám brání v tom, abychom prožívali plně přítomný okamžik, není jen vzpomínkou, ale také vším, co se vyvinulo a rozvinulo od chvíle našeho příchodu na zem, a tím jsou především naše myšlenky a smyslová činnost. To všechno jsou svým způsobem vzpomínky, které nedovolují vstoupit plně vědomím do přítomnosti, tak jak si to přeje Bhagwan a jak ví, že má vypadat plně využitý přítomný okamžik. Je si vědom toho, že není-li vědomí vázáno na smyslovou a rozumovou činnost a přesto vlivem různých funkcí živého těla udržuje nás v bdělém stavu, začne být volné a svobodné a může se spojit se zdrojem, ze kterého jinak jen prýští, neboť svým proudem musí živit smyslovou a rozumovou činnost, musí směrem k této činnosti vytékat, nemůže se v tomto smyslu, směru toku zastavit, tím méně může obrátit tok zpět do zdroje, ze kterého prýští. Vědomí,

které 1. buď nemá do čeho přetékat (pomocí smyslové nebo rozumové činnosti), nebo 2. není zcela zaujato, chová se jako nezaměstnané životem, do kterého bylo vtěleno, jako nepatřící do života, do kterého bylo povoláno - je přebytečné. Zůstává nevyužito, a obrazně řečeno, prýští ho ze zdroje jen velmi málo, je to stav úpadkový, který má úroveň nízkou, neboť unese jen míru zvířecího nebo rostlinného uvědomování. Kdyby člověk jen takhle zaměstnával své vědomí, nemusel se stát člověkem. Promarní čas svého lidství. Bhagwan chce posluchače plně zaujmout.

Svatá Kateřina Sienská upadla poprvé v životě do extaze, když byla plně zaujata krásou kvetoucí louky kopretin. Přes zaujatost krásou se dostala do extatického spojení s Bohem.

Ve chvíli úplné zaujatosti krásou louky zaručeně nemyslela ani na sebe, ani na minulost, ani na budoucnost, ani nenacházela slov, kterými by vyjádřila své nadšení. Kdyby se byla o to snažila, byla by se vrátila k paměti, vlastně k minulosti, která by byla představována znalostí jazyka. Naštěstí se té chyby nedopustila. Zajímavé je, že smyslový vjem, který je také součástí paměti, neboť jsme se naučili vnímat, jako jsme se naučili mluvit, vnímání i mluvu podržujeme v paměti, že tento smyslový vjem způsobil návrat do Otcova domu, ačkoliv by měl tomuto vstupu naopak bránit. Smyslový vjem však v tomto případě Kateřinu vysoko nadnesl, protože ji celou propojil, zcela zaujal a připomněl krásu Otcova domu. Ovšem byl to jen extatický stav, se kterým se musela rozloučit. Nesplnila podmínky, za kterých se v Otcově domě zůstává. Podmínky ty naznačil svým životem Ježíš.

Člověk, který se setkal s Ježíšem a byl jím tak zaujat, že se chtěl stát jeho učedníkem, ztroskotá na živé vzpomínce, že je třeba pochovat otce. Neodstoupil plně od sebe a od svého. Rozumíte už také, jakého druhu vůle se má člověk zbavit, aby plně žil v přítomném okamžiku. Bhagwan nabízel sebe jako pravého představitele přítomnosti. Kdyby se mu podařilo odbourat přemlouváním minulost a budoucnost z mysli posluchačů, kdyby byli jeho posluchači schopni plout jako mrak a kdyby jejich zaujatost upínající se na Bhagwana byla úplná, byl by je přivedl do extaze. Neměl však po ruce prostředky, jimiž by to docílil. Mohl je přivést jen do pseudoextáze, která nepřinesla pravou míru poznání. Mistr má po ruce prostředky, jimiž by dosáhl extaze u svého žáka, jen tehdy, jestliže ze strany žáka se mu vyjde vstříc žádanou měrou, o které jsem se zmínil vpředu a dříve, když jsem vysvětloval, že se žák musí vzdát své vůle a nechat působit vůli mistrovi v sobě. Tentýž požadavek vznášel důsledně Ježíš. Jeho učedníci prováděli vůli Otcovu, jejíž moc přetékala přes Ježíše na učedníky. Kdyby tohle byly všechny podstatné příčiny a následky zasvěcení, o které usiluje Bhagwan! Ale není tomu tak.

V Indii existuje živá tradice (předávání) duchovní zkušenosti, prověřená

tisíciletími. Obecným principem této tradice je osobní, individuální předávání duchovních zkušeností. Mistr si vybírá podle jiných hledisek než Bhagwan svého žáka a svou vůlí mu předává svou duchovní zkušenost. Protože však nelze beze zbytku předat všechno, proud duchovního poznání by se postupně zmenšoval, až by zanikl. Proč se to nestalo? Z dvojího důvodu: 1. V Bhagavadgítě praví Krišna, že vždy znovu přichází na svět, když tam nastane duchovní úpadek. 2. Protože výběr žáků je důsledně veden po linii duchovní spřízněnosti žáka s mistrem, stane se i lidem velice zaujatým duchovním poznáním, že nenajdou mistra, který by je přijal za žáka. To se stalo i Buddhovi. Musel sám přijít na systém sebevypařďování a tak obnovil duchovní úroveň Indie. Zavrhl sice přitom hodnoty, které neměl zavrhnout, ale přinesl obnovu. Hodnoty, které chybně zavrhl, pak znovu objevil Šankaračarya. Tak i duchovní obnova probíhá po těchto dvou liniích. Něco podobného se dělo ve starověku v Přední Asii a v Egyptě. Mezitím však v Palestině od roku 1700 před Kristem začala vznikat nová tradice, postavená na stejných principech jako indická, ale s novým zaměřením. „Sůl země“, hrstka lidí byla zasvěcována výběrovým způsobem jako v Indii. Měla však za úkol nejen duchovně vést celý národ, nýbrž i uvést do něho Spasitele (avataře). Z „proroctví“ těchto zasvěcenců je dokonce patrné, že znali budoucí život Spasitelův. Líčili ho živě, protože sami uskutečňovali všechno, co pak Spasitel označil jako Cestu, Pravdu a Život ostatním lidem. David se o něm zmiňuje, jako kdyby se byl s ním osobně stýkal. Všechno z této předešlosti k příchodu Spasitele na zem v Indii chybělo. Celkem touto předešlostí dospělo lidstvo k ukázce dalších stupňů cesty, jak ji předvedl Ježíš během svého pozemského života. Židovští zasvěcenci ještě stoupali kupředu namáhavou cestou pomocí extází, ale učedníci Spasiteli už těchto prostředků nepotřebovali. Nejlépe to dokumentuje duchovní život svatého Pavla. Než se setkal s Ježíšem Kristem, prošel extatickou částí cesty, jak se sám přiznává v jedné epištole (tuto fázi cesty absolvoval i Bhagwan). Pak se do něho vlil Kristus duchovním pokrokem, který přivedl na svět Kristus, a předal mu, co ve Starém zákoně nebylo známo. (Tím Ježíš nejvnitřnějším způsobem dokázal, jak přišel Zákon naplnit, ne zrušit. Pavla nezničil za to, že potíral křesťany, nýbrž povýšil jeho poznání.) Pavel se pak mohl přidat k ostatním apoštolům jako rovnoprávný člen této družiny.

Obtíž je v tom, že Bhagwan se snaží prostředky, které měl k dispozici svatý Pavel před setkáním s Kristem, působit jako Kristus nebo Buddha. Nestačí, že uznává Krista, tím se nedostává na úroveň apoštolů Kristových. Musel by prodělat něco obdobného, čím prošel, když byl zasvěcován svým mistrem, ale na vyšší úrovni. Tehdy se musel zřici dosavadní víry a dosavadních výdobytků duchovních, aby byl nádobou prázdnou, do které by se mohl vlít jeho mistr svým poznáním. Víte, čeho všeho se museli vzdát učedníci Páně, když křižovali jejich

Mistra. Jinak by se byli nestali prázdnými nádobami a nebyl by se do nich vlil Duch svatý. Bhagwan nese znaky osobně zasvěceného člověka, jakým byl například svatý Petr těsně před ukřižováním Páně, a proto říkám, že nemá po ruce prostředky, kterými by poznal, na koho vstupuje Duch svatý a nemůže proto duchovně křtít. Nemám na mysli žádné kropení vodou nebo ponořování do fyzické vody. Jsem velmi vděčen Indům, že mě za prvních devět let přímé cesty dovedli až tam, kam jsem se dal dovést. Bez nich bych se byl nesetkal s Kristem, právě jako bez zasvěcení u Gamaliela by se byl Šavel nesetkal s Kristem. A protože tedy teprve pak jsem se setkal s Kristem, nemohu utajovat, co o nich a o jejich vedení píšu. Také já jsem prošel jejich starověkým vedením Zenu přes sérii extází, a považoval jsem se za svatého. Tak jsem byl schopen bezelstně mluvit jako Bhagwan: „Máte před sebou Ježíše nebo Buddhu.“ Kdybych to dnes o sobě tvrdil, lhal bych, tehdy jsem se pouze mýlil jako Bhagwan.)

Takoví jací jste,
nejste skuteční.
Proto máte stále tolik nadějí,
ale všechny naděje jsou falešné.
Má veškerá práce spočívá v tom,
abych vás navrátil k sobě.⁴⁹⁾

(Ad 49 - Ke komu vede Bhagwan, když ego (já) ve skutečnosti neexistuje? Tady jde o malé nedopatření: Bhagwan odvádí své posluchače od toho já, které bloudí v minulosti a v budoucnosti, a pokud si tak počíná toto naše já, není naším pravým já, neboť je tím já, které nám brání poznat skutečnost. O stavu, ve kterém já už netěká, mají Indové ve zvyku se vyjadřovat jako o stavu, ve kterém já už neexistuje. To je nehorázný omyl, kterému je Bhagwan poplatný. Mistři Zenu jim pak právem vyčítají, že si myslí, že dosažením osobní spásy dosahují pravé spásy. Ježíš rovněž vyvedl své učedníky záhy z tohoto omylu.)

Ego ve skutečnosti neexistuje.
Je veškerým souhrnem vašich snů, představ,
všech falší, všech neskutečností.

Ego nemůže existovat v přítomnosti.⁵⁰⁾
Pohledte na tento úkaz:
Ego stále žije v minulosti nebo v budoucnosti,
nikoliv Zde a Nyní - ne,
nikdy,
to je vyloučeno.

Přemýšlíte-li o minulosti nebo budoucnosti,
pocit jáství, ego, je zde.
Ale jsi-li Zde
a nepřemýšlíš o minulosti nebo budoucnosti,
jednoduše jsi Zde,
kam se podělo já?
Člověk je nepocituje,
není již tady -
ego nemůže v přítomnosti existovat.

Minulost uprchla,
budoucnost se ještě nezrodila -
oba jevy nejsou.
Minulost proběhla
a budoucnost ještě nenastala,
oba jevy nejsou.
Je pouze přítomnost
a v přítomnosti se nemůže ego projevit.⁵¹⁾

(Ad 50 - Bhagwan měl říci jen „v přítomnosti se nemůže ego projevit“

Ad 51 - nebo ještě lépe: zažívá-li člověk nerušeně přítomnost, vypadá to a dopadá to jako ve tvrdém bezesném spánku (tapasja). Nikdo ještě z tvrdého spánku nevyšel zasvěcen (ani tam neztratil své já), přestože, jak se zdálo, jeho já v něm vůbec neexistovalo. Ve skutečnosti ono jen ustoupilo do pozadí a při probuzení se zase objevilo v popředí. Je-li tomu tak, pak naděje má také své duchovní oprávnění. To je také jedna věc, kterou Bhagwan z Kristova učení nepochopil nebo odhodil jako nepotřebnou. Je to obdivuhodná vlastnost hindů. Dovedou si vybrat ze všech náboženství a filosofii to, co je ve shodě s jejich pojetím cesty, a zůstávají hindy. Křesťanští misionáři jsou z toho zbytečně zoufalí. My se pouze musíme smířit s faktem, že co přijmou odjinud než z hinduismu, je přídatkem k lepšímu pochopení jejich cesty. Přijmou-li něco z křesťanství, nehlásají křesťanství, není to křesťanství; přijmou-li něco ze Zen buddhismu není to Zen, nýbrž jen to ze Zenu, co činí hinduismus úplnější a podobně.)

Když tedy říkám
nechte ego zahynout,
co míním?

Nedávám vám nové naděje -
beru vám všechny vaše naděje.

A to je těžké,
neboť žijete ve svých nadějích
a míníte, že se musí zemřít,
nemáte-li již mít více žádných nadějí.

Ptám se vás nyní, nač žijete.....nač?
Proč se má člověk ubírat od jednoho okamžiku k druhému?
Nač?
Cíl je ztracen v nadějích.
A vy se stále ptáte, co mám pořád dál dělat,
když není nic k dosahování.
Nemůžete žít bez svých nadějí -
proto je tak těžké nechat ego zahynout.
Naděje znamená vaše bytí.

Má-li člověk naděje,
zdá se nám vitálnější, živější,
myslíme, že je silný.
Pokud je někdo beznadějný,
zdá se nám deprimovaný, bezmocný,
na sobě samém závislý,
neboť neví, co by měl dělat
a kam by se měl obrátit.

Bez nadějí vás jímá pocit nesmyslnosti,
a okamžitě vymýšlíte náhradou nové naděje.
Je-li zmařena jedna naděje,
okamžitě nastupuje další,
neboť nemůžete snést prázdný meziprostor.
Nemůžete žít beznadějně.

Ale říkám vám,
že tak jde jen o jednu část života.
Život se stává prvořadě autentickým a skutečným,
když již nejsou naděje.⁵²⁾

(Ad 52 - Bhagwan nelže. On žije skutečněji než jeho posluchači a nemá přitom žádné naděje, a pro sebe a pro svůj stav poznání je považuje za zbytečné a odvádějící od skutečnosti. Neměl by svým stavem mást ty, kteří v něm nejsou. Vždyť také on jen věří tomu, co říká, na základě zkušeností, které mu připadají být vrcholné - to je obsah jeho víry. Kdyby tato jeho víra nebyla živena dalšími zkušenostmi, konkrétně extázemi, upadla by a ukázala by se být věrou nepravou.)

Druhý důležitý bod je,
že musíte správně porozumět tomu, říkám-li,
že je lehké nechat ego zahynout,
že veškerý projev ega je nerealistický a neskutečný.
Tím však nemíním,
že je to lehké pro vás!
Když je ego neskutečné,
jak může být obtížné je nechat zahynout?
Proč by mělo být těžké probudit se ze snu,
když přece jde jen o sen?
Kdyby to byla skutečnost, bylo by to těžké,
ale kde je problém, je-li sen jen snem?

Můžete vyjít.
Sny vás nemohou věznit,
ani zdržovat,
nemohou být překážkou.
Sny nemají žádnou sílu,
proto je nazýváme sny.
Je lehké, vyjít ze snu,
proto říkám,
že je lehké nechat ego zahynout.

Ale to nemluvím o vás,
pro které je dosud sen skutečností.
Vám nepřipadá, že je ego snem, představou,
nezdá se vám, že je falešné,
je to vaše jediná realita.
Vše jiné se zdá proti němu klamné.

Žijeme prostřednictvím ega.
Všichni hledáme větší ego-trips (výlety) -
jedni pomocí bohatství,
jiní mocí, vážeností, slávou;
jiní v politice a opět jiní jako kněží v náboženství.

Jsou miliony cest ega,
ale konečný cíl je stále stejný:
nalézt více podpory pro já,
více uspokojení pro já.

Pro vás je to jedinou realitou.
Nepravé se stalo pravým.
Klam je realitou.

Stín se stal pevnou skutečností.
Proto je to těžké, -
nikoliv proto, že by mělo ego nějakou zvláštní moc,
je to těžké proto, že ještě stále věříte ve svou moc.

Když takto věříte,
stává se záležitost velmi komplikovanou,
protože na jedné straně chcete,
aby ego zahynulo
a na druhé straně se ho pevně přidržujete.

Jste ochotni uvěřit mně,
když říkám, že ego je sen,
ale jen proto, že pod vládou svého ega moc trpíte
a nikoliv proto, že cítíte pravdivost mých slov.

Jestliže skutečně pociťujete pravdivost mé řeči,
vzdejte se okamžitě svého ega.
Neptejte se jak.
Tady není žádného jak.
Pochopíte to a ego od vás odpadne.

Vy však bohužel nechápete,
že říkám pravdu.
Když říkám, že se lze vzdát ega,
poněvadž je neskutečné,
tvoříte si současně naději,
že všechno utrpení odpadne,
a že pak budete šťastni s touto nadějí.

Nedávám vám žádné naděje,
sami si své naděje tvoříte.
Stanovuji jednoduše,
že ego je tak utvořeno,
že je tímto způsobem dáno
a poněvadž je neskutečné, není třeba úsilí.
Jednoduše prostřednictvím pochopení této skutečnosti
ego zmizí.

Jako muž, který utíká ve smrtelném strachu o svůj život,
poněvadž se bojí svého vlastního stínu.
Zastavíte-li ho a řeknete:
„Ty jsi ale hlupák, vždyť je to tvůj vlastní stín;
nikdo tě nepronásleduje a nikdo tě nechce připravit o život.

Kromě tebe tu není nikoho.
Máš strach před svým vlastním stínem.“

Jestliže se člověk rozběhne, běží stín s ním.
Čím běží rychleji, tím rychleji jej stíhá stín.
Logický rozum řekne,
že člověk je v nebezpečí,
a když chce z něho vyváznout,
musí ještě rychleji běžet.

Co činíte,
rovněž činí stín
a vy se bojíte víc a víc
a nemůžete se ho zbavit.....
Ale sami jste si vše mylně představovali.

Říkám-li vám, že je to jen stín -
nikdo vás nepronásleduje,
pak se podíváte na stín
a poznáte skutečnost.
Budete se pak ptát,
jak se má člověk zbavit svého stínu?
Budete se ptát na techniky jógy?
Budete se jen jednoduše smát!
Jste volni.
V momentu, kdy jste prohlédli,
že jde jen o stín
a nikdo za vámi neběží,
zahyne i myšlenka stínu.
Není nač se tázat.
Budete se hlasitě smát,
neboť vše bylo jen v představě.

Právě tak je tomu s egem.
Pochopíte-li pravdivost mých slov,
celá věc se již stala.
V pouhém pochopení je celý trik.
Není dalších jak.

Ptáte-li se stále „jak“,
pak jste ještě neporozuměli,
pak jste jednoduše nepochopili, oč jde -
tvoří se jen naděje na budoucnost.
Chcete se stále zbavit ega,

protože jeho prostřednictvím musíte trpět,
ale jste současně na půl srdce s ním.

Veškeré vaše utrpení přichází prostřednictvím ega,
ale také všechny vaše radosti.⁵³⁾

*(Ad 53 - Bylo by dobré rovnou říci, že prostřednictvím já utváříme všechny vztahy k tomuto světu a jsme schopni lidsky žít. Kdybychom se zbavili svého já, zrušili bychom tělesné radosti a utrpení, ale i všechny tělesné funkce, které jsme schopni řídit. Přestalo by nám chutnat jíst a vůbec žít na tomto světě. Je dobré, že přemlouváním nikdo nikoho jeho já nezbaví. Zavraždil by ho, a toho se Bhagwan nechce dopustit. Nezná prostě dosah působení já a snaží se vysvětlit jeho působení jen některou, nikoliv nepodstatnou součástí jeho působení. Já se po narození člověka pracně dostávalo ke slovu, ale v dospělém věku člověka už vede monolog. Je neskutečné jen v tom smyslu, že není věčné. Vzniklo součinností vědomí a jeho prvků s lidským organismem, a po zkáze lidského organismu zase se začne rozkládat, až úplně zmizí. Proč považovat za neskutečné já, když jedině pomocí něho můžeme se stát lidmi, a jako takoví přijít do věčného života. Neskutečnost nemůže způsobit skutečnost. Člověk by právě měl vědět, **jak** má zacházet se svým já, aby se po jeho hřbetě vyšplhal do věčnosti. Bhagwan to nepotřeboval vědět, protože se u svého mistra vzdal svého já a mistr mu k tomu pomohl svou zkušeností. Mistr ho sice zpočátku musel hodně přemlouvat, aby se vzdal svého (ne proto, že by se Bhagwan nebyl chtěl svého já vzdát, ale nevěděl jak), ale kromě tohoto působení z vnějšku působil mistr také zevnitř. Jedno bez druhého se neobejde. Bhagwan se musel naučit jógické metodě, ale nejen pomocí ní se setkal se svou nesmrtelnou podstatou. Nestačí, aby se žák jen svému mistru odevzdal, musí s ním spolupracovat podle dispozic mistrových. (Vizte, jak vedl Ježíš své žáky, okamžitě od nich požadoval spolupráci.) Kdyby někdo přišel k duchovnímu mistru a řekl mu, že s ním může dělat, co chce, mistr by brzy přišel na to, právě jako Bhagwan, že žák si nebyl vědom toho, co říká a k čemu mistrovi dává pravomoc, začal by odporovat, a tak by se z toho nejodevzdanějšího žáka mohl stát odpadlík. Ježíš nám to předvedl na Jidášovi. Život, který žijeme, nám neposkytuje nejmenší představu o tom, jak existuje Bůh, jak miluje a jak poznává. Proto Ježíš považuje takový život za ne-život a Bhagwan za neskutečný.)*

Když vás lidé obdivují a tleskají vám,
cítíte se dobře.

Vaše ego se vznáší k vrcholu Everestu
a vy ho využíváte plnými doušky.

Ale když vás lidé odsuzují,
urážíte se.
Když všichni stojí proti vám právoplatně,
cítíte se zaskočení a upadáte do depresí.

Máte potěšení i bolesti se svým egem.
Při bolestech se ho chcete zbavit,
ale při radostech se jej pevně držíte.

Tak tvoříte své naděje.
Řeknu-li, že lze ego snadno zničit,
nevede to k vašemu hlubšímu pochopení,
nýbrž k další nové zvědavosti,
k hledání nového uspokojení.
A vy máte pocit,
že jste konečně našli cestu;
že jste našli muže, který vám pomůže
přemoci ego i se všemi jeho utrpeními.
Ale jste také připraveni odevzdat všechny radosti,
které ego přináší?

Jste-li takto připraveni,
jde o nejjednodušší věc na světě -
tak jednoduchou jako odevzdati stín.
Ale nelze napůl odevzdávat a napůl přidržovat.
Buď husa vyjde nebo zůstane.
To je ona obtížnost.

Všechny vaše radosti i utrpení
zmizí se skutečností,
že chcete radosti přidržet
a utrpení se zbavit.

Pak je to těžké -
a nejenom to -
je to nemožné. Tak se to nemůže stát.
Co rovněž činíte, zůstává bez smyslu,
bez výsledku.
Činíte si naděje na království nebeské
a na dokonalou svatost Buddhy.

Když budete tajně poslouchat
Buddhu, Ježíše nebo mne,

probudíte naděje.

Ale já je neprobouzím - vy je chcete mít.
Vy promítáte své naděje.
A to je veškerý zmatek.
Každá naděje je novou potravou pro ego.
Samotná naděje na ráj,
na nebe a osvětlení.
Každá naděje posiluje ego.

Kdo se pak pokusí stát se osvíceným?
To já, které se pokusí stát se osvíceným,
je celým problémem!⁵⁴⁾

*(Ad 54 - Nikdo jiný si nemůže přát být osvíceným než já, a přece pro já, které si přeje osvětlení nebo si je nepřeje, není osvětlení připraveno. Na rouše Isidy prý bylo napsáno: „Žádný smrtelník neodhalí můj plášť.“ Jen nesmrtelné se spojuje s nesmrtelným. Naštěstí smrtelné já žije z nesmrtelné podstaty, a v tom je ten vtip. Z čeho žije pro sebe, tím se může vracet do věčnosti. Ne ono, ale tím, co má z věčného života přechodně k dispozici. Odevzdá-li **všechno**, co má z věčného života, zůstane bez síly, umírá, a ukazuje se, že já samo o sobě je neskutečné ve smyslu závislé, relativní. Ale to odevzdání nemohl provést nikdo jiný než zase samotné já. To je skutečnost. Dalo by se říci slovy Ježíšovými, jak on tento opravdový problém řešil, ale nejen slovy, nýbrž i svou smrtí na kříži: „Zrno, které nezemře, nevydá užitku.“ Nový věčný život sice vyrůstá ze semene, jímž je naše já, ale nevzdá-li se ono svého života, nemůže nový život z něho vyrůst. Hledejte si původní semeno v klasu, který z něho vyrostl! A přece je tam nějakým způsobem obsaženo.)*

Nikdo se nestane nikdy osvíceným.
Osvícení se děje. Je,
ale nikdo se nestane nikdy osvíceným.
Je-li dům prázdný, nastane osvětlení.
Není-li doma, kdo chce být osvícen,
již je osvětlení zde.

Poněvadž naše řeč spočívá na dualitě,
lze o tak hluboké věci jen říci,
že všechno je stále klamné.

Říkáme, že Gautama Siddharta byl osvícen,
ale to je špatně.
Gautama Siddharta je osvíceným.

Když již nebyl přítomen jako ego,
nastalo osvícení. Jednoho dne pochopil,
že se honil za absurdními představami
a že on sám byl problémem
a že všechno, co by chtěl konat,
by tvořilo jen nové problémy.

Nezáleží na tom,
zda člověk dělá něco správně nebo špatně.
Ať dělá, co dělá, posiluje ego.

Toto pochopení jej stálo mnoho let.
Ale když jednou jako Buddha pochopil,
že veškerá činnost jen stále více pomáhá egu,
jednoduše činnost odevzdal.
V tomto okamžiku poznání se stal
dokonale pasivním k ne-činnosti.

To je problém, přemýšlejte:
Vy chcete sami ze své ne-činnosti učinit činnost.⁵⁵⁾
Chcete být aktivními a přichází k vám pasivita.
Tím propasete základ věci.

(Ad 55 - Máme k dispozici příklad, jak Ježíš ze svých učedníků učinil vpravdě nečinné lidi. Poslal je, aby boží mocí dělali zázraky, které by byly ze své iniciativy nikdy nedokázali. Jejich vrcholná činnost pomocí moci boží byla tou pravou nečinností. Jiné pravé nečinnosti není. Každý jiný typ nečinnosti zavádí člověka k lenivosti, ke hříchu. Avšak i jiný typ činnosti, než o jaké je právě řeč, není tak beznadějný, jak učí karma jóga. Bhagwan ovšem nemůže současně ukazovat všechny možné přístupy k věci, nemohl by pak vytýčit hranice své úzké cesty.)

Chcete tiše stát a klidně sedět zde,
ale když se nutíte, abyste byli tišší,
vaše spočívání v tichu není pravé.
Jste nepokojní - pohybujete se.
Když se nutíte, abyste byli klidní,
není váš klid pravý.
Tedy nejste klidní.

Když Buddha pochopil, že on sám je problémem
a že každá činnost dodává více substance egu,
jednoduše jej odevzdal.
Pak již nevzbuzoval žádné úsilí,

aby dosáhl pasivního stavu.
Pak již nic víc nečinil.

Vše se událo samo od sebe;
vítr vál
a strom Bodhi se pohyboval ve větru.
Vyšel úplněk
a celý svět slavil svou ustavičnou slavnost.
Dech vcházel a vycházel,
krev cirkulovala v jeho žilách,
srdce bilo svým pulsem
a vše se dělo samo od sebe.⁵⁶⁾
On nečinil vůbec nic.
V této ne-činnosti zahynul Gautama Siddharta.

(Ad 56 - U kteréhokoliv člověka probíhají funkce, jako dech, puls a jiné samy od sebe (ale nezačaly samy od sebe. Porodníci se například snaží o to, aby dítě po porodu vykřiklo a tím se dostalo do té samovolnosti, kterou je potom dech a podobně), ale nic dalšího se neděje. Gautama Siddharta se nestává Buddhou, zůstává tím, čím je. Bhagwan opět mluví pravdu, jenže ne úplně, ne návodnou, a taková řeč je nebezpečná. Až se konečně jeho posluchač uvolní a uklidní, usne a nic více se nestane. Jako dítě po prvním výkřiku a výdechu usne. Ježíš učil samovolnosti, která je nezbytná pro duchovní poznání, ale podával návod. Zrodil se v lůně židovského národa bez vědomí tohoto národa dávno před fyzickým narozením Ježíše v Betlémě, pak rostl v lůně matčině, opět vskrytu, pak odpočíval v jesličkách v Betlémě a věděli o něm jen prostí pastýři, nebo zasvěcení Tři králové, pak se naučil jednat se svou rodinou a s okolím až do stupně samovolné samozřejmosti, a lidé si mysleli, že chce být jen dobrým tesařem, a tak dále. Jsou v jeho životě uvedeny návodné stupně, aby se člověk mohl řídit příslušným návodem na svém stupni vývoje.)

Když přišlo ráno,
nikdo zde nebyl, aby uvítal osvětlení,
ale osvětlení zde bylo.
Pod stromem Bodhi sedělo prázdné bytí -
přirozeně dýchající.

Srdce bilo lépe než před tím,
vše fungovalo dokonale harmonicky,
ale nebylo zde já, které by k tomu mělo něco udělat.
Krev proudila ve svém okruhu

a celý svět žil a tančil vúkol.

Každý atom tančil v Buddhově těle
neznámým životem,
energie proudila z vlastního popudu.
Nikdo zde nebyl, kdo by něco ovlivňoval
nebo něčím manipuloval.

Buddha se stal bílým mrakem.
Nastalo osvětlení.

To se vám může rovněž přihodit,
ale nečítejte si žádnou naději,
nýbrž pochopte, oč jde a odevzdejte všechny naděje.
Buďte dokonale beznadějní.⁵⁸⁾

(Ad 58 - Připomínám poznámkou č. 56. S touto radou je třeba zacházet opatrně. Kdyby byl nevyčerpal Gautama všechny své možnosti a propadl předčasné beznaději, nebyl by se stal Buddhou.

Řeknu vám, jak chápu tato slova ze své zkušenosti, protože se domnívám, že bez ní tato slova jsou nepochopitelná. Rok a tři čtvrtě jsem se vzdával svého života, než jsem se tomuto vzdání naučil. Z žádných zistných nebo náboženských důvodů. Život pro mne prostě přestal mít smysl. Dokud jsem doufal, že ještě nějaký smysl by mohl mít, klamal jsem se falešnými nadějemi. Události spěly k takovým koncům, že by bylo vrcholně bláhové dělat si sebemenší naději na zvrát. Jakmile jsem opustil všechny naděje, byl jsem prázdný od budoucího života. V té chvíli a dokonce na tom místě, kde jsem před tím přihrával své naděje, a kde už jsem to přestal dělat, tam jsem začal poznávat, že jsem nesmrtelnou bytostí a že toto vědomí nesmrtelnosti je smyslem lidského života, smyslem, který jsem nehledal a po němž jsem netoužil. To se mi přihodilo v sedmnácti letech. A pak v šestadvaceti letech opět jsem vlivem událostí kolem mne ztratil naději nejen, že budu fyzicky žít, ale i že nabudu znovu milost, která už úplně zmizela. Tady by mě Bhagwan napomenul pro způsob, jakým referuji o svých zážitcích. Tam končilo vedení Indy pomocí extází, musím dodat. Kdybych byl v toto vedení vkládal nejmenší naději, nebylo by se dostavilo poznání za jógou. Dostavilo se zcela nečekaně tak, jak z něho dodnes čerpám. Jsem proto schopen pochopit Bhagwanův požadavek absolutní beznaděje. I při starověkém zasvěcování, jak se nám o něm zachovaly zprávy z Egypta nebo z Pompéjí na obrazech v Casa dei Misteri, myst (zasvěcovaný) musel být napřed zbaven veškeré naděje, než mohl být zasvěcen. Protože však předehra k zasvěcování byla umělá a neobsahovala prvky, které obsahoval například návod uvedený v Ježíšově životě (který byl

také v určité fázi cesty bičován - jak vidíme v Casa dei Misteri - a křižován, až nabyl přesvědčení, že Bůh ho opustil), byl efekt starověkého zasvěcování malý. Abyste si udělali představu o výsledku takového zasvěcení, připomenu vám jména dvou starověkých lidí, zasvěcených starověkým způsobem: Caesar a Cicero. Známe jejich život před a po zasvěcení. Nemůžeme proto tvrdit, že by jim zasvěcení bylo nic nepřineslo, stali se po zasvěcení velmi významnými lidmi, a takovými by se byli bez zasvěcení nestali, ale nedospěli dále než zasvěcenci Zenu svým satori. Vedoucí admirál japonského letectva a námořnictva, který vypracoval plán přepadení Pearl Harbouru ve druhé světové válce, měl za sebou satori, extázi. Konečně za sebou měl extázi i Šavel (svatý Pavel) a než se setkal s Kristem, dával vraždit křesťany.

*Uvedení
do extaze, jak Bhagwan ji učí ve svém ašramu, je ještě lacinější, takže jeho žáci nedospějí ani k satori, ani ke starověkému stupni zasvěcení. Dá se vyčíst ze slov Bhagwanových, že je správně informován o způsobu zasvěcení, o podmínkách, které sám musel splnit, měl-li být zasvěcen. Ale svou předehtu k zasvěcení může jen slovy naznačit, nikoliv s posluchači provést. A to je málo. Efekt musí být ještě menší než u Japonců nebo ve starověku nebo při individuálním vedení guruem v dnešní Indii. Kdo však čte Bhagwanovy poučky a je jimi unesen, nebo dokonce uváděn do jistého stupně aktivní pasivity, prozrazuje, že měl za sebou kus cesty (říkám předehtu), dříve než začal číst, a že tedy jeho nitro už probuzené mu říká: „Zde je uložena vznešená pravda.“ Jiní, kteří tento následek četby Bhagwana nezažívají, nemají za sebou předehtu, bez které by i u nohou Bhagwanových marně seděli.)*

Je těžké stát se dokonale beznadějným,
vy jste byli již často beznadějní,
ale neprožili jste dokonalou a skutečnou
beznadějnost.

Naděje zmizí
a vy se cítíte beznadějní,
ale okamžitě tvoříte zase novou naději
jako náhražku
a promarníte pravou beznadějnost.

Lidé chodí od jednoho mistra ke druhému.
To je pohyb od jedné naděje ke druhé.
Doufají, že prostřednictvím požehnání nějakého mistra
a svou energií budou osvíceni.

Pak se u něho posadí,
přejí si a pokoušejí se o všechno možné,

s usilovnou a netrpělivou myslí.
Poněvadž mysl plní naděje,
nemůže být uvolněna,
nemůže být ani trpělivou.

A tak se stávají ponenáhlu nervózní,
poněvadž se nic neděje.
Brzy je takový mistr špatný -
a odchází k některému jinému. -

To však není cesta od jednoho mistra k druhému,
ale cesta od jedné naděje ke druhé.
Lidé mění své náboženství,
dávají se pokřtít, jen kvůli naději.
Tak to můžete dělat mnoho životů.
A také jste to tak dělali.

Pokuste se nyní porozumět podstatě,
o kterou jde. Není to ani otázka správného mistra,
ani otázka správné metody.
Jde o otázku přímého pochopení,
okamžitého průniku do podstaty jevu;
proč tvoříte naděje a proč nechcete být bez nadějí!

Čeho chcete dosáhnout všemi svými nadějemi?
Prohlédněte to..... ha?
A odpadne to zcela samo.
Nemusíte to ještě jednou dávat k odpadnutí.
Proto říkám, že to je lehké,
ale vím právě tak přirozeně, jak je to těžké.
Je to těžké jen kvůli vám,
ale samo o sobě je to lehké.
Podstata, záležitost je jednoduchá,
ale vy činíte potíže.

Může se to přihodit každým momentem,
a když to říkám, míním,
že neobyčejný úkaz osvícení, ztráta ega
nemá příčiny.⁵⁹⁾

*(Ad 59 - Vidím, že Bhagwan je přesvědčen, že tomu tak je, ale mýlí se.
Jak je možné, že se mýlí? Odpověď je možná jen
ze zkušenosti. Nikdy, opakuji **nikdy** se nedostavil žádný pokrok
v mém soustředění na Boha, když jsem ho očekával. Přicházel vždycky*

nečekaně (Bhagwan o tom ví, proto nás varuje před nadějemi), jako by neměl žádné příčiny. A přece ji měl ve stavu odstupu od sebe, i od nejposvátnějších tužeb. Proto se Bhagwan snaží tuto jedinečnou příčinu navodit. Tady si vsutku protiřečí, ale nemůže jednat jinak, když sám vkládá veškerou naději do svého přesvědčování. Pohybuje se sám v začarovaném kruhu - pln dobré vůle. Příčina není v tom, co člověk chce, nýbrž v tom, že už přestal chtít, po čem tolik toužil. Přestal chtít, protože ztratil poslední naději. Tato poslední naděje se však neztratí tím, že nás někdo přemluví, abychom byli prosti naděje, nýbrž opravdu prohraným bojem. Jsou známy případy, že i při umělém zasvěcování, například v Zenu, žák dostal tolik ran, že nechtěl-li být zabit, utekl od mistra. Až se zase vyhojil ze svých ran, přišel znovu a obvykle zasvěcování dopadlo dobře. Viz příklad Milarepův, podle podobného vzoru zasvěcování, jaký převládal v 11. století v Tibetu. Jakou cenu zaplatil Buddha za svou nirvánu, je známo. Při své neodbytné touze po poznání střídal jednoho mistra za druhým a byl všemi odmítán. Nakonec, jak víte, si zařídil vlastní ašram se stejně odmítanými mnichy a ani tam při veškeré přísné askezi neuspěl. Teprve v okamžiku, kdy se vzdal své vůle, touhy po spáse, a proto porušil trochu větším soustem asketický řád, cítil, že na něho přichází něco, čemu musí dát průchod. Stav ponoření se stupňoval až k nirváně. Podobně těžce se propracoval ke svému poznání Milarepa a stal se tak zakladatelem duchovní velikosti Tibetu. Takovou strašnou cenu museli platit lidé, kteří neznali návod Ježíšův. A stejně strašnou daň platili středověcí křesťanští mystici, kteří návodu Ježíšovu nerozuměli a ve své poslušnosti se řídili nevědomou tradicí. Nevědomost na této cestě hříchu nečiní, ale stojí mnoho sil a utrpení. Bhagwan bohužel rovněž nezná Ježíšův universální návod, jen jeho slovní poučení. Jemu to nevadilo, protože měl svého mistra, který ho individuálně zasvětil. Jeho postup však není napodobitelný. Cesta každého člověka je jedinečná, je pouze podobná cestě jiných lidí; kdežto vzor, který poskytl Ježíš svým životem, je universálně platný, lze se podle něho řídit pomocí analogické aplikace jako při používání matematických vzorců.)

Není to výsledek nějakých příčin,
není to odpad něčeho jiného.
Je to jednoduchý jasný vhled.
Může se přihodit hříšníkov
a může se stát, že se nepříhodí svatému.

Nemusí být v základu splněna žádná podmínka.
Když někdo chce vidět, pak se to může přihodit -
třebaže hříšníkov.
Když je někdo bez nadějí,

když někdo cítí, že není nic k získání nebo k dosažení,
když někdo pochopí,
že je vše absurdní hrou,
pak se to může stát.

Může být, že se to svatému nepříhodí,
neboť zbožný se stále pokouší něco dosáhnout.
Není dosud bez nadějí.
Tento pomíjející svět se mu stal nesmyslným,
ale jiný svět znamená víc.
Vidí, že musí opustit tuto zem,
ale nebe, ve které doufá a které by chtěl dosáhnout,
je na druhé straně.

Vlastní lidé kolem Buddhy a Ježíše se
tázali vždy na stejné věci.
Když byl Ježíš krátce před svým zatčením,
a příští den měl být usmrcen,
ptali se jeho žáci:
„Mistře, řekni nám, prosím,
která místa budeme zaujímat v Otcově království,
po jehož pravici ty budeš sedět?
Kde budeme sedět a v jakém pořadí?“

Tak si to člověk představuje!
Ježíšovi učedníci dávali takové otázky!
Ale takový je lidský rozum.
Nechtěli nic z tohoto světa. Stali se žebráky.
Ale chtěli svět na druhé straně.

Proto nejsou pravými žebráky. Mají naděje.
Zřekli se tohoto světa,
ale jako při výměnném obchodu -
kde budeme na druhé straně?
Kdo bude vedle mne sedět?
Asi mezi sebou závodilo těch dvanáct žáků.
Jako by šlo o politiku, ambice,
jeden nahoře, druhý dole, jeden vůdce.

Asi zde musely být konflikty, vnitřní politika,
různé agrese a násilí.
Se samotným Ježíšem zůstává naděje.

Naděje je ve vás silně zakořeněna.

Ať vám člověk cokoli řekne -
převeredete to na naději.
Jste stroje na výrobu nadějí,
a tímto mechanismem je ego.

Co tedy má člověk dělat?
Nelze skutečně vůbec nic činit.
Potřebujete jen jasné oči.
Hluboce pochopené poznání.
Vše, co člověk potřebuje,
je jeden nezkalený pohled na naše bytí,
na naše veškeré naděje i činnost.

A říkám vám,
tímto nezkaleným pohledem,
tímto čistým vhledem
padá ego samo sebou.
Je to současně nejjednodušší
a nejtěžší věc na světě.

Ale nezapomeňte,
že ve vás neprobouzím nižádné naděje.

Bhagwane,

s tím, co jsi právě řekl, souvisí úsloví Zenu:
Námaha bez námahy, úsilí bez úsilí.

(MüheLOSE Mühe - Sladké jho)

Prosím, promluv k nám o něm
a jak souvisí s tvou dynamickou meditací.

Meditace souvisí s energií.
Člověk musí získat všemi projevy energie
základního vhledu,
což je základní zákon -.
Energie pracuje se dvěma póly.
To je jediný způsob a povaha,
kterou energie pracuje - ne jinak.
Pracuje prostřednictvím dvou pólů.

Protipól je nutný.
Tím může být projev energie dynamický.

Je to tentýž princip jako v elektřině,
která působí mezi dvěma póly.

Je-li při ruce jen minus-pól,
není elektrického proudu
a je-li při ruce jen plus-pól, rovněž není.
Oba póly musí být přítomny.
A setkají-li se oba póly,
projeví se elektřina přeskocením jiskry.

Totéž platí pro všechny povahy vzácných jevů.
Život pracuje prostřednictvím polarit muže a ženy.
Žena je negativní životní energie.
a muž pozitivní pól.
Oba jsou električtí -
kouzlem přitažlivosti.

Kdyby byli jen muži, život by zmizel;
kdyby byly jen ženy, nebyl by život,
nýbrž jen smrt.
Mezi mužem a ženou panuje rovnováha.
Mezi těmito dvěma póly, těmito dvěma břehy
teče životní proud.
Kdo se mezi ně podívá, vidí,
jak se táž energie udržuje v rovnováze
mezi oběma póly.

Oba póly jsou pro meditaci důležité, významné,
poněvadž rozum je logický,
ale život dialektický.
Když říkám, že rozum je logický,
pak míním, že působí lineárně.
Když říkám, že život je dialektický,
pak to znamená,
že život pracuje s protiklady,
ne v jedné linii.
Život se pohybuje kmitavě od negativního
k pozitivnímu,
od pozitivního k negativnímu,
od negativního k pozitivnímu
jen cikcak, využívá protikladů.

Rozum se pohybuje v jedné linii
a nejde k protikladu,

popírá protiklad.
Rozum věří v jednotu,
život věří ve dvojnost.
Rozum vybírá vždy jen jednu stranu.
Když se rozum rozhodne pro klid,
když už má dost veškerého životního ruchu,
odchází do Himalájí.

Chcete mít svůj klid
a nechcete být v konfrontaci s hlukem.
Ruší jej zpěv ptáka,
ruší jej vítr šumící ve stromech.
Rozum chce klid.
Rozhodl se přímočaře.
Nyní je protiklad úplně vyloučen.

Člověk, který hledá v Himalájích klid,
vyklučuje protiklad, vyhýbá se mu.
Stává se otupělým.
Čím více se rozhoduje pro klid,
tím se stává otupělejším.
Život potřebuje protiklad,
napětí, jsoucí v kontrastu.
Ticho vytvořené prostřednictvím dvou protikladů
je zcela něco jiného,
než ticho vytvořené bez opaků;
To je jen klidem hřbitova.

Mrtvý je tichý,
ale kdo by chtěl být již mrtev?
Mrtvý je dokonale tichý,
nikdo jej nemůže rušit.
Jeho koncentrace je perfektní.
Člověk nemůže svou mysl podněcovat,
ta je v klidu.
Kdyby byl takto křížem krážem vláčen celým světem,
zůstane ve své koncentraci.

Ale vy nechcete být mrtvými;
klid, koncentrace - nebo jak to lidé nazývají,
jsou lhostejnými pro vás,
jste-li klidní, ale mrtví,
pak neznamená tento klid vůbec nic.

Klid musí do vás vstoupit,
když jste absolutně živoucí, vitální,
překypující životem a energií.
Teprve tehdy klid něco znamená.
Pak má zcela jinou plnohodnotnou kvalitu.
Tento klid není trpný.
Žije v jemné rovnováze mezi dvěma extrémy.

Člověk,
který hledá živoucí rovnováhu,
živoucí klid,
může jít na tržiště nebo do Himalájí.
Tam či tam.
Bude využívat ruchu tržiště
jako ticha hor
a zůstane v rovnováze mezi těmito dvěma póly.
Této rovnováhy nemůže být dosaženo,
když se člověk pokouší žít lineárně ve stupních.

To je pravý význam techniky Zenu,
úsilí bez úsilí.
Obdobné protikladné pojmy jsou -
námaha bez námahy,
brána bez brány,
cesta bez cesty.

V Zenu jsou stále užívány protiklady,
aby vám ukazovaly,
že průběh jevů je dialektický, ne lineární.

Protiklad nemá být odmítán,
má být společně zapojen, absorbován.
Na protiklad se nemá zapomenout,
má být využit.
Odložíte-li protiklad, stane se balíkem starostí,
zůstane na vás viset nevyužit,
mnoho tím promeškáte.

Energie může být přetransformována a využita.
Jejím prostřednictvím budete živější a vitálnější.
Je-li protiklad společně zapojen,
nastává dialektický proces.

Bezúnavný stav se nazývá ne-činnost,

opak aktivity, akarma.
Únava je mnoho-činnost, aktivita, karma.
Obojí musí být.

Mnoho konejte, čiňte, pracujte,
aniž byste byli přítom činiteli
a pak dosáhnete obojího.
Jděte do světa, aniž byste část ubrali,
žijte ve světě, ale nedovolte, aby žil svět ve vás.⁶⁰⁾

(Ad 60 - Předcházející dvě stránky jsou mistrnou reprodukcí myšlení mistrů Zenu a stojí za obzvláštní pozornost. Obyčejné spisy o karma józe praví, že veškerá činnost přináší karmu buď dobrou nebo zlou, ale v každém případě nás spoutává. Zde se dovídáme něco o Sladkém jhu Ježíšovu, o činnosti, která člověka osvobozuje, a není to pojetí chybné, nýbrž naopak velmi hluboce pravdivé. Co nyní Bhagwan neříká, jistě dodá někdy později, že i při takové činnosti je třeba dojít až k relativně možné osobní krajnosti bez zneklidňování. Jedině z této činnosti je možno přejít do nečinnosti, to jest do další činnosti, která neruší ve vzhledu do věčnosti, nýbrž tomuto vzhledu napomáhá. Víím, že tady se Indové pozastavují nad něčím, co dělal Ježíš a k čemu vedl své žáky - k děláním zázraků. Vždyť ale právě ty učedníci Páně dělali bez námahy, bez únavy, bez vlastního přičinění. Kdyby je byli nekonali, nebyli by nikdy došli k pochopení meze mezi lidskou přičinlivostí a mezi působením boží moci. Když počali dělat zázraky, muselo jim být jasné, že kdyby byli zůstali jen přičinlivými rybáři, nikdy by byli nedokázali udělat ani jeden zázrak. Ježíš je učil pravému duchu nic nečinění. Jinými slovy: Nepoznáme na člověku, kterého vidíme mnoho dělat, že nic nečiní, jestliže se chopil správného ducha karma jógy.

Když učedníkům nějaký zázrak nevyšel, Ježíš se tomu nedivil, protože věděl, že ho chtěli uskutečnit vlastním konáním. Řekl jim, že nezdařený případ se dá vyřešit jen modlitbou. A modlil se a nic nekonal a zázrak vyšel. Modlil se zřejmě tak, jak se jeho učedníci neuměli modlit, vyšší formou modlitby, vyšším způsobem modlitby, která nemá nic společného se slovní formulací modlitby, jakou jistě učedníci znali. Modlil se stavem, ve kterém byl.

Bhagwan bezvadně líčí stav Buddhy, jak o něm čteme především ve spisech Zenu. Sebesugestivnější líčení tohoto cílového stavu a výčet všeho, co Buddha v tom stavu neměl a bez čeho se obešel (naděje, starosti, radosti) a čím byl, nikomu nepomůže k tomuto stavu. Nepomůže ani sama meditace a jakákoliv metoda. Jestliže světsky založený člověk dosáhne tohoto stavu, pak je třeba upozornit, že dosáhne velmi nízkého stupně tohoto stavu. Tento stav má své stupně, svou hloubku. Buddha líčí, jak se v něm ten stav prohluboval. Byla totiž

v Buddhovi nesmírná hloubka prázdnoty a ta ve světském člověku není připravena. I tak světský člověk na něj nikdy nezapomene (jako Walt Whitman), ale těžko na něj naváže v tom smyslu, že by jej dále prohluboval, nýbrž ho nevědomě promrhá. Vím z vlastní zkušenosti, že určitou hloubku tohoto stavu jsem nepromrhal, větších hloubek jsem se bál a jen pomalu jim přivýkal; další vyšší hloubku jsem promrhal roku 1937 za necelé dvě hodiny, a to proto, že jsem nebyl ještě dostatečně připraven sebevzdáním. Další své zkušenosti s tímto stavem jsem líčil jinde.

Znám lidi, kteří celá desetiletí poctivě meditují nebo se soustřed'ují na Boha a přece nedosáhli ani nižšího stavu vyprázdnění s jeho poznávacími následky. Říkali mi sice, že se dovedou vyprázdnit, ale mýlili se protože se nedostavovaly následky, které zákonitě přicházejí při vyprázdnění, jež neotupuje vědomí, nýbrž je zbystřuje.

Znám cenu, kterou musel zaplatit Buddha, aby se dostal do stavu nirvány, do stavu, který odpovídá stavu spásy, k němuž vedl Ježíš své učedníky z jiné strany s jinými prostředky a proto také jen s obdobnými následky. Ve věčném životě zaujímáme různé příbytky, řekli bychom symbolikou Ježíšovou.)

Pak bude protiklad zrušen.
Pak nic neodmítejte,
pak nic nepopírejte,
pak bude veškeré božství přijato.

Tak to dělám já.
Dynamická meditace je protikladem k sobě samému.
Dynamický znamená únavu, absolutní napětí,
meditace je klid,
bezúnavný stav, ne-činnost.
Dynamickou meditaci lze nazvat dialektickou meditací.

Bud'te tak aktivní, až bude celá energie v pohybu,
že ani jiskřička energie nezůstane statická.
Veškerá energie se musí pohybovat
a nic nelze zadržovat.
Když všechny zmrzlé části energie roztají,
pak již nejste ledovými kusy;
stali jste se dynamickými.
Nyní nejste již hmotou,
jste energií, elektřinou.
Pracujte se vší svou energií, nechejte ji téci.

Když je vše v pohybu,

a vy jste se stali větrnou smrští,
pak dávejte dobře pozor.
Pamatujte, abyste byli pozorní
a náhle naleznete dokonalý klid
uprostřed větrné smrště.

To je ono, čím jste -
vy, ve svém božství,
vy, jako bohové.

Kolem dokola je pohyb.
Vaše tělo je kvasící, hučící větrný vír -
vše se točí rychleji a rychleji.
Všechny dosud odolávající zmrzlé částice se staví.
A vy proudíte.
Stali jste se vulkánem, ohněm.
Ale ve středu,
uprostřed všeho pohybu je nehybný bod,
tichý bod.

Tento tichý bod nesmí být tvořen, obnovován.
Je zde.
Nepotřebujete kvůli němu vůbec nic dělat.
Byl zde vždy.
Jest vaším nejvnitřnějším bytím,
nejhlubším základem života.

Je to ono, co hindové nazývají Atmanem, duší.
Tento střed je stále zde,
ale nezpozorujete jej,
když se vaše tělo, vaše hmotná existence,
nestane plně aktivní.

V úplné aktivitě
je teprve zřejmá úplná pasivita.
Aktivita tvoří kontrast.
Je jako černá tabule,
na níž se nalézá bílý bod.

Proti černému pozadí tabule
vystupuje do popředí bílý bod.
Jsou-li vaše těla aktivní,
v dynamickém pohybu,
zpozorujete náhle tichý bod -

nepohyblivé centrum veškerého universa.

Tak vzniká bezstarostnost (bezúnavnost).

Člověk nemusí o ni usilovat,
musí být jednoduše otevřen.⁶¹⁾

(Ad 61 - Na předcházejících dvou stránkách jsou soustředěny výtečné myšlenky, ale neupotřebitelné pro člověka, který nemá za sebou stylizovaný život, narození Atmana v Betlémě, jeho výchovu, křest v Jordánu, přemožení Satana na poušti. Mluvím symbolikou Ježíšova života ne proto, že by nebyla platná i mimo oblast křesťanství, ale proto, že si každý snadno může pomocí této symboliky prověřit své postavení na cestě.

Radí-li například Bhagwan, abychom byli tak aktivní, až bude celá energie v pohybu, radí správně, ale nedbá na úroveň aktivity, která je závislá na úrovni rozvinutosti vědomí a použití vůle. Ježíš mohl být bezpečně tak aktivní, jak byl během tří let své učitelské dráhy, protože prošel shora jmenovanými stupni aktivity i pasivity. Kdyby byl jimi neprošel, byla by ho navrhovaná aktivita strávila nebo zkazila, nebo aspoň velmi zneklidňovala. Tak aktivně činný, jak radí Bhagwan, může být jen ten, kdo žije vědomě ze zdroje Jediného Činitele, z něhož pramení jeho činnost. Znam příklady poctivě postupujících lidí. Ráno odejdou s nejlepším předsevzetím do světa, že se tam neztratí. Jsou však svědky, že ve víru činnosti ztrácejí postupně všechn klid, cítí se unaveni, vyčerpáni a zneklidnění. Večer se jakž takž uklidní v nějaké své meditaci a pak spánkem, a druhý den se přesvědčí o stejném promrhání klidu činností.

Bhagwan nedělá nic jiného, než že nám prozrazuje, že si ve své pozici (stupni vývoje) počíná správně. Ostatním lidem prospívá jen do té míry, do jaké oni sami se přiblížili jeho duchovnímu postavení.

Ježíš naproti tomu líčí svým životem a poučeními, jak má být Atman (jinak naprosto nepostřehnutelný) uváděn do lidského života. Celé podrobné vedení příkladem Ježíšovým je v Indii nahrazeno globálním vedením mistrovým každého jednotlivce zvlášť a soukromě. Bhagwan radí k něčemu, co bychom mohli nazvat vertikálním průmětem úrovněmi. Není to ani klasický způsob vedení guruem, ani podchycení člověka na úrovni, na které je, jak to činí Ježíš. Přiblížíme se k řešení v dalších poznámkách.)

Úsilí na periferii,
snadnost, bezstarostnost v centru.
Pohyb na okraji,
klid ve středu.
Aktivita na vnějšku,

pasivita v centru.

Jedinou těžkostí přitom je,
že se může člověk ztotožňovat s centrem,
jemuž hindové říkají Atman, duše.
Když se člověk ztotožní s oním klidným středem,
zvolil opačnou protipolaritu.
Pak se zase pro něco rozhodl
a něco jiného odložil.
Je to nejjemnější výchovný poznatek:
Ztotožní-li se člověk s klidným bodem,
nelze nikdy Boha zažít.
V tomto smyslu je zde tradice,
zvláště džinistů (Joins),
kteří se příliš sebou zabývají.
Říkají, že není Boha,
že jen Já je jediný Bůh.

Hindové, kteří dosáhli onoho hlubokého vhledu,
říkají o tomto tichém bodě
a pobytu na periferii,
že je člověk buď obojí,
nebo nic z obojího.
Buďto je člověk obojí nebo nic.
To je stejné.
Jsou to oba póly, oba dialektické póly,
téze a antitéze.
Jsou to oba břehy
a vy jste mezi nimi -
ani v pohybu ani v klidu.

Je to nejvyšší transcendence,
kterou hindové nazývají Brahma.

Úsilí a bezděčnost,
pohyb a klid,
aktivita a pasivita,
hmota a duše -
to jsou dva břehy
a mezi nimi proudí neviditelné.
Oba břehy jsou viditelné
a mezi nimi proudí neviditelné -
to jsi ty.

Upanišady říkají:

To, co teče mezi dvěma břehy,
to co nemůže člověk vidět,
to, co ve skutečnosti není nic jiného
než jemná rovnováha mezi obojím -
to jste vy.

To se jmenuje Brahma, nejvyšší Já.

Musíte najít rovnováhu,
což je jen tehdy možné,
využijete-li obou pólů.

Když užijete jen jednoho, zemřete.
mnozí se pokoušeli a celé kultury zašly.

To se stalo s Indií.

Když se zvolí jen jediné,
tvoří se protiváha.

V Indii se volí tichý bod,
klidný střed a aktivní stránka se pomíjí.

Tak propadl celý východ otupělosti.

Ztratilo se ostří.

Ostří intelligence a tělesné síly,
vše se ztratilo.

Východ je stále tupější a ošklivější;
jako by měl být život břemenem,
který se musí vláčet a jehož se musí člověk vzdát;
jako by byl povinností, karmou,
která se musí protrpět -
žádným potěšením, rozpustilým tancem,
ale jen tupou lethargií.

To mělo své následky.....

Východ propadl,

neboť s tichým bodem

nelze dlouho zůstat silným.

Síla potřebuje aktivitu a pohyb.

Pominete-li pohyb, ztratíte svou sílu.

Lidé na Východě ztratili svaly,

tělo změklo.

Každý, kdo by měl chuť, mohl by východ porobit.

Otroctví je všechno, co východ zná - tisíciletí.

Každý, kdo chtěl být nějakým otrokem,
putoval na Východ.

Východ byl vždy připraven k porobě,
protože zvolil tichý bod a zapomněl na protiklad.
Východ nezůstal jen tichý,
ale také tupý a mrtvý.
Tato část klidu nemá žádnou cenu.

Protikladem je Západ
a jiné rozličné společenské systémy.
Ty se rozhodly pro aktivní stránku,
pro periferii
a myslí, že není žádné duše,
věří, že aktivita je vším.
Myslí, že život se skládá jen z ctižádosti,
dobývání, aktivity, z úspěchů a užitků.

Konečným výsledkem je stále více vzrůstající
šílenství Západu.
Bez tichého bodu nelze zůstat zdravým,
člověk se musí pomást.

Se samotným tichým bodem
nelze také žít, život se potlačuje;
a se samotnou aktivitou je člověk zmaten.
Západ souhlasí,
aby se změnil na jediný choromyslný ústav.
Stále více lidí
se nachází v psychiatrickém léčení,
stále více lidí bude přecházet do ústavu choromyslných.
A ti druzí nejsou mimo proto,
že by byli normální, ale proto,
že nemůže být mnoho lidí zaopatřeno v uvedených ústavech.
Jinak by se musela celá společnost zavřít.

Tito lidé jsou do určitého stupně normální,
ale západní psychologie říká,
že je těžké určit,
kdy je člověk vůbec normální.
Na tom je trochu pravdy.
Na Západě není postupně vůbec nikdo normální.

Samotná aktivita tvoří zmatek,

a tehdy je rovnováha nemožná.
Aktivní civilizace se stávají nakonec pomatenými.
Pasivní civilizace jsou nakonec tupé a mrtvé.
Tak je to se společenskými systémy a tak je to i s jedinci.

Pro mne je rovnováha vším.
Nevolte nic.
Neodkládejte nic.
Přijímejte obě strany a tvořte vnitřní rovnováhu.

Dynamická meditace
je cestou k této rovnováze.
Buďte aktivní, užívejte všeho,
buďte extatičtí a vstupujte plně dovnitř.

A pak buďte zcela klidní a užívejte všeho
a buďte extatičtí ve svém klidu.
Pohybujte se mezi oběma póly
tak volně, jak jen možno
a nic nevybírejte.
Neříkejte, jsem to či ono,
neztotožňujte se s ničím.
Říkejte: Jsem obojí.

Neznejte strach ze sebezáporu.
Zapírejte se klidně,
buďte obojí a pohybujte se volně.

Když říkám: zapírejte se,
pak míním bezpodmínečně -
nejenom v aktivitě, nýbrž i v pasivitě.
Vše, co nazýváme dobrým nebo špatným
je zahrnuto.
Vše, co nazýváme ďáblem či bohem,
je v tom obsaženo.

Nezapomeňte, nikdy, že jsou vždy a všude
dva břehy a chcete-li se stát řekou,
pak musíte nutně užívat obou břehů.

Neříkejte, že byste nemohli být líní,
když jste pilní.
Neříkejte, že byste nemohli být aktivní,

když jste byli líní.
Neříkejte, jsem takový, jak mohu být jiný?

Jste obojí,
není žádného důvodu něco vybírat.
Jedno, co se nesmí zapomenout,
je rovnováha mezi obojím.
Pak transcendentujete obojí.
Pak bude ďábelské i božské transcendentováno.
To je Brahma.

Brahma nemá protipól,
je rovnováhou mezi oběma póly
a nezná žádný antipól.

Žijte život tak volně, jak je možné.
Pohybujte se mezi oběma břehy tak moc,
jak je možno. Netvořte žádné protiklady.
Vlastně žádné protiklady nejsou -
takovými se jen zdají.
Hluboce uvnitř jsou jednotou.⁶²⁾

(Ad 62 - Přestože má Bhagwan pravdu, neboť protiklady u Boha nejsou, cesta do této hloubky musí vycházet z reality párů dvojic (z dualismu). Člověk nemůže být otevřen jednotě, jestliže nepřekonal dvojnost. A ta se nedá překonat tím, že budeme žít tak volně, jak je možné, protože jednou v nás svět žije, a my musíme dovolit, aby v nás žil, chceme-li v něm žít. Žije v nás se všemi vztahy, které jsme si ke světu utvořili, začínaje vztahem k vlastnímu tělu, přes všechny vztahy, rozumné i nerozumné, k okolí. Všimněme si namátkou jen vztahu k tělu. I když je tento vztah za normálních okolností samovolný - vůbec si jej neuvědomujeme - v rozhodujících okamžicích, při nichž jde o to, abychom buď na tělu nelpěli, a dokážeme-li to, vyrazíme kupředu; nebo se o ně obávali, a pak zůstaneme trčet na místě. A tak bychom mohli mluvit o jednom vztahu ke světu po druhém. Všechny nás přidržují a vězní v časoprostorové skutečnosti a pokud trvají, zůstáváme vězni. Ale předpis „jednejte úplně volně“, je nesmyslný, protože nejsme volni. A zapomeneme-li na stěny svého vězení a budeme-li v něm zpívat nebo tančit, může se nám chvilkově ulevit, ale neosvobodíme se. Hrubá záměna pocitu uvolnění se stavem svobody.)

Jsou jako vaše levá a pravá noha.
Nebudte pravými nebo levými -

obě nohy k vám patří.
V obou nohách proudí stejná energie - neodlučitelně.

Nebo jste měli někdy pocit,
že má pravá noha jednu energii
a levá jinou?

Zavřete oči:
Vlevo i vpravo zmizí -
jste obojí.
A když se pohybujete,
můžete užívat obou jevů.

Užívejte obou stran.
Když se člověk cítí tažen příliš doprava,
jako mnoho lidí, mrzačí se.
Když nevyužíváte levé strany, nemůžete stát.
Stanete se mrzáky a ponenáhlu umíráte.

Pohybujte se -
ale nezapomínejte přitom nikdy na nehybné centrum.⁶³⁾
Jednejte -
a nepřestaňte si připomínat toho,
který nic nečiní.
Namáhejte se -
a zůstaňte přitom přece svěží, bez únavy.

(Ad 63 - Kdyby se dalo touto radou řídit, bylo by vyhráno. My však o žádném centru, které má na mysli Bhagwan, nevíme tak jako on. Řekne-li nám o něm Bhagwan, můžeme mu věřit. Vzpomeneme-li si, že nám o něm řekl, nepomůže nám tato vzpomínka k ničemu. Není to vzpomínka na centrum, nýbrž vzpomínka na radu Bhagwanovu. Ve stavu, v jakém se nacházíme, nás vede rozum respektive cit, nebo oba dohromady, podněcovány smysly. Kdyby však Atman byl pro nás vědomě středem, ze kterého bychom vycházeli, mělo by toto spojení za následek vládu boží nad člověkem, stalo by se skutečností, že přišlo království boží. To se neděje, jelikož neumíme v činnosti hledat především království boží, a činností ztrácíme kontakt, který jsme třeba před tím nabyli při meditaci nebo koncentraci, kdy jsme opravdu hledali především království boží. Činnost v tom duchu, jak ji provádíme, nemá spojovací, nýbrž rozpojovací účinek. Vždyť právě činnost uvádí do života od chvíle našeho narození naše fyzické i mentální ústrojí a tím nás spojuje s tímto pozemským životem a světem, a definitivně rozpojuje s věčným životem, běžně na celý život.

Činnost člověka se liší od činnosti zvířete tím, že zvíře je schopno provádět jen to, co je mu vrozeno, a v tom nabývá nanejvýš určitou zručnost a bezděčnost, kdežto člověk ke vrozeným schopnostem může přidat další schopnosti a návyky, a to až do takové míry, že i všechno to navíc nakonec koná samovolně a tak dokonale, jako by mu to bylo vrozeno. Při tomto přidaném druhu činnosti vychází za hranice vrozeného, a tedy vychází ze sebe, z toho, v čem je dokonale podoben zvířeti (ne tedy ze sebe celého). Zde mu kyne naděje, že se dostane za hranice přírodního života, tedy též do nového vyššího okruhu zákonitostí, čímž přerůstá hranice zvířecího (= lidského) druhu. Může pak přijít do styku se svým nesmrtelným původem, aniž si to přeje, buď proto, že zapomněl na sebe (na člověka - zvíře) a přestal být na něm závislý, nebo překonal odpor sebe (člověka - zvířete) a tím se vnitřně umrtvil. Obojí má spojovací účinek teprve tehdy, až „neví levice, co dělá pravice“, až všechno jde bez zneklidňování samovolně, nebo až veškerá činnost ustane bez touhy se k ní vrátit. Tento poslední případ vede k extázi, předešlý ji obchází a vede za ni, je dokonalejší a mnohdy se dostavuje až po extatickém intermezzu.

Myslím, že se mi podařilo vysvětlit, za jakých okolností činnost udržuje člověka připoutaného ke světu a omezeného na vnímání světa jako je tomu u zvířete, a kdy člověka osvobozuje. Víme, že nečinný lidský organismus rychle chátrá, příliš činný lidský organismus se rychleji opotřebuje. Nečinnost právě jako přílišná činnost nejsou správnými řešeními.)

Když jednou poznáte tajnou alchymii
spolužití obou protikladů, jste volní.
Jinak si vytvoříte vnitřní vězení.

Jsou lidé, kteří ke mně přicházejí a říkají:
Jak jen to mohu udělat?
Já jsem ještě nikdy něco takového nedělal!

Před několika dny přišel kdosi ke mně a ptal se:
„Jak mám provádět dynamickou meditaci,
když jsem celé roky klidně seděl v lotosové pozici?“

Volil jednostranně a nic tím nedosáhl.
Jinak by neměl důvod ke mně přijít.
Nemohl však provádět dynamickou meditaci,
poněvadž se ztotožnil s pasivní pozicí vsedě. Ustrnul.
Buďte stále víc a víc v pohybu;
pohybujte se.
A ponechejte téci proud života.

Když člověk jednou pochopil,
že je možná rovnováha mezi dvěma protiklady -
když jednou zažehl jiskru tohoto vhledu,
ovládne brzy i dovednost.

Pak lze dosáhnout zcela lehce toto rovnováhy všude,
ve všech dimenzích života.

Opravdu - sám si říkat,
že toho může člověk dosáhnout, není dobré.

Jestliže jednou člověk ví, jak to je,
následuje s ním v rovnováze jako stín vše,
co má neustále dělat.

Tato vnitřní rovnováha mezi protiklady
je to nejdůležitější,
co se vám může přihodit.⁶⁴⁾

(Ad 64 - Kdybych vám to neřekl, nevěřili byste. Bhagwan opravdu má své posluchače nejen k poklidné meditaci, ale i pohybům dokonce velmi prudkým, spojeným s vyražáním dechu a tak dále. Všechno, čemu říká dynamická meditace, by byl Ramakrišna odsoudil, jak už byla o tom zmínka.

20. 6. 1981)

Páté ráno - 14. května 1974

Bhagwane,

řekl jsi, že se lze vzdát ega nyní,
v tomto okamžiku.
Je možné vzdávat se ega i postupně,
po částech?

Odevzdání se uskutečňuje vždy v okamžiku -
a vždy jen v TOMTO okamžiku.
Není to stupňovitý nebo pozvolný proces.
To není možné.
Jev je momentální.
Nemůžete na něj být připraveni,
dělat potřebná opatření.

Všechno, co činíte -
a já zdůrazňuji: všechno co stále činíte,
posiluje ego.

Každý proces, který probíhá krok za krokem,
je nějaké úsilí;
něco, co musí člověk sám podniknout.
Tím sílíte.
Každý stupňovitý proces pomáhá ego.

Jen něco celého a vůbec ne stupňovitého
může způsobit zánik ega -
něco, co není postupným průběhem,
nýbrž skokem, něco, co není v souvislosti s minulostí
ani v žádném vztahu k ní.⁶⁵⁾

(Ad 65 - Bhagwan na této stránce vyslovuje hlubokou pravdu a zároveň svou odpověď mate. Musím proto jeho odpověď rozdělit na dvě části; na jednu, která je pravdivá a na druhou, která zavádí na scestí.

Máme v Československu tyto zkušenosti se soustředěním na Boha za účelem vědomého spojení s ním:

1. Kdož se chtěli k tomuto spojení přibližovat postupným prohlubováním soustředění, nikdy vědomého spojení nedosáhli, protože chtějíce postupně vkládat sebe do tohoto aktu, nikdy sebe celé do něho nevložili, už proto ne, že se spoléhali na budoucnost a na zásluhy z minulých soustředění. Neocitli se plně v přítomnosti, ve které jediné lze dosáhnout spojení.

*2. Ti však, kteří se chopili soustředění jako totální oběti sama sebe, nad níž už není dokonalejšího sebeodevzdávání, ti v okamžiku tohoto úplného odevzdání se vědomě spojovali s Bohem. Přesto však i v tomto spojení (nechtěně, už neodvisle od přímé vůle člověka, který se chtěl odevzdat celý teď v přítomnosti, ale pak, při přiblížení Boha, svou vůli po spojení ztratil) hloubka spojení byla různá, neboť já neodchází dobrovolně, zvláště tehdy ne, když se začneme přemlouvat. Bylo třeba nebýt spokojen s mírou spojení a znovu se celý obětovat, vždy celý, ne po částech. I když se chceme celí obětovat, výsledek je vždycky jen částečnou obětí a zdokonaluje se jen tou měrou, jakou já ustoupilo tlaku shora, ne vůlí člověka. Člověk se sice přál celý obětovat, ale bylo mu otevřeno, sám neotevřel. Takže přece jen platí, že království boží je dobýváno krok za krokem, ale daří se to jen tehdy, když není v úmyslu člověka postupně se odevzdávat, nýbrž odevzdat se celý. Celistvost tohoto odevzdání je však závislá nejen na vůli člověka, ale i na pomoci boží. Bůh se nás zmocňuje milosrdně, aby nás **fyzicky** nezabil, neboť jde o jinou smrt než*

fyzickou, a kdyby té jiné smrti předcházela fyzická, už by ta druhá nebyla možná. Zvítězit lze jen v **živém** lidském těle, protože jen ono je vybaveno celým vesmírem v malém, tedy vším tím, co má váhu celého stvořeného, které musí být spaseno. V tom smyslu chápejte také slova svatého Jana v jeho Zjevení. Člověk je zázračný nástroj, neboť v jistém, a zrovna v tom žádoucím, smyslu představuje celek.

Myslím, že jsem dostatečně vysvětlil, proč na duchovní cestě lze rozeznávat stupně. Zbývá vysvětlit, proč se na ní vyskytují také skoky. To jsem provedl v jiném spisu, ale naskytne-li se mi zde k tomu příležitost, učiním to znovu, neboť bez toho by byl výklad neúplný. Zatím posílím aspoň vaši představu o tom. Představme si, že je to s vesmírem jako s jadérkem budoucího velkého stromu. Z nepatrného malého semínka vyroste velmi veliký, svou strukturou velmi složitý strom. Zde musíme tento obraz opustit. Dostí nám posloužil. My jsme vyšli z původní jednoduchosti a nabývali jsme na složitosti a vyspělosti, až jsme se ocitli jako lidé v takovém stavu vyspělosti, že jsme v sobě malém obsahovali všechno, co vůbec od Boha pochází, co jím bylo stvořeno. Je to tak velká míra stvořeného, že v něm vznikla zároveň velká dostředivá síla, která nás může vrátit do nestvořeného. Nebo lze říci, že lidství je napjatý luk se šípem vědomí, který může být vystřelen do věčného cíle. Nebo že vývoj od Boha do stvořeného došel v člověku té krajní meze, že už odtamtud lze jediné jít zpět. Nebo že v člověku narostla míra schopností do té fáze, že už je v této míře obsažena i schopnost návratu, která v menších měrách obsažena není. Stačí světlo, které v člověku svítí, obrátit směrem k Bohu.)

Tato otázka vzniká jen proto,
že nechápete,
co vlastně ego je.

Ego je minulost,
usměrněný průběh,
všechno, co jste udělali, posbírali,
veškerá vaše karma,
všechny vlivy výchovy,
všechna přání,
všechny sny minulosti.
Tato celá minulost je ego.⁶⁶⁾

(Ad 66 - To je definice já, jak ji Indové potřebují, aby mohli operovat snadno proti já a uhájit domněnku, že se člověk může náraz svého já zbavit. Například Bhagwan mluví perfektně anglicky, pomocí paměti svého já, pomocí minulosti. Kdyby tato minulost v něm přestala být živá po jeho zasvěcení jeho mistrem, přestal by mluvit, nemohl by si

vzpomenout na znalost angličtiny, neboť ta, jako součást já, by byla vymazána. Kdyby člověk ztratil já, zbyla by tu po jeho já jen **mrtvá** hmota, vhodná k pohřbení, k ničemu jinému. Při zasvěcení člověk ztratí jen **některé** minulé vztahy: („Kdo je má matka, kdo jsou mí bratři“), ale ihned po zasvěcení člověk navazuje vztahy širšího druhu („Bůh je můj Otec“ (a z nich pak pochází vědomí sounáležitosti s Bohem („bohové jste“), nebo i další vztahy k Bohu, které si člověk ani neuvědomuje. Napadá vám jistě, že výběr ztráty některých minulých vztahů vznikl nástupem nové kvality do vědomí a s ní k novým hodnocením, které konec konců vyústilo do já. Ono totiž bylo a je pořád k dispozici. Ježíš by řekl, že všechno, co do člověka vchází, jej buď poskvřňuje nebo povyšuje a očišťuje. Proto mluvil k lidem, jednal s lidmi a ukazoval jim svůj příklad.)

Když člověk myslí na kontinuální proces,⁶⁷⁾

přináší sebou i minulost.

Vzdávání ega se neděje pozvolna,
uskutečňuje se náhle.

Je diskontinuitou -

minulost již není,

budoucnost ještě není -

jste zde, Zde a Nyní, ponechání samotni.....

Tedy nemůže ego existovat.⁶⁸⁾

(Ad 67 -To je velmi výstižné hodnocení okolnosti, kdy minulost překáží člověku, aby byl plně zaujat přítomností, ze které jediné pochází poznání života. Ovšem jakákoliv činnost vyžaduje, abychom mysleli na příslušnou fázi onoho kontinuálního procesu časoprostorového. Činností se pouze přidáváme svým já k tomuto procesu, ale my jsme navíc ještě výplodem tohoto procesu v tom nejširším slova smyslu. Dnes je v módě říkat, že vesmír je stár 18 miliard let. Nezáleží na tom, zda jindy bude převládat jiná domněnka o stáří vesmíru. Důležité je, že jak tu jsme, dospívali jsme do tohoto stadia existence předpokládaných 18 miliard let, a tímto způsobem jsme spojeni více a dokonaleji s kontinuálním časoprostorovým procesem, než se zdrojem tohoto procesu. Tento proces je klec, ze které je jediné východisko, a tím je přítomnost. Zde se setkáváme s jednou ze seriálu rovnic, podle nichž v duchovnu platí, že jen rovné s rovným se slučuje. Bůh je ustavičná přítomnost a my máme také přítomný okamžik stále k dispozici. Proto správným využitým přítomného okamžiku se můžeme dostat do spojení s věčnou přítomností. A tu bych byl rád, kdybyste mi porozuměli: Ve chvíli vědomého spojení s Bohem je zapotřebí:

1. aby tu byl onen kontinuální proces ve svém dovršení, nutném pro možný návrat, a tímto dovršením je dospělý člověk;

2. abychom v tomto procesu myšlenkově nepokračovali (tím bychom se jen stále hlouběji ponořovali do stvořeného), nýbrž aby zůstával stranou, ale přece byl živý;

3. abychom z této výslednice vývojového procesu (ve kterém je vše vzájemně propojeno a svázáno) pomocí vědomí se vrátili ke zdroji;

4. nebo abychom pomocí zaujatosti, třeba v podobě lásky se vrátili do zdroje lásky (zaujatosti), jak radí Ježíš;

5. nebo abychom přímo pomocí dozrálé existence se vrátili ke zdroji existence.

Na tomto posledním způsobu se dá názorně ukázat, v čem spočívá úspěšný návrat. Svou existencí jsme se zúčastnili pokračujícího procesu tvoření - tedy směrem od Boha do stvořeného, a proto jsme se s Bohem nesetkávali. Nyní obracíme proud také tím, že se především nezúčastňujeme tvůrčího procesu, ale to nestačí, musíme přidat zaujatost k Tvůrci, abychom udělili své existenci opačný směr, než jakým se ubírala dosud. To byl můj počáteční způsob vstupu. Ovšem zaujetí přišlo samo, jakmile jsem se vzdal cílů tohoto světa a vyprázdnil se od nich (zřekl se jich bez lítosti, zneklidnění a beze zbytku). Proč tomu tak bylo? Vystihne-li člověk podmínky vstupu, je mu otevřeno! Právě-li Bhagwan, že stačí se otevřít (a bude otevřeno - dodávám), chce tím říci, že To, o čem nevíme, je všude připraveno ke vstupu do našeho vědomí, jen my mu neposkytujeme příležitost, aby se projevilo. Říká-li Bhagwan, že stačí se otevřít, vystihuje princip spojení: Jen stejné se spojuje se stejným, zde otevřené s věčně otevřeným.

Mistr Bhagwanův zastupoval zde na zemi ono věčně otevřené. Bhagwan, jak byl zasvěcován, se prostě svému mistru otevřel. Byl tady ale konkrétně někdo, komu se mohl otevřít!)

(Ad 68 - Bylo by lépe říci, že tehdy já ustupuje do pozadí, nic více.)

Ego existuje jen prostřednictvím paměti,
vzpomínkou na to, kdo jsi,
kam jdeš, kam patříš,
země, rasa, náboženství,
rodina, tradice;
všechny bolesti a rány a radosti minulosti,
vše co se stalo - je ego.
A ty jsi tím,
jemuž se vše přihodilo.

Těmto jemným rozdílům musí být rozuměno.

Jste ti, jimž se vše stalo.⁶⁹⁾

Ego je kolem dokola,

vy jste uprostřed, bez ega.
Dítě je plně svěží a zrozené bez minulosti,
bez ega.

(Ad 69 - Ano, je tomu tak. Je však třeba dodat aspoň toto: Dítě se nezrozuje jako čistá tabule, nýbrž se záznamem z minulé existence (tento záznam budu v příštích řádcích označovat písmenem „a“) a pak se musí okamžitě napojovat na genetický záznam (tento jiný druh budu označovat písmenem „b“), na rodové dědictví. Kdyby se nemohlo projevit skrze já, co je připraveno ke projevu („a“), co na něj čeká v okamžiku zrození, neměl by život v těle smysl, dítě by umíralo bez známek zjiitelné choroby.

Uvedu zkušenost: V Gottwaldově v padesátých létech tohoto století se narodila holčička, která měla od útlého mládí sklon k náboženství. Rodiče jí zakazovali veškerý náboženský život. Zemřela přes veškerou snahu lékaře. Po smrti se její matce zdál sen, že její dceruška stoupá do nebe po žebříku. Matka na ni volala, aby se vrátila. Dcerka odpověděla, že nemůže, protože jí nedovolili jít k Bohu. Poradili jsme těm manželům, aby učinili předsevzetí, že nebudou dítěti překážet v jeho sklonech, narodí-li se znovu. Dítě se znovu narodilo, poznalo prostředí, ve kterém žilo a na ulici pozdravilo lékaře, který je léčil slovy: „Dobrý den, pane doktore,“ k velkému podivu matky. Dítěti pak nebylo bráněno v náboženství. Dívka nezemřela, protože se jí dovolilo uplatnit hlavní tažení („a“), hlavní smysl jejího života.)

Proto jsou děti tak krásné.”
Nemají minulost. Jsou mladé a nezkažené.
Nemohou říkat - já -
odkud by je vzaly?
Děti jsou vychovávány,
dostávají odměny a tresty,
jsou milovány a zatracovány -
a tímto způsobem se formuje já.
Proto je dítě krásné,
protože nemá ještě ego.⁷⁰⁾

(Ad 70 - To je jen básnická nadsázka. Pravda je taková: Vědomí dítěte není ještě tak pevně svázáno s genetickým záznamem („b“), ale nemůže se vzdát své minulosti 18 miliard let staré („a“), jejímž nositelem je od chvíle početí. Proto zárodek v matčině těle prodělává ve zkratce vývoj celého živočišstva až k člověku a po narození se do něho vtěluje už jen lidská minulost.)

Nějaký starý muž je ošklivý -

ale nikoliv pro své stáří,
nýbrž kvůli celé minulosti.
Příliš mnoho ega.....
Starý člověk může být také mladý a krásný,
možná krásnější než dítě -
pokud se vzdá ega.
Pak prožije druhé dětství a
znovuzrození.

To je význam Ježíšova zmrtvýchvstání.
To není historická skutečnost, nýbrž parabola.
Ježíš byl ukřižován a vstal z mrtvých.....
Muž, který byl ukřižován již neexistuje.
To byl Ježíš - syn tesaře.
Tento Ježíš je ukřižován a umírá
a nový život se pozvedá;
z této smrti se zrodil nový život.
To je Kristus -
ne syn nějakého jistého tesaře z Betléma,
ne žid, ani člověk.
Je to Kristus - nové Bytí, bez ega.

Totéž se stane i vám,
bude-li vaše ego přibito na kříž.
Je-li vaše ego ukřižováno, nastane vzkříšení.
Znovu budete narozeni.
A toto nové Bytí je věčné,
neboť je znovuzrozením ducha,
nikoliv těla.

Pak nebudete nikdy starými.
Nyní zůstanete věčně mladí a svěží,
tak svěží jako první krůpěj rosy,
tak svěží jako první hvězda na nočním nebi.
Zůstanete mladými a nevinnými jako dítě.
To je vzkříšení ducha -
a nastane vždy v jediném okamžiku.⁷¹⁾

(Ad 71 - Jen aby si nikdo nemyslel, že zůstane fyzicky mlád. Také Bhagwan stárne. Předešlá slova by mohla svádět k tomu, že člověk nebude nikdy stárnout, znovuzrodí-li se vnitřně. Jinak je všechno pravdivé, až na odvážné tvrzení: „Je-li vaše ego ukřižováno, nastane vzkříšení. Znovu budete narozeni.“ Chybí zde zmínka o tom, proč nedošlo k ukřižování Ježíše před křtem v Jordánu, před jeho učitelskou

drahou. Odpověď v podobě „protože nebylo důvodů ho pro jeho činnost ukřižovat“, je vyhýbavá. Ježíš dospěl ke kříži vším, co tomu předcházelo. Vedle něho byl ukřižován nenapravitelný lotr, ten dospěl ke zcela jinému kříži a nezažil vzkříšení. Ukřižování já je ukončení řady jiných okolností, které musí předcházet, aby ukřižování mělo za následek vzkříšení.)

Ego je čas.

Čím více času, tím více ega.

Ego potřebuje čas.

Když člověk pronikne hluboko do věci,
může dokonce vidět,
že čas existuje jen prostřednictvím ega.

Čas není částí okolního fyzického světa,
je částí psychického světa ve vás,
světa rozumu.

Čas existuje jako prostor pro ego,
v němž může ego růst a vyvíjet se.

Potřebuje rozlohu.

Čas je prostor.

Kdyby vám někdo řekl,
že je tato vaše poslední minuta,
že budete v následujícím momentu zastřeleni,
čas okamžitě zmizí.

Jste naživu,
ale náhle cítíte, jako byste již zemřeli.

Pak již nevíte, co byste měli dělat.

Samotné myšlení je obtížné,
neboť k myšlení je třeba času a budoucnosti.

Není-li žádný příští okamžik,
jak může člověk myslet, něco si přát, doufat?

Nemá čas,

čas uběhl.

Co se může člověku stát nejhoršího, je,
že by znal svou hodinu smrti.

Je-li vše pevně stanoveno a nelze proti tomu nic dělat.

Odsouzenec ve vězení, který čeká jen na svou smrt,
je dokonale bezmocný.

Smrt je pevná.....

A po určitém čase začne skutečně umírat.
Nyní již není příští ráno,
nyní již nemůže dál plánovat,
myslet, něco si představovat,
nemůže již více snít.
Všude naráží na hranice času.

Pak následují hrůzná muka,
jež jsou smrtelným zápasem ego,
neboť ego nemůže existovat bez času.
Ego dýchá v čase.
Čas je kyslíkem pro ego.
Čím více času,
Čím více možností pro rozvoj ego.

V Orientu se již moc pracovalo
pro pochopení ego a jeho bytí.
Bylo podniknuto mnoho pokusů a nalezeno,
že ego nemůže zaniknout -
pokud nezanikne čas.

Je-li ráno, může ego existovat.
Není-li ráno, jak se může ego rozšiřovat?
To by bylo právě takové,
jako by chtěl někdo pádlovat na člunu a nebylo by řeky.....
To je příliš těžké.
Pro člun je třeba řeky.
Ego potřebuje řeku času.
Proto ego stále myslí ve stupňovitém vývoji.
Ego míní, ne dobře, osvícení je možné,
ale k tomu potřebujeme čas;
člověk se musí připravovat,
být v pohotovosti, pustit se do práce.

To zní velmi logicky.
Člověk potřebuje ke všemu čas.
Zaseje-li se semeno,
potřebuje svůj čas než vyroste strom.
Má-li se narodit dítě, je třeba čas.
Dítě musí růst v matčině lůně.
Všechno roste kolem vás.
A růst potřebuje čas.

Jeví se tedy logickým,
že i duchovní vývoj potřebuje svůj čas.
Tomuto bodu je třeba právě porozumět -
duchovní růst není srovnatelný s růstem semene.
Semeno musí růst, aby se z něho stal strom.
Mezi semenem a stromem je vzdálenost,
která musí být překonána.
Vy však nerostete jako semeno.
Vy jste již vyrostli, jste dospělí!
Toto je odhalení, pochopení.
Není vzdálenosti mezi vámi,
jakými jste
a vámi, jakými budete.
Zde není žádný meziprostor.
Dokonalé, ideál je již k dispozici.
Proto nejde ve skutečnosti o otázku růstu,
ale o otázku odhalení, nalezení.
Něco je utajeno -
odtáhnete-li záclonu -
ukáže se to.
Je to právě tak, jako když zde sedíte
se zavřenýma očima
pokud je slunce na obloze.
Jste v temnotě.
Náhle otevřete oči a je den,
je světlo.

Duchovní vývoj není vývojem ve vlastním smyslu.
Slovo je zavádějící.
Duchovní vývoj, vzrůst je odhalením toho,
co již je.

Něco tajemného je odkryto.
Něco, co zde již vždy bylo, je objeveno.
Vzpomenete si na něco,
čeho se vám nedostávalo -
zapomněli jste jen na to, to je vše.

Proto mystikové vždy užívají tohoto slova:
vzpomínka.
Říkají, že božské není výsledkem něčeho.
Jen jste zapomněli a nyní jste si vzpomněli.

Skutečně k tomu není zapotřebí času.⁷²⁾

Ale rozum a ego říkají,
že člověk potřebuje ke všemu čas,
co se má vyvíjet.
Když se stanete obětí logického myšlení,
nikdy pravého nedosáhnete.
Můžete jen stále znova odkládat a říkat:
zítra, zítra, zítra.
Ale zítra nepřijde nikdy.

(Ad 72 - Aby si člověk vzpomněl, že je věčný, k tomu vskutku není třeba času. Jakmile si vzpomene, ví, že je věčný, že se nestal věčným ve chvíli, kdy si vzpomněl na věčnou podstatu sebe. Proč si však kdekdo nevzpomíná, že je věčný, a nezažívá tuto skutečnost? Protože nezjednává podmínky k tomu, aby si vzpomněl. Bhagwanova řeč je klasickým příkladem výkladu pocházejícího od člověka, jemuž byla zmíněná vzpomínka na věčnou podstatu někým předána, takže má pořád dojem, že k duchovnímu vývoji nebylo třeba času. Jen si vzpomeňme

na Buddhu, kolik potřeboval času k tomu, než si vzpomněl na svou věčnou podstatu. Kdybych však jeho vzpomínku srovnal s obdobnou svou vzpomínkou ze sedmnáctého roku věku, musel bych přiznat, že velký rozdíl ve hloubce a dosažnosti vzpomínky Buddhovy a mé byl způsoben jen a jen tím, že jsem nepotřeboval tolik času a námahy ke vzbuzení té vzpomínky jako on a že jsem si nepřál si vzpomenout. Víme, jaké podmínky splnili prostí rybáři, aby se mohli stát učedníky Ježíšovými. Víme, jaké další podmínky museli splnit, aby byl na ně seslán Duch Svatý, jehož vlivem trvale zažívali věčnost, víme, kdo za ně musel vstoupit na kříž, aby Duch svatý na ně mohl sestoupit. V tom se začala jevit další nová fáze oběti mistra za žáky, jiná oběť, než jaké jsou svědky indiští jógičtí žáci při zasvěcování svým mistrem.)

Chcete-li porozumět, co říkám,
může právě nyní,
v tomto okamžiku ego zmizet.
Je-li to pravda, vynoří se otázka:
Proč od nás neodpadne?
Není-li zdlouhavého vývoje,
proč se ho nevzdáme?

Nevzdáváte se ho,
protože se ho nechcete vzdát.
To je pro vás šokující -
věříte stále, že se ho chcete vzdát.
Přemýšlejte přeci jednou přesně,

uvažujte ještě jednou!
Nechcete se ega vzdát
a proto žijete dál.⁷³⁾

(Ad 73 - Pravý opak je pravdou. Člověk po takových plamenných domluvách by se rád vzdal svého já, ale je to velmi těžké, ba nemožné, protože se chce vzdát svého já pomocí svého já. Nemá po ruce žádné jiné prostředky. Dábla Belzebubem nelze vyhánět. Těmi prostředky, jimiž se lze zbavit omezujícího vlivu já, je vždy něco, čím není já, nebo někdo, kým není já, tj. ono já, které se chce sebe vzdát. Z této skutečnosti se dá odvodit řada pouček o tom, jak vládnout a působit vůlí v procesu poznání.

Zde je na místě něco říci o působnosti různých, nebo aspoň tří základních prostředků na cestě poznání. Budu si pomáhat osobní zkušeností.

O modlitbě, kterou jsem začal v sedmnácti letech, jsem měl **jistotu**, že člověka spojuje s Bohem. Tato jistota nepocházela z lidského já, nýbrž mu byla vštípena odjinud, z mystické zkušenosti (extaze a z ní vyvozených schopností, například schopnosti přečíst, co nebylo napsáno). Něco může být vštípeno našemu já například vírou, dojmem a může je hluboce ovlivnit. Bhagwan se například snaží působit dojmem. (Byli jsme toho svědky v televizi, kde byla reportáž z jeho ašramu. Jeho vystoupení před posluchači je doprovázeno světelnými a jinými efekty atd.) Dojem působí chvilkově, víra působí dlouhodobě tehdy, je-li stále obnovována buď úsilím věřícího, nebo důkazy o své správnosti. Dojem je já přemoženo na tak dlouho, dokud dojem trvá. Ježíš nestavěl na dojmech, nýbrž se snažil vzbudit v učednících jistotu. Protože však byli chyceni vírou a nikoliv jistotou, ujišťoval je důkazy o správnosti jejich víry. Z Ježíšova života vyplývá, že lze víru podpořit jen do té míry, do jaké sahá poznání věřících a to poznání dvojího druhu:

1. rozpoznání faktu jako něčeho, co podporuje víru,
2. sebepoznání věřícího.

K prvnímu bodu budiž řečeno, že Jidáš dříve než ostatní učedníci nerozpoznával fakta jako podporující víru, a proto mu připadala být odporující víře. Například nerozpoznával, že masť, vylitá na Ježíše, je cenným předobrazem jeho smrti. Kdežto Jan rozeznal, že výroky Ježíšovy (například o zboření chrámu), nebo jeho skutky (vzkříšení Lazara) slouží k upevnění víry i tam, kde nízko založená víra už nestačí člověka podržet.

Ke druhému bodu budiž připomenuto, že svatý Petr sebe neznal, když sliboval, že Ježíše za žádných okolností neopustí a pak jej ze strachu o sebe zapřel.

Nejbezpečnějším vodítkem k poznání je tedy jistota. Co způsobuje jistotu o věcech božích? Nechme zatím stranou obtížnou otázku milosti, i když se bez její pomoci neobejdeme. Příklad: Před svým sedmnáctým rokem jsem byl zaujat přírodními vědami jako jediným, čím jsem byl zaujat. Nebyl jsem ničím jiným zaujat, neměl jsem jinou lásku. Když jsem se vlivem dotírajících okolností této lásky nadobro zřekl už konečně bez lítosti, a nenahradil ji jinou láskou, ne déle, ne později než v této chvíli,

v tom přítomném okamžiku vzdání jsem nabyl jistotu o nesmrtelné podstatě člověka. (Bylo by však dobré, kdybych nezapomněl říci, že sice otevření bylo dokonale připraveno, ale kdybych si byl nepřečetl větu o nejvyšším smyslu života, bylo by se otevření patrně ještě oddálilo. Vždycky musí být vedle připravenosti ještě nějaký bezprostředně působící prvek). Bylo mně otevřeno bez mé vůle, a výsledkem tohoto otevření byla jistota o faktu i o prostředcích k trvalému otevření, o prostředcích, které jsem ještě neznal, ale už jsem měl jistotu, že existují a že je najdu. Zvláště tato druhá jistota má ohromující váhu, neboť dodnes její příslib obsahově byl splněn jen zčásti. Napřed jsem nabyl jistotu o druhu modlitby, která mě měla aspoň opakovaně spojit s věčným životem, který se přede mnou zprvu objevil jen na okamžik, o němž byla řeč. Mít však oporu jen v modlitbě je málo. O tom jsem se přesvědčil teprve o devět let později, když hloubka modlitby zmizela a byla nahrazena dalším poznáním, k němuž došlo zase bez mé vůle při sebevyprázdňení od všeho, co mi dosud tak dobře sloužilo, od pozemského života se vším všudy. Pochopte, jak velký rozdíl je mezi vyprázdňením se od pozemské lásky (třebaže představovala v mém případě celý smysl života) a vzdáním se života, který ještě způsoboval pocit oddělenosti od Boha. Z toho vyplývá, že také jistota má své hloubky. Každá hloubka jistoty je dána mírou sebeodevzdání. Vzdání se svého života je sice tou nejvyšší mírou vzdání, jakého je člověk schopen, ale je nepatrnou částí celkového sebevzdání, které jde za hranice pozemského života.

O hloubce jistoty, která je obdobná hloubce víry, řeknu aspoň podobenství. Potápěč při potápění do různé hloubky potřebuje různé zkušenosti a rozdílné přístroje. Potápěč, sbírající na dně moře houby, nepotřebuje žádných přístrojů, a po určité zkušenosti s jistotou zasahuje v oněch hloubkách a vytahuje na povrch houby. Kdyby se měl potápět hlouběji, pozbyl by schopnosti a jistoty, a tak dále.

O potřebě obětovat více než lidský život jsem se přesvědčoval od počátku přímé cesty, takže oběť lidského života se mi nezdála být ničím zvláštním a výjimečným. Nebát se smrti však nebylo mou přirozenou vlastností, jak jsem se přesvědčil v koncentračním táboře. Protože hloubka boží existence, lásky a poznání je bezedná, také jistotu je třeba prohlubovat. Stav nebe, stav spásy jsou stavy nikdy neukončené, a

proto lze u Boha vydržet navěky bez zahálky a nudy. Nebe bylo pro mne něčím odstrašujícím už v předškolním věku, kdy jsem se ptal babičky: „Dostane-li se člověk do nebe, co tam bude dělat?“ A babička si myslela, že tam bude hledět plna blaženosti na Pána Boha a na jeho svaté. Tato odpověď společně s jinými stačila k tomu, abych se nebe bál a abych přestal věřit, protože kdybych byl věřil - jak jsem se dětsky domníval - hrozilo mně nebezpečí, že bych musel jednou hledět na Pána Boha a na jeho svaté a že bych to musel dělat na věky.

Doufám, že jste si učinili správný úsudek o tom, jaké následky a trvání má dojem, víra a jistota. Víte, že dojem může narůstat, aniž by se já opustilo. Jen se na ně zapomene. Dojem z kvetoucí louky u svaté Kateřiny Sienské byl zvýšen vírou v Boha, a to určitým druhem středověké víry; proto přešel do extáze.

První jistota, kterou jsem v životě nabyt (asi do pěti let věku), spočívala v tom, že jsem sebe považoval za toho, kdo myslí, a ten že je nositelem vědomí. Všimněte si, na jakém neúplném poznání byla tato jistota postavena. I tak byla tato jistota užitečná. Neubránila mě od různých životních potíží, ani to nebyl její smysl. Z této první jistoty je také patrné, že si můžeme být jisti něčím, co není tak jisté, že se můžeme ve své jistotě mýlit. Největší nebezpečí nabývání jistoty spočívá v tom, že v určité nabyté hloubce jistoty je člověk ochoten se s touto hloubkou spokojit a dokonce v ní spatřovat vrchol lidských možností. Není si prostě vědom toho, co bude následovat, a předčasně se může považovat za vítěze.

Jistota, o níž tu je řeč (ne kterákoliv víra), vzniká nalezením nového smyslu života. Udrží se a upevňuje se už ne aktem víry, nýbrž důkazy o správnosti víry. (Viz počínání Ježíše, jak předkládal nové a nové důkazy víry, jednak vlastní činností, jednak jejich činností.)

Dojem, o němž je zde řeč (ne kterýkoliv dojem), vzniká osobním vlivem člověka. Obnovuje se opětovaným osobním působením. Jestliže osoba, která svým jednáním působí změnu v myšlení a hodnocení ovlivňovaného, a přeje si uchovat svůj vliv, musí působení dojem nejen opakovat, ale i stupňovat. Je tomu jako s požíváním drogy. Je jí třeba požívat ve stále větší dávce, aby působila jako dříve.

Dojem, o němž je zde řeč, a jímž působí Bhagwan, je postaven především na uznání nadřazenosti působitele.

Působení dojemem nebo vírou se jeví člověku jako působení zvnějšku, kdežto působení jistotou jako působení zvnitřku.)

Není to záležitost času.

Když tomu sami nechcete, nelze nic dělat.

Cesty mysli jsou tajemné.

Myslíte, že se chcete odevzdat
a hluboko v sobě právě tak víte, že nechcete.
Chcete jen něco trochu přeleštit,
chcete své ego trochu zjasnit,
ale nechcete bez něho být.⁷⁴⁾

(Ad 74 - Bhagwan neudává ani prostředky, pomocí nichž se člověk dovídá, že se nechce svého já vzdát. Nepomáhá totiž posluchači, aby se dostal do stavu, ve kterém jde o ztrátu já.)

Když opravdu chcete,
není nic, co by vám mohlo zabránit.
Není žádné překážky.
Ale nechcete-li, nedá se nic dělat.⁷⁵⁾

(Ad 75 - To je pravda, ale chcete-li dosáhnout například spojení s Bohem, také je nedosáhnete tím způsobem jako v zevním světě. Vůle je vzhledem k vnitřnímu (transcendentálnímu, imanentnímu) světu působení zvnějška, na tento vnitřní svět - je to klepání na bránu, která musí být otevřena, rozumějte musí být někým druhým, někým jiným než já, otevřena.)

Kdyby na vás pracovalo tisíce samotných Buddhů,
vše by bylo marné.
Zvenku nelze nic učinit.

Uvažovali jste o tom?
Meditovali jste někdy o tom?
Chcete se skutečně odevzdat?
Chcete se opravdu stát ne-bytím, ničím?
Sami ve svých náboženských snech chcete něčím být,
něčeho dosáhnout, někam dojít, někým být.

Když se sami domníváte, že jste skromní -
je vaše skromnost jen tajnou léčkou ega
a nic jiného.

Prohlédněte na tak zvané skromné lidi.
Hovoří o tom, jak jsou skromní
a pokoušejí se dokazovat,
že jsou nejzbožnějšími na celé zemi.
A když se řekne:
Ne, někdo jiný je ještě skromnější než ty,
trápí se.

Kdopak je to, kdo se souží?

Právě jsem četl o jednom křesťanském svatém,
který se každý den modlí a říká:

Jsem nejbezbožnější člověk na světě,
jsem největší hříšník!

Vypadá velmi skromně,
ale není skromným.⁷⁶⁾

(Ad 76 - Je na čase, abychom si aspoň v komentáři rozuzlili problém s existencí já (ega), aspoň po stránce jeho některých složek.

Součástí já je jeho egocentrismus, sobectví, sebeláska. Je zbytečné tyto vlastnosti já odsuzovat, když na nich jsou postaveny nejdůležitější počáteční kroky na cestě k Bohu. Ani jeden posluchač nepřišel za Bhagwanem kvůli němu, nýbrž kvůli sobě, i když si jen předstíral, že mu jde o Bhagwana. A právě tak ani jeden čtenář neče Bhagwana kvůli Bhagwanovi, nýbrž kvůli tomu, že mu četba Bhagwana vyhovuje nebo ho dokonce povznáší a všelijak mu pomáhá. Není na tom ni špatného. Je to slibný začátek.

Ježíš přijímal lidi do řad svých učedníků s vědomím, že jim jde o jejich osobní spásu. Kdyby je byl odmítl pro tento jejich druh sebelásky, byl by pozbyl všechny učedníky. Poskytl jim příležitost působit pomocí pozitivních vlastností jejich já nejen na sebe, ale i na bližní. V prvních třech letech styku s učedníky šlo o spolupráci živých „já“ učedníků s Ježíšem, který je miloval. Já je přece také nejvýznamnějším prostředkem projevu lidství, i když o něm platí, co Ježíš definoval jako zničení semene, které má vydat ze sebe novou rostlinu. Musí tu ale být, musí být živé, musí být zasazeno do země a tak dále, jak to ukazoval Ježíš. Nazval své učedníky také „solí země“, nejenom semenem, které má zahynout. Když se vydali za Ježíšem, zaměnili hrubší tvář své sebelásky za jemnější. Tam se ocitli na neznámé půdě, a proto je Ježíš vybízel, aby se jím dali vést, aby se nedali zmást tím, co je v nich slepé a nevědomé, jakmile vstoupí na tuto půdu.

Nyní už víte, kdy a kde a při jakém působení je já ještě živé, a kdy už je mohl Ježíš považovat za mrtvé („necht' ať mrtví pochovávají mrtvé“). Jáčka všech lidí, kteří žijí pro tento pozemský svět, jsou živá v tomto světě, nikde jinde. Co potom znamená, že jsou v tomto světě živá? Že svou existencí vzbudily určitou soustavu zákonitostí, která například umožňuje, aby člověk žil ve světě. Taková „já“ jsou však mrtvá pro úroveň jiné soustavy zákonitostí, která ještě nepůsobí, protože není oživena, člověk nesplnil podmínky pro její oživení. Ve Sladkém jhu jsem vás seznámil s prvním (A) a druhým (B) automatismem v rámci lidské individuality, nyní vás seznamuji s tímtež v rámci celé soustavy zákonitostí. Automatismu (A) odpovídá soustava zákonitostí vyvolaná k

životu v člověku žijícím pro tento svět. Druhý automatismus (B) uvedený do života, činí člověka živého ve smyslu Ježíšova hodnocení a zakládá též činnost nové soustavy zákonitostí, jejíž funkce byli svědky učedníci Páně po tři roky. Protože hledali království boží, vše ostatní jim bylo přidáno.)

Tento svatý říká,
že je největším hříšníkem na světě
a kdyby to sám Bůh popíral,
trval by na tom.

Tak hluboký zájem patří „největšímu“,
ne hříšníkovi.

Člověk může být hříšníkem,
když se odvažuje být největším.
Může to užívat.
Je-li největší ze všech hříšníků, je vrcholem.
Nejde vůbec o hříchy nebo lítost,
chce někým být.
Lhostejno jak, ale ego chce stále stát na špici.

Bernard Shaw jednou řekl:
Chtěl bych být raději prvním v pekle,
než druhým v nebi!
Peklo není špatné místo,
když je člověk jedničkou.
Samo nebe je nudné,
když člověk ničím není
a stojí někde vzadu na konci.
Bernard Shaw měl pravdu:
Tak uvažuje rozum.

Nikdo se nechce svého ega zbavit.
Jinak by nebyl vůbec žádný problém -
aby se člověk jednoduše okamžitě odevzdal.
Ale když míníte, že je k tomu třeba času,
pak musíte právě teď čekat -
ale právě tak dlouho, dokud nepochopíte,
že se pevně držíte ega.

Jakmile pochopíte,
že vaše lpění je celým problémem,⁷⁷⁾
ego odpadne.

(Ad 77 - Máme za to, že lpění na čemkoliv člověka přidrží při tom, na čem lpí. Srovnáme-li lpění dospělého člověka se lpěním dítěte, které pláče nad ztrátou něčeho, nad čím by se dospělý člověk nepozastavil, zjišťujeme, že lpění je závislé na hodnocení. Lpění tedy pochází z představy hodnoty nebo z pocitu potřeby toho či onoho, přičemž různí lidé jsou různě nároční, jedni se neobejdou bez něčeho, bez čeho se jiní lehce obejdou buď z neznalosti hodnoty toho, nebo ze skromnosti. Nicméně dá se obecně říci, že základem lpění je způsob poznání a jeho obsah. Dítě, držící v ruce hračku a hrající si s ní, poznává, že mu slouží ke hraní, proto na ní lpí ve chvíli hry. Odkládá ji jako nepotřebnou, přestane-li si s ní hrát, kdežto v paměti dospělého člověka zůstává jeho „hračka“ trvalou hodnotou pro funkci „hračky“, o které paměť ví. Bylo by dokonce urážlivé, kdybychom například existenci jeho blízkých příbuzných nebo přátel považovali za hračku. Hra dospělého člověka nabývá na vážnosti a opravdovosti někdy až tragické. A to je rozvinuté lpění, které Bhagwan a s ním všechna náboženství považují za zdroj neschopnosti odstartovat od sebe a od svého, směrem ke svobodě ničím neomezené. Domlouváme-li připoutanému, lpějícímu, dokážeme jen jediné, že po tak zvaném úspěšném přesvědčování přestane pro tu chvíli lpět na něčem, na čem dosud lpěl, a soustředí pozornost na jiné hodnoty, které mu byly ukázány a které v té chvíli považuje za větší. Zamění jedno lpění za nové, možná ještě silnější, ale neosvobodí se. Problém lpění zůstává nevyřešen. Člověk provedl jen jakýsi obchod v rámci svého já, které zůstalo ve svém sobectví neporušeno. A tak se ukazuje, že problém není ve lpění, ale v já a jeho hodnocení, a hodnocení a postavení já je závislé na způsobu a úrovni poznávání. Nepoznáváme jen rozumem, ale i smysly. Obojí poznávání uchováváme v paměti nebo dokonce v paměťových cestách, drahách, které se dostávají do provozu automaticky sdružováním představ s fyziologickými funkcemi těla. Dá se říci s Aristotelem, že co neprojde smysly, není zachyceno rozumem a není předmětem lpění. A zde jsme u pravého kořene věci. Je chápání pomocí smyslů jediným pramenem poznání? Bhagwan ví, že ne, ale utíká se ke smyslovému navození poznání, neboť budí dojem, že má pravdu, právě tak jako cokoliv na tomto světě, co přijmeme za pravdu a správné vlivem pozorování a úsudku. Ježíš rozeznával poznání, které člověku nesdělilo tělo (= smysly, rozum), jak se o něm vyjádřil při jednom výroku Petrově. Jakým způsobem tehdy Petr poznával, že Ježíš je Synem božím? Nenacházel se ani ve stavu nějaké vyšší modlitby. Dá se to pochopit snadno z výkladu, který jsem mnohokrát opakoval o poznání, které mne přepadlo v sedmnácti letech. Tehdy byl náhle problém lpění vyřešen novým způsobem poznání, nezávislým na smyslech a na rozumu a stojícím v opozici k bývalému výhradnímu způsobu poznávání. Jako smyslové

vnímání a rozumové chápání zasazené do rámce živého lidského organismu způsobuje, že se rozpoutávají závislosti, vyplývající ze zákonitostí pozemského života a zapínají automatismus první (1), tak mimosmyslové vnímání a mimorozumové chápání zapíná automatismus druhý (2), který jinak není v provozu, a proto neoponuje normálnímu lpění. Jakmile se rozběhne systém zákonitostí (2), vyřadí například starosti z toho důvodu, že o co se musel člověk dříve starat, nyní je mu přidáno. Čtenář evangelií by si mohl všimnout, že Ježíš testoval životnost zákonitostí (2) na svých učednících a krmil je stravou, která je udržovala při životě (Rekl, že po vodě, kterou on má, se nežízní, tedy ani nelpí). Jediným prostředkem, jak zabránit lpění, je otevřít a udržovat otevřený pramen vody živé, o níž mluvil Ježíš.

Mluvil jsem o automatismu (1) a (2), protože po překonání přechodových fází (například pláč dítěte) začne automaticky fungovat soustava zákonitostí jak (1) tak později, po přechodném ožívování, i soustava zákonitostí (2). Přechod k oživení automatismu (2) se děje pomocí stylizace života a nalezení nového smyslu života. Systematicky řečeno: Žít pro rodičího se a narozeného Ježíše. K plnému životu automatismu (2) dochází při tělesném následování Krista. Upozorňuji, že pořád ještě mluvím symbolicky pomocí symboliky zakládající křesťanskou víru, ale toto oživení není určeno jen pro křesťany. Jen si pomáhám symbolikou Ježíšova života a všímám si, co v něm je popsáno, neboť neexistuje žádná jiná jóga (cesta ke spojení s Bohem), která by byla tak obecně popsána, jako ta, která byla vysvětlena Ježíšovým životem. Také tímto komentářem mířím k tomuto vysvětlení, protože přece jenom žijeme už téměř 2 000 let po Kristu a už by se mělo pomýšlet na to, aby se následovaly zatím poslední vymoženosti cesty k Bohu, které přicházejí do vědomí lidstva po józe a za jógou.

U Bhagwana se bohužel setkáváme s velmi neúplným pochopením této jógy, zase z jiné strany neúplným, než s jakým se shledáváme u křesťanských následovníků Krista. Není Bhagwanovou povinností vyznat se v Kristově učení a řídit se jím, právě jako to není v možnostech křesťanských mystiků, neboť jim v tom brání slepá poslušnost Tradici, která po mnohých stránkách radí neosvíceně a scestně. V tomto smyslu se rozcházejím se všemi a v témže smyslu od všech čerpám, abych doplnil jejich postupy.

Nemějte mi tento způsob přístupu k návodům za zlé. Není to přístup můj a není to ani mé poznání, mám-li mluvit pravdu a nemám-li si přivlastňovat, co od prvních krůčků mého života ve dvacátém století bušilo na brány mé cesty. Oproti mnohým jiným lidem jsem měl tu milost, že jsem nebyl ponechán v klidu uprostřed rozvíjejícího se a rozvinutého automatismu (1). Je mi jasné, že tentýž neklid, hledání, meč a oheň vnáším i do vašich cest, ale prozrazuji vám,

*že si to přejí. Už Job neseseděl na hnojišti
v mrtvolném klidu a očekávání jisté smrti, nýbrž upínal svůj zrak
k Hospodinu. Je na čase, aby nám bylo přidáno to mnohé, o co se
zatím musíme starat, protože toho, o co se staráme, je stále více, takže
naše starosti představují daleko větší překážku
na cestě, než s jakou se museli potýkat mnohem chudší lidé
v době Kristově. Jsme příliš bohatí, a proto nemůžeme vejít
do království božího. Pochopitelně bohatstvím nemyslím jen peníze,
nýbrž všechny vymoženosti moderního způsobu života a hlavně
myšlení. Hledám z tohoto bohatství jiné východisko než panický útěk od
všeho, a tímto východiskem je dešifrování Ježíšova života a pak
aplikace tohoto poznání v běžném lidském životě, nejenom toho, který
nám poskytuje možnost sednout si k nohám kteréhokoliv mistra, nýbrž i
každého života, ve kterém člověk chce překročit hranice smrtelného
života.*

*Rád bych postupoval v duchu Kristově. Nechci prohlašovat, že se
má zrušit funkce automatismu (1) nebo ji považovat
za iluzorní, nýbrž si přejí ji naplnit, aby se tím umožnil plynulý přechod
do automatismu (2).)*

Člověk může potřebovat mnoho životů k tomu,
aby tuto jednoduchou skutečnost pochopil.
Již jste k tomu mnoho životů použili
a ještě stále jste neporozuměli.

Není to komické?
Něco vás obtěžuje - a
stále vám činí horké peklo
a vy se toho pevně držíte.....
Musí to mít hluboké kořeny.

K tomu bych chtěl něco málo říci,
třeba vám to bude jasné.

Tak, jak je lidský rozum uzpůsoben,
hledá stále zaměstnání
a vyhýbá se nečinnosti.
Když se vám samotným činnost nelíbí
a trpíte jí,
dává rozum přednost činnosti před nicneděláním.
Je tomu tak, neboť myslíte, že se rozložíte v nic,
když nic neděláte.

Psychologové říkají,

že lidé, kteří předali svou práci,
když byli penzionováni, umírají dříve.
Jejich život se zkrátil o deset let.
Začínají již před svou fyzickou smrtí umírat,
nemají-li již zaměstnání.

Jste-li nečinní,
připadá vám to nesmyslné a neužitečné.
Myslíte, že nebudete vůbec nic potřebovat
a že se svět může dobře obejít bez vás.

Máte-li hodně práce, připadá vám,
že by svět nemohl bez vás existovat,
jste význačnou částí,
krajně důležití,
a bez vás zůstává všechno stát.

Když jste jednou nečinní,
zpozorujete náhle,
že se vám svět zdá
zázračný, podivuhodný.

Nic se nemění,
vše se vás může docela dobře vzdát
a vy budete vhozeni na smetí.
Nebudete potřební.
Jakmile se tento pocit dostaví,
bude ego nepříjemný,
neboť ego může existovat jen tehdy,
je-li potřebné.
Kolem dokola ego každému namlouvá,
že je nenahraditelné a naléhavě potřebné.
Bez nás se nemůže nic stát.
Bez nás svět zahyne.

V nezaměstnanosti poznáváte,
že tato hra pokračuje dál bez vás,
že nejste nenahraditelnou částí.
Nikdo se nestará, co se s vámi stane;
nikdo na vás nemyslí -
naopak, jsou možná docela rádi,
že jsou bez vás.....

To ničí ego, a

proto chtějí být lidé zaměstnání,
mít něco, toto či ono,
mít stále něco k činnosti,
aby dosáhli přímé iluze,
že jsou potřební.⁷⁸⁾

(Ad 78 - Na cestě k Bohu by se člověk opravdu měl zbavit iluze, že je někde nepostradatelný, ať už v zaměstnání nebo jako člen rodiny, nějaké organizace či státu. Měl by si být zároveň vědom toho, že v té nejvyšší fázi stvořeného, ve které se nachází, je stvořen pro činnost, pomocí níž může rozvinout automatismus (1) lidský tak, že ničím jiným jej nelze dovést do takové relativní dokonalosti, která by zaručovala nenásilný přechod do oživení automatismu (2), tj. do vědomé spolupráce s věčným životem. Je sice možné oživit automatismus číslo (2) jen modlitbou (meditací, mystickou modlitbou), ale i po takové realizaci není spojení

s věčností definitivně zabezpečeno, má mezery právě ve styku se zevním světem. Nechce-li člověk natrvalo utéci od světských lidí - a v tom by bylo velké nepochopení přímé cesty - musí také ve styku s nimi a ve styku se zevním projeveným světem nalézt stejně kvalitní poznání jako v modlitbě. K tomu Bhagwan návod nedává. Měl jsem příležitost jej podat ve Sladkém jhu, proto jej zde neopakují. Bhagwan by však neměl budit dojem, že život v ústraní (v ašramu, v horské samotě) je správným východiskem odpovídajícím stavu civilizace. Není náhodou, že jsme se zrodili zde ve dvacátém století a nikoliv v Indii za dob života Patandžaliho. Nemusíme se ohlížet po zkušenostech z minulých vtělení. Bez tak málokdo by je vystopoval, a kdyby se o to pokoušel, ztrácel by mnoho času. Buď tu jsou nebo tu nejsou, buď se začnou projevovat nebo toho není zapotřebí, aby se zřetelně projevíly.)

Meditace je stav bez činnosti.
Je hlubokým zpětným tažením,
nikoliv jen povrchním zpětným tažením
jako odchod do Himalájí.
Možná, že to není vůbec žádný návrat zpět,
člověk může být i v Himalájích plně zaměstnán.
Může vyvíjet fantastické ideje,
že chrání svět před zánikem.....

Hm?

Když sedíš v Himalájích a medituješ,
můžeš si představovat,
že můžeš zemi uchránit před třetí světovou válkou.
Vysíláš takové vibrace,

že svět dospěl utopistického stavu míru
a že je vytvářena mírově smýšlející společnost.....
Z takového způsobu činnosti se můžeš těšit.
Nikdo ti to nemůže upřít, neboť jsi sám
Nikdo skutečně nediskutuje o tom,
že tvoříš iluze a máš halucinace.
Můžeš plně hluboce vstupovat dovnitř
a ego znovu vyplouvá na povrch
novým jemnějším způsobem.

Meditace není povrchové zpětné tažení.
Je hlubokým, pravým, intimním zpětným tažením.
Opuštění jakékoliv činnosti.
Ne, že nyní již člověk nemůže pracovat.
Ne, člověk může všechno dál dělat,
ale sám se stahuje do pozadí.
I se svými žádostmi po činnosti.

Nyní začíná pociťovat,
že tato žádostivost, být nepostradatelný,
je hloupá
a bez deprimování cítí,
že se svět může zcela dobře bez něho obejít.
Je dobře, když porozumí,
že je to svoboda, volnost,
když svět jde dál bez něho.
Pokud tomu člověk neporozumí,
domnívá se, že by se musel zhroutit.

A tak lidé zůstávají zaměstnaní
a ego jim dává nejlepší možnosti činnosti.
Čtyřicet hodin denně.
Rozvažují, jak by se mohli stát členy vlády,
přemýšlejí o tom, jak by se mohli stát
ministři, kancléři a předsedy vlády
a jak se stát prezidentem.

Ego jde dál a dál
a dává vám stále něco na práci.
Jak se mít dobře?
Jak si stvořit království?
Ego nám dává sny,
dlouhotrvající vnitřní činnosti
a tak zůstáváme stále v pohybu.

Nečinný zpozoruje náhle vnitřní prázdnotu.
A sny zaplňují tuto vnitřní prázdnotu.

V současné době psychologové objevili,
že člověk může nejméně 90 dnů žít bez potravy,
ale nikoliv beze snů.

Tři týdny bez jídla není nic nezdravého,
může to být dokonce velmi příznivé pro zdraví.
Postit se tři týdny, osvěžuje celý systém,
člověk je živější a mladší.
Ale tři týdny bez snů -
způsobuje pomatení.

Sny vyplňují hluboce zakořeněnou nutnost tím,
že vám dávají zaměstnání.
I bez skutečné činnosti
je člověk zaměstnán.
Může si tady sednout a snít
a dělat co chce;
celý svět se zachová, jak si člověk přeje.
Přinejmenším ve snu.
Nikdo nedělá těžkosti.

Člověk může zabíjet, mordovat,
může se v cokoliv přeměňovat.
Je mistrem.

Nejsilněji se cítí ego, když člověk sní,
neboť zde nikdo není, kdo by měl konečná
protichůdná mínění.

Kdo umí říci: Ne, to je falešné.
Člověk je zcela sám pánem domu.
Co chce, může stvořit,
co nechce, může zničit.
Je absolutně mocným.
Jste mocní jen ve svých snech.

Sny přestávají tehdy,
když zmizí ego.
To je nejjistějším znamením.

Ve starých jógických spisech je toto znakem,

když byl někdo osvícen:
Přestal snít, protože snění je již nepotřebné,
neboť je jen nutností pro ego.

Chcete být činní,
proto se nemůžete vzdát ega.
Nejste-li připraveni stát se prázdnými,
nejste-li připraveni být ničím,
neužívat života, ani nepracovat,
nebo být nepotřebnými,
nemůže ego zaniknout.

Stále považujete za nutné stát se
nepostradatelnými.

Když vás někdo potřebuje -
pak se vám daří dobře.
Čím více lidí vás potřebuje,
tím lépe se cítíte.
Proto je takovým potěšením - být vůdcem.
Vůdce může být velmi skromný.
Není mu zapotřebí zvlášť vystavovat své ego.
Jeho vlastní pocit je již dokonale potvrzen,
vždyť je tolik lidí na něm závislých.
Stal se vnitřní životní náplní tolika lidí -
může si to dovolit - být skromným.

Na tuto skutečnost musíte myslet -
že lidé, kteří se příliš vynášejí,
jsou stále ti samí, kteří nemohou na jiné
zapůsobit jiným dojmem.
Jsou chvástalové, neboť mají jedinou možnost říci:
Jsem někdo!
Pokud má někdo opravdu silný vliv,
a má možnost lidi vést,
nemusí se nafukovat.
Může být velmi skromný -
každopádně navenek.
Takoví lidé nedělají žádný egoistický dojem,
poněvadž jistým chytrým způsobem
na nich mnoho lidí závisí.
Jsou důležití pro jiné,
je důležité, že žijí.

Jak můžete ego odevzdat,
když mu vyhrazujete veškerý smysl?
Když si nasloucháte, rozněcujete se v myšlenkách,
že chcete ego odevzdat.
Ale pouze myšlením
nemůžete ego zničit.
Musíte znát původ, princip -
kde je ego,
proč existuje.....

Působí ve vás nevědomé síly,
bez vašeho vědomí.
Musíte být vědomými.
Musíte ze země vytrhat všechny kořeny ega,
abyste prohlédli.

Když dovedete vytrvat nezaměstnání, nečinní
a zůstanete spokojeni
a nebudete nic potřebovat,
může v tomto okamžiku ego ihned zmizet,
ale je zde to velké „když“.

Meditace vás činí zralými pro ono velké „když“.
Vlastní události se dějí
v jednom jediném okamžiku,
ale porozumění potřebuje čas.

Je tomu tak, jako s vodou při vaření.
Je teplejší, teplejší a teplejší.
A pak při sto stupních vzkypí.
Var nastane v jediném momentě.
Nenastává postupně,
projeví se náhle.
Od vody k páře je skok.
Najednou voda zmizí.
Čas však hraje roli,
když se voda připravuje zahříváním k varu.
Přeměna v páru s neděje náhle,
jen zahřívání potřebuje čas.
Porozumění je jako zahřívání.
Potřebuje svůj čas.
Zánik ega je jako přeměna vody v páru.
Děje se okamžitě.

Nepokoušejte se tedy ego odevzdávat.
Pokuste se své porozumění prohloubit.
Nepokoušejte se změnit vodu v páru.
Dodávejte teplo.
Druhý krok bude automatický.
Nastane sám od sebe.

Rostete vaším porozuměním.
Bud'te intenzivnější, cílevědomější.
Přiberte veškerou svou energii porozumění
projevů vašeho bytí, vašeho ega,
vašeho rozumu, vašeho podvědomí.
Bud'te bdělejší a bdělejší
a pokuste se všemu, co se přihodí porozumět.

Například:
Někdo tě urazí a ty máš vztek;
nezmeškej tuto příležitost!
Pokus se porozumět, proč jsi podrážděný.

Například:
Někdo tě urazí a ty máš vztek;
nezmeškej tuto příležitost!
Pokus se porozumět, proč jsi podrážděný.

Nedělej z toho žádné filozofické cvičení.
nechod' do knihovny a neptej se po vzteku.
Jsi vzteklý,
to je živoucí zkušenost.
Zaměř veškerou svou pozornost na ni
a pokus se pochopit, co se stalo.

To není filozofický problém,
není třeba jej konsultovat se Sigmundem Freudem.
Je jednoduše hloupé ptát se někoho jiného,
dokud v tobě vztek hoří.
Ty musíš vztek cítit, můžeš ho vychutnat,
hoří v tvém nitru.

Pokus se porozumět, co se stalo,
odkud to přichází,
kde jsou kořeny,
jak se to stalo, jak to funguje,
jak to nad vámi vítězí,

jak vstupujete do vzteku.

Očekávejte předcházející vztek
a přihodí-li se znovu,
přinese sebou nový prvek -
prvek porozumění
a kvalita vzteku se pozmění.

Pak budete pomalu pozorovat,
že je vztek stále tím slabší,
čím lépe mu rozumíte.
A porozumíte-li dokonale - zmizí.

Pochopení je jako teplo.
Když dosáhne teplo určitého bodu
při sto stupních - zmizí voda.

Pokuste se porozumět sexu.
Čím lépe porozumíte sexualitě,
tím méně budete mít sexuální žádostivosti
a přijde okamžik,
v němž bude vaše pochopení dokonalé
a sexualita zmizí.

Toto je mé kritérium hříchu:
Když necháš prostřednictvím porozumění
zaniknout manifestaci vnitřní energie,
je to hřích.
Když se prohlubuje cit prostřednictvím porozumění -
je to ctnost.

Čím více člověk rozumí,
tím více neupřímnost zmizí
a pravda je hlouběji zakotvena.
Sexualita zmizí a láska se prohloubí.
Vztek zmizí
a spolucítění se projeví jako nekonečná velkomyslnost.

Cokoliv zmizí prostřednictvím porozumění,
je falešné:
cokoliv zapustí prostřednictvím pochopení
hluboké kořeny, je správné.
Tak definuji dobro a zlo,
„punya a paap“

ctnost a hřích.

Svatým je ten, který chápe - to je vše.

Hříšníkem je onen, který nerozumí - nic více.

Rozdíl mezi svatým a hříšníkem

není hřích a svatost, ale pochopení.⁷⁹⁾

(Ad 79 - To je poloviční pravda. Pochopení nebo správné rozlišení (viveka) může předcházet správnému provedení a uskutečnění (vairagya), ale nevytváří ještě svatost. Někdy pochopení dokonce nepředchází uskutečnění, nýbrž spíše mu předchází opravdová touha po uskutečnění na zcela jiné úrovni než duchovní. Také tímto způsobem může člověk a má dodávat teplo, které jeho vodu vědomí přivede nakonec náhle do varu. Indové jsou příkladem toho, že mnohé pochopili, co Západ ještě ani nezačal chápat. V tom jsou před námi. Ale v uskutečňování pochopeného jsou daleko za námi. My možná činíme chybu, že i tu špetku pochopení, kterou představuje celý rozvoj naší vědy a techniky, hned uskutečňujeme, pokud možno beze zbytku, zde na zemi. Pocházejí z toho stále větší katastrofy. Přece však jsme blíže pravému uskutečnění, než jak si o nás myslí Indové. Spějeme k němu do mnohem vyšší úrovně hlavně proto, že neopouštíme předčasně činnost.

Málokdy tak přesně vědecky dovedeme pochopit jiné příčiny, než příčiny sexuálních vztahů. Přicházíme dokonale na kloub tomuto tažení, chcete-li hříchu. Co nám je ale toto pochopení platné, když sex nadále lomcuje jak vědcem tak i prostým nevědecky založeným člověkem? Pochopení ani zdaleka není vším. Zvíře, žijící volně v přírodě, neví nic o podstatě sexuality, ale kupodivu užívá svých pohlavních styků lépe než člověk. Zaručeně jimi neplýtvá. Ani si to nemůže dovolit, protože má k dispozici jen omezené zdroje potravin. Kdybychom mu je dodávali ve větší míře, jako to činíme u domácích zvířat, plýtvalo by pohlavní energií jako člověk. Je správné vyplývat přebytečnou energii v pohlavním životě? Nebylo by lépe ji využít jinde, dokonaleji? Například při modlitbě? (Obecně při takzvaném přímém spojení s Bohem?)

Svatým je jen ten člověk, který je vědomě spojen s Bohem a jen potud, pokud toto vědomé spojení trvá a není promarňováno. Svatost není nic lidského, neboť lidské je jen to, co se dá vlastnit. Kdyby se někdo snažil přivlastnit si svatost, ztratil by ji. I zde platí obdoba Ježíšova výroku, že kdo hledá svůj život, ztrácí jej. Pro neumrtvenost svého já se člověk snaží například v extázi zachytit pro sebe a uchovat pro sebe tento stav spojení s Bohem, a už proto tento stav ztrácí, a tak dlouho jej ztrácí, dokud se bez výhrad, bez ohledu na osobní následky, neodevzdá Bohu.)

Poznání pracuje jako proces hoření.
Když přijde správný moment,
bod, ve kterém nastává var,
zmizí náhle ego.
Člověk nemůže přímo jev navodit,
může jen připravit situaci,
v níž je to možné.
K tomu je třeba čas.

Byly vždy dvě školy.
Jedna učí, že osvětlení přichází náhle
a nemá s časem nic společného.
Druhá protiřečí první
a učí stupňovitému osvětlení.
Tito říkají, že osvětlení přichází postupně
a nic se nemůže přihodit náhle.
Obě mají pravdu.
Obě vybraly vždy v určitém okamžiku jeden
z možných stupňů.

Škola, charakterizující stupňovité osvětlení
vybrala první část - část porozumění.
Říkají, že porozumění je závislé na čase
a v tom mají pravdu.
Říkají, že si člověk nemusí s druhou částí
dělat žádné starosti.
Člověk jen zajišťuje, aby byla voda dost horká -
aby mohla přejít v páru.
Neplýtvá přitom vůbec žádnými dalšími myšlenkami.
Připravuje jen vodu k varu.

Protichůdná škola.
která říká, že osvětlení přichází náhle,
si vybrala konečnou část.
Říkají, že první část není důležitá.
Říkají, opravdové uskutečnění
je bezčasovou explozí.
První stupeň se dotýká jen periferie.
Pravý stupeň, druhá část, je centrum.

Mohu vám říci, že obě mají pravdu.
Osvětlení přichází vždy náhle.
Ale pochopení potřebuje čas.

Obě mají pravdu
a obě mohou být také nesprávně vysvětlovány.
Můžete dělat něco dopředu.
Když nemá člověk chuť něco dělat,
je příjemné věřit v náhlé osvícení?
Pak říkáte: Není nutné něco dělat,
když přece osvícení přichází náhle, nečekaně.....
Co bych měl ještě dělat?
Mohu jen vyčkávat.
Což může být sebeklam.
Na tomto podkladě speciálně v Japonsku
náboženství zcela zahynulo.
Japonsko má velkou tradici náhlého osvícení.
V Zenu se učí, že osvícení přichází náhle.
Proto se stala celá země beznáboženskou.

Časem věřili všichni lidé,
že náhlé osvícení je jedinou možností.
Nastane, když právě nastane,
člověk pro to nemůže vůbec nic udělat.
Má-li se co přihodit, pak se to stane,
a nemá-li se to přihodit, nedá se nic dělat.
Proč se namáhat?

V Asii je Japonsko nejmaterialističtější zemí.
Japonsko je na vzdáleném Východě jako část Západu.
To je podivné,
neboť Japonsko má nejpodivuhodnější tradici v meditaci.
Dhyan-Chan-Zen. (Dhjána, Čchan, Zen)
Proč vymizela.
Základem je koncepce náhlého osvícení.
Lidé začali sami sebe klamat.

V Indii se stal opak,
a proto říkám stále znova a znova.
Lidský rozum je tak prolhaný a klamný,
že musíte dávat nepřetržitě pozor,
jinak vás přelstí.

V Indii máme jinou tradici,
která je stupňovitým osvěcováním.
To je ono, co znamená „jóga“.
Člověk musí mnoho životů pro osvícení

tvrdě pracovat.
Disciplína je nutná, práce je nutná
a když se tvrdě nepracuje, nedosáhne se nic.

Je to velmi dlouhý proces.
Tak dlouhotrvající, že se v Indii říká,
že jeden život nestačí.
Je zapotřebí mnoho životů.
To není klamné -
pokud člověk hovoří o porozumění - je to správné.
Ale pak začali Indové věřit,
že to nespěchá, když to tak dlouho trvá.
Proč by se mělo pospíchat?
Užij světa, není naspěch.....
Ano, je dostatek času
a vesmír trvá tak nekonečně dlouho,
že ho člověk dnes nemůže stejně dosáhnout.

Ale když se nemůže dnes dosáhnout,
ztrácí se zájem.
Nikdo tím není tak posedlý,
aby mohl několik životů čekat.
Člověk jednoduše zapomene.

Postupná koncepce zničila Indii
a náhlá koncepce zničila Japonsko.
Pro mne jsou obě koncepce správné.
Obě jsou poloviny jednoho celku
a vy musíte dávat stále pozor,
abyste sami sebe neobelhávali.

Vypadá to jako opačná řeč,
ale chtěl bych vám říci,
že se může Nyní Zde v tomto momentu osvícení
uskutečnit -
ale tohoto okamžiku může být dosaženo
teprve po mnoha životech.

Může se to stát v tomto momentu,
ale možná, že budete nuceni
na tento moment čekat mnoho životů.
Proto pracujte tvrdě,
tak, jakoby se to mohlo přihodit okamžitě.
A čekejte trpělivě,

neboť to nelze předpokládat.
Nikdo nemůže říci, kdy přijde osvícení.
Je možné, že nastane až za mnoho životů.

Čekejte tedy trpělivě,
tak, jako by byl celý proces dlouhým stupňovitým vývojem.
A pracujte tak tvrdě,
jak jen možno,
jakoby se to mělo stát nyní, v tomto okamžiku.
Bhagwane,

řekl bys nám, prosím,
jak můžeme využít pro náš růst sexuální energii,
zdá se, že na Západě je sex hlavním projevem zájmu.....

Sex je energie.
Nechci o sexuální energii hovořit,
neboť není jiné energie.
Sex je jediná energie, kterou máte.

Sex může být přetransformován,
může se stát vyšším druhem energie.
Čím výše tato energie vystoupí,
tím méně sexuality je v ní obsaženo.
Konečným bodem, nejvyšším rozkvětem je,
když se sex stane láskou a soucitem.
Pak jej lze nazývat božskou energií;
zůstává stále sex.

Sex je první, nejnižší úroveň energie.
Bůh je nejvyšší úroveň -
ale je to tatáž energie, hybná energie.
Musíte nejprve chápat, že nerozděluji energii.
Dokud člověk dělá rozdíly, je tvořena dualita,
dokud rozděluje, jsou rozpory, konflikty.
Když rozdělujete energii, jste sami rozděleni.
Pak budete pro nebo proti sexu.

Nejsem ani pro, ani proti,
neboť nedělám rozdíly.
Říkám, že sex je energie,
název, jméno energie.
Lze ji nazvat X.

Sexem se nazývá tato X-energie,
neznámá energie,
když ji výlučně používáte k biologické reprodukci.
Stejná energie se stává božskou,
když je osvobozena z biologických pout.
Nezůstane-li tělesnou,
přejde v lásku Ježíšovu
nebo Buddhův soucit.
Západ je den ze dne tak posedlý sexem
vlivem křesťanství.
Dvoutisícileté potlačování sexuální energie
prostřednictvím křesťanství
učinilo Západ tímto myšlením posedlým.
Dva tisíce roků byl posedlý ideou,
jak by dokázal tuto energii potlačit.

Nechcete svou sexuální energii zničit.
Energii nelze zprovodit ze světa,
lze ji jen transformovat.
není možné energii zničit.
Nic na tomto světě nemůže být zničeno.
Věci mohou být jen přemístěny, změněny,
převedeny do jiné dimenze!

Nemůžete vytvořit žádnou novou energii
ani žádnou starou zničit.
Tvoření a ničení je v jiné oblasti než vaše moc.
nemůžete ze sebe nic vytvořit.
nyní souhlasí i vědci,
že nelze zničit ani jediný atom.

Dva tisíce let se křesťanství pokouší
zničit sexuální energii.
Náboženství tvrdilo,
že by měl člověk být dokonale bez pohlavního pudu.
To vytvořilo veškerou pomýlenost.
Čím více člověk bojuje,
čím více tento pud potlačuje,
tím se stává sexuálnějším.

Tím se stahuje sex hlouběji do podvědomí
a otravuje celé bytí.

Když něco čteme ze života křesťanských svatých,

vidíme, že byli sexuálně posedlí.
Nemohou se modlit, meditovat.
Ať dělají cokoli,
do všeho se vloudí sex.
Míní, že jim ďábel provedl pěkný kousek.
Nikdo jej neprovedl.
Když člověk něco potlačuje, je sám sobě ďáblem.
Po dvoutisíciletém tvrdém sexuálním potlačování
je Západ přesycen.
To bylo příliš.
Tím se kolo potočilo
a nyní již sex nepotlačuje,
opájí se jím.
A v tomto hýření je nový druh posedlosti.

Rozum přechází od jednoho extrému k druhému.
nemoc zůstává stejná.
Nejprve bylo potlačování,
nyní je utvrzování.
Obojí je na polovic nemocný postoj.

Sex musí být přetransformován.⁸⁰⁾
Nesmí být ani potlačován, ani nesmyslně přeceňován.
A jednou cestou je sex přetransformovat,
být sexuální v hluboké meditativní bdělosti.

(Ad 80 - Bhagwan zde bud' podlehl omylu Sigismunda Freuda (1856-1939, zakladatel psychoanalysy, dnes už v mnohém překonaný), nebo se snižuje záměrně k jeho mínění, aby zjednodušil výklad. Je to stejný omyl, jako kdybychom tvrdili, že větev je strom. Připadá vám možná, že to není tak velký omyl, protože větev je součástí stromu, ale v oblasti psychoanalysy, a tím více mystiky, vede tento omyl například ke schvalování pohlavního řádění, jaké podporuje Bhagwan ve svém ašramu a západní věda bezmocně přihlíží něčemu podobnému v rámci západní kultury. Na tuto bezmocnost zahynul už Řím při veškeré slávě a moci své. Bhagwan se chápe už rozvětvené základní vesmírové síly a považuje ji za celou původní sílu. Mělo se stát něco jiného, neměl dopustit, aby se rozvětvila tak, že by se všechna její síla přelila do jedné větve. Stane-li se to, ostatní větve, pocházející z téže síly, odumírají pro nedostatek síly, která je jim jednostranně odebírána.

Je těžké nedopustit, aby se základní vesmírová síla, zindividualizovaná v člověku, nepřelévала čas od času, zvláště v mládí, do pohlavních cest, protože ty jsou pro ni také připraveny. Neučiní-li se nic proti směru tohoto toku, člověk má potom dojem, že je

to jediná síla, a že nezbyvá nic jiného než ji transformovat.

S velikými potížemi je možné i to. Kudy tok universální síly začne v lidském těle probíhat, tam si vytvoří postupně cesty tak schůdné, že jen s velkými potížemi a oklikou je možno ji odvrátit, někam jinam, a to ještě jen přechodně. Jakmile ji nehlídáme, zase teče vymletým korytem. Bhagwan správně posuzuje trápení d'áblem u různých křesťanských svatých za přetransformovanou, jen do určité míry přetransformovanou pohlavní sílu. Proto úsilí těchto lidí v tak mnohých případech končilo tragicky beznadějně. Chápali se už síly, proudící pohlavními cestami, a nikoliv původní nerozdělené síly. Bhagwan se bohužel nedočetl o některých svatých (protože jich bylo velmi málo), kteří tyto boje vůbec neprodělávali, protože se chopili universální síly před jejím rozvětvením. Ona existuje v **každém** lidském těle také ještě ve stavu celistvém, nerozvětveném, a způsob jejího podchycení u jejího kořene, v tomto stavu nerozvětvenosti je velmi prostý a vede okamžitě k vědomému spojení s Bohem. V pohlavní rozkoši se sice tato síla zase znovu soustřeďuje jako všude a vždycky, když člověk sjednotí svou pozornost, ale mnoho se jí spotřebuje v samotném pohlavním orgasmu. Kdyby tomu tak nebylo, pak by z tohoto odvětví jogy (stejně staré a propracované jako ostatní jogy), kde si žáci této jogy počínají, jak radí Bhagwan, vycházeli největší svatí. Možná, že jsem také tak málo sečtělý v přehledu indických svatých, jako je málo sečtělý Bhagwan ve výčtu křesťanských svatých, ale není mi znám ani jeden svatý, který by byl prošel touto cestou. I kdyby se to bylo stalo - právě jako prošli až ke svatosti mnozí, kteří měli velké trápení s d'áblem, jako například Jan z Vianney - nepředstavují doporučitelný způsob, nýbrž vyjímecný způsob dosahování.

Prostějši a obecněji upotřebitelný je tento postup: Upřít veškerou pozornost někam jinam než na sex. Vaše námitka bude znít: Je snazší být zaujat sexem, když jsme přirozeně přitahováni jeho protiváhou sexuální povahy, muž ženou, žena mužem, než něčím, co nám smysly nezprostředkují, Bohem. Proto mnozí svatí, i kdy neprodělávali trápení s d'áblem, se nesetkali při své zaujatosti přímo s Bohem, nýbrž s nějakým symbolem Boha, který si mohli smyslově představit a rozumově zpracovat. Svatá Kateřina Sienská spatřila symbol vznešenosti boží v kvetoucí louce a upadla do extaze. Zaplatila tuto snadnost vstupu do extaze velkou nedokonalostí poznání Boha. Z extaze zase vypadla, neboť celá ještě Bohu nepatřila, ještě jí bránilo v trvalém pobytu u Boha nepřetransformované ego. Chyba však nebyla jen ve zprostředkující představě nebo jen v nepřetvořeném já, nýbrž i v nepřipravenosti, způsobené nedostatečným rozvinutím pozemského života. S jakým obsahem vědomí v jeho podvědomé části se do extaze vstupuje, to z extaze vystupuje ve zlepšeném stavu. Tím se extatik od extaze do extaze také posunuje kupředu, tedy sérií osvícení. Zažil jsem první

takové osvícení v sedmnácti letech a to bez předchozí představy o Bohu nebo o některé jeho vlastnosti. Vypadl jsem z extaze proto, že pro neznalost sama sebe jsem se vzdal před extází jen části sama sebe, té, kterou jsem znal a která mě nejvíce poutala. Lépe řečeno jen dosavadního smyslu života, a to bylo svým způsobem málo. Ostatní součinitelé já mně odvedly zpět do světa oddělenosti. Velkou předností tohoto vyhazovu bylo, že jsem jej těžce nesl a že jsem se už bez spojení s Bohem neobešel.

Jinak všechny ostatní výroky Bhagwanovy jsou správné, jen by potřebovaly malého doplnění ramakrišnovským způsobem, jak uvádím dále.)

Je to stejný princip
jako při transformaci vzteku.
Buďte sexuální,
ale bdělým, vědomým, pozorným způsobem.
Nedovolte sexu, aby byl nevědomou silou,
nenechejte se jím překvapit a do něho se zaplést.
Jděte do něho vědoucí, rozvážně a láskyplně.
Čiňte ze sexuální zkušenosti zkušenost meditativní.
Meditujte při sexu. Je to ono, co se dělalo v Asii při Tantra.

Jestliže během sexuálního zážitku meditujete,
mění se kvalita.
Táž energie, která jde do sexuality,
pohybuje se nyní k vědomí.

Člověk může být během sexuálního orgasmu
bdělejší než kdykoliv jindy.
Žádný požitek nedovoluje tak hluboké ponoření,
žádný jiný požitek není tak totální.
V orgasmu jste dokonale absorbováni
s kůží i vlasy,
vaše celé bytí vibruje, oddává se.
Tělo, mysl,
obojí jsou absorbovány,
myšlení úplně přestane.
V jediné sekundě svého vrcholu,
přestane myšlení úplně.
Jste tak totální, že nemůžete myslet.
V orgasmu jste připraveni -
Bytí je zde,
a bez jakékoliv myšlenky.

Jestliže umíte být v tomto momentě bdělí,
může se stát sex dveřmi k božství.
Jestliže umíte být v tomto momentě bdělí,
můžete být bdělými i v jiných momentech,
při jiných zážitcích.

Můžete tuto bdělost přizvat.
když jíte, když se procházíte,
když pracujete.
Může se stát částí vás.

Prostřednictvím sexu dosáhla bdělost vaší nejhlubší podstaty.
Pronikla do vás.
Nyní můžete tuto bdělost přidržet.

Když se stanete meditativnějšími,
poznáte novou skutečnost.
Touto skutečností je,
že vám sex nedává blaženost,
nezakončíte tuto extázi prostřednictvím sexu -ne,
je to stav mysli bez myšlenek
a úplné bytostné ponoření při aktu,
které vám dává blažený pocit.

Kdo to jednou pochopil,
potřebuje sex čím dál méně.
Tento bezmyšlenkovitý stav může být dosažen bez sexu.
To je meditace.
Tento totální bytostný pocit může být dosažen bez sexu.
Když víte, že je totéž možné bez sexu,
potřebujete sex stále méně
a přijde okamžik,
kdy nebudete sex potřebovat vůbec.

A nezapomeňte, že sex je závislý na jiných.
Část čeledínství a otroctví
v něm stále zůstává připoutána.
Když tento totální zážitek umíte dosáhnout
bez jakékoliv závislosti na jiné osobě,
když se stal vlastním vnitřním pramenem,
jste volni.
To míníme v Indii, když říkáme,
že jen „Brahmačarya“,
úplně mravně čistý člověk

může být svobodný.
Pak již není člověk na jiném závislý.
Jeho extaze patří jen jemu samotnému.

Sex zmizí prostřednictvím meditace,
což není zničení energie.
Energii nelze nikdy zničit.
Jen forma energie se mění.
Nyní již není sexuální
a když není forma sexuální,
pak se stává láskou.

Skutečně, kdo je sexuální, nemůže milovat.
Láska mu je jen show.
Jeho láska je jen prostředkem k ukojení sexu.
Sexuální člověk užívá lásky jednoduše
jako techniky, aby dosáhl sexu.
Je prostřednictvím k dosažení účelu.
Sexuální člověk nemůže skutečně milovat,
může druhého jen využívat.
Láska je užívána jako prostředek k někomu se přiblížit.⁸¹⁾

(Ad 81 - Ramakrišna by dodal: „Muž v každé ženě nevědomě miluje matku Káli. A daleko obecněji pro muže i pro ženu o tom mluví Chandogya Upanišad. Ramakrišna totiž mluvil jen k mužům, protože neměl mezi ženami žáky. Rozdělil si úlohy se svou manželkou Sarada Devi, která zase vedla jen ženy.)

Člověk, který je nad sexem,
v jehož nitru se pohybuje energie,
se stává auto-extatickým,
jeho extaze patří jemu samotnému.
Takový člověk umí milovat.
Jeho láska je stálým vlhým deštěm,
stálým účastenstvím,
ustavičným dáváním.

Abyste toho dosáhli, nepotřebujete být proti sexu.
Abyste toho dosáhli, musíte sex akceptovat
jako část přirozeného života.

Mějte sexuální styky,
ale mějte je s hlubším vědomím.⁸²⁾

Vědomí je mostem.⁸³⁾

Zlatým mostem z tohoto světa k druhému.

Z pekla do nebe.

Z ega do božství.

(Ad 82 - Daná poučení nedostačují k tomu, aby někdo mohl mít pohlavní styky s hlubším vědomím, neboť hlubšího vědomí nedosáhne, odebírá-li předčasně sílu svému soustředění na hloubku. Ramakrišna k tomu uváděl výstižné podobenství. Jeden radža měl na břehu řeky mnoho svatých mužů, které musel živit, jak nařizovala hinduistická tradice. Toto břemeno se mu stalo neúnosným. Zeptal se opravdového svatého, co má dělat. Ten mu poradil, aby ke břehu přivedl ženy. Brzy mniši jeden po druhém přicházeli k radžovi, že se budou ženit, a zanechávali své duchovní dráhy a začali žít světsky, začali mít světské starosti místo zájmů duchovních.

Víme, že dnes se dá poměrně snadno obejít gravidita ženy a může se přitom žít i nadále pohlavně bez následků, ale pak nemůže být řeči o hloubce prožívání sexu. Indický brahmačarya nežije pohlavně ani v myšlení. Jen tak je vskutku i vnitřně nezávislý na komkoliv. Některé ženy, které odcházejí z Bhagwanova ašramu gravidní, arci nechtějí být na nikom závislé, ale tak důsledně, že pozbývají i citový vztah k dítěti a nestarají se o ně. Bhagwan je pro jistotu z ašramu vykazuje. Pouto matky k dítěti by nemělo být něčím, co by odvádělo matku od hlubokého vědomí. Touha po svobodě, jakou hledá duchovně nepoznalý člověk, je součástí lidské sebelásky, součástí jáství. Poznáme to, že je v rozporu s osobní zodpovědností. Kdo vstupuje v křesťanství do kláštera nebo v Indii do učení u mistra, musí být dobrovolně propuštěn ze všech svazků s rodinou a pak nesmí navazovat ani žádné pohlavní styky. Nedovedu si představit, že by někdo mohl dosáhnout vědomého spojení s Bohem, kdyby tříštil své síly pohlavním stykem, nebo musel prodělávat tvrdé boje, aby zachoval pohlavní čistotu. Spálil by v tomto boji mnoho sil a těch by se mu potom nedostávalo v boji za osvícení. Uznávám však, že po dosažení vědomého spojení s Bohem není pohlavní styk na tak velkou závalu, že by znamenal duchovní pád. Mám na mysli případ Jakuba Böhmeho (1575-1624, Sasko). Důvod: světla jsou obrácena. Viz spis Cesta vědomí. Síla ke spojení už přichází shora jako všechno ostatní. Tady Bhagwan mate svým stavem.

Ad 83 - Myšlenka je správná, ale ve spojitosti se sexem nikoliv. Bhagwan si je vědom toho, že při pohlavním styku člověk nepřichází o plnost vědomí, kdežto při snění se vědomí otupuje. Proto nespatřuje v pohlavním styku tak velké nebezpečí jako v některých druzích meditací, při kterých se vědomí uspává. Kdo takhle

meditují, klamou sami sebe právě tak jako ti, kdo se pohlavně vyžívají a myslí si, že se tím dostávají někam výše. Oba se dostávají do stavu nepravé blaženosti, která není cestou od ega do božství, nýbrž cestou od sebe k sobě. Je pravda, že v obou případech může dojít k nadnesení vědomí, ale k nadnesení tak nepatrnému a tak draze placenému, že může vést k tomu, že se člověk spokojí s touto předchutí ráje, ale nevstoupí ani do ráje, a teprve ne do nebe. Víím, že indická a zvlášt hinduistická tradice vychovala v člověku zvláštní poměr

k pohlavnímu styku. V Indii se všude setkáváme s oltáři, na nichž je vystaven mužský pohlavní úd (lingam), kterému se chodí ženy klanět. Tento poměr k pohlaví byl oprávněný tehdy, když nemohlo dojít k populační explozi. Dnes vede v Indii k podobné katastrofě jako v Číně. Nelze bezpečně radit k něčemu, co dosloužilo.

Na duchovní cestě platí, že prostředky se musí střídat. Některé dosloužily, přestože dříve výborně sloužily. Jiné je třeba přibrat, přestože by dříve nebyly mohly sloužit k ničemu. Pohlavní styk

v určité fázi vývoje je nutný, aby člověk nebyl mučen a spalován chtíčem nebo třeba jen odváděn chtíčem tehdy, když je to nežádoucí. Je to fáze pomalého topení při počáteční práci na kameni mudrců, řekl by alchymista. Ale v určitých fázích je třeba topit více, ubrat na pohlavních stycích a vzdát se myšlenek na pohlavní život. Nelze dát jiné obecné rady, než jaké jsou obsaženy v Ježíšově životě, najmě při zacházení Ježíšově s učedníky. Každý židovský zasvěcenec žil pohlavním životem, a ten nebránil, aby dosahoval extaze. Spokojoval se s extází, před níž vždycky nastrádal pohlavní síly. Jinak řečeno, odvedl universální sílu od pramene někam jinam než do pohlaví. Musel se ovšem spokojit jenom s extází, jen s tím, že „ruka Hospodinova byla nad ním“, jak se Starý zákon velmi názorně vyjadřuje. To jest, síla, která jinak proudila dolů do pohlaví, prýštila v určitých chvílích nahoru. Kdyby se byl její tok nezastavil na cestě dolů, nebyla by se mohla vzepnout nahoru. Byly ovšem ve Starém zákoně výjimky, jako Henoch, kdy vedení universální síly soustavně procházelo vzhůru.

Chtěl-li Ježíš vést člověka k tomu, aby byl jedno s Otcem, nemohl se u svých učedníků spokojit s extázemi, a proto jim musel znemožnit po určitou dobu pohlavní styk.

Bhagwan by se správně vyjádřil, jak učinil, že člověk se může stát autoextatickým, že jeho extaze patří jen jemu. K čemu je tu člověk vychováván?

8. 7. 1981)

Šesté ráno - 15. května 1974

Bhagwane,

je známa jedna pověst Zenu o dvou mniších,
kteří byli na zpáteční cestě do svého kláštera.

Starší mnich, který šel vpředu,
přišel k řece.
Na břehu stála krásná dívka.
Bála se sama přejít přes řeku.

Starý mnich odvrátil svůj zrak
a rychle přešel řeku.

Když byl na druhé straně,
pohlédl zpět a uviděl ke svému zděšení,
že mladší mnich přechází řeku
s dívkou na svých bedrech.

Vedle sebe pak mniši pokračovali ve svém návratu.
Když právě dosáhli brány kláštera,
promluvil starší mnich k mladšímu:
„To nebylo správné a odporuje to regulím.
Mniši se nesmí dotýkat žen!“

Mladší mnich odpověděl:
„Já jsem ji zanechal na břehu řeky.....
Ty ji ještě stále neseš?“

Bhagwane,

mohl bys pohovořit o dvou možnostech,
jež máme k dispozici:
Máme své pocity potlačovat
nebo máme své projevy uvolnit;
A dále pohovoř o nezúčastněném pozorování -
a o současném úplném zapomenutí na jakékoliv věci.

Člověk je jediná bytost,
která může svou energii buď potlačovat
nebo přeměňovat.
Žádná jiná bytost to nedokáže.

Potlačování a přeměna, transformace

jsou dva aspekty téže věci.
Podstatou je,
že člověk může na sobě něco pozměňovat.

Stromy existují.
Zvířata existují.
Ptáci existují.
Ale oni nemohou na své existenci nic měnit -
jsou jenom částí celku.

Nemohou stát mimo a
vědomě jednat;
jsou tak se svou energií spojeni,
že nemohou být odděleni.

Člověk může jednat.
Může ze sebe něco dělat.
Může sám sebe z dálky pozorovat.
Může se na své vlastní energie dívat,
jakoby byly na něm nezávislé. -
A tak je může buď potlačovat
nebo přeměňovat.

Potlačování znamená,
že člověk se pokouší určité energie,
které tu jsou, zakrývat
a nedovoluje jim, aby se projevily,
nepřipouští, aby se manifestovaly.
Transformace znamená přeměnu:
pozměnění energií tak,
aby náležely do jiných dimenzí.

Například sex.
Sex má něco v sobě, co vás uvádí do rozpaků.
Tyto rozpaky nepřichází samy sebou,
ty ve vás vypěstovala společnost.

Všude na světě je a bylo
mnoho nejrůznějších společenských forem,
ale žádná lidská společnost
nebrala sex na lehkou váhu.

Je něco v prapůvodní povaze pohlavního aktu,
že nás uvádí do nesnází

a naplňuje pocitem viny.
Co je to?
Samo, aniž by vás kdo o sexu přesvědčoval,
aniž by kdo moralizoval,
aniž by kdo tvořil nějaké představy -
něco samo leží v přirozenosti věci,
co tvoří rozpaky.
Co je to?

Za prvé:
Sex odhaluje vaši nejhlubší závislost.
Ukazuje, že potřebujete k potěšení někoho jiného.⁸⁴⁾
Bez něho nemůžete toto potěšení mít.
Tak se stáváte závislými
a vaše nezávislost je ztracena.

(Ad 84 - Zdánlivě velmi triviální postřeh. Vystihuje však velmi důležitou zákonitost, která platí obdobně i na mnohem vyšší úrovni než na úrovni sexuálního života.

*Potřebuji-li ke svému potěšení někoho druhého a tímto potěšením uspokojím své pohlavní tužby, splnil jsem tuto zákonitost na úrovni plození (třebaže jsem plodit nechtěl, nýbrž chtěl jsem se jen potěšit jako zvíře), na úrovni přísně dualistické, neušetřil jsem nic ze své touhy pro uspokojení na vyšší úrovni, kde také potřebuji někoho druhého nebo něco druhého, abych mohl zplodit vyšší duchovní život. Neukazuje nám snad dost jasně život Ježíše Krista, že v pokračování přirozeného života na vyšší úrovni platí obdobné zákony jako na úrovni, kde se plodí pohlavním stykem? Myslíte si, že by Panna Maria mohla ze sebe zrodit Ježíše, Syna Božího, kdyby byla zároveň souložila s mužem? Paralelně s ní se něco podobného dělo u manželského páru Zachariáš-Alžběta, symbolicky řečeno u **příbuzného páru**, s tím rozdílem, že z tohoto páru Jan Křtitel vznikl přece jen pohlavním aktem. Rozdíl byl oproti prvnímu případu v tom, že Alžběta ke svému potěšení už nepotřebovala muže a právě tak Zachariáš k témuž už nepotřeboval ženy (to je rozdíl zdánlivý), a pak smyslem zplození Jana bylo, mít syna pro sebe od Boha, kdežto Panna Maria měla porodit syna pro lidstvo (rozdíl faktický). Domyslete si sami důležitý vztah Jana Křtitele k Ježíšovi, který se dovršil v Jordáně: Jen to, co od Boha pochází k Bohu vede, a čím příměji od Boha pochází, tím příměji k Bohu vede. Pohlavní styk je výsledkem zákonitostí vládoucích ve hmotném světě. Vztah mezi Janem a Ježíšem představuje oživení zákonitostí; které nevládnou v hmotném světě, a jakmile začnou být živý i v hmotném světě, pomáhají převádět časnost na věčnost.)*

To bolí vaše sebevědomí.
Proto jsou největší egoisté proti sexu.

Vaši takzvaní svatí jsou proti sexu.
Ne proto, že by byl sex něco špatného,
ale pro své ego.
Nedovedou si představit,
že by mohli být na někom závislí.
Někoho o něco prosit.
Ego je prostřednictvím sexu nejčastěji uraženo.

Za druhé:
Možnost zamítnutí, odepření
sexu je v jeho přirozenosti.
Druhý vás může zamítnout.
Druhý může říci ne.
To je nejhlubší možná část zamítnutí,
když se člověk k někomu s láskou přibližuje
a je odkázán do příslušných mezí.

Toto zamítnutí tvoří strach.
Ego říká:
Je lépe raději se nepokoušet
než být odmítnut.
Za prvé - závislost;
pak za druhé odmítnutí - možnost odmítnutí;
pak - hlubší ještě skutečnost,
že se při sexu chováte jednoduše jako zvíře.

To uráží ego nejvíce,
poněvadž pak není rozdíl
mezi vaším tělesným obcováním a souloží psa.
Jaký je rozdíl?
Náhle jste jako zvíře
a všichni kněží a moralisté přece říkají,
nechovejte se jako zvířata, nebudte živočišní.

To je největší odsouzení vůbec.
Při žádné jiné věci nejste tak zvířecí
jako při sexu.
Nikde jinde nejste tak přirození -
při všech ostatních věcech můžete být nepřirození.

Při jídle nejsme jako zvířata,

protože jsme přijali kulturní
a zjemnělé způsoby stolování.
Základní podstata však není jiná než u zvířat,
ale vaše způsoby stolování,
celá kultura, etika, kterou jste pro jídlo vytvořili,
jsou tady jen k tomu, abyste se od zvířat odlišovali.

Zvířata jí ráda osamoceně.
Každá společnost namítá svým členům,
že není správné, aby jedli sami.
Jezte s rodinou,
jezte se svými přáteli, pozvěte hosty.
Žádné zvíře nemá zájem o hosty, přátele, rodinu.
Když zvíře jí, nechce mít nikoho v blízkosti,
odchází na osamělé místo.

Kdyby chtěl člověk jíst sám,
řekli bychom, že je jako zvíře.
Ale když by se nechtěl dělit,
jsou jeho způsoby jezení přirozené,
nikoliv zjemnělé.

Máme již tolik zjemnělosti
kolem jídla zavedeno,
že hlad ztratil svůj plný význam.
Chuť se stala důležitější.

Žádné zvíře se nestará o chuť.
Sytost je základní nutností.
Je-li hlad zahnán, zvíře je spokojeno.
Tak tomu není u lidí.
Zde nejde vůbec o hlad.
Zdá se, jakoby šlo o něco důležitějšího.
Chuť je důležitější, způsoby jezení jsou důležitější;
jak člověk jí je důležitější, než co jí.

Člověk je obklopen vyumělkovaným světem.
Zvířata jsou nahá.
Proto se nechceme pohybovat nazí.
Proto tolik odporu proti nahým lidem.

Jdeš-li nahý po ulici, neděláš nikomu bolest;
nečiníš nikomu násilí

a jsi dokonale nevinným.
Ale okamžitě přijde policie.
Celé okolí se vzbouří,
budeš zatčen a uvězněn.
Ale v podstatě jsi nic neudělal -
šel jsi jen nahý na procházku.....

Proč reaguje společnost tak zuřivě?
Proti samotnému vrahovi
není společnost tak zahrocena.
Je to přece neobvyklé - nahý člověk.....
a společnost dokonale soptí vztekem.

Je to proto, že vražda je lidská.
Žádné zvíře nevraždí.
Zabíjí, aby mohlo jíst, ale nevraždí.
Žádné zvíře nevraždí své vlastní druhy.
Jen člověk vraždí,
je to lidské,
a proto může společnost vraždu akceptovat.

Ale nahotu nemůže společnost akceptovat.
Nahý člověk ukazuje,
že jste všichni zvířata.
Jakkoliv se chcete schovat za své oděvy,
nahé zvíře je zde; nahá opice je zde.

Jste proti nahým lidem, ne proto,
že jsou nazí -
nýbrž proto, že vám připomínají vaši nahotu -
a ego je uraženo.

Oblečen - není člověk zvířetem.
Se způsobným jezením a stolováním,
není člověk zvířetem.
Řečí, morálkou, filozofií, náboženstvím
není člověk zvířetem.

Nejzbožnější, co může člověk činit je,
že chodí do kostela nebo do chrámu a modlí se.
Proč je to tak zbožné?
Žádné zvíře nechodí do kostela a nemodlí se;
neboť je to absolutně lidské.

Chodit do kostela a modlit se
tvoří dokonalý rozdíl - nejste zvířata.

Ale sex je zvířecí činnost.
Rovněž co činíte,
jak jej dobře ukrýváte,
jak jej okrašluje,
zůstává v základní skutečnosti zvířecím.
Spíte-li pohromadě, jste jako zvířata.

Proto nemohou mnozí lidé sexu užívat.
Nemohou se plně stát zvířaty.
Ego to nedovoluje.
Mezi egem a sexem je konflikt.
Sex versus ego.

Čím je někdo egoističtější,
tím více je proti sexu.
Čím je kdo méně egoistický,
tím více se může otevřít sexu.
Ale člověk sám se svým malým egem
stále ještě cítí, že je něco v nepořádku -
má pocit viny.

Když je člověk hluboce ponořen v sexu,
zmizí ego.
Když se však tento moment blíží,
kdy ego mizí,
zmocňuje se vás strach.⁸⁵⁾

(Ad 85 - Konečně po několika stránkách demagogických svodů jedna pravdivá věta. Bhagwan se může spolehnout na to, že jeho posluchač nezjistí, že mistr jen ospravedlňuje volnou lásku ve svém ašramu a že ji potřebuje ospravedlnit i před sebou, protože sám tou cestou nešel. Pomáhá si i vyslovováním řady pravd, ale v chybných souvislostech. Spoléhá se, že nikdo z posluchačů na tyto chybné souvislosti nepřijde. Kdybych je vyvracel jednu za druhou, napsal bych celou knihu. Vytýkám jednu za všechny:

Když já mizí, zmocňuje se nás strach. Je vidět, že s tím má Bhagwan jinou než pohlavní zkušenost. Při přechodu do jiné, vyšší úrovně vědomí, kde člověk už není závislý na já, nýbrž já na věčné podstatě člověka, a to vědomě, musí dojít k pocitu strachu, aspoň zpočátku, protože já bylo vytvořeno pro tento svět a najednou ztrácí půdu pod nohama. Nemá se o co opřít (a mělo-li by, nemohlo by

projít Křížem), má pocit, že zahyne. Nakonec přece jen dojde a pouze k určité míře sebevzdání a já se zabydlí na vyšší úrovni, odpovídající stupni sebevzdání a strach odpadne. Při pohlavním soužití nejhlubšího typu se já sděluje druhému já, nikoliv Bohu. Je to chvilkové rozšíření osobnosti (není to sdílení té povahy, jakou líčí Ježíš v podobenství o posledním soudu, kde spasený se sdělil bližnímu, tedy jinému já, bez nároku na jakoukoliv odměnu tedy i slast), které je ovšem výrazem podvědomého tíhnutí člověka k trvalému rozšíření vědomí. Tuto vzdálenou ozvěnu rozšířeného vědomí hinduistická tradice přeceňuje. Totéž činí Bhagwan.)

Většina lidí nevstupuje skutečně do hloubky sexu.

Dělají jen povrchní show,

že navzájem spali.

Spíte-li navzájem skutečně,

musí být celá civilizace zavržena.

Váš rozum musí být odložen -

náboženství, filozofie - vše.

Náhle cítíte, jak se ve vás probouzí
divoké zvíře.

Řev ve vás vysoko stoupá.

Můžete skutečně začít řvát jako divoké zvíře -
křičet, chrochtat.

A když dovolíte, zmizí řeč.

Tak jako ptáci nebo jiná zvířata je vydávají
a náhle jednoduše zmizí

celé milióny let staré civilizace.⁸⁶⁾

Stojíte opět jako divoké zvíře v divokém světě.

(Ad 86 - O tom nás přesvědčují nejen lidé pod vedením Bhagwanovým v jeho ašramu, neboť to všechno se tam děje, ale i různé primitivní kmeny uprostřed afrických pralesů; po velkém křepčení upadají do transu nebo se oddávají pohlavním rozkoším. Nemá smyslu překonávat civilizaci směrem ke zvířatům, nýbrž překonávat ji jako velitelku, která zabraňuje člověku dostat se do stavů nad lidstvím. Ježíš jasně ukázal, že nelze přejít ze stavu lidství do království božího snížením člověka na zvíře, nýbrž jeho povýšením nad všechno lidské (vlastnění). Lze snadno zjistit, že zvíře ještě nerozvinulo své já jako člověk, a staneme-li se zvířetem, mizí lidské já (zůstává já zvířecí), ale vývoj kupředu jde jen přes rozvinuté lidské já. Není správné zhlížet se ve zvířeti. To je velký nedostatek vulgárně pojatého náboženství v hinduismu. Toto poznání mnohým, i velmi vyspělým hindům, chybí. Je to obdobný zjev jako v křesťanství, kde i velmi vyspělí mystikové věřili na věčné zavržení v

pekla jako na nějakém místě, nebo na spásu v nebi zase jako na jiném místě, patrně na opačném pólu existence než je peklo. A přece jen přes tyto výhrady má Bhagwan pravdu. Je třeba se vrátit zpět přes celý vývoj pozemské existence do nestvořeného, ne však napodobováním zvířat, rostlin nebo nerostů, nýbrž vnitřním zastavením tvůrčího procesu v jeho krajním rozvinutí s překonáním času a prostoru, kterých bylo zapotřebí k tomuto rozvinutí.)

To dělá váš strach,
a proto je láska tak těžká.
Strach je však skutečný -
neboť ztrácíte-li své ego,
jste blízko zbláznění, stáváte se divokými.
Tak se může vše přihodit
a vy víte, že je vše možné.
Můžete právě tak svého milovaného zničit;
mohli byste jeho tělo pozřít,
pak již není kontroly.

Potlačení se jeví nejjednodušší cestou
všeho se vyvarovat.
Potlačujete nebo dovolujete jen tolik,
abyste nebyli v nebezpečí -
dovolujete jen části,
která neustále může být pod kontrolou.
Udržujete kontrolu a manipulujete,
necháváte sex dojít k jistému bodu
a pak je konec.
Pak se uzavřete.
Potlačování existuje jako ochrana,
ochranné pásmo, měřítko jistoty.
Náboženství tohoto strachu před sexem využívalo,
aby vás učinilo ještě báznějšími.
Stvořili jste v sobě vnitřní chvění, obavu.
Vysvětlili jste si sex jako dědičný hřích⁸⁷⁾
a říkáte, že nepřijdete do nebe,
když nezmizí sex.
V jistém smyslu máte pravdu -
a přesto je to falešné.

(Ad 87 - Naskýtá se nám příležitost vymanit se z legendárního pojetí vzniku lidského života. Nepodaří-li se nám to, ocitáme se v nebezpečí, že přijmeme velmi zjednodušující pohled Bhagwanův a nasadíme svůj život na nepravou stopu. Bude vhodné tuto stopu označit

číslem jedna (1). Vede přes veškerý vývoj života ve hmotě, jak se dá už dnes vědecky dost přesně zjistit. Jdeme-li touto stopou, zjišťujeme, že všechno se vyvíjelo od nějaké neživé prahmoty až po dnešní složitost hmoty a života. Dá se takto velmi zjednodušeně říci, že za posledních čtyři a půl miliardy let v naší sluneční soustavě vznikly takové poměry, že samo sluneční záření někde (například na Zemi) v této planetární soustavě způsobilo rozlišení hmoty směrem k životu. Kdybychom se dali

po této stopě zpět a snažili sebe přizpůsobit předešlým vývojovým fázím, například zvířecím, nedostali bychom se lidskými silami nikdy ke kořeni chaotické prahmoty, nedostali bychom se k Bohu, protože pochod tímto směrem by končil někde u zvířat, jak správně popisuje Bhagwan. Náš pohled by nekončil u Boha, u jediného východiska z klece časoprostoru. Proto všechna velká náboženství učila umění žít. Tak daleko jsme se už přece dostali! Toto umění spočívá v tom, že začneme sledovat stopu dvě (2), která se za nynějšího stavu vědy nedá vystopovat jinak než osobní zkušeností.

Tuto stopu jsem poprvé pochopil v koncentračním táboře (1939), neboť jsem splnil jednu z podmínek pro její objevení: opustil jsem stopu (1). Rázem se přede mnou bez mé vůle (má vůle působila jen v tom smyslu, že jsem opustil stopu jedna) objevila stopa (2), jak se o ní dost obecně zmiňuje svatý Jan na začátku svého evangelia. I když nyní uvedu jen jednu z konkrétních podob této stopy, musím říci, že má tisíce konkrétních podob a čím dále člověk stoupá na své cestě k Bohu, s tím větším počtem těchto podob se setkává. Dá se bez přehánění říci, že při každém hmotném kroku svého těla. Všechny tyto podoby odbudu zde povzdechem: „A to jsi také Ty, Pane, který přicházíš a vtěluješ se. Je to podivuhodné. A nejdivnější na tom je, že nikdo z lidí o tom neví, přestože jsou na tom faktu nepřetržitě závislí všichni tvorové, nebesa i země!“

Všimnu si jen části jedné podoby této stopy, kterou považuji za nejužitečnější v tom celém komplexu stopování.

Ježíš Kristus nezačíná svou pouť po světě narozením Ježíše v Betlémě před dvěma tisíci léty. Sestupoval z výšin (rozuměj z úrovně nebe) postupně dávno před svou hmotnou existencí. Právě tak jsme my nesestupovali do hmoty přes hmotu, nýbrž jsme do ní vplouvali postupně, vrůstali jsme do ní. Stav dědičného hříchu je jednou, nynější fázi srůstu se hmotou. Zrození člověka je závislé na pohlavním aktu, a kdyby toto dědictví **nynějšího** původu zmizelo, zmizel by i **hmotný** člověk z této planety.

Bhagwan ví o člověku, který je, nejen o tom, který se jím stává, ale nemíní po této etapě své posluchače vést. Mám mu za zlé, že k tomu, aby obhájil svůj postup učení a vedení, považuje za účelné znevažovat asketické snahy všech dob i

*v hinduismu. Kdo za to může, že překonat dědičný hřích nelze podle Bhagwanova návrhu pěstováním pohlavních styků (obecně překonat hřích hříchem) až po zvířecost lidsky pojatou, nýbrž také askezí, i když tou velmi těžkopádně. Ta by měla být opravdu jen pomocným prostředkem, nevyhnutelným jen v některých fázích cesty a nepostradatelným v jiné podobě než v bezpohlavním životě, a to v podobě poslušnosti vyšších zákonů, jejichž zachování je nezbytnou stravou automatismu (2), asi tak jako nezbytným předpokladem uchování v chodu automatismu (1), živého lidského těla, je dech a potrava. Jednou z těch hlavních součástí pokrmu automatismu (2) je **nemuset** nic mít, tedy ani pohlavní styky. (Viztež opačné nabádání Bhagwanovo: „Mějte pohlavní styky“.) Strava chybně pojatá může být také vážným porušením hlavního zákona vyššího života.)*

Také říkám,
že nepřijdete do království božího,
pokud nezmizí sex.
Sex však zmizí jen tehdy,
když jste jej plně akceptovali,
nepotlačili, ale transformovali.

Náboženství využívalo uvedeného strachu
a tendence lidí být egoistickými
a vynalezla nespočetné techniky potlačování sexu.
Není příliš těžké sex potlačovat,
ale musí být za něj zaplacená vysoká daň.
Vaše veškerá energie je rozptýlena
bojem proti vám samotným
a váš celý život je promarněn.⁸⁸⁾

(Ad 88 - Boj proti sexu pouhými lidskými prostředky je naopak příliš těžký. Nepřál bych si ho podnikat po celý život lidskými prostředky. Promarnil bych opravdu, tak jak o tom ví Bhagwan, celý život zbytečným bojem. Sex bych nepřemohl i kdybych byl největším duševním silákem mezi siláky. Že jsem od svých sedmnácti let dokázal žít z náboženských důvodů potřebný počet let bez pohlavního života, za to vděčím nikoliv své síle a schopnosti, nýbrž poznání, které nebylo ze mně ani z knih nebo slyšeného slova.)

Sex je nejvitálnější energií -
a jak jsem řekl, jediná energie, kterou máte.
Nebojujte proti ní,
to je ztráta života a času -
přeměňte ji.

Jak se to udělá?
Jak se přemění?
Jak to můžeme udělat?

Když jste porozuměli strachu,
máte v ruce klíč.
Strach je zde, poněvadž cítíte,
že byste mohli ztratit kontrolu
a když jste už mimo kontrolu,
jste bezmocní.

Učím vás novému druhu kontroly:
kontrole pozorujícího Já.
Nikoliv kontrole manipulujícího rozumu,
nýbrž kontrole pozorujícího Já
a říkám vám,
že je to nejúčinnější kontrola vůbec.
Tento druh kontroly je tak přirozený,
že nemáte nikdy pocit, že kontrolujete.
Tato kontrola je spontánní
prostřednictvím nezúčastněného pozorování.

Mějte svůj sex,
ale buďte přitom jako nezúčastněný pozorovatel.
Jediné, nač si musí člověk vzpomenout, je:
Musím celý proces pochopit,
musím jej zcela prohlédnout,
musím zůstat pozorovatelem,
nesmím klesnout do podvědomí!
To je vše.

Buďte divocí, ale ne nevědomí.
Pak není nebezpečí v divokosti,
pak je divokost krásná.
Vskutku jen divoký člověk je krásný
a žena či muž, kteří nemohou být divokými
nemohou být krásní.
Čím divější, tím živější.
Pak jste jako divoký tygr
nebo divoký srnec v lese.

Problémem přitom je, nebýt nevědomým.
Ztratíte-li své vědomí,

jste pod vlivem sil podvědomí - sil karmy.
A všechno, co jste v minulosti učinili,
se jako karma nahromadí.

Tyto nahromaděné způsoby chování vás mohou
popadnout a zatlačit do určitých situací,
které jsou nebezpečné pro vás i ostatní.
Je-li pozorovatel všeho přítomen,
nemohou zmíněné způsoby chování z minulosti
vůbec uškodit.⁸⁹⁾

*(Ad 89 - Bhagwan měl také říci, že kdo neprošel školením u mistra jako on, nemohl v sobě vypěstovat pozorovatele Všeho, nýbrž jen pozorovatele něčeho, a to je pozorovatel falešný. Pozoruje jen proto, že mu někdo, třeba Bhagwan, doporučil, aby pozoroval. Je to podobná chyba, k jaké například nabádá Paul Brunton ve svém spisu Hledání Nadjá. Bhagwan zase klame svým stavem. Má pravdu jen pro svůj případ, zrovna jako Brunton. Dělal-li dva totéž, není to totéž. Školení, kterým prošel Bhagwan a kterým procházejí sadžakové u svých guruů, je ovšem specialitou Indie. Křesťanská Tradice je výslovně zakázala a potom svůj zákaz mnohokrát opakovala a přestupky proti němu přísně trestala. Proto v oblasti křesťanství oficiálně neexistuje. Je zde zastoupení na příklad hloubkou vnitřní modlitby a přijímáním svátostí. Napadne vás, jak mohl Bhagwan sám disponovat duchem pozorovatele, když nepozoroval, že radí špatně tím, když chce od vnitřně nepřipravených lidí, co dokáže jen vnitřně připravený? Na to je stejná odpověď jako na otázku, proč mohl **zasvěcený** extatik Šavel dát vraždit křesťany. A tuto odpověď jsem už podal jinde. Šavel si byl teprve po svém obrácení Kristem vědom toho, že se dopouštěl chyby. Pokud se týče jeho lidství, stal se od té chvíle pozorovatelem všeho na vyšší úrovni, než dřívějším pozorovatelem na úrovni pouhého extatika. A přece jen se dá vyčíst z jeho výroků v epištolách, že nebyl tím pozorovatelem pořád a že dokonce v něčem, co nebylo pro něho potřebné nebo v čem mu příliš překážela předběžná zkušenost židovsky zasvěceného a poučeného člověka, nikdy se pozorovatelem od Boha pocházejícím nestal. Příklad: Aby mohl pro své následovníky zdůvodnit, že není hoden ničeho z toho, čeho se mu milostí boží dostalo, přičítal milosti Boží i to, co bylo zákonité a nepatřilo do oblasti milosti (pokud tam nepatří vůbec všechno). Tím však na celá tisíciletí smazal a znemožnil křesťanům, kteří ho berou vážně a bez výhrad, správný pohled na milost. Pavlově omylu podlehl například i svatý Tomáš Akvinský, který si netroufal ani v nejmenším poopravit svatého Pavla. A tak mluvil jen o zákonitostech těch nejnižších stupňů duchovního vývoje a*

o vyšší stupně zákonitostí ani nezavádil, nýbrž zahrnul je do pojmu milosti. Tím mu zůstala mnohá fakta z Ježíšova života zapečetěna rouškou tajemství, například že učedníkům po tři roky nic nechybělo, neboť žili na vyšší úrovni zákonitostí, i když ne na nejvyšší. Téměř všechna tajemství, o kterých mluvil a která dodnes Církev učí, byla už dávno objasněna, například Ježíšovým životem, a už dva tisíce let nemusela být tajemstvími. Vidíte, co způsobila taková nepatrná mezera v pozorovatelství Pavlově. Opět však musím ospravedlnit svatého Tomáše Akvinského.

V době, kdy i on prohlédl, co bylo neúnosné pro epištoly svatého Pavla, už neměl v ruce svou Summu Theologiae a nesměl ji spálit nebo pozměnit. Jiní pak bez jeho zásahu (Valgomera) provedli konečnou úpravu jeho Summy, kterou převzali v poznámkách.)

Celá metoda,
celý proces být pozorovatelem
je procesem transformace sexuální energie.
Zůstaňte bdělými, vstupujete-li do sexu!

Pozorujte, co se neustále děje, pronikněte,
prohlédněte jej.
Nepropaste ani jeden okamžik, vězte,
co se neustále děje ve vašem těle,
ve vaší mysli, ve vašem vnitřním středisku energie.

Je vytvořen nový oběh.
Tělesná elektřina se pohybuje
po nových drahách, v kruhu.⁹⁰⁾
Nyní je tělesná elektřina
v jednotě s partnerem -
nyní je vytvořen hlubší oběh,
který můžete pociťovat.
Budete cítit, že jste se nyní stali
prostředkem vitálních životních energií.

(Ad 90 - I kdyby měl Bhagwan pravdu (ale on se mýlí, protože soudí podle sebe, u něhož některé síly probíhají opačně než u jeho posluchačů), jde jen o manipulaci s tou částí vědomí, která je podchycena sexuálním zaujetím. Sexuální akt je výslednicí pochodů vyvinutých teprve zde v pozemském životě zvířat a lidí. Je to stopa (1). Stopa (2) zůstává nevyužita a opuštěna.)

Bud'te bdělí.
Brzy budete pozorovat,

že čím bude silnější oběh,
tím více myšlenek od vás odpadne -
jak hnědé listy od stromu.
Myšlenky odpadávají
a vědomí je prázdnější a prázdnější.

Bud'te bdělí,
a pak uvidíte, že zde již ego není;
nemůžete již říkat „já“.
Něco se s vámi stalo, co je větší než vy -
ty a tvůj partner zanikli v této veliké energii.

Toto zaniknutí by se nemělo dít nevědomě,
jinak propasete nejdůležitější věc.
Pak je to krásný pohlavní akt,
ale ne transformace.
Je to pěkné a dobré; nic přitom není špatného -
ale není to transformace.
Jste-li nevědomí, pokračujete stále ve stejných kolejích.
Chcete stále prožít tentýž zážitek.
Zážitek je krásný, pokud právě probíhá -
ale stává se rutinou.
Pokaždé je po něm přání větší.
Pokaždé se pohybujete v ďábelském kruhu.
Nerostete; točíte se jen kolem sebe samých.

Tato rotace je špatná,
poněvadž potom není možný růst.

Pak je energie jednoduše promarněna.
Ačkoliv to byl pěkný zážitek,
energie se ztratila.

Bylo to již mnohokrát!
Stejně bylo již mnohokrát možné -
stejnou energií dosáhnout božské.
Toutéž energií je možná nejvyšší extáze -
a vy promarníte tuto energii v kratoučném zážitku.
Ponenáhlu se stane tento zážitek snadným;
stálým a stálým opakováním se vše stává nudným.
Ztratí-li se novost, přichází nuda.

Když však zůstanete bdělými,
nastane za prvé:

změna v energii těla,
za druhé:
odpadnou myšlenky z rozumu,
za třetí:
postřehnete, že odpadl pocit já v srdci.

Tyto tři věci musí být starostlivě střeženy.
Pokud bylo dosaženo třetího stupně,
stala se vaše sexuální energie meditativní energií.
Nyní se již nenalézáte v zajetí sexu.
Můžeš se svým milovaným ležet,
ale ty sám zde již nejsi -
jsi přetransformován do nového světa.

To je ono, o čem Šiva stále mluví
v Vigyan Bhairav Tantra (Vidžňána Bhairava Tantra)
a v jiných tantrických knihách.
Nepřestává o tomto jevu hovořit, -
že člověk je přeměněn;
že nastala proměna.
A ta nastává prostřednictvím poznání.

Když nadále setrváváte,
budete patřit k oněm tzv. „lidem“ -
povrchovým, uvnitř prázdným švindlérům;
loutkám, nehodnověrným, falešným.
Nevěříte-li v potlačování,
nýbrž věříte v neměřitelné hýření,
budete jako krásné zvíře - krásné,
krásnější než tzv. civilizovaný svět,
ale právě jako zvíře -
nikoliv bdělí,
nikoliv vědomí.
Pak si nejste vědomi možnosti růstu,
vývoje lidských schopností.

Když energii přeměníte, budete božskými.
A nezapomeňte, že jsou zapojeny obě strany,
když říkám božskými.
Divoké zvíře, s krásou vašeho úplného bytí je zapojeno.
Je zde -
divoké zvíře není odloženo či popřeno.
Je zde - obohaceno, neboť je bdělejší.
Všechna divokost je zde i celá krása nespoutanosti.

Všechno, co se snaží civilizace vytvořit je po ruce,
ale nikoliv vynuceno, nýbrž ve spontánnosti, bezděčné.

Je-li energie přeměna,
potkává se přirozenost s božstvím ve vás -
přirozenost se svou krásou
a Bůh v dokonalé milosti.

To je ono, čím je mudrc.
Je někým,
v němž se přirozenost setkává s božstvím,
v němž se stvořené setkává s tvůrcem,
v němž se tělo setkává s duší,
setkání něčeho, co je dole s něčím, co je nahoře.
Sjednocení země s nebem.

Lao-Tse říká:
Tato je,
když se nebe a země setkají.
To je sjednocení.

Nezúčastněné pozorování je základním kamenem,
ale je nesnadné být
nezúčastněným pozorovatelem při sexuálním aktu,
když se o to člověk také nepokouší při jiných životních situacích.
Pokoušejte se o to, jak je den dlouhý,
jinak si jen něco namlouváte.

Pokud nedovedete být nezúčastněným pozorovatelem,
když kráčíte po ulici,
nemůžete jím být ani při sexuálním aktu.

Nepokoušejte se sami sobě něco předurčovat.
Jednoduše kráčet po ulici - je tak prostý příklad -
ale neumíte-li přitom zůstat pozorovatelem, jste nevědomí!
Jak byste mohli být pak pozorní,
když se milujete?
Příklad je tak hluboký,
že zapadá až do podvědomí.

Jste nevědomými, když jdete po ulici.
Pokuste se jednou -
alespoň po několik sekund
být v situaci, že si sebe připomínáte.

Pokuste se o následující, když kráčíte ulicí:
Připomínám si, že jdu,
jdu,
jdu.....

Po několika sekundách jistě zapomenete;
přijde vám na mysl něco jiného,
a budete sledovat tuto novou myšlenku.
Úplně zapomenete
a najednou si připomenete: zapomněl jsem.

Když tak jednoduchý příklad jako je chůze
nelze vědomě uskutečnit,
je nesnadné udělat z aktu lásky meditaci.

Zkoušejte to nejprve s malými záležitostmi.
Pokoušejte se o to při jídle;
pokoušejte se o to při řeči;
pokoušejte se o to při poslouchání;
pokoušejte se všude.
Učiňte ze svých pokusů trvalé vnitřní kladivo;
uvědomte své tělo a ducha,
že se namáháte, abyste zůstali bdělými.

Jen tehdy bude i poznání v lásce jednoho dne možné.
A když se to přihodí,
dosáhli jste extaze, prvního vhledu do Božského.

Od tohoto okamžiku nebude již sex sexem
a dříve nebo později zcela zmizí.
Toto vymizení je Brahmačarya -
jste čistí.

Mniši v katolických kláštorech
nebo mniši, kteří následují tradiční džinismus
a rozličné jiné směry
jsou jenom podle jména v celibátu.
V jejich hlavách straší dál sex,
dokonce více než u vás.
Sex se stává záležitostí rozumu.
To je to nejhorší, co se může stát,
mění se v perversi.
Je perverzní, stále na sex myslet.
Soulož je přirozená.
Ale myslet na ni, stále mít s ní zapletenou hlavu,

to je perverze.

Tak zvaní mniši jsou perverzní bytosti;
ne proto, že jsou mnichy,
nýbrž proto, že zvolili cestu potlačování;
je to falešná cesta, která nikam nevede.

Ježíš, Mahavir nebo Buddha
jdou cestou pozorování, poznání.
Tak se uskutečňuje Brahmačarya.

Slovo Brahmačarya je velmi krásné.
Znamená: Způsob, jak si počínat božsky.

Neříká nic proti sexu,
není vůbec proti sexu.
Slovo říká jednoduše jen:
že je to způsob, jak jednat,
jak si počínat, jak se pohybovat božsky.

Když jste jednou dosáhli satori,
poznávající, osvícený okamžik,
který je možný i během pohlavního styku,
změní se celý váš život.
Začnete si počínat božsky.

Je to ono, co označujeme jako počínání boží.
Jak si počíná božské?
Prvořadě:
Je nezávislé;
je dokonale nezávislé.
Dává ti svou lásku -
ale nepotřebuje ji.
Dává ti ze své hojnosti -
má všeho moc;
ty mu jen ulehčuješ, když ji přijímáš -
ale ono toho nepotřebuje.

Bůh je stvořitel,
a když je sex přetransformovanou silou,
stává se váš život tvůrčím.
Sex je tvůrčí síla.
Okamžitě se vlévá do biologie -
tvoří nový život, rodí člověka.

Ale jestliže zde sex již není
a energie je přeměněna,
slévá se do nově stvořeného světa.
Pak se vám otvírají nové dimenze tvoření.

Ne, že bys začal malovat,
nebo psát básně nebo něco činit,
ne, to ne.
Může se to stát nebo také ne -
všechno, co děláte se stane tvůrčím aktem,
ať činíte cokoliv, stává se uměleckým.

Také Buddha, který nečinně sedí pod stromem Bodhi,
je tvůrčí.
Tak, jak tam sedí,
zcela jednoduše, způsob a přirozenost -
jak tam sedí, tvoří silové pole.
Síla vibruje kolem něho.

Před nedávnem bylo provedeno
mnoho výzkumů na egyptských pyramidách.
Vědci objevili
mnoho mysteriósních skutečností.
Jedním z těchto objevů je,
že pouhý tvar pyramid,
pouhý její tvar je něčím mysteriósním.
Vědci najednou poznali,
že nějaká mrtvola v jedné pyramidě
zůstala zachována bez užití chemikálií.
Samotný tvar pyramidy má onu zachovávající vlastnost.

Nato uvažoval jistý vědec v Německu takto:
Když tvar dokáže,
aby byla mrtvola automaticky zachována -
jenom prostřednictvím tvaru,
jenom prostřednictvím trojúhelníkového tvaru.....
Zabýval se s ním v souvislosti se svou čepelkou.
Zhotovil malou papírovou pyramidu
a vyzkoušel ji na opotřebované čepelce.
Po několika hodinách bylo možno čepelku znovu použít k holení.
Tvar pyramidy ji dodal zase ostrost.
Patentoval svůj objev.
Člověk může jedinou čepelku užívat celý život,
musí ji jen pokládat do pyramidy.

Nemusí dál vůbec nic dělat.
Pouhý tvar dodá čepelce vždy znovu novou ostrost.
Vždy znovu, vždy znovu.

Nyní, říkají vědci, že každý tvar
vytváří určité prostředí.

Buddha sedí pod stromem Bodhi.
Způsob, jak sedí, gesto,
neobyčejný zjev jeho bytí bez ega
tvoří dokola milióny zachvěvů.
I když Buddha sám odešel od tohoto stromu,
pokračuje chvění stále dál
a dotýká se jiných planet a hvězd.
Buddhovo zachvění je neustále tvůrčí,
zcela stejné, ve všem čeho se dotkne.
Splňuje pro vás svým chvěním sladké prohlédnutí.

Kdyby byla vaše sexuální energie přeměněna,
bude váš celý život tvůrčí -
nezávislý, volný, tvořivý.
Ačkoliv nebudete nic dělat,
bude vaše nečinnost tvůrčí.
Váš celý život vytvoří tolik krásného,
tolik dobrého, tolik pravdivého.

A nyní k pověsti:
Starý mnich, který říká mladšímu:
„To odporuje regulím;
ty ses neměl dívky dotýkat“ -
to neříká kvůli regulím.

Krásná dívka stále při západu slunce u řeky
a slunce rychle zapadalo,
dívka dostala strach.

Pak šel kolem onen starý mnich
ke svému klášteru.
Podíval se na dívku,
neboť je těžké pro mnicha nevšimnout si dívky,
aniž by se na ni podíval.
Je to zvlášť těžké pro mnicha,
neboť je posedlý myšlenkami na ženy;
tvrdě bojuje a je pevně přesvědčen,

že v ženách číhá nepřítel.

Člověk může přítele přehlédnout,
ale nemůže propást nepřitele -
musí ho prostě vidět.

Když jde člověk po ulici,
je nemožné, aby si nevšiml nepřitele.
Přátele lze minout,
aniž bychom vůbec upozorovali, že to jsou oni.
Ale nepřitele ne.
S nepřitelem chodí strach.

Krásná dívka zde stála sama;
nikdo nebyl nablízku.
Dívka chtěla pomoc -
řeku neznala a měla strach ji přejít.....

Starý muž se musel nutit,
aby své oči přimkl, aby své srdce uzavřel,
aby uzavřel své sexuální centrum -
neboť je to jediná ochrana proti tomuto nepříteli.

Musel běžet
a nutit se, aby se nepodíval nazpět.
Když se člověk něčemu vyhýbá, vidí právě to;
když se člověk křečovitě pokouší nevidět,
prohlédne si právě to.

Přebrodil řeku a nyní již nepozoroval řeku.
Byl na cestě ke klášteru,
ale nyní jej již klášter nezajímal -
veškerý zájem zůstal za ním.

Najednou si vzpomněl na svého kolegu,
na druhého, mladšího mnicha.
Byli na cestě jako žebrající mniši -
Ohlédl se -
a mladý mnich zde není,
mladý mnich nese dívku na svých bedrech!

Ted' musel být starý muž nesmírně žádostivý.
Bylo to ono, co sám chtěl učinit,
ale kvůli regulím to nemohl učinit.

Musel se pomstít.
Ušli mlčenlivě několik mil
a u vrat kláštera řekl najednou starý muž:
„To nebylo správné, že jsi porušil regule!“
Jeho mlčení nebylo správné.
Těch několik mil starý muž stále přemýšlel,
jak by se mohl pomstít,
jak by mohl mladého muže pokárat.
Byl celou cestu těmito myšlenkami posedlý,
neboť nic se neděje náhle -
rozum pracuje kontinuálně.
Dvě, tři míle
přemýšlel neustále, co by měl udělat,
a teprve nyní promluvil.

Nestalo se to náhle;
uvnitř byl proud myšlenek.
Řekl: „To nebylo správné, to odporuje regulím!“
Měl bych to hlásit opatovi,
představenému kláštera, mistrovi.
Tys porušil příkaz, základní zákon -
neboť žádný mnich nesmí přenášet dívky!
Neměl' s ji přenášet na svých bedrech!

Mladý mnich musel být překvapen a žasnout.
Přišlo to tak nečekaně.
Dívka zde již není, nikdo ji již nenese.
Vše patří již minulosti.

Po tři míle šli v dokonalém mlčení.
A mladý mnich řekne:
„Zanechal jsem dívku na druhém břehu řeky,
a ty ji ještě stále neseš?“

To je hluboké pochopení.
Člověk může nosit věci, které už vůbec nenese.
Může být obtížen věcmi, které vůbec nejsou.
Může se hroutit pod břemenem,
které vůbec neexistuje.

Starý mnich šel cestou sebezáporu;
mladý mnich je symbolem pokusu,
jak sebe přetransformovat.

Transformace přijímá ženu, muže, druhého.
Transformace se děje prostřednictvím druhého -
druhý má na ní podíl.

Zápor, odvetné opatření, zamítají druhého -
jsou proti druhému.
Druhý musí být zmařen.

Tato povídka je kouzelná.
Mladý mnich je cesta.
Nestaňte se starými mnichy, buďte noví.
Přijměte život takový, jaký je
a pokuste se být vědomými.

Mladý mnich musel být bdělý,
když nesl dívku na svých bedrech.
A jsi-li ty bdělý,
co může dívka činit?

Znám jednu malou anekdotu:
Jeden mnich opouští Buddhu,
odchází na cestu, aby zvěstoval poselství.
Ptá se Buddhy:
„Jak se mám chovat k ženám?“
Buddha odpovídá:
„Nedívej se na ně.“

To je nejjednodušší cesta -
uzavřete se prostě.
Nedívej se na ně - znamená - uzavři se,
zapomeň na jejich existenci.

Ale bohužel problém není tak jednoduchý.
Kdyby to bylo tak prosté,
mohli by se všichni uzavřít,
kteří vědí, jak se to dělá.
Ananda, jiný žák Buddhův, věděl,
že věc není tak snadná, jak se jevila Buddhovi.

Je to problém
když přicházíte ke mně s nějakým problémem,
připadá mně jeho řešení zcela jednoduché,
ale tím jsem vám nepomohl.

Ananda věděl, že Buddha lehce odpověděl:
Co je lehké pro Buddhu, není tak lehké pro vás.
Ptá se Buddha:
„Buddho, když se však dostaneme do situace,
ve které jsme donuceni se podívat,
co máme dělat?“

Buddha odpověděl:
„nedotýkejte se jí.“
Pohled je dotyk očima.
Člověk pohne zrakem a dotkne se.
Proto každá žena znervózní,
když na ni upíráš zrak déle než tři sekundy.
Tři sekundy je hranice, co je dovoleno.
To je dovoleno, neboť v denním životě
se musíme na sebe navzájem dívat.
Ale více než tři sekundy činí ženu nervózní,
poněvadž se jí dotýkáš.
Tehdy užíváš svých očí jako rukou.

Proto říká Buddha: „nedotýkejte se jí.“
Ale Ananda byl neústupný.
Vykonal mnoho pro veškeré lidstvo,
poněvadž byl tak neústupný.

Zeptal se dále:
„Někdy však přijde situace,
ve které se člověk musí dotknout ženy -
když je nemocná nebo spadne na ulici
a nikdo široko daleko nemůže pomoci.
Je-li situace taková, co máme potom dělat?“

Buddha se usmál a řekl:
„Pak buďte bdělí.“

Poslední, co Buddha řekl, je první, prvořadé.
Zavřít oči - nepomůže.
Nedotýkat se - nepomůže.
Člověk se může ve fantaziích dotýkat a vidět,
co vidět chce.
Člověk nepotřebuje bezpodmínečně skutečnou ženu,
nebo skutečného muže.
Může jen zavřít oči -
a pak již má svět domnělých žen a mužů.

Může se dívat i dotýkat.
S konečnou platností pomáhá jen jediné.
Buďte bdělí!

Ten starý mnich neznal dobře celou pověst
o těchto třech Buddhových odpovědích.
Znal jenom prvé dvě.
Mladý mnich pochopil věc -
buď bdělý!

I v něm mohla žádost stoupat,
když se k dívce blížil.
Ale byl si této skutečnosti vědom.
Dívka není problém.
Jak by mohla být dívka tvým problémem,
je sama svým problémem, ne tvým.
Žádost stoupá v tobě.

Přání po druhém pohlaví je problémem.
Dívka s tím nemá vůbec co činit.
Každá žena, každá dívka by to měla právě tak dělat.
Žena je jen souvztažným bodem.
Při pohledu na dívku stoupá přání vysoko.

Být bdělým znamená,
být si vědom tohoto přání,
mít jasno o tom,
že tato zvědavost ve mně vysoko vystoupila.

Nyní člověk volí cestu potlačování,
začne přání potlačovat.
Zavře obě oči a utíká
od předmětu svého přání.
To je metoda útěku od věci.
Ale kam má člověk utéci.
Utíká někam sám před sebou.

Člověk může před ženou,
která stojí na břehu řeky, uprchnout.
Nikoliv však před samotným přáním,
které v něm samotném stoupá.
Kamkoliv se pohneš, přání je již zde.
Buďte si vědomi, že ve vás vystoupilo přání!

Když vás prosí žena o pomoc, pomozte jí!
A když řekne: „Bojím se, že nepřejdou řeku,
prosím, přenes mě na svých bedrech“ -
pak ji přeneste.

Dává ti zlatou možnost zůstat bdělým.
Buď jí vděčný a buď bdělý.
Pociťuj, co v tobě stoupá;
pociťuj, co se v tobě děje.
Neseš dívku -
a co se děje?
Jsi-li bdělý, pak to není žena -
jen nějaká váha na tvých bedrech.
To je vše.
Přestaneš-li být bdělý, žena je zde,
pak je vším, co si tvá fantazie představuje:
mája, iluze.
Obě možnosti jsou otevřeny,
když nesete dívku na svých bedrech.

Ztratíte-li bdělost,
jen na jediný okamžik,
spadne na vaše bedra mája.
Je-li člověk bdělý, nese nějakou zátěž,
to je vše.

Tento mladý muž, který přešel řeku,
prošel velkou vnitřní disciplínou.

Nevyhýbal se situaci,
do které byl životem tváří v tvář postaven,
nevyhýbal se životu,
nýbrž prošel jím s bdělým vědomím.
Mnohokrát na to mohl úplně zapomenout.
A pak zde byla celá iluze i mája.
Mnohokrát se znovu stával vědomým -
a temnota zmizela.

Je to nádherný zážitek
chodit s touto bdělostí.
Mnich postavil dívku na druhém břehu
a ubíral se cestou ke svému klášteru
stále ještě bdělý a plně vědomý.
Už nehraje žádnou úlohu, zda tu žena je, či není -

jen vzpomínka může následovat.
Nemůže již zažívat přítomnost ženy,
její dotyky, vždyť řeku již přešli -
mohl by však vše prožívat ve své vzpomínce.

Ale zůstal bdělým.
Mlčel.
Jeho mlčení bylo pravé.
Pravé mlčení přichází jen prostřednictvím bdělosti.

Proto řekl:
„Dívku jsem nechal tam u řeky.
Již ji nenesu,
ale ty ji ještě stále neseš?“

V mysli starého muže procházely věci dál.
A nic nedělal,
ani jednou se dívky nedotkl.

Proto nejde o provedený čin -
jde o tvé stanovisko a o to,
jak tvá fantazie pracuje.

Buď bdělý a ponenáhlu se energie přemění.
Staré zemře a nové se zrodí.⁹¹⁾

(Ad 91 - Co říká Bhagwan o přání a chtíči, je pravda, ale způsob použití této pravdy je chybný. Indové kapitulují před pohlavním chtěním, a všechno, k čemu nabádá Bhagwan své posluchače a posluchačky není ničím jiným, než návodem ke kapitulaci, jenže s mylným přesvědčením, že něco bylo zvládnuto stavem bdělosti.

Bhagwan dobře ví, že z bdělosti vědomí se nesmí na cestě k Bohu slevit, ale měl by si uvědomit, že bdělost je právě nejvíce ohrožena pohlavním chtíčem a pak jeho dovršením v pohlavním aktu. Není pochyby, že o tom ví, mezi řádkami to prozrazuje, ale má před sebou mladé lidi, kteří se už dávno před příchodem do ašramu rozběhli svým pohlavním životem. Odradil by je od sebe, kdyby jim hlásal něco jiného než volnou lásku. Stačí překonat počáteční strach, který nemá nic společného se strachem při přechodu do vyšší úrovně vědomí. Strach u těchto lidí vzniká z překročení všech principů konvenční mravnosti, kterým je učila lidská společnost z důvodů sebezáchovy této společnosti, nikoliv z důvodů náboženských. Vždyť se už děly pokusy s odstraněním společenských konvencí všude tam, kde náboženství přestalo mít váhu nebo kde si je přáli překonat. A dosud se

vždycky přišlo na to, že by takové uvolnění způsobilo úplnou anarchii v oblasti právních poměrů, v mezilidských vztazích, a proto se muselo přejít zase k rodinnému zřízení, právě jako v Indii. Tam však vedle instituce rodiny existuje také institucionalizovaná prostituce. Pokusy, o kterých mluví Bhagwan, se prováděly také v Indii a vedli je nesmírně zasvěcení mužové. Nikdo z nich neuspěl. Všichni přivedli vedené do velkých nesnází. Staré sice zemřelo, ale nové se nezrodilo, protože zemřelo jen to, co se dá nazvat konvencí, nikoliv to, co se dá nazvat jástvím. Pouze se „já“ pustilo ze řetězu, z mezí únosných jak pro jednotlivce, tak pro společnost. Zemřel například stud, kterému se dítě teprve učí jako ochrannému prostředku k zachování rodu, rodové příslušnosti.

Bhagwan má pravdu v tom smyslu, že fantazie člověku předstírá či předvádí něco, co se vždycky ukáže být přehnané a nepravdivé. Teprve když člověk uskuteční, k čemu ho fantazie pudí, je rozčarován. Napadá vás, že představivost zde byla pouhým křídlem touhy, prostředkem, jímž má být člověk donesen rychleji tam, kam ho chce jeho zvířecí přirozenost dovést. Ptačí samička podlehne krásnému zbarvení samce a u lidí tomu bývá opačně. Mně se pochopitelně jako muži více líbí ženy, to je pouze přirozené, nic vznešenějšího v tom není. Ptal jsem se žen, jak je to možné, že se jim líbí ohroublá podoba mužů víc než dětská podoba žen. Je to podvědomé očekávání mužné síly, jejímž je mužný tvar výrazem. Zase jen představa. A podobně je tomu u mužů. Vypočítavost přírody, jinak se to nedá nazvat. Tato vypočítavost přírody je jednou ze zákonitostí, které vládou na hmotné úrovni za tím účelem, aby například na ní udržely život a s ním i vývoj v rámci úrovně, nikoliv nad ní nebo za ní. Každá zákonitost na kterékoliv úrovni si počíná (působí) slepě. Má jediný smysl udržovat existenci na své úrovni. Za tuto zákonitost nemůžeme, ale můžeme se přesvědčit, že přestane být překážkou vstupu na jinou úroveň teprve tehdy, když:

1. jsme si vědomi toho, že je naším věznitelem na úrovni, na které jsme (to by jakž takž Bhagwan dokázal vysvětlit);
2. když se naučíme využívat sil, které potřebuje ke své funkci, k oživení funkcí vyšších zákonitostí. Pak ovšem ji nesmíme promrhat k tomu účelu, ke kterému je určena na své úrovni.

Použiji také obrazu, kterým mi přispěla na pomoc manželka, která neví, co právě píše. Dnes ráno, kdy dům ještě spal (12. 7. 1981) se probudila dříve a vešla do místnosti, kde spisuji a v noci spím. Zdál se jí tento sen: Jeli jsme spolu na plzeňské předměstí Bory. Trasa nevypadala jako ve skutečnosti, ale manželka přesto věděla, že jedeme na Bory. Vtom po pravé straně dráhy uviděla krásný velký přístřešek, možná tak velký jako městský dům, s volnou stěnou směrem k tramvaji, takže do přístřešku bylo vidět. Tam stála krásná

socha Panny Marie v nadživotní velikosti. Manželka se divila, že ji tam dosud nikdy neviděla a přemýšlela, zda tam byla také dříve, či zda ji tam teprve postavili. Konec snu.

Tak je tomu s lidským životem na naší hmotné úrovni. Jedeme-li svou cestou, kam se chceme dostat (podvolujeme-li se své fantazii a svým představám a cílům) a nedíváme-li se kolem, neuvědomíme si, že i při světských cestách jsou ostatní úrovně obsaženy. Nejsou naší úrovni v cestě, jsou jen u cesty, jako Panna Maria ve výklenku. K tomu, abychom zřeli tuto pomoc, nestačí bdělost zaměřená k úrovni, na které jsme (na cestu na Bory), nýbrž k tomu je zapotřebí určitého pozastavení a odstupu od cesty na naší úrovni. Bez něho bychom vůbec nic vyššího neobjevili. (Ovšem v případě manželky Bory jsou ještě dalším symbolem, na který si ve snu ani po něm nevzpomněla.

Na Borech je v Plzni nemocnice, kde byla operována a kam se chodí léčit. Při této cestě stojí konkrétní pomoc Panny Marie - nesmrtelné duše - a je patrna jen tehdy, když se nejezdíme jen léčit ze svých neduhů, nýbrž když obracíme zřetel k ní. To je velmi důležitá okolnost zvláště při překonávání vášní, ba není jiné pomoci než odtamtud, jak jsem možná popsal v UŽ v části o setkání v galerii Borghiů v Římě.)

Bhagwan radí: jen jedte, jedte; říká tím: buďte přirození, jen přirození. Pak ale neuvidíte Pannu Marii ve výklenku u **cesty**, třebaže ten výklenek i ona jsou větší (mocnější) než to lidské, čemu člověk jinak bez pomoci podléhá nebo se tomu věnuje.

Jaký druh bdělosti je ten, ke kterému navádí Bhagwan? Zvířata, která jsou jinak velmi ostražitá, když se začnou věnovat svému pohlavnímu soužití, ztrácejí veškerou ostražitosť a snadno se dají polapit. Soustředují se pouze na pohlavní akt nebo na jeho přípravu. Tak jich mnoho přichází o život, neboť nedbají toho, nač jindy pečlivě dávají pozor. Jde jim o dovršení orgasmu, o nic více, a proto musejí promarnit chvíli vrcholného vzepětí organismu. Jsou jen blažení, nic více. Ani lidské zvíře se nedovede vzdát vrcholícího okamžiku blaženosti, nýbrž jej zažívá pro sebe a tím jej promrhává pro vyšší úroveň. Kdepak by vidělo výklenek s Pannou Marií při cestě. Vždyť jen jde za svým cílem.

Rozeznávejme objektivní zákonitost, která je tu i bez nás, a subjektivní využití zákonitosti, která se nedá uskutečnit bez nás. Zákonitosti, která panuje v živé hmotě, lze použít dvojím způsobem, a protože zákonitost je slepá, záleží čistě na nás, co s ní učiníme:

1. zdali s ní budeme setrvávat na úrovni, pro kterou slouží (pojedeme na Bory její trakční silou, tramvají),

2. nebo zda ji zbavíme její slepé moci, tím že jí odebereme její tažnou sílu a použijeme ji jinde pro oživení jiné zákonitosti (která jinak u naší cesty nebyla pro nás postřehnutelná.)

Bhagwan, aniž chce, radí: Zůstaň tam, kde jsi. Ježíš, který ví, co chce, radí: následuj mne, to jest: nezůstávej tam, kde jsi. Neradí utíkat od lidí nebo od svých úkolů, nýbrž jen před vládychtivostí neosvíceného rozumu (před Herodesem), nebo vyjímečně ponechávat „já“ bez potravy, abychom je oslabené mohli snáze napadnout a přemoci (viz odchod Ježíšův na poušť a boj se Satanem).

Transformovat sílu, která vstupuje do člověka, lze jen dvojitým způsobem:

1. používat ji ke vnímání a zakoušení tohoto pozemského světa, ať už k funkcím bezděčným, samovolným (dech, tlukot srdce, pohyb střev, život buněk v těle a podobně) nebo chtěným (záměrné smyslové vnímání, sem patří smyslové požitky všeho druhu, tělesná bolest a podobné.) Člověk tímto transformováním universální síly oživuje automatismus (1) a je mrtev v duchovní oblasti; neoživuje automatismus (2). Jednou z hlavních překážek je upotřebování této síly pro funkci automatismu (1), tedy i pohlavní vyžívání, které představuje jakési upotřebování navíc. Řeknu to názorněji: Upře-li člověk svou pozornost dost silně na Boha, odebere zmíněnou universální sílu z průchodů, kterými proudila do smyslů a do rozumu (do produkce změn myslícího principu), ale nesníží tím stav vědomí. Lidský organismus je zařízen tak, že tento výběr se dá uskutečnit. Dá se hledat království boží především, jak navrhoval Ježíš. Proč tato stopa (2) je tak těžko zjištělná, že musí přijít sám Ježíš - vtělený Bůh, aby ji mohli lidé najít a jít po ní až na vrchol lidských možností? Odpověď je naznačena ve snu, který jsem uvedl. Cesta tramvají symbolizuje automatismus (1) v provozu, automatismus, který funguje samovolně (symbol elektrické trakce) a jednou oživený nese člověka po kolejích ne vedle nich, ani nemůže jinak. Kde nejsou koleje, tam člověka nenese. To je princip kterékoliv úrovně vědomí. Člověk na vyšší úrovni než hmotného vnímání upadá do extaze, za které nevnímá pozemský svět. Ukázali jsme si už jinde, že Ježíš obchází tuto extatickou fázi vývoje, ukazuje, že má mít povahu jen přechodovou. (Bhagwan upozorňuje na nejzaběhanější a nejfrekventovanější trasu automatismu (1) a zdržuje člověka na ní předpokládaje, že je to sjednocování lidské osobnosti, tak nutné pro další pokrok! (Člověk se pohybuje v mezích zákonitostí pozemského života a nemůže se setkat s ničím jiným než s prvky této zákonitosti. Nepotřebuje ani víry v Boha. Místo ní staví víru v jedinečnost tohoto světa. Nemůže proto ani za svou nevěru. Zákonitost vyšší se všemi důkazy o své existenci nestojí této trase v cestě (nestojí na kolejích tramvaje), nestaví se proti pozemské zákonitosti. Opravdu platí Ježíšova slova: „Mé království není z tohoto světa.“ Proto ve zmíněném inspirovaném snu stála Panna Maria vpravo od kolejí. Je zde velmi jasně naznačeno, jak nižší pozemská zákonitost souvisí s vyšší, duchovní. Vědomé spojení s ní se navazuje pozorností, která není

upřena jen na koleje. Kdyby byl chtěl Bhagwan definovat účinnou bdělost, byl by musel říci, že běžná bdělost nevede za pouhé poznávání pozemských věcí. Kdybych zde měl vysvětlit, o jakou pozornost a bdělost jde, musel bych použít Ježíšova podobenství o pannách čekajících na ženicha a vysvětlit je. A to jsem učinil v jiném spise.)

Sedmé ráno - 16. května 1974

Bhagwane,

prosím, mohl bys nám něco říci o našich žijících partnerech, našich manželkách, manželech a milovaných.

Zda máme s partnerem dál žít
a zda bychom se měli ze svého vztahu vymanit,
když je pro nás beznadějný - nebo zcela zanikl.

A jsou přece vztahy ovlivněny
dřívějším životem?

Vztah je mystérium života
a pokud existuje mezi dvěma lidmi,
je na obou závislý.

Když se setkají dva lidé,
je stvořen nový svět.

Vzájemným setkáním je prostě
stvořen nový jev,
něco, co zde před tím nebylo,
něco, co nikdy předtím nebylo.
A právě prostřednictvím tohoto nového jevu
jsou oba lidé přeměnění a přetransformováni.

Bez vztahů jste jen věcí pro sebe,⁹²⁾

ale jakmile vznikly vztahy,
děje se něco jiného.
Přihodilo se něco nového.

(Ad 92 - Vzpomeňte si, jak na začátku spisu měl Bhagwan posluchače k tomu, aby se zřekli všech vztahů. Po několika dnech káže něco jiného. To je ukázka faktického rozporu, který se nevyskytuje ani v Zenu, ani u Ježíše.)

Když se žena zamiluje,
není již tou samou ženou.
Muž, který se stane otcem,
již není stejným mužem.

A když se narodí dítě,
zapomínáme úplně na důležitý bod -
že se v tomtéž okamžiku zrodila i matka.
Předtím neexistovala.
Žena byla, ale matka ne.
Matka je něco absolutně nového.

Navazujete na vztahy
a opačně svazují vztahy také vás.
Dva lidé se potkají.
To znamená dva světy se potkají.
To není jednoduchá záležitost.
Je to komplikované. To nejkomplikovanější, co je.

Každý člověk je svým vlastním světem -
složitým zázrakem,
s dlouhou minulostí
a věčnou budoucností.⁹³⁾

(Ad 93 - Tato nedokonalost výpovědi je způsobena nedokonalou znalostí stopy (2). Všichni od Boha (z věčnosti) pocházíme a k Bohu se vracíme. Křesťanská tradice mluví ještě nedokonaleji, když tvrdí, že vznikáme v okamžiku narození a že věčnost naší duše jde jen jedním směrem, do budoucnosti. Bhagwan se nad tuto nedokonalost pozdvihuje jen zcela nepatrně tím, že věří na převtělování, jen pomocí sledování stopy (1), nikoliv pomocí sledování stopy (2).)

Na začátku se potkají jen dva povrchy.

Když jsou vztahy intimnější,
když člověk do nich vrůstá více a hlouběji,
pak se ponenáhlu setkávají i centra.
A setkají-li se dvě centra, nazýváme to láska.

Potkají-li se periferie,
je to známost.
Člověk se dotýká druhého zvenčí,
jen z okraje svého bytí.
Často je známost zaměňována za lásku.
To je však váš omyl;
známost není láska.

Láska existuje jen velmi zřídka.
Aby se s ní člověk ve svém centru setkal,
musí projít svou vlastní vnitřní revolucí.
Neboť pokud by se chtěl s někým ve svém centru setkat,
musí také dovolit druhému, aby jeho centrum dosáhl.
Musíte být citliví,
dokonale zranitelní,
absolutně zranitelní a otevření.

Je to odvaha.
Je to nebezpečné riziko
dovolit někomu, aby se dotýkal samotného centra.
Člověk nemůže vědět, co s ním druhý udělá, když najednou všechna
svá tajemství vydal všanc, když skryté vyšlo na světlo.
Když je člověk úplně kompromitován,
nikdy neví, co by mohl druhý učinit.

Máme známost
a myslíme, že jde o lásku.
Vnější bytosti se potkají
a my se domníváme, že jsme se setkali.
Nejste jen vnější bytosti.
Vnější bytost je tam, když vy přestáváte být;
je jenom plotem kolem vás.
To nejste vy.
Vnější bytost je místo, kde vy přestáváte
být a začíná svět.
Samotní manželé, kteří spolu mnoho roků žili,
mohou případně být jen známými.
Možná, že se vůbec navzájem nepoznali.

A čím déle člověk s někým žije pohromadě,
tím více zapomíná,
že centrum zůstalo neznámé.

První, čemu se musí porozumět je,
že nesmí být známost zaměňována za lásku.
Můžete mít sexuální vztahy,
můžete společně spávat,
ale sex je rovněž povrchní.

Když se nesejdou obě centra,
je sex jen setkáním dvou těl.
A tělesné setkání není VAŠE setkání.
Sex zůstává také známostí -
sice tělesnou, ale přece jenom známostí.

Člověk může někoho vpustit do svého centra,
jen nemá-li strach.
Proto vám říkám,
jsou dva způsoby života:
jeden je orientován strachem,
druhý je orientován láskou.

Strachem orientovaná životní úroveň
nemůže nikdy vést k hlubokým vztahům.
Máte stále strach
a nemůžete druhému dovolit,
aby pronikl do vašeho středu.
Dovolujete druhému
proniknout jen do jistého bodu -
a pak přijde zeď, kde všechno končí.

Láskou orientovaný člověk je zbožný člověk.
Nemá strach z budoucnosti,
nebojí se následků.
Žije Nyní a Zde.

Říká to Krišna Ardžunovi v Bhagavadgítě:
„Nestarej se o následky!“
To je ta strachem orientovaná mysl.
Nemysli na to, co by se mohlo stát,
buď jednoduše Zde a jedne totálně.
Nekalkuluj.
Strachem orientovaná mysl se stále chrání,

dělá plány, upravuje, zajišťuje se
a promarňuje tím celý svůj život.

Slyšel jsem jednou o starém mnichu - Zen,
který ležel na své smrtelné posteli.
Přišel jeho poslední den
a sdělil svým žákům, že by měl dnešní večer zemřít.

Byl velmi milován
a všichni jeho stoupenci, žáci a přátelé přicházeli.
Z dálky i blízka se shromáždili lidé.
Jeden z jeho starých žáků běžel na tržiště,
když slyšel, že by měl jeho mistr zemřít.

Někdo se ptal: „Proč jdeš na trh,
když mistr ve své chýši leží a umírá?“

Starý žák řekl:
„Vím, že můj mistr má zvlášť rád jeden speciální koláč,
chci tam jít a onen koláč koupit.“

Nebylo lehké koláč sehnat,
neboť již dlouho nebyl v módě,
ale nějak se mu to přece podařilo ještě
před večerem a běžel s koláčem k chýši.

Všichni si již dělali starosti.
Zdálo se, jakoby mistr na něho čekal.
Otvíral své oči znovu a znovu,
aby se podíval a pak je zase zavřel.

Pak přišel žák.
Mistr řekl: „Aha, tady jsi! Kde je koláč?“
Žák vytáhl koláč.
Byl velmi šťastný,
že se po něm mistr ptal.

Umírajíc, vzal mistr koláč do své ruky,
nechvěla se.
Byl již velmi starý,
ale jeho ruka se nechvěla.

Někdo se otázel.
„Jsi tak starý a stojíš na prahu smrti,

brzy nastane tvůj poslední výdech,
ale tvá ruka se vůbec nechvěje.....“

Mistr řekl:

„Nechvěje se, poněvadž nemám strach.
Mé tělo zestárla,
ale já jsem stále mladý a zůstanu mladý,
i když tělo zemře.“

Pak se zakousl a začal jíst koláč.

Kdosi se zeptal:

„Mistře, jaké je tvé poslední poselství?
Brzy nás již opustíš.....
Na co bychom neměli zapomínat?“

Mistr se usmál a řekl:

„Ach, ten koláč je dobrý!“

Takový je člověk, který žije Nyní a Zde.⁹⁴⁾

Ach, ten koláč je dobrý!

Sama smrt nehraje roli.

Nejposlednější okamžik je bez významu.

V tomto okamžiku je koláč dobrý.

Když v momentu,

v tomto momentu,

v této přítomnosti dovedete plně žít,

jen pak můžete milovat.⁹⁵⁾

(Ad 94 - Obraz ze života umírajícího mistra Zenu. Je to trochu jiný pohled, než jaký nám poskytuje karma jóga. Ta nám říká, že všechno, co nás poutá (dobrý koláč), způsobuje karmu a konec konců způsobuje další zrození. Mám o tom zkušenost s nevyléčitelným zraněním levé ruky, se kterým se dotyčný člověk nesmířil ani v okamžiku smrti. V dalším životě záhy po narození (mezi prvním a druhým rokem života, než mohl ustavit plný pocit jáství) se objevila závada (způsobená infekcí, tedy zdánlivě příčinou přicházející zvnějška) a chtělo se na něm, aby se se zmrzačením vyrovnal dříve, než umře. Člověk, který v minulém životě zemřel a nedokázal se vyrovnat s tělesnou závadou, přinesl si ji do dalšího života. Potud má pravdu karma jóga. Ale pozor! Starý (rozuměj zkušený) žák umírajícího mistra Zenu nesháněl oblíbený koláč mistrův jen proto, aby mu udělal radost, nýbrž aby mu snadným způsobem umožnil žít v okamžiku smrti jen v přítomnosti, neboť jen život v přítomnosti osvobozuje od času a prostoru, od smrti, zrození,

převtělování. Je-li navozen aspoň nebo znovu v okamžiku smrti, vede k osvobození duše. O tom ten žák mistrův dobře věděl. Kdyby byl mistr myslel na dobrý koláč, byl by se upínal na vzpomínku, na minulost, a tato vzpomínka (minulost) by mu překážela v dosažení svobody, byla by ho přidržela v čase. Ve vyprávění však chybí jeden důležitý moment, který - patrně záměrně - pomíjí i Bhagwan, aby mohl podat výklad přijatelný i pro duchovně nezkušené posluchače. Umírající mistr Zenu už dávno před svou smrtí dokázal (aspoň jednou) plně prožívat přítomnost bez vzpomínky na minulost, bez snění nebo bez plánování budoucnosti. Jeho žák se snažil mu zjednat znovu podmínky k tomu, aby v okamžiku smrti prožíval plně přítomnost. K tomu skvěle posloužil dobrý koláč. A teď k Bhagwanovu snad nechtěnému zneužití tohoto příkladu:

Ad 95 - V orgasmu pohlavního aktu sice člověk žije jen v přítomnosti, ale i tam se dá žít na různé úrovni, která závisí:

1. na pohnutce, jež vedla k tak intenzivnímu prožívání přítomnosti,
2. na duchovní zkušenosti s prožíváním přítomnosti, která předcházela orgasmu. A tato zkušenost nutně chybí u Bhagwanových posluchačů a u všech lidí, kteří neznají jiného dokonalejšího prožívání přítomnosti než pochutnávání si na koláči. Kdyby byl mistr Zenu neměl za sebou zkušenost prožití přítomnosti daleko intenzivnějším a dokonalejším způsobem, než jak ji zažíval při pojídání dobrého koláče, nebyl by ho koláč dopravil na poloviční cestu k onomu intenzivnímu prožívání přítomnosti, které v okamžiku prožívání osvobozuje lidskou duši, ale ne později, když člověk z této extaze vyjde.

Člověk, prošlý duchovní přítomností, může jakoukoliv činností, kterou je schopen intenzivně prožívat, znovu se přiblížit k osvobozující duchovní přítomnosti, řečeno nábožensky, k vědomí nesmrtelné podstaty, k vědomí existence Boha. Může mu v tomto smyslu posloužit i pohlavní akt. Jiného člověka však odvádí jen k sobě, je to cesta od sebe k sobě, a to je návrat do vědomí času a prostoru. Jak tomu rozumět? Činnost, které se člověk věnuje s veškerou pozorností a zaujatostí, odvádí člověka od něho, pokud si člověk nepřeje od činnosti sebeuspokojení nebo odměnu, **kterou jako odměnu hodnotí**, odchází člověk od činnosti k sobě. Převeďte si sami tento obecný princip na pohlavní akt nebo na kteroukoliv činnost, kterou konáte se zaujetím. Myslím, že je vám jasné, proč právě pohlavní akt je běžnému člověku nejméně vhodný pro odstup od svého já.

Nicméně, doporučoval bych vám, abyste si svou činnost prověřili podobenstvím o hřívnách, aspoň do té hloubky vysvětleným, jak jsem učinil ve svých spisech na několika místech.

Dovést žít v přítomnosti nezávisí jen na člověku a jeho vůli. Je to umění závislé na stavu trpnosti, jehož hloubka je zase závislá na míře

sebeovládání. Nicnečinění při plné činnosti, k jakému vedl Ježíš své učedníky po tři roky, je také dáno jednou mírou trpnosti, a my víme, že ne největší, jak vyšlo najevo při Ježíšově smrti.)

Láska je vzácná květina.

Objeví se jen ojediněle tu a tam.

Miliony lidí žijí v mylné představě,
že milují.

Věří, že milují, ale je to jen víra.

Láska je vzácný květ.

někdy se objeví.

Je vzácná, neboť může vzniknout jen tehdy,
není-li zde strach -.

To znamená, že láska může vzniknout
jen u hluboce duchovních, zbožných lidí.

Sex může mít každý.

Lásku však ne.

Nemáš-li strach, není co skrývat.

Pak můžete být otevření,

pak mohou padnout všechny hranice,

pak můžete druhého pozvat

a setkat se s ním v nejhlubším nitru.

A nezapomeňte,

jestliže někomu dovolíte, aby do vás hluboce pronikl,

dovolí také druhý vám, abyste pronikli do něho.

Když necháš někoho hluboce do sebe vstoupit, tvoříš důvěru.

Nemáš-li sám strach,

nebude ani druhý bázlivý.

Ve vaší lásce je stále strach.

Manžel má strach před manželkou.

Manželka má strach před manželem.

Milující mají stále strach.⁹⁶⁾

Pak to ale není láska.

Pak je to jen dohoda mezi dvěma bázlivými lidmi,

kteří jsou na sobě závislí a bojují spolu

a spolu navzájem se využívají,

manipulují,

dominují,

kontrolují se,

berou si majetek.

To však není láska.

(Ad 96 - Není přece pravda, že by manžel měl strach před manželkou a naopak. Není pravda, že tito milující mají stále strach. Naopak, milující, za kterými stojí společenské zřízení, které toho času má ve většině případů nahradit svátost manželství, nemají strach před sebou. Jen volně se milující v Bhagwanově ašramu mají před sebou strach. Je to strach před společenskými sankcemi. Jen volnou láskou spojeným lidem může Bhagwan vnuknout myšlenku, že mají beze strachu pokračovat ve svých vztazích. Kdyby se před něj dostavili dva milující manželé, vysmáli by se mu, neboť by ihned prohlédli jeho lest.)

Když víte, že milujete,
pak se již nepotřebujete modlit nebo meditovat,
pak nepotřebujete chrám ani kostel;
plně rozumíte Bohu, umíte-li milovat.

Neboť prostřednictvím lásky je vše ve vás -
meditace, modlitba i Bůh.
Vše je ve vás.
To mínil Ježíš, když řekl:
„Bůh je láska.“⁽⁹⁷⁾

(Ad 97 - Lze snadno zjistit i z pouhé četby evangelií, že jde o násilně vytrženou pravdu z celého kontextu a že nic podobného Ježíš neřekl. Z čeho může Bhagwan velmi volně usuzovat, že to Ježíš řekl, když měl své učedníky k tomu, aby se modlili a byli svědky toho, jakou má moc od Otce, a jakou oni mají moc od téhož prostřednictvím Ježíšovým? Mohl to usoudit z Ježíšova výroku o tom, že Židé se jednou budou modlit v duchu a v pravdě a nebudou závislí na nějakém chrámu, který bude mezitím zbořen. Užil-li Ježíš přesto slova „modlit se“, mohl jen použít srozumitelného výrazu pro lidi, kteří věděli, co je to modlit se a co je kladným důsledkem modlitby - vyslyšení nebo vnitřní uspokojení z vykonané povinnosti vůči Bohu. Nemusel však, proto tímto výrazem mínit modlitbu jakou lidé znají. Dá se vyčíst z jeho počínání, že se modlil svým stavem poznání. Věděl, kde může a má zasáhnout a kde nikoliv. O čem věděl, že může učinit, tam potom konal i něco, co dodnes nazýváme z nevědomosti zázrakem. Jestliže například Bhagwan dokáže zažívat stav, ve kterém není závislý na času a prostoru, „ocitne se“ tím se svým vědomím za časem a za prostorem a může se s ním vynořit, probourat kamkoliv do času a prostoru. Někteří Indové, jako například Yesudian, mi to dokázali. Potřeboval k tomu jen vhodný protiobjekt v času a v prostoru, a tím jsem byl například já, a za dob Ježíšových člověk, který mu uvěřil. Nemusí to být

na straně obyčejného smrtelníka právě jen stav víry, nýbrž i jiný stav. Když se asi před dvěma roky do mého vědomí proboural Bhagwan za přítomnosti jeho oddané žačky a za její pomoci, takže jsem mohl mluvit jako její mistr a ona to poznávala, že on mluví, byla tu spolupráce dvou pomocníků, aby se mohl projevit na místě velmi odlehlém od jeho působiště v Pooně, konkrétně v Praze. Mohu jen říci, jak jsem si přitom počínal. Svolil jsem k projevu bez nejmenšího odporu a navodil jsem stav nikoliv očekávání jeho projevu, nýbrž stav, který bych nazval stavem otevřených dveří ne vůči všem úrovním, nýbrž jen vůči jeho úrovni vědomí, takže jsem nemusel upadnout do transu, abych se s ní setkal. Na tuto úroveň jsem mohl vstoupit vlivem toho, že jsem měl za sebou fázi extáze. Kdybych byl neměl tuto fázi vývoje za sebou, upadl bych do transu. Tuto druhou zkušenost nabyl můj dobrý přítel J.V., který byl svědkem několikanásobného pokusu Sundara Singha, žijícího v Indii, pokusu prováděného opakovaně na člověku žijícím v padesátých letech tohoto století v Praze. Pokus se neděl bez svolení dotyčného člověka. Ten se se Singhem po druhé světové válce osobně setkal ve Švýcarsku a domluvil se s ním, že jej Singh duchovně povede. Domluvili se, jak ten dotyčný se bude dotazovat a jak přivolá vědomí Singhovo do Evropy. Je zajímavé, a pro tento výklad velmi důležité, že Singh při veškeré své duchovní pokročilosti nepředpokládal, že „přemůže“ nízkou úroveň vědomí Evropana do té míry, že Evropan upadne při Singhově přechodu do vědomí Evropana do transu tak hlubokého, že nebude vůbec vědět, o čem ho Singh poučuje. Dotyčný člověk byl vlastně posedán živým člověkem nebo přemožen úrovní vědomí žijícího člověka, a podlehl jí až do úplného bezvědomí. Mluvil v něm anglicky, řečí, kterou sám neovládal. Můj přítel J. V. si dělal o jeho výrocích záznam a pak mu anglické výroky po skončeném transu přetlumočil. Rady byly přiléhavé, ale Singh je nedokázal přímo sdělit svému žáku. Něco podobného se děje v Bhagwanově ašramu. Mám přítele M. S., který chápe rady Bhagwanovy lépe než jeho přímá žačka, která byla v ašramu. Bhagwan by řekl, že M. S. se s ním setkal. Potkal se s ním zase jinak než já, ale obdobně. Setkávám se s ním za jiným úkolem, než M.S. a tím je dána povaha našeho setkání. Jestliže se posluchači, dlící v ašramu neumějí s Bhagwanem setkat jako například M. S., může o nich Bhagwan říci, že třeba žili roky u něho, ještě se s ním nesetkali. Setkání na různých úrovních má různý dopad. Dá se říci, že čím na vyšší úrovni vědomí se s někým setkáváme, tím déle trvá ozvěna tohoto setkání, a to nikoliv na úrovni citové, emotivní, nýbrž na úrovni, ze které se odvíjí další duchovní poznání. Kterákoli úroveň vědomí jako taková je určitý druh prázdnoty, lépe řečeno určitá kvalita prázdnoty, protože bez patřičného vysvětlení byste všechny prázdnoty považovali za totožné. (Pomocně si připomeňte, že učedníci Páně byli při vstupu do učednictví svým způsobem prázdni, nově se vyprázdnili při smrti svého mistra a

pak při sestupu Ducha svatého. Ale linii relativních prázdnot tentokrát nechci sledovat.)

Universální síla, ze které žijeme, proudí do našeho těla, které je universálním transformátorem této síly na kteroukoliv úroveň vědomí. Je to síla jediná, nerozlišená. Proudí-li do našeho těla koncem páteře, muladharou, rozděluje se odtamtud do jiných nervových středisek, do těch, která jsou otevřena. Otevírají se naším chtěním nebo samovolně. Například tato síla nesená do ucha ještě nemá konkrétní náplň, je jistou kvalitou prázdnoty, která umožňuje, abychom pomocí tělesného orgánu, ucha, slyšeli. Jakmile prochází uchem, už není prázdná, nýbrž je naplněna vjemem slyšeného. (Jen tak pro ilustraci: Páter Pio, který až do roku 1968 působil v San Giovanni Rotondo v Itálii, jednou „zázračně“ uzdravil ze slepoty od narození holčičku. Jeho případy léčení sledovali lékaři. Prohlídkou očí dívenky zjistili, že i po jejich prohlédnutí svými fyzickými očima nemůže nic vidět. Ale ona přece jen viděla. Universální síla, dodávám, na cestě k oku, už nabyla určitou kvalitu prázdnoty odpovídající přípravě k vidění. Dívenka potom této kvalitě prázdnoty dodala svým chtěním příslušný konkrétní obsah, naplňovala tok její prázdnoty. Možná, že by bylo lépe říci: naučila se manipulovat s touto kvalitou prázdnoty.) Sledovat ji dále nemá pro náš výklad význam.

Prochází-li tato síla muladharou (a tento způsob transformace způsobuje bdělý stav), uvědomujeme si tento svět a jediné ten. Tím je dána kvalita prázdnoty této síly při přechodu muladharou. Procházela-li by jiným centrem v těle, třeba anahatou, člověk by zažíval stav lásky, ne pouze stav vedoucí ke smyslovému vnímání a rozumovému rozboru. Tento stav by ovšem mohl mít odezvu ve smyslech a mohl by být proto chybně považován za smyslovou záležitost. Svým původem by jí však nebyl.

Bhagwan na jedné straně nabádá, aby posluchači vůlí přiváděli přes muladharu hlavní proud universální síly do pohlavních středisek, ale přeje si sklízet plody, které mohou vzniknout jen při průchodu anahatou. To tedy nejde. Proto všechny jeho naděje a sliby jsou klamné. Mate svým stavem, vykládá důsledky svého stavu a může dokonce podlehnout dojmu, že u některých posluchačů důsledky jsou stejné, protože jsou obdobné na daleko nižší úrovni. Jestliže se mu nepodaří

u posluchačů otevřít anahatu, nedoprovádí je ani do pravé lásky, o které tak krásně vypráví. Křesťanští mystikové dokázali anahatu otevírat (až na malé výjimky) jen chvilkově, někteří Indové ji dokáží otevřít trvale. I když mezi ně patří Bhagwan, neznamená to, že by jeho poznání muselo být na příliš vysoké úrovni. K tomu by musel mít trvale, nebo aspoň přechodně, otevřena jiná vyšší střediska. Dopouští se proto řady omylů, obdobných omylům křesťanských mystiků, jak už bylo

řečeno. Nedopouští se omylu, řekne-li že Bůh je láska, ale necituje přitom Ježíše, nýbrž indickou náboženskou filosofii, která definuje Boha jako sat-čit-anandu, jako trojjedinost stavů existence, poznání a lásky (ananda). Chápe se podle momentální potřeby lásky v širokém pojetí hinduistickém, podle kterého pohlavní láska tvoří nedílnou část ostatních aspektů lásky, těch aspektů, které nemají nic společného se sexem. Ježíš ovšem věděl, že Bůh je láska, a v tom smyslu si Bhagwan mohl dovolit Ježíše volně „citovat“ (Tak si vůbec počíná se všemi náboženskými texty.) Pravdu, kterou zná, volně vkládá do úst kohokoliv, o němž předpokládá, že ji také musel znát. Fakticky se mýlit nemůže, protože pravda zůstává toutéž pravdou navždy a pro kohokoliv.) Ježíš však věděl o této lásce více než Bhagwan a proto se nedivil, že ho posílala na kříž, jen se divil, že ho na kříži opustila, a to zase jen proto, aby nám ukázal, co nás na kříži čeká. Lidé, kteří předpokládají (nikoliv vědí), že Bůh je láska, nemohou pochopit téměř ani jeden z projevů této lásky, která zabíjí člověka, aby se mohl zrodit Bůh. Bude pro ně velmi těžké, aby pochopili, proč zahynula nevinná mlád'átka zároveň s narozením Ježíše v Betlémě, a co pak potom, aby pochopili, proč si Ježíš přihříval při sobě hada Jidáše, nebo proč byl krutě mučen vlastním národem a posléze ukřižován, když byl předtím 1700 let očekáván s velkými oběťmi, obdobnými obětím mlád'átek. Takže s výrokem „Bůh je láska“ by se nemělo manipulovat tak, jako by to byla láska pochopitelná. Pochopil jsem lásku Boží teprve po devíti letech přímé cesty, teprve když skrze mne Bůh začal milovat tak, že jsem si tuto jeho činnost uvědomoval jako činnost jeho a ne svou. Aby se to mohlo stát, k tomu bylo zapotřebí ztratit člověka. Tato láska Boží mě také naučila číst v životě Ježíše bez studijních nároků na čas. Nebyla to tedy ani lidská láska, ani lidské poznání, obojí však bylo sděleno člověku. Tento výklad vedu hlavně proto, abyste pochopili, jak svůdné je ospravedlnit třeba volnou pohlavní lásku pojmem „vždyť Bůh je láska“.)

Láska je však těžká.
Strach musí nejprve zmizet.
A to je to podivné - zvláštní.
Máte-li tolik strachu
a přitom nemáte co ztratit.⁹⁸⁾

(Ad 98 - Nechám stranou fakt, že komu Bhagwan mluví, že k lidem, kteří neznali Bhagwanovy důvody spojování strachu s láskou. Bhagwan vlastně vzpomíná, že před nástupem lásky Boží zažíval strach, neboť měla-li v něm nastoupit láska Boží, místo lásky lidské, musel opustit své já, člověka. Z toho pocházel strach.)

Kabir někde řekl:

„Vidím do lidí.
Mají tolik strachu, ale nevidím proč -
nemají přece co ztratit.....“

Je to jako s nahým člověkem,
který se neodvažuje vykoupat v řece,
poněvadž má strach,
že by mu mohl někdo ukrást šaty.

Nalézáte se ve stejné situaci -
nemáte šaty, ale máte stále strach,
že je ztratíte.
Co můžete ztratit?
Nic.
Toto tělo vám bude při smrti vzato.
Před smrtí jej vezměte a darujte lásce.

Co vlastníte, bude vám někdy rovněž vzato.
Proč se nerozdělíte s ostatními dříve,
než vám to bude vzato?
Je to jediná možnost, něco vlastnit.
Umíte-li vše rozdělit a dát,
jste mistry.⁹⁹⁾
Bude vám to beztak vzato.
Nic nemůžete věčně podržet,
smrt všechno zničí.
Proto, jestliže jste mě správně sledovali,
jde o boj mezi smrtí a láskou.
Umíte-li se dát, není smrti.
Dříve než vám může být něco vzato,
již jste to odložili.
Učinili jste z toho dar.
Pak nemůže přijít smrt.

(Ad 99 - Víte už z předešlého, co všechno uměli posluchači a posluchačky Bhagwana rozdělit a dát (vlastně nic, protože za vše hned brali svou odměnu), a proto se nestanou mistry, jak se stalo v jiném případě a za jiných okolností Bhagwanovi.)

Pro milujícího není smrti.
Pro toho, kdo nemiluje, je každý okamžik smrtí,
neboť každý moment mu něco vyrve.
Tělo hyne -
člověk je ztrácí v každém okamžiku.

Smrt přijde a vše zahyne.

Co je tento strach?

Proč se bojíte dříve než se může něco stát?

Ačkoliv jste jej dokonale prohlédli

jako otevřenou knihu,

máte stále strach.....

Copak vás může bolet?

Strach se opírá o falešnou představu,

kteou ti vnutila společnost -

že se musíš schovávat a chránit,

že musíš neustále bojovat,

že druzí jsou všichni nepřátelé

a jsou proti tobě.

Nikdo není proti tobě.

Ačkoliv máš pocit, že je někdo proti tobě,

je to omyl.

Všichni jsou sami sebou zaměstnání,

nikoliv tebou.

Není nic, čeho by bylo nutné se bát.

To musí být člověku známé,

dříve než jsou možné oprávněné vztahy.

Není nic, čeho by bylo nutné se bát.

Meditujte o tom.

Pak dovolte druhému, aby do vás vstoupil -

pozvěte ho, aby přišel dovnitř

a netvořte žádné překážky v cestě;

Budte jen stále otevření -

bez závory, bez uzavřených dveří vašeho nitra.

Pak je možná láska.

Když se dvě centra setkají, vzniká láska.

Láska je alchymistický proces.

Je jako slučování vodíku s kyslíkem -

něco nového se tvoří - voda.

Člověk může mít kyslíku, kolik chce

a vodíku kolik chce,

ale žízeň jimi nezažene.

Když se setkají dvě centra, vzniká něco nového.

Toto nové je láska.

A láska je jako voda -
uhasí žízeň každého života.
Najednou je člověk spokojen.
A to je zřetelným znakem lásky,
že člověk je tak spokojen, jako by všeho dosáhl.
Není již čeho dosahovati.
Člověk je u cíle.
Není již cíle.
Osud je naplněn.
Semeny se stalo květinou.
Dosáhlo plného rozkvětu.

Hluboká spokojenost je zřetelným znakem lásky.
Když někdo miluje, nemůže svou lásku vidět,
může však pozorovat hlubokou spokojenost.

Jste překvapeni, když vám říkám,
že láska je bez přání.
Přání přichází z nespokojenosti.
Člověk touží po něčem, poněvadž to nemá.
Přejete si věci,
poněvadž si myslíte, že budete spokojeni,
když je budete vlastnit.
Přání přicházejí z nespokojenosti.

Je-li zde láska,
a když se potkala dvě centra,
a navzájem vymizela
a zrodila se nová alchymistická substance,
pak je zde i spokojenost.

Je to tak, jako by se svět přestal otáčet.
Není zde pohybu.
Když je přítomný okamžik jediným okamžikem,
pak můžeš říci:
Ach, ten koláč je dobrý!¹⁰⁰⁾

*(Ad 100 - Nikdy jsem ještě nečetl tak krásně duchovními myšlenkami
vyšperkovaný návod k bezuzdnému milování. V Indii však existují celé
knihy, jejichž autoři si takhle počínají a
s nejlepším úmyslem. Nemějme Bhagwanovi za zlé, že se cítí nevinný
tam, kde je pouhým svědkem a přestává být duchovním vůdcem. Čtěte
další řádky a stránky tak, jako byste nevěděli, co svou řečí Bhagwan
ospravedlňuje. Pak je jeho řeč pravdivá a může vám posloužit k*

pochopení mnohých duchovních pravd. Abyste se uchránili před Bhagwanovými svody, začněte rozlišovat mezi láskou s pohlavním požitkem, která není láskou, nýbrž je jedním z druhů požitkářství neboli sebelásky.

Pochutnávat si na něčem a být spokojen, není ničím jiným než uspokojováním sama sebe. Není to činnost potřebná a udržuje člověka v osidlech hmoty. Je to případ obdobný případu umírajícího mistra Zenu, nepřináší však požehnání.)

Samotná smrt nemá význam pro toho, kdo miluje.
Říkám vám: Láska vás zbaví přání.

Zapomeňte na svůj strach,
nebudte bázlivi a buďte otevření.
Dovolte jiným centrům,
aby se setkala s vaším centrem.
Tím se znovu zrodíte,
tím bude stvořena nová kvalita bytí.

Tato nová životní kvalita říká, že Bůh JEST.
Bůh není sporným rozhovorem,
nýbrž splněním.
Pocitem bytostného naplnění.

Napadlo vás,
že stále Boha popíráte, když jste nespokojeni.
Jste-li nespokojeni, může celé vaše bytí volat,
že Boha není.

Atheismus nevzniká z logického myšlení,
ale z nespokojenosti.
Člověk jej může zracionalizovat -
což patří jinam.
Může říci, že nemá důkazy, že Bůh je.
Ale o to vůbec nejde.

Když jsi spokojen, říká celé tvé bytí náhle,
že Bůh je.
Najednou cítíte:
Celý svět je božský.
Když milujete, cítíte poprvé, že stvoření
je božské a vše je požehnáním.

Ale mnoho se musí učinit, než se to může přihodit.

Mnoho musí být zničeno, dříve než se to může stát.
Musíte zničit všechno,
co ve vás tvoří překážky.

Učiňte z lásky sadhanu.
Ta nepřipouští žádné lehkovážné záležitosti.
Láskou nesmí být jen zaměstnán rozum.
Nedovoluje jen tělesné uspokojení.
Učiňte z ní vnitřní hledání
a pohlížejte na druhého jako na pomocníka,
jako na přítele.

Pokud jste se něco dověděli o tantrách,
víte jistě, že říkají:
Můžeš-li nalézt milovaného,
přítele, muže nebo ženu,
který je připraven, jít s tebou do vnitřního centra,
který je připraven dosáhnout s tebou
nejvyššího vrcholu vztahu,
pak se tento vztah stává meditací.
Pak můžeš prostřednictvím tohoto společného
bytí dosáhnout úplného splynutí.
Pak se druhý stává dveřmi.

Dovolte mi vysvětlit:
Když člověk někoho miluje, mizí pozvolna povrchové,
vnější forma druhého se pozvolna rozplývá.
Člověk přichází víc a více do kontaktu s nitrem,
které je bez tvaru.
Ponenáhlu se stává tvar nezřetelným a mizí.
A když jde člověk dál,
nalezne sebe jako beztvaré individuum,
rozplynul se a zmizel.
Pak se otevře věčnost.
Tento zvláštní člověk byl jen dveřmi,
otevřením -
prostřednictvím svého milovaného dosáhneš božské.¹⁰¹⁾

*(Ad 101 - Na celém tom vybízení k pohlavnímu životu jako
ke způsobu sadhany (cesty k vědomému spojení s Bohem) je zrnko
pravdy: Vždycky k dosažení potřebuje jeden dalšího nebo další, kým
nebo čím sám není. Vysvětlil jsem jinde: kvetoucí louka.)*

Potřebujeme tak mnoho náboženských rituálů,

protože nedovedeme milovat.
To je náhražka.

Meer nemusí chodit do chrámu.
Celý vesmír je jí chrámem.
Může tančit pod stromem
a strom se stane Krišnou.
Zpívá před ptákem
a pták se stane Krišnou.
Tvoří si svého Krišnu kol kolem.
Její láska je tak veliká:
Kam jenom pohlédne, otvírají se dveře
a Krišna se zjevuje.
Milovaný se zjevuje.

První slabá jiskra však přichází vždy
prostřednictvím jednotlivé bytosti.

Je těžké být v kontaktu bez hranic.
Je to tak velké, tak daleké,
bez začátku a bez konce.
Kde má člověk začít?
Odkud má člověk vykročit?
Jednotlivec je dveřmi.

Zamilujte se
a nečiňte z toho souboj.
Dělejte druhému největší ústupky,
pozvěte ho.
Dovolte druhému bez jakýchkoliv podmínek,
aby do vás pronikl.
A náhle druhý zmizí
a Bůh je zde.

Když se nemohou vaši milovaní stát božskými,
nemůže být na světě vůbec nic božské.
Pak jsou všechny vaše zbožné řeči bez smyslu.

Může se to přihodit s dítětem, se zvířetem,
s tvým psem.
Můžeš-li stát v hlubokém vztahu se svým psem,
může se to přihodit.
Pes se stane božským.

Není to tedy jen otázka samotné ženy a muže -
je to jeden z nejhlubších božských pramenů,
který přirozeným způsobem dosahujete,
ale může to přijít odkudkoliv, odevšad.
Základním klíčem je:
musíš dovolit druhému, aby pronikl
až do tvého nejhlubšího nitra,
k základu bytí.

Vy se však stále něčím klamete.
Domníváte se, že milujete.
Ale když jen myslíte, že milujete,
není dána možnost, aby pravé nastalo.
Myslíte-li, že toto myšlení je láska,
pak zůstává vše uzavřeno.

Obnovte úsilí!
Pokuste se v druhém nalézt skryté pravé bytí.
Nechápejte každého jako samozřejmost.
Každá bytost je samotné mystérium!
A toto mystérium je bez konce,
když člověk dále a dále do druhého vstupuje.
Vy se však nudíte se svým partnery,
protože setrváváte na povrchu -
stále jen na povrchu.

Přečetl jsem právě jednu povídku:
Jeden muž byl velmi nemocný,
podrobil se všemožným léčením a ošetřováním,
ale nic nepomáhalo.
Pak šel k jakémusi hypnotizérovi.
Ten mu poradil mantra,
sugesci, kterou musel stále opakovat.
„Nejsem nemocen.“
Nejméně čtvrt hodiny ráno
a večer musel opakovat:
Nejsem nemocen, jsem zdrav.“
A přes celý den, vždy kdykoliv si vzpomněl.
Po několika dnech se mu dařilo lépe,
za několik týdnů byl již zcela v pořádku.

Pak řekl své ženě:
„Stal se zázrak!

Neměl bych jít k hypnotizérovi ještě jednou
a poprosit ho o jiný zázrak?
V poslední době nemám již sexuální přání
a naše vzájemné sexuální vztahy jsou jako mrtvé.
Nepocituji již žádnou touhu.....“

Jeho žena se zaradovala a řekla:
„Ano, jen jdi.“ Byla velmi podrážděna.
Muž šel k hypnotizérovi.
Když se vrátil, ptala se ho žena:
„Jaké ti dal mantram?“

Muž jí nechtěl nic říci.
Ale po několika týdnech
se opět jeho sexuální touha dostavila.

Žena byla velmi udivena.
Vrtalo jí to stále v hlavě,
ale muž nechtěl nic říci a jen se smál.

Jednoho dne se pokusila poslouchat za dveřmi,
když byl ráno v koupelně
a prováděl svou ranní meditaci,
čtvrt hodinové mantram. Chtěla slyšet, co říká.
Co však vyslechla:
„Není mou ženou.
Není mou ženou.
Není mou ženou.“

Bereme lidi jako něco samozřejmého.
někdo je tvou paní -
a tím se vytvořil vztah.
Někdo je tvým mužem - a to stačí.
Nyní už přestává dobrodružství,
druhý se stal předmětem, předmětem potřeby.
Nyní už není druhý mystériem, které by člověk hledal.
Nyní již zde ve skutečnosti druhý není.

Myslete na to:
Všechno umírá stářím.
Povrch je stále starý
a střed, centrum stále nové.
Povrch nemůže zůstat novým.
Každý okamžik jej činí starším a opotřebovanějším.

Jen centrum zůstává stále čerstvé a mladé.

Vaše duše není ani dítě,
ani mladý muž, ani starý muž.
Vaše duše je jednoduše věčně svěží. Nestárne.

Můžete si to vyzkoušet:
Zavřete oči a zjistěte, zda jste staří nebo mladí.
Pokuste se vycítit, co je vaše centrum.
Je staré? Je mladé?
Budete cítit,
že není ani jedno ani druhé,
že centrum je stále nové a nikdy nestárne.

Proč?
Protože centrum nezná čas.
V běhu času všechno stárne.
Když se člověk narodí,
začne již tělo stárnout.

Řekneme-li, že má dítě týden,
znamená to, že do dítěte pronikl týden stáří.
Dítě se již o sedm dnů přiblížilo smrti.
Pohybuje se ke smrti,
dříve nebo později musí zemřít.

Všechno, co se odehrává v běhu času,
musí stárnout.
V momentu, kdy jsme potkali čas,
začíná již stáří.
Vaše těla jsou stará.
Vaše vnější schránka je stará.
Člověk ji nemůže věčně milovat.

Vaše centrum je však stále svěží a mladé.
Má-li s ním člověk jednou kontakt,
stává se láska objevem, odhalením v každém okamžiku.
Pak nepřestávají líbáanky nikdy.
Když přestanou, nebyly to ve skutečnosti líbáanky,
nýbrž pouhé braní.¹⁰²⁾

(Ad 102 - Bhagwan dobře ví, že je-li pohlavní život braním, nemůže vést k duchovnímu poznání. Všimněte si toho: sugescí, hypnosou, ba ani

duchovní četbou a nasloucháním duchovních věcí se člověk neodnaučí brát. Může si například vsugerovat, že jeho žena není jeho ženou a může tím postavit svůj zevšednělý pohlavní styk s ní na novou bázi, ale jen za cenu toho, že začal být své bývalé ženě nevěrný s novou ženou, sugescí dosaženou. Bere ale pořád a své braní dokonce prodlužuje.)

A poslední, nač musí člověk stále myslet,
je: Ve vztahu lásky dáváte stále druhému vinu,
když se něco nepodaří.
Když něco nejde tak, jak by mělo,
je druhý odpovědný.
To ruší každou možnost budoucího růstu.

Nezapomeňte, že vy sami jste stále zodpovědni,
a měňte sami sebe.
Nechejte všechny vlastnosti, které tvoří starosti odpadnout.
Použijte lásky k vlastní přeměně.

Obchodníci mají přísloví:
Zákazník má vždycky pravdu.
Chtěl bych vám říci,
že ve světě vztahů a lásky,
má druhý vždycky pravdu.

Tak cítí milující.
Je-li zde láska, cítí oba stále,
že já jsem něco špatně udělal,
Když věci neběží, jak by měly
a oba to cítí, pak vše narůstá,
tehdy oba otevřou svá centra
a hranice mizí.

Když myslíš, že druhý lže,
a druhý myslí, že ty lžeš,
uzavíráte se před sebou.

A myšlenky jsou nakažlivé.
Když myslíš, že druhý lže -
ačkoliv jsi nic neřekl,
ačkoliv se usmíváš
a ukazuješ, že tak nemyslíš -
druhý tomu rozumí -
a vidí to v tvých očích,
v tvých pohybech obličeje.

Ačkoliv jsi velký herec
a dovedeš měnit svůj výraz obličeje i pohyby,
druhý tě prohlédne.

Podvědomí vysílá stále signály.
A když cítíš, že druhý lže,
začne druhý pociťovat, že ty lžeš.
Těmito tvrdostmi jako kámen se ničí vztahy.
Tak se lidé navzájem uzavírají.
Když někomu lžeš,
začne se chránit a obhajovat.
Tím se uzavírají dveře.
Nezapomeňte nikdy: v lásce nemáš nikdy pravdu.
Tak se otevírají možnosti a cesty
a druhý to bude rovněž tak pociťovat.
Sami způsobujeme protikladné pocity.
Jsou-li dva milující blízko sebe,
sdělují své myšlenky jeden druhému,
ačkoliv vůbec nic neříkají.
Ačkoliv mlčí, komunikují.

Řeč je pro ty, kteří nemilují.
Pro milující je řeč mlčení dostačující.
Aniž něco řeknou, řeknou vše.

Učiňte z lásky madhanu, vnitřní řád.
Neříkejte, že druhý lže.
Pokuste se raději nalézt,
co je na vás falešného -
a pak ponechejte tuto faleš zemřít.

To nebude tak lehké,
neboť je to proti vašemu egu.
To nebude tak lehké,
neboť bude ničena vaše pýcha.
Bude to těžké,
protože již nemůžete mít navrchu,
protože již nemůžete dominovat.
Nemůžete být již od nynějška mocní,
nemůžete druhého vlastnit.
Vaše ego bude narušeno -
a proto to bude těžké.

Zničení ega je však cílem.

Ať se blížíte k vnitřnímu svět z kteréhokoliv bodu
láskou, meditací, jógou, modlitbou,
kteroukoliv cestou se ubíráte,
cíl zůstává stejný:
Zničení ega,
odstranění vědomí já.

Prostřednictvím lásky to můžete snadno dosáhnout.
Je to tak přirozené.
Láska je přirozený vztah.
Všechno ostatní je víceméně nucené.
Nechcete-li pracovat prostřednictvím lásky,
bude pro vás těžké
pracovat prostřednictvím něčeho jiného.

Nemyslete tolik na dřívější život
ani na budoucnost.
Přítomnost dostačuje.
Nepřemýšlejte o tom, že radost přichází z minulosti.
Přichází z minulosti,
ale nepřemýšlejte o tom,
jinak bude váš život jen komplikovaný.
Provádějte vše lehčeji.
Nepopírám skutečnost, že vše pokračuje -
a že jsou věci v kontinuitě s minulým životem.
Ale nezatěžujte se tím.

Záležitosti budou dál pokračovat do budoucnosti,
ale nepřemýšlejte o tom,
Přítomnosti je až až.
Patřete koláči a řekněte:
„Ach, ten koláč je dobrý!“
Nemyslete na minulost a budoucnost -
ty se dovedou samy o sebe postarat.¹⁰³⁾

Nic není bez konce.....
Měli jste vztahy v minulosti,
milovali jste a nenáviděli,
uzavřeli jste přátelství a udělali jste si nepřátele.
To pokračuje, ať jste si toho vědomi nebo ne.
Je to stále zde -
ale když začnete hloubat,
promarníte přítomný okamžik.¹⁰⁴⁾

(Ad 103 - Takové rady mohou vést jedině k ničím neodůvodněné lehkomyšlnosti. Zase je možné, že tohle Bhagwan vyčetl z Ježíšova napomenutí učedníkům: „nestarejte se!“ a z jeho příkazu „Hledejte nejprve království boží a vše ostatní vám bude přidáno.“ Tyto rady a příkazy platily opravdu jen pro učedníky Páně (jimiž se ovšem i dnes může stát kdokoliv!), pro nikoho jiného, a ještě i v případě učedníků jen po dobu osobního vedení. V ašramu platí jen potud, pokud posluchači přinesou do ašramu velké částky peněz, které pokryjí nejen jejich potřebu, ale i výdaje celého správního aparátu ašramu a výdaje samotného Bhagwana, protože ten se opravdu nestará. Tyto výdaje nejsou malé. Jakmile někdo vyčerpá částku zaplacenou za velmi drahý pobyt v ašramu, musí z něho pryč nebo si musí vydělávat a ještě platit. Je dobře, aby čtenář těchto řádek o tom věděl. Budoucnost takových lidí, pokud doma nemějí další zdroje obživy, je velmi nejistá a tvrdě dopadá na jejich bedra. Vystřízliví velmi rychle. Bhagwan může své posluchače udržovat soustavnými sugestivními řeči a vystupováním, jakýmsi show.

Zase je v tom zrnko pravdy. Kdyby byl Ježíš dovolil svým učedníkům, aby se starali, byli by se vrátili ke svým rodinám a nebyli by bývali plně využiti těch tří let, které vedle něho prožili. Opravdu si přál, aby intenzivně prožívali přítomný okamžik a pustili všechno ostatní z hlavy. Takové počínání bylo ospravedlnitelné jedině u Ježíše, který vstupoval do svých žáků nikoliv sugescí, nýbrž mocí boží, a tomuto vstupu by byla překážela jakákoliv starost žáků. Ta by byla hrází, přes kterou by se ani moc boží nedostala. (To není z mé strany řeč proti všemohoucnosti boží, nýbrž o automatismu, kterým je Bůh v podobě zákonitostí vtělen do každé úrovně, aby ji rušil.)

Mám právo takhle mluvit, protože jsem po odevzdání svého života v koncentračním táboře (kde všichni měli plné hlavy starostí i o to nejzákladnější, o holý život), zažil pět měsíců bezstarostného života, ve kterém mně nic nechybělo a nebyl jsem rušen ani vzpomínkou na minulost, ani starostí o budoucnost. Plnil jsem však bez mezery vůli Boží do té míry, jak jsem ji konkrétně poznával. Má výpověď by nebyla úplná, kdybych neřekl, že jakmile jsem odešel z koncentračního tábora do běžného všedního života, řekl bych obrazně „do civilu“, už jsem se musel znovu starat o chléb vezdejší, jak radí Ježíš v Otčenáši. Rozdíl v okolnostech byl tak lapidárně naléhavý a návodný, že mohu vyvodit z nich pravidlo: Jen ten, kdo se stane osobně vedeným učedníkem mistra, má se zbavit všech myšlenek na minulost a budoucnost, aby vůbec mohl prorazit do věčného života. Musí to být fakticky aspoň moment, nemusí to být měsíce nebo roky, ale bez tohoto momentu nelze projít. Je rozdíl mezi poměry v ašramu Bhagwanově a poměry v ašramech kterýchkoliv dřívějších mistrů, včetně společnosti kolem Ježíše. Mistr se vždycky sám postaral o Všechno, co jeho žáci potřebovali.

Ramakrišnovi nikdo ani v nejmenším nic neplatil za pobyt v jeho ašramu a ještě v jeho době by si byl žádný mistr nedovolil něco od svých žáků brát. Bylo zásadou těchto mistrů i zásadou Ježíšovou, že jejich žákům po celou dobu školení nic nebude chybět (viz výrok Ježíšův: „Zda vám něco chybělo, když jste chodili se mnou?“).

Toto osobní vedení je přechodnou fází duchovního návodu učedníka. Má ten smysl, že učedník prorazí do skutečnosti vyššího typu, která ale není ničím definitivním. Jen pro takový okamžik nebo dobu platí Bhagwanova slova:

Ad 104 - Víme, jak promarnil tři léta učení Jidáš, když začal hloubat a jen proto, že začal hloubat. Je o tom zpráva v evangeliu, jak Jidáš navrhuje, jak lépe by bylo možno použít drahocenné masti, vylité na Ježíše.)

Žijte jako by nebylo minulosti,
jako by nebyla budoucnost.
Tento okamžik je vším, co vám může být dáno.
Prožijte ho, tento moment,
jako by byl vším.
Vezměte jej, jako by byl vším
a prožijte ho.
Nalezněte, jak se může vaše energie
v tomto okamžiku přeměnit v lásku.¹⁰⁵⁾

(Ad 105 - Jak rozdílně našel Ježíš přeměnu energie učedníků na lásku u svých učedníků proti Bhagwanovi. Ježíš také jejich energii proměňoval na lásku, ale, a beze zbytku na lásku k bližnímu. Také jim radil, aby odešli od sebe, ale aby stejnou měrou přistupovali k Bohu a k bližnímu. Mohl jim obojí přístup zprostředkovat, pokud se nestarali. Proto je nenapomínal v ničem jiném, než aby se nestarali. U Bhagwana se všechno točí kolem soulože.)

Lidé přicházejí ke mně a ptají se mě po dřívějším životě.
Měli dřívější, minulý život, ale není to důležité.

K čemu tato otázka?
Proč chtějí začínat s minulostí?
Už je stejně pozdě!
Minulost už byla
a člověk ji nemůže znovu vrátit.
Nemůže ji změnit. Nemůže ji předělat.
Proto nedovolte v přirozenosti vašich životních zkušeností,
abyste si vzpomínali na minulý život.

Jinak budete strkáni životem.

Možná, že ses nyní zamiloval do nějaké dívky
a náhle ti je jasné,
že byla tato dívka v minulém životě tvou matkou.
Pak budou záležitosti velmi komplikované;
co má potom člověk dělat?
Dívka byla tvou matkou v minulém životě,
nyní cítíš provinění, když s ní spíš.
Když s ní nespíš, cítíš se rovněž vinen,
poněvadž konečně miluješ.....¹⁰⁶⁾

(Ad 106 - Soulož však není přeměnou energie, nýbrž jejím vyčerpáním, třebaže slastným, jako by to byla extaze. Je to jen a jen čerpání energie jako kteroukoliv činností, kterou případně musíme zanechat, protože nám už pro ni chybí síly.

O partnerských nebo příbuzenských vztazích z minulých životů mám také rozdílné mínění. Vím z různých kroužků jak mystických, tak spiritistických, že se tam do sebe zamilovávají lidé, a to tak mocně, že třeba ruší dosavadní manželské svazky, aby mohli navázat nové. Měl jsem dokonce co dělat s napravováním těchto poměrů. Ve všech případech, které jsem poznal, vzpomínky na minulý život tohoto druhu byly vždycky jen výmluvou, podvodem, který neprohlédli ani samotní podvádějící a podvedení, protože měli přece jasné důkazy o tom, že se nemýlí. Ovšem mýlili se, protože neměli tušení o tom, čeho všeho se samolibé já dovede chytnout. Není jiného arcisatanáše než tohoto já. Proměňuje se v něho v určitém okamžiku vývoje, kdy je třeba se odvrátit od dalšího pochodu do hloubky stvořeného a přejít do hloubky nestvořeného - do hloubky boží. Pravidlo: Přestat hledat reálné vztahy k minulosti a začít hledat reálný vztah k Bohu, který je bezčasový.)

Proto jsem řekl,
že v přirozenosti životních zkušeností není,
abyste viděli minulý život -
přijde chvíle, kdy to bude dovoleno.
Staneš-li se tak meditativní, že tě již nemůže nic rušit,
jen tehdy se otvírají dveře
a všechny tvé dřívější životy leží před tebou.
To se děje zcela automaticky.¹⁰⁷⁾

(Ad 107 - Je pravda, že minulost při existenčním druhu cesty (ne při všech způsobech postupu) se objevuje před člověkem automaticky, ale účelově, aby byla překonána. Člověk ji nepocituje jako vymoženost

poznání, nýbrž jako tíhu, přitažlivost země, kterou musí překonat. Osobně jsem tuto znalost měl za součást úkolu, ke kterému i tato znalost, ostatně velmi zdržující, neboť je svým způsobem lákavě objevná a velkolepá. Ale běda, kdybych se byl v ní shlédl. Co dále o vzpomínkách

na minulé životy říká Bhagwan, je velmi poučné. Bhagwan uvádí lidi do existenční cesty, proto se jeho žáci, pokud udělají nějaký pokrok, setkávají s pamětí přesahující hranice jednoho života.

O to těžší je potom paměť ztratit ve chvíli, kdy je to nutné, aby se dostavila zkušenost svým obsahem za časem a za prostorem. Křesťanští mystikové šli cestou lásky (k Bohu a k bližnímu), a proto se tato rozšířená paměť nedostavovala a nebyla tedy překážkou na cestě. Ježíš také proto nenaléhal na víru v předcházející životy. Jít přes rozšířenou paměť ke ztrátě paměti v rozhodujícím okamžiku poznání, je také zdlouhavé. Víme přece, jak krátká byla Janova cesta lásky.)

Někdy nefunguje tento automatický mechanismus správně.

Některé děti se rodí vlivem nehody, úrazu
a mohou si vzpomenout na minulý život.
Jejich život tím bude narušen.

Před několika léty ke mně přišla dívka.
Vzpomínala si na své dva poslední životy.
Bylo jí v této době třináct roků,
ale její oči byly jako sedmdesátileté.

Vzpomínala sedmdesát roků -
dva minulé životy.
Její tělo bylo třináctileté,
ale rozum byl sedmdesátiletý.
Nechtěla si hrát s druhými dětmi -
jak si může sedmdesátiletá stará paní
hrát s malými dětmi?
Počínala si a mluvila jako stará paní.
A byla obtížena všemi starostmi těchto let.
Vzpomínala si právě,
že by mohla obě minulé rodiny nalézt.
Jedna byla v Assamu, druhá v Madhya Pradesh.
Když pak navštívila obě rodiny,
ulpělo její srdce na nich opět tak silně,
že se pro ni stalo problémem, jak by měla dál žít.

Řekl jsem rodičům:

Ponechejte dívku nejméně tři týdny u mne.
Budu se ji snažit pomoci, aby na vše zapomněla,
jinak povede její činnost k celkové zvrácenosti.
Nikdy se nebude moci zamilovat.
Je na to příliš stará.
Její stáří souviselo s pamětí.
Jestliže rozsah paměti je sedmdesát let,
pak se cítíte jako sedmdesátiletí.

Vypadala velmi utrápeně -
obličej, rysy, vše v utrpení.
Jevila se velmi nemocně ve svém centru -
churavě, nespokojeně.
Vše se zdálo nesprávné.

Rodiče však využívali této okolnosti.
Mnozí lidé k nim přicházeli a noviny psaly články.
Rodiče využívali vše a nechtěli mi rozumět.
Řekl jsem jim:
Dívka se zblázní.
Nato již ke mně dívku znovu nepřivedli.
Po sedmi letech však přeci přišli.
Dívka zešílela.

Řekli: Udělej něco!
Odpověděl jsem:
Nyní je už nemožné něco udělat.
Teď jí může pomoci jen smrt.

Nevzpomínejte,
neboť by bylo těžké jít dál životem.
V tomto nynějším životě děláte již tolik nepořádku -
kdybyste chtěli vzpomínat na více životů,
stali byste se prostě choromyslnými.
Nemyslete na to, je to irelevantní.

Jedině pozitivní je, být Zde a Nyní.
Zpracujte svou cestu
a můžete tak učinit prostřednictvím vztahů,
je to dobré.
Nemůžete-li vypracovat svou vlastní cestu
prostřednictvím poznání,
pak tak učiňte v samotě.
To jsou dvě cesty.

Láska znamená
nalézt cestu prostřednictvím vztahů.¹⁰⁸⁾
Meditace znamená
nalézt cestu prostřednictvím samoty.¹⁰⁹⁾
Obě jsou cesty: láska i meditace.

(Ad 108 - To je pravda, ale záleží na podstatě vztahů. Vysvětlil jsem v minulých poznámkách. Kvalita vztahů, ke kterým Bhagwan vede, je nedostačující, neboť zajišťuje jen vztah ke stvořenému a nikoliv vztah k nestvořenému.

Ad 109 - Obojí, jak (108) tak (109) je řečeno teoreticky, školsky správně. V praxi je třeba obě cesty kombinovat.)

Vyciťte, která se k vám hodí.
Pak napněte veškerou svou energii
a jděte touto cestou.

Bhagwane,
Tvá slova jsou velmi krásná
a nad to cítíme,
že je zde ještě jiný druh spojení,
když k nám hovoříš.

Prosím, promluv k nám o mlčícím spojení
a o tom, jak bychom se mu více otevřeli.

Je stále zde.
Zatím, co k vám mluvím,
jsem současně se svým Já ve vás.¹¹⁰⁾
Mluvím-li k vám,
je to vytvořený vztah k intelektu.¹¹¹⁾
Být s vámi znamená
vztah mé celé úplnosti k vám.¹¹²⁾

(Ad 110 - Tady velmi pěkně orientuje posluchače o svém stavu, kterým jinde třeba zase mate, protože tohoto stavu jeho posluchači nedosahují. Kdo se zbaví pocitu oddělenosti, ten se cítí být i v jiných lidech. Bohužel však, co se dá uskutečnit shora dolů (z vyššího stavu k nižšímu), to nelze učinit zdola nahoru (z nižšího stavu k vyššímu. Posluchači o Bhagwanovi vnitřně nevědí, nebo jen velmi nepatrně). Proto Bhagwan musí mluvit, musí vysvětlovat, co posluchači svým nitrem necítí.

Ad 111 - Pak je jedinou záchranou (jediným zaručeným spojením Bhagwana s posluchači), vytvoří-li on mezi sebou a posluchači řečí, ve které vychází ze svého stavu směrem k nim, obapolný vztah. Říká, kam může bez potíží vejít. Do rozumu posluchačů. A Ted' čtete další komentář spojitě přes několik poznámek:

Ad 112 - Vztah Bhagwanův k posluchačům je mnohem úplnější, než jaký může mít posluchač vůči Bhagwanovi, takže posluchači jsou překvapeni tím, co on vynáší na povrch ze svého vnitřního poznání, ze své úplnosti, kterou oni v sobě ještě neobjevili. Bhagwan může se spolehnout na to, že svým způsobem rozum posluchačů šokuje. Jejich rozum byl dosud závislý na paměti (tj. na tom, co se do něho dostalo přes smyslovou činnost), nyní najednou je přesvědčován o něčem, co v něm dosud nebylo obsaženo. Je přesvědčován také tím, že se Bhagwan snaží celobytně do posluchačů vejít. Pak tam nevchází jen svou řečí (v případě, že rozum šokuje, zastaví v jeho činnosti), ale i tichem, které je připraveno za jeho řečí, tichem, které posluchači dosud nepoznali, (ano, tady je za větou čárka)

Zatímco mne posloucháte -
když mě skutečně posloucháte,
neslyšíte jen slova.
Váš rozum je v klidu, když mne posloucháte.
Přestáváte myslet, kdy mne posloucháte.
Když již nepřemýšlíte, jste otevření. ¹¹³⁾

(Ad 113 - Takže snad aspoň někteří posluchači přijdou na to, že přemýšlet o tom, co Bhagwan říká, je zbytečné, protože rozum se při přemýšlení nemá o co opřít. Kéž by se nepotřeboval o nic opřít! Byl by unesen, přestaly by jeho ustavičné proměny, a místo něho by na bojišti (!) zůstala jen prázdnota mysli, určitá kvalita prázdnoty, (opět čárka za větou)

Když již nepřemýšlíte, váš rozum nefunguje
a nastává vycitňování. ¹¹⁴⁾

(Ad 114 - Člověk by byl opravdu otevřen pro slova Bhagwanova, za kterými je vyšší poznání; tedy otevřen nejen pro ně (slova), ale i pro to, co je za nimi.)

Pak vás mohu obejmout.
Pak do vás mohu vstoupit a vyplnit vás.

Slova jsou jen pomocné prostředky.
Nejsem na slovech zvláště zainteresován.
Musím však říci, že mám pocit,
že se ztišujete, když mluvím.
Když nemluvím,
pak mluvíte vy ve svých nitrech a nejste tišší.

Když dovedete být tišší, bez mého mluvení,
pak už není žádoucí mluvení.
Čekám na tento okamžik,
kdy můžete být jednoduše vedle mne,
kdy můžete být tak blízko vedle mne,
aniž myslíme.

Pak již není nutné mluvit -
Řeč je jen díl, část.
Tehdy k vám mohu přijít v celé své totalitě,
bez slov potřebných ke spojení.

Když vás však vybízím, abyste u mne klidně seděli,
nejste ve stavu klidu.
Tlacháte a mluvíte ve svých nitrech dál.
Vnitřní řeč nepřestává.
Proto musím mluvit,
abych zastavil vaši vnitřní řeč.¹¹⁵⁾

(Ad 115 - Měl říci rovnou „vaše plané tlachání, vaše otáčení se na místě.“)

Musím k vám mluvit,
neboť potom jste částečně zaměstnáni.

Má řeč je jako hračka,¹¹⁶⁾
kterou dáte dítěti.

Hraje si s ní

a je potichu, ponořeno v ní.

(Ad 116 - Jak on říká, určená k tomu, aby se dítě utišilo. Tím způsobem jsou také pro posluchače nepostradatelná, (opět čárka)

Dávám vám svá slova jako hračku.
Hrajete si s ní a zatím co si hrajete,
jste absorbováni, jste v klidu.
A kdykoliv a kdekoliv k vám přijde klid,
mohu do vás vstupovat.

Slova mohou být krásná,
ale nemohou být nikdy pravdivá.
Krása je estetické zhodnocení.
Člověk je může užívat jako krásný obraz,
ale nemůže z nich mnoho vyzískat.

Slova jsou nepravdivá.¹¹⁷⁾

(Ad 117 - a v tomto smyslu jsou hluboce pravdivá, neboť mají vést ku pravdě. Nepodaří-li se dítě utišit hračkou, jen tehdy byla hračka chybně volena, nebo dítě bylo příliš roztěkané, hračka nevyprodukovala utišení dítěte, vstup do ticha.

Zde se dá vést paralela mezi počínáním křesťanských mystiků, kteří meditovali až po nástup modlitby ticha. Tohle se za posluchače snaží udělat Bhagwan. Je zvyklý ujít kus cesty za žáka, jak činil jeho mistr. Je však třeba říci, že modlitba ticha (jímž by toto ticho navozené Bhagwanem v určitém kladném případě mohlo být) je pouhým začátkem spojení s Bohem, spojením ještě tak temným, že nepředstavuje víc než tažení, jaké člověk před tím nepociťoval, a to tažení znovu do ticha. Odtud je ještě dlouhá cesta do vtažení a vycházení odtamtud zpět do světa.)

Již ze své vnitřní přirozenosti nemohou
být pravdivá.
Pravdu může přinést jen klid.
Je v tom však paradox - když tvrdím o pravdě,
že může být sdělena mlčením,
ačkoliv ji zprostředkovávají slova.

Zde je opět totéž,
a člověk na tom nemůže nic změnit.

Slova jsou potřebná,
aby se dospělo k mlčení.
Zatímco mne posloucháte, ztišujete se.
Toto ztišení je významné,
neboť vám dává zákmity, jiskřičky pravdy.

Ačkoliv máte prostřednictvím mých slov
vhledy do pravdy,
přicházejí ty vhledy prostřednictvím vašeho klidu,
nikoliv mými slovy.

Ačkoliv jste si dokonale jisti,
že to co říkám je pravda,
přichází tento pocit absolutní jistoty
z vašeho bytostného klidu,
nikoliv prostřednictvím mých slov.¹¹⁸⁾

(Ad 118 - dostavuje se první ze seriálu jistot. Zatím jen zrno hořčičné, ale přece jen hodnota, která dříve v rozumu obsažena nebyla, a proto rozum se přesvědčuje, že něco je za rozumovým poznáním, co je skutečnější než samotné rozumování.)

Kdykoliv mlčíte, je zde pravda.
Kdykoliv uvnitř tlacháte,
když vám v hlavě běhají plané řeči,
promarnujete pravdu, která je vždy přítomna.

Co však dělám -
když k vám mluvím, pomáhám vám,
abyste se mnou meditovali,
nutím vás k výbuchům všeho druhu
nebo vás přemlouvám, abyste tančili nebo
odpočívali.
Vše, co dělám,
má však jen jediný cíl,
nějak vám pomoci, abyste se dostali do klidu.

Jste-li klidní, jsou dveře otevřeny,
jste v chrámu.

Jak se zklidníte není důležité.
Buďte klidní -
a pak budu ve vás.
Klid nezná hranic.
V klidu se tvoří láska.
Stal jsem se vaším milovaným
a vy jste moji milovaní.
V klidu se děje vše zřetelně.

Je však problémem, tento klid navodit.
Je to namáhavé. Proto se příliš nezajímám o to,
co vám řeknu.¹¹⁹⁾

(Ad 119 - On se opravdu snaží děti jen zaměstnat a předkládá jim i hračky, které neslouží zrovna k dobré výchově dětí. Jednou

z těch hraček jsou také neuváženě volená slova podle momentální potřeby. Vždyť v Bhagwanových slovech jsou obsažena i konkrétní vybídnutí, jak si mají posluchači hrát. Mají si například hrát navzájem se svými těly, nutí je k „výbuchům všeho druhu“. Pak slova přestávají být něčím irelevantním. Pak se musíme pozastavit nad připomínkou Ježíšovou: „Ne co do úst vchází, poskvřňuje člověka, ale co z úst vychází.“ A protože zde Bhagwan navazuje spojení s posluchači, může to poskvřnit i je.

Stav Bhagwanův, ze kterého se snaží vést posluchače, má také své nedostatky, jimž lze přičíst i to, že říká):

Mne zajímá, co se děje ve vašich nitrech,
když něco řeknu - ať je to x, y nebo z.
Často odporuji sám sobě.
Dnes říkám jedno,
zítra něco jiného,
nejde o to, co řeknu.

Má řeč je jako poesie.
Jsem možná básník,
ale určitě ne filosof.

Zítra budu říkat něco jiného;
a pozítří opět něco jiného.
O to nejde.
Má slova si mohou odporovat,
ale já sám nejsem protichůdný.¹²⁰⁾
Dnes říkám něco absolutně si odporujícího -
a vy se ztišujete.
Pozítří řeknu opět něco dokonale protichůdného,
co odporuje všemu, co jsem kdy řekl -
ale vy se zklidňujete.

(Ad 120 - Je-li Bhagwan extatikem, pak není v extázi, když mluví ke svým posluchačům. I z té nejvznešenější extaze si člověk může odnést jen klid (ostatně velmi duchovně plodný), o němž se Bhagwan vyjádřil, že nemá hranic. Trvalé spojení od extaze nahoru je právě tak těžké, jako spojení posluchače s extatikem; jenže za Bhagwanem není nikoho, kdo by někomu zprostředkovával soustavný přechod od Boha do ticha nebo do běžného vědomí, ze kterých pak Bhagwan čerpá své řeči. Jeho řeči pak nepřicházejí přímo od Boha, nýbrž v nejlepším případě od Boha přes Bhagwana, a přesto je v nich kvalitativní rozdíl (v myšlenkách přicházejících jen od Bhagwana mohou být pak závažné rozpory):

Váš klid je mou stálostí.¹²¹⁾

(Ad 121 - Bhagwan se přesvědčil, že i když říká něco dokonale protichůdného, jeho posluchače to zklidňuje. Ve skutečnosti je to šokuje, protože jsou vnitřně přesvědčeni, že nelže a přesto rozumem nemohou a nepotřebují chápat. Umlčují pak rozum asi takhle: „Mlč, tomu nerozumíš?“ A pak Bhagwan navodil raport s posluchači, takže vykonává nad nimi vládu, které se oni ani nemíní vzpírat. Tím klamou zase oni Bhagwana, takže on může dospět k chybné jistotě, že jejich klid zobrazuje jeho stálost. Obhazuje se mistrně):

Jsem stále stejný.
Odporuji si, když mě pozorujete povrchově,
ale vnitřní bytostný proud zůstává stejný.
A nezapomeňte, že byste nebyli klidní,
kdybych byl každý den vykládal totéž.¹²²⁾

(Ad 122 - Ovšem, že ne, začali by se nudit, jak praví dále, nebyli by pozorní, soustředění. Kdyby však si neodporoval, nevznikl by chaos potom později v myslích bývalých posluchačů, kdy už jsou z nich jen pouzí čtenáři jeho myšlenek (neboť staví na paměti a ne na unesení). Něco jiného je přece odporovat si než mluvit pořád stejně. Lze si odporovat a mluvit pořád jinak, z jiné strany, jak to nabízí bezedná pravda, nikoliv však klid bez hranic.)

Tehdy se začínáte nudit
a začíná váš vnitřní monolog.
Když říkám stále totéž, stárne to,
a když to zestárne, nepřijímáte to již,
neboť už víte, co budu říkat
a pokračuje váš vnitřní monolog.

Musí mě napadnout něco nečekaného -
občas vás řečeným šokovat.....
Vnitřní stálost však zůstává -
vzbuzovat ve vás klid.
Pak mohu být s vámi
a vy můžete být se mnou.

Láska a pravda mohou rozkvést.....
V klidu kvete pravda. Pravda je květinou mlčení.¹²³⁾

(Ad 123 - Jak omezená je pravda, která je květinou mlčení, je patrné z událostí ze života Ježíšova. Když učedníkům po svém zmrtvýchvstání při příchodu mezi ně udělil svůj pokoj (něco obdobného jako klid, který nabízí Bhagwan), nebyli by z něho o moc moudřejší, než jací byli před ukřižováním Páně. Jen se dovídali, že Ježíš žije, že na kříži neumřel. Teprve seslání Ducha svatého způsobilo obrát k dokonalejšímu proniknutí do pravdy. Pravda, která jim tehdy vykvetla, byla květinou Ducha, ne mlčení, klidu. Tato koncovka Indům většinou chybí.

22. 7. 1981)

Osmé ráno - 17. května 1974

Bhagwane,

mám pocit ,
že z mého pohledu
ochotně nést všechny těžkosti života
mnoho promeškávám.

Tato rezignace je jako jho,
působící proti mému úsilí živěji provádět meditaci.
Znamená to snad,
že jsem své ego předčasně potlačil
a že je musím nejprve znovu nalézt,
dříve než je budu moci skutečně ztratit?

Vypadá to jako paradox -
ale je to pravda -.
Jeden z největších problémů je,
že člověk musí nejprve ego jednou mít,
dříve než je může ztratit.
Jen zralé ovoce padá na zem.

Zralost je vše.
Nezralé ego nelze odvrhnout,
člověk je nemůže zničit.

Když nezralé ego potlačíte
a pokoušíte se je zničit a odstranit,
je veškerá námaha marná.¹²⁴⁾
Místo toho, abyste je zničili,
naleznete ego v jiném smyslu silnější.¹²⁵⁾

(Ad 124 - Vzpomeňte si jen, kdy až Ježíš se pustil do boje se Satanem - se svým egem, a proč ne dříve a proč jeho boj byl úspěšný.

Člověk - čtenář se dosud nemohl zbavit dojmu, že Bhagwan se snaží obrát posluchače o jejich jáčka, ať jsou jakkoliv zralá či nezralá. A člověk čtenář se v tom nemýlí. Činil to. Čtenář proto nabyl dojem, že ani nic neví o nutnosti zralosti já (kdežto posluchač měl dojem, že Bhagwan nějak uměle dovede jeho já ke zralosti.

Ad 125 - Chci-li zastupovat pouhého čtenáře Bhagwana, nikoliv jeho posluchače, a to jako komentátor musím dělat, nezbyvá mi nic jiného než nyní (když už vím, že Bhagwan zná základní pravidla o zralosti já a o neblahých následcích „házení perel sviním“) podrobněji rozebrat důvody pro Bhagwanovy rady. Bhagwan zřejmě ví, že já dospělého člověka je plně rozvinuté jen v oblasti pohlavního života, protože tam je to snadno možné, snáze než na kterémkoliv jiném poli. Biologicky u člověka jako

u zvířete dospěla příroda už dávno ke svému vrcholu života v dualismu, který je závislý na nekonečné řadě párů dvojic. Bhagwan se domnívá, a to nikoliv zcela neoprávněně, že z páru dvojic muž - žena se dá nejsnáze vyrazit do vyšší zákonitosti, protože zde je fakticky splněno pravidlo: „jen z rozvinutého páru dvojic lze se dostat dále, nad všechny páry dvojic, ven z dualismu.“ Tento soud se nabízí každému, kdo je znalý zákonitostí na úrovni lidského vědomí. Nabízel se pochopitelně i Ježíšovi, vždyť žil třicet let mezi lidmi a s lidmi, kteří využívali zákonitostí života automatismu (1). Tento soud je starší než učení Ježíše Krista. Proto ještě starozákonní proroci a zasvěcenci se ženili nebo dokonce hýřili pohlavním životem (například Šalamoun). Hinduistická tradice je rovněž starší než křesťanská. Všude v předkřesťanské době (například v Řecku) se setkáváme s orgiastickými kulty (Bacchus, Pan). Proč však právě Ježíš tak přísně vystoupil proti pohlavnímu životu (i v myšlenkách) u svých učedníků? Přišel nastolit zralost jiných párů dvojic než muž a žena. Víme, jak se usmál nad bláhovým domněním lidí, že by se v království božím, které přišel hlásat, lidé ženili a vdávali, tj. že by tam žili pohlavně. Ještě jednou: pohlavní život je jedním z vrcholů dualismu, ale je příliš svůdný, takže jen teoreticky lze nejsnáze z něho přejít do vyššího stupně vědomí. Svůdnost jeho spočívá v tom (kromě funkce zachovávání rodu), že člověk má tendenci na něm ulpět a nejít dále) spokojit se s propůjčenou tvůrčí schopností na úrovni hmoty), spokojit se s pohlavním orgasmem (který má být odměnou za podíl na tvůrčím úkolu) na celý život, chcete-li, spokojí se s pohlavní extází. Ježíš o tomto nebezpečí věděl stejně dobře jako indiští zasvěcenci i jako Bhagwan konkrétně. Ten však se domnívá, že bude-li líčit stavy na úrovni běžného vědomí a bude-li sám v tomto stavu žít, že aspoň někoho do vyššího stavu vědomí převede i přes pohlaví. Jestliže

člověk najde zalíbení v pohlavní extázi, tak snadno dosažitelné oproti vyšším typům extaze, a není-li nikoho, kdo by odtamtud člověka vyhnal, jako Ježíš své tři učedníky z vyššího stavu extaze na hoře Tabor, pak je člověk ztracen na své úrovni, i když ona představuje vrchol dualismu.

Víme však, že obdobná nebezpečí číhají na člověka, který rozvinul rozumovou činnost na individuálně dosažitelný vrchol. Znam mnoho na slov vzatých vědců, kteří nejsou ochotni jít za meze vlastního rozumového chápání (nebo za tutéž mez obecně uznávanou) a nebudu souhlasit se současným názorem například docenta ing. M. Petrála, CSc., že „s postupným prohlubováním vědeckého poznání se zdá, jako bychom přírodu tvrdošíjně vtěsňovali do určité a dobře známé soustavy, která však odpovídá relativně nižší úrovni poznání. Víme dobře, že v minulosti byly takové postoje a snahy v oblasti právě vědeckého poznání, odsouzeny k neúspěchu. Přesto většinou postupujeme tradičně. Nepřipoutáváme se i v těchto případech k představám klasické mechaniky? Jsou naše vžitá metodologické přístupy při poznávání světa, v jeho některých oblastech opravdu adekvátní?“ (z časopisu Čtení, č. 7, roč. 1981, str. 30.) Doc. Petrál sice mluvil o problémech, na které naráží metody klasické mechaniky, ale s obdobnými problémy se setkáváme i v jiných vědních oblastech. Lidé neradi opouštějí zaběhané cesty poznávání, a proto se omlouvají zavrhováním nových cest. Už Ježíš se setkával s tímto problémem u učenců své doby.

Vraťme se však k poučení danému Ježíšem a jeho životem. Je z něho patrné, že věděl o připravenosti člověka v oblasti pohlavní, věděl, že vývoj tam biologicky, bez faktického přičinění člověka dospěl tak daleko, že dospělý člověk je se svým pohlavním systémem na vrcholu biologického vývoje, že biologický vývoj dále nepůjde, zatímco vývoj v rozumové oblasti půjde ještě dál, a tedy že tam je třeba přispívat citovou a rozumovou výchovou, aby se člověk dostal na tentýž vrchol, na kterém je svou pohlavní vyspělostí. Jen z vrcholu lze jít dál. Nazýval jsem to jiným způsobem: Jen z rozvinutého automatismu (1) lze přejít k oživení automatismu (2). Proto Ježíš razí zásadu: Milovati budeš Boha z celého srdce svého, z celé mysli, ducha a síly, a milovati budeš bližního jako sebe. V tom „z celého srdce, mysli, duše, ducha, síly“ jsou prostě obsaženy **všechny** možnosti člověka, když jsou zapřaženy jedním směrem, směrem lásky. Ježíš se nikde nezmiňuje o tom, ani nepřímě, že by bylo možno pouhým aktivním rozvinutím pohlavního života dospět k hledání království božího **především**, jak zní jeho další požadavek. V tomto požadavku je obsaženo poučení, kam až se mají soustředit všechny schopnosti člověka. Ukázal také svým zacházením s učedníky (rozuměj s lidskými vlastnostmi), a dávno před tím s veškerým snažením člověka (stylizace života různého stupně a obsahu), jak se má postupovat, než člověk doroste duševně k tomu, aby opravdu především

*hledal království boží. Vidíme, že se nezaměřil na stavbu na pouhém biologickém vývoji, nýbrž šel nad ni a přes ni. Zkrátka, je vidět, že platí: Stačí, že je tu k tomuto dílu připraven živý lidský organismus s rozvinutým automatismem (1), pravím **automatismem**, to jest se samovolným faktem, který tu prostě je k dispozici. Je-li tento automatismus používán především pro využití ve hmotném světě (a to je také případ pohlavního soužití), nemůže být současně k dispozici pro jiný směr za hmotou („dvěma pánům nelze sloužit“). Horší by bylo, kdyby tu nebyl k dispozici automaticky, například biologicky rozvinutý lidský život (například jak není rozvinut ještě u dítěte, kde třeba pohlavní život ještě dříme, není k dispozici ani pro využití ve hmotě, ani pro použití za hmotou. Dítě je neúplné po stránce biologické, i když jinak svými postoji je duchovně dále než dospělý člověk, protože teprve odchází z duchovní oblasti do světa.)*

*Už při extázi způsobené zaujetím na Boha, nebo na vlastnosti u něho lidsky předpokládané, je celý lidský organismus v dokonalém klidu, není činný. A to platí nejen fyzicky, ale i duševně, pokud duševní činností rozumíme pohyb mysli. Živý organismus tu však musí být, bez něho by extaze neproběhla. To je ona ničím nenahraditelná nutnost biologického lidského prvku. Musí tu však být **trpně**, nesmí být naváděn k nějaké činnosti. Musí být přítomen jen vahou, kterou je nutno vložit na váhy, jimiž se měří dostatečnost materiálu nutného k pokusu, lépe řečeno k přechodu do automatismu (2), do toho, čemu Ježíš říká život. Probíhá-li extaze za jiných okolností, za okolností menší trpnosti není to extaze, která by člověka přibližovala k Bohu, nýbrž extaze nepravá, která ho nechává zemdlít v jeho přirozenosti zděděné od přírody, od vývoje v přírodě. Ježíš však nevedl člověka přes extázi, nýbrž přes trpnost navozenou v celém průběhu aktivně žitého života. Nazval jsem tento systém trpnou aktivitou. (Zde tento princip nebudu rozvádět. Viz SJ v kapitole Spojení činností. Zde bych chtěl jen připomenout, že trpnou aktivitou nemíním provádět všechno, co člověku někdo nařídí bez ohledu na mravní náplň a bez ohledu na rozumnost obdržených příkazů. Také není třeba jen plnit příkazy, nýbrž je možno při tomto systému aktivně řídit účinněji, než při pouhé aktivitě.)*

Je to něco ležícího v podstatě, čemu se musí rozumět,
ego musí dojít do svého nejvyššího bodu;
musí být silné.
Musí dosáhnout celistvosti, úplnosti,
jen tehdy je můžete rozložit.
Slabé ego nelze rozložit,
což je problémem.

Na Východě kážou veškerá náboženství nesobectví.
Na Východě jsou všichni lidé od počátku proti ego.

Pro toto zapírání se ego nemůže nikdy stát silným
a nevstupuje proto nikdy až do bodu celistvosti,
odkud by mohlo být odloženo.
Není nikdy zralé.

Proto je pro Asiata těžké ego rozložit -
ba nemožné.

Náboženství a psychologická tradice Západu
je zbudována na tom, že lidem káže tak,
aby učinila jejich ega silná.¹²⁶⁾

*(Ad 126 - Generalizující prohlášení o náboženství Západu a Východu
nejsou oprávněná. Především křesťanství nepochází
ze Západu, jen se vyvíjelo na Západě. Vyvíjelo se tradicí, která napřed
byla výlučně římskokatolická, později mnohověrecká. Ani jedna z nich
však si nemohla dovolit, aby úplně smazala ráz Ježíšova učení o
chudobě („Snáze projde velbloud uchem jehly nežli vejde bohatý do
království nebeského.“) Honba za ziskem a bohatstvím není
náboženstvím, přestože fakticky se jím stala. Bhagwan o tomto
pseudonáboženství Západu ví, a proto zachovává zdání osobního
blahobytu a přepychu.*

*Konec konců křesťanství nevzniklo na Západě, nýbrž
na Východě (Ex Oriente Lux).*

*Hinduismus nevznikl v Indii, nebo v Číně, v Japonsku nebo prostě
někde jinde na Východě z hlediska běžného rozlišování
na Západ a Východ. Z nejstarších Véd (jako například z Rig Vedy) se dá
snadno vyčíst, že toto náboženství vzniklo v mírném pásmu se
střídáním dlouhých a krátkých dní během roku; nikdo zatím neví, kde.
Ale na tom nezáleží.*

*Není rozporu v zásadách jak zacházet s já mezi hinduismem a
křesťanstvím.)*

Jak můžete přežít bez silného ega.¹²⁷⁾

Je-li člověk nesobecký, hyne.

Kdo si dovolí opak,

musí bojovat a soupeřit.

Život je stálé závodění, konkurence.

Západní psychologie říká:

Vytvořte si silné ego.

(Ad 127 - To platí jen v jistém smyslu slova, který však neměl Bhagwan na mysli. Je vidět, že mezi jeho posluchači jsou i lidé z Východu, a ty musí přesvědčovat jinak o potřebě rozkoše než lidi ze Západu, kteří nejsou tolik náboženští, nebo nedbají tolik na náboženské předpisy nebo vůbec na ně nedbají. Za silné já považuje Bhagwan takové, které si své dovede pro sebe vybojovat. Hodnocení tohoto boje je ovšem jiné na Západě než na Východě, ale za to nemůže Kristus. Vývoj se například v Evropě ubíral jinými cestami než v Indii už před Kristem, a celé křesťanství je poznamenáno například kulturním dědictvím římské říše. Vždyť křesťanství se utvářelo jako syntéza poměrů v římské říši s učením Ježíšovým, právě jako komunismus ve 20. století se vytváří jako syntéza mezi poměry v bývalém carském Rusku (přestože už carské Rusko neexistuje jako neexistuje říše římská) a mezi učením Marxe a Engelse. Není málo křesťanů, kteří těžce nesou důsledky této syntézy, stejně jako totéž platí o komunistech a syntéze jejich hnutí. Nejde mi však o historický rozbor vývoje, nýbrž jen o zdůvodnění, že Bhagwanova generalizace není na místě.

Nyní už se můžeme vypořádat s myšlenkou, že nelze přežít bez silného já.

Sobeckost sama o sobě je velmi široký pojem, a proto ho bude třeba napřed roztřídit, aby se přišlo na to, která část sobeckosti stojí v cestě duchovnímu pokroku, kdy a za jakých okolností, a která část sobectví je nepostradatelná, aby člověk přežil nejen hmotně, ale i duchovně. Ani zvíře by nepřežilo, kdyby si pro sebe nedokázalo opatřit potravu a ochranu, často bez ohledu na zvířata jiného druhu. To je základ sobectví, které umožňuje růst já i u člověka. Malé dítě kořistí ze života svého okolí a teprve postupně se musí vychovávat k uznávání mezí tohoto kořistnictví. Kdyby se napřed lidské já nenaučilo kořistit, nevyvinulo by se, člověk by nepřežil ani svůj nejtělejší věk.

Vedle tohoto neuvědomělého sobectví nutno rozlišovat uvědomělé sobectví dospělého člověka. Všem náboženstvím jde právě o manipulaci s tímto druhem sobectví jako jeden z hlavních důvodů duchovního zaostávání tak i duchovního pokroku. Ani tohoto sobectví není vhodné člověka zbavit naráz a předčasně. Vzorem nám může být, jak zacházeli židovští zasvěcenci se svým národem před příchodem Ježíše Krista (učili jej stylizaci života) a pak jak zacházel Ježíš s učedníky (nezbavil je hned toho nejjemnějšího sobectví, touhy po osobní spáse, naopak na této touze budoval duchovní stavbu. Možná říci, že ta by se byla bez tohoto moudrého počínání zhroutila). Podobně si počíná Bhagwan a jiní indiští zasvěcenci. Vedou své žáky k **osobní spáse**,
k osobnímu poznání.

Indický duchovní vůdce (guru) nahrazuje vůli žáka svou, protože ví, že vůle žáka po osvobození je nedostačující, protože není postavena na zkušenosti, kterou má on. Nestaví se však proti té části žákovy vůle, kterou chce žák prorazit do stavu osvobození, jenom ji posiluje svou zkušenostní vůlí. Dovede si vybrat z komplexu žákovy vůle tu stránku, která slouží duchovnímu dílu, a ostatní stránky téže vůle žákovy dovede potlačit nebo přehlušit touto ústřední rozhodující stránkou vůle. Podobně si počínal Ježíš při vedení svých učedníků. Činil já učedníků silnými. Dosahoval to však ještě jiným způsobem: učil je intenzivně milovat bližního, tak jako milovali sebe. A jestliže si pro sebe přáli to nejvznešenější, království boží, měli se naučit milovat bližního více a dokonaleji, než jak sebe miluje člověk, který nepojal tak vznešeného cíle.

Bhagwan má pravdu v tom smyslu, že Západní člověk je schopen, vlivem výchovy ne nějakou vzornou vlastností, učinit své já silným nejen duchovním směrem - soustředěnou touhou po spáse - to je mu cizí, ale i soustředěnou snahou po nějakém pozemském cíli, po bohatství v tom nejširším smyslu slova.

Vlivem toho, že jsem se dostal do rukou výborných pedagogů (prof. Věženský, Veselý a jiných), kteří mně na gymnáziu imponovali svými znalostmi, zatoužil jsem po jejich druhu bohatosti vědomostmi jako po jediném, po čem jsem toužil. Tím se mé já stalo silným a připraveným pro duchovní poznání. Kdybych byl svou touhu tříštil mezi více různorodých zájmů, nebyl bych vyprodukoval silné já. Toto nebezpečí roztržitého zájmu je na Západě velké, takže většina západních lidí nevytvoří silná já.

Co potom zbývá svou vůlí roztržitému člověku? Zaručeně ho nepotká, co mně v sedmnácti letech, tím si může být jist. Ostatně postup přes extaze, který byl tím navozen, není už „moderní“, můžeme-li nazvat učení Ježíše Krista modernějším ve srovnání se starším duchovním učením indickým nebo starozákonním. Člověku s roztržitou vůlí zbývá neextatická cesta, jak ji hlásal Ježíš. (Bhagwan je pořád ještě podle indické jógické tradice zastánce extatické cesty.) Člověk může své já učinit silným kteroukoliv činností, kterou bude vykonávat tak, že na sebe zapomene, ale přitom sebe celého zaujme - a nestojí-li tato činnost v rozporu s mravním řádem, který člověk přitom zastává. Pokud by člověk mohl konat láskyplnou činnost, bylo by jeho zaujetí ještě komplexnější. Všimněte si, že zde mluvím jen o posílení já, nikoliv o jeho zničení. Zapomínáme-li na sebe, ještě jsme sebe nezničili, pouze dosahujeme svými lidskými možnostmi dále než před tím.)

Když hledající ze Západu
dospěje k pochopení,
že ego je problémem -

může je lehce rozložit.
Lehčeji než kterýkoliv hledající z Východu.

Je to paradoxní:
Na Západě jste přesvědčováni o prvořadosti já
a na Východě se učíte nesobeckosti.
Na Západě je jednoduché rozložit ego;
na Východě velmi, velmi těžké.

Bude to pro vás těžká úloha -
ego nejprve dosáhnout
a pak je ztratit.
Člověk může něco ztratit jen tehdy,
pokud to vlastní.
Jestliže nic nemá, jak může něco ztratit?

Člověk může být skutečně chudým,
pokud byl bohatým.¹²⁸⁾
Když jsi nebyl bohatý,
nemůže mít tvá chudoba nikdy krásu,
o které kázal Ježíš neustále.
Buďte chudí duchem.
Tvá chudoba nemůže mít význam,
který měla pro Gautama Buddhu,
když se stal žebrákem.¹²⁹⁾

(Ad 128 - Dospělý člověk je bohatý všemi vymoženostmi své dospělosti, vzdá-li se jich (a při tomto stupni vzdání neumí se jich ještě vzdát bez nároků), dostane se mu vyšších darů, které ani nedokázal předvídat ani si představit.

Učedníci před svým vstupem do učednictví nepomýšleli na to, že by jednou dělali zázraky (to jest, že by byli činní jako by nic nečinili, rozuměj nečinili ze své síly). Ježíš na kříži se stal ještě mnohem chudším, protože před tím měl k dispozici více toho, než co mohli odevzdat učedníci ve chvíli jejich vstupu do učednictví, do jeho vedení.

*(Ad 129 - Chápat chudobu jako chudobu žebráka, jako činí po vzoru svatého Františka z Assisi františkáni, není však dost úplným pochopením chudoby. Člověk je bohatý svými vědomostmi, svým postavením, veškerým **svým**, i když mu to neposkytuje peníze nebo čest. To je nepravé bohatství, které nepřináší moudrost, neboť si je přivlastňujeme a pokud si je přivlastňujeme.)*

Jen bohatý muž se může stát chudým.

Můžeš ztratit jen to, co máš.
Pokud jsi nebyl bohatý,
jak můžeš být chudým?
Tvá chudoba existuje jen na povrchu,
nikdy v duchu.
Na povrchu můžeš být chudým,
ale hluboce v nitru sídlí žádostivost po bohatství.
Tvůj duch chce získat bohatství,
je ctižádostivý a stále chtivý něco dosahovat.
A tak můžeš pozorovat jen povrchní chudobu.
Utěšuješ se pak, když říkáš, že chudoba je dobrá.....
Ale nemůžeš být podle následujícího chudým -
Jen bohatý muž, skutečně bohatý muž může být chudým.
Člověk může být bohatý a přesto je stále chudý.
Pokud jsou další žádosti,
je člověk stále ještě chudý.
Co člověk vlastní, nemá význam.
Jestliže máš dostatek, zmizí žádostivost.
Jsi-li dostatečně bohatý, zmizí přání.
Vymizení přání je známkou,
že má člověk dostatek.

Tehdy jsi bohatý.
Od nynějška můžeš být klidný;
můžeš se stát chudým,
můžeš být žebrákem jako Buddha.
Tvá chudoba je bohatá.
Tvá chudoba je nyní vlastní království nebeské.

Totéž se může stát se všemi věcmi.
Upanišady
nebo Lao-Tse
nebo Ježíš
nebo Buddha,
všichni učí, že vědění je bez užitku.
Stále větší hromadění vědění člověku dále nepomáhá.
Ale nejen to, může být překážkou.

Vědění není nutné -
to však neznamená, že máte zůstat hloupými,
neboť pak by nebyla vaše nevědomost správná.

Když člověk nashromáždí dostatek intelektuálních vědomostí
a pak je odloží,

tehdy je nevědomosti dosaženo.
Pak budete skutečně nevědomí -
tak jako Sokrates, který mohl říci:
Vím jen jediné,
a to je,
že nic nevím.

Toto vědění,
či nevědění,
jak to člověk chce nazývat,
je něco zcela jiného.
Má to jinou kvalitu, jinou dimenzi.

Když jsi jen jednoduše nevědoucí,
poněvadž ses nic nenaučil,
nemůže být tvá nevědomost moudrá.
To není moudrost, nýbrž vědění,
které není k dispozici.
A v nitru zůstanou žádosti,
touha více vědět,
mít více informací.

Když však hodně znáš -
písma,
minulost, tradici,
všechno, co člověk může vědět -
když jsi si vědom nesmyslnosti všeho,
tehdy pochopíš náhle, že to není vědění.
Poznáš, že je vypůjčeno,
že není tvou vlastní živou zkušeností.
Není to nic, co by člověk sám poznal.
Jiní to mohou skutečně vědět,
ale člověk sám to jen posbíral.

Toto hromadění se děje mechanicky.
Není to nic, co by z tebe vyrostlo;
je to pouhé smetí,
jinými posbírané - propůjčené, mrtvé.

Nezapomeň nikdy:
Vědění je jen tehdy živé,
když je tvou osobní, přímou zkušeností.

Jestliže něco od jiných víš, je to jen vzpomínka,

nikoli vědění.

Paměť je něco mrtvého.

Když posbíráte bohatství vědění vám dostupné,
a máte ve svých hlavách písma a celé knihovny,
bude vám najednou jasné,

že s sebou jenom vlečete náklad jiných lidí.

Poznáte, že vám z toho nic nepatří.

Nezažili jste to.

Tehdy se toho můžete zbavit,

pak můžete všechno toto vědění opustit.

A z tohoto opuštění

vyrůstá nový druh nevědomosti.

Tato nevědomost

není nevědomost nevědomosti -

je to nevědomost moudrých,

je to moudrost.

Jen moudrý člověk může říci:

Vím, že nic nevím -

ale když řekne, nevím to,

a není zvědav dále něco zvědět,

zjišťuje jen skutečnost.

Když můžeš z celého srdce říci:

Vím, že nic nevím,

otevrou se ti v tomto okamžiku oči.

V okamžiku, v němž můžeš v celé své úplnosti říci:

Vím, že nic nevím,

otevřel ses moudrosti.¹³⁰⁾

*(Ad 130 - Nikoliv, opak je pravdou: „Kdo se otevřel moudrosti, může říci, že ví, že nic neví.“ Pozná-li člověk, že pravá moudrost **jest**, že se nenabývá, stává se moudře chudým duchem.)*

Tato ignorace je krásou -

je však dosahována prostřednictvím vědění,

Je chudobou získanou prostřednictvím bohatství.

A totéž se děje s egem -

můžeš je ztratit teprve tehdy, když je máš.

Když Buddha opustil svůj dům, stal se žebrákem.

Proč musel Buddha opustit svůj trůn?

Byl korunován na krále

na vrcholu svého ega.
Proč tento extrém -
proč ono opuštění paláce a vstup do ulic,
aby se stal žebrákem?

Buddha dosáhl krásy ve své žebrotě,
kterou ještě nikdy svět nespatriil -.

Tak krásný žebrák.
Tak bohatý žebrák.
Tak přátelský žebrák,
takový císař!

Co se stalo, když opustil svůj trůn?
Opustil trůn svého ega.

Královská křesla jsou jen symboly,
symboly ega,
moci, prestiže, stavu.
Až sem stoupá Buddha
a pak nastane ztráta vlastního já.

Tato ztráta ega není skromnost:
tato ztráta ega není pokorou.
Můžeš nalézt mnoho skromných lidí -
ale za jejich pokorou
je ukryto subtilní ego.

Vypráví se, že kdysi navštívil Sokrata Diogenes.
Vypadal jako žebrák
a nosil stále špinavé šaty
s mnoha záplatami a děrami.
Ačkoliv mu byl darován nový oděv,
nechtěl jej dříve nosit,
dokud nezestárnul a dokud nebyl špinavý a roztrhaný.

Navštívil Sokrata
a začal hovořit o ztrátě ega, o nesobectví.
Ale Sokrates svým ostrým zrakem postřehl,
že tento muž nebyl nesobecký.
Povaha a způsob, kterým o nesobectví mluvil
byl velmi egoistický.

Dochovala se zpráva, že Sokrates řekl:
„Přes tvůj špinavý oděv
a děrami ve tvých šatech
nevidím nic, než ego.
Hovoříš o pokoře,
ale tvá řeč přichází z hloubky ega.“

To se děje.
Toto pokrytectví je.
Máš ego
a uplatňuješ ho prostřednictvím protikladů.
Jsi jen na povrchu pokorným.
Tato vnější pokora nemůže žádného klamat.
Můžeš klamat jen sám sebe,
ale tato pokora nemůže klamat nikoho jiného.

Děrami tvých roztrhaných šatů
probleskuje ego.
Ono je stále zde.
Vaše pokora je sebeklamem a nic víc.
Nikdo tomu nevěří.

Něco podobného se děje,
když chcete odvrhnout nezralé ego.

Moje učení se zdá protichůdné,
ale takový je život.

Život obsahuje protiklady.
Učím vás být egoisty,
abyste se mohli stát nesobeckými.

Učím vás, abyste se stali perfektními egoisty.
Neošklivte si ego, jinak budete pokrytci.
Nebojujte s nedozrálým jevem.
Ponechejte jej zrát.
Pomozte egu.
Doved'te ho na vrchol.

Nemějte strach -
není důvodu, abyste měli strach,
abyste se báli.

Tak poznáte prameny ega.

Doženete-li ho jednou na vrchol,
nebudete potřebovat Buddhu ani mne,
abychom vám říkali, že ego je peklem.
Budete to vědět sami.

Vrchol ega
bude nejvyšším bodem vašich pekelných zkušeností.
Bude noční můrou, klamem.
Pak nebudete potřebovat nikoho,
kdo by vám říkal, že ego musí zemřít.
Bude těžké si je dále podržet.

Člověk dosahuje tohoto poznání utrpením.
Nemůže nic pouhým logickým argumentem odvrhnout.
Můžete odhodit jen to,
co bylo dostatečně bolestivé,
co již jednoduše nemůžete déle udržet.

Vaše ego se nestalo dosud neúnosné,
proto si je ponecháváte.¹³¹⁾
Nemohu vás přemlouvat, abyste je nechali odpadnout.
A sami, cítíte-li se být přesvědčeni, ukrýváte jen své ego,
to je vše.

*(Ad 131 - Aby se člověk stal sám sobě protivným, k tomu je někdy dobrá příležitost, ale vskutku neúnosným se stává já jen tehdy, když z něho člověk vystoupil tam, kde ono nevládne ani netrpí, nýbrž je pouhým svědkem. Když se mi to přihodilo (podmínky jsem vylíčil v UŽ a v SJ a jinde) v sedmnácti letech, začal jsem sebe nenávidět se vším, co jsem měl do té doby rád a na čem jsem lpěl. Věděl jsem v té chvíli, že z mého sobectví pochází všechna má nevědomost o pravé nesmrtelné podstatě člověka, ale zapomněl jsem, že právě toto sobectví, dovedené až na vrchol a opuštěné nakonec v klidu, pro nemožnost je dále uspokojovat, způsobilo poznání. Kdybych byl nebýval vrcholným sobcem (a co jiného to bylo, když jsem chtěl být zrovna jen přírodovědcem a ne něčím jiným a jiný život jsem si představoval jako ztracený), nebyl bych nabyt poznání, které tehdy zalilo mé vědomí. Pravá neúnosnost já vzniká poznáním, nikoliv poznání **pouhou** neúnosností já. Chybí interakce klidu.)*

Nic nezralého nemůže být odvrženo -
nezralé ovoce se drží stromu
a strom pevně přidržuje nezralé plody.

Když je trháte násilně,
zanecháváte rány.
Tyto rány zůstávají otevřené
a vy pociťujete neustále tato zranění.

Nezapomeňte,
že všechno potřebuje čas k růstu.
Aby uzrálo,
aby spadlo na zem,
aby zašlo.

Vaše ego potřebuje rovněž čas.
Musí uzrát.
Proto nemějte strach být egoisty.
Jste egoisty,
jinak byste již dávno zmizeli
a nemohli byste již existovat.

Je to mechanismus života -
musíte být egoisty¹³²⁾
a svou cestu si vybojovat.
Musíte bojovat kolem dokola s miliony přání.
Musíte se hádat a přežít.

(Ad 132 - Je to automatismus života (1). K jeho rozvinutí musíme být egoisty. Jak je však nevinný egoismus dítěte, bez kterého by nemohlo zůstat naživu, oproti egoismu dospělého člověka. Nedoporučoval bych někoho nabádat k egoismu (egoismus se opravdu vyvíjí automaticky), když lze bezpečnějším způsobem, například vyváženou sebeláskou a láskou k bližnímu dojít bez extází k témuž cíli jako přes vrcholný egoismus. Bhagwan zřejmě není karmajóginem, má blíže k radžajógu, a to poznamenává jeho rady. Já se rozvíjí také jinak než sobectvím a stává se dospělým ne napořád, ne ve všem nebo pro všechny situace. Také z momentu zralosti lze přejít do oživení automatismu (2).)

Ego je měřítkem přežití.
Zůstane-li dítě bez ega, musí zemřít;
nemůže přežít.
Jinak to není možné.
Nemá-li dítě ega a hladoví,
necítí: mám hlad.
Pociťuje, že je zde hlad -
ale necítí, že hlad patří k němu.

Dostaví-li se hlad a dítě cítí:
Mám hlad - pustí se do křiku a chce potravu.
Dítě roste s narůstáním svého ega.

Pro mne je ego částí přirozeného růstu.
Ale to by nemělo pro vás znamenat,
že byste v něm měli stále být v jeho područí.
Ono je přirozenou částí vývoje -
ale potom přichází druhý krok,
kdy se jej musí člověk zbavit.
I to je přirozené.
Ale tento druhý krok může být uskutečněn teprve tehdy,
když dosáhl první stupeň svého crescenda,
nejvyššího možného bodu - vrcholu.

Učím tedy obojí -
učím vás být egoisty,
učím vás být nesobeckými.

Staňte se jednou egoisty
perfektními, absolutními egoisty,
jako by celý vesmír existoval jen pro vás
a vy jste byli jeho středem,¹³³⁾
jako by všechny hvězdy ve svých drahách obíhaly jen kolem vás
a slunce vycházelo jen pro vás,
jako by zde všechno bylo jen k tomu,
aby vám pomáhalo k vezdejšímu bytí.

(Ad 133 - Proč dělat z člověka hlupáka, který si o sobě myslí, že je středem vesmíru. Toto hledisko navodilo ve středověku neproniknutelné temno, jeho následky dosud neseme, i když jsme tuto nevědomost překonali.

Vím ze života Ježíšova, že v rozvoji vědomí až k nepřetržitému pocitu jednoty s Bohem překáží na určitém stupni tento egocentrismus. Je překážkou, která musí být odstraněna. Tato fáze je naznačena křtem v Jordáně, zlačením na poušti a přemožením Satana. Po něm následuje období tří roků (symbol času) nejen soustavného podílu na vůli boží, nejen schopnost ji plnit, ale i převod určité části moci z Otce na Syna (Ježíš o této fázi řekl: „Jsem menší než Otec“). Od té chvíle Ježíš dokazuje, že přestal cokoliv činit pro sebe, a tuto motivaci činnosti označil jako podmínku, pro níž si jedině zaslouží, aby se mu věřilo. Jinak by nebyl měl právo apelovat na víru v něj a víra v něj by byla bývala klamná, nebyla by vedla k Otci. Také už před tím jsou ve

Starém zákoně naznačeny všechny stupně odstupu od sebe. Protože nelze současně posilovat sobectví i nesobectví („Dvěma pánům nelze sloužit!“), nemá se obojímu učit, nýbrž jen tomu, jak od sobectví postupně odstupovat.)

Staňte se středem a nemějte strach.
Máte-li strach, nejste zralí.
Přijměte to,
je to část vývoje.
Využijte toho
a podněcujte se k dosažení vrcholu.

Když vše dojde k vrcholnému bodu,
postřehnete náhle, že nejste středem.
Uvidíte, že to byl jen přelud,
dětské zobrazení.

Byli jste právě dětmi
a proto to nemohlo být jiné.
Nyní jste dozráli.
Nyní vidíte, že nejste středem.

Skutečně,
když uvidíte, že nejste centrem,
uvidíte také, že centrum neexistuje -
neboť centrum je všude.
Buď není žádného středu -
a stvořené existuje jako celek, jako jednotka,
bez jakéhokoliv centra jako kontrolního bodu -
nebo každý jediný atom je středem.

Jakub Böhme řekl,
že celý svět existuje jen z bodů středů,
že každý atom je centrem
a že není žádný vnější obvod.
Všude jen body středů
a nikde okrajové území.
To jsou dvě možnosti.
Obě znamenají totéž.
Liší se a odporují si jen ve vnějším pohledu.

Staňte se nejprve středem.
Věc se má takto:
Sníš -

a když tvůj sen dosáhl svého nejvyššího bodu,
přeruš jej. Je to stále stejné -
vždycky, když se sen pohybuje na vrcholu,
přeruš jej.

Co je vrcholem snu?
Nejvyšším bodem snu je pocit,
že to, co se děje je skutečností.
Když cítíš, že je to realita, ne sen.
Jdeš dál a dál a dál k nějakému vyššímu vrcholu
a sen se stává pravdivějším.

Sen nemůže být nikdy pravdivý,
ale může být blízko reality.
Přichází k realitě tak blízko,
že nemůžeš již dál žít.
Cítíš, ještě jeden krok -
a sen se stane realitou.
Ale on se nemůže stát realitou,
je snem.

Ale když přijde tak blízko k realitě,
je spánek přerušen -
sen je zničen a ty se probouzíš.
Totéž se děje se všemi druhy snových představ.

Ego je největší sen.
Má svou krásu a své trápení.
Má svou extázi a žal.
Své nebe a své peklo - obojí je při ruce.
Sny jsou někdy velmi krásné, někdy strašlivé,
ale jsou to jen sny.

Neříkám vám:
Přerušte své sny
dříve než přijde vhodný čas.
Ne, nedělejte nic předčasně.
Dovolte věcem, aby vyrostly;
ponechejte všemu čas,
aby se tak mohlo všechno dít přirozeně.

Ego odpadne.....
Může zcela samo odpadnout.
Když je necháte jednoduše růst a pomůžete mu

v jeho růstu,
není důvodů, aby samo neodpadlo.

Je to velmi hluboké:
Když se ho vzdáte, zůstalo ego uvnitř.
Když si myslíš, že se ho ty vzdáš, jsi egem -
tak všechno, čeho se můžeš vzdát, není to správné.
Pravé ego zůstalo zachováno
a vy jste se vzdali něčeho jiného.

Nechcete sebe učinit nesobeckými bez ega.
Kdopak by to učinil?
A přesto se to děje, ale není to činnost.
Vrůstáte dovnitř ega až postupně přijde bod.
v němž se vše stává peklem, sen se dovrší.
Najednou vidíte: husa je venku -
nikdy nebyla v lahvi.
Ve skutečnosti neošetřujete nikdy ego.
To byl jen sen, který vás obklopoval¹³⁴⁾ -
mrtvý sen.
Říkám vám, mrtvý úsek ve vývoji,
a neodsuzuji ho.

(Ad 134 - Co je na tom snového? Pečujte o sebe a myslete si, že se o sebe staráte. Někdy se přesvědčíte, že jste se o sebe postarali špatně a ne z lajdáctví, nýbrž z neschopnosti předvídat, co se stane. Myslíte si tedy, že se o sebe staráte, zatím však nevíte, co vlastně činíte. Ať jste si toho vědomi nebo ne, přispíváte k vývoji, a to je to, o čem nevíte, že činíte. Jenže, činíte-li to pomocí sobectví, je to cesta oklikou, dlouhá. Neskutečné je jen to, že se mýlíte v hodnocení své činnosti. I když Ježíš nazval ty, kteří nejdou vědomě za Bohem, mrtvými, jsou i mrtví skutečností, nikoliv snem.)

V životě je všechno nutné.
Nic není zbytečné.
Ať se děje, co se děje, muselo se tak stát.
Ať se děje, co s děje,
děje se z určitých hlubokých základů.

Potřebujete to, abyste mohli zůstat
v přeludu snové pavučiny.

Je to jako kokon, který vám pomáhá,

který vás chrání,
takže můžete přežít.

Ale člověk nemusí zůstat v kokonu navždy.

Jsi-li zralý,
pak rozlom larvu a vyjdi ven.
Ego je skořápkou vajíčka .
chrání tě.

Jsi-li připraven, rozbij skořáčku,
vyjdi z vajíčka.
Ego je skořápka.

Ale čekej, nespěchej tolik!
Spěch nepomáhá¹³⁵⁾ -
může být předčasnou překážkou.
Máš čas, nic neodsuzuj.
Kdo je to, kdo odsuzuje ego?

(Ad 135 - Lépe by bylo říci, že neklid, který se člověka zmocňuje, spěchá-li, je překážkou. Jinak odkládání je větší překážkou a někdy trvalým zabrzděním.)

Jděte k tzv. svatým -
k těm, kteří hovoří o zbožnosti a pokoře.
Podívejte se jim do očí -
Nikde člověk nenalezne tak zjemnělé a rafinované ego.

Jejich ega nosí jen pláštěky
náboženství, jógy, svatosti -
ale ego je zde stále.
Možná, že nesbírají žádné bohatství -
ale sbírají své stoupence.

Mince jsou jiné:
Nyní mají hodnotu oddaní stoupenci.
Možná, že nepatří věcem tohoto světa,
ale patří věcem jiného světa.
Tento či onen svět - oba jsou světy.

A možná jsou ještě hrabivější než vy.
Odsuzují minulé věci
a tento svět krátkodobě žijících přátel,
poněvadž chtějí mít věčné přátele.
Jejich sobectví je absolutní.

Nejsou spokojeni pomíjejícími přáteli.
Chtějí věčné přátele.
Není-li něco věčné, jsou nespokojeni.
Jejich sobectví je hluboké; je absolutní.

Sobectví náleží egu;
je kladem ega.
A tak se stává, že svatí
jsou mnohdy egoističtější než hříšníci -
a tedy jsou božskému nesmírně vzdáleni.
A mnohdy mohou lehčeji k Bohu přijít hříšníci,
jak tzv. zbožní.
Ego je překážkou.

Toto je moje zkušenost:
Hříšníci mohou své ego
snadněji odevzdat než zbožní.¹³⁶⁾
Hříšníci nebyli nikdy proti egu -
dávali mu potravu,
užívali ho,
užívali celého života.
Zbožní stále bojovali se svým egem -
a nikdy mu nedovolili uzrát.¹³⁷⁾

(Ad 136 - Touto pravdou se však nedá ospravedlňovat návod „Bud’te hříšní“, neboť hříšníci jsou hříšní ne proto, aby se přiblížili hříšností k Bohu (a také se k němu samotnou hříšností nepřiblížují), nýbrž aby se ve hříších snáze vyžili. Jen takový hříšník, který nedbal na věčné hodnoty (čili jak říká Bhagwan, nebyl absolutně sobecký jako je člověk, označený Bhagwanem za světce, nýbrž jen přirozeně sobecký), má možnost přejít z cesty sebelásky na cestu lásky snáze než kdokoliv jiný, protože se už naučil milovat, i když zatím jen sebe, aspoň někoho. Na přelomu ze sebelásky k lásce musí být šokován (jak Bhagwan dobře ví) téměř vždy až na úroveň extaze, musí být vysazen poznáním pravdy, a k tomu je třeba (jak Bhagwan dobře ví), aby se vyprázdnil od svých hříchů, aby se jich vzdal, a tak je tomu téměř vždycky. Proto se nedá ospravedlňovat návod „bud’te hříšní“ a dokonce pořádně hříšní. Jakým viníkem se Bhagwan stává!

Něčím jiným byla hříšnost Šavlova (svatého Pavla před obrácením), který své pronásledování si vykládal jako ctnost, nikoliv jako hřích. Vykládá-li si hříšník svou hříšnost bezelstně jako zdravou přirozenou záležitost, je zvláštním způsobem bezhříšný, i když okolí vidí, že se v hříších topí. Záleží na tom, jak hříšník osobně hodnotí své hříchy. Začne-li je hodnotit jako hříchy, pak se začne proviňovat a může

být obrácen teprve až tíha hříchů je pro něho neúnosná (to byl asi případ Šavlův, který si postupně uvědomoval, že nečiní dobře.) Plní-li někdo návod „budte hříšní“, musí dojít k této neúnosnosti hříchů. Teprve tam je možný obrat. Propastná hloubka hříchu vyzývá k extatické propasti světce. Je to pochod přes propasti. Je schůdný? Ježíš ukazuje případ hříšné ženy ne proto, abychom jej následovali hříšností, nýbrž abychom poznávali zákonitost, za které nastupuje boží milost, prosím zákonitě. Ježíš neopomenul na jiných případech ukázat i jiné okolnosti, za kterých milost začne zákonitě působit, například na případě chromého u rybníka Bethesdy, na křičícím slepci, na dvou slepících jdoucích za Ježíšem a podobně. Zůstaňme však u hříšné ženy. Ona chtěla se svou hříšností přestat (Šavel chtěl přestat vraždit křesťany), nechtěla

ve hříšnosti pokračovat, a to je rozhodující. Od svého útěku k Ježíši si neslibovala spásu (nepodezřívejme ji násilně z takové troufalé hlouposti), nýbrž jen aby už nemusela hřešit. Hřích se pro ni stal neúnosným. Nesnesitelnost, neúnosnost už není druhem sobectví, je to pouhá neschopnost něco unést. Zažil jsem to už v raném dětství. Co to bylo, když jsem přestal vnímat bolest při operaci za vědomí? Neschopnost organismu ztotožňovat se s tak velkou bolestí. Člověk má také duševní organismus, který je něčím jiným než tělesným organismem, i když normálně jeden s druhým je téměř nerozlučně spojen. Druhou obdobnou zkušenost jako ve svém jednom a půl roku, jsem prožil ve svých sedmnácti letech. Nepřál jsem si ani spásu ani věčný život, nepřál jsem si být svatým, a přece jsem vystihl nevědomě podmínky, za kterých nastupuje tak vznešená míra boží milosti, že jsem v její moci dodnes, tedy po dobu více než padesáti let. Být přemožen není známkou sobectví, nýbrž známkou toho, že sobectví v té chvíli odpadlo. Ježíš hned od počátku vyváděl své učedníky ze sobectví, jemně, ale soustavně. Kdyby jim byl říkal „hřešte“, nebyl by je vyvedl z nevědomosti, ale že jim poskytoval příležitost, aby sobě dokázali, že nemusejí nebo dokonce nesmějí nic dělat svou mocí, umožňoval jim, aby se nemuseli starat o sebe, nýbrž o bližního, uvedl je tím do poznávání zákonitosti lásky, opaku sobectví, až k úplnému vzdání se touhy po osobní spáse. Světci, o kterých mluví Bhagwan, nejsou světci, nýbrž učedníky. Až překonají učednickou fázi (ve které musí toužit po osobní spáse), nebudou si už přát nic jiného, než aby směli Bohu patřit, aby se mu mohli neustále dokonaleji odevzdávat bez ohledu na to, budou-li přitom zničeni nebo povýšeni do věčného života. Kdybych se byl v rozhodném okamžiku v koncentračním táboře jen maličko ohlédl, byl bych býval zahynul ranou gestapáka. Na apoštolech Páně už bylo vidět, že nejen na okamžik se po sobě neohlíželi, jako například já, nýbrž soustavně na sebe nedbali, protože bez mezer sloužili věci boží.

Ad 137 - Bhagwan se mýlí, domnívá-li se, že já dozrává volně páchanou hříšností více než odříkáním se hříchů. (Podle toho, co se se mnou stalo v sedmnácti letech, by Bhagwan usoudil, že tehdy mé já dozrálo. Vůbec nedozrálo hříšností, nýbrž sjednocením zájmu, který muselo opustit.) Já dozrává prudčeji bojem. Ani extatik nemá ještě vyhráno, vzdává-li se dalšího boje. I ten se může vrátit odkud vyšel.

Jak vím, že bych byl zahynul rukou gestapáka, kdybych se byl třeba jen maličko ohlédl po sobě? V rozhodné chvíli jsem se celobytoštně díval od sebe pryč, a proto jsem pro gestapáka přestal existovat, nemohl mě proto zabít, neměl koho, nebyl jsem mezi „mrtvými“, které měl právo zabíjet. A tak živým zůstává ten, kdo trvale není svým, jak ukázal Ježíš. Kdybych byl tehdy třeba jen pomyslel na svou spásu, byl bych se tím vrátil k sobě, od Boha k sobě, a byl bych býval zabit gestapákem.)

Toto je tedy mé stanovisko:

Ego musí být odhozeno -

ale je možné, že musí člověk velmi dlouho čekat -

a že je může člověk odhodit, odevzdat tehdy,

když je předtím zdokonalil.

To je to těžké na celé věci.

Rozum říká: Proč bychom je měli tvořit,

když přece musí být zničeno?

Když posloucháte rozum, máte těžkosti.

Rozum je stále logický

a život je stále nelogický.

Nemohou se navzájem dohodnout.

Je to jednoduchá logika, jednoduchá matematika:

Když musí být tento dům zbourán,

proč by měl být nejprve postaven,

proč všechna ta námaha

a proč všechno to úsilí a promarnění času a energie?

Proč budovat a pak zničit?

Dům není skutečnou podstatou -

vy jste podstatou, o kterou jde.

Když stavíte dům, měníte se.

A když jej bouráte, měníte se totálně -

nezůstáváte stejnými.

Stavba domu, tento celý proces

vám umožňuje růst.
A pak, když je dům hotov,
odřeknete se ho.
To je čistá meditace!¹³⁸⁾

(Ad 138 - „Dům není skutečnou podstatou, vy jste podstatou, o kterou jde,“ říká výtečně Bhagwan před tím. Je třeba stavět, abyste se třibili, stavba domu je vám k tomu výbornou příležitostí. Vzpomeňte si na případ Milarepův, kolikrát znovu musel postavit dům a kolikrát ho zbourat, až konečně mu mistr prozradil, že mu nešlo vůbec o postavení domu, nýbrž o to, aby se z Milarepy stal velký svatý, který by byl schopen založit velkou historii duchovní stavby Tibetu. Přijdou-li ke mně do Ošelína láskyplní přátelé (raději je tam nevidím), vidí, jak se po léta hmoždím se stavbou. Domnívají se, že mi jde o dům, a chtějí mi pomáhat. O co by mě připravili! Mně přece nejde o dům! Učím se jednat ne proto, abych jednal a zjednal, nýbrž abych odešel od sebe činností. Zbude-li za mnou kus vykonané práce (a ona to musí být práce poctivá, neodbytá), ať už jako učitele na škole, nebo tlumočníka v továrně, nebo komentátora Bhagwana, není to moje práce, nemám na ní ani hmotnou, ani morální zainteresovanost, jak se tomu říká v ekonomice. A to vyjadřuje pravdu jen napolovic. Jde mi o objevování zaprášených a zapomenutých cest (nic nového nechci vynalézat a také nevynaleznu), které by mohly být užitečné pro mnohé. Aspoň strom, v jehož stínu usedají ptáci.

Málokdo chápe, co je to osvědčit se v malém, aby vůbec bylo možné osvědčit se ve velkém. Všechno, co děláme pomocí automatismu (1), za pomoci celé své tělesnosti, není ničím jiným než osvědčováním se v malém. Na jiném základě nemůže stát automatismus (2). Sháním-li materiál na stavbu, pídím se za něčím jiným než za materiálem na stavbu. A tak také píše komentář k Bhagwanovi. Ne abych jej napsal, nýbrž abych pomocí stavby a bourání vytvářel živý základ pro automatismus (2). Proč se těšíte z toho, že stavím, a skřípete zuby, když bourám? Jen ukazují, že je stejně užitečné stavět jako bourat, jestliže se obojím vychovává a podporuje a ničí člověk. Mám přitom na mysli, jak Ježíš ohleduplně odváděl člověka od pouhého lidství. Stéblo nalomené přitom nedolomil, jak o tom praví Bible.)

Rozum je logický
a život je dialektický.
Rozum se pohybuje v jedné rovné linii,
ale život se pohybuje od jednoho pólu k druhému;
stále poskakuje, od jednoho bodu k protikladu.

Život je dialektický.
Říká: vytvoř a znič.
Zrod' se a pak zemři.
Dosáhni a pak ztrať.
Buď bohatý a pak řekne život, zchudni.
Buď vrcholem, Mount Everestem ega
a pak se staň propastí nesobectví.

Tehdy jste obojí poznali -
domýšlivost, klam i skutečnost,
máju i Brahmu.

Každý den přichází někdo ke mně,
abych jej zasvětil, aby se stal sanjasinem.
Pak zapracuje rozum a řekne ke mně:
„Když budu nosit oranžové roucho,
je možné, že budu ještě egoističtější
a pak budu cítit,
že jsem něco zvláštního, jiný než druzí.
To však přeci nechci - já, jako sanjasin -
někdo, kdo se obrátil ke světu zády.....
Říká:
„Když budu nosit oranžové šaty,
budu egoističtější.“
A já mu říkám:
„Buď klidně egoistický, buď egoistou,
ale vědomě.“

Ego je nemocí,
když si člověk není vědom své existence,
když ho schovává v podvědomí.

Ve skutečnosti je však ego hrou.
Jsi-li si toho vědom, můžeš ji využít a dohrát.
Buď bdělý a pozorný a hrej hru.

Hra není nic špatného,
jen tehdy, když člověk zapomene,
že je to hra
a bere vše příliš vážně, nastává problém.

Proto říkám,
že stát se sanjasinem není vážnou záležitostí;
je to hra -

přirozeně náboženská hra.

Má svá vlastní pravidla,
neboť každá hra musí mít svá vlastní pravidla.
Bez pravidel nelze žádnou hru hrát.
Život může být hrán bez pravidel,
ale ne hra, o které zde mluvím.¹³⁹⁾

*(Ad 139 - Sanjasin musí vystihnout pravidla hry, to je velmi odvážné přetlumočení pravdy pro poslech nezasvěceného. Sanjasin má mít nějaké poznání, které mu dovoluje něco dělat a zakazuje něco dělat. Kriteriem je mu poznání, kterým se mu odhalily zákonitosti na vyšší úrovni než pomíjející. Jestliže toto poznání nemá, pak opravdu jen něco hraje podle informací, které má o světcích. I kdyby v tom případě dělal totéž co světec, bylo by to bezcenné napodobování povrchu, ne hloubky. Duchovní poznání, o němž zde mluvím, není postaveno na paměti a soudnosti jako běžné poznání rozumem, nýbrž na proměně, která proběhla ve vědomí. Zákazy zde nejsou slovní. Člověk už prostě něco dělat nemůže. Naproti tomu se tímto poznáním uvolňují pouta. Člověk může dělat, co dříve nedokázal učinit, nebo dokázal-li, pak jen s velkou námahou. (Proto se zdá, že sanjasin si jen hraje, zatímco my se lopotíme. Podobně křísit mrtvé bylo pro Ježíše hračkou, ale výsledkem bylo opravdové vzkříšení, ne hra z karet, která se po skončení zbourá!) Například překonal nějakou špatnou náklonnost. Nyní si ani nevzpomene, že ji někdy měl, že s ní léta bojoval, protože síla, kterou na ni spotřeboval, se vlila do jiných kolejí, proudí jinam a jinde je zaměstnána. Člověk je jiný, protože universální síla je v něm rozváděna jinak než dříve. Nepřičítá změnu sobě, své vůli, své moci, nýbrž oživenému **automatismu (2)**, který sám obstarává jiné užití, jinou regulaci universální síly. Jako dříve automatismus (1) sám, bez naší vůle obstarával tlučení srdce, dech, pohyby střev a tak dále, tak nyní, když na živý automatismus (1) je naštěpován automatismus (2), tento druhý obstarává samočinně příkon sil do nových center, která před tím sice existovala - v tom smyslu nejsou nová - ale byla bez proudu, a proto jakoby mrtva. V tom smyslu byl člověk mrtev. Aby se to dělo, je ovšem třeba, aby tu byl živý lidský organismus s fungujícím automatismem (1). Při tomto poznání by bylo stejně bláhové se chlubit, že například člověk proniká do hloubek duchovních pravd, jako by bylo bláhové se chlubit: „já buším svým srdcem“ a podobně.*

Jen v tomto smyslu má Bhagwan právo mluvit o postavení sanjasina jako o postavení hráče ve hře s určitými pravidly. Pravidla této hry jsou však u sanjasina vypsána do živého lidského organismu, je to oživené schéma, kterým začal probíhat proud a uváděl je do provozu.)

Když někdo odpírá dodržování pravidel,
nelze hru hrát.
Když někdo hraje karty, musí dodržovat pravidla.
Člověk při tom neříká:
Pravidla jsou opravdu záměrná, umělá,
proč bychom je nemohli změnit?
Můžeš je změnit, ale pak bude těžké hrát.
A když nesouhlasí jednotlivosti vlastních pravidel,
přestává být hra hrou.

V životě můžete hrát, jak chcete,
neboť život nevěří na jakákoliv pravidla -
stojí nad všemi pravidly.
Ale hry mají pravidla.
Když vidíte někde pravidla, víte okamžitě:
To je hra.

To je kritérium -
kde stále vidíš pravidla, víš okamžitě:
Je to hra. Hra žije prostřednictvím pravidel.

A já říkám:
Noste oranžové šaty a malujte a řetěz s obrázkem.
Je to hra - zcela veřejná.
Hrejte ji tak dobře, jak můžete,
ale neberte ji vážně -
jinak jste neporozuměli, o čem jde.
Buďte egoisty -
perfektními, dokonalými a zjemněnými.
Pracujte dál na svém egu
a dělejte z něj krásný pomník.

Bhagwane,

říkal jsi, že člověk potřebuje
mnoho energie pro vnitřní alchymii.

Prosím, řekni nám něco o energii.
Jak ji můžeme zvýšit
a jak ji můžeme zadržet.
Jakým způsobem ji ztrácíme
a jak ji můžeme získat
ze zdrojů mimo nás?

Za prvé:
Jste částí energie bez hranic,
vlnou na nekonečném oceánu.
Když si toto uvědomíte,
neztratíte nikdy energii.
Nekonečný zdroj je stále dosažitelný.
Jste jenom vlnou
a hluboko dole je utajen oceán.

Zrodíte se.....
Kdo vás zrodil?
Kdo vám dává energii do těla?
Kdo dává tělu energii,
mechanismus nesmírné jemnosti;
organismus, který pracuje automaticky?

Tělo žije sedmdesát, osmdesát
nebo dokonce sto let.

Nyní říkají vědci,
že není smrt tělesnou nutností;
že by mohlo tělo věčně dál fungovat.
Vědci říkají, že by smrt nemusela být.

Smrt je, protože nejsme schopni
využívat energie kolem nás,
která je bez hranic.

První, nač si tedy musíte vzpomenout je:
Jsi částí bezmezné energie.
Vzpomínej si na ni bez přestávek a pociťuj ji.
Při pohybu, při chůzi, jídle, spaní -
pociťuj, že jsi bez hranic.

Je to ono, co říkají Upanišady:
Pociťuj stále, že jsi Brahma, Věčnost.¹⁴⁰⁾

(Ad 140 - Také Ježíš řekl lidem „bohové jste“, ale nevybízel je, aby si to opakovali. Kdyby to byl považoval za správné, jistě by byl tuto myšlenku vtělil do Otčenáše, když učil modlit se. On však učil modlit se jako mít jasný duchovní program a ne si něco sugerovat. Bylo by mnohem jednodušší opakovat „jsem Bůh“, místo abychom dodržovali řád hodnot stanovený v Otčenáši. Takové počínání by však bylo nesmyslné, jako

každé vmýšlení se do stavu, ve kterém nejsme (a Bůh je stav), neboť vmýšlením se do tohoto stavu nedostaneme, nýbrž jen jsme klamáni autohypnosou. Může totiž dojít k autohypnose, což je obdoba hypnosy. Hypnotizér řekne například hypnotizovanému, že drží v ruce dobré jablko, ale vloží mu do ruky peprnou cibuli. Hypnotizovaný si opravdu pochutnává na jablku a vychvaluje jeho vlastnosti. Okolní diváci pak po jeho tranzu mu prozradí, na čem si vlastně pochutnával. On pak cítí ještě z úst pach cibule a stydí se za to, co vyváděl a jak se dal podvést.

Jak se mohla taková myšlenka (chybné použití Tat tvam asi) ocitnout v Upanišadách (a ona tam je)? Odpověď je jednoduchá: Takovou myšlenku vyslovil člověk, který na sobě zakoušel požehnání stavu Brahmova, někdo ji zachytil. Zda to byl on nebo někdo jiný ze svědků, toho oprávněného nadšení, těžko říci. Pisatel se provinil, neboť někteří čtenáři té Upanišady se budou vmýšlet do stavu Brahmova a přitom budou pojídat jen a jen pozemský chléb, zahynou a nedosáhnou osvobození. Proč nás jen ti jógini typu Šivananda, Bhagwan a jiní krmí stravou pro zvířata a ne pro lidi? Přejí si snad, abychom zůstali zvířaty? Vždyť už i my jsme dospěli do stavu lidského vědomí a máme právo vykročit dále.

(Jen ještě malou poznámku na okraj věci. Jestliže Ramakrišna v jednom vývojovém období ve všem spatřoval božskou Matku Káli a celá hmota se mu proměnila v božskou substanci, nevzniklo toto vidění vmýšlením, sugescí, autosugescí, nýbrž pronikáním Ramakrišnova vědomí přes vnitřní podstatu všeho do Boha. Kdyby byl Ramakrišna ustrnul v tomto bodě vývoje, byl by se z něho stal panteista. Ale on jím nebyl. Dostal se přes tuto fázi dál, kde už zase rozlišoval hmotu od matky Káli, a jen tak mohl zachovat svůj poměr k ní a mohl se stát duchovním vůdcem, který vedl své žáky za její pomoci. Ve vývojové fázi panteismu by byl falešným vůdcem.)

Když to dovedete víc a více vycitřovat,
postrěhnete, že neztrácíte ani nejmenší energii.
Byly načaty původní prameny
a vy jste nádoby pro ně.

Dělejte, co chcete dělat,¹⁴¹⁾

neboť činností nikdo neztrácí energii.

Je to jedna z těch mylných představ rozumu,

že se energie ztrácí, když je člověk aktivní.

Ne. Když člověk věří, že energii ztrácí,
ztrácí energii.

Energie se neztrácí jednáním, aktivitou,

nýbrž tím, že máte tuto ideu.

Činností lze energii dokonce získat.

Když člověk nemá představu ztráty síly,
také žádnou sílu neztrácí.

(Ad 141 - To je dobrá rada pro přírodního člověka nebo pro zvíře. 1700 let před Kristem už židovští zasvěcenci radili, aby člověk nedělal, co chce dělat, nýbrž aby život stylizoval podle řádu, který stojí mimo něj. Tento řád, jímž nebyla vůle člověka jím postiženého, byl prvním stupněm k oživení automatismu (2). Bylo by nezodpovědné radit někomu, aby tento stupeň přeskočil, snažil se ho vynechat. S nejvyšší mírou tolerantnosti by se snad dalo říci: „Zachovávej nějaký řád, ať je jakýkoliv, jenom nebud' jen svůj, jen se neřid' jen vlastní vůlí podle vlastního uvážení nebo bez uvážení.“

Důležité upozornění: Zvíře musí dělat co chce nebo k čemu je žene pud. Nic jiného dělat nemůže, a proto je přikováno ke svému zvířectví. Člověk nemusí dělat, co chce nebo k čemu ho žene pud, proto se může vyvíjet napřed jako člověk, a pak může překonat i své lidství. Bude-li si počínat jako zvíře, zůstane zvířetem v lidské podobě. Přemýšlejte o tom, proč dítě potřebuje výchovu, řád mimo sebe, a zdali by šlo například dobrovolně samo do školy, zdali taková úvaha je vůbec v jeho možnostech. Kdybychom je nechali dělat co chce.....)

Lidé, kteří jsou v důchodu, začínají si představovat,
že mají nyní méně energie
a že musí nyní více odpočívat a ulevovat si.
Míní, že nyní již nesmí moc pracovat;
a pak umírají dříve, než je nutné.

Statistiky říkají,
že si tak zkracují život o deset let.
Člověk který pracuje, žije možná sedmdesát let;
ale když jde do důchodu,
umírá již v šedesáti letech.

Vaše tělo je dynamo.
Čím více ho užíváte, tím více energie
je vám dodáváno z nevyčerpatelných zdrojů.¹⁴²⁾
Když ji nespotřebujete, není důvodu pro další přísun.
Pak se pomalu přizpůsobuje zásobování.

(Ad 142 - To je pravda, ale lidské tělo musí být ve stavu, ve kterém je schopno tuto energii transformovat, a také není tak úplně lhostejné, v co ji transformuje. Tato schopnost se postupně ztrácí, protože se netvoří nové buňky, které by nahradily staré, jež mají také jen

určitou životnost, nezávislou na vůli člověka a tak dále. Nebude-li živého těla, nebude ani možnosti někam energii čerpat, ani kde ji transformovat. Proto smyslem života není hodně energie spotřebovat (i když je pravda, že lidský organismus je do jisté míry přizpůsobivý), nýbrž hodně jí transformovat na vyšší schopnosti, na pomoc vědomí, aby nejdéle v okamžiku fyzické smrti nebylo závislé na odcházejícím organismu.)

Bud'te aktivnější a budete mít více energie.
Bud'te pasivní a ztratíte hodně ze své energie.
Aktivitou se energie nespotřebovává,
nýbrž obnovuje se.
Spotřebujete energii -
a z pramene je pro vás k dispozici nová, čerstvá.

Podívejte se na stromy -
slunce vychází a voda na listech se vypařuje.
V tomtéž okamžiku stoupá nová voda z kořenů nahoru.
Je to oběh, dlouhý proces.
List propouští volně vlhkost
a suchost závisí na stonku listu.
Suché místo saje okamžitě vodu z větévky,
a větvička z větve,
větev z kmene
a kmen z kořenů -
a kořeny sají vodu ze země.

Kdyby listy myslely: Když vypaříme vlhkost,
budeme žíznit a musíme zemřít -
pak by nebylo napojení na nové prameny
a kořeny by nemohly pracovat.

I vy máte kořeny v nekonečnosti.
Když užíváte energii,
sajete z nestvořeného pramene
a vaše kořeny začínají pracovat.

Existuje velmi zavádějící představa,
idea lidského rozumu -
že člověk ztratí energii, když ji spotřebuje.
Ne, čím jste aktivnější, tím více máte energie.

To platí pro všechny aktivity ve veškerých
životních oblastech.

Milujete více a dostane se vám více lásky.
Když se stanete skrbliky a myslíte:
Čím více miluji, tím se opotřebovává má schopnost milovat
a brzy mi žádná láska nezbude,
bude lépe si ji ponechat -
zemře vaše láska
a už nebudete v milováníhodném postavení.

Milujte
a více lásky k vám přijde.
Když chcete mít nekonečné prameny lásky,
dávejte tolik lásky, kolik jen můžete.
Spotřebujete více a budete mít více -
to je zákon života.
Láska k bližnímu, láska, aktivita -
stejná pravidla platí pro všechny dimenze.
Můžete mít své koláče a můžete je také sníst.

Jen lakomci ztrácejí energii,
nebudte lakomí,
proto se cítíme stále vyčerpaní.

Když máte pevnou představu,
bude všechno podle ní probíhat.¹⁴³⁾
Rozum pracuje prostřednictvím autosugesce.

(Ad 143 - Jen do určité míry, protože představa ještě nevytváří skutečnost, opravdovou změnu stavu. Bhagwan zde podlehl dojmu, který nabyt, když byl veden svým mistrem. Ten potřeboval jeho představu, která mu pomáhala v jeho úkolu, ale potřeboval ji jen jako pomocného prostředku, aby jeden netáhl hot a druhý čehý.)

Například:
Je to jen několik desetiletí,
co se rozšířilo po celém světě učení,
že má člověk omezené množství sexuální energie.
Tato idea stvořila sexuální lakotu po celém světě.
Tato myšlenka je v základu špatná;
když však v ni věříte během milování,
hypnotizujete neustále sami sebe,
že přitom ztrácíte energii.
Pak skutečně promarňujete energii.

Taková představa se zahnízdí v rozumu.

Když potom s někým spíte,
jste tak urážliví, tak choulostiví, tak měkcí,
že vše nač myslíte, proniká hluboce do vás.
A potom následujíc důsledky -
cítíte se vyčerpání.
Cítíte, že se energie ztratila.
A tím ještě stará představa zesílí.
Stává se d'ábelským kruhem.

Nyní říkají vědci a biologové,
že sexuální energie je bez hranic.
Nemůžete ji ztratit.
Je každý den tvořena:
vaším jídlem, dýcháním, vaší aktivitou.
Je stále tvořena, není pevně stanovenou danou věcí,
které by měl člověk méně, když určité množství odebere.
Ne, tak to není.

Energie není druhem zboží v obchodním domě.
Je každým momentem tvořena.
Když ji neužíváte, zestárne a je bez půvabu.
Když ji neužíváte, budete sami nudní a mrtví.
Pak přestane být řekou.
Když však s ní proudíte, bude k vám stále přicházet.

Ježíš kdesi říká podstatnou věc.
Praví:
Kdo chce zachovat život, ztratí jej;
kdo je připraven jej ztratit,
bude jej mít v plné hojnosti.¹⁴⁴⁾

(Ad 144 - Příklad chybné aplikace na pohlavní život.)

Až do tohoto století
byly děti přesvědčovány na celém světě,
že je nezdravé ztrácet semeno.
Říkalo se:
Mohou se z toho pomást, mohou být mrzáky,
v každém případě mohou zůstat hloupí
a je velká pravděpodobnost,
že se stanou choromyslnými, excentrickými
a slabými.

To je absolutně falešné.

Naopak toto učení učinilo mnoho lidí pomatenými -
mnozí lidé zeslábli,
mnozí zhloupili a stali se prostředními.
Je to velmi nebezpečná představa.

Když chlapec doroste
a stane se ve čtrnácti až patnácti letech
pohlavně zralým,
ztrácí své semeno.
Nemůže proti tomu nic dělat.
Musí masturbovat¹⁴⁵⁾ nebo je-li jeho
morální potlačování velmi silné,
ztrácí své semeno v noci při spánku.
A kolem dokola probíhá propaganda dál,
že je všechno ztraceno,
když člověk ztratí své semeno.

(Ad 145 - Měl jsem příležitost za mnohá léta bezpohlavního života dospět ke zcela opačnému názoru. K onanii bych nikomu neradil, protože tam padají veškeré zábrany, které jsou způsobeny jinak tím, že je člověk odkázán na druhého. Člověk při onanii snadno propadá své vášni úplně, až do ztráty schopnosti pohlavního soužití. Posluchačky nebo posluchači na školách, kde jsem učil, kteří propadli této vášni, přestávali mít zájem o studium. Jejich upřílišněný pohlavní život jim opravdu sebral tolik síly, že energie přestala proudit některými průchody téměř úplně. Poznám tyto lidi podle vyhaslého pohledu, podle zešedlé pokožky jako u starců a podle jiných příznaků, vesměs morbidních. V některých závažných případech jsem si dovolil, například z titulu třídního učitele,

s těmito lidmi si promluvit. Zjistil jsem, že jsem se v odhadu situace nemýlil, a někdy se podařilo katastrofu odvrátit. Několikrát za sebou jsem o prázdninách na střední a vysoké škole podnikl s přáteli náročné cesty po Československu. Byly záměrně náročné, protože jsem prováděl experiment. Zjistil jsem, že po pohlavním vypotřebování byli tito lidé malátní, bez zájmu, potřebovali mnohem více odpočinku než já, v chůzi se brzy unavili.

V inseminačních stanicích si lépe počínají lidé obsluhující býky, než Bhagwan obsluhující muže ve svém ašramu. Ve zmíněných stanicích připraví pro onanující býky umělé vagíny, aby jejich semeno nepřišlo nazmar. Zvíře totiž opravdu musí dělat, co chce.)

V Indii se říká -
když někdo zajde ke starému světci a jeho stoupencům,

že se setká s tím, že dosud stále říkají -
jediná kapka semenné tekutiny
znamená pro tělo čtyřicet dnů práce.
Tělo musí čtyřicet dní pracovat,
aby vyprodukovalo jednu kapku semene.
A když člověk ztratí jednu kapku
je ztraceno čtyřicet dnů života.

Malé děti jsou zcela nevědomé.
Jsou zcela otevřené.
Když celá společnost takto káže,
jsou tím hypnotizovány.
Nemohou proti tomu nic dělat.
Semeno teče,
když tělo uzraje,
neboť to tak musí být.

Toto nesprávné učení je všude dokola rozšiřováno.
Neodvažují se tedy nikomu říci,
kde že své semeno ztrácejí.
Ukrywají tuto skutečnost a trpí uvnitř.
Procházejí ustavičným trápením.

Věří, že jsou výjimkou,
neboť nemohou vlastně vědět,
že všichni v podstatě provádějí totéž,
neboť o tom nikdo nemluví.
Nikdo o tom nic neříká - a když, pak jenom proti.

Každý chlapec věří, že je výjimkou
a sám toto vše prožívá.
Každý chlapec myslí, že bude brzy pociťovat závrať;
že bude brzy cítit, že se jeho inteligence snižuje,
že se pomine, že svůj život promarnil.

Mnoho lidí mi píše v dopisech,
že svůj život promarnili,
poněvadž ztratili příliš mnoho semene,
poněvadž spotřebovali tak mnoho pohlavní energie.

Tato myšlenka je nebezpečná,
a kdo v ni věří, děje se tak.
Děje se tak prostřednictvím hypnózy.

Představa může pomáhat nebo zabraňovat.
Je těžké žít bez představ.
Dříve než jsi dosáhl stavu mysli bez myšlenek,
kudy všechny spontánně proudí,
je lepší mít následující představu:
Jsi částí nekonečné energie.
Prostřednictvím aktivity něco získáváš,
nic neztrácíš.
Prostřednictvím dávání získáváš,
neztrácíš nic - v lásce, v sexu i ve všech činnostech.

Nezapomeň nikdy,
když něco od základů obětuješ,
bude ti to k dispozici.
Bůh je dárce,
dárce bez podmínek.

Ačkoliv se učíš dávat,
a tvé ruce zůstávají stále prázdné,
může ti Bůh dávat stále více.
Když jsi lakomec,
je tvůj vztah k božskému zamezen.
Pak žiješ jako ubohá vlna,
která se neustále bojí, že něco ztratí.

Žij jako velké moře,
buď oceánem.

Nemysli na to, že něco ztrácíš.
Nic se neztrácí, nikdy se nic nemůže ztratit.
Nejsi jedinec, to se jen tak zdá.
Celek je s tebou svázán,
jsi jen jednou z mnoha tváří veškerenstva,
jen jednou z výrazových možností vesmíru.

Nedělej si starosti -
nikdy nebude konec.
Tento vesmír je bez počátku a bez konce.
Užívej všeho, žij slavnostně,
buď aktivní a vždy dávající.
Dávej tak totálně, že nikdy nepomyslíš,
abys něco pro sebe podržel.
To je jediná modlitba.
Dávati je modliti se.

Dávati je milovati. A ti, kteří umí dávat,
budou stále více dávat.¹⁴⁶⁾

(Ad 146 - Škoda, že si Bhagwan plete dávání s braním. O tom jsme už mluvili dříve. To mi připomíná pantheistickou vývojovou fázi Ramakrišny. Víme, že po nějakou dobu viděl ve všem Boha, všechno považoval za božské, celá hmota byla pro něho oděna velkou slávou Stvořitele. Kdyby se byl Ramakrišna chopil učitelské dráhy tehdy, když se teprve blížil ke kořenům hmoty živé a neživé, byl by musel, vzhledem ke svému vidění duchovní podstaty vesmíru, učit: „Ty jsi Brahman, neztrácej to z vědomí, opakuj si to a budeš spasen.“ Byl by se ukázal být naprosto nevhodným duchovním vůdcem. Vždyť ani on sám svou vůlí neprošel ke zmíněnému pronikání do podstaty hmoty, tím méně by tam někdo došel autosugescí „Já jsem Brahman“. Ke kořenům hmoty se člověk dostane poctivým bojem se svým já (nikoliv vůlí, aby sestoupil ke kořenům hmoty.)

Deváté ráno - 18. května 1974

Bhagwane,

řekl jsi:

Taková příležitost nebyla dána
po tisíce a tisíce let,
a na druhé straně říkáš:
Tento věk je jako každý jiný.

Říkáš:

Oběťujte se kameni a nastane.....

A pak řekneš:

Člověk by měl touto nebezpečnou cestou
jít jen za pomoci pravého mistra.

Řekl jsi:

Oběťujte se, odevzdejte se a já obstarám
vše ostatní. A pak řekneš, že nic neděláš.

Prosím, osvětli nám,

těm, kteří jsme zde u tebe,

i těm, kteří budou později číst tvá slova

vztah mezi Guruem

a žákem poněkud obšírněji.

Odporuji si zcela vědomě.

Pravda je tak bezmezná, tak nesmírná,
že žádná dílčí výpověď nemůže odhalit celou pravdu -
musí se okamžitě počítat s protikladem.

Celek je vždycky protikladný.
Jenom části mohou být srovnávány.
Proto musí veškerenstvo, celek
přijmout i protiklad.
Protiklad zde vskutku je, existuje.

Filosofové mohou být důslední,
neboť jejich chápání je dílčí.
Mohou být pečliví a pořádní,
mohou si dovolit být logickými.
Já si to nemohu dovolit.
Když se pokusím u nějakého stanoviska zůstat,
je všechno okamžitě nepravdivé.

Protiklad musí být přijat,
protiklad musí být absorbován.

Když například řeknu:
Oběťujte se, odevzdejte se a já vše ostatní zařídím,
je to jen jedna část.
Proč to říkám?
Říkám to proto, abyste se mohli dokonale odevzdat;
když tomu důvěřujete a máte pocit,
že zbývající bude zařízeno,
můžete se dokonale odevzdat.¹⁴⁷⁾

(Ad 147 - Z těchto slov je patrné, že Bhagwan se pouze vymlouvá, aby obstal. Také Ježíš musel říci svým učedníkům, aby se nestarali, ale také všechno, ostatní, kromě oběti učedníků pro věc, sám zařídil, leč nikoliv na účet učedníků. Bhagwan sice sám nic nezařídil, všechny prostředky mu k tomu poskytli jeho učedníci, ale přece jen, kdo jeho hru na slepou bábu neprohlédl a uvěřil

v něho, mohl svou vírou v něho si pomoci k meditaci, usnadnit si odevzdání. Sám jsem to zažil, když jsem se roku 1937 odevzdal na chvíli do rukou mistra, který nebyl mistrem, jak se později ukázalo, dostal jsem se poprvé do extáze, do tak vznešeného stavu, že bych se byl bez této důvěry do něho nedostal, nebo bych byl, jako už před tím, k tomu potřeboval ztratit vědomí pozemského světa (byl bych býval ve vytržení nevládl svým tělem). To se může podařit i Bhagwanovi u toho, kdo bude mít svůj druh modlitby (meditace, soustředění na Boha), o

který se bude moci opřít na své straně celou svou bytostí, a bude-li to modlitba, která už bez Bhagwana, před setkáním s ním, dozrála aspoň do extaze. Takže naděje je malá. (Zjistil jsem si, že tehdy, když jsem se soustřeďoval toho roku 1937 vedle „Mistra“ ještě s několika jinými lidmi, jedině já jsem přešel do vědomého spojení s Bohem bez vytržení, protože jsem měl už za sebou čtrná vytržení. Bylo to první východisko ze soustavy extází, které jsem zažil. Na upevnění tohoto východiska jsem si musel potom počkat ještě dva roky.)

Když jste nedůvěřiví a bojácní,
a domníváte se,
že sami ještě musíte něco po úplném odevzdání dělat,
nemůžete se uvolnit.
Držíte se pak zpět -
a odevzdání pak nemůže být úplné.

Není-li vaše odevzdání úplné,
není to vůbec žádné odevzdání.
Odevzdání může být jen totální.
Nelze se odevzdávat po kouscích.

Nelze říci:
Odevzdávám se jen napůl,
neboť potom je zbývající polovina proti.
Jen zadržuje odevzdání,
neboť je proti němu.

Odevzdání může být jen úplné.
Je tomu jako s kruhem, geometrickým kruhem.
Kruh nemůže být poloviční - když někdo namaluje půlkruh,
nemůžeme jej nazvat kruhem.
Kruh musí být dokonalý.
Půlkruh je něco jiného než kruh.
Odevzdání může být jen úplné.
Je to duchovní kruh.
Odevzdáváš od jednoho konce k druhému.
Nic nelze pominout.

To požaduji, když říkám:
Odevzdejte se a zbytek zařídím,
abyste se mohli jednoduše odevzdat
slouží jen k tomu,
abyste své odevzdání provedli dokonale.

Vím však přirozeně, že není nutné,
ještě něco dělat, když jste se odevzdali -
ani z mé strany.¹⁴⁸⁾

Odevzdání samo je již celkem,
nic jiného není třeba. To stačí.

(Ad 148 - Opět jen výmluva. Je to chyba, kterou předvedl Ramakrišnovi Kešab Čundar Sen, zakladatel Brahmosamadže. V rozhodném okamžiku je třeba jen se odevzdat, ale ten rozhodný okamžik nenastane jen pouhým odevzdáním. Bez cílevědomého úsilí, které odevzdání předchází, stává se odevzdání pouhým planým civěním. Cílevědomým jednáním rozumím takové jednání, kterým je člověk plně zaujat, i když cílem nemusí být zrovna duchovní záležitost. Cílem je přitom celobytná zaujatost. Proto se Bhagwan domnívá, že takovou činností je pohlavní akt. Tento omyl jsme si už vysvětlili.)

Nyní již nepotřebujete žádnou pomoc,
vše se děje prostřednictvím samotné skutečnosti odevzdání.

Odevzdání znamená, že již neexistuješ.
Odevzdání znamená, že ego odpadlo.
Odevzdání znamená, že centrum se rozplynulo -
Existuješ -
ale bez jakéhokoliv centra.

A když není středu, není již já,
není již nic, co by bylo třeba chránit.
Zdi se zboří samy sebou.
Když zde již nikdo není,
zhroutlí se ponenáhlu vaše veškerá ochranná
a obranná struktura.
Stanete se otevřeným prostorem;
Tento otevřený prostor bude veškerým působením,
toto otevřené bytí bude pro vás vše vykonávat.
Bůh bude moci bez překážek procházet.
Bůh bude moci vámi protékat,
dovnitř i ven -
není zde nikoho, kdo by jej zadržel.
Odevzdáním se otvíráte božské síle
a pak se stane vše spontánní, vše se děje spontánně.

Problém je odevzdání.
Po odevzdání již není problémů.
Pak již vám nemusím pomáhat.

Nepotřebujete již nic.

Proto nepřestávám sám sobě protiřečit
a říkám, že nic nedělám -
nepotřebujete také nic dělat.
Když jste se odevzdali, můžete vidět celek.

Když říkám, že nic nedělám,
že nemohu nic činit,
že není nutné, abych něco dělal -
když to říkám, znemožňuje se vaše odevzdání.
Máte strach jít sami do neznámého,
bez někoho, kdo by vám pomohl, kdo by vás vedl.

Když říkám, že nemohu nic dělat,
jak se pak můžete totálně odevzdávat?
Když však řeknu, že všechno učiním,
aniž bych si protiřečil, není to pravda -
neboť ve skutečnosti nemohu vůbec nic dělat.

Co tedy mám dělat?
Jak říci celou pravdu?
Je jen jedna cesta -
cesta ustavičné protiřeči.

Vztah mezi guruem a žákem
je komplexní záležitost.
Na jedné straně je velmi prostý -
na druhé je krajně komplikovaný.

Jest jednoduchý, poněvadž existuje vztah
jen ze strany žáka.
Ze strany mistra neexistuje vztah,
poněvadž mistr neexistuje.
Není již, je nikým.
Projevuje se jen, jako by někým byl.¹⁴⁹⁾

(Ad 149 - Tato slova nám aspoň vzdáleně připomínají Eckehartovu myšlenku „jít jako nic k ničemu přirozenosti boží“. Jen prázdnota s prázdnotou se může setkat. (Je však nutno mít na vědomí prázdnotu s různou kvalitou. Prázdnota kvality, nebo kvalita prázdnoty kamene je jiná, než kvalita prázdnoty rostliny, zvířete, člověka. Prázdnota člověka je nadána určitou mírou vědomí, tou nejmenší, jaká je nutná, aby se

mohlo přejít do věčnosti. Zvíře nemá ještě ani tuto minimální míru vědomí.

S výrokem Bhagwanovým je třeba srovnat fakt, že indický guru si pečlivě vybírá své žáky. Je asi jiným způsobem ničím, než že neexistuje. Co je to za překroucený výklad. Věřím, že by se Bhagwanovi hodilo, aby pro žáky neexistoval, když se ho nepříjemně dožadují. Staví se sice do pozice gurua, ale guruovi se nemůže stát, že by se ho někdo z jeho žáků tak dožadoval, že by mu nemohl vyhovět. On totiž předem provedl výběr žáků tak dokonalý, že těm, které si vybral, může snadno pomoci, a také jim vydatně pomáhá. Nedožadoval jsem se nikdy žádného duchovního vůdce o pomoc, ani toho, před kterým jsem se roku 1937 odevzdal Bohu víc než kdy před tím, a přece musím přiznat, že bez konkrétní pomoci duchovních vůdců nejen křesťanských, ale i indických, nejen právě vtělených, ale i dávno odtělených, bych se byl neobešel. Kdybych byl po nějakém duchovním vůdci toužil, věřil bych, že jsem si jeho pomoc vsugeroval. Přišel-li však vždycky nečekaně, muselo jít o pomoc ze strany duchovního vůdce.)

Toto zdání bude trvat až do vašeho odevzdání.

Když se odevzdáte, když se stanete nikým,
postřehnete náhle, že tu mistr nikdy nebyl.

Mistr je prázdnotou,
ale vy můžete jeho nebytí jen tehdy poznat,
když i vy sami jste v témže nebytí.

Jenom dvě prázdnoty se mohou setkat.

Je-li zde vaše já,
promítáte je i na mistra.
Je to vaše projekce,
vaše ego nemůže poznat ne-já (opak).
Jen stejné poznává stejné.

Vaše ego může jen všude vidět ega.
Tímto způsobem chráníte sami sebe.
Kam se podíváte, promítáte současně ego.
Samotný mistr vypadá jako někdo, jako ego.
A tak nalézáte prostředek a cestu
jak sami sobě dokázat, že také on je ego.

Vaše racionalizace může být plně logická,
ale já říkám, že je absurdní.
Takoví, jací nyní jste,
nemůžete poznat jev nesobectví (bez ega).
Odevzdáním poznáte, že mistr není.¹⁵⁰⁾

(Ad 150 - Proč věci vykládat tak tajemně? Když někdo vykládá příliš učeně a pro nás temně, buď je tuze učený, že naň nestačíme svým rozumem, nebo sám věci nerozumí a kryje se rouškou učenosti. V každém případě mu chybí schopnost vžít se do postavení žáka. My například nevnímáme radiové vlny, přestože nesčetné vysílačky vysílají svůj hlas do prostoru kolem nás i v nás. Tak je to zřízeno na různých úrovních existence. Vyšší existenci než hmotnou nevnímáme. Pro nás jako by tu nebyla. Vyšší existence však vnímá nás, a proto něčím je. Jaké moudré zařízení. Jen tak se můžeme plně soustředit na své úkoly na své úrovni. Jejich splnění je hlavní podmínkou pro další vzestup. Vidí-li někdo z vyšší úrovně na nižší, nemůže mu to vadit, protože má úkoly nejen na své úrovni, ale i na nižší a tak to jde dál. (Úkoly jsou dvojího druhu: Ty, které slouží k vzestupu na vyšší úroveň, a ty, kterými vyšší úroveň pomáhá nižší.) Bůh má úkoly vůči všem úrovním. Dá se snad už pochopit, proč „neexistuje“ na nižších úrovních. Nedostatkem indické náboženské filosofie je, že neuznává, že já existuje i u Boha, neboli, jak říká Ježíš, je mnoho příbytků u Boha. Kdo potom Indům ujde z jejich úrovně, už jako by neexistoval.

Vraťme se ještě ke kvalitě prázdnoty, neboť to je kategorie jevů velmi těžko pochopitelná. Jestliže všechno vzniklo z ničeho (a to je jak křesťanský, tak hinduistický způsob myšlení. V Indii se vykládá o Brahmově dni, o manvantaře a pralaji, a vdechu božím, jímž všechno zanikne a zase výdechem vznikne), pak toto Nic muselo mít nějakou kvalitu. Bylo to semeno všeho, toho, co ještě nebylo. Jako semeno stromu ještě není stromem, ale už v něm budoucí strom je obsažen. Skvěle o tom mluví svatý Jan na začátku svého evangelia : „Na počátku bylo Slovo.....“ Dovolil si nazvat prázdnotu Slovem (Tehdy se slovu přikládala zvláštní moc. Viz jména boží.) V tomto slovu, jak praví jinými slovy dále, byla obsažena veškerá kvalita stvořeného. Pro člověka je takové Slovo prázdnotou.

Možná, že se mi podaří přiblížit pojem prázdnoty ještě z jiné strany. Rád se ocitám v nějakém velkém městě, kde nebydlím a kde nemám co dělat. Chodím tamtudy a nesnažím se někam dojít, zatímco všichni kolem mně někam míří. Já jsem prázdňý od jejich cílů. Když z toho města odejdu, rád si na ně vzpomínám, abych nezapomněl, že tamní lidé o mně nevědí a nepotřebují o mně vědět. Jsem pro ně ničím. Byl jsem tam jen vědomím, ne funkčně. Byl jsem tam prázdňý. Takhle účelně vypadají různé úrovně. A přece žádné město samo o sobě, bez zázemí, bez vztahů by nemohlo existovat. O vztahy k okolnímu světu se musejí starat jen ti, kteří město zásobují potravinami, vodou a podobně.

Bhagwan dokazuje svými řečmi, že má zájem o své posluchače, že k nim má vztahy, že pro ně něčím je. Jinak by nezůstával v ašramu a odešel by někam, kde by neměl k nikomu žádné povinnosti.)

Když jste se odevzdali,
můžete teď, v tomto momentu vidět,
že je tato židle prázdná.
Muž, který k vám mluví, zde není.
Tento muž je prázdnota.
Ale nemůžete mé nebytí poznat,
pokud sami nejste ve stavu nebytí.

Vztah nemůže existovat ze strany mistra.
Existuje-li, pak nemůže být mistrem -
tehdy je stále ještě vně v pohotovosti.
Nemůže vás vést, může vás jen zklamat.
Rovněž, co činí - a já říkám bezpodmínečně
ať se děje, co se děje -
je falešné.

Nejde o to, zda je nějaká věc správná
nebo jiná falešná.
Jednoznačně, co z ega vychází, je vždy falešné.
Také ctnost, nenásilnost a láska -
co všechno z ega vychází, je falešné!
Ego činí vše zrůdným.
Ego je největším ploditelem zrůdnosti.

Když tě nějaký mistr miluje,
a tvé já není ve stavu nebytí,
bude jeho láska vlastnická.
Bude vás ničit. Sprovedí vás ze světa.
Jeho vztah je jedem.¹⁵¹⁾

(Ad 151 - Přílišná poplatnost indickému vulgárnímu pojetí karmy. Co to říká? V evangeliu svatého Jana, v kapitole XVI a XVII se píše o tom, jak Ježíš miloval své učedníky. Byl proto jejich jedem? Nebo byl vztah učedníků k němu jedem? Bhagwan má za sebou extázi, ale podobně jako kdysi Šavel, nedospěl ještě k pochopení obecného spasitelského úkolu. V Indii je člověk přiváděn ke spáse jako v dobách starozákonních, mezi čtyřma očima, mistra a žáka. Bude zapotřebí na Indy znovu poslat nějakého toho Šankaračaryu.)

Bude obyčejným láskyplným vztahem:
Nedovolí vám jít k jinému mistrovi.
Bojuje a klade vám překážky do cesty,
abyste jej nemohli opustit.

Je na vás závislý,
jeho já je na vás závislé.

Mistr, který má ego,
nemůže bez závislosti existovat.
Závislosti jsou mu potřebné jako potrava
pro jeho ego.
Čím větší závislost,
tím nasycenější je jeho ego.
Kdyby ho všichni opustili, byla by to jeho smrt.
Pak by jeho ego těžce onemocnělo.

Tzv. mistři soupeří
a hádají se s jinými tzv. mistry.
Nastává kšeftování.
Rozšiřuje se veškeré soutěžení tržiště.

Mistr, který má ego, není ve skutečnosti mistrem,
jen jej předstírá.
Jeho příští láskou je jen slovo.

Je krutý a trápí své přívržence -
ovšem přirozeně takovým způsobem, že si oni myslí,
že tato trápení patří k disciplině.
Nutí je dělat nepotřebné a bolestivé věci
a těší se z jejich utrpení.

Může potom vše zracionalizovat a říkat:
Postěte se, neboť bez půstu nemůžete Boha dosáhnout.
A když hladoví a trápí se,
je spokojen a šťasten.

Jeho příští zálibou je jen skrytá krutost.
Je sadistou v plášťku budoucí lásky.
Využívá toho, aby vás trápil,
a když jste smutní, deprimovaní, bez pravidel,
říká: Vairagya je dosažena -
nyní již nejste závislí na světském.

Čím jste smutnější, tím je šťastnější.
Když uvidí na vašem obličeji úsměv,
ihned jej odsuzuje.¹⁵²⁾

Když jste šťastni, najde na tom hned něco špatného,
neboť jak můžete být šťastni na tomto špatném světě.
Jak můžeš být radostným? Život je údolím žalu -
jak můžete být extatickými?

(Ad 152 - Jak tato řeč kontrastuje s chováním Šrí Ramakrišny, který byl opravdu veselým člověkem, a s jakou láskou vítal své žáky, o kterých předem věděl, že přijdou. Od prvního okamžiku setkání s nimi navazoval vztah lásky, tak jak ho tomu učila matka Káli. Obdobně se v Evropě choval svatý František z Assisi, Filip z Neri a jiní světci. Také v Evropě jsme měli smutné svaté. Byli to vskutku nepraví světci (viz výborné dílo Alfréda Fuchse: O deseti svatých).

Nemůžeš přece užívat jakýchkoliv smyslových radostí.
Když vypadáš mladě, čerstvě a živě,
jsi příliš závislý na svém těle.
Začne tedy tvé tělo ničit.
Je to subtilní sadista.
Je rafinovanější než Hitler a Mussolini,
kteří okamžitě usmrcovali.
Jejich vražedné metody lze lehce prohlédnout.

Takový mistr vás také zabíjí,
ale pomalu, kus po kuse - v malých porcích.
Poohlédněte se po Indii -
v této zemi jsou mnozí,
kteří druhé připravili o život.

A nezapomeňte, že vás může zprovodit ze světa,
jen když sám u sebe požaduje sebevraždu,
jinak to není možné.
Jestliže sám jí dobrá jídla,
nemůže vás nutit k půstu -
když bydlí v krásném domě,
nemůže vám říci, že byste měli žít v jeskyni.

To je zcela logické -
když vás chce zničit,
musí také sám sebe zahubit.
Čím více sám sebe trápí,
tím více kontroly získává nad vámi,
abyste i vy trpěli.

Bude se postit a ničit své tělo.

A čím více své tělo zničí,
tím více kontroly na vás může uvalit.
Pak vás může plně utlačovat
a s čistým svědomím zničit.

Takové věci se dějí s falešným mistrem,
nevědomým mistrem.
Všechno, co se děje, je převráceno ve špatnost -
Jeho disciplína se stává sadismem,
jeho vlastní život vede k masochismu,
jeho bytí působí destruktivně.
Ego je zpustošeno.

Člověk může mít vztah k falešnému mistru.
Vztah může existovat,
poněvadž mistr sám má také ego,
a ego může mít k něčemu vztah.
Ego nemůže existovat bez vztahů.

Jde-li o pravého mistra,
existuje vztah jen ze strany žáka.
Miluješ ho, posloucháš ho -
ale on není na tvé poslušnosti zainteresován,
nестará se o tvou lásku.
Co nemá zaznamenat, o to se nestará,
to se ho netýká.
Stará se nekonečně o vše,
ale není zde nikoho, kdo by mohl navazovat vztahy.

Jeho starosti jsou tak přirozené -
tak jako voda teče dolů,
teče jeho starostlivost k tobě.
Když zde sám nejsi,
proudí tato pomoc dál.

Ať zde jste nebo ne -
jsem tentýž -
mé bytí proudí stejným způsobem dál.
Když tu nikdo není, zůstávám stejným.
Když zde jste, jsem týž.

Kdybych se změnil, bylo by zde ego,
neboť ego žije prostřednictvím vztahů.
Kdybych měl ego,

bylo by živé a aktivní, když ke mně přicházíte a když odcházíte,
bylo by líné a ospalé. To by pak byla proměna.

S vámi nebo bez vás,
má prázdnota zůstává stejná.
Má péče proudí dál.
Má láska proudí dál.

Není nikoho, kdo by miloval.
Nemohu si vybírat, zda milovat či nemilovat.
Kdybych si chtěl vybrat, byl bych zde.¹⁵³⁾

(Ad 153 - To je řeč mistrů Zenu. Bhagwan je velmi sečtělý ve zkazkách o starých mistrech Zenu. Ale nevybírám si způsobem těchto mistrů. Je eklektikem. Opravdu důsledně nezastává žádné hledisko, nýbrž chápe se vždy jen toho, co se mu z toho kterého systému právě hodí. On se nestará o přijímání žáků. Jeho asistenti zjistí, jakou částku peněz (konkrétně kolik dolarů nebo jiné tvrdé měny) nastupující žák přináší. Podle její výše a podle toho, jak jinak ještě může být ašramu prospěšný (svou práci v ašramu si musí rovněž zaplatit), může tam zůstat. Ne déle. Chce-li přijít znovu, musí si na cestu a pobyt nastrádat. Bhagwanův ašram je nejlépe prosperujícím podnikem v Indii. Mnišské kláštery Zenu byly chudičké. Jednání s žáky v nich arci bylo obdobně bezohledné. Mistr si nevybíral. To Bhagwan dobře ví. Nebral nejmenší ohled na žáka. Neměl k nim téměř žádný osobní vztah. O ten se musel postarat žák. To všechno říká Bhagwan podle mnišských řádů Zenu. Tam však byly přijímáni jen muži, aby nedošlo k posilování sexuálních představ.)

Vztahy závisí na vás
a budete tak dlouho žít, až se odevzdáte.

Odevzdání je největší a nejhlubší vztah -
a současně konec všech vztahů.
Když se odevzdáte, nastane nejhlubší vztah vůbec.
Pak přestane jakýkoliv vztah.
Neodevzdáváte si již, ani jste se neodevzdali
a mistr zde nikdy nebyl.¹⁵⁴⁾

(Ad 154 - Opravdu přesně opakováno z knih o Zenu. Ani Ježíš nevedl své učedníky k sobě, nýbrž k Otci. Řekl, že si přeje, aby byli jedno s Otcem jako on. Aby se mohlo takové spojení uskutečnit, musel na čas odejít (řekl: „Maličko a neužijte mě, a opět maličko a užijte mě.“) Ztráta vedení je přechodně působícím prostředkem. Pak je znovu navázáno na

vyšší úrovni. Ježíš říká, že učedníky povede Duch svatý. U Ježíše kupodivu není rozporů ve výrocích.)

Dvě prázdna v prostoru již nemohou být dvě.
Nelze vésti hraniční linii
mezi dvěma prázdnými prostory.
Nelze vést hranici kolem prázdnoty.
Dvě prázdna se stávají jednotou
a vztahy nemohou existovat.
K jednomu vztahu patří dva.

V posledním okamžiku odevzdání
se tomu porozumí,
v posledním okamžiku odevzdání
existuje největší vztah, jaký je vůbec možný.
Nejhlubší, nejintimnější vztah
a přirozeně jen od vás.

V následujícím momentu,
když jste se odevzdali,
všechno zmizí.
Nyní není ani mistra ani žáka.

Nyní se můžete oba smát.¹⁵⁵⁾
Smíchem, který přichází z bránice.
Můžete se usmívat nad nesmyslem,
který se ještě před chvílí odehrával.

(Ad 155 - Jak povrchně je u Bhagwana všechno myšleno. Bhagwan povolí, aby se všichni smáli, neboť zná nakažlivost smíchu, a všichni se smějí. Ale bezdůvodný smích nemá nic společného s radostí, ke které vedl Ježíš. Když Kešab Čundar Sen za návštěvy Ramakrišny a jeho žáků povolil, aby se společně soustředovali, Ramakrišna takové počínání považoval za nesmyslné. Vždyť přece k soustředění na Boha musí být člověk vnitřně puzen. (Řekl bych k tomu, že prostě oživený automatismus (2) si žádá potravu.) Co by asi řekl Ramakrišna k povelu ke smíchu nebo k vytrvalému prudkému pohybu, jak se děje v Bhagwanově ašramu.

Jaký smysl byl v tom, že Ježíš obcházel s učedníky místa, kde se lidé bujně veselili? První zázrak v přítomnosti učedníků se stal na svatbě v Kani Galilejské, kde svatebčanům ani nestačilo předpokládané množství vína. Bylo nutno jeho množství zázračně zvětšit. Lidská radost, jako lidský smutek dokáže člověka vnitřně sjednotit, jsou-li dost hluboké, tj. člověk je jen radostí, nebo jen smutkem, ničím jiným. Ježíš radil svým

žákům, aby se radovali s radujícími a plakali s plačícími, to jest, aby byli účastni na celém životě bližních. Jejich citový život měl být nedílnou součástí jejich duchovní cesty, budiž jí i na naší cestě. Nestyd'me se za své slzy radosti i zármutku. Jimi se uvolňuje větší dávka boží síly, která jinak čeká na vtok do člověka. Koryto pro ni připravené zůstává využito jen zčásti. Bhagwan o tom dobře ví, když radí, aby se jeho žáci vybíjeli pohlavně, nebo také smíchem, prudkým pohybem. Příkon síly se opravdu zvýší, stavidla se otevrou a těžko už se přivírají. Chybu dělá jen v tom, že si myslí, že jde třeba už ve zdroji o sílu již pohlavní, pohybovou a tak dále. Vysvětlili jsme si, že síla, která proudí do člověka, má povahu nerozlišenou, universální, že však není jedno, kterým směrem ji vedeme, na co ji transformujeme. Rozšiřujeme v sobě ty průtoky, do kterých ji uvádíme, a způsobujeme zmenšení světlosti trubek nepoužívaných. Kudy nic neteče, to zakrní. Přeplněná koryta se chovají jako vykořisťovatelé koryt opuštěných. Spotřebuje-li se více síly, její přítok se může do určité míry zvětšovat a tím nepřímo připravovat člověka k tomu, aby jednou mocněji zadul do duchovních plachet. Ježíš to prozradil svou řečí nad cizoložnou ženou, která před ním prolévala slzy.

Ježíš nikdy neváhal rozmnožovat radost svých učedníků. Věděl však, že je také čeká nejhlubší zármutek, až od nich odejde potupnou smrtí. Vedl člověka z dualismu, z párů dvojic, a věděl, které z nich má povýšit na vrchol, aby se ocitli na platformě vyšší úrovně. Měl jsem Ježíše na mysli, když jsme se upřímně smáli v Kalech. A ten smích nic neubral na naší opravdovosti. Nesmáli jsme se však na povel.)

Snaha pomáhat,
přijímat námahu této pomoci,
odevzdávání,
ustavičný boj ega
proti odevzdávání,
všechna objasnění, všechna poučení -
to vše bylo dokonale absurdní.

Vaše mnohé a mnohé životy se jeví jako sny.
Můžete se nyní smát,
poněvadž byste mohli každý moment probudit.
Měli byste v každém okamžiku,
v kterémkoli životě možnost stát se osvícenými
a mohli byste vyjít ze svých snů.

Odevzdání je na jedné straně aspektem,
na druhé osvícením,
je dvěma stranami téže mince.

Je jedněmi dveřmi.
Na jedné straně je napsáno: vchod,
na druhé: východ.

Proto musí být trváno na tom,
abyste se někomu odevzdali.
Tento vztah je tak komplikovaný,
protože existuje jen jeden.
Druhý bod vztahu není k dispozici.

Jsou to skutečně jen vaše hříčky,
vaše hříčky s mistrem.
Hrajete - je to hra trpělivosti.
Druhý jen pozoruje vaše hry.
Měníte taktiku,
zkoušíte jeden nebo druhý způsob,
ale všechny vaše pokusy nejsou ve skutečnosti nutné,
poněvadž jedinou cennou věcí je,
odevzdati se.
Všechno ostatní slouží jen přípravě pro moment poznání,
v němž pochopíte absurditu vašich námah,
a ego jednoduše odpadne.

Je mnoho technik,
které ve vlastním slova smyslu nepomáhají.
Pomáhají vám jen poznávat, že se musíte odevzdat.
Tyto techniky dokazují jednoduše nesmyslnost každého úsilí.¹⁵⁶⁾
Ale vy hrajete své hříčky a měníte neustále své techniky.
Ego mobilizuje veškeré strategie, aby přežilo.

(Ad 156 - Opět nebezpečně užitý citát Zenu, že žádnou metodou nelze dosáhnout poznání. Znovu se pokusím tuto skvělou myšlenku vysvětlit. Kterákoliv metoda soustředění, modlitby, meditace, způsobu života, vyžaduje napětí vůle. Kdyby zůstalo u tohoto volního vzepětí, nedošlo by nikdy k duchovnímu poznání a osvobození. Nejpoctivější duchovní pracovníci doplácí na neznalost požadavku, umět v rozhodném okamžiku odstoupit dokonale od své vůle, a tedy i od metody, která je vůlí dodržována. Co rozumím zde rozhodným okamžikem:

Když jsme učinili vše, co jsme mohli učinit, a nejen jednou, ale pokaždé, když jsme užívali jakékoliv metody, dříve než nás začne zneklidňovat, že jsme opět neuspěli, máme na vrcholu své snahy od metody ustoupit. Opět mluvím z osobní zkušenosti. Kdybych byl neopustil všechny metody a všechny naděje do nich vkládané v

rozhodný okamžik, kdy mě gestapák chtěl zabít, byl bych zahynul jeho rukou. Místo gestapáka si dosadte vyhrocenou situaci, za níž celobytnostně se utíkáte k Bohu a porozuměli jste mistrům Zenu i tomu, proč se dostal Buddha konečně do nirvány.)

Ego je otázkou života a snů.
Ego vás neustále něčím klame.
Ego je perfektním racionalistou,
a když vás oklame, nazývá to základním.
Vy však nemůžete sami se sebou argumentovat,
a když to přesto provádíte,
jste ztraceni.

Proto je tak velký význam kladen na víru a důvěru.
Jen důvěřující se může odevzdat.
Jen plně důvěřující člověk může dosáhnout vrcholu svého bytí,
nejvyššího bodu blaženosti.

Abraham Maslow
byl jeden z nejlouběji jdoucích psychologů tohoto století.
Celý život pracoval na jevu nejvyššího poznání.
Popsal výzkum speciálních zkušeností svého života,
které nazval nejvyššími body, nejvyšším posledním vrcholem.
Buddhovo osvícení,
zářící vědomí Ramakrišny
nebo extase Meer (Míry), Böhmeho a Eckharta -
jsou takovými body.
Nejvyšší poznání,
které je pro lidské vědomí možné.

Maslow svými výzkumy postřehl,
že jsou dva rozdílné typy lidí.
Jeden typ nazval vrcholovými,
druhý nazval nevrcholovými.

Vrcholovými nazval ty,
kteří jsou připraveni ke všemu -
otevření a vnímaví.
Nevrcholovými jsou ti,
kteří jsou přesvědčeni,
že není možné jakékoliv nejvyšší poznání.
Do skupiny nevrcholových se řadí
vědci, intelektuálové, logici,
materialisté, obchodníci a politikové.

Všechny tyto typy lidí jsou praktičtí lidé.
Tito tak zvaní praktičtí lidé jsou účelově orientováni
a řídí se vždycky podle užitku věcí.
Tito lidé staví zeď kolem sebe
a nechtějí se stát extatickými kvůli této zaujatosti.

Tím, že nemohou přijít do extaze,
vidí svůj stav potvrzen.
Tak staví ještě více zdí.....
a je to kruh bez konce.

Pak je skupina vrcholových -
básníci, tanečníci, hudebníci,
pomatení a dobrodruzi.

Ti, kteří se nedívají na užitek, jsou vrcholoví.
Nesouhlasí s rozumem,
neargumentují s ním -
dovolují věcem, aby se jednoduše děly.
Tím dosahují mnohdy v obyčejném životě vrcholného bodu.¹⁵⁷⁾

(Ad 157 - Maslowovo rozdělení na vrcholové a nevrcholové lidi je školsky velmi názorné, ale prostě jen teoretické, neobstojí jako faktické měřítko. Řekl vlastně, a to by nebylo tak zlé, že jsou lidé od přirozenosti založení extaticky nebo neextaticky. Ještě i toto pojetí je u Maslowa užší, protože Maslow uznává jen jeden druh extaze, ostatně v mnoha stupních se vyskytující, a to extázi citovou. Jeho klasifikace platí pro lidi převážně citově založené (lidé vrcholoví). Takhle jednoduše se nedá vést klasifikační linka bez velkého znásilňování skutečnosti. Stává se i člověku rozumově pracujícímu, který nevěří na žádnou intuici, nýbrž jen na svou logiku a znalosti, že se mu třeba přes noc věci rozloží a pospojují tak, že ráno, když se probudí, má před sebou rozřešený úkol, nad kterým dlouho marně dumal. Stal se přes noc vrcholovým člověkem a pak považuje zase za nutné opírat se jen a jen o svůj rozum a je zase nevrcholovým člověkem. Vtěsnat lidský život do nějakých jednoduchých formulek nelze, protože v člověku je oživeno mnohem více cest pro universální sílu než ve zvířeti, nadto člověk působí svou vůlí na změnu průtoku sil a tím pozměňuje i povahu, způsob reakce a zpracování informací přicházejících zvnějška i zvnitřka (na příklad každý z nás jinak snáší tělesnou a duševní bolest, jinak prožívá radosti a podobně.) O to nesnazší je člověka vést. Beztak je ale záviděníhodné, že se Maslowovi vejdou všichni lidé do dvou škatulek. V tom je jistá genialita, která bledne, vydrží-li s tím Maslow do konce života. Je-li někdo extaticky založen, je to jedna z jeho přemnohých dispozic.

Jen tam, kde lze extázi použít, dá se na této povahové stránce stavět. Bhagwanovo použití je oprávněné. Jako kdyby byl hypnotizérem, ten si také vybírá senzitivní lidi, na nichž mu jeho pokusy vycházejí. Bhagwan senzitivním lidem říká, že jsou otevření a vrcholoví. V každém případě jsou důvěřiví.)

Slyšel jsem jednou o nějakém psychoanalytikovi,
který byl jiným psychologem analyzován.
Onen psychoanalytik, ten, který byl analyzován,
jel jednoho dne na prázdniny.
Ze svého místa, kde trávil dovolenou telegrafoval druhému:
Jsem tak šťastný..... Proč?

Tato část lidí
nemůže ani jednou akceptovat blaženost.
Ptají se: Jak to, proč jsem šťastný?
Něco musí být zvrácené.....
Takoví lidé žijí v představě,
že blaženost je nemožná.

Velký psycholog Freud řekl,
že blaženost je nemožná.
Tvrdí,
že celá struktura lidského vědomí je taková,
že blaženost je nemožná.
Říká, že v nejlepším případě
může být člověk snesitelným způsobem nešťastný.

Freud se o tom sám přesvědčil
a obrnil se všemi možnými argumenty.

Když člověk přijme takové stanovisko,
když má tuto koncepci, tuto představu, tuto ideu,
že blaženost je vyloučena - uzavřel se.
A není-li blaženost možná,
původní koncepce jen zesílí.
Tím je možnost existence blaženosti jen nepatrná.
Tím se dřívější stanovisko potvrzuje,
a možnosti jsou ještě nepatrnější.....
Konečně přijde okamžik, kdy může člověk říci,
že je možné být jen nešťastným.

Jsi-li otevřen, jsi tím, čím by měl žák být:
vrcholovým typem.

A nejvyšší otevřenost přichází odevzdáním.

Ale jak se může tohoto vrcholu dosáhnout?

Jak by měla vypadat struktura vědomí při otevřenosti?

Takový člověk dává méně na rozum a více na důvěru.

Méně na nutnost, více na dobrodružství.

Je méně prozaický a proto poetičtější.

Bud'te nelogickými -

jinak nejste připraveni k blaženosti.

Logika je nepřítel.

Logika chce dokazovat, že je život bídou.

Logika dokazuje, že život nemá smysl.

Logika dokazuje, že není Boha,

že neexistuje možnost pro extázi

a že život je pouhou náhodou;

a v této náhodnosti mezi narozením a smrtí

neexistuje žádná extase;

logika říká: protloukej se nějak,

jak můžeš, to stačí.

Logika je sebevražedná.

Když člověk následuje logiku až do konce,
dává jí konečně do rukou klíč k sebevraždě.

Na konci může jen říci:

Sebevražda je logický krok, který člověk může udělat.

Logika říká:

Život nemá smysl; co zde vlastně děláš -

každý den jen stejnou rutinou opakuješ.

Ráno vstáváš,

neboť jsi přece každý den vstával.

Nic se nestalo,

proč dnes tedy znova vstáváš?

Pak sníš svou snídani.

Jíš celý život

a nic z toho nevzešlo.

Pak čteš své noviny, jdeš do kanceláře

a přijdeš opět domů a sníš své jídlo

a jdeš spát. Potom je opět ráno

a ty pak děláš stejné bezsmyslné věci.

Je to věčný kruh, který nikam nevede,

rozjetý vlak na uzavřené koleji.

Jsi-li opravdu logický,
bude tvůj rozum říkat: spáchej sebevraždu!
Proč dělat všechny ty hlouposti?
Logika vede k sebevraždě.
Důvěra vede k nejvyššímu životu.
Důvěra je nelogická¹⁵⁸⁾ -
neptá se, neargumentuje,
kráčí zcela samozřejmě do neznámého
a pokouší se neznámé poznat.

*(Ad 158 - Myslím, že k témuž závěru došel svatý Augustin, když řekl:
„Credo quia absurdum.“ Tehdy však žila Evropa na začátku pochopení
Krista a bohužel snažila se ho pochopit, ale nikoliv ho ve všem
následovat. Pochopení pak muselo být velmi chabé. Vždyť jen ti, kteří i
tělesně následovali Ježíše (stali se jeho učedníky, ti kteří s ním chodili),
byli svědky zázraků, které jejich víru obracely ve zkušenost.)*

Zkušenost je jediným argumentem člověka,
jenž důvěřuje.
Co to může být -
pokouší se chutnat to, odzkoušet to.
Bez získaných zkušeností
neříká nic a nečiní uzávěry.

Krok za krokem
a ještě krok a ještě jeden,
vede důvěra k odevzdání.
Úplnou důvěrou se člověk dovídá víc,
ví více, čím více vyzkouší.
Život se zintenzivňuje.
Každým krokem říká:
Jdi dál, jdi za tím,
zde je ještě mnoho ukrytého.
Vyjít za tím je cílem -
vše transcendentovat a jít ještě dál.

Život se stává dobrodružstvím -
a to, co je na druhé straně, cílem -
nepřestávajícím odhalování neznámého.
A tím vzniká stále více důvěry.

Když ti každý krok do neznámého
dává jiskru blaženosti
a každý krok do nesmyslnosti

vyšší formu extaze -
když ti každý krok, který vede do nejistoty,
dává poznávat,
že život nezávisí na samotném rozumu,
že je organickou jednotou,
že vyzývá a vyžaduje celou bytost -
tehdy bude tvé vnitřní bytí ponenáhlu přesvědčováno.

To není logické přesvědčování,
nýbrž tvé poznání.
Hluboké existenční poznání.
Není intelektuální -
je totální.
Pak přijde okamžik,
kdy můžeš sám sebe odevzdat.

Odevzdání je největší hra štěstí.
Člověk musí rozum úplně potlačit.
Odevzdání znamená přesunout se.
Říkám, že odevzdání je druhem pomatení,
neboť vše, co je ve vaší logice,
co žije ve vašem rozumu, bude myslet,
že jste se pomátli.

Pro mne to není bláznovství.
Pro mne je tento druh pomatenosti
jediným statečným způsobem života.
Pro mne je toto šílenství nejhlubším propastným skokem.

Pro mne je v tomto pomatení všechno,
všechno, čím člověk určitě je.
Pro logika však jednoduše
vypadá tato důvěra jako pomatenost.

Je to jeden z jevů,
který musí být hluboce proniknut:
Všechna velká náboženství
jsou zrozena v tomto vyšinutí.
Ježíš je v tomto smyslu blázen,
úplně pomatený, Buddha je blázen.....
Ale lidé, kteří se potom shromažďují,
nejsou pomatení. Hm?
Přicházejí mnozí intelektuálové,
kteří nejsou vrcholovými typy.

I takoví se cítí přitahováni k osvícení.

Buddhův celý život byl tak magnetickým,
vyplněný energií bez hranic,
že se k němu cítili přitahováni i intelektuálové.
Rozumově pochopili,
že tento muž něčeho dosáhl.
Nebyly však vrcholovými typy;
byly anti-vrcholovými typy.

Celý zjev Buddhův je intelektuálně přitahoval,
a jeho bytí bylo pro ně logickým argumentem.
Naslouchali mu, zracionalizovali jeho slova
a stvořili kolem sebe metafyziku -
a tak se zrodilo náboženství.
V základech byl vyšinutý,
ale nadstavba byla obstarána logiky.
Stáli v úplném protikladu k Buddhovi.
Stvořili organizaci.
Stvořili buddhismus a filosofii.

Ježíš byl vyšinutý -
Pavel ne. Ten byl perfektním logikem.
Církev byla stvořena Pavlem, ne Ježíšem.
Celé křesťanství bylo stvořeno Pavlem,
ne Ježíšem.¹⁵⁹⁾

(Ad 159 - Tomuto dojmu Bhagwan snadno podlehl, protože kolem něho v Indii působí převážně protestanští misionáři. Také na mně protestanti činí dojem, jako by byl pro ně důležitější Pavel než Ježíš. Výstižné je v tomto ohledu, jak katolická církev charakterizuje Pavlovy epištoly vedle evangelií. Obojí se čte při katolické mši, napřed epištola, pak evangelium, a má se tím znázornit postup od těla (z pouhé tělesnosti) k duši. Také svátost oltářní s vírou v transsubstanciaci má u katolíků jiný význam než u protestantů. Katolická církev se už dva tisíce let snaží být Kristocentrickou, neupírejme jí tu snahu. Tady opět tedy Bhagwan vynáší soud podle svého chybného dojmu, nikoliv podle ověřeného faktu. To se děje i na některých jiných místech. Kdyby si byl přečetl Pavlovy epištoly, byl by zjistil, že Pavla nutno zařadit do vyšinutých nebo do vrcholových, jelikož sám mluví o svém vytržení (extázi) až do třetího nebe, zdali v těle či mimo ně, nemůže posoudit. Byl tedy dokonale vyšinutý a sám se k tomu přiznává. Naopak u Ježíše se neshledáváme s vytrženími. Při proměnění na hoře Tabor tak dalece vnímal okolí, že stačil sledovat své tři učedníky a vymanit je z jejich blaženého stavu. Při

křtu v Jordánu se jeho vědomí jen rozšířilo, vždyť přišel a odešel a něco z toho, co zažíval se zapamatoval svatý Jan Křtitel a od něho se o tom dověděl svatý Jan a referoval o tom ve svém evangeliu jako jediný. U Bhagwana vznikají rozpory v řeči nikoliv jen používáním protikladů, nýbrž též ukvapenými závěry, z nichž některé nejsou správné.)

To je jedna z těch nebezpečných věcí,
které se mohou dít
a člověk nemůže nic dělat, aby je oddálil.
Je to přirozeností věcí.
Kdyby nyní Ježíš žil,
byl by na místě církvemi zapřen.
Církev netrpí vyšinutí.

Eckhart a Böhme byly církví zapřeni,
oba byli pomýlení.¹⁶⁰⁾
Byli ze společnosti vyloučeni,
poněvadž byly obavy,
že by mohli rušivě působit na organizaci.
Hovořili o takových věcech -
že kdyby je lidé poslouchali a věřili jim,
mohla by se celá struktura,
celá organizace zhroutit.

(Ad 160 - Ve skutečnosti jsou to dva různé případy, odsouzené dvěma různými institucemi. Eckhart by mohl být nazván spíše perfektním logikem než vrcholovým citovým typem. Netvrdí sice, o čem by se byl napřed nepřesvědčil zkušeností a vedením jiných duší, ale jeho tvrzení příliš předbíhalo tehdejší chápání katolické církve a nadto se vyjadřoval namnoze jako mistři Zenu, bez ohledu zda mu bude někdo rozumět. Vyslovoval pravdy bez ohledu na duchovně zaostalé lidi. Vedl extatiky, ale není bezpečně známo, že do extází upadal.

Jakub Böhme nebyl katolickou církví zavržen pro své extaze, nýbrž proto, že byl protestantem. To tehdy stačilo k zavržení. Horší je, že byl zavržen i tehdejší svou protestantskou církví a zůstává zavrženým vcelku až dodnes, protože protestanti teprve nyní začínají uznávat mystiku. Je nedůsledné, že odjakživa uznávají mystika Pavla, ovšem neuznávají ho jako mystika, nýbrž jako učitele. Katolická církev naopak velké mystiky (pokud je nemučila a neupalovala) až příliš vrcholně uznávala a vyznamenávala titulem světec. Mezi nejvýznamnější extatiky povýšené do sboru svatých patří například svatý Bernard z Clairvaux (1091 - 1163, osnovatel druhé křížácké výpravy), nazvaný už ve své době extatickým doktorem, svatý František

z Assisi (1182 - 1226), svatá Terezie z Avily (1515 1582), svatý Jan z Kříže (1542 - 1591), měl štěstí, že přežil mučení.)

Každé náboženství bylo zrozeno vyšínutím,
to je základ,
a pak bylo převzato logiky.
Ti jsou přesným protikladem,
tvoří všechny organizace.
Vrcholové typy přinášejí na svět náboženství
a potom je dítě adoptováno anti-vrcholovými typy.
Každé náboženství vychází ve svém původu z velké krásy -
ale pak již ne.
Pak oškliví a stává se anti-religiosní.

Máte štěstí.
Vše co vám říkám, je z pramene.
Proto říkám, že máte štěstí.
Děje se tak jen jednou
za tisíce a tisíce let,
aby byl zdroj tak blízko.
A nebude tomu opět.

Samotné s mými ideami to opět nezůstane.
Dříve nebo později přijdou logikové,
anti-vrcholové typy,
tomu se nelze vyhnout.
Jsou již na cestě.....
Budou ze všeho dělat systém, budou vše ničit
a vlastní příležitost se ztratí.
Tím vše zmrtní.

Nyní, Zde to však žije!
A Zde jste u zdroje.....
Proto říkám, že máte štěstí.

Ve vašich nitrech drímají rovněž obě možnosti -
vrcholový typ i anti-vrcholový typ.
Když dovolíte vrcholovému typu, aby se vynořil,
můžete se odevzdat.
Když mu nedovolíte, aby se vynořil na povrch,
můžete mi naslouchat a o všem diskutovat,
rozumovat i filosofovat.....
Tehdy jste mnou buď přesvědčeni
nebo nepřesvědčeni.

Jsi-li přesvědčen, zůstaneš u mne.
Nejsi-li přesvědčen, opustíš mne.
A v obou případech promeškáte, oč jde.
Zda zůstaneš, či odejdeš, je irelevantní.
Když se pokusíš sama sebe intelektuálně přesvědčit,
promeškal jsi svou příležitost.
Na to je času dost, až zemřu.
Nyní, v této době je něco jiného možné;
dovolit vrcholovému typu, aby se vynořil.
Dovolte své důvěřivé duši toto dobrodružství.
Nečiňte z toho záležitost rozumu.
Skočte!
Původní zdroj je zřídka zde
a málokterí jej dovedou využít.
Tak tomu bylo vždy a vždy bude.
Jen málo lidí bylo s Ježíšem,
jen málo s Buddhou.
A pak pláčou a křičí celá staletí.

Když zemřel Buddha, plakali mnozí.
Jen málo jich tiše sedělo a bylo šťastných
v té chvíli,
zcela málo.
To byli vrcholoví.
Byli zajedno s původem,
byli zajedno s Buddhou.
Mistr a žák
již dávno předtím vymizeli.
Nyní již není smrti.

Jen málokterí jako Mahakashyap a Sariputra
zde seděli, tiše se radujíc.
Samotný Ananda, mistrův žák, plakal a křičel.
Buddha otevřel ještě jednou oči a zeptal se:
„Anando, proč pláčeš?“

Ananda odpověděl:
„Byl jsem s tebou tolik roků
a nyní odcházíš.
Co si počnu?
Byl jsi tady a nedovedl jsem pravdu realizovat.
Nyní zde již nebudeš.
Co se se mnou stane?“

Kolik životů budu muset ještě prožít a hledat?“

Ačkoliv se pro vás pramen otevřel,
můžete tu příležitost propást.
Můžete přijít pozdě, když se neodevzdáte.
Odevzdejte se.

A já zařídím zbytek.¹⁶¹⁾

(Ad 161- Přes několik mylných informací na těchto posledních stránkách, které už ani nemíním vyvracet (protože už nejde o pouhou neinformovanost, nýbrž o přání Bhagwanovo, aby strhl posluchače k citové extázi, a to mu vzhledem k jeho víře ve spasitelnost extaze nemůžeme mít za zlé), je nutno přiznat, že Bhagwan dovede zamávat lidským nitrem, vyvrátit citlivého člověka z něho a přimknout ho k sobě, k příležitosti jednou za tisíce a tisíce let.

Když jsem odcházel z koncentračního tábora dříve než čtyři z mých pěti tamních svěřenců, přišel jeden z nich se se mnou rozloučit. Nevěděl, zda jdu na popravu nebo domů, a řekl smutným hlasem: „Kdo nás teď povede, když odcházíš?“ Odpověděl jsem mu: „Kdybych vás byl vedl já, bylo by s vámi zle, protože odcházím, ale protože vás vede Bůh, buďte bez starosti, povede vás i nadále a bude-li zapotřebí, najde si své prostředníky.“ Ten, co se ptal, do tří dnů po mém odchodu byl přeložen na jiný blok k člověku, který se mu před tím zjevil ve snu. Oba se rázem poznali, protože také můj přítel se onomu člověku zjevil ve snu. Dotyčný člověk byl v osobním styku s blahoslavenou Anežkou Českou Přemyslovnou a do téže osobní ochrany a vedení uvedl i mého přítele.

Využiji této příležitosti, tohoto bodu komentáře k tomu, abych vás požádal o uznání, že jsem stejný šibal jako Bhagwan: Když k vám přijedu na návštěvu, a drze tvrdím, že jsem nepřišel. A mistr už tu není..... Snažím se totiž o to, abych to nebyl já, který přijel, a potřebuje k tomu vaše uznání, abyste z mého příjezdu měli více než z osobního setkání s přítelem. Zrovna tak se chovám při odchodu. Tvrdím, že nemohu odejít, protože jsem nepřišel. Rozumějte dobře: Už v koncentračním táboře, a tehdy poprvé v mém životě, jsem nebyl tím, který vedl těch pět svěřenců. Nebylo proto rozhodující, kdy jsem přišel a kdy jsem odešel. Nepřišel jsem přece ze své vůle, ani jsem ze své vůle neodešel. To mi můžete věřit, protože jsem byl zatčen a bez mého zásahu propuštěn. Ti však, kdo mě zatkli, nevěděli, co činí pro mně a pro těch pět. Poslouchali jen svého hmotného vůdce a nevěděli, že jim velí Vůdce neviditelný.

Chápete, jak bylo možné, aby Bhagwan všechno zařídil pro ty, kteří se odevzdali, a nic nepotřebovali zařizovat.)

Desáté ráno - 19. května 1974

Bhagwane,

dříve než začneš hovořit, usmíváš se.....
Když pak mluvíš, zmizí tvůj úsměv
a už se dál neusmíváš do konce své promluvy.
Můžeš nám k tomu něco říci?

Mmmh, hm,
je na tom něco -
mluvení je jisté utrpení
a jaksi aktivita bez smyslu.

Ale musí být.
Není jiné cesty,
mám-li ve vás vzbudit klid, který je ve mně.
Nedovedete naslouchat klidu,
umíte poslouchat jen slova.

Proto se usmívám, když začínám mluvit,
ale během hovoru je těžké se usmívat.
Je to určité utrpení -
a je to zbytečná námaha něco říkat,
co nemůže být vyřčeno.....
O něčem mluvit, o čem nelze mluvit.
Stále a stále znova ukazovat prstem na měsíc,
který nemůže být ohmatán.

Ale nejde to jinak,
a proto tak musím dál činit.
Ponenáhlu se vám umožňuje
slyšet nevyslovené,
bezeslovné.
Postupně mě můžete také slyšet.
když nemluví.
Pak již nepotřebuji nic dělat, ani říkat,
pak se mohu stále smát.

Proto se zase směji,
kdy domluví,
utrpení zmizí.

Bhagwane,

víš, že v Zenu byl starý zvyk,
že musel mnich zůstat u mistra deset let,
než mohl sám odejít do světa
a rozšiřovat učení.

Je známa jedna historka o mnichovi,
který ukončil svých deset let v klášteře.
V jednom deštivém dnu navštívil svého
mistr Nan-ina.

Když jej mistr pozdravil, podotkl:
„Ty jsi jistě své boty nechal v předsíni.
Na kterou stranu deštníku jsi je dal?“

Mnich na moment zaváhal
a nepostřehl, že svým zakolísáním
nebyl v každé minutě v Zenu.

Říkáš, že život pulzuje -
dovnitř a ven, yin a yang.

Máme se pokoušet zůstat vědomými v každém okamžiku,
nebo můžeme současně pulzovat s životem
a někdy své úsilí opustit?

První, čemu musí být rozuměno je,
že by si měl být člověk vědom každého okamžiku.
Ale to jde jen tehdy, děje-li se to bez námahy.
Činí-li to potíže, bude kontakt neustále ztrácen.¹⁶²⁾
Je-li to namáhavé,
musíme si odpočinout.
Žádné úsilí nemůže trvale existovat ¹⁶³⁾-
to je nemožné.

Jak by se mohlo udržet nepřetržité úsilí?
Člověk se unaví a musí si odpočinout.
Každé úsilí potřebuje uvolnění.

(Ad 162 - To platí o každém z osmi principů radža jógy. Dokud jsem se například snažil o zvládnutí padmasany, neměla tato pozice účinek, který se okamžitě dostavil, jakmile byla dokonale zvládnuta. Odpadl pomocí této pozice pocit tělesnosti a mysl se úplně vyčeřila. Sám bych ji byl nikdy nezvládl. Indický mistr ji zvládl za mé spolupráce. Říkám to proto, že této zkušenosti použiji při výkladu dalšího vyprávění o mistrovi Zenu a jeho žáku.)

Ad 163 - Proto dává Ježíš radu „klepejte a bude vám otevřeno“. Klepající odpočívá dvojím způsobem. Neleží na dveřích, nýbrž klepe v určitých intervalech. Tento interval představuje nepřetržitou minimálně nutnou míru odpočinutí. Druhé odpočinutí je delší, když klepající čeká, zda mu bude otevřeno. Tento mnohem delší interval představuje to, co alchymisté nazývají přikládáním do pece, aby nevyhasla. Je to interval mezi jednotlivými činnostmi všeho druhu. Činnost nemůže být nepřetržitá. I ve spánku je skryta velká moudrost. Příkladem takového čekání je vytrvalost chromého u rybníka Bethesdy, nebo pobývání svatého Jana poblíž Ježíše. Jednou mu byl rozhodujícím způsobem blízko, ba se jím stal, a to bylo pod křížem. Co to znamená: Nevzdalovat se příliš od dveří, na které klepeme.)

Když si je tedy člověk vědom úsilí,
nemůže mít toto vědomí v nepřetržitém proudu.
Přicházejí momenty, v nichž se ztratí pozornost.
To jsou momenty uvolnění úsilí.

Život pulzuje a mění se stále v opak.
Po úsilí musí být uvolnění.
A zase vzniká úsilí
a opět musí být odpočinek.

Existuje však bdělost, která je nad životem -
transcendentno.
Zde není pulsace,
je bez námahy a spontánní.¹⁶⁵⁾ (komentátor se vrací po pozn.164 k této větě)

Co se přihodilo s oním mnichem,
žákem Nan-ina?

Mistr se ptal:
„Kde jsi nechal své boty?
Vpravo nebo vlevo od deštníku?“
Mnich zaváhal
a nepostřehl jasně, že svým zaváháním
nebyl plně vědomým v momentě,
kdy své boty odkládal.¹⁶⁶⁾
Jinak by si byl vědom, kam je dal,
zda vpravo nebo vlevo.
Jeho vědomí nebylo ještě nepřetržité.
Ukazuje to, že jeho bdělost nebyla samovolná,
že činil vědomé úsilí.

Jeho bdělost byla stále usilovně vzbuzována,
nebyl ještě bdícím,
a tak se mu někdy dařilo a jindy ne.

Nan-in se jen zeptal:
Byla tvoje bdělost nyní přirozená,
abys s ní již nemusel manipulovat,
abys s ní nemusel nic dělat?
Je vždy přítomna, ať děláš, co děláš,
nebo musíš vynakládat úsilí?

Musíš-li se namáhat, je to nepřirozená věc.¹⁶⁷⁾
A něco vynuceného je vždy nepřirozené.
Nepřirozená bdělost není skutečná bdělost.
Existuje jen na povrchu -
nikoliv hluboce v nitru.

Je-li v tobě,
nepotřebuješ se namáhat.¹⁶⁸⁾

Pokoušel jsem se tím říci,
že každé úsilí je vždy na vnějšku.
Nelze úsilím dosáhnout středu.

Na povrchu můžeš dělat mnoho věcí,
můžeš své jednání změnit,
můžeš změnit svůj tzv. charakter.

Pomocí úsilí se může člověk na povrchu
stát dobrým člověkem,
když před tím byl zlým;
může se stát ctnostným, když před tím byl hříšníkem -
může se dokonce stát svatým, když o to usiluje.....
Ale středu nelze úsilím dosáhnout,
ani v něm spočinout.¹⁶⁴⁾
Žádná činnost tě nemůže k sobě samému dovést -
vždyť ty jsi již zde,
není nutné někde něco podnikat.
Musíš jednoduše být tichý a spontánní
a střed se otevře.¹⁶⁹⁾

(Ad 164 - Podle těchto slov se pozná, že Bhagwan došel pravého poznání Cesty, až tam, kam praví (do extaze). Také Šavel před svým obrácením došel tradiční cestou až do extaze, neměl však přístup k

Pravdě a Životu do té míry, jak Kristus od něho požadoval při úkolu, který mu mýnil svěřit. Proto ho z dosavadní výše pozdvihl dále. O čem zde mluví Bhagwan, to je troufalé srovnání s pohlavním aktem. Proto po předešlé klasifikaci se vrátíme na stranu 310. Odůvodnění je toto:

Ad 165 - Bhagwan mluví o osvícení k lidem, kteří poznali pulsaci jen v pohlavním aktu a fakt, že ona samovolně ustává v pohlavním orgasmu. Chce v nich vzbudit dojem, že i oni vstupují do extaze a že není rozdílu mezi jógickou nebo mystickou extází a extází lidí, kteří se pohlavně stýkají. Ovšem tito lidé mu pak právem namítají, že byli blažení, a pak se jim zase vedlo špatně. (str. 318)

Bhagwan zde mluví o zastavení mysli, které je podmínkou i toho nejnepatrnějšího osvícení. Jste svědky takového nepatrného osvícení, když k vám mluvím bez rozmýšlení o nevyslovitelných pravdách. Těmi jsou všechny pravdy, které si sám rozum nedokáže zodpovědět. Kdybych ho nechal mluvit, lépe řečeno pracovat, nezodpověděl by vaše otázky. Kladete mi zásadně otázky, které se nedají rozumem zodpovědět, protože sami máte k dispozici rozum, který je minimálně na téže úrovni jako můj. Jdete si ke mně pro nadrozumové odpovědi. Hned po tom, jak se osvícení dostavilo, pozorujete, že musím, chci-li osvícení tlumočit, zburcovat rozum, chci-li osvícení tlumočit do podoby odpovídající mé a vaší intelektuální úrovni. Musím to udělat včas, pokud mi paměť slouží, a ještě mám aspoň zčásti obsah právě proběhnuvšího osvícení, které se dostavilo bez námahy, bez pomoci rozumu a paměti. Co se mi z něho podaří převést do oblasti rozumového chápání, je pouhý zbytek osvícení, páchnoucí člověčinou, výrazovými prostředky člověka. Předkládám vám potom pohled na pravdu jen z určité strany, ze strany člověka, kterým jsem já. Necháte-li mě, abych totéž opakoval ještě jednou, pak, pokud si pamatuji ve mně osvícenou pravdu ještě komplexněji, zjišťujete, že si sice neprotiřečím, ale že jdu na věc z jiné strany. Pořád totiž ještě pohlížím na celistvější pravdu, než jak ji vyjadřuji slovy. Už je to ale pouhá vzpomínka na osvícení. Kam mířím tímto výkladem? Nevyslovitelná pravda je v tom smyslu nevyslovitelná, že se celá nedá slovy vystihnout. Jedna slova ji osvětlují z jedné strany, jiná slova z jiné strany. Království boží je jednou z takových kategorií nevyslovitelných pravd. Ježíš to ovšem dobře věděl, ale neúnavně k tomuto tématu přistupoval z různých stran, jako by bral sondy na různých místech z pouhého povrchu pravdy. Dáme-li si všechny ty sondy z pravdy dohromady, učiníme si přece jen jakýs takýs obrázek o království božím. A Ježíši opravdu šlo o to, abychom si ten obrázek udělali. Jeho sondy do pravdy mají podobu podobenství. Je v nich všech obsaženo lidské přepodobnění pravdy do obrazů ze života tehdejších lidí.

Osvícení ve svém původu není obrazové ani představové, ale působí na lidskou představivost a vůbec na všechny duševní mohutnosti tak, jak se vpíjejí do člověka. Nepochází z člověka, ale je pro člověka určeno. Zanechává stopy ve všech vlastnostech člověka, nejvíce v těch nejvýraznějších, dominujících, a tím člověka případ od případu mění. Podrobuje si také například vůli. Člověk si všímá, že z vůle člověka osvícení nenastalo, a protože poznává jeho blahodárné působení, začne užívat vůli jen tam, kde má své oprávnění, a ne tam, kde se plete osvícení do cesty. Konkrétně člověk se dosud staral zbytečně. Přestane se starat tam, kde, jak se přesvědčil, dosud se staral zbytečně, a začne se starat, lépe řečeno zajímat o to, o co dříve vůbec neměl zájem. Převeru tento úvod do jednání Nan-ina s žákem.

Ad 166 - Také vy se mě někdy ptáte podobně jako Nan-in a kladete mi otázku kam a kdy jsem položil boty. Jak to myslím? Že nepotřebujete přitom přejít z bezčasového poznávání do světa rozumu. Už jste byli v tomto světě. Kdežto mistr přešel z nadčasového poznávání do oblasti časoprostorové, tedy do času (aby se mohl ptát, kdy žák postavil boty) a do prostoru (aby se mohl ptát, kam žák postavil boty.). Mistr přitom nepotřeboval opustit vědomí, nýbrž je jenom rozšířil směrem do časoprostoru. Vy tedy tuto cestu do časoprostoru nemusíte podnikat, protože v časoprostoru svým myšlením jste a toužíte své vědomí rozšířit do nadčasovosti. To znamená, že ve chvíli, kdy kladete otázku, jste právě tam, kam přešel Nan-in. Situace je pro mne stejná, jako pro žáka Nan-ina. A pak buď zůstanu s vámi v času a prostoru, a budu se snažit odpovědět kde a kdy jsem zanechal boty, nebo tuto časoprostorovou otázku obětuji bezčasovému poznávání, kterému Bhagwan výstižně říká vědomí a nestarám se o její zodpovězení. Ustoupím od jakéhokoliv úsilí, neboť úsilí by mě vracelo k botám a k jejich poloze. Je to druh sebeobětování (nebudu teď mluvit o tom, že obětuji také vaši otázku a s ní i vás), neboť vnímané se stalo součástí mne, je to mé vnímání, sluchem a rozumem zpracované. Nan-in se mě ptá, po botách, už je to mé vědění, po čem se mě ptá. Mám se osvědčit ve zcela malém. A osvědčím-li se tam, osvědčím se i ve velkém. Skutečně se obětuji skrze tuto maličkost celý. Stane-li se to, mohu tento stav oběti převést i do lidské řeči, přejít s jeho nepatrnou částí ozvěny do časoprostoru. Odpověď ovšem vypadá jinak, než kde jsou boty a kdy se tam octly. Mohou to být boty mé, když jsem se před osvícením napřed snažil odpovědět na otázku rozumově, a teprve když jsem pohořel, tak jsem vše obětoval. (To je princip počínání, pomocí něhož se všechno v oblasti ducha stane zřejmé, co dříve bylo utajeno). Tak si počínám, protože zastávám názor, že do všeho je třeba vložit všechno, co můžeme, a pak obětovat i své úsilí. Vypěstovat holoubě, které ponesu do chrámu jako zástupnou oběť, zástupnou za sebe nebo za ty,

kteří holuba přinesli, ani třeba nevěděli, že holub bude obětován. Holub bude spálen. Až nastane proměnění oběti na vnitřním oltáři v poznání, možná, že už ani nebudu vědět, co jsem obětoval (nebudu vědět, na co jste se mě ptali, ale všimnu si, že čekáte na odpověď a sáhnu do paměti nebo se zeptám, na co jste se ptali. Lépe bude, zeptám-li se znovu, abych se příliš neodváděl do minulosti). Kdyby mě sledoval mistr a zkoušel mě, snadno by zjistil, kde jsem byl mezitím se svým vědomím, zdali jsem zůstal v rozumové oblasti, nebo zdali jsem vstoupil do širšího vědomí. Na mistrovu otázku mohu odpovědět zdánlivě zcestně bez zmínky o botách, ale s návazností na vnitřní smysl otázky. Ten je: byl jsem poslán

do vědomí a měl jsem tam vejít. Jinak nejsem oprávněn kázat pravdu, neboť to nedokážu. Všimněte si také, jak v tomto výkladu zaměřuji podle potřeby postavení žáka a mistra. To není přehřeknutí. Jsou to oprávněné protiklady, protože žák se má stát mistrem a mistr se musí dostat na úroveň žáka, má-li se ptát po botách. Žák opravdu v nějakém čase odložil boty, a odložil je do nějakého prostoru. To není iluze, nýbrž časoprostorová skutečnost.

Nechci vás přimět k řešení koanů. Nemělo by to význam. Mistrovi Nan-inovi šlo opravdu jen o to, zdali se žák nevzdá přítomnosti při náporu minulosti. Při koanu s husou šlo o nápor budoucnosti. Je podivuhodné, jak mistři Zenu dovedli se snadno přesvědčit o duchovní výši svých žáků. Nedivím se, že jejich moudrost nás neustále překvapuje, přestože události, o kterých je řeč, se staly už před mnoha staletími. Koany jsou opravdu vtipy s nejdelším životem. Jen je třeba říci, že tento způsob zkoušek a vedení je vhodný jen v klášteřích. My se mu můžeme jen divit. Také se na nich dá dobře vyložit princip samovolné funkce automatismu (2). Jako nemůžeme nedýchat, je-li v pořádku samovolný dech zavedený pomocí živého automatismu (1), tak také nemůžeme ztrácet vědomí přítomnosti, je-li oživen automatismus (2).

Stejně rušivý jako nápor minulosti a budoucnosti (tj. paměť a představivost), je naléhavý průběh událostí (stav, ve kterém se v přítomnosti nalézáme). Toho byly mniši Zenu ušetřeni, ale lidé žijící ve světě musejí si najít řešení i pro tento případ. Učitelé Zenu nám zde nemohou pomoci. Pobyt v ašramu nebo v klášteře se podobá laboratornímu prostředí, kdežto pobyt mezi světsky založenými lidmi nese známky těžších podmínek než jsou laboratorní.)

Ad 167 - V klášteře, kde se lidé věnují jen modlitbě, opravdu dochází k případům, že se extaze dostavují nečekaně, samovolně, když před tím bylo vynaloženo velké úsilí ne o to, aby se dostavovaly, nýbrž o spojení s Bohem bez určení způsobu. Za takových okolností jsme měli v Evropě svatou, která 11 žila ve vědomí přítomnosti boží, než se tento stav zrušil.

Nedokázala říci, ani jak se do tohoto stavu dostala, ani proč končil. Chci tím říci, že tyto stavy a zároveň všechny stavy, které prožívali mistři Zenu, jsou přechodnými stavy, neboť odpovídají vývojové fázi učedníků Páně v období tří let, ve kterých chodili s Ježíšem.

V klášteřích Zenu Ježíše zastupuje mistr. Je to druh tělesného následování mistra. Víme, že po něm, měl-li se vývoj ubírat dále, muselo u učedníků Páně následovat netělesné následování Krista, při němž teprve nastává ona fáze, vyřčená svatým Pavlem: „Smrti, kde je tvůj osten?“ Už nebylo nikoho, kdo by mohl zemřít, neboť on se tak zmenšil, že už byl živ ne on, ale Kristus v něm, a vzhledem k jednotě Krista s Duchem svatým, že byl živ už jen Duch. Tomu zdánlivě odpovídá, co praví dále Bhagwan:

Ad 168 - Jenže tu jde pouze o obdobný stav na nižší úrovni. Asi si myslíte, že když během těch tří let učedníkům Páně nic nechybělo, že přitom nebyl nějak Ježíš obsažen v nich? Vždyť mohli „v jeho jménu“ konat jakékoliv zázraky a nebyli to oni, kteří je konali.

Stav svaté Terezie z Avily, kdy jejíma nohama chodil Kristus a jejíma rukama pracoval Kristus, je už výslednicí učednictví, právě jako stav apoštolů po seslání Ducha svatého. Máme-li se vyznat v obdobných stupních u některého svatého, nezbude nám nic jiného, než sledovat celý jejich vývoj. Svatá Terezie se naštěstí k němu přiznala ve svém životopisu, takže tam nemůžeme být na pochybách. Kdyby někdo zažíval stav vnitřní bdělosti v klášteře, na úrovni, o které mluví Bhagwan, byl by z něho velmi rychle vyveden za branami kláštera. Tam, kde by se o něho nikdo nestaral, začal by se cítit ztroskotancem. Chybělo mu nejen prověření praxí, ale i přechod přes kříž a seslání Ducha svatého.

Člověku, žijícímu ve světě od začátku jeho přímé cesty, nezbyvá nic jiného, než se řídit pravidly, naznačenými Ježíšem Kristem v tom širokém rámci, od jeho vtělení do židovského národa od dob Abrahamových (stylizace života) až po seslání Ducha svatého. Nemyslete si, že je to cesta delší a méně účinná než klášterní (ašramová). Je to moderní Radža Joga, cesta opravdu královská. Objímá všechno, nic nepomíjí, ničemu se nevyhýbá, i když v jednotlivých úsecích musí mnohé pomíjet, mnohému se vyhnout. Tato cesta není delší než klášterní, protože Ježíš Kristus si dokáže přijít pro člověka tam, kde člověk je, a neustoupí-li člověk od své dobré vůle jej následovat, setká se s ním ve všech fázích jeho života. S ním vstoupí na kříž (vysvětlení jinde: nejde o vstup na kříž, nýbrž o proměnu, která je smrtí na kříži symbolizována, a příčinami i s následky) jako svatá Terezie, která se tam napřed sápla sama a nemohla vnitřně zemřít. Člověk pak právem bude moci říci, že ani vstup na kříž neprovedl, že jej za něj prožil znovu Ježíš Kristus. Toto poznání je správné, neboť se

vzbudil v člověku opravdový automatismus (2), který postupně působí zapínáním nových funkcí. Jak pozorujete, je tato cesta připravena i pro člověka, který nebude duchovní vzestup zosobňovat (jako třeba činila svatá Terezie), protože všechno, co ukázal Ježíš Kristus svým životem, je zákonité a jako takové připraveno v každém člověku k oživení. Způsoby, jakými se ty zákonitosti uvádějí do života, Ježíš předvedl v podobenství svého života. Jak jsme si už mnohokrát řekli, je to soustava vzorů. Takže teď se dá porozumět větě:

„Žádná činnost tě nemůže k sobě samému dovést....Musíš jednoduše být tichý a spontánní a střed se otevře.“

Ad 169 - Jestliže je člověk činný ve světě, nesmí si dělat iluze, že samotná činnost ho dovede k vyššímu poznání. Nesmí zapomenout v činnosti na interakci klidu, na trpnost, bez které každá činnost vyjde duchovně naplano. Ty jsi opravdu Sat-Čit-Ananda ve své nejhlubší podstatě, a proto, chceš-li se k ní propracovat, nesmíš opovrhovat žádnou její složkou, ani tou, která jenom zbytkově vyvěrá na povrch.)

Prorazíš mraky,
prázdný meziprostor se otevře -
a náhle poznáš své spontánní vědomí.
Ty jsi vědomím.
Není něčím, co činíš, ničím stvořeným.
Tvá vlastní přirozenost je vědomí.

Hindové to nazývají:
Sat-čit-ananda.
Užívají tří slov - sat, čit, ananda.

Sat znamená bytí, existenci,¹⁷⁰⁾
to, co stále je, co nikdy nemůže odejít.
Sat je pravda,
která nikdy nemůže být nepravdou,
která byla, je a bude.

(Ad 170 - Bůh je vtělen určitým druhem (částí) přesně vyhraněných zákonitostí do stvořeného. Tyto zákonitosti jsou už na vrcholu svého oživení u dospělého člověka. Automatismus (1) žije v každém člověku. Opomeneš-li jej využít na cestě k Bohu, ztrácíš půdu pod nohama, ve stvořeném, tak jak tu je široce zastoupeno a otevřeno člověku. Nemůžeš žít tam, kde jsi, musíš za světa utéci, máš-li kam, třeba do kláštera, do samoty, na poušť. Ale nezvolils tím optimální cestu. Opovrhl jsi vtěleným Stvořitelem.)

Čít znamená vědomí.¹⁷¹⁾

To je naše přirozenost, byli jste vždy vědomými,
jste vědomými a budete vědomými.

Toto vědomí vám nemůže být vzato.

Leží v nejhlubším středu vašeho bytí -
nikoliv na povrchu.

Jím jste,

ale nejste se sebou v kontaktu.¹⁷²⁾

(Ad 171, 172 - Dalo by se dokonaleji říci, že jím jste, ale nejste si vědomi toho, že vaše povrchové vědomí je závislé na vnitřním zdroji, ze kterého vyvěrá. Že jste vůbec vědomí, je vám zárukou, že po této úzké stužce vědomí (neboť více druhů vědomí není než jedno) můžete sklouznout do universálního vědomí.)

Ananda znamená blaženost, extazi.¹⁷³⁾

Ne, že ji musíte dosáhnout,

vy jí jste!

Vždy jste byli blaženi,
nemůžete nic jiného být.

To nelze změnit.

Nyní však namítnete:

To je přece absurdní,

nám se přece vede i špatně!

*(Ad 173 - Bylo by dobře tato slova doplnit: že znamená také lásku, a proto není třeba extaze, nýbrž lásky. Ta je totiž něčím více než přechodným stavem extaze. Ježíš při líčení posledního soudu ukazuje, že i přes drobné krůčky lásky lze vyhrát u posledního soudu. Neříká, že by to bylo možné extází, protože extází by se dostavil stejný efekt jen v tom případě, kdyby extaze trvala nebo nastala v okamžiku smrti. O tom se Ježíš nezmiňuje, leda u lotra na kříži, a to podmíněčně (mluví tam o vstupu do ráje, nikoliv do království **nebeského**), protože jde o případ výjimečný.)*

Vede se vám špatně,

protože jste příliš zaměstnání povrchem,

jste na něj plně vázáni

a zapomněli jste zcela na svou podstatu.

Zaměstnáváte se příliš jinými lidmi.

Usměrňujete veškerou svou pozornost na jiné

a žijete v preludech, v temnotě.¹⁷⁴⁾

A přece jste Sat-čit-ananda.¹⁷⁵⁾

(Ad 174 - Nikdo totiž z posluchačů Bhagwanových nezažil ananda, nýbrž všichni po blaženostech, které jim byly dostupné, se vraceli na povrch, a to byl jeden z nejdokonalejších důkazů, že Bhagwan své posluchače klamal. Kdo zažívá boží lásku, nezůstává na povrchu, nýbrž je Bohem ustavičně přesvědčován (zkušenostně), že Bůh miluje, a už ne člověk, který je jen nositelem této lásky. Jak to potom dopadá, zabýváme-li se jinými lidmi než se sebou? Především není zájem o jiné lidi překážkou, nýbrž jen nedílnou náplní této lásky. Než jsem se stal vědomým svědkem lásky boží, doléhaly na mne události (situace) tak, že jsem nevycházel ze starosti o sebe nebo o své. Jakmile však na místo mé lásky nastoupila láska boží, odpadly všechny starosti. Tento stav trval za okolností velmi svízelných v koncentračním táboře po dobu pěti měsíců. Takže:

Ad 175 - Čím jsme, toho si nejsme normálně vědomi, nejsme si této své vnitřní podstaty vědomi. Z toho vyplývá správnost dalších Bhagwanových vývodů.)

Mistr Zenu Nan-in se ptal svého žáka:
Jsi si sama sebe vědom, kdo jsi?
Jsi nyní spojen se svou skutečnou přirozeností?

Jak by měla vypadat věc,
kdyby byl žák napojen
na svou vlastní pravou přirozenost?

Je těžké porozumět historce.
Nejde o to,
zda dal mnich boty vpravo nebo vlevo.
Nejde o to,
ačkoliv to tak vypadá.
Jde o žákovo zaváhání,
když mu dal Nan-in otázku.
Toto zaváhání je rozhodujícím bodem.
V okamžiku zaváhání,
nebyl v plném vědomí,
proto zaváhal.

Kdyby si byl svého zaváhání vědom,
byl by jej mistr přijal.
Ale v onom okamžiku ztratil svou bdělost.

Nemůžeš Nan-ina oklamat.
Když navštívíš Nan-ina,
nemůžeš si hned vzpomenout,
kam jsi položil své boty.
To není těžké.
Když se Nan-in ptá, kam jsi dal své boty,
vpravo nebo vlevo,
odpovídáš okamžitě: vpravo -
i přesto, že jsi to zapomněl,
neboť o to vůbec nejde.

Nan-in odvrátil žákovu pozornost
a pohlédl do něho hlouběji,
aby se podíval, co se v tomto momentu stane.

Žák propásl bod v okamžiku,
v němž se ho Nan-in ptal,
kam položil své boty.
Zaváhal a nebyl si sebe vědom.
Začal přemýšlet.
V momentu, ve kterém nebyl vědomým,
začal přemýšlet.
V momentu, ve kterém nebyl vědomým,
pohlédl Nan-in do něho.
Otázka byla jen záminkou, rozptýlením.

Žák ve zkoušce neobstál,
nemohl být poslán k jiným, aby rozšiřoval učení.
Nebyl k tomu dosud zralý.
Nebyl ještě vědomým.
A jak může nevědomý člověk jiné poučovat?
Zcela jistě, čemu učí,
je vždy falešné.¹⁷⁶⁾

(Ad 176 - Jestliže jsem pět měsíců v životě zažíval stav vědomého přebývání ve vnitřní podstatě a pak už nikoliv a vrátil se k povrchnímu já, znamená to tohle: Kdyby mě byl Nan-in zastihl v době těch pěti měsíců a zeptal se mě třeba na polohu bot, byl bych mu dal uspokojivou odpověď a on by mě byl považoval za zralého k tomu, abych mohl jít vykládat učení. A přece něco nemohl předpokládat, a proto jeho úsudek nebyl správný. Nemohl předpokládat, že z tohoto stavu spojení po pěti měsících vyjdu. Takhle dopadají všichni, kdo byli prověřeni metodou mistrů Zenu. Kdybych byl zůstal v

koncentračním táboře a stále plnil boží úkol, nebyl bych vyšel ze stavu lásky a vůbec ze stavu poznávání své vnitřní podstaty. Můj pobyt v koncentračním táboře se do jisté míry podobal pobytu v klášteře s velmi přísným režimem. Co způsobilo můj přechod do tohoto stavu milosti boží? Nejen vnitřní připravenost, ale i vnější okolnosti, jen obojí dohromady! Věděl jsem od určité chvíle, že nebudu v koncentračním táboře prodlévat ani o chvíli déle po splnění úkolu, který tam byl pro mne přichystán.

V momentu propuštění z koncentračního tábora, když se všechno splnilo, co mně bylo vnuknuto, podlehl jsem znovu iluzi, které jsem už pět měsíců nepodléhal: že jsem na svobodě. Zapřel jsem pravou svobodu a zaměnil jsem ji za svobodu nepravou, přestože jsem věděl, že ani chvíli jsem se v koncentračním táboře po dobu pěti měsíců působení této milosti nepovažoval za nesvobodného.)

Je mnoho učitelů, kteří dovedou něčemu učit,
ale nejsou ještě vědomými.
Mohou být dokonce dobrými lidmi, prozíravými,
obratnými, ale o to nejde.
Nemohou nicméně žádnému pomoci.

Jel jsem jednou vlakem,
v němž obtěžoval malý chlapec
všechny cestující v kupé.
Běhal od jednoho kouta k druhému,
házel sklenice a padal na sedící.

Otec byl ve velkých rozpacích,
a pokoušel se chlapce neustále zadržovat,
ale ten neposlušal.
Konečně otec zakřičel:
„Willy, jestli okamžitě neposlechněš,
a nepřestaneš s tím, zbiju tě!“

Chlapec odběhl dál
až k druhému konci oddělení a křičel:
„prosím, prosím, zbij si mě,
ale pak řeknu průvodčímu,
kolik mám skutečně roků!“

Takový otec nemůže být učitelem.
Ani dítě jej neposlouchá.
Učitel, který není sám vychovaný
nemůže být učitelem.

Nemůže jiné poučovat o tom,
čeho sám dosud nedosáhl.

Pravé vědomí je jako nakažlivá nemoc.
Když je mistr vědomým a bdělým,
nakazí se člověk od něho.¹⁷⁷⁾

(Ad 177 - Bhagwan se příliš a neoprávněně spoléhá na to, že jeho stav přejde na posluchače. Nejvyspělejším následovníkem Ramakrišny byl Vivekananda. Dlouhý čas přicházel k mistrovi jen proto, aby ho mohl potírat nebo se mu vysmívat. Kdyby byl Ramakrišna osobně nezasáhl, nebyl by se Vivekananda probudil. Pak se z něho stal zase tak vděčný a horlivý žák, že všem lidem přál osvícení, které sám zažil. Ramakrišna nestačil odmítat lidi, které mu přiváděl, aby byli mistrem zasvěcení. Ramakrišna zasvěcoval vždycky osobním stykem, jednoho po druhém, nikoliv hromadně, protože těmi prostředky, které měl k dispozici, jinak ani zasvěcovat nemohl.)

Stává se,
že zde někdo sedí jen tak,
u mistra,
a náhle se probudí.
Je to jako by se protrhly mraky
a člověk vidí otevřené nebe.
Trvá to jen okamžik,
ale již tento moment způsobí pronikavou změnu
tvé kvality uvnitř bytosti
a to bez jakéhokoliv tvého úsilí.

Pouhá blízkost mistra,
který je jezerem tichého vědomí,
činí tě náhle klidným.
Dotkne se tě
a zavřené dveře se otvírají.¹⁷⁸⁾

(Ad 178 - To je opravdu výjimečný případ, který mohl zažít například Bhagwan při svém osobním zasvěcení. Jinak člověk, nenaladěný na strunu mistrovi, se nerozezvučí, nanejvýš pociťuje velké vnitřní uspokojení a část té jistoty, se kterou mistr k němu přistoupil. Ale i ta jistota dříve nebo později zmizí.)

Nebo je to jako náhlý blesk
v tmavé noci,
a ty vidíš vše.

Odejde to,
poněvadž to neumíš zadržet.
Když jsi toho sám nedosáhl.
Ztratíš to opět,
ale nejsi již nikdy tentýž.

Něco jsi poznal,
co před tím bylo neznámé.
Nyní je toto poznání částí tebe.

Z toho vyroste nová touha,
nové úsilí tuto zkušenost trvale udržet,
neboť to bylo vskutku nádherné.
Vždyť na tebe bylo vylito tolik blaženosti,
tolik radosti.

Je-li však mistr nevědomým,
může tě jen o vědomí poučovat,
nemůže je na tebe přenést.

Poučování a vědomí jsou neužitečné,
jsou jen slovní záležitostí, teorií.
Člověk se může od nevědoucího naučit teorii,
ale nikoliv poznat vědomí.

Proto musí Nan-in vhlédnout do svého žáka,
dříve než jej propustí.

Ve světě výchovy
je vždy zkoušena paměť člověka,
nikdy ne člověk sám.

Zde jde o něco jiného.
Nan-in nezkouší žákovu paměť;
neptá se, kde své boty nechal;
neptá se na perfektní vzpomínku.
Neboť kam dal boty,
je nyní minulostí.
Pokusí se nahlédnout do žákovy bytosti.
Nyní a Zde.
Nezkouší rozpomínání,
vidí teď, v tomto momentu dovnitř žákovu vědomí.

Nejde o minulost!
Jde o přítomné, o přítomnost.
Představte si žáka, jak sedí před Nan-inem -
Nan-in se ptá
a žák se ztrácí v minulosti.
Pokouší vzpomenout si,
kam své boty položil.....
Přemýšlí o tom,
zda byl pozorný nebo ne.....
Nyní je dokonale zmaten.
Jeho celé vědomí je zamlženo.
Již není v přítomnosti.
Již není u Nan-ina,
zatoulal se svými myšlenkami do minulosti,
není již zde, není meditativní.

Během tohoto zaváhání, při pokusu přemýšlet,
nás Nan-in prohlédne.
Chcete uniknout Nan-inovi, on vidí mlhu,
vidí, že již Zde a Nyní nejste.
Tím mu zabraňujete, aby vás učil.
A tak nemůžete být probuzeni.
Čemu se potom chcete naučit?
To, co sami nemáte,
nemůžete zprostředkovat.¹⁷⁹⁾

(Ad 179 - Dříve se Bhagwan vyjádřil mistrněji: „Čím sami nejste, to nemůžete zprostředkovat.“ Bez splnění této podmínky se nelze stát duchovním učitelem. Učitel matematiky nemůže být matematikou, pouze ji nosí ve své paměti, kdežto pravý duchovní mistr aspoň v tom okamžiku, kdy učí, je tím, čemu učí. V tom je zakotvena moc jeho učení. Projevuje-li vůči někomu lásku, není sám sebou, a ta láska není jeho.)

Můžete činit jakoby,
ale to je nebezpečné.
Když tak činíte, jako byste byli vědomými,
a nejste,
bude tato přetvářka nakažlivá.

Pseudo-mistr tvoří pseudo-žáka.
A toto falešné počínání se rozšiřuje
jako kola na jezeře.

Nejnebezpečnější hřích, který může člověka potkat,

je předstírat si vědomí.

Zprovodit někoho ze světa není tak velký hřích,
protože nelze ve skutečnosti nikoho připravit o život.

Člověk může jen zničit tělo,
ale duše žije dál.
Člověk může hru zničit,
ale okamžitě začne nová.
Vrah není tak velký hříšník.

Ale když děláš, jako bys byl bdělým,
ale nejsi,
když děláš, jako bys byl mistrem a nejsi,
zapříčiníš takové škody, tolik nekonečného utrpení,
že s tím nejsou srovnatelné žádné hříchy.
A to proto, že budou klamem nakaženi druzí.

Pak začnete ze své strany
opět klamat jiné
a tak to jde stále dál.
Je to jako kámen,
který se vhodí do jezera,
kruhy se rozšiřují,
dál a dále,
a jeden kruh tvoří další
a tak to pokračuje až ke břehu jezera.

A toto jezero vědomí nemá hranic.
Je-li jednou vytvořena vlna, jde dál,
až do nejzazší věčnosti.
Již zde nebudeš,
ale tvé klamání, tvá falešnost poroste
a mnozí jí budou svedeni.
Falešný mistr je největším hříšníkem na světě.
Proto nedovolil Nan-in žádnému neosvícenému,
aby odešel do světa
rozšiřovat učení.

Jsi-li osvícen,
zapaluješ ohněm, který v tobě hoří i druhé.
Tento zářící život, který žiješ,
ohřívá i ostatní
a pomáhá jim, aby se probudili

ze své mrtvolné ztuhlosti.
Ale nezapomeňte,
že bdělost, přítomnost a vědomí
mohou zde nepřetržitě být jen tehdy,
jsou-li navozeny bez úsilí, bez námahy.

Na začátku musí být vždycky úsilí,
neboť, jak by vůbec mohl vzniknout začátek?
Unavuješ se, pokoušíš se zůstat pozorným,
snažíš se vším možným způsobem být vědomým,
ale úsilí tvoří napětí,
a čím více se člověk namáhá,
tím je napjatější.
Později se dostavují i nepatrné zasvěcené vhledy,
ale kvůli napětí se zpožďuje extaze.

Člověk však musí projít tímto stadiem.
Dříve nebo později postřehne,
že může být prostřednictvím úsilí
dosaženo jistého stavu vědomí,
ale to je velmi nepříjemné vědomí,
černá můra,
velmi zdrcující,
svírající jako železný kruh kolem hlavy.
Není radostiplný,
není bez tíže. Netančí.

Někdy však přichází zcela nečekaně během úsilí
jiný stav vědomí:
Vědomí lehké,
veselé, tančící, extatické.

To se však přihodí jen těm,
kteří vezmou námahu na sebe.

Během svého úsilí můžete někdy v časové mezeře,
pokud jste se docela uvolnili,
zažít vhled do pravdy.

Pak poznáte, že toto nejvyšší
nelze dosáhnout námahou, úsilím.
Nejvyšší nastává jen v úplném uvolnění.

Přihodilo se mnoha meditujícím,
kteří zde se mnou jsou.
Ti pak přicházejí ke mně a vyprávějí mi,
že během pravidelných ranních a večerních meditací
se mnoho neděje.
Ale později, nečekaně v noci,
nebo jindy v poledne
se posadí
a něco se stane -
a oni sami nemohou vůbec nic dělat.

Tak tomu je.
Je to právě takové,
jako když člověk zapomněl na nějaké jméno
a cítí, že je má na jazyku.
Namáhá se křečovitě
vzpomenout si na ně,
ale ono nepřichází.

Čím více se člověk namáhá,
tím více cítí, že se vzdaluje.

A přesto ví po celý čas, že jméno zná.....
Je zcela blízko, téměř u cíle;
ale je zde nějaká bariéra,
takže jméno člověku nenapadá,
byť by to možná bylo jména milého přítele.

Pak se člověk vzdá, připadá mu,
že veškerá námaha nemá smysl,
a čte noviny nebo kouří cigaretu,
nebo se jde projít do zahrady,
a náhle se jméno vybaví.
Najednou je jméno zde,
přítel, obličej přítele stojí před tebou.

Co se stalo?
Vzpomínka klepala na dveře,
ale úsilím, námahou byly dveře zavřeny.
Proto má člověk pocit, že cítí jméno na jazyku.
Byl tak napjatý
a dělal si tolik starostí,
že úzkostlivé namáhání vzpomenout si na jméno
zavíralo dveře na závoru.

Když se rozum příliš namáhá,
uzavírá se.

Všechno krásné a svobodné se děje jen tehdy,
když se člověk přitom úzkostlivě nenamáhá.
Všechno nádherné se děje jenom tehdy,
když člověk již vůbec na nic nečeká -
na nic se neptá, nic nepožaduje.
Pak není překážek ve vědomí.
Proto se tak děje vždy,
když se člověk odevzdal
a nečiní již další pokusy.

Úsilí je na počátku nutné.
Úsilí je nutnost,
nesmyslná sice, ale nutnost.
Nesmyslnost poznáme až později.

Když se dostaví vhled, náhlý průhled
a máte pocit,
že jste pro to vůbec nic neudělali
a přesto dosahujete poznání,
že jde o dary božství -
pak můžete úsilí opustit.
Vaším odpoutáním dostáváte pak více a více božských darů.

Na Východě jsme zcela správně přijali,
že osvícení není žádným úkonem,
který lze provést -
Naopak, je milostí,
je darem,
je prasad.
Bůh ti je daruje,
nemůžeš mu osvícení trhat z rukou.

Pro hledajícího ze Západu
je těžké tomu porozumět.
Vždyť na Západě v posledních stoletích
bylo celé lidské vědomí změněno
na „Ich-schnapp-dir-das-weg“
Vyrvali jste přirozenosti její tajemství.

Tajemství, která jsou známa vědě,
nebyla svobodně dána,

byla přírodě vyrvána.
Donutili jste přírodu násilně,
aby otevřela dveře k mystériu.
A protože jste měli materiální úspěchy,
věříte, že platí totéž pro božské.

Ale tomu tak není. To je nemožné.
Nemůžete království nebeské atakovat,
nemůžete tam proniknout bajonety.
Nemůžete boží srdce donutit,
aby se vám otevřelo.

Když si chcete něco vynutit,
jste vnitřně uzavřeni -
to je základní problém.
Když požadujete, jste uzavřeni.
A jste-li uzavřeni,
pak se vám nemůže božské zjevit.

Pokud si nechcete nic vynucovat,
jen plujete,
táhnete po obloze jako bílý mrak,
bez jakéhokoliv úsilí někam dojít,
když nemáte cíl,
když nevynakládáte úsilí,
když nechcete nic dosáhnout,
když ničím nejste,
když jste šťastni tím, čím jste,
když jste spokojeni s celým světem,
když přijímáte věci, jak jsou,
když nechcete nic pozměňovat,
pak - najednou -
jste vytrženi do nové dimenze bytí,
a poznáváte¹⁸⁰⁾, že dveře byly stále otevřeny.
Dveře nebyly nikdy uzavřeny.
Nemohou být uzavřeny.¹⁸¹⁾
Božské mystérium bylo u nás blízko pro všechny časy.
Nebylo nikdy daleko vzdáleno.
Nemůže to jinak být -
neboť jste vskutku částí božského.
Kamkoliv jste se pohnuli, šlo mystérium s vámi.

*(Ad 180 - Všechno, co říká Bhagwan od str. 322 (verše: Pouhá blízkost
mistra...atd. až sem, je pravdivé a velmi poučné. Někteří
z mých přátel opravdu vrcholně usilují a nedosahují. Jsou zvyklí*

dosahovat celý život cokoliv úsilím, a najednou zde se ukazuje, že tento způsob počínání nepřináší žádného výsledku. Jsou z toho často zoufalí a jejich situace se tím nezlepšuje, nýbrž ještě zhoršuje.

Ve výkladu Bhagwanově chybí několik údajů, bez nichž to, co říká, se ukáže být téměř bezcenné. Především vyčítá západní kultuře, že přírodě vyrvala různá tajemství, a teď panuje v hlavách těchto lidí názor, že si lze tak počínat i za hranicemi časoprostoru. Ovšem, že nelze, jenže věci se mají trochu jinak. Člověk, který vyrval přírodě některá tajemství, sledoval řetěz zákonitostí panujících v přírodě. Tento řetěz objevil a stále dále navazoval. Tento řetěz má svůj začátek i konec v přírodě, nedá se navázat přes hranice této oblasti. Existence přírody je možná jen při tomto uzavřeném okruhu zákonitostí. V této oblasti pak také platí, že úsilí vede k nějakému účinku, buď kladnému nebo zápornému, nikdy není bez účinku. Může se stát, když se vyvinulo nějaké úsilí, že účinek se dostavil až po jeho uvolnění. Je to zákon setrvačnosti. Touto setrvačností se však člověk nedostane za hranice přírody, nýbrž nanejvýš doběhne někam, kam pouhým úsilím nemohl dojít. Může mít při tom také krásné pocity, jak o nich mluví Bhagwan. Také se může vznášet jako bílý mrak a může mít jiné rajske pocity, ale efekt duchovního poznání se nedostavuje. Pravým efektem je: já jsem bytí, já jsem láska, já jsem vědomí, a nejsem tím, kterým jsem se cítil být. Ten, který něco pociťuje, je ještě pořád sám sebou; ten, který něco ví, není ještě věděním, vědomím; ten, který miluje nebo se snaží milovat, není ještě láskou. Zde snad by se dal nalézt styčný bod, ze kterého by mohlo svítnout pochopení tohoto problému. Jsem-li konečně láskou, máme před sebou také sebe, člověka, který funguje jako zrcadlo a zrcadlí tuto lásku. Obraz v zrcadle není předmětem, který zrcadlí. Vědomí člověka, které reprodukuje vědomí boží, není ještě tímto vědomím, ale dokáže ho zrcadlit. Zde začínají platit jiné zákonitosti než přírodní. Znalost těchto zákonitostí sice sama nezpůsobuje, že by je člověk mohl využívat, ale dokumentuje, potvrzuje nebo upozorňuje člověka, zda je na správné stopě, či nikoliv. Jsou to zákonitosti obdobné zákonitostem přírodním, ale nejsou stejné. Ve výkladu Bhagwanově chybí velmi důležité podotknutí: Vodím vás jen po cestách obdobně probíhajících jako v království nebeském, nevedu vás však do království nebeského.

A ještě jednu závadu ve výkladu bych vytkl. Vráťím se ještě jednou k tomu, jak se z Gautama Siddharthaha stal osvícený Buddha. Nebudu opakovat, co už jsem o tom řekl, jen se na to odvolám. Potřebuji dojít k novému prvku výkladu. Když se Gautama vzdal své asketické přísnosti a něco pojedl navíc, dohasínalo (setrvačností dobíhalo) úsilí, které po léta vyvíjel. Vzdal se účinku lidského úsilí! Tím se přiblížil k tomu, čemu Bhagwan říká boží milost. Ta opravdu nemůže nastoupit, dokud jí stojí v

cestě úsilí, a může nastoupit jen po úsilí, třebaže nečekaně, už bez úsilí a bez očekávání. Ukazuje se však, že úsilí, ve kterém se přestane vědomě pokračovat, nese následky - milovat, a to do té míry, jak v klidu odpadá a jak velké bylo předešlé úsilí. Je zajímavé, že úsilí v kterémkoliv oboru, třebaže ne duchovním, dohasíná-li v klidu a je-li v klidu opouštěno, přináší tutéž milost duchovního rázu, jak mě o tom přesvědčil můj život okolo sedmnáctého roku mého věku. Není to v žádném případě plutí, je to zastavení pohybu vůle. Předchází-li tomuto uvolnění jen úsilí, celý efekt se může projevit jen chvilkovou extází, předchází-li však uvolnění ještě celý životní styl, nedostaví se jen pouhá přechodná extaze, nýbrž trvalý přechod do jiné dimenze, do jiné úrovně zákonitostí, poznání a podobně. Ukázky toho najdeme v životě Ježíše Krista. Ježíš ukazuje vždy jedno a totéž na různých úrovních, a tím prozrazuje beze zbytku celé tajemství dobývání království božího ze kterékoliv pozice, z kterékoliv úrovně (srovnejte například výchozí úroveň Petrovu s úrovní Maří Magdaleny nebo Iotra na kříži). Jakmile toto úsilí přestane být úsilím a stane se něčím samovolným (tady by se mohlo podobat plutí bílého mraku, jenže s vědomím toho, kdo tento mrak pohání), je třeba odevzdat účinky tohoto úsilí bez ohlednutí po tomto úsilí (nevidět v něm matku, příčinu čehokoliv. „Kdo je má matka?“) a toto počínání opakovat na všech úrovních, a dokonce na každé úrovni znovu. Nemáme-li co odevzdat, žádná milost se nedostaví. (Srovnejte tuto mou argumentaci se situací svaté Terezie z Avily, která zoufale zjišťovala, že už nemá nic, co by odevzdala, a přesto se nedostavovala vnitřní smrt. Postupné odevzdání všeho bylo charakterem jejího osobního úsilí. Ocítla se už ve fázi, v níž se od ní chtělo, aby od svého úsilí dokázala bez ohlednutí po něm odstoupit). Naopak čím dokonaleji a více odevzdáváme, co jsme dosud měli, tím vyšší milost se dostavuje. (A zase vzpomeňte na případ svaté Terezie. Osobním úsilím se nedovrší nic!) To jsou zákonitosti vyššího duchovního života.

Celý text, který jsem komentoval ze str. 329, začínající slovy „Pokud si nechcete nic vynucovat,“ by měl znít jinak, aby nikoho nezaváděl tím, že je řečí zprostředka. Například by měl znít takto:

„Pokud si nic nechcete vynucovat,“ když jste si před tím vynucovali celou svou osobní vůli, ale bezvýsledně, a konečně jste klidně odstoupili od veškerého vynucování,

„jen plujete“ - přejdete do poloextatického stavu, ve kterém vám připadá jako byste pluli v obrovské bezedné hlubině zcela nerozlišené, temné.

„Táhnete po obloze jako bílý mrak“ tj. v tomto stavu se cítíte zbaveni pocitu tělesnosti, tedy prosti nebezpečí pádu;

„bez jakéhokoliv úsilí někam dojít“. S tímto stavem je naprosto neslučitelné jakékoliv úsilí. Kdyby ho byl člověk schopen, zrušil by tento stav;

„když nemáte cíle“. Tento způsob vyjadřování je nebezpečný, protože by bezcílovost mohl považovat za dobrý znak i ten, kdo se napřed nenamáhal a kdo sebe celého do této námahy napřed nevložil, kdo pak nepřekonal zoufalství, vzniklá z jeho osobní neschopnosti k cíli dospět. Jen ten bezpečně ztrácí cíl, kdo od sebe odešel a další kroky směrem k cíli se nedějí pomocí osobní vůle, nýbrž naprosto samovolně pomocí automatismu (2).....

slova „když jste spokojeni s celým světem“ prozrazují, že se Bhagwan snaží aplikovat vnitřní stav na poměry mimo vnitřní modlitbu. Kdo však nezažil před tím jmenovaný stav a je se vším spokojen, nemůže nikam dospět..... Jeho stav je neomylným znakem sebeklamu.

Ad 181 - Doufám, že Bhagwan nemluví jen podle výpovědi zasvěcenců, nýbrž že se o této pravdě přesvědčil. A ta celá pravda zcela netajemně zní takto: Bůh je otevřen vůči svému tvorstvu, ale ne tvorstvo vůči němu. Jde tu o jednosměrný proud (jakousi emanaci) od Boha k člověku (ke tvorstvu), o vyzařování boží existence, poznání a lásky. Přirovnal bych to k tomu, čemu dnes astronomové říkají sluneční vítr, kterého jsme svědky například při objevení komety. Má vždycky chvost obrácený od slunce, jako by slunce na ni vanulo a odnímalo jí malé částice směrem od sebe do vesmíru, a ty se nám jeví jako světelný chvost. Kometě nemůže obrátit svůj světelný chvost proti slunci. Podobně člověk svými lidskými silami nevstoupí do Boha, nevrátí se k němu. To však neznamená, že by dveře k Bohu byly uzavřeny. Kdyby se to stalo, člověk by byl rázem vypuzen od Boha a byl by mu znemožněn návrat k němu. (Znovu se vraťte k minulé poznámce, za jakých okolností působí boží milost a co člověku umožňuje návrat do Otcova domu).

Dovolte mi, abych použil slunečního větru neastronomicky, a rozšířil jeho působnost, jak obrazně potřebuji, k osvětlení některých vyšších zákonitostí.

Z Boha - Slunce k nám věje veškerý život. Nebýt tohoto vanutí, nebyli bychom živi. Tento vítr nám však nedovoluje (budu mluvit o člověku jako o zemi), abychom se se svým životem vrátili na Slunce (ani by tam život v naší podobě nemohl existovat), odkud ho máme (přestože ho odtamtud máme, nemůže tam v naší nynější podobě existovat). K tomu, aby se tak mohlo stát, je naše země nadána přitažlivostí, která jí nedovoluje ani se vzdálit od Slunce, ani nebýt mu stále blízko i v tom smyslu, že je tu vazba neutralizující sluneční vítr a dovolující přejít ne hmotou, ale esencí, která ze Slunce pochází, zpět do Slunce. Tou esencí je lidský život, který je připoután ke hmotě (Země), byl obětován, byl ze Země vytažen a uvolněn pro návrat ke Slunci. Stane-li se to, (Spasitelská úloha boží), člověk je svědkem toho, jak působí sluneční vítr (ode vždy otevřených dveří od Boha k člověku) tak i lidský život plynoucí od člověka k Bohu. Kdyby tu však nebyla Země s

jejím životem, obojí vanutí by bylo nezjistitelné. Lidský prvek má zvláštní úlohu, ničím nezastupitelnou.)

To není otázkou hloubání a hledání.
Je to otázkou uklidnění a dovolení.

Když hledáš, můžeš jít špatně.
Hledající je stále násilný.
Když hledáš, nenalézáš.

Vědomí, které je hledáním něčeho,
je příliš zaměstnáno,
není dosažitelné.
Není nikdy Zde a Nyní.
Je stále někde v budoucnosti
a dává se v ústrety času,
kdy nastane velký objev,
v němž budou pátrání uzavřena,
vyšetřování ukončena,
kdy bude konec hledání.

Takové vědomí zde není.
Ale božské vědomí zde je -
ale takto je nepotkáte nikdy.
Hledající nepřijde nikdy k cíli.

Ale to neznamená, že byste neměli hledat.
Na počátku je neodvratné hledání,
není jiné cesty.
Na počátku musíte být hledajícími
a vyvinout veškeré úsilí.¹⁸²⁾

Jednoduše tím,
že člověk užije všech pomyslitelných úsilí,
a hledá jako pomatený,
realizuje tím jen, že se může stát,
že se nalezne ve stavu ne-hledání.

Někdy to k vám přijde,
když odpočíváte a nic neděláte,
nebo to přijde ve spánku,
nebo je to zde,
když se jednoduše procházíte po ulici,
a někdy je to zde,

když právě pozorujete východ slunce.

Když vůbec nic neděláte,
jen pozorujete východ slunce,
nebo měsíce, který se odráží na jezeře ve studené noci,
nebo když květina rozvírá své lístky -
je to zde.

Když se otvírá poupátko,
nepotřebuje vaší pomoci.
Jsou to hlupáci, kteří chtějí pomáhat,
neboť tím zničí krásu květiny -
a nikdy nebude správně otevřena.
Když člověk nutí květinu, aby se otevřela,
zůstává uzavřena.
Rozkvétání nenastalo samo sebou,
bylo vynuceno.
A žádné vynucení nedosahuje nikdy pravých květů.

Nebude zapotřebí, abyste slunci při východu pomáhali.
Jsou lidé, kteří míní, že je jejich pomoc nutná.
Jsou lidé, kteří natropí mnoho zla,
neboť se domnívají, že musí všude pomáhat.¹⁸³⁾

(Ad 182 - Snad jde u Bhagwana o pouhou neschopnost vyjadřovat se jinak než v protikladech.

*Jako se praví v Bibli „Na počátku bylo Slovo,“ tak stačí říci, že tento počátek je ustavičně tu v přítomnosti, a Slovo tu pořád je a pořád působí (pomohli jsme si symbolem slunečního větru), aby vytvářelo a dotvářelo přítomnost. Není třeba se vracet k minulosti, není třeba snít o budoucnosti. Mluví-li se v Bibli, že na počátku **bylo** Slovo, je to pouhý trik, jak se výkladem probojovat k rozumu. Jakmile se to stalo, už mluví evangelista v přítomnosti „a světlo svítí ve tmách“. Chci tím vším říci zatím tolik, že řeknu-li „na počátku musíte být hledající“ tento počátek tu je pořád, pokud v přítomnosti s něčím začínáte, napřed svým úsilím. Není správné, kdybyste chápali radu o počátečním úsilí jako něco, co se má provést jednorázově. Jenže charakter úsilí se mění. Postupně se člověk naučí například milovat jako by nemiloval.*

K tomu jen proniká stále jasněji vědomí přítomnosti boží, ke které on tíhne. Když tento stav pokročí, může člověk právem říci: „Bože, ty miluješ ve mně, já se jen odevzdávám tvému věčnému milování.“ Tomu Bhagwan říká bdělé vědomí přítomnosti. Pak platí Bhagwanova slova:

„jsou lidé, kteří natropí mnoho zla, neboť se domnívají, že musí všude pomáhat.“

Ad 183 - Kdyby se člověk ve zmíněného stavu snažil třeba jen málo mu pomoci k jeho rozvinutí svou vůlí, byl by svědkem toho, jak tento stav zmizel. To platí i při zodpovídání vašich otázek. Vstoupím nenásilně s vaší otázkou i s vámi (pokud jste otázku nekladli z pouhé zvědavosti, nýbrž za účelem usnadnění cesty) do stavu přítomnosti, ale jakmile vám začnu odpovídat, musím z ní vyjít a už si na ni jen vzpomínat. Proto pro mne je připraveno mnohem vyšší požehnání než pro vás, kteří se ptáte, a než pro mne, tedy pro toho, který odpovídá. Přičemž nutno říci, že umění ptát se je daleko větším uměním než odpovídat. Proč se vás neptám? Protože jsem zvládl umění ptát se. Stává se přece, že odpovídám na vaše otázky, které jste nevyslovili. Je mi odpovídáno, protože nepřistupuji k ničemu sám, nýbrž s tím, který zná odpověď. Taková odpověď z jeho strany by byla velmi okleštěnou odpovědí. Odpovídá jako by neodpovídal, jen rozšiřuje naše vědomí.)

V opravdovém životě,
tam kde je skutečnost,
není třeba ničí pomoci.
Ale není snadné,
všem pokušením odolávat a odporovat.
Když něco děláte, tvoříte své ego.
Kdy nic neděláte, nemůže ego existovat.

V okamžiku nicnedělání zmizí ego.
Při pozorování vycházejícího slunce,
rozkvétající květiny
nebo když se díváte na měsíc,
jak se odráží na studeném jezeře,
aniž co činíte,
přichází najednou pravda k vám.
Budete vidět,
že je veškerá existence vyplněna Božstvím.
Každý váš vdech i výdech je božský.

Prostřednictvím námahy, úsilí
člověk dosáhne stavu bez úsilí, bez námahy.
Prostřednictvím hledání dosáhne ne-hledání.
S rozumem člověk dosáhne stavu,
který je nad rozumem.

Jsou dva druhy lidí;

když jedněm řeknu, že musejí vyvinout úsilí,
namáhají se;
ale nedovolí žádné uvolnění.
Když druhým řeknu,
že může vše nastat jen bez námahy,
bez úsilí, nevyvinují vůbec žádné úsilí.
Obojí je špatné.

Takový je život:
Lopot' se tak, až budeš moci pracovat bez námahy.
Napínej se jak nejvíce můžeš,
až přijde okamžik plně uvolněného vědomí.
Utíkej tak rychle, jak můžeš,
aby sis skutečně sedl, když sedíš.

Vyčerpej se plně prací tak,
že se ti stane přestávka opravdovým odpočinkem.
Můžeš však odpočívat a uvnitř zůstat neklidným.
Člověk si může lehnout na podlahu,
ale neklid v něm hlučí dál.
Leží-li se jen takto, není to pravý klid.

Člověk může sedět jako Buddha,
ale dítě v něm běhá sem a tam -
rozum pracuje.
Uvnitř je pomatený,
ale navenek sedí jako Buddha v lotosové pozici.
Na vnějšku může být člověk zcela statický,
bez pohybu, bez jakékoliv aktivity a uvnitř hlučí vzpoura dál.....
To ničemu neprospívá.
Ukončete hluk prostřednictvím úsilí.
Utíkejte tak rychle, jak můžete
a vyčerpejte se!¹⁸⁴⁾

(Ad 184 - Až po tuto větu bylo do předešlých řádek vneseno mnoho moudrosti, ale tato věta prozradila, že Bhagwan příliš spoléhal na mechanické vyčerpání. Kdybychom neznali praktiky, které doporučoval pěstovat ve svém ašramu, nepřišli bychom tak snadno na tento omyl, kterým je jeho dynamická meditace, spojená s pohybem nebo protkaná pohybem.

Zjistil jsem na samém počátku soustředění na Boha, že mé tělo odporovalo. Pociťoval jsem v něm téměř nesnesitelné napětí vedoucí k potřebě se pohnout. Když jsem tomuto svodu podlehl a pohnul se, napětí sice pominulo, ale zároveň jsem se vrátil ke své tělesnosti, na

povrch. Nedoporučoval bych prodlužovat nehybnost nad účelnou míru několika minut, ale doporučoval bych, aby člověk nepřecházel do dynamické meditace, neboť pomocí ní by se vždycky vrátil na povrch, tam, kde je pohyb. Těch několik minut nehybnosti stačí tehdy, když si člověk přestane všímat napětí přivrácením veškeré své pozornosti k předmětu soustředění. Dvě věci nelze zároveň zvládnout. Napětí se zvětšovalo proto, že se schylovalo k překonání tělesnosti. A tento pocit se nepřekoná, neodstoupí-li se od něho se vším všudy, co on představuje.)

Proto kladu takový důraz na dynamickou meditaci.

Je úsilím i uvolněním současně.

Je aktivitou i neaktivitou.

Je obojí:

běžením - a pak sezením - jednoduše sezením zde.

Nan-in pohlédl na žáka.

Transcendentoval úsilí, námahu?

Dosáhl stavu uvolnění?

Stalo se nyní pro něj vědomí přirozeně spontánní?

Není již zmaten?

Je tak jasný, jak jasně modré nebe?

Je-li tomu tak,

pak může být mistrem -

pak smí jít a jiné zasvěcovat.

Vzpomeňte si na to,

když jste v pokušení jiné v něčem přesvědčovat;

řekněte, že o těchto věcech můžete jenom mluvit -

o Bohu a vědomí -

a upozorněte druhé,

že jste sami ničeho nedosáhli.

Řekněte, že jste to slyšeli.

Řekněte, že jste slyšeli o nádherných věcech

a že se o ně rádi podělíte,

ale že jste toho sami nedosáhli.

Pak můžete pomoci,

aniž by se co otrávil,

aniž byste jiné otrávil.

Nezapomeňte na to nikdy -

když něco nevíte, pak to nevíte, přiznejte to!

Neklamte nikoho ničím - ani v pasivním smyslu.
Člověk může být i pasivním přenašečem tím,
že jednoduše nic neříká.
Když člověk neříká otevřeně,
že ničeho nedosáhl, může mít druhý snadno pocit,
že něco ví, ani to není dobré.

Přiznejte zcela jasně, že to nevíte,
ale že znáte lidi, kteří to vědí
a že jste se to od nich dověděli.

V Indii jsou dva druhy spisů.
Jedny se nazývají Shruti a druhé Smruti.
Smruti znamená památka,
Shruti znamená to, co člověk slyšel.

Spis, který se nazývá Smruti je od těch,
kteří sami dosáhli nejvyššího vědění.
Patří jim.

Podávají informace z vlastních vzpomínek.
Podávají vlastní zkušenosti.

Shruti je druhá část literatury.
Je od těch, kteří měli štěstí,
že byli blízko těch, kteří jsou moudřími.
Slyšeli to.

Nezapomeňte na to nikdy -
když jste něco slyšeli,
řekněte, že jste to jen slyšeli.
Řekněte, že je to velmi krásné,
že se to pro vás stalo nesmírným pokladem
od té doby, co jste se to dověděli.
A že z pouhého slyšení bylo zasaženo vaše srdce,
a můžete se s tím podělit.

Je to čisté přátelství,
při němž se nepokoušíte stát se mistrem.
Je to jen láskyplný postoj -
sdělujete své štěstí,
nikoliv své vědomí.

Nepokoušejte se někoho svádět,
dokud jste toho sami nedosáhli,
dokud jste sami nepoznali pravdu
a nebyli jste ve svém vlastním bytí;
bylo by to násilné vůči druhým.
Když jste osvíceni,
stává se celé vaše bytí ukazatelem pro druhé.

Onen žák, který přišel k mistrovi Nan-inu
udělal již první krok špatně.
Kdyby byl býval zralý,
byl by jej Nan-in zavolal.
Nebylo věcí žáka, aby se rozhodl,
protože již uprchlo deset let,
že by měl jít vyučovat.
Bylo to opačně.

Mistr ví, kdy je někdo zralý,
dříve než to sám žák pozná,
neboť mistr tě může přirozeně lépe pozorovat,
než můžeš ty sám.

Mistr tě sleduje
i ve tvých nočních snech.
Je jako stín,
který pozoruje, co se stane,
zatím co ty to buď postřehneš nebo ne.
A ty to většinou nepostřehneš,
neboť je to neuvěřitelně subtilní, jemné.

Je-li žák zralý,
zavolá ho mistr k sobě a řekne mu,
že už nyní může jít.
Žák se nesmí sám ohlásit,
a když to udělá,
znamená to, že není dosud zralý -
jeho ego je ještě živé.

Onen žák chtěl být mistrem.
To chce každý žák,
a právě toto přání je překážkou.

Deset roků již uteklo.....
Mnich to má již spočítáno.

Musel být prohnáný chlapík -
neboť, kdo by si na něco takového vzpomněl?
A proč má být celý život s jedním mistrem,
když stejně nezapomíná na čas.
Nač má ostatně zapomínat?
Proč by neměl spěchat?

Tento žák nebyl odevzdaným.
Jen čekal a počítal.
Byla zde aritmetika, logika zde byla
a soustavné držení věcí.
Znal historii kláštera.
Věděl, že se musí žák všeobecně osvědčit
ve zralosti po prošlých deseti letech.
A proto šel k mistrovi.

Ale nepřišel na to,
že ne všichni žáci jsou za deset let zralí.
Někteří žáci nejsou ani za deset let zralí.
a někteří jsou vnitřně připraveni v deseti sekundách.

Není to mechanická záležitost,
záleží na kvalitě a intenzitě žákova vědomí.

Stalo se i,
že mistr spatřil žáka jen jednou -
a žák byl připraven.
Je-li otevřen,
nestaví-li překážky,
je-li odevzdán,
stačí jen jediný okamžik -
a nic již není nutné.

Vše se děje mimo čas,
v bezčasovosti.
Ale když počítáte a myslíte na to,
kdy se tak konečně stane a domníváte se,
že jste se již dost načekali,
uvažujete, že přešel rok, dva, deset roků
a nic se nestalo -
pak promarníte svůj čas.

Žák se musí zbavit vědomí času.
Čas patří egu.

Čas je fikcí rozumu.
Meditace je bezčasová.

Tento žák jde k mistrovi,
aby mu zvěstoval skutečnost,
že již prošlo deset let.
Tímto způsobem nikdo nedozraje.
Proto musel dát mistr otázku -
jednoduchou jen, aby si žák připadal idiotsky.
Mistři Zenu jsou zvláštní lidé -
velmi přímí a bystří -
nepříjemní.
Co je to za způsob,
dávat takovou otázku velkému hledajícímu,
který čekal deset let -.
Kam jsi dal své boty?
Co je to za otázku?
A co je to za člověka,
který dává takové banální otázky velkému hledajícímu?
To nemá s metafyzikou vůbec nic společného,
taková otázka.
Není přece nic pošetilejšího než -
ptát se po botách!

Kdyby se byl zeptal na Boha -
žák byl připraven.
Mohl by se zeptat něco o nebi a pekle -
žák byl připraven.

Žák byl přeplněn veškerými odpověďmi -
deset let strávil čtením a studiem.
Všechna písma by mohl zpaměti odříkat
a byl na každou otázku,
kterou by mnich předložil, přichystán.

Ale,
když je člověk v blízkosti osvíceného,
zjistí, že ten se nikdy neptá,
na co by mohl odpovědět.
Nejde o odpověď,
nýbrž o resonanci celého bytí.

Tento mistr položil úplně zbytečnou otázku -
Kam jsi dal své boty?

Veškerá žákova metafyzika se zhroutila.
Co je to za člověka.
Jsem zde, připraven,
po okraj naplněn odpověďmi.
Každá otázka, kterou položíš,
může být mnou zodpovězena.
I otázky, které Buddha nezodpověděl,
mohu zodpovědět.
Znám všechny knihy, všechna písma.
Vše jsem přečetl.
Všechny sutry jsem studoval a pamatuji si.....
Byl ozbrojen -
ale tento člověk se ptá na boty!

Tento mistr dal skutečně otázku,
kterou nemohl zodpovědět,
neboť na ni nemohl být připraven.
Byl absolutně překvapen.

Žák se zlobil
a jeho hněv byl jeho resonancí.
Hněv na žáka všechno prozradil -
stále ještě není v přítomnosti.
Jinak by se byl nerozhněval.
Byl by něco udělal, kdyby byl bdělým.
Byl by svým celým bytím reagoval,
ale podlehl rozumu -
byl vyveden z míry, rozhněván, zmaten.
Tato pověst je velmi pěkná.

Když se poprvé stal Zen znám na Západě,
nemohli lidé pochopit, co tito mistři provozují -
a na jaké absurdní věci se ptají.

Člověk se něco mistra zeptá
a on odpoví celým svým bytím.
Žádný mistr Zenu ti nedá jednu odpověď.....
odpoví svým totálním bytím.

Jistý hledající,
přirozeně hledající z filosofického hlediska,
přišel k mistru Zenu Bakujovi a ptal se ho:
„Co je cesta?“
Bakujo pohledl na nedaleké kopce

a řekl:
„Kopce jsou plné krásy.“

To se zdá absurdní.
Hledající se ptá:
„Co je cesta?“
„Kopce jsou plné krásy.“
Hledající od něho utekl zcela zmaten
a Bakujo se z celého srdce smál.

Jeden z jeho žáků řekl:
„Mistře, jistě si tento muž myslel,
že jsi pomatený.“
Bakujo odpověděl:
„Jeden z nás dvou je zcela jistě pomatený.“

Nelze se ptát na cestu,
člověk jí musí jít.
Chůzí se odhaluje cesta.
Není po ruce hotová, nelze ji ukázat,
proto ti nikdo nemůže ukázat, kde je.

Není jako dálnice, zřízena a připravena,
že přijdeš, abys po ní cestoval.
V tomto smyslu není žádné cesty,
jinak by již byl dávno každý na cestě.
Kdyby již byla hotova,
kráčel by po ní každý.

Cesta vzniká prostřednictvím vaší chůze.¹⁸⁵⁾
Nečeká na vás jako hotový produkt.
V okamžiku, v němž se odpojíte, vzniká.
Cesta se odvíjí z vás, jako vlákno pavučiny z pavouka.

*(Ad 185 - Co měl Bhagwan na mysli? Asi toto: Když jsem nastoupil
přímou cestu k Bohu, začalo se mi zdát několik řad rozvíjejících se ve
snu. O jedné takové řadě se zmíním: Poprvé jsem šel ve snu úzkou,
sotva znatelnou cestou hustým lesem. Postupně v dalších snech jsem
šel vždy touž cestou, ale byla stále schůdnější, napřed jen
prošlapanější, pak byla upravená na pěknou silnici a posléze vedle
silnice paralelně vedla železniční trať. Z toho je patrné, že člověk vždy
znovu a znovu vychází ze sebe. Napřed s velkými potížemi, později
stále snáze a rovněž stále snáze se dostává k dalšímu schodu (úrovni),
stále má*

k němu blíže, ale ne tím, že by se vzdálenost zkrátila. Pro každého je stejně dlouhá. Ale někdo má cestu prošlapanou nebo dokonce zautomatizovanou (dopravní prostředek vedle cesty).

Ptal-li se někdo Bakuje na cestu, po které ještě nešel, mohl mu mistr po pravdě odpovědět: „Kopce jsou plné krásy“, protože cesta pro ptajícího se tu ještě nebyla, byla někde za kopci. V době vzniku taoismu a v době rozkvětu Zenu bylo možno ještě říci „Tao, po němž lze kráčet, není pravé Tao.“ Jako by se řeklo: „Cesta, po níž se dá kráčet, není pravá cesta.“ Ukazovali na cestu, která vede od každého člověka k věčnému bytí. Každý člověk je někde jinde. Každý si musí cestu ze své pozice prošlapat. Dokonce se dá říci, že cesta kohokoliv je nenapodobitelná pro svou jedinečnost, protože má individuální východisko. Přece však tímto východiskem je vždycky člověk se svým já. Najdou-li se obecné znaky tohoto já, obecné znaky jeho lpění na sobě, obecné důvody, proč nenachází cestu od sebe k Bohu, dá se cesta definovat přinejmenším negativním způsobem, vyjádřením toho, co se nesmí dělat. Z toho se dá do jisté míry usoudit, co se má činit. Takto vytrasovanou cestou se dali křesťanští středověcí mystici. Není divu, že tolik trpěli. Znali obecně jen první krok: stylizaci života, přestože Ježíš ukázal obecně všechny další kroky svým životem. Mistři Zenu, ani Lao-Tse o tom nevěděli. Obecně se dá ukázat co napřed, co potom, i když všechno každý musí provádět po svém. Jen v tom smyslu je cesta každého člověka nenapodobitelná. Obecně se také dají ukázat účinky každého kroku. Účinky každého kroku jsou obdobné, a tato obdobnost prvních kroků konverguje ke stejnosti posledních kroků. Jinými slovy řečeno: Zpočátku cesta jednotlivce vypadá rozličně, také metody jsou rozličné, podle toho odkud se vyšlo a přes co se šlo. Tyto rozličné metody se dají obecně shrnout pod pojem vyšlapávání individuální cesty.)

Vzniká z vás.

Vy ji tvoříte a jdete po ní.

A čím dále po ní jdete,

tím dál ji vytváříte.

A nezapomeňte,

že i ona s vámi zmizí,¹⁸⁶⁾

takže po ní nemůže nikdo jiný kráčet.

Nemůže být propůjčena.

(Ad 186 - Zkušenosti na ní nabyté však zůstanou a budou se moci o ně opřít celá pokolení hledajících. Jen tak si může dodnes dovolit například Bhagwan opřít se o zkušenosti Nan-ina a Bakuje. Přesvědčil jsem se, že i zkušenost svaté Terezie z Avily je živá, takže se jí dá použít jako

dopravního prostředku na cestě. Jako by světice řekla: Tady ti ukazují prostředky, kterými jsem se dostávala kupředu já. Tyto jsou vhodné pro tebe, tyto nikoliv.

Zkušenost, zaznamenaná Ježíšovým životem má životnost daleko větší než zkušenost světců. Proto se mohlo stát, že Ježíš poradil svaté Terezii, aby na sebe vzala jeho kříž a pomocí něho vnitřně zemřela.

V Indii jsou známy vyhraněné, tisíciletými vyzkoušené cesty, které mají názvy podle různých východisek, například radža jóga, bhakti jóga, karma jóga, džnana jóga, kundalini jóga a mnohé jiné. Znovu a znovu po všech šlape mnoho lidí a vždy znovu je musejí vyšlapávat, protože je vyšlapávají v sobě, kde ještě nebyly prošlapány. V posledních dvou stoletích se z této moudrosti učí i západní lidé. Z cesty ukázané Ježíšem se lidé poučují už 2000 let. Existuje od začátku křesťanství Pavlovo pojetí Ježíšovy cesty. Vyjádřil je ve svých epistolách. Janovo pojetí je vyjádřeno jednak jeho Zjevením, jednak jeho evangeliem, které proto není synoptické. Následovala další pojetí, která se od sebe liší, neboť každý šlapal cestu v sobě, takže nikdo jiný po ní nemohl jít. Musel totiž jít zase jen v sobě, ne v těch, kteří už touto cestou prošli.

Ve všech těchto pojetích se však dá snadno vystopovat vůdčí role Kristova. Stejně by se dali rozeznat žáci Ramakrišnovi od žáků jiného mistra. Duch Ramakrišnův žije v celé Ramakrišnově misi až dodnes.

Nuže ještě jednou: V každém z nás je cesta připravena (a indický guru například pozná **odkud** máme vyjít), ale vůbec není prošlapána (automatismus (2) je v klidu, neoživen.) Proto o individuální cestě člověka se nedá mluvit tak, aby rada byla všeobecně platná. Kdyby někdo lidem radil jeden jediný recept (třebaže by ho měl na sobě vyzkoušený), jak se má začít a jak pokračovat, prozrazoval by, že si neuvědomuje fakt, že každý vychází z jiné pozice a že se musí chopit svých individuálních prostředků, nástrojů, které má po ruce. Symbolem správného počínání je, že Ježíš si šel pro člověka tam, kde člověk byl. I když je nutno stylizovat život, nikomu bychom neprospěli, kdybychom ho nutili, aby svůj život stylizoval podle předpisů Starého zákona. Ježíš nám přišel říci, že stylizaci života je třeba chápat jako obecný vzorec (jako nutný krok, jako nutné počínání, postup) a podle něho provádět osobně stylizaci upravenou jednak podle individuálních možností a sklonů, jednak s ohledem na společnost, ve které žijeme. (Nepovažovat za náhodné, že žijeme právě v této době a v této společnosti. A tak je tomu s každým krokem. Tak například radil-li Ježíš bohatému mládenci, aby rozdal všechno své jmění chudým, je to rada, kterou u každého přizpůsoboval jeho poměrům (vztahům). Bohatému Zacheovi radil, aby se vzdal jen poloviny jmění, aby mohl dostát svým závazkům vůči služebnictvu a rodině.

Jsou zásady cesty, které je třeba plnit průběžně a vždycky jinak. Například zásada „zapři sama sebe“ by se nedala osvíceně plnit, kdyby nám ji neosvítla symbolika Ježíšova života. Porovnejte, jakým způsobem sebe zapřela Panna Maria, svatý Josef, později Ježíš, když žil uprostřed rodiny, jinak když chodil s učedníky, jak se zapřeli učedníci, když šli s Ježíšem, jak se zapřel svatý Jan pod křížem a tak dále. Tato relativnost zásad je jedním z hlavních důvodů, proč nelze cestu vyslovit, nýbrž je třeba ji zároveň ukázat ve všech jejích fázích. Ukáže-li ji mistr, je jeho ukázka vhodná jen pro úzký okruh žáků a ještě s podstatnými obměnami (viz různé povahy a přístupy k cestě Ramakrišnových žáků. (Ukáže-li cestu svým životem avatar, je tato ukázka vhodná pro všechny, ovšem rovněž jen s obdobným použitím. Může ukázat cestu dvojím způsobem, buď jako v Bhagavadgítě, ukázkou různých východisek, nebo jako Ježíš láskyplným životem. Jen on může o sobě říci, že je cestou, protože je kompletní cestou: V jednom životě od Boha jde a k Bohu se vrací. Přichází na svět jako nepopsaný list (to není případ člověka) a vrací se k Bohu jako úplně dopsaná kniha. Kdežto člověk se vrací k Bohu nanejvýš jako konvergující k Bohu, jen tím způsobem je s ním jedno, že už je k Bohu dokonale přivrácen, jako magnetická střelka se otáčí k severu.

Přál-li si Ježíš, aby jeho učedníci byli jedno s Otcem, jako On s ním byl jedno, mluvil ve stavu člověka, ve kterém se nacházel a o němž se vyjádřil, že byl menším než Otec. To je ta lidská míra spojení s Bohem. Ježíš přestal být člověkem a pak přestal být menším než Otec.

Říká-li Bhagwan svému posluchači na konci kapitoly „Ty jsi cesta“, je to tvrzení nezodpovědné a klamající. Jedině Ježíš mohl o sobě říci „Já jsem cesta“. Netroufal si to o sobě tvrdit žádný z jeho učedníků.

Bhagwana můžeme za jeho prohlášení omluvit jedině tím, že hinduističtí zasvěcenci učí, že během tvrdého bezesného spánku lidská duše si jde odpočinout k Bohu (tapasja). Zná tedy cestu a je v ní obsažena cesta. Co z toho, když ráno se probouzí jen automatismus (1) a člověk si na Boha nevzpomene a po žádné cestě nejde, ani netouží jít. Jakým právem můžeme takového člověka přesvědčovat o tom, že už je cestou. Má vůbec nějaký význam taková sugesce? Že ve spánku probíhá proces tapasja, za to můžeme zrovna tak málo jako že nám klepe srdce. Svou vůlí a svým vědomím srdcem neklepeme. A jako nejsme někým, kdo klepe srdcem, tak také nejsme někým, kdo je cestou k Bohu. Zde by si měl člověk uvědomit, co řekl Ježíš: „Vede-li slepý slepého, oba padnou do jámy.“ Slepý nepoznává cestu a proto není cestou, ani sám sebe po ní nemůže vést.

14. 8. 1981)

Proto vysvětlil Bakujo svému žákovi, že otázka:
„Co je cesta“, nemůže být položena.
Jen idioti mohou dávat takové otázky.

Na to žák řekl:

„Tomu nerozumím,
proč jsi tedy vykládal něco o kopcích?!

Mistr odpověděl:

„Mistr musí mluvit o kopcích,
neboť člověk nemůže najít žádnou jinou cestu.

Za kopci je cesta,
ale kopce jsou tak krásné,
že je nikdo nechce překonat.
Jsou tak kouzelné, tak hypnotizující,
že se všichni ztrácí v kopcích -
a cesta je za kopci.“

Mistr odpověděl celým svým bytím,
uhodl právě to, co skutečně potřebujete
a nestarejte se o své otázky,
mohou být podstatné i bezpodstatné -
jen vy sami buďte pro sebe směrodatní.

Vidí do vás dovnitř.
Zasadí vám ránu a zasáhne vás.
Intelektuální lidé však nikdy neporozumí
o jaký druh odpovědi jde.
Co je cesta? - Ty jsi cesta!

Jedenácté ráno - 20. května 1974

Bhagwane,

když před tebou sedíme
a slyšíme tvá slova
a pociťujeme tvou blízkost,
zdá se být vše uskutečnitelné.

Ale když se vracíme k našemu všednímu životu,
nezdají se nám již záležitosti tak jasné
a cítíme se od tebe oddělení.

Říkal's nám,
že se nemáme zříkat světa,
že máme být meditativní.

Kromě toho říkáš,
že máme být spontánní a „pominutí“.

Jak můžeme obě věci sjednotit,
aniž bychom své přátele a rodiny
i společnost kolem nás neodsunuli?

Když jednou člověk začne myslet v protikladech,
jak by oba protiklady sjednotil,
nalézá se stále v obtížích.
Tehdy vede vše ke kompromisům.

S kompromisy nemůže být člověk nikdy radostný,
neboť vždycky někde něco chybí a nedostačuje.
Když jedno udělá,
ztratí na druhé straně něco jiného.
Když udělá druhé,
ztratí na prvním něco.....

A čeho se musí vzdát,
straší jej dál v hlavě
a činí jej nešťastným.

Nikdy nemyslete v kompromisech.
Neboť myslíte-li v protikladech
a na to, jak byste je mohli sjednotit,
musíte zcela přirozeně a neodvratně
přijít ke kompromisům.

Co bych vám mohl teď poradit?
Za prvé:
Buďte ve svém nitru sjednoceni,
nemyslete na vnější sjednocení,
neboť vy sami jste sjednocujícím bodem.

Když jste sami, můžete zde klidně sedět -
v denním životě musíte být aktivní -
Klid a napjatost jsou protiklady,
ale oba se potkávají ve vás.
Jste klidní a napjatí současně.

Když jste uvnitř sjednoceni,
bude také váš klid a napjatost sjednocena.
Vaše samota a společný pobyt s manželkou
nebo manželem, či přáteli
jsou dvě rozdílné věci - protiklady -
ale vy jste v obou.

Když jsi v souzvuku sám se sebou,
můžeš být šťasten, když jsi sám,
i tehdy,
jsi-li s jinými pohromadě.
Blaženost je tvou bytostní kvalitou.
Nezávisí na samotě
ani na společném pobytu s jinými.
Je-li závislost na jednom nebo na druhém,
nastává problém.

Když si myslíš,
že můžeš být šťastný jen jsi-li sám,
takže závisí tvá blaženost na samotě,
pak nastávají těžkosti.
Pak je samota nutností.
Pak se cítíš nešťastným, když zde jsou jiní lidé
a začínáš přemýšlet o tom,
jak by bylo možno oba protiklady sjednotit.

Vzniká problém, protože blaženost závisí na samotě.
Buďte nezávislí,
a ponechejte, ¹⁸⁷⁾
aby se blaženost stala vaší bytostní kvalitou.
A když jdete ze samoty za povinnostmi,
vezměte sebou na cestu i ke vztahům
kvalitu pocitu blaženosti. ¹⁸⁸⁾
Vezměte ji sebou.

*(Ad 187 - Tento problém vznikl v Bhagwanově ašramu, protože
k blaženosti se tam lidé propracovávali nejlevnějším způsobem (bez
sebezáporu) jen pomocí druhého, pomocí partnera
v pohlavním styku. Nechme stranou skutečnost, že pak vůbec nešlo o
blaženost, kterou má na mysli Bhagwan podle své správné zkušenosti,
že totiž byl při ní prost všech vztahů, že byl sám. Omyl se nedá napravit
protikladnou řečí.*

Ad 188 - (Kvalita blaženosti, i bez náповědi, z pravé extaze se přenáší do poloextatického stavu, protože je to kvalita vyšší, než je stav běžné bdělosti, ve které žijeme. Kvalita blaženosti, kterou zažívá zvíře při kopulaci se nedá převést do bdělého stavu. Nezbývá nic jiného než kopulaci opakovat. Moudrost přírody o tom ví, aby byla jistota zachování rodu.)

To je problém další: Vznikne-li blaženost během vnitřní modlitby a nedokážeme-li tento stav zachovat během konání světských povinností, šlo patrně (někdy) o pravou blaženost, ale dosaženou opravdu jen v samotě, nedosažitelnou při vztazích k někomu nebo k něčemu v zevním světě. S tímto problémem se setkávají ti, kdo se soustřeďují na Boha, ještě v širším měřítku. Jejich soustředění je zbavuje pohyblivosti a živé reakce na zevní události, činí z nich lidi vzdálené pohybu všeho druhu, jaký vládne v zevním světě. Ptávají se: „Je mé soustředění správné, nebo je vhodné pro život, když mě zbavuje oné životaschopnosti mezi lidmi, bez níž jsem jako vyšinutý, jako méněcenný, méně aktivní než oni?“ Rada, kterou zde dává Bhagwan, je naprosto nevhodná pro začátečníky, protože je neuskutečnitelná.)

Na začátku to není lehké,
poněvadž na to téměř vždy zapomenete.
Nebude to jednoduché,
protože nemůžete být stále vědomými,
ale zcela ponenáhlu
si můžete tento bytostný pocit přece jen zachovat.
Když žijete s někým pohromadě,
můžete stejně zůstat sami
jako před tím v samotě.
Člověk může být ve sjednoceném bytí.
Když nic neděláte, cítíte se šťastnými a uvolněnými;
tento dobrý a zdravý stav by se měl stát
bytostnou kvalitou,
ne kvalitou nicnedělání.

Vezměte tento zdravý stav sebou,
když musíte jednat
a jednání přestane být problémem.
Na začátku je to těžké,
ale jde o to nezapomenout na to,
že vaše extaze, vaše blaženost, vaše svatost
nesmí záviset na vnějších okolnostech.

Tak jak nyní žijete,
závisí vaše blaženost stále na něčem.

Lidé se cítí blaženi,
jsou-li pohromadě se svými přáteli.
Jsou-li však potom sami,
nudí se a jsou deprimováni -.
Potřebují jednoduše někoho.
To jsou extravertní typy.

Druhým typem jsou introvertní lidé.
Jsou rádi, jsou-li sami;
a pokud jsou s někým pohromadě,
stávají se nešťastnými.
Obojí jsou na svůj typ vázáni.
Musíte být volní.
Ani extravertními ani introvertními,
nýbrž obojí.
Když jste obojí, jste osvobození od typů.¹⁸⁹⁾

(Ad 189 - Je třeba zjednat jednotu smyslu činnosti a modlitby.

Má-li činnost stejný smysl jako modlitba, nestojí jedno proti druhému. Je pravda, že při takovém počínání bude modlitba zprvu vyvedena z extatické blaženosti, ale brzy se v činnosti nalezne prostředek, jak tomu učil Ježíš při svém počínání s učedníky:

1. lidské schopnosti (učedníky) dostat do podřízenosti vůli boží (představované Ježíšem); 2. to má za následek, že stále více boží mocí provádíme činnost (symbol: stává se zázračná a pomáhá bližnímu).

Kdo jste četli mé předcházející spisy o následování Krista, především Sladké jho, řeknete: Proti radě nelze nic namítat, ale podle symboliky Ježíšova života, ona fáze, kdy učedníci (lidské vlastnosti) vstupují do styku s Ježíšem, je velmi vysokou úrovní duchovní cesty, kterou nelze dosáhnout dříve, než se provede stylizace života (symbolizovaná 1700 léty existence židovského národa v Palestině), dříve než vznikne vědomí o nesmrtelné podstatě člověka (narodí se Ježíš ve stáji v Betlémě), dříve než se využije lidského života mezi lidmi, nadaného už tímto vědomím (třicet let Ježíšova života po jeho narození v Betlémě), dříve než se bez ohlížení opustí tento styl života (odchod Ježíše do Jordánu), dříve než proběhne další úroveň vědomí o vůli boží tak, aby bylo možno ji sledovat bez ohledu na sebe (křest v Jordánu), dříve než se přemůže ten, na koho jsme brali před tím jediný ohled a pro nějž jsme všechno dělali (přemožení Satana

na poušti. Ale pozor, tady začíná symbolika Ježíšova života jako života vtěleného Boha kvalitativně, nikoliv fakticky, se rozcházet s kvalitou lidského následování. Platí totiž, že učedníci hned nemohli přijít tam, kam šel Ježíš, a víme proč. Museli počkat

na seslání Ducha svatého. Také všechna líčení v životě Ježíšově mají

podobu jednorázových, nikdy více se neopakujících událostí. Víme ze života křesťanských mystiků, jak dlouho, někdy celý život, trvalo například pobývání na kříži a křížování u těchto chybně poučených lidí. Vidíme také, že zákonitosti, vládoucí na duchovní úrovni, působí slepě, jako zákonitosti na úrovni hmotné. Proto může například člověk zneužívat pohlavního styku pro své pobavení. Příroda na to nepřijde, že má jiné úmysly, než ona (a teprve pak vstupují lidské schopnosti (učedníci) do přímého následování Ježíše (všimněte si rozchodu v kvalitě: jdou za svou spásou, Ježíš nejde za svou spásou, ale musí soustavně odvádět učedníky k jiným záměrům než je osobní zájem o sebe.). A já na vás chci, abyste smysl své modlitby srovnali se smyslem činnosti. Nejste přece ještě vědomě učedníky Páně! Kolik vody bude muset ještě uplynout, kolika právě zmíněnými stupni budete muset projít, než budete moci své vlastnosti postavit do vůle Ježíšovy? Úvaha vaše je logicky bezvadná, ale fakticky chybná.

Musíme umět brát celý život Ježíšův tak, jak nám ho ukázal, beze zbytku, bez vynechávek, kterým nerozumíme. Také svatá Terezie se pozastavuje nad skutečností, že byla svědkyní toho, jak jedna sestra během tří dnů prodělala vývoj, ke kterému ona potřebovala roky. Svědkem podobné události jsem byl i já v koncentračním táboře. Za podmínek naprosto nevhodných mí tamní přátelé prováděli mystickou koncentraci a překonávali překážky, které jiní, žijící „na svobodě“, nedokázali překonat ani za roky, někdy za celý život. Zde jsem u důležitého bodu ukázky, který se ustavičně vyskytuje v Ježíšově životě a kolem něho. Okamžité rozhodnutí bez váhání a ohlížení nastoluje okamžitý nástup do nové úrovně, kvality cesty. Dá se říci ve shodě se všemi zasvěcenci všech dob, že přítomný okamžik je rozhodující, ne **minulost** nebo budoucnost. Rozhodl-li se například svatý Petr opustit své rybářství (rozuměj činnost pro sebe a pro své), mohl okamžitě i s nepatrným nebo žádným duchovním poznáním následovat Ježíše a dělat zázraky (rozuměj být svědkem toho, jak skrze něj působí moc boží.) Ještě markantnější je rozdíl mezi životem Maří Magdaleny před a po jejím obrácení, které nastalo vlivem jejího rozhodnutí jít za Ježíšem.

Namítnete mi, že bylo třeba, aby učedníci Páně byli ustavičně ukázkami jeho moci (vizte zázrak v Kani Galilejské, po kterém učedníci znovu uvěřili v moc Ježíše Krista, a to se patrně dělo mnohokrát) a my se můžeme obejít bez nich? Neobejdeme se bez nich. Ale pozor, musíme přitom dbát tohoto upozornění: Učedníci Páně si nepřáli, aby Ježíš dělal zázraky. Všimněte si, že podnět k prvnímu zázraku dala Panna Maria, a to ne proto, aby se přesvědčila o moci svého syna, nýbrž proto, že byla přesvědčena o jeho moci a že si přála lidem pomoci, především proto, že byli těmi lidmi pozváni a sami asi nemalou měrou přispěli k tomu, že se vína nedostávalo. Byl bych rád,

kdybyste tuto symboliku pochopili. (Ježíš káral pokolení, které si přálo vidět znamení a zázraky, ale samo nebylo ochotno něčeho ze svého se zřeknout.) Stačí dodržovat rozhodnutí a člověk začne být veden událostmi (symbol: ukázkami zázraků), nesmí si však tyto ukázky přát. Jakmile si je přeje, stává se podle slov Ježíšových pokolením zmijím a všechno vedení ustane nebo vůbec nenastane.

Jistě se teď ptáte: Jak se potom doplní všechny ty body vzestupu, aby stavba byla pevná? Upozornil jsem jinde, že je patrné z Pavlových epištol, že se jím založené křesťanské obce shledávaly s těžkostmi, se kterými se on nesetkával, protože byl uchvácen Ježíšem ve velmi pokročilém stadiu duchovního vývoje. Také je jasné, že židovský národ jako celek vůbec nechápal Ježíšovo poslání, protože měl za sebou jen fázi stylizace života. Ostatně ukázalo se, že Ježíšovo poslání nechápali ani křesťanští extatici, přestože měli před sebou příklad svatého Pavla, který musel extatickou část cesty překonat. (Poznámka: Přátelé, nebude pro vás bez zajímavosti, že jsem spasitelský úkol Ježíšův nechápal až do roku 1939. Takovému pochopení nepomohly extaze, nýbrž jen odevzdání života. Jestliže pak křesťanští mystici se stýkali s Bohem většinou jen přes své představy o Bohu a ne s Bohem samým, jako například Eckehart, muselo jim poslání Ježíšovo zůstat tajemstvím. Dodnes všechny církve tak nějak podobně zacházejí se spasitelským úkolem Ježíšovým. Jsou ještě vzdáleny toho, aby jim přestalo být tajemstvím, že Ježíš osvobozoval člověka od jeho lidství, že jej vedl za lidství. Nejméně důležité je vědět, že Ježíš, který tento úkol světu oznámil, zároveň povýšil lidský život do takové míry, jakou dodnes nechápou jiná nekřesťanská náboženství, například hinduismus. Tam jsme pořád svědky toho, že se s lidským životem zachází jako s něčím méně skutečným, protože je to prostředek fáze vývoje. S lidským životem se všude na Východě zacházelo velmi nedbale. Káže-li Bhagwan, abychom byli prosti vztahů, není tím vinen. Je to dědictví předkristovských náboženství. Ježíš první nazval všechny strádající svými bratry a tak s nimi také jednal. Jaký je to výsměch, vmetený Ježíšovi do tváře, když právě v oblasti křesťanství a dříve dokonce jeho jménem, se vraždí dokonaleji a ve větším měřítku než tam, kde se jedinému lidskému životu nepřisuzuje taková cena, jako přisoudil Ježíš člověku.)

Svatý Pavel jistě dobře radil svým obcím křesťanským, které založil, jak si mají počínat, když nemají za sebou jeho duchovní vzestup. Radil jim, aby se svým životem příliš nevzdalovali příkladu Ježíše Krista, aby minimálně aspoň život stylizovali - po křesťansku. Těmito radami bych vás však asi mnoho nepotěšil, protože křesťané vesměs přes jejich úroveň nešli a protože nadto neměli za sebou křest Pavlův a úroveň jejich spojení s Bohem nebyla valná.

Mezi křesťany od samého začátku křesťanství se však vyskytovali lidé, kteří se s těmito radami nespokojovali, a co jim chybělo ze křtu Pavlova (protože křest se stal brzy pouhou formou bez ducha), to vynahrazovali odvážným napodobováním Krista. Opomeneme alchymickou formu klepání, jíž byla například opakovaná destilace vody, čímž získávali novou substanci, vhodnou k proměňování prvků - těžkou vodu. Za nejlepší cestu považují způsob počínání svatého Antonína Poustevníka (256 - 366). Denně začínal svou cestu znovu, neohlížel se po tom, kolik a kam po ní došel. Jako by byl nikdy po ní nešel (opakovaná destilace vody) a podařilo se mu vytvořit novou věčnou hodnotu. Je to metoda umět z minulosti zapomenout, co se zapomenout má (nikoliv zapomenout všechno, jak je nutné při nejhlubší vnitřní modlitbě) a umět si vzpomenout, na co se vzpomenout má. Výběr zapomnění a vzpomínání soustavně prováděný. Je to jedna z individuálních obměn Ježíšovy rady „klepejte a bude vám otevřeno“. V žádném případě se nespokojovat s pouhou stylizací života (s pronásledováním hříchů a nebýváním ctností. Zůstane-li člověk jen u toho, musí tím úplně vyčerpat všechny své síly, protože bojuje neúměrnými prostředky).

Je to tatáž metoda, jakou ukazoval svým životem Ježíš Kristus. Řekl, že nepřišel Zákon zrušit, nýbrž naplnit. Nezapomínal tedy na Zákon, byl si ho vědom, patrně do všech podrobností. Položil Zákon na obětní stůl. Víme dobře, že znalostí Zákona udivoval už ve svých dvanácti letech. Co nám to má napovědět? Že jakékoliv znalosti, které nabudeme, nejsou na závalu, naopak jí mohou posloužit, nejsou-li užity proti cestě, nýbrž pro cestu. Víme dobře, jak se Ježíš příkře postavil proti moudrosti těch, kteří si na své moudrosti zakládali, kteří ji vlastnili. Taková moudrost je postavena proti cestě. Obvykle si člověk počíná se svými znalostmi jako s ostatním svým majetkem: „Já umím to nebo ono, já jsem tím nebo oním.“ Tak si nepočínal Antonín Poustevník. Měl velké znalosti zahradnické, neboť na okraji egyptské pouště založil oazu, ze které zásoboval široké okolí, a to dělal do svých 105 let života. Jeho cestě to nebylo na překážku, neboť tím sloužil, stále nabýval větší a větší zkušenosti, ale zase ne pro sebe, neboť jimi stále dokonaleji sloužil Bohu (bližním). Dokonale pochopil Ježíšova slova „cokoliv jste učinili nejmenšímu z těchto bratří mých, mně jste učinili“ (Mt XXV, 40). Strádejme, abychom měli z čeho rozdávat, to je pravá cesta. Kdo přijde pro to, co jsme nahospodařili, není nikdo jiný než Hospodář. Kolikrát jsme si už vykládali podobenství o hřivnách! Kdybychom však kteroukoliv hřivnu, kterou jsme nahospodařili pro Hospodáře, si ponechali pro sebe, provinili bychom se (zakopali bychom hřivnu do země, kterou jsme my). Nic tu na světě není pro nás, všechno je pro Hospodáře, neboť jen on je schopen nás vyvést z přešlapování na místě proměnou kvality. Symbol: místo jedné hřivny jedno město od něho. Ale

i to město je od něho a jeho, a zase s ním musíme hospodařit jako s pouhými hřivnami, jenže pak se musíme naučit hospodařit ve velkém, když jsme se osvědčili v malém.

Ještě doplním: Zkušenosti, které nabýváme v tomto světě, jsou určeny pro Hospodáře (bližního), pro nás jen natolik, abychom měli k dispozici základnu, na které bychom mohli hospodařit. Zde platí další Ježíšova poučka: „Hoden jde dělník mzdy své.“

*Ted' konečně mohu bez potíží odpovědět Bhagwanovi na text (186) a (187). Proč si sebou brát kvalitu blaženosti? Bereme-li si ji z modlitby **pro sebe**, působíme proti cestě. Proč být obojím? Být právě takovým, abychom mohli lépe hospodařit pro Hospodáře. Myslíte, že Ježíš méně jednal v duchu Otcově, když vyháněl penězoměnce z chrámu, nebo káral farizeje a zákoníky, než když křísil mrtvé nebo vykládal podobenství o království božím?)*

Co by měl člověk dělat?

Nezůstávejte na žádnou situaci vázáni,¹⁹⁰⁾

nevázejte se pevně,

pohybujte se stále v přítomnosti

a zachovejte si svou bytostnou kvalitu.

Pak budete brzo pozorovat,

že lze tuto kvalitu vzít všude sebou.

(Ad 188 - Věřím, že Bhagwan zůstal věren této zásadě, když mu indická vláda zlikvidovala jeho ašram. Odstěhoval se do Ameriky, patrně bez nejmenších výčitek svědomí. Tento způsob myšlení a jednání může však hraničit s bezohledností a krutostí, a s tím by byl Ježíš nikdy nesouhlasil. Nebyl by býval opustil své učedníky, kdyby byl neměl jistotu, že svým jednáním vytváří podmínky pro seslání Ducha svatého. Svou matku odevzdal ještě v posledním momentu svého pozemského života Janovi, a jestli si myslíte, že se nepostaral o rodiny učedníků, kteří všechno své opustili, jste na omylu. Víme ze Skutků apoštolských, že svatý Petr zakládal komuny, v nichž ze společného majetku a ze společného snažení všech se dostávalo všem podle jejich potřeb. Křesťanství tedy bylo domyšleno pro lidi, kteří byli ochotni pokračovat v duchu Kristově. Ježíš také ukazoval, že mu nikdy nebyla lhostejná situace, do které se kdokoliv dostal. V tom se totálně liší od většiny indických zasvěcenců. Zaplakal nad přítelem Lazarem, přestože věděl, že ho vzkřísí. Smíloval se nad kýmkoliv, kdo ho o něco prosil, přestože věděl, že dotyčný se ukáže být za to dokonale nevďečným. (Z deseti uzdravených malomocných jen jeden mu přišel poděkovat.)

Radil bych tedy raději situaci považovat za součást vedení a tak se k ní chovat. Ať vypadáme jako nejzávislejší ze závislých, nebudeme nikdy sloužit dvěma pánům, sobě a Bohu. Ani situaci nebudeme vlastnit,

přestože na ni budeme brát ohled. Čtěte Bhagwana dále, bude dávat zase dobré rady.)

Pak vám nemůže nikdo připravit peklo -
a kdybyste byli i do pekla posláni,
vezměte svou blaženost sebou.
Tehdy nebudete mít nikdy strach.
Nebe i peklo jsou dva vnější stavy,
nepatří do tvého bytí.

Zbožní lidé mají strach před peklem
a touží po nebi.
Ale tito lidé nejsou ve skutečnosti zbožní -
jsou světskými lidmi.
A právě tak si počínají svěšťtí lidé;
říkají:
když bude ta či ona podmínka splněna.
Mohu být šťasten.

Blaženost závisí na okolnostech.
Říkají:
Kdybych měl palác, mohl bych být šťastný;
kdybych měl tolik a tolik peněz na bankovním kontě,
budu šťastným;
kdybych měl krásnou ženu,
pak budu šťastný;
kdybych měla dobrého, milujícího manžela,
pak bych byla šťastná.....

Jste jen tehdy šťastni,
když se něco na vnějšku vyplní.
Říkáte:
Když se to či ono nesplní,
jsem nešťasten.

Takto neargumentuje zbožný člověk.
Jen takzvaný zbožný
se pídí po nebi a má strach před peklem,
počíná si přitom stejně jako vy.

Toto je sadhana, disciplína pro vás:
Pohybujte se, jak jen je možno
mezi protiklady sem a tam
a pokoušejte se přitom zachovat svou vnitřní

integritu (spojitost).¹⁹¹⁾

(Ad 191 - Je-li slovo integrita překládáno, mělo být zde přeloženo slovem „jednota“. Tedy zachovejte si svou vnitřní jednotu.)

Pociťujte tuto vnitřní kvalitu,
když zde klidně sedíte.
A pak jděte s tímto pocitem
do aktivity všedního dne.
Mnohokrát jej ztratíte,
ale nedělejte si starosti -.
Když tuto kvalitu jen jedenkrát přivedete k protikladnému pólu,
získáte vládu.
Pak znáte záludnosti.

Pak jdete někde do hor -
jsou plné krásy -
nato se vrátíte zpět do tohoto světa -
a také je krásný.
Když jsou hory krásné, proč ne též lidé?
To jsou také hory s vaším vlastním
oprávněním k existenci.
Buďte někdy sami
a někdy s jinými pohromadě.
Jste-li bdělými, není jen protiklad,
ale rovněž ochrana proti protikladu.

Když dovedeš přenést kvalitu blaženosti
ze samoty do společnosti,
budeš si náhle vědom nového jevu,
nového pocitu -
totiž, že ti společnost pomůže,
abys byl sám a samota ti pomůže,
abys byl s jinými hlouběji spojen.

Člověk, který nikdy nežil o samotě,
nemůže zhodnotit krásu nějakého vztahu.
Říkám, že to nemůže vědět,
poněvadž nikdy nebyl sám.
Nikdy nebyl individuem -
jak potom může porozumět kráse vztahů?

A člověk, který nikdy nežil ve společnosti,
nemůže pochopit extazi osamělosti.

Nebo nevěříte,
že někdo, kdo se narodil v odlehlé krajině
a vyrůstal na osamělém místě,
by mohl být extatickým?
Věříte, že osamělost dostačuje?
Bude jednoduše hloupý a otupělý.

Běžte do hor, jděte do Himalájí
a podívejte se na lidi, kteří tam žijí.
Narodili se zde
a žijí tady - tisíciletí,
ale nenalézají krásu Himalájí
stejným způsobem jako vy.
Nemohou zažívat ticho vrcholů
tak jako vy.
Nepozorují vůbec, že je zde ticho.

Když tito lidé přijdou do města,
cítí se jako šťastní pozorovatelé -
cítí stejné chvění, která vy pociťujete,
když jedete do hor.

Lidé, kteří žijí v Bombaji, Londýně a New Yorku,
se cítí slastně, když přijedou do hor.
A když lidé, kteří žijí v Himalájích,
přijedou do Bombaje, Londýna nebo New Yorku,
cítí stejně jak krásný je svět.

Protiklad vytváří hluboký pocit,
stává se kontrastem.
Den je krásný, protože je noc.
Život je radostný, protože je smrt.
A láska je vnitřním tancem,
poněvadž je zde nenávisť.

Láska vás vede k tak vysokým vrcholům vědomí,
protože může být ztracena.
Člověk se na ni nemůže spolehnout -
v jednom okamžiku je zde
a v příštím zajde.
Možnost její nepřítomnosti
dává její přítomnosti hloubku.

Ticho se stává hlubší,

když v pozadí panuje hluk.....

Před několika minutami přeletělo kolem letadlo.
Je možno to pozorovat ze dvou stran.
Když jsi vnitřně rozrušeným člověkem,
shledáš to jako rušení klidu;
jsi-li vnitřně sjednocen,
prohloubí hluk letadla zdejší ticho.

Hluk je pozadím,
které dává tichu formu a podobu.
Propůjčuje tichu ostrost.
Když letadlo přeletělo,
nastalo hlubší a větší ticho než před tím.
To souvisí zcela samo sebou.

Nezapomeňte nikdy,
že by neměl být člověk závislý
na věcech, situacích a okolnostech.
Jen tehdy může žít svobodně.
Nevyhýbejte se žádným změnám,
jinak se člověk zavazuje.

Všichni máte strach ze změn,
poněvadž jste všichni závislí.
Nedovedete ze svých kopců sejít,
ze svých samot
a jít na tržiště života, světa,
poněvadž víte,
že váš to stojí příliš mnoho nervů.

Ale co je to za klid,
který může být rušen hlukem tržiště?
Jakou má cenu?
Když může být rušen prací,
když svět, bzučící, brumlající svět
jej může zničit,
pak je vaše vnitřní uklidnění impotentní.

Je-li váš klid skutečně silný a pevný,
když jste jej dosáhli,
nemůže být ničím rušen.
Vnitřní klid je lehce srozumitelným příkladem pro to,

co míním.

Je to mé stanovisko proti všem záležitostem života.

Jste-li opravdovým Brahmačaryem,
jste skutečně i nad sexem,
můžete mít sexuální vztahy,
aniž byste ztratili zdrženlivost.

Je to těžké k pochopení:
Když sex ohrožuje vaši zdrženlivost,
neměla vaše zdrženlivost velkou cenu.
Nosíte náchylnost k sexu ve vlastním nitru.

Jste-li skutečně živoucími a plni energie,
můžete šťastně i zemřít.
Jen zbabělci, kteří nikdy nežili,
umírají s nechutí,
neboť nevyprázdnili pohár života
plnými doušky.
Stále jenom doufali a doufali a doufali,
a svůj život nedovedli využít.
Proto mají tak velký strach před smrtí.

Ten, kdo skutečně žil, je stále připraven na smrt.
Ten, kdo svůj život skutečně vychutnal,
je v každém okamžiku připraven smrt akceptovat.
Ale slovo akceptovat není dobré.
Je lépe říci,
uvítat smrt radostně a šťastně.
Tehdy se stává smrt dobrodružstvím.

Smrt by měla být dobrodružstvím.
Když jsi opravdově žil,
není smrt nepřítelem, nýbrž milým přítelem.
Hluboce prožitý život připouští smrt,
povrchově prožitý život se vyhýbá smrti.
A to platí pro všechny oblasti života.

Když jsi prožil přátelství,
nemáš strach před nepřítelem ani v nejmenším.
Nepřátelství má svou vlastní, zvláštní krásu.
Je druhem přátelství
na druhém pólu.

Milostná aféra s opačnou předzvěstí.
Spojení, závazek.....

Když jsi prožil přátelství,
můžeš nepřátele milovat.

To mínil Ježíš, když řekl: milujte své nepřátele,
nikoliv to, co z toho křesťané interpretovali.¹⁹²⁾

(Ad 192 - Je až dojemné, jak Bhagwan zůstává na povrchu a přitom si myslí, jak je hluboko. Indové mívají ve zvyku učit křesťany jak rozumět křesťanství. Také mně učili léta křesťanství a jsem jim za to velmi vděčen. Ale někteří z nich, jako Yesudian, jsou si vědomi toho, že přestože rozumějí křesťanství lépe než křesťané, ještě mu rozumějí málo. Těch si vážím ještě více. Bhagwanovi je například cizí pravá hodnota odříkání. Nikdo se neodřekl více něčeho než Ježíš (avatar), když vědomě přecházel od Otce (ze stavu nebe), a z této síly odříkání mluvil a jednal. Bhagwan redukuje odříkání na vzdání se vlastní vůle. Není to maličkost, ale není to všechno, a někdy je to dokonce příliš mnoho na nepravém místě. To jsou slabiny učení, které je závislé na mistrech. Ježíš dobře věděl o tomto nebezpečí, a proto varoval své žáky „nenazývejte se mistry!“ Ježíš učil závislosti na Otci. Nikdo menší nemohl zastoupit Otce, úplně ani on, dokud byl Synem člověka.

Křesťané se dopouštějí ve výkladu Ježíše hlavně té chyby, že Ježíš jako celek slovem i skutkem, životem i příkladem, je jim příliš velkým soustem, a proto ho rozmělnují na menší kousky, a každý se drží jen některých z nich, nebo přímo hledají jen ústřední myšlenku a tou dokonce porážejí ostatní myšlenky Ježíšovy.

Chelčický nebo Tolstoj byli vcelku výbornými křesťany, ale některými doporučeními Ježíšovými potírali jiná. Tak například „milovat budeš nepřátele své“. Neuvědomovali si, že tento příkaz má v soustavě Ježíšových pouček přesně vyhraněné místo, a je-li uplatňován jinde, ohrožuje člověka přímo v jeho existenci. Kdyby si lidé byli vědomi toho, že nesmějí oddělit Ježíšovy příkazy od fáze života, do které je zasazuje, nemohli by se dopustit tak nehorázných chyb při výkladu. Pokud však budou oddělovat Ježíšův život od jeho pouček, není naděje, že dojdou k úplnějšímu pochopení Ježíše. Zůstaňme aspoň na chvíli u toho „milujte nepřátele své“. Ježíš vypráví v podobenství, kterak Samaritán ošetřil nepřítel bez nároku na odměnu a uznání. To bylo bezpečné, neboť nepřítel byl v bezvědomí (obecně řečeno bezmocný).

Láska, kterou Ježíš hlásal, nebyla nikdy hloupá, nýbrž moudrá. Nenechal se kamenovat od těch, kteří měli kameny v ruce. Nechal se od svých nepřátel ukřižovat, když se potřeboval zmařit, a modlil se za ty, kteří ho mučili, protože v tomto případě opravdu nevěděli o jeho záměru, nevěděli, že jsou nástroji jeho vůle. Z toho vyplývá, že kdo neumí

milovat nepřátele moudře, ať se jim raději vyhýbá. „Budte prostí jako holubice a lstní jako hadové.“)

Říkáte:

Nemohu svého nepřítele milovat.

Jak mohu své nepřítele milovat?

Ale já vám říkám:

Když jste své přátele milovali,

budete také své nepřítele milovat.

Když jste jednou prožili krásu přátelství,

můžete se také těšit z krásy nepřátelství.

Je to převrácené přátelství.

Obojí má mnoho co dát,

obojí obohacuje život.

Protiklady nejsou ve skutečnosti protiklady.¹⁹³⁾

V hloubi jsou oba sjednocení v obrovské harmonii,
jsou částí jediného celku.¹⁹⁴⁾

(Ad 193 - Přijme-li se hypotéza, že tento svět je iluzí, jako uvažují Indové, pak je tomu tak. Přijme-li se však tato hypotéza za skutečně pravdivou, pak jsme ztratili východisko. Nemůžeme se opřít o neskutečné, chceme-li se dostat ke skutečnému. Tímto nedostatkem myšlení trpí už po tisíciletí celá Indie. Protiklady jsou ve skutečnosti protiklady, asi tak jako když z jednoho zdroje vytékají dva prameny. Proč by měla být tato skutečnost klamnou, když zdroj je skutečný. Jedno nevylučuje druhé. Právě reálnost protikladu nám umožňuje pomocí nich se dostat k jednotě.

Tím rozumím od reality nižší kategorie k realitě vyšší kategorie.

Ad 194 - A protože je to opravdu jeden jediný celek, není na jedné straně iluzí a na druhé straně skutečností. Leč k čemu nám je tato jednota, když ji nezažíváme. Ať mudrci neklamou svou moudrostí. Ježíš nesměšoval nepřítele s přítelem podle indického vzoru. Proč se vytahovat tímto srovnáním a učit mu nevědomé? Vede to k matení pojmů. Kde se dočasně míchá zlo s dobrem, zůstane se kupodivu trčet ne v dobru, ale v bahně vášní a špatných sklonů, protože zlo se propaguje samo, dobru musíme propagací pomáhat. Ještě že si Bhagwan občas protiřečí):

Číňané říkají:

Yin a Yang patří k témuž pohybu,

jsou částmi celku.

Yin a Yang nejsou dva.
Zdají se být dva,
neboť nevidíme do podstaty.
Závisí na našem vnějším pohledu,
na našem plochem rozumu,
na našem plochem vědomí,
že vypadají jako dva protiklady.

Život a smrt jsou přátelé.
Existují jeden v závislosti na druhém;
pomáhají si navzájem.
Bez prvního by nebylo druhé.

Může život existovat bez smrti?
Už od nepaměti sní člověk o tom,
jak by zničil smrt.
To je představa rozumu,
lineárního myšlení, logického rozumu,
zvítězit nad smrtí.....
Logický rozum říká, kdyby nebylo smrti,
měli bychom dostatek života.
To je jednoduchá logika,
každé dítě dovede spočítat -
bez smrti je více života.
Ale já říkám: Bez smrti není života.

Proto je obvyklá logika stále v pasti.
Zdá se tak jasná, tak správná -
když není nepřítel,
je celý svět tvým přítelem.....
Ale je to falešné.
Když není nepřítel,
pak není také žádná možnost pro přátelství.
A logika říká:
Když zmizí nenávist,
máme více lásky.

Tímto způsobem se pokoušejí logici
zničit protiklad.
Ale nemohou ho ze světa odklidit -
život je větší než každá logika.¹⁹⁵⁾
Je štěstím,
že nemohou logici protiklad zničit -
neboť nevědí, co činí.

Kdyby protiklad zmizel,
věříte, že by bylo více života, lásky,
přátelství a štěstí. Ne -
pak by nebylo vůbec žádných možností pro cokoliv,
neboť by byl rozrušen celý základ.

(Ad 195 - Protiklady se nedají sprovodit ze světa, ani když je považujeme za iluzorní. Bhagwan správně praví dále: „Kdyby protiklad zmizel..... byl by rozrušen celý základ.“)

Dialektika myslí právě opačně
a dává životu za pravdu.
Dialektika říká, že člověk musí být připraven na smrt,
když chce intensivně žít.

Možná, že si toho nejste dosud vědomi -
ale děje se tak při jízdě automobilem.
Člověk jede stále rychleji a rychleji,
až se ztratí v rychlosti úplně;
potom přijde bod,
v němž můžete každým okamžikem
letět vstříc smrti.

Když jste zcela blízko smrti,
je život intensivnější, úměrně narůstá.
To je také fascinující na válce.
Za války stojí stále smrt za dveřmi -
stále na vaší straně.
Myslíte, že se vojákům,
kteří bojují v poli vede mizerně.....
Mýlíte se, to by nikdo nebojoval.
Pravda je protikladem:
Když se vrátíte do normálního života,
vede se vám špatně.

Za války veškerá bída kolem dokola zmizela,
jste smrti tak blízko,
že se cítíte poprvé skutečně žijícími.
Čím blíže se posunete k smrti,
tím silněji cítíte život.

Dokola padají bomby
a létají granáty
a vy můžete každým okamžikem přijít o život

a vy se nalézáte v jakémisi druhu extáze.
Úžeji, hlouběji se dotýkáte života.

Když tě líbá smrt,
líbá tě v témže čase život.
Proto se cítí všichni přitahováni
k dobrodružství a hrdinské odvaze.
Kdo má strach,
nemůže být tak hluboko ve styku s životem.

Říkám vám,
meditace je největší dobrodružství.
Člověk k tomu potřebuje největší odvahu.

Ani ve válce na frontě
není člověk tak blízko smrti -
a když je člověk blízko smrti,
pak je to jen fyzická smrt.
Fyzická smrt je povrchová smrt těla.
Dům je na pokraji smrti, ne ty sám,
tvé útočiště má být zničeno, ne ty.

Ale v meditaci budeš TY zničen¹⁹⁶⁾ -
nejen přístřeší, nýbrž pán domu,
ne jen dům, nýbrž jeho obyvatel.
Ego má být zničeno.

(Ad 196 - Opravdu se dá říci, že tak dlouho člověk medituje nebo soustřeďuje se chybně a bez výsledku, dokud si nepřivykne vnitřnímu umírání a nesmíří se s ním. Po té stránce má Bhagwan pravdu, že právě válečníci, kteří se nebáli smrti, měli velké úspěchy v meditaci. Je však velký rozdíl mezi fyzickou smrtí a vnitřní smrtí, kdy není zničeno jen přístřeší, nýbrž i pán domu. Proto další příklad je volen nevhodně. Zen v Japonsku ustrnul na pozici válečnictví, na pozici vzdání se hmotného života, mnohdy předčasně a nesprávně, bez znalosti obrovské ceny života ve hmotě.)

Největší válečníci
se vždy zajímali o meditaci.

Chci vám vyprávět o něčem,
co se přihodilo v Indii a Japonsku,
co se může stát v každé zemi,
která plodí válečníky.

Všichni velcí meditující Indie
byli kšatriové, válečníci - ne brahmáni.

To je pozoruhodné,
přece brahmáni by měli být velkými meditujícími.....
Sepsali komentáře k Upanišadám,
k Bhagavadgítě a Védám.
Vytvořili metafyziku
a jsou největšími metafyziky,
jaké kdy svět stvořil.

Co se týče slovního výrazu,
co se týká logiky,
nemůže se nikdo na světě srovnávat s brahmány.
Jsou velmi bystří -
ale nejsou velkými meditujícími.

Buddha byl velký meditující.
Byl Kšatria, válečník.
Mahavir byl velký meditující.
Byl válečník - ne brahmán.
Všech čtyřadvacet osvícených mistrů Džin
byli válečníci.
To se zdá být zvláštní.
Proč je tomu tak?¹⁹⁷⁾

(Ad 197 - Ale ono tomu není tak. Proč Bhagwan opomíjí skutečnost, když se mu to hodí. Stává se tím velmi nevěrohodný. Osvícenci vyšli i v Indii ze všech kast. Jen tak namátkou Ramakrišna, Devendranáth Thákur a Ramana Mahariši byli brahmíny. I my v křesťanství jsme měli válečníka světce. Například byl jím svatý Ignác z Loyoly (1491 - 1556), obrácený Kristem při zranění v bitvě u Pamplony. Založil řád Tovaryšstva Ježíšova po způsobu vojenského řádu, ale byla to výjimka zrovna jako v Indii. Kdyby poučil Bhagwan své posluchače o tom, jaký nepatrný podíl mají mistři Džinu na celkovém duchovním rozvoji Indie, vysvětlil by tento poměr zcela jinak, než jak tvrdí.

Bhagavadgíta byla psána pro válečníka Ardžunu a došla jen proto tak velkého rozšíření po celém světě, že řeší život jako celek, nikoliv problémy týkající se zátiší, ašramu.)

V Japonsku to byli samurajové.
To byli válečníci.
Největší válečníci, jaké kdy svět poznal.
Samuraj je vrchol,
koruna válečníků.

Samuraj je každým momentem připraven zemřít.
Je připraven zemřít za takové banální věci,
že si to člověk dovede sotva představit.

Slyšel jsem jednu pověst,
která je tradována asi třista let.
Je to historická skutečnost.
Jeden samuraj, velký bojovník se jednou značně opil.
Z nějakého důvodu byl náhle zavolán ke králi.
Vstal a pokusil se o vystřízlivění,
ale byl příliš opilý.
A tak zapomněl na některá bezvýznamná pravidla zdvořilosti,
která předpisovala, jak se má člověk chovat,
uklánět se před králem.
Přirozeně se uklonil,
ale jeho úklona nebyla taková, jaká by měla být.
Příští ráno, když vystřízlivěl,
spáchal na místě sebevraždu.

Jistě jste slovo harakiri již slyšeli.
Harakiri patří k samurajům, k bojovníkům.
Věří, že bylo-li něco pokaženo,
buť to bylo jen zdvořilostní pravidlo,
spáchají na místě sebevraždu - harakiri.

A král se o setkání s ním ani nezmínil.....
Byl tak znamenitým bojovníkem,
že by byl ani slovo neztratil.
Ale samuraj spáchal sebevraždu,
a příští den, když král zjistil,
že se samuraj zahubil,
hořce zaplakal.

Samuraj měl třista žáků,
kteří se okamžitě usmrtili,
neboť dopustil-li se mistr chyby,
musí ho žáci následovat.

Žasnete, zdá se to být neuvěřitelné -
ale tato nepatrná věc pokračuje,
sto roků se nejprve zabíjeli žáci
a nakonec žáci jejich žáků.

Něco takového člověk neslyšel -

jeden samuraj, který opilý přijde ke králi
a udělá něco špatně!

Pro samuraje byla samotná smrt
maličkostí, při ruce.

Tito samurajové stvořili Zen,
největší tradici Dhyana na světě.
Tito samurajové byli v hluboké meditaci.¹⁹⁸⁾

(Ad 198 - Viděli jsme je naposled v akci ve druhé světové válce. Nebyli krutí jen vůči sobě, nýbrž i vůči všem, proti kterým bojovali, i vůči těm, kdo jim pomáhali. Je velkou chybou, že Zen v Japonsku zdegeneroval v tom smyslu, že táž síla meditace, která může být využita k osvícení, může být na určitém stupni využita k bezohlednému ničení. V Evropě takový jeden mystik, zvaný Šedá eminence, ustrnul na poloviční cestě, rozpoutal třicetiletou válku se všemi jejími důsledky až po dnešní dobu (viz výtečné románové zpracování Aldous Huxley: Šedá eminence). Samurajové nebyli osvíceni. Kdybychom duchovní vzestup rozdělili, jak bývá zvykem, do sedmi stupňů, zjistili bychom, že podle všech známek se nedostali dále než do čtvrtého stupně. Ovšem tento stupeň stačí k dosažení satori nebo samadhi. O extázi jako o satori se dá říci, že se v nich jen mnohonásobí, co se do nich vložilo, nic více. Vložil-li někdo do tohoto extatického díla lásku, mnohonásobí se láska; vložil-li tam například poslušnost císaři, mnohonásobí se tato poslušnost císaři, ale opravdový vhled do duchovní pravdy se nedostaví. Jen proto byli schopni samurajové dělat takové nesmysly a považovat císaře za Boha. K poznání slouží teprve další stupně duchovního vývoje. Evropští mystici - extatikové - znásobili svou lásku, a přestože si v hlavě zachovali všechny bludy, které jim nezasvěcení lidé napověděli (například o pekle, ráji a nebi jako o místech, o věčném zatracení a podobně), vynikali láskou k Bohu a k bližnímu a někteří, ti nejodvážnější, překročili práh extáze, jako například svatá Terezie, a ti pak získali poznání, které čeká za extatickou fází vývoje. Protože však poznání nelze oddělit od lásky, i když poznání u extatiků vázne, nějaké tu je, ale je temné. Jestlipak byste je poznali například v tomto projevu: Extatik tíhne k Bohu tak, že musí jít především za ním. Jemu, extatikovi dává toto poznání jasný program, ale jen rámcový. Do tohoto rámce se vejde i mnoho nepatřičných věcí. Extatik například znevažuje život mimo extázi. Bhagwan.....)

To je také můj pocit -
když není člověk připraven, aby zemřel,

nemůže být připraven k meditaci.

Válka a meditace mají v jistém hlubokém
smyslu něco společného.

V momentech blízkosti smrti
hoří plamen života v jeho celistvosti.
Chopí se tě v plné intenzitě.

Samy protiklady se setkají.
Nepotřebuješ se starat o jejich sjednocení,
nebo se namáhat o jejich syntézu.
Potkaly se již dávno a jsou v nejhlubší harmonii.
Jen ty nejsi v harmonii,
a to je problém.

Vezmi sebou pocit svého zdravého, dobrého stavu,
který jsi měl, když se ti vedlo dobře,
jsi-li nemocen a daří se ti špatně.
Říkám vám, že tento pocit zdraví
nezávisí na zdravotním stavu.
Dobrý zdravotní stav jest vnitřní pocit,
nezávislý na těle
a můžete se ho sami přidržet,
jste-li nemocni.

Ramana Mahariši umíral.
Měl rakovinu hrtanu
a bylo mu téměř znemožněno hovořit
a téměř nemožné něco jíst.
Všichni, kteří byli v jeho poslední den u něho,
se divili, že byl tak šťastný -
jeho oči zářily vnitřním zdravým pocitem.
Jeho celé tělo bylo ruinou,
byl v žalostném stavu,
ale ne Ramana.
Ramana byl tak zdravý jako dříve.....

Kdysi umíral jiný mistr.
Byl starý, měl téměř sto let.
Jeho žáci byli u něho,
ale nemohli plakat, protože se mistr ze srdce smál.
Nemohli plakat, protože by to bylo absurdní.
Tento muž byl neobyčejně šťastný!
Překypoval veselou myslí jako dítě,

využívaje svých posledních vdechů a výdechů.....
Žáci mohli plakat teprve, když zemřel.

Někdo se zeptal:

„Proč jste neplakali, dokud ještě žil?“

Odpověděli:

„Bylo by to absurdní -

Když jsme pozorovali jeho obličej a jeho oči,

zdálo se, že vystupuje do vyšších sfér svého bytí,

jako by byla smrt jen dveřmi k božskému,

jako by nyní vůbec neumíral,

nýbrž naopak, jakoby se byl znovu rodil.

A když jsme pohlédli do jeho očí,

nebyl starým mužem -

byl dítětem - jen jeho tělo bylo staré.“

Člověk se může cítit stále blaženým;

ačkoliv je vážně nemocen,

může svůj vnitřní pocit blaha přidržovat,

pokud zná protiklad.¹⁹⁹⁾

(Ad 199 - Jednou z velkých výhod extáze je, že se dá o ni opřít, i když už tu není, že se dá z ní dokonce dokonaleji žít, protože přece jen byla světlem, které když vyšlo, zaplašilo stíny. Tady by však člověk potřeboval toho nejzodpovědnějšího a nejosvícenějšího vedení, aby výdobytků extáze neužíval pro sebe, aby se jimi nevracel k sobě, jak mylně radí Bhagwan, nýbrž aby pomocí nich mohl dále odejít od sebe. Ramana Mahariši byl vzorem takového člověka, a ten druhý starý mistr rovněž. Když definitivně odcházeli od sebe, zůstávali v blaženosti. Není možné vracet se k sobě a vzít si blaženost extáze sebou. Ta tam nepatří a je s běžným bdělým stavem neslučitelná. Proto extatikové zažívali vždycky hluboké krize a deprese. Z extáze je cesta nahoru otevřená, cesta dolů je plná utrpení, neboť výzvy k vzestupu nebylo fakticky poslechnuto (i když z nevědomosti), nebo jako při pádu z ráje, nemohlo být poslechnuto. Symbol: Pojedení ovoce ze stromu poznání se stalo zárodkem poznání, ale toto poznání v tomto zárodečném stavu nemohlo být ještě uskutečněno. Zrušilo však extatický stav, který se nazývá rájem.

Cesta z extáze nahoru je otevřena pro ty, kteří poznali, že extáze není konečný stav, neboť se z něho padá do pocitu oddělenosti od Boha. Svatá Terezie například poznala, že při extazi zcela vnitřně neumřela, že je pořád ještě svá (na Bhagwanovi je to zvlášť dobře znát, zvláště když se omlouvá protiklady) a že se pořád vrací k sobě měrou, která jí nedovoluje soustavně žít ve věčnosti, s Bohem.) Mluvím o míře,

protože člověku musí být dopřána určitá míra sebe, která je potřebná a neškodná, pokud se chová jako trpný nebo i činný svědek. Svatá Terezie se pak po vítězství nad extází chovala jako činný svědek, když jejíma rukama pracoval Kristus a jejíma nohama chodil Kristus, jak se vyjádřila.) Člověk má ovšem tendenci se zabydlet v extázi (viz hora Tabor - postavit si tam stany, ale příbytek má být u Boha, ne na krásných kopcích. Narážka na text Zenu), jenže se mu to nedaří. Pak ale nemá být ani skromný ani nevědomý, a má jít dál. Celá řada extatiků byla nevědomá, nevěděla co dále, nebo si netroufala jít dále (viz Jakub Böhme, který varoval, aby člověk nepřekročil číslo 1000), a větší část jich si chybně vykládala milost boží, byla přespříliš skromná a vděčná za milost, která se jim dostala v extázi. Také ti nemohli jít dále, i pro ty byla cesta vzhůru uzavřena. (Zákonitosti působí slepě. Význam lidského prvku a lidského rozhodnutí.)

A tak je to také možné obráceně.

Ačkoliv je člověk dokonale zdrav,
může se cítit churav.

Jsi úplně zdrav a vede se ti mizerně.

Jsi nádherně mladý a živoucí,
ale chováš se, jako bys ležel na márách
a vlečeš břemeno života právě tak,
jako mlýnský kámen, jako mrtvou věc
ve svém srdci.

Žiješ, protože nemůžeš nic jiného dělat.

Co můžeš dělat? - Žiješ.

Shledáváš se živým
a tak tedy žiješ dál.....

Ale takový život není extatický,
netěšíš se z něho,
neoslavuješ ho.

Je přece tak nesmírným požehnáním být živým.

I jeden jediný moment

být živým a vědomým znamená velmi mnoho!

A vám byl dán dlouhý život, mnoho životů.

Nejste vděční.

Když jej neoslavujete bezprostředně,
jak můžete někde nalézt vděčnost?

Přestože jste dokonale mladí a živí,
uvnitř truchlíte.

Moudrému se lehce umírá
a smích přichází z jeho nitra,

z hlubokého základu jeho bytí.

Nepokoušejte se protikladné póly života sjednotit.

Bud'te jednoduše sjednoceni.

Když říkám sjednoceni, míním,

vezměte sebou to, co v samotě naleznete do velkoměsta;

cokoliv v meditaci cítíte,

vezměte sebou k lásce.

V lásce je zde druhý.

V meditaci jste sami.²⁰⁰⁾

(Ad 200 - Nutno rozlišovat, jak je v té lásce přítomen ten druhý. Jak je přítomen ten druhý v pohlavní lásce, tak jste sami, neboť za ním jdete přinejmenším také kvůli sobě. Při aktech lásky, poskytované bližnímu bez ohledu na sebe, je přítomen ten druhý a vy jako byste nebyli, a čím více je tomu tak, tím dokonalejší je láska a tím více láska přibližuje člověka k Bohu.

Naopak, je-li člověk při meditaci sám, je to obvykle nepodařená meditace. Správná meditace má mít stejnou povahu jako láska k bližnímu se všemi aspekty této lásky, jako by to byla nezištná láska vůči bližnímu. Spějete do Boha a čím více zapomínáte na sebe, tím lépe. Nedá se tedy říci, že byste byli při správné meditaci sami. Vy tam totiž nejste, nebo se aspoň zmenšujete, jako nejste nebo se zmenšujete při pravé lásce k bližnímu. Vůbec nebýt při lásce k bližnímu je ovšem lidskými silami nemožné. Jen tehdy tento stav nastane, když člověk odevzdal svůj život, a pak život přichází se vším všudy, tedy i s láskou, od Boha, nikoliv prostřednictvím člověka jako před tím. Člověk už zde na zemi nemá hnízdo ani doupě, nemá, kam by hlavy sklonil, a je tomu tak správně.)

Dříve nebo později

se věci vysvětlí samy sebou.

Nemusíte dělat pořádek,

dejte jen sami sebe do pořádku.

Uspořádejte sami sebe

a záležitosti budou souhlasit s vašimi

vlastními argumenty.

Ony následují, následují a podrobují se vám.

Jste-li na správném místě,

je celý svět na správném místě.

Jste-li vy v souzvuku,

je celý svět v souzvuku.

Když jste vyladili vnitřní harmonii,

není v celém světě disonance.

Mé úplné a absolutní tvrzení souvisí s tím,
když říkám:

Dosáhněte souzvuku -
nepokoušejte se nalézt nějaké harmonie v protikladech,²⁰¹⁾
nemůžete ji nikdy nalézt.
A když se o to pokoušíte, budete vždy zmateni,
poněvadž je to nemožné.

*(Ad 201 - Zlo a dobro a všechny páry dvojic tu musejí pro nás být,
dokud je potřebujeme pro svůj vývoj, dokud jsme lidmi.)*

Ještě něco:

Říkáš, že se cítíš dobře, když jsi u mne,
že pociťuješ vnitřní klid,
a že se ti zdá, že je pak všechno uskutečnitelné.
I to se může stát závislostí.

Když u mne nejsi,
vypadá vše mnohem beznadějněji
a záležitosti nejsou v souzvuku.
Jsi popleten.....

Když jsi u mne,
nalézáš ticho, poněvadž TY jsi méně.
Během doby, kdy zde sedíš se mnou,
jsi v některých momentech prostě ega.
Po určitou dobu zde nejsi -
jsi jednoduše se mnou pohromadě.
Překážky mizí, hradby se sesouvají.
V tomto okamžiku proudím do toho
a vše se zdá být uskutečnitelné.

Pak se vrátíš, odejdeš ode mne
a stavíš své zdi opět.
Pak jsi TY zde
a svět již není tak krásný.

Pokus se přece pochopit, co se děje
a vezmi sebou toto porozumění,
když ode mne odcházíš.

Co se stalo?

Když se všechno zdá být uskutečnitelné,
když samo poslední osvícení se zdá být možným,
co se to děje?
Nejsi zde!
Bez tebe je všechno dosažitelné.
S tebou je vše nemožné.
Ty jsi problém.

Během doby, kdy mě posloucháš, zapomeneš na vše.
Když všechno zapomeneš,
nejsi již zde.
Spočívá to v tom, že tvé bytí zde,
tvé ego je jen myšlenkovým výtvořem.²⁰²⁾
Musíš každý okamžik nově vytvořit.

(Ad 202 - Já se sice vytváří (lépe: adaptuje) od chvíle narození a je myšlenkovým výtvořem, jenže je to myšlenka, která nezačala s adaptací já na lidské tělo. V našem já je obsažen záměr boží a tímto záměrem je já skutečností. Jestliže se zdá, že při pobývání vedle mistra já neexistuje, je to klam. Je pouze tak zaujato, tak přemoženo zaujatostí, že se zdá, jako by neexistovalo. Jakmile tato zaujatost přejde, vrátíme se prostě zase k sobě a jsme sami.)

Je to jako s jízdou na kole -
musíte stále šlapat na pedály.
Jakmile jen na jediný okamžik přestanete,
přestává kolo jet.
Po několik okamžiků jede ještě pár metrů,
a pak se zastaví.
Když chcete jet dál, musíte znovu šlapat.
Je to nepřetržitý proces.
Pohyb kola vpřed není trvalý,
musí být každým okamžikem podpořen.
Právě tak ego musí být každým okamžikem podpořeno,
a vy šlapete pilně na pedály.²⁰³⁾

(Ad 203 - Já se udržuje činností nejen při vědomí sebe, ale činností i odchází od sebe, zapomíná na sebe. Šlapání na pedály je činnost mechanická, při které člověk může myslet také ještě na něco jiného, nemusí být v mysli úplně sjednocen. Jsou však také takové druhy činnosti, při kterých člověk přestává myslet na sebe. Jistě si nemyslíte, že sestra Lazarova Marie byla méně pilná než Marta, která obsluhovala Ježíše a jeho učedníky. Jistě že jindy, když nebyla zaujata Ježíšovou řečí, byla stejně ohleduplná jako Marta, ale ve

chvíli, kdy jí Marta vyčítá, že nepomáhá, Ježíš konstatuje, že Marie sobě zvolila lepší úděl, plnou zaujatost, která vylučovala „šlapání na pedály.“)

Když jste zde, přestává jízda na kole,
jste více mnou zaměstnání.
Vaše úplná koncentrace a pozornost
se usměřuje na mne.
Můžeme to srovnat s malým chlapcem,
který jede na kole.
Všechno ho zajímá,
zadívá se na stromy,
v nichž cvrlikají stovky papoušků
a padá z kola,
poněvadž nevěnoval pozornost jeho řízení.
Úplně zapomněl, že jede na kole,
že musí dál šlapat
a zastavil se.

Malým dětem se zpočátku zdá těžké jezdit na kole.
Má to jeden důvod -
jsou příliš zvědavé na všechno.
Žádná země nedá dětem vůdčí list jednoduše proto,
že se o všechno zajímají.
Každým momentem může jejich veškerá pozornost zklamat,
takže úplně zapomenou,
že mají v ruce velmi nebezpečné zařízení,
a že ohrožují bezpečnost druhých.
Nesoustředí se na jeden bod.
Jejich vědomí proudí do všech směrů.

Když jsi zde, jsi mnou zaměstnán,
ponořen do mne tak,
že zapomínáš šlapat na pedály.
A když v některém okamžiku zcela zapomeneš, přichází k tobě
blaženost
a vše se zdá být uskutečnitelným.
Jsi božský.²⁰⁴⁾

(Ad 204 - Chápete, že Marie ještě zdaleka nebyla božská, nýbrž prostě zaujatá něčím nade vše. Nebyla však rovna Bohu, ale spěla k němu. Byl to stav, kterým se spěje k Bohu, proto jej Ježíš pochválil.

Nechť se přitom Bhagwan nepřeceňuje. Není tolik mistrovské někoho zaujmout. Často tuto schopnost má dobře hrající fotbalista, který úplně zaujme svou hrou fotbalové fanoušky.)

Proto se zdá, že je vše uskutečnitelné.
Jen pro Boha je všechno možné.
Pro Boha není nic neuskutečnitelné.
V tomto okamžiku jsi Bohu roven.
Když později nejsi u mne, padáš zpět -
rozum začne přemýšlet,
začneš šlapat na pedály
a šlapeš čím dál více, abys ztrátu vyrovnal.
Po několik okamžiků jsi kolo neřídil
a musíš nyní jet rychleji, abys ztrátu vykompenzoval.
Ego se zintenzívnilo a hlásí se zpět
a ty opět ztrácíš kontakt sám se sebou.

Skutečně jsi hluboko v kontaktu se mnou,
když jsi u mne, to je ono, co se děje.
Ego zde není.

Jsi v hlubokém kontaktu sám se sebou;
Tvůj vnitřní zdroj je otevřen a proudí,
energie není blokována.

Ale všechny překážky se vrací,
a staré zvyky se opět obnovují.
Pak již věc nevypadá tak jasně.
Bytí u mne se jeví jako sen
a nemůžeš ani uvěřit, že to bylo tak skutečné,
a zdá se, že to byl zázrak.
Je možné, že si myslíš, že něco dělám,
ale já jsem vůbec nic nedělal.
Nikdo pro tebe nemůže nic dělat -
stalo se tak, poněvadž jsi to dovolil.

Když ode mne odcházíš, vezmi sebou tento pocit.
Vezmi sebou, co jsi zde pociťoval.
Tím se stanu méně potřebným.
Jinak jsem drogou
a budete na mne stále závislí.
Tímto způsobem se nedosahuje satori,
samadhi nebo osvícení.
Takto ne.

Budete-li na mne závislí,
jsem drogou a působím destruktivně.²⁰⁵⁾

Ale jste to vy sami,
kteří mě v drogu proměňujete.²⁰⁶⁾

(Ad 205 - Působí fotbalový hráč na diváka destruktivně, když ho zaujme? Na fotbal se chodí hlavně proto, že se člověk potřebuje odreagovat, jak tomu říká, zbavit se na chvíli sebe, nepatřit na chvíli sobě. Člověk má tuto potřebu a je to potřeba zdravá, jen prostředky, kterými toho dociluje, mohou být voleny nevhodně a mohou být i škodlivé (kouření, alkohol, drogy a podobně.)

Ad 206 - Není pravda. Bhagwan působí záměrně na své posluchače nejsnazším způsobem, sugescí, a pak se diví, že sugerovaný subjekt za ním táhne a on chce svádět následky své akce na něho. Také mezi sugerujícím a sugerovaným vzniká jistý druh jednoty, jenže na velmi nízké úrovni, která nemá s duchovní jednotou nic společného. Jakmile zanikne vliv sugesce, stav sugerovaného se zase vrátí do prvotního roztržitého vědomí, a protože už před tím roztržité nebyl, nese takový člověk svůj stav tíže než jiný člověk.)

Co neustále pociťujete v mé blízkosti se mnou,
když jste v mé přítomnosti,
vezměte sebou do světa.
Musíte jedno pochopit, že je stejné,
ať jsem nyní s vámi nebo ne.

Pak jsem pomocí a ne poutem.
Pak jsem pro vás svobodou.
Musím pro vás být svobodou.
A když to říkám, znamená to,
že musíte pochopit,
že jste svobodni i ode mne.
Žijete-li ve stálé závislosti
a nejste svobodní, není žádné pomoci.
Je to jen odklad, jen oddalování věci.

Pravý mistr osvobozuje své žáky od sebe.
To je cílem.

Přicházejte ke mně. Odcházejte ode mne,
ale berte onen pocit sebou.
Zůstávejte stejní.
Pohybujte se mezi vnějšími protiklady -
ale zůstávejte přitom stále stejní.
Pak je vše možné.

Jste zdrojem vší energie.
Máte zdroj všeho života v sobě.
Vše, co se v přírodě děje, přichází z téhož zdroje,
právě z toho, z něhož jste i vy vyšli.
Jste s ním spojeni,
jste s ním sjednoceni.²⁰⁷⁾
Když ptáci zpívají a mohou se radovat,
můžete se také radovat,
neboť stejný pramen živí také vás
radostí a písní.

*(Ad 207 - Spojení ano - o tomto jednosměrném spojení jsme si už řekli -
ale sjednocení nikoliv. Jako pramen, který odněkud vyvěrá, není už ve
svém vývěru, nýbrž je mimo něj, tak je to i s námi.
O toto sjednocení teprve těžce usilujeme.)*

Tentýž zdroj je také pro vás otevřen,
ale jaké zdi jste před něj postavili.
Když se stromy zelenají,
můžete být doma bezstarostní,
neboť zdroj, který přitéká ke stromům,
přichází také k vám.
Může se stát, že na něj zapomenete,
ale on zde je.

Vše, co se v životě děje,
vše, co se kolem dokola děje,
toto celé mysterium je váš dědický podíl.
Požadujte jej!
Leží nepoužitý pro vás -
a vy chodíte dál žebrať.
Oheň jej spaluje, ničí, žádá jej po vás.
Požadujte jej nazpět!

Jen takto jej můžete získat zpět:
Zůstávejte stejní, když se pohybujete
sem a tam mezi protiklady.
To je ono, co říká Krišna v Bhagavadgítě:
V bolesti i radosti jsem týž;
v úspěchu nebo neúspěchu jsem tentýž.“

Ať se děje cokoliv, ponechte, ať se tak děje.
Vy zůstaňte stejní.

Tato vyrovnanost vás bude sjednocovat.

A ještě ses ptal na to,
že vám radím,
abyste žili ve světě a ničeho se nezříkali
a současně, abyste odstupovali a byli extatičtí.

To vypadá velmi obtížně. Hm?
Může člověk potom normálně žít
a normální vztahy mít k lidem.
Ano!

Říkám vám:
Otáčet se ke světu zády, je pro mne ošklivé,
poněvadž to znamená,
že se člověk otáčí zády k božskému daru.
Vy jste svět nestvořili.
Nejste zde z vlastní vůle.
Je to dar.
Otáčet se zády ke světu znamená být proti Bohu.
Všechna odříkání pro Boha jsou ošklivá.
To je říkání ne.

Kajícíci se stávají ještě většími egoisty.
V okamžiku odříkání říkají:
Jsem moudřejší než život.
Když se člověk odříká, říká:
volím, chci.
Kdo se odevzdává, potřebuje svou vlastní vůli
a vůle tvoří ego.

Když říkám, že se nemáme otáčet ke světu zády,
pak tím míním, buďte bez vůle, nevybírejte.
Co se neustále děje,
neděje se kvůli vám.
Kdo jste, že chcete jedno nebo druhé vybírat?
Ponechte vše proběhnout.....
Co můžete jiného dělat?

Ponechejte vše probíhat a nenechejte se vyvést z klidu.
Odříkání je jen útěk.
Odvracíte se,
poněvadž jste poškozeni, nemocní a rozrušení.

Obracíte se k současným situacím zády -
nikoliv k postoji, který vás poškozuje.
Nevzdáváte se srdce se všemi jeho utrpeními,
jež může každý zraňovat.
Nevzdáváte se tohoto nemocného rozumu,
který je stále připraven vše zamotat.
Vzdáváte se světa.
To je jednodušší.

Prcháte do Himalájí,
ale všechno, co ve vás bylo, zůstává dál ve vás.
Nezmění se vůbec nic.
Útěk je sebeklam.

Bud'te integrovanými (spojitými).
Bud'te klidní a šťastní.
Dovolte světu, aby probíhal dál ve svém dění.
Kdo jste, že se odvracíte nebo neodvracíte.
Bud'te, kde jste
a zůstaňte klidní a spokojení.

Nechod'te do Himalájí,
stvořte raději Himaláje ve vlastním nitru -
To míním, když říkám,
neodříkávejte se světa.
Nechod'te do hor,
nýbrž dejte rozkvést tomuto klidu ve vás samotných
a hory půjdou s vámi tam,
kde právě budete.

Vztah je něco velmi krásného,
poněvadž je zrcadlem.
Člověk se v něm sám vidí.
Ale jsou hloupí ti lidé,
kteří svůj obličej pozorují v zrcadle
a shledávají, že je ošklivý -
a proto rozbíjejí zrcadlo.

Logika je jasná.
Toto zrcadlo tě činí ošklivým -
rozbij je.

A teď už můžeš být krásný.
Vztahy jsou zrcadlem;

když má někdo k někomu vztah -
k manželce, k manželovi, k příteli, k milovanému, k nepříteli -
je zde zrcadlo.

Hm?

Žena zrcadlí muže
a když spatří manžela ošklivého,
neměla by ho jednoduše opustit -
ošklivost je v nás samotných.
Odstup okamžitě od této ošklivosti,
Zrcadlo je krásné.
Buď zrcadlu vděčný.

Hloupí a zbabělí lidé utíkají od věcí
a zříkají se jich,
odvážní, moudří lidé žijí ve vztazích s nimi
a využívají jich jako zrcadla.

Žít se někým dohromady je stálý odraz
světelných paprsků.
Druhý tě zrcadlí, odkrývá tě,
odhaluje tě v každém momentu.
Čím užší vztah, tím jasnější obraz v zrcadle.
Čím vzdálenější vztah, tím nejasnější obraz v zrcadle.
A proto vlastně každé odříkání přechází v odříkání se lásky.
Jen se oženit -
může být základem pro přerušení styků;
neboť žít čtyřicet hodin s člověkem denně v jednom domě,
být s ním čtyřicet hodin ve vztahu.....

Ačkoliv žena nic neříká,
zrcadlí manžela.
Ačkoliv manžel čte jen noviny,
je zrcadlem své ženy.
Na způsobu, jímž drží noviny, vidí žena,
že tyto noviny tvoří zeď,
za kterou je manžel ukryt.

Možná, že se skutečně sám domnívá,
že jenom čte noviny.
Čte možná tentýž článek dvakrát, třikrát
a vůbec nic nevnímá,
poněvadž mechanicky klouže očima
od jednoho slova k druhému.
Ale způsob, jak se schovává za novinami,

jej zrcadlí.

Vyhýbá se své ženě. Má ji až po krk.
Nechce, aby zde byla.
Nechce ji už vidět.
Jeho současná přítomnost je potlačena
a chtěl by někam utéci.

Když člověk miluje, nepotřebuje mluvit.
Tehdy hovoří gesta
a samo mlčení je výmluvné.

Je ustavičným zrcadlením
a vše ostatní je ošklivé,
neboť krása vzniká jen zcela ponenáhlu,
když se vnitřní bytí odhaluje.
Ego je vždy ošklivé.
Stává se krásným, když ho již není.

Druhý zrcadlí vaše ego,
a ten, kdo tvrdošíjně myslí na to,
že jste oškliví, stává se nepřítelem.
Pak se chcete od něho odvrátit.
Ale je moudré se zříkat zrcadla?

To je čistá hloupost -
Ačkoliv již nikdo nezrcadlí, zůstáváte stejní.
Ačkoliv nikdo nemyslí na to,
jací skutečně jste,
vyvíjíte se a možná ještě silněji ve stejném směru.

Zrcadlo je dobré a krásné -
pomáhá vám.
Jste-li bdělí,
můžete ponenáhlu ztrácet ego.
Pak se bude vaše divuplné pravé Já zrcadlit v jiných.
Když se stanete jednou ničím, bílým mrakem,
dosvědčují všechna moře tohoto světa vaši čistotu;
Pak budou všechny vody tohoto světa zrcadlit vaši odevzdanost.

Proto říkám,
že je to jediné, čeho je třeba se vzdát,
a to je odříkání.

Žijte v Bohu -
a když se vám slovo Bůh nelíbí,
pak říkejte? Veškerenstvo, celek.
Problémem není slovo.
Bud'te tam, kam vás Bůh postavil.
Ještě nikdy nikomu nevnutil odříkání.
Nikdy!

Bůh vás stále vtahuje do vztahů,
neboť nikdo se sám nenarodí, to nejde.
Potřebujeme přinejmenším otce a matku -
rodinu a společnost.

Bůh nás stále vtahuje do vztahů.
Proto říkám, že odříkání odvádí od Boha.

Gurdějev měl mnoho hlubokých vjemů.
Jeden z těchto vhledů byl,
že všichni nábožní lidé jsou proti Bohu.
To je zvláštní, ale pravdivé.
Jsem s ním zcela za jedno.
Měl pravdu.

Všichni nábožní lidé jsou proti Bohu,
poněvadž se vypínají jako soudci.
Říkají:
Toto je správné a ono špatné;
toto by se mělo dělat, tohoto by se mělo zanechat;
a člověk by se měl ke světu otočit zády.

Bůh vás postavil do tohoto světa
a takzvaní náboženští kněží vás učí,
abyste se ho zříkali.
K tomuto druhu zbožných lidí nepatřím.
Jsem s Bohem, s veškerenstvem, s celkem.
Plujte jako mraky,
kamkoliv vás vedou.
Jděte s Bohem,
odevzdejte se plně celku.
Co se týče protikladů,
je jen jediné k připomenutí,
a to je klid,
rovnováha, vyrovnanost, vnitřní sjednocení.

Říkáš, že to je těžké,
ano, je a bude to těžké.....
Když se chováš extaticky,
je těžké žít v patologické rodině -
a každá rodina je patologická -
Je to, jako by byl člověk nucen žít
v ústavu pro choromyslné,
neboť každý je vyšinutý.
Co tedy máte dělat?

Když je člověk vsazen do blázince,
kde jsou všichni kolem pomatení, co má dělat?
Když není sám pomatený,
musí pomatenost hrát.
To je to nejchytřejší, co může udělat,
tím se nikdo nedoví, že je zcela normální.
Když totiž budete proti, dosáhnete jen hněvu.

Skutečně moudrý člověk
si vede v blázinci jako pomatený,
jakoby každé pomatení bylo samozřejmé.
Jen tak tam může s jistotou obstát.

A v tomto životě, v němž jsou všichni pomatení,
co se má dělat?
Tato celá planeta je jediný obrovský blázinec.
Všichni jsou nemocní, patologičtí, neurotičtí.
Pomatenost je normální.
Co dělat?
Hrát!
Nepokoušejte se zasazovat do světa nepotřebný hněv -
jednoduše se zúčastněte hry,
využijte herectví.

Herectví - je pro druhé lidi
i pro vás samotné - buďte extatičtí.
Co tím míním?
Když někdo ze sousedství zemře,
co máte dělat?
Máte v největším nadšení tančit?
Když to uděláte, zbijí vás.
Tedy plačte a vzlykejte!
Hrejte. Hm?
Hrejte svou úlohu skutečně dobře,

to je ono, co potřebujete.

V tomto chorobném stavu společnosti,
v němž nemůže smrt nic vzít,
v němž je smrt jen něco zlého,
je chytré, když člověk prostě hraje.²⁰⁸⁾
Nezlobte lidi, když to není nutné.

(Ad 208 - Je to chytré, ale je to i moudré? Ježíš míní jinak než jako herectví radu „radujte“ se s radujícími a plačte s plačícími“. Kdyby bylo Ježíšovi nešlo o plačící matku nad zemřevším synem, nebyl by ho vzkřísil. Kdyby bylo nešlo Ježíšovi o radující se na svatbě, nebyl by pro ně proměnil vodu ve víno.

Nehrál ani svůj pobyt na zemi. Říkal kým je, odkud jde a kam odchází, co je jeho úkolem. Přesně se definoval. Pak ovšem to byla hra, ale jedině hra lásky.)

A můžete přece tak krásně hrát -
nikdo neumí tak krásně plakat jako vy.
Využijte toho -
je vaším vnitřním bytím,
abyste toho využili.

Učiňte z toho extazi.²⁰⁹⁾

Ale pro vnější svět,
pro lidi kolem vás,
hrajte tak dobře, jak umíte.

(Ad 209 - Ano, z radosti a z pláče lze učinit trans, nikoliv extázi. To je matení pojmů. Napovím pomocí obdoby: Nemyslíte si, že když mě lékaři po několikrát při vědomí operovali, až v mém organismu vytvořili únikovou cestu z bolesti, že jsem přestal vnímat bolest, že to byla extaze nebo trans? Extaze není otupením, i když má třeba za následek vytržení, to jest, že si člověk není vědom zevního světa ani svého těla, jak praví o své extázi svatý Pavel: „Byl jsem vytržen do třetího nebe, zda v těle či mimo ně, nevím.“ Svatý Pavel však věděl, kam byl vytržen, čili jeho vědomí zůstávalo jasné a někam dospělo, kam jinak nemělo přístupu, dokud pociťoval tělo. Tím se liší trans od extáze.

Známe však ze života některých svatých extatický pláč nebo extatickou radost. To jsou následky extáze, nelze z nich učinit příčinu. Ramakrišna vypravuje o tanečnickovi, který byl tak potěšen, že se jen tolikrát vtělí, kolik je listů pod stromem, pod nímž tančil, že v té chvíli se stal svobodným a odtančil do věčnosti. Tady je přesně rozlišena příčina a následek. Tyto pojmy podle potřeby Bhagwan také často mate.

Takovým obrácením by nezmýlil jen poměrně velmi dobře poučeného člověka, a toho před sebou neměl. 20. 8. 1981)

Buďte herci v tomto světě.
Když je člověk hercem,
nejde mu nic na nervy,
neboť mu je jasné, že hraje.
Celý život je velké, psychologické drama.
Buďte herci v tomto dramatu,
a zůstaňte ve svém nitru v klidu,
bez ega.

Dvanácté ráno - 21. května 1974

Bhagwane,

hovoříš o úplném odevzdání se mistrovi,
ale náš rozum nám předkládá stále důkazy,
že nemusíme doslovně následovat
mistrovovy pokyny.

V takových chvílích si říkáme:
Náš mistr nemůže ani vědět,
že se současná situace zcela změnila,
nebo mistr nemá ani ponětí
o praktických situacích na Západě.

Máme všechno, co mistr říká,
plně následovat
nebo mohou být situace,
ve kterých se máme řídit svou vlastní radou?

Člověk by měl buď totálně následovat
nebo vůbec ne.
Zde nemůže být kompromis.

Všechno, co je učiněno polovičním srdcem,
není jen bez smyslu a bez užitku,
ale je i nebezpečné.
Všechno učiněné polovičním srdcem
vás rozděluje na dvě poloviny
a to je to nebezpečné.
Člověk musí zůstat nerozdělenou jednotou.

Když se tedy odevzdáte,
pak se odevzdávejte totálně.
Tehdy již nepotřebujete dál uvažovat.
Můžete slepě následovat.

Dávám důraz na slovo slepě -
neboť je to tak, jako byste neměli oči
a někdo, kdo má oči, vás vedl.

Tehdy můžete zůstat nerozdělenou jednotou.
Vzniká nerozpolcené spojité bytí.

Ale,
jestliže pocítujete, že je to nemožné
a že to nemůžete udělat -
nenásledujte vůbec.
Následujte totálně sami sebe.
A i tehdy zůstanete zcela nerozpolceni.

Zůstat nerozděleným je cílem.
Lze jít oběma cestami.
Obě vedou ke stejnému konečnému cíli.

Když se umíš sám bez mistra roznítit,
když dovedeš své vlastní vědomí následovat,
kam tě vede,
pak je to rovněž dobré.
Výsledek je stejný.
Závisí na tobě samotném.²¹⁰⁾

(Ad 210 - Pochopitelně, že nikoliv, jak vyplývá i z předešlých vývodů Bhagwanových, kde praví, že být svůj je něco velmi odlišného od oddanosti mistrovi, včetně opačných účinků. Protože však jinak Bhagwan mluví velmi moudře, je na místě oddělit omyly od pravdy.

Základní omyl spočívá v tom, že Bhagwan nerozlišuje cestu širokou, která vede k ztracení, od cesty úzké, která vede ke spáse.

Napřed z hinduistického hlediska vysvětlení toho, co je ztracení. Je to ztráta vědomí o sobě na konci vtělení (nepočítám k tomu dohasínání zbytku vědomí v astrálním světě), takže příští život se musí začínat znovu v úplné nevědomosti. Nezáleží ani tolik na tom, že si člověk nevzpomene na svůj minulý život, taková vzpomínka by ho dokonce zatěžovala, vázala spoutávala s minulostí, která už je za

člověkem, jako záleží na tom, kolik kroků musí člověk opakovat, protože si nevzpomíná, že už je učinil. V tom smyslu je minulost člověka ztracena (křesťansky řečeno zatracena, a dokonce tak, jako by se ztratila na věky, jako by se vrátila zpět ke svému zdroji a nepatřila už člověku. Člověk i to málo, co měl, ztratil.) Jen ať se někdo snaží vzpomenout si, kam až došel v minulém životě, aby se mohl odtamtud dát

na cestu. Není to možné ani proto, že organismus, který měl člověk k dispozici v minulém životě, tehdy se přizpůsobil duchovnímu pokroku, který člověk prodělal, a nyní v tomto životě má tělo nové, tedy nepřizpůsobený organismus. I světci, jako Ramakrišna, kteří o sobě tvrdili, že se vtělili dobrovolně, museli tvrdě bojovat se svým nepřizpůsobeným organismem. Kdyby se člověk s nepřizpůsobeným organismem setkal s nějakou jinou úrovní poznání, než k jaké dospěl nyní výchovou a sebevýchovou, znamenalo by to při nejmenším porušení rovnováhy tělesné i duševní. Čili, i kdyby se to málo z minulých vtělení dostavilo, pomátlo by člověka. Člověk by toho nemohl v klidu použít, zvrátil by to, chyběla by mu **organická** jednotu poznání s tělesností, která je velmi nutná, neboť velmi záleží na schopnosti těla transformovat co je tělesné na něco lidskému vědomí přístupné. Bez živého lidského těla transformace vědomí není možná. Když Ramakrišna po velkém naléhání svolil předat jakémusi lékárníkovi část svého poznání, byl by dotyčného člověka zabil. Musel v akci ustat. Teprve pak dotyčný pochopil, že k zasvěcení nestačí upřímně si přát být zasvěcen.

Cesta široká, která vede k zatracení (nyní už vysvětlenému), je taková cesta, na které si člověk dělá, co chce, řídí se jen svou vůlí. Řídili se jen svou vůlí, je pomocí ní také někdy sjednocen, ale je to sjednocení na dně, bez jakéhokoliv duchovního vzestupu.

Vysvětlím teď úzkou cestu po indicku, abych se setkal s názorem Bhagwanovým.

Je to úplná poslušnost žáka vůči mistrovi. Co se muselo stát mezi mistrem a žákem: Žák byl přijat do učení jen s tou podmínkou, že bude poslouchat mistra v tom nejširším smyslu slova. Nejde přitom jen o to, že provede, co si mistr bude přát, to je samozřejmá podmínka vedení. Jde i o to, že se žák vzdá své víry, kterou měl, než vstoupil do učení, a nahradí ji vírou v mistra, dále že se vzdá všeho ostatního svého jako rodinných vztahů, majetku a podobně. Přeje-li si žák upřímně plnit tyto podmínky, následuje ze strany mistra jeho pomoc. Žák před ním stojí, zřeknuv se všeho, i svého těla. Mistr začne žáka krmit tělesně i duševně. Žák sám se nemusí a nemá o nic starat kromě o to, aby byl poslušen. Za takových okolností je žák prázdnou nádobou, do které se může mistr vlít svou vůlí a postupně svým poznáním. Co žák provádí, začínaje zvládnutím různých tělesných pozic, dechu, meditace,

to všechno jsou jen pomocné prostředky k tomu, aby se mistr do žáka vešel, aby se pro něho otevřela cesta žáka. Mistr má schopnost poznávací vyvinutou do takové míry, že stále rozeznává, které účinky vedení jsou správné, a co se rozbujelo jako plevel ze zbytků starého člověka. Tyto zbytky postupně odstraňuje za pomoci dalších speciálních duševních pochodů. Teprve pak je žák připraven k nějakému stupni zasvěcení. Popisoval jsem tento postup také proto, abyste si ve své mysli vedli paralelu s počínáním Ježíšovým s jeho učedníky. Jde o obdobu i v tom smyslu, že také Ježíš vedl učedníky k Bohu Otci, ne k sobě, nýbrž jen prostřednictvím sebe, jako indický mistr prostřednictvím sebe vede žáky k Bohu, ne k sobě. Bhagwan ke svému nemilému překvapení, když vynechal principy úzké cesty, dovedl své žáky jen k sobě, udělal ze sebe drogu, jak se vyjádřil, a nedovedl je k Bohu. To ovšem není mistrovské vedení. V čem spočívá podle hinduismu spása: Zachová se vědomí přes hranice fyzické smrti, takže není důvodu, proč by se měl člověk znovu na zemi v těle narodit. Vždyť využil těla do krajnosti. Více se z něho nedá vytěžit, podle běžného, nikoliv správného hinduistického názoru. Také osobní spása, která byla tímto způsobem dosažena, není pravou spásou. Nebylo dost využito lidského života, zbyly v něm ještě transformační rezervy, které mohly být využity. Zmínil jsem se jinde, že mistr nemůže dovést žáka dál než pod kříž, vyjádřeno v křesťanském symbolismu. Dále nemohl své učedníky dovést ani Ježíš. Není to tedy chyba indického mistra. Chyba je jen v malé nebo žádné poučenosti o dalším postupu a neschopnost mistra způsobit seslání Ducha svatého na žáky. Tuto schopnost mají lidé jen v nepatrné míře, i když sami Ducha přijali. Viz křest apoštolů, kdy viděli sestupovat Ducha na zástupy a pak křtili. Ale křest neměl účinek téže úrovně jako seslání Ducha svatého na apoštoly, protože pokřtění neměli za sebou tělesné následování Ježíše, a pak i smrt Ježíše na kříži se do nich vešla jen v nepatrné míře. Příprava posluchačů Bhagwanových je taková, že se do nich nevejde, kromě sugesce, vůbec nic. A sugesce, to je opravdový klam, iluze o tom, že jsme někde, kde fakticky nejsme a podobně.

Rozum však stále říká: dělej obojí.
Rozum říká: následuj mistra,
ale přemýšlej o tom
a následuj jen věci,
o nichž jsi přesvědčen, že jsou správné.²¹¹⁾

(Ad 211 - Už jsme se v četbě Bhagwanových myšlenek dostali tak daleko, že si můžeme udělat obrázek o zmatku v mysli posluchačů, který musel nastat po opadnutí sugestivních stavů. Jejich mistr si stále

odporoval a radil protichůdně. Posluchačům nezbylo nic jiného než vzít rozum do hrsti a konfrontovat s ním, co slyšeli, a přebrat si to.)

Ale kde je zde poslušnost,
kde je přitom odevzdání?

Když jsi ty sám soudcem
a rozlišuješ, co budeš následovat a co ne -
kde je odevzdanost, kde je důvěra?
Pak je lépe následovat své vlastní vědomí.

Ale nic si nepředstírejte!
Pak alespoň nepodlehnete sebeklamu.
Nadto následuješ sama sebe dál
a myslíš, že následuješ mistra.

Když jsi rozhodujícím činitelem,
který zasahuje do rozhodování,
když vybíráš a rozhoduješ
co odhodit a co přijmout -
pak následuješ sama sebe.

V jiných však můžeš budit dojem,
i sobě samému předstírat,
že následuješ mistra.
Z toho však nic dobrého nevzejde.
Nerosteš,
neboť prostřednictvím klamu nemůže nic růst.

Stále víc se zamotáváš,
neboť když rozhoduješ, co je třeba dělat
a co zanechat,
když vybíráš, kam tě má mistr vést,
tvoríš chaos.²¹²⁾

(Ad 212 - Bhagwan má pravdu, i když vezmeme měřítko Ježíšovo: Jak přísně Ježíš káral Petra za vlastní mínění. Nazval ho za to pokušitelem (podle jiného překladu Satanem). A co už probraný případ Jidášův. Jenže v křesťanství nejsme u nohou mistra, nýbrž máme být pod vedením Kristovým. Dějiny následování Krista nás velmi jasně poučily, že prvním požadavkem, ovšem jen základním, nikoliv konečným, je pochopit, co od nás Kristus chce. Dalším požadavkem je řídit se podle pochopeného. Cesta středověkých i pozdějších křesťanských mystiků byla proto tak těžká, že mnoho toho z požadavků Kristových nechápali.

Vůli měli dobrou, ale ta nestačila je zbavit utrpení a tedy zbytečného prodlužování cesty. Utrpení, které je způsobeno prudkostí cesty, je velmi cenné, ale utrpení, které vzniká z neinformovanosti, je pravým opakem toho.)

Vedení mistrem je organickou jednotou.
Každá instrukce, každá rada, kterou ti dá,
je ve vztahu k někomu jinému.
Je to kompaktní celek.
Nemůžeš jedno vyloučit,
aniž by nevznikla lidská troska, ruina.
Ačkoliv je jen maličkost odložena,
nastane v celku nepořádek.
Nevíte,
jak věci navzájem souvisejí.
Proto vám navrhuji,
zůstaňte v jednotě, nerozdělení.

Rozhodněte se!
Když se rozhodnete
následovat sama sebe,
pak se neodevzdávejte.
To je potom nepotřebné.

Je to ono, co Krišnamurti
říká čtyřicet nebo padesát roků.
Říká? Nenásledujte nikoho.²¹³⁾

(Ad 213 -Také Krišnamurti je vzorem indického zasvěcence, který se marně snaží skloubit indickou cestu s křesťanskou. Jeho učení má větší hloubky než Bhagwanovo, ale také je plno omylů. Taková učení jsou velmi nebezpečná, neboť kde je záruka, že někdo rozliší správně bludy od pravdy. Krišnamurti má však v tomto případě pravdu, když radí, že je lepší nikoho nenásledovat. Kdybychom například následovali svatého Pavla, jak se děje v některých církvích, a ne Ježíše, který nebyl mistrem, nýbrž vtělením božím, velmi bychom ubrali na účinnosti Ježíšova vedení.)

Lidé mohou být osvíceni,
aniž by někoho následovali,
ale cesta je delší a těžší,
poněvadž člověk není vždy připraven přijmout pomoc,
kterou by měl dostat.
Člověk není připraven, aby se dal vést,

aby se vyhýbal tolika nepotřebným věcem na cestě.

Krišnamurti stále říká,
že vedení je překonáno,
ale nikdo tuto radu nenásleduje.²¹⁴⁾

(Prvně tuto radu přednesl Ježíš, když radil svým učedníkům, aby se nestavěli do pozice mistrů. Dával tuto radu proto, že by se tím zastřel a zamlžil obecný vzorec cesty, který ukázal a který se dá přizpůsobit každému jedinci. Zavedl tedy zvláštní druh kolektivního vedení, kterému se však dodnes nerozumí. Vyskytli se lidé, kteří doslova do puntíku se snažili dělat, co činil Ježíš, dokonce se sáпали na kříž, ale bylo jim to málo platno, protože si z učení Ježíše Krista neosvojili principy, nýbrž následky jejich užití v životě vtělení božího (příčiny reakce, následky reakce; příčina volného pádu, volný pád, velikost přítoku - velikost odtoku a podobně. Tady bychom si asi nedovolili zaměňovat jedno za druhé). Ježíš zatím marně sám přednesl ve svých podobenstvích o království božím, za jakých okolností působí zákonitosti tohoto království. Všechny tyto podmínky jsou tam tak dokonale spojeny se symbolickým líčením podoby království božího, že kdekdo se snaží z nich pochopit, co je to věčný život, ale málokdo z nich vyčte, jak své vědomí rozšířit až po vědomí věčného života a jak je tam zachovat. Ta přemíra podobenství o království božím by jim měla signalizovat, že za tím něco vězí. Svatý Matouš uváděje podobenství, správně o nich poznamenává slova proroka: „Otevřu ústa v podobenstvích, vyhlásím věci, skryté od stvoření světa.“ (Mat XIII,35) Tam jsou položeny základy k tomu, aby člověk nemusel být veden žádným člověkem, abychom věděli, za jakých podmínek může být člověk Bohem veden. Rozbor podobenství se mi bohužel do pouhého komentáře nevejde. Pokusím se jej obejít zkratkou.

Mezitím bych chtěl promluvit na obranu dnešního stavu vědy, pokud ona souvisí s překonáním hranic časoprostoru. Vyjímám dvě věty z knihy Rolland Glaser: Biologie trochu jinak, naklad. Panorama, edice Pyramida, 1979:

Dva základní sloupy termodynamiky jsou:

- 1. Existuje něco, co nazýváme „energií“ a co má následující vlastnosti: nemůže vzniknout z ničeho a nemůže se rozplynout v nic; existuje v různých formách a může se přeměňovat z jedné formy v druhou.*
- 2. Všechny pochody přírody, které nás obklopují, mají určitý směr. Spontánní procesy v uzavřených systémech probíhají tak, že se z více možných stavů dosáhne stavu největšího nepořádku (str. 106, op. cit.)*

Jestliže dnešní stav vědy dospěl tak daleko, že se poznává, že energie je věčná a že se neztrácí, nýbrž jen proměňuje, nepotřebují

vědci uznávat existenci Stvořitele, mohou zůstat ateisty tak dlouho, dokud nepoznají, že existují i jiné systémy s podobně uzavřenou soustavou proměn, nezávislých na čemkoliv vnějším a že člověk má schopnost, na kterou se obecně nepřišlo, přejít - pro svou transformační soustavu zamontovanou v živém lidském těle - z jedné soustavy do druhé a být dokonce po takovém přechodu v pokušení považovat soustavu, ze které vyšel za iluzi, máju, protože tam, kde se nově ocitl, vůbec nepotřebuje k ničemu, ani ke své existenci, soustavu, kterou opustil. Teprve až se ocitne se svým vědomím nad všemi soustavami (a i to je možné, jak ukázal symbolikou svého života Ježíš), ověří si, že všechny ty uzavřené soustavy, kterými prošel, jsou různými stupni vtělení božího do stvořeného, ale není jím Bůh, jako kniha napsaná autorem, není autorem. Toto podobenství kulhá hlavně v tom smyslu, že autor napíše knihu a kniha zůstává knihou, autor autorem, kdežto v systémech

o kterých mluvím, systém zůstává systémem jen potud, pokud jeho tvůrce nepřestává v jeho udržování, které je bez mezer. Tohoto udržování nemůžeme být svědkem, dokud jsme v systému a nepřekročíme jeho hranice. Do té doby je omluvitelné, že jste ateisty. Struktura kteréhokoliv systému je dána jeho funkcí (účelem), a funkce je výsledkem systému. Tento uzavřený okruh se dá překročit jedině osobní zkušeností, nikoliv rozumovým bádáním. Konec vsuvky.

Nemá-li být člověk nadále veden mistry (protože toto vedení je nedostačující, jak si například dokonale dokázal svatý Pavel, když vyšel z duchovní dílny nemalého mistra Gamaliela a přešel do rukou Kristových), neznamená to, že by mu lidé, události, okolnosti, tak zvané náhody nepomáhaly. Tato pomoc, přestože je soustavná, je přece jen příležitostná, protože pokaždé přichází z jiné strany a na některé straně ustává a uskutečňuje se v mnoha případech bez vědomí těch, kteří člověka vedou. Oni často nevědí, co dělají, a vykládají si své jednání zcela po svém, pokud si je vůbec potřebují vyložit, a chápou je jako přirozenou nebo nepochopitelnou záležitost. Uvedu příklady, které znají ti, kdo četli mé spisy: Výtečným pomocníkem mi byla a je chromá ruka, mezitím například přírodovědci na gymnasiu, kteří mne nadchli pro přírodní vědy, hospodářská krize, panující v ČSR od roku 1929, která mně pomohla z gymnasia, celé vysokoškolské studium se všemi vzácnými příležitostmi (měl jsem například přístup k univerzitní knihovně pražské, k duchovním špičkám tehdejšího náboženského života a podobně), cesta do Francie roku 1937 (kde jsem si potřeboval na místě ověřit svou domnělou existenci v 18. a 19. století, tak jako jsem si ji osobně ověřil v Praze a jinde před vstupem do Francie), zajetí v koncentračním táboře, a tam gestapák, který mě chtěl zabít (a zatím mně pomohl překonat hranice systému), bratrství, které ke mně pociťoval italský celník a tak dále. Skrze ně působí totiž milost boží,

která je jednou z vládnoucích zákonitostí na celém vyšším stupni duchovního vedení. Ta dovede bez starosti řízeného a vedeného použít vědomé i nevědomé, zkrátka všechno k tomu, aby člověka vedla. Málem se bojím říci, že působí automaticky, ale je tomu tak. Je-li zapotřebí, vejde do života vedeného právě tak světec jako odpůrce dobra, a oba vykonají své a odejdou, jak přišli. Stejným způsobem přicházejí takzvané zkoušky nebo nečekaná vysvobození ze zlých situací. Nepřivolávají se ani modlitbou, a bylo by chybné, kdyby do nich člověk zasahoval svou vůlí. Milost boží plyne nevíme odkud a kam, jako vítr. Velice výstižně se

o tom vyjádřil Ježíš. Přece však je nutno zachovávat podmínky, za kterých se tato milost uvolňuje. Pak, zachovávají-li se, zákonitě se uvolňuje, bojím se říci, že slepě, ačkoliv tomu tak je. Není totiž možno, aby se neuvolnila, jsou-li splněny podmínky pro její uvolnění. A ty jsou splněny čtverým způsobem:

- 1. oživením a udržováním při životě automatismu (2)*
- 2. uchováváním těla, které je prostředníkem působení milosti (užíval jsem obvykle výrazu: transformátorem)*
- 3. správným vztahem k Bohu a k bližnímu, jak radil Ježíš.*
- 4. poslušností milosti.*

Tyto podmínky vyložil Ježíš Kristus svým životem, pojatým v tom nejširším smyslu slova.)

Je to jeden z problémů rozumu.

Rozum rád uvěří, že vedení není nutné,
neboť pocitu já lichotí nikoho nenásledovat.

Ale ne proto, že by pochopil skutečnost.

Kdopak chce někoho následovat?

Hluboko uvnitř vykonává ego opak

a kolem Krišnamurtiho

se shromáždili jen egoisté

a něco si namlouvají.

Věří, že nikoho nenásledují,

protože poznali nebezpečí následování
různých skupin.

Myslí, že člověk musí jít cestou sám,

že mu nemůže nikdo pomoci.

Není pomoci, nikdo nemůže někoho vést -
člověk musí jít sám.

Věří proto, že to pochopili,

že nikoho nenásledují.

Ale není tomu tak, mýlí se.
Nenásledují,
protože jim to jejich ego nedovoluje.

Zůstávají však dál u Krišnamurtiho
a tajně mu naslouchají.
Již roky chodí stále znova za Krišnamurtim.....
Hm?
Když není možná pomoc,
proč stále a stále za Krišnamurtim chodí?
Když nelze nikoho vésti,
proč mu naslouchají?
To nemá smysl.

Tento celý postoj,
že je nutné jít cestou sám,
není jejich vlastní poznání -
Krišnamurti jim ho objasnil.
Proto je Krišnamurti jejich mistrem -
ale oni tvrdí dál,
že jsou nezávislí.²¹⁵⁾

(Ad 215 - „To je klam“, říká Bhagwan, ale je to klam také ještě z jiné strany, než jak míní Bhagwan. Dokud byl člověk duchovně nevědomý, mohl a směl si myslet, že něco dělá sám. Nevěděl o četných pomocnících, kteří mu pomáhají (vzpomeňte si na scénu z Umění žít, kdy mně pomohl opilec, a to nebyl výjimečný případ, že mně pomohl někdo, kdo nevěděl, co dělá nebo říká), nebo v nejlepším případě rozeznával lidi a okolnosti, které mu pomáhají, a jiné, které jsou mu překážkou. Ne že by neměl rozlišovat dobré od špatného, správné od chybného, ale měl by se k obojímu stavět jako naslouchající a vidící.)

To je klam
a člověk se může klamat
i z jiné strany.

Přicházíš ke mně a myslíš,
že ses odevzdal.
Ty se však sám dál rozhoduješ.
Když řeknu něco, co se ti hodí -
to znamená, co se hodí tvému ego,
následuješ to.
Když řeknu něco,

co se tvému egu nehodí,
začneš o věci rozumovat.
To patrně není pro mne určeno.....

A tak myslíš, že ses odevzdal,
ale neodevzdal ses.

Lidé kolem Krišnamurtiho myslí,
že nikoho nenásledují,
ale následují.
A vy zde u mne míníte,
že mne následujete,
ale nečiníte to.

Rozum je takový podvodník,
že cokoliv člověk dělá, může jím být oklamán.
Podvádí vás -
proto buďte bdělí a dávejte pozor.

Říkám vám,
můžete pravdu realizovat,
aniž byste někoho následovali.
Ale tato cesta je velmi, velmi osamělá,
nekonečně dlouhá,
nemůže tomu jinak být.

Člověk může být takto osvícen,
není to nemožné.
Mnozí lidé toho dosáhli.
Sám jsem byl osvícen,
aniž bych někoho následoval.²¹⁶⁾
A vy můžete být také.
Ale nezapomeňte:
Toto nenásledování
by nemělo být potvrzením pro ego -
jinak se nedosáhne realizace nikdy.

(Ad 216 - Měl by se vyjádřit srozumitelněji: Když vědomě následoval, nebyl osvícen, právě jako se stalo Gautamu Siddhárthovi. Ten vložil velmi mnoho do díla, proto jeho osvícení bylo velmi vznešené.)

S mistrem nebo bez mistra,
není podstatné.
Podstatou je Já,

vaše Já.
Nemáte-li ego,
můžete dojít cíle i bez mistra,
a s egem
vás nemůže vést ani sám Buddha.

Buď následujete totálně,
nebo vůbec ne -
ale buďte totální!
Musíte se sami rozhodnout.

Nenechejte se rozumem klamat
a pohlédněte hluboko do sebe.
Mějte ve svém jednání jasno.
Když se odevzdáváte,
pak se odevzdejte zcela.

Napadá mě jedna příhoda ze života Gurdějeva.
Pracoval jen s několika málo žáky
a požadoval absolutní odevzdání.

Gurdějev řekl:
Co řeknu, musí být bezpodmínečně následováno.
Pomáhal právě při jedné speciální technice
a nazýval toto cvičení stop-technika.
Když řekl stop, museli všichni přestat s tím, co právě dělali.

Když se někdo procházel
a Gurdějev řekl: stop
a onen člověk měl nohu ve vzduchu,
musel tak setrvat.
Když právě mluvil a měl otevřená ústa
a Gurdějev řekl: stop,
musel přestat mluvit - s otevřenými ústy.
Nemělo se ani postavení změnit,
ani zvolit příjemnější poloha těla,
neboť to by byl podvod.
A člověk by neměl nikoho obelhávat,
ani sám sebe.

Jednoho dne vykonávala skupina nějaké práce
ve stanovém táboře.
Několik lidí šlo právě kanálem,
který vedl kolem Gurdějevova stanu.

Náhle Gurdějev zavolal ze svého stanu: stop
a lidé se vším přestali.

Čtyři lidé právě přecházeli vysoký kanál,
v němž v té době právě nebyla voda
a okamžitě zastavili.

Najednou kdosi otevřel vodní stavědlo
a voda proudila dovnitř kanálu.

Ti čtyři začali přemýšlet, co by měli dělat.

Gurdějev seděl ve svém stanu -
nemohl nic vědět o tom, co se v kanále dělo -
a voda stoupala.

Čtyři lidé čekali,
neboť rozum dovoluje po určitou dobu čekat.

Když jim voda vystoupila po krk,
vyskočil jeden a řekl:
To je příliš mnoho.
Gurdějev nemá zdání, co se děje.

Kanál se plnil stále dál
a další dva vyskočili,
když jim voda tekla do nosu a řekli.
Nyní bychom se již utopili.

Takové rozumné úvahy jsou vždy po ruce.
Udělal byste totéž.
Cítili smrt příliš blízko,
a mistr sedí ve svém stanu
a neví, co se děje.....

Jen jeden vyčkával.
Voda se nad ním zavřela a on stál.

V tom vyrazil Gurdějev ze stanu
a vytahoval ho z kanálu.
Byl napůl v bezvědomí.
Museli z jeho těla odstraňovat vodu.
Stál na pokraji smrti.

Ale když opět otevřel oči,
nebyl již tentýž.
Starý člověk skutečně zemřel
a on se dokonale změnil.
Byla to transformace.

Co se stalo v okamžiku smrti?
Přijal svého mistra.
Svůj vlastní rozum a své ospravedlnění zavrhl.
Nedbal na svou vlastní chuť k životu,
nedbal na svůj pravlastní biologický pud sebezáchovy.
Zavrhl všechno.

Řekl si:
Když řekl mistr stop,
pak to znamená stop.
Nyní se mnou nemůže nic z místa pohnout.

Muselo to být nesmírně těžké -
téměř nemožné.
Ale když člověk dokáže nemožné,
přemění se.

V samotné smrti nedovolil rozumu,
aby se vměšoval.²¹⁷⁾
Přišla smrt
a on ji akceptoval -
místo, aby důvěřoval svému rozumu
a svému vlastnímu mínění.
Již nikdy nebyl tentýž.
Nestřetl se již se svým dřívějším já.

(Ad 217 - Známe obdobný případ ze života Gerarda Majella, o kterém jsem mnohokrát vyprávěl. Neposlechl opravdového mistra, nýbrž představeného kláštera, který nevěděl, co dělá, když nařizoval ve vzteku Gerardovi, aby zalezl do pece. Gerardo jej však považoval za zástupce Boha na zemi a vyšel z pece úplně proměněný. Jistě že Gerardo byl prostým člověkem, jakým my nejsme. Nedokázal bych například považovat za zástupce božího někoho, kdo by se choval jako dotyčný představený. Přesto se mi stalo něco podobného jako Gerardovi v koncentračním táboře. Rozum sice přitom zůstal dokonale stranou (vlivem předchozího odevzdání života, protože součástí lidského života je také lidský rozum. Ten odešel samočinně s celkovým odevzdáním života, a kdyby byl nezůstal stranou, nebyla by bývala událost proběhla tak, jak proběhla. Nesváděl bych však na rozum všechny neplechy. Je jindy velmi dobrým služebníkem; tam kde nepřichází osvětlení, musí být bez váhání použit. Proč by rozum nemohl být tímtež pomocníkem, jako mnozí jiní nevědomí. Je však třeba mu přisoudit v řádu hodnot pravé místo. V žádném případě ho ani neházet

*přes palubu, ani ho nezvat tam, kde nemůže nic pořídit a jen překáží.
Namnoze jsou tyto rady zbytečné, protože on někdy včas odpadne, jak
jsme si ukázali. Řekl bych, že správné rozeznání inspirace není snadno
dosažitelné a dostavuje se
po dlouhé praxi.)*

Ted' bylo ostatním jasné,
že svou velikou příležitost propásli.
Ti tři, kteří vyskočili z kanálu,
propásli velikou šanci.

To je dokonalé odevzdání.
Nejde o to,
zda se to vašemu rozumu líbí nebo ne,
nebo zda hlava říká ano nebo ne.
Když se člověk odevzdá,
odevzdal současně každou možnost říci ne.
Na to, co se může stát, říká ne.
Totální ano znamená odevzdání.

Je to těžké.
Proto je transformace obtížná,
nikoliv lehká.
Proto není duchovní zrození lehké.

Neříkám, že ho nemůžete sami dosáhnout.
Člověk může poznat pravdu sám,
může ji však také poznat s mistrem.
Může pracovat ve skupině
nebo jako jedinec.
Obě možnosti jsou otevřeny.
Jsem pro jednu nebo pro druhou.
Musíte se rozhodnout,
ale učiňte to bez jakéhokoliv sebeobelhávání.

Nezapomeňte:
Není to otázka Východu nebo Západu.
V podstatě, hluboko v podstatě
je mechanika rozumu stále stejná, táž,
a všechny rozdíly jsou povrchové.
Východ a západ jsou pouhé povrchy,
jen kulturní a rasové imprese, dojmy, vjemy.
Hluboko uvnitř je lidský rozum stejný -
odkud člověk přichází není důležité.

Odevzdejte se
nebo zůstaňte absolutně sami sebou.
Oběma cestami mohou lidé procházet
jen jsou-li totální.

Buddha dosáhl osvícení sám,
a mnozí dosáhli stejného osvícení,
když následovali Buddhu.

Nejsem partyzán
a neříkám s Krišnamurtim,
že má cesta je jediná.
Neříkám jako Meher Babu,
že má cesta je jediná.
Přirozeně však vím, proč tvrdí,
že jejich cesta je jedinečně správná.
Je to proto, aby vám pomáhali.
Když jednou dává člověk pozor na to,
že jsou také jiné cesty,
ocitá se v chaosu, ve zmatku.
Kolísá sem a tam -
chvíli myslí tak, chvíli onak.
Mistři vyslovili tuto věc jen proto,
aby ve vás nevzbudili zmatek.
V opačném případě vás přitahují protichůdné cesty
a vy trvale měníte své stanovisko.

Říkám, že jsou dvě cesty.
Proč?
Poněvadž tvrzení o jediné cestě zestárlo
a příliš často jste již slyšeli o jediné cestě.
Stalo se mrtvým klišé
a nemůže vám již dále pomáhat.²¹⁸⁾

(Ad 218 - To se asi Ježíš mýlil! Když Ramakrišnovi někdo položil otázku, zdali se mu nezdá, že je příliš mnoho náboženství, a že by stačilo to jediné, které on hlásá, řekl, že podle jeho mínění je jich málo, protože každý musí jít svou cestou a pro každého by měla být nalezena cesta. Jen proto mohl říci Ježíš: „Pojďte ke mně všichni.....“ Vyskytl se Ježíš, který našel základní principy společné všem cestám. Křesťané z jeho výroku „bude jeden ovčinec a jeden pastýř“ mylně vyvodili, že má být jedno jediné křesťanské náboženství a že všechna jiná náboženství je

třeba po dobrém nebo po zlém zprovodit ze světa, aby se pomohlo Kristu prosadit jeho slova. Drží-li se člověk jedněch a těchže principů na své individuální cestě, patří do jediného ovčince. Nebylo tak těžké pro Ramakrišnu najít tyto společné principy. Už před ním je prohlásil Ježíš.)

Dříve bylo velmi prospěšné, nyní již ne.
Země se sjednotila, je jedinou vesnicí
a každý zná každé náboženství.
Všechny cesty jsou známé.
Lidstvo nyní ví alespoň něco o všech cestách,
všech možnostech a alternativách.

Dříve znali lidé jen jedinou cestu -
cestu, do které se zrodili.
Bylo dobré tvrdit,
že je jen jedna cesta -.
Dávala lidem jistotu a důvěru v postup.

Nyní se situace úplně změnila.
Hindu čte v Koránu,
křesťané přicházejí do Indie,
aby našli další vedení.
Mohamedáni znají Gitu a Vědy.
Všechny cesty jsou známé.

Všude panuje veliký zmatek.
Kdo nyní říká, že by jeho cesta měla být jedinou,
nemůže již druhým pomáhati.
Vždyť člověk ví, že jsou také jiné cesty
a že i jejich prostřednictvím byli lidé osvíceni
a jsou osvěcováni.

Proto netrvám na žádné cestě.
Můžete přijmout mou pomoc tím,
že se odevzdáte.

Můžete dosáhnout mé pomoci také tím,
že se neodevzdáte,
ale vám to musí být jasné.

Když zvolíte cestu odevzdávání,
musíte mne následovat celou svou totalitou.
Když se nechcete odevzdat,
mohu být přítelem na cestě.

Nemusím být bezpodmínečně mistrem.
Mohu být jen přítelem na cestě -
nebo ještě ne přítelem.....

Hm? Hledáte
a potkáte neznámého, cizího a zeptáte se ho:
Kde je řeka?
Která cesta vede k řece?
A když vám řekne,
poděkujete mu a jdete svou cestou.

Chci být jednoduše takovým neznámým.
Není nutné, abych se stal vaším přítelem,
neboť i s přítelem se člověk zaplétá do vztahů.
Můžete mou pomoc přijímat bez jakékoliv podmínky.

Neříkám, že musíte něco určitého dělat,
jen tehdy vám mohu pomáhat.
Neříkám, odevzdejte se - jen tehdy vám budu pomáhat.
Dělejte, co chcete, ale dělejte to totálně.
Jste-li totální, je přeměna, transformace blízko.
Když jste vnitřně rozpolceni,
je to téměř nemožné.

Bhagwane,

když Vakuan uviděl obraz vousatého Bodhidharmy,
postěžoval si:
Proč nemá tento chlap vousy?

Bhagwane,

proč nemáš vousy?

Tato Zen-tradice je skutečně kouzelná!
Bodhidharma má vousy
a žák se ptá:
Proč nemá tento chlap vousy?
Otázka je rozkošná,
ale jen žák Zenu ji může takto klást.
Vousy patří k tělu,
nikoliv k Bodhidharmovi.
„Chlap je bezvousý,“

neboť tělo je jen příbytek.

Otázka se zdá být absurdní,
ale je významná.
Takové otázky jsou časté.

Buddha hovořil nepřetržitě k lidem -
ráno, v poledne, večer,
v této či oné vesnici,
bez přestání, čtyřicet roků.

Jednoho dne se zeptal Sariputra:
„Proč jsi dosud stále mlčel,
proč k nám nepromluvíš?“

Otázka byla zcela absurdní.
Ale Buddha se smál a řekl:
„Máš pravdu.“
A tento muž mluvil!
Nikdo tak mnoho nemluvil jako Buddha.
Ale Sariputra měl pravdu.
Tato řeč byla jen na povrchu
a Buddha sám zůstával tichým.

Jeden mnich Zenu, Rinzai, říkával:
„Tento muž, Buddha, se nikdy nezrodil,
nikdy nechodil po této zemi
a nikdy nezemřel -
byl jenom snem.“
A přitom chodil každý den do chrámu
a hluboce se klaněl před Buddhovou sochou!

Nato kdosi řekl:
„Rinzai, jsi pomatený.
Každý den tvrdíš,
že se tento muž nezrodil,
nikdy nezemřel
a nikdy po této zemi nechodil.
A přesto chodíš do chrámu a klaníš se.“

Rinzai řekl:
„Spočívá to v tom, že se tento muž nikdy nezrodil,
nikdy nechodil po této zemi
a nikdy nezemřel.“

Proto chodím do chrámu a klaním se.

Tázající nechápal a řekl:

„To nemůžeme pochopit -
buď jsi pomatený ty nebo jsme pomatení my.
Nemůžeme tě následovat.
Co tím vším myslíš?“

A Rinzai řekl:

„Pro tohoto muže bylo zrození jen snem.
Chození po této zemi mu bylo jen snem.
Smrt pro něho nebyla realitou -
ale jen koncem dlouhého snu.
Tento muž, jádro jeho bytosti, jeho bytí,
zůstal na druhé straně zrodu a smrti.

Říká se, že Buddha přebývá stále v sedmém nebi.
Nikdy nesestoupil dolů -
jen jeho odlesk byl na této zemi.

To souhlasí.

Platí to i pro vás.

Nikdy jste nesestoupili -
jen váš reflex je zde.

Ztotožnili jste se však se svým zrcadlovým obrazem
a zapomněli jste na pravdu.
Myslíte si, že jste sestoupili.
Ze svého Bytí však nemůžete sestoupit.
Není možné spadnout.

Můžete se dívat do řeky,
a můžete sami sebe ztotožňovat
se zrcadlícím obrazem tak,
že myslíte, že jste reflexem ve vodě.
Pak trpíte a cítíte se utlačováni
a míníte, že se musíte utopit;
domýšlíte se však neprávem, že jste ve vodě.

Stojíte stále na břehu
a nikdy jste do vody nesestoupili.
To vůbec nejde.

Proto vám i já říkám, ne jenom Buddha,

nikdo nikdy ze sedmého nebe nesestoupil -

Nikdo - nikdy.

Lidé však propadají tomuto odlesku

a ztotožňují se se svými zrcadlovými obrazy.

To nazývají hindové svět Máji,

svět klamů a reflexů.²¹⁹⁾

(Ad 219 - Snad se vám zdá být zbytečné, abych se k té věci ještě jednou vracel, ale dovolte mi aspoň větu: Měli jste dojem, že Ježíš považoval svůj sestup od Otce do světa za něco neskutečného a pak za podobný tak těžce vydobytý návrat zpět? Výroky o máji si Indové pouze usnadňují odstup od sebe. Vždyť i omyly nás mohou vést, ale přes utrpení.....)

Jsme v Brahmanovi.

Jsme stále v nejvyšší skutečnosti,

a jsme s ní věčně spoutáni.

Nikdo nesestupuje dolů.²²⁰⁾

Můžeme se však ztotožnit s přeludem, se snem.

(Ad 220 - Kdyby tomu tak bylo, proč by byl vůbec někdo přišel k Bhagwanovi. Bhagwan ovšem může tvrdit, že vidí v lidech k němu přicházejících jejich vnitřní podstatu, kdežto všechno ostatní, co je na ni nabaleno, je přelud, takže všichni svou nesmrtelnou podstatou jsou v Brahmanovi. Takhle vskutku může mluvit každý, kdo chce ze sebe dělat mistra, a nikdo mu nemůže nic namítat, ale také nemůže od něho nic očekávat, protože sám je vlastně na konci cesty, přistoupí-li na Bhagwanovo myšlení.)

Je tedy správné,

zeptat se i mne, proč nemám vousy:

Tento chlap také nemá vousy! Hm!

Když se díváte na mé tělo, nevidíte mne.

Když mě uzříte, pochopíte.

Vousy nemohou růst samy od sebe.

Vousy mohou růst jen na těle.

A vousy jsou vskutku velmi symbolické.

Duše je život,

tělo je napůl mrtvé a napůl živé.

Vousy jsou téměř mrtvé.

Vlasy jsou mrtvé části těla.

Proto je můžete odstříhnout,

aniž byste cítili bolest.

Když se říznete do prstu, cítíte bolest,
ale když si stříháte vlasy, je vám docela dobře.
Vlasy jsou jen mrtvými tělesnými buňkami.

Když jdete na mohamedánský hřbitov
a otevřou hrob člověka,
který zemřel bezvousý,
můžete vidět, že je zarostlý.
Vousy rostou samy na mrtvém těle.
Jsou to jen mrtvé buňky.

Je dobré nechat si narůst vousy.
Když člověk stojí před zrcadlem,
může sám zcela zřetelně vidět ony tři stavy:
zcela mrtvý stav,
napůl mrtvý a napůl žijící
a dokonale žijící.

Vousy jsou hmota.
Tělo je styčný bod ducha a hmoty.
Tato návaznost je právě komplikovanou záležitostí.
Nefunguje-li toto spojení správně,
je ztracena rovnováha a člověk umírá -
Hmota jde opět k hmotě.
Duch jde opět k duchu.

Tento chlap je také bezvousý.....

Otázka zní:
Proč není Bodhidharma hmotou?
A odpověď je:
Poněvadž duch nemůže být hmotou.

Žáci Zenu mají osobitý způsob kladení otázek.
Nikde se neumí dávat takové otázky.

Člověk se nemůže zeptat papeže:
Proč je Ježíš bezvousý?
To by bylo rouhání.
Člověk nemůže být tak intimně s Ježíšem,
aby ho nazval „tento druh“ nebo „tento chlap“
to by nevypadalo svatě.
Takové chování by bylo považováno za urážku.

Nikoliv však v Zenu.

Zen říká:

Když člověk miluje svého mistra,
může se mu i vysmívat,
když jej miluje, nemá strach.
V lásce mizí bázeň.

Když se křesťanští theologové poprvé
seznámili s tradicí Zenu,
nemohli pochopit,
že existuje takový způsob náboženství,
neboť mniši Zenu se stále smějí Buddhovi.

Někdy užívají výrazů,
že tomu člověk nemůže ani uvěřit.
Nazývají Buddhu hloupým chlapem.
A když se člověk zeptá, řeknou:
Opravdu byl hloupý -
pokoušel se něco říci,
co nelze vyslovit.
Pokoušel se nás změnit
a to je právě tak dobré jako nemožné.
Byl hloupým chlapem -
poněvadž se pokoušel o nemožné.

Mistři Zenu užívají slova a výrazy,
které žádné náboženství neužívá.
A proto říkám,
že žádné náboženství není tak religiosní
jako Zen.

Když někdo skutečně miluje, kdepak je strach?
Člověk se může smát a dělat vtipy
a osvícený jako Buddha se směje s ním.
Bez problému.
Neonemocněl.
Když se člověk necítí dobře, není osvícen.

Nebudu vyvolávat:
Neužívejte taková zprofanovaná slova?
Pro Buddhu jsou všechna slova zprofanovaná.
Jen ticho je svaté.
Ať jej člověk nazývá hloupým chlapem

nebo osvěceným, je mu to lhostejné.

Řeč sama o sobě je zprofanovaná.
Jen ticho, mlčení je svaté.
Co říkáte je lhostejné.

Vakuan se ptal:
„Proč nemá tento chlap, Bodhidharma, vousy?“

Bodhidharma byl prvním mistrem Zenu.
Bodhidharma stvořil tento stále zelený,
věčně tekoucí proud Zenu.

Před čtrnáctistý léty šel Bodhidharma do Číny.
Když překročil hranice,
nesl jednu svou botu na hlavě.
Jednu měl na noze a druhou na hlavě.

Zde čekal i císař, aby ho přijal.
Když jej uviděl, byl zcela zmaten a pomyslel si:
Co je to jenom za člověka?
Čekal na Bodhidharmu tak dlouho
a domníval se, že by měl přijít velký svatý,
významný mudrc -
a zatím si tento člověk vedl jako klaun!
Císař tím byl zcela zneklidněn
a neměl dobrý pocit.
Při první příležitosti se zeptal Bodhidharmy:
„Co to zde děláte?
Lidé se zklamaně smějí
a vysmívají se i mně,
poněvadž jsem přišel, abych vás přijal.
Co je to za chování!
Měl byste si počínat jako svatý.“

Bodhidharma řekl:
„Jen ti, kteří nejsou svatí se chovají jako svatí.
Nejsem svatý.“

A to souhlasí.
Člověk se stará jen o své chování,
není-li spontánní, sjednocen.

Císař řekl:

„Nerozumím tomu.
S jednou botou na hlavě
vypadáte jako klaun v cirkuse!“

Bodhidharma odvětil:
„To odpovídá, všechno co může člověk vidět
zvenčí je klaunovství.
Jak tady stojíš, oblečen, jako císař
ve svém drahocenném oděvu
i s korunou na hlavě.....

I to je čistá maškaráda.
A jen, abych ti to sdělil,
nosím botu na hlavě.

Všechno je divadlo a klaunovství.
Neviditelné, skutečné není na povrchu.
Podívej se na mne, ne na moje tělo!

Že nosím botu na hlavě, je velmi symbolické.
Chci tím říci,
že není v životě nic svatého
a nic nesvatého.
Bota je právě tak svatá jako hlava,
proto nosím tuto botu jako symbol.“

Na císaře to zapůsobilo,
ale řekl:
„Chtěl bych se vás jen zeptat,
jak mohu svou mysl dovést ke klidu.
Jsem velmi netrpělivý
a můj rozum je pln nepořádku.“

Bodhidharma odpověděl:
„Přijď ve čtyři hodiny ráno
a vezmi svůj rozum sebou.
Dám jej do pořádku.“

Císař s tím nemohl souhlasit.
Přemýšlel:
Co ten člověk mínil tím, -
vezmi sebou svůj rozum.
Když potom císař scházel ze schodů chrámu,

v němž Bodhidharma bydlel,
zavolal na něho:
„Mysli na to, nechod' bez svého rozumu!
Vezmi svůj rozum a přijď ve čtyři ráno
bez dozoru, bez kohokoliv.“

Císař nemohl celou noc spát
a myslel si pro sebe:
Ten člověk je jistě při nejmenším pomatený.
Když jsem tady,
je zde samozřejmě i můj rozum.
Co znamená jeho tvrzení -
vezmi svůj rozum sebou?

Občas přemýšlel:
Bude lépe, když tam nepůjdu. Kdo ví?
Když budeme sami, kdo ví,
zda mě nezbiije nebo něco podobného.
Nelze mu věřit.
Nelze předpokládat, co ten člověk udělá.

Konečně se však rozhodl, že přeci jen půjde.
Onen muž měl skutečně magnetickou přitažlivou sílu.

Něco zářilo z jeho očí -
oheň, ale nikoliv z této země,
něco bylo v jeho duchu
klid,
jako z nějakého vyššího světa.
Císař přišel jako zhypnotizován,
a Bodhidharma se nejprve zeptal:
„Aha, ty jsi tady, kde je tvůj rozum?“
A posadil se s tlustou holí v ruce.
Císař řekl:
„Když jdu, jde můj rozum se mnou.
Ostatně, je uvnitř ve mně -
a není ničím, co bych musel sebou brát.“

Nato promluvil Bodhidharma:
„Míníš, že tvůj rozum je uvnitř tebe?
Pak si tamhle sedni, zavři oči
a pokus se znova najít, kde je.
Pak mi jej ukážeš a já ho dám do pořádku.
Mám tuto hůl

a umlčím jí tvůj rozum.
Bud' bez starosti.“

Císař zavřel oči a pokusil se hledat.
Bodhidharma seděl právě před ním.
Císař se pokoušel všelijak, namáhal se
a hledal
a hledal
a hledal -
a když zašlo slunce,
byl jeho obličej dokonale klidný.

Otevřel své oči.
Bodhidharma zde seděl a řekl:
„Nalezl jsi jej?“
Tu se začal císař smát a řekl:
„Ty jsi jej dal do pořádku.
Čím více jej hledám,
tím je mi jasnější, že zde není.
Byl jen stínem.
Byl zde, protože jsem nikdy do sebe nepronikl.

Byl zde, poněvadž jsem byl nepřítomen.
Když jsem byl uvnitř přítomen, rozum zmizel.“

Tento Bodhidharma je skutečně vzácný květ.
Jeho žáci se mu mohli vysmívat
a dělat si z něho vtipy -
a jeho to těšilo.
Osvícený je neustále rozesmátý.
Není vážným člověkem.
A když někde vidíte vážnost
pak vězte, že něco není v pořádku.

Žádná květina není vážná, je-li tomu tak,
je nemocná.
Žádný pták není vážný, je-li tomu tak,
je nemocen.
Žádný strom ani keř není vážný.
Vážnost se vynořuje jen tehdy,
je-li něco v nepořádku.
Je nemocí.

Když je všechno v pořádku,

narůstá smích.
Bodhidharma se stále směje
a jeho smích přichází z hloubky bránice,
jako radostné burácení.

Jeho žáci se ho stále ptali na věci,
které nikdo mimo Bodhidharmu neuměl zodpovědět.

A já vám říkám:
Chlap neměl vousy,
a tento chlap zde je také nemá.²²⁰⁾

(Ad 221 - Mám dojem, že toto legendární vyprávění o mistrech Zenu nemůže nezasvěcenému posluchači napovědět nic jiného, než jaká mistři Zenu zvolili východiska, odkud začali s duchovním školením. Hleděli u žáků odbavit povídavou mysl a zbavit člověka hodnocení podle tvaru a pojmenování. Obojí nama-rupa, podle názoru přijatého v Indii, stojí v cestě pravému poznání. Mají pravdu. Ostatně popřejme Bhagwanovi, aby si se svými posluchači zalaškoval. Je to fakticky odbývání lidí. Dělá to každý, i mistr, když si nepřeje vyplout na hlubinu.
21. 8. 1981)

Bhagwane,

Goso řekl:
Když člověk potká mistra Zenu,
nemůže s ním ani mluvit
ani jej přejít mlčením.
Co má tedy dělat?

Bhagwane, co máme dělat,
když potkáme v zahradě mistra, mistra mistrů.

Ano to je pravda.
Když potkáte na cestě mistra Zenu,
nemůžete s ním mluvit.
čem byste mluvili?

Vaše světy jsou tak rozdílné.
Vaše řeči patří dvěma rozdílným dimenzím.
O čem byste měli mluvit?
Na to se chcete ptát?
Je otázka, která má takovou cenu, aby byla dána?
Existuje skutečně tvoje otázka tak úplné důležitosti?
Když člověk potká mistra Zenu,
co by měl říci.
Všechno, o čem můžete mluvit patří tomuto světu,
vesmíru, tržišti, domovu, rodině.
Vše, o čem můžete mluvit,
vše co jste, není ničím.

A rovněž souhlasí,
že člověk potká mistra vždy na cestě,
neboť mistr jde stále dál.
Nelze ho potkat jinak.
Myslete na to,
že člověk setkává mistra vždy na cestě,
poněvadž se stále pohybuje.
Je jako řeka, která stále teče
a nikdy se nezastaví.

Když s ním člověk neudrží krok,
ztratí jej.
Je stále na nohou.
Vždycky jej můžeme potkat na cestě.

O čem by se s ním měl tedy člověk pobavit?
A tiše nemůže také být -
je pro vás téměř nemožné, držet jazyk za zuby.....
Nemůžete nic říci,
neboť mistr patří jinému světu.
Nemůžete však mlčet,
neboť svět, jemuž patříte, nezná klidu.
Váš rozum nepřestává žvanit.
Vaše hlava je neúnavná skříň tlachů.
Nemá konce -
myšlenky jdou a jdou a jdou,
otáčejí se v kruhu.

Nemůžete být v klidu
a nemůžete nemluvit.
Co máte dělat?

Když začnete mluvit, bude to absurdní
a mlčení je nemožné.....
Je lépe nerozhodovat se k ničemu.
Zeptejte se mistra, co máte dělat.

Řekněte: Nemohu nic říkat,
neboť patříme ke dvěma různým světům.
Na vše, na co bych se mohl zeptat, nemá smysl -
nemá ani cenu, aby to bylo zodpovězeno.

A v klidu nemohu také být.
Nevím ostatně, co je vlastně klid.
Nikdy jsem se to nedozvěděl.
Jediný klid, který znám,
je klid mezi dvěma myšlenkami,
jen přestávka -.
Klid mezi dvěma slovy,
jen malá přestávka.

Náš klid je jako mír mezi dvěma válkami.
Není to pravý mír,
nýbrž jen přípravná přestávka na příští válku.

Může být chvíle,
která je mostem mezi dvěma válkami mírem?
Zkrátka, válka je podkladem, to je vše.
Je to studená válka,
nikoliv pravý mír.
Takový je váš klid.

Řekněte mistrovi:
Nemohu mluvit ani mlčet.
Řekni mi, co bych měl dělat.
Nezačínejte sami s něčím.
Čím začnete, může být jen zvrácené.
Řeč či myšlení -
čímkoliv začnete, je zvrácené.
Přenechejte všechno mistrovi a ptejte se:
Co mám dělat?

Když řekne: Mluv, pak mluvte.
Když řekne: buďte tiše, pak buďte tiše.
Požaduje jen to, co je pro vás možné.

Nakonec bude požadovat nemožné,
ale vůbec ne na počátku.
Na konci požaduje nemožné,
poněvadž právě tehdy se to stane možným.
Ale na začátku chce jenom pro vás uskutečnitelné.

Zcela ponenáhlu
tě přivede na okraj nejhlubší propasti -
a nemožné se přihodí.

Když řekne mluv, hovoř.
Pak sama řeč je pomocí.
Pak se vlastně neptáte vůbec na nic,
mluvíte jen, aby vám bylo ulehčeno;
nevšímejte si ničeho a otevřete se.
Neptejte se, nepožadujte,
odkryjte se.
Toto odhalení vám pomůže.
Budete přitom plně zbaveni svého břemene.

Když jste u mistra
a jste skutečně upřímní ve všem,
co vám přijde na mysl,
můžete mluvit jakkoliv irelevantně a nesouvisle -
Když se nebudete starat o sebe,
nic přidržovat a ničím manipulovat
stane se to dětským žvatláním,
nerozumným, pošetilým množstvím slov
jako by mluvil pomatený.

Když jste v přítomnosti mistra
otevření a poctiví
a nevšímate si, co máte v hlavě -
může do vás mistr vstoupit zadními dveřmi.
Rozum se všemi svými slovy
vystoupí předními dveřmi;
a mistr přijde zadními dovnitř.

Proto buďte upřímní a otevření,
když se mnou sedíte v zahradě
a nezavádějte žádné intelektuální otázky.
Nejsou užitečné.
Nepředkládejte mi žádné metafyzické a
filosofické otázky.

Metafyzika je nejnesmyslnější ze všeho,
co na světě je.
Takové otázky jsou nesprávné,
nejsou skutečně našimi otázkami.
Slyšeli jste o nich nebo četli,
ale nejsou vaším podílem.

Ponechejte si raději svou vnitřní slabomyslnost.
Nepokoušejte se ničím manipulovat,
nepokoušejte se něco racionalizovat,
něco vylepšovat.

Ponechejte věci tak neotesané, jak to jen jde.

Před svým mistrem musíte být nazí.
Nenoste oděv a neschovávejte se.
Je to odhalení.
A když můžete tak mluvit,
že se přitom odhalujete,
ne jako tázající, ne jako prosebník -
když dovedete otevřít své srdce -
aniž byste cokoliv chtěli -
vstoupí do vás mír.
Když jste vyprázdnili svou hlavu
a prošli citovým výšlehem,
dostaví se ve vás svatý klid.

Tento klid není vynucen, je nekontrolován,
není tichem,
které je dosahováno úsilím.
Tehdy je vaše mysl dokonale otevřena
a všechno, co je v rozumu je opuštěno,
stoupá klid,
překonává
a přemáhá vás.
Tento klid je na opačné straně všeho chápání.
Je to klid, který nás proniká,
klid, který patří celku
nikoliv jednotlivostem.

Pak můžete činit obojí.
Můžete s mistrem Zenu na cestě hovořit i mlčet.

Třinácté ráno - 22. května 1974

Bhagwane,

včera jsi řekl zcela jasně,
že musíme doslovně následovat mistra
ve všem, co řekne.
Ale my se přece nemůžeme s tebou radit
o každé maličkosti.

Jak nalezneme správné rozhodnutí,
když rozum stále hledá cestu
protikladů v kruhu -
dobře víme,
že člověk roste většinou jen utrpením.

Dosažení mistrový rady
není základním problémem,
ale je rozhodující jak se stát meditativním.
Fyzická přítomnost mistra není důležitá.
Když je člověk meditativní,
může kdykoliv dosáhnout mistrový rady.
Jeho tělesná přítomnost není nutná.

Fyzická blízkost je jen proto tak důležitá,
že nejste meditativní,
neboť se ztotožňujete se svým tělem.
A jen kvůli vašemu pochopení
je také mistr se svým tělem ztotožněn.

Protože myslíte, že jste tělem,
věříte, že i mistr je tělem.
Mistr není tělem,
Když to říkám, míním,
že mistr není omezen prostorově ani časově.

Nejde o to, být v jeho přítomnosti.
Když je člověk meditativní, je v jeho přítomnosti,
a je zcela lhostejné, kde právě je.
Ačkoliv je mistr mrtev,
může být požádán o radu.

Buddha je i dnes k dosažení

a jeho odpovědi mohou být přijímány.
Ne, že Buddha někde sedí a podává informace.
Když je člověk v hluboké meditaci,
je Buddhou.
Vaše Buddhova přirozenost se otvírá a odpovídá.
Buddha již není omezen nějakým místem.²²²⁾

(Ad 222 - To je sice pravda, ale přesto zde chybí jedna důležitá zkušenost. Tak třeba svatá Terezie z Avily, jako člověk spojený na věky s Bohem, není vázána na žádné místo, ale má příbytek u Boha, čímž není myšleno místo. Co to znamená? Že odešla na věčnost se svou zkušeností, se znalostí všech potíží, které musela překonat. Setká-li se člověk s podobnými potížemi, s jakými se potýkala ona, může se s ní poradit o tom, jak je překonat. Nejdokonalejší porada bude probíhat beze slov (možná, že na samém začátku nikoliv. Tehdy bude dorozumění velmi nedokonalé) a bude v sobě obsahovat sílu k překonání těch potíží. Je nepravděpodobné, že křesťan vejde do příbytku Buddhova, protože nevolil stejná východiska jako on, šel přes jiná místa (symbol). Všechno ostatní, až do další poznámky, je správné.)
Pro toho, kdo neumí vidět
není Buddha nikde,
ale pro toho, kdo umí vidět,
je všude.

Člověk může být všude v kontaktu se svým mistrem,
všude, kde se nalézá.
Správný způsob je jít do nitra, do sebe,
ne jít k mistrovi.
Čím hlouběji se člověk ponoří do sebe,
tím hlouběji proniká do mistra.
Tehdy přicházejí odpovědi
a cítíte s velikou jistotou, že tyto odpovědi
nejsou předpokládány vaším rozumem.
Kvalita je úplně jiná,
podstatný obsah těchto odpovědí je tak
absolutně rozdílný,
že si budete zcela jisti.

Když odpovídá váš rozum,
cítíte, že odpovídáte.
Když rozum mlčí,
jste prostě meditativní.
Odpověď přichází jako by vám ji podával někdo jiný,
ne ty.

Ty jenom nasloucháš.

Toto je mystérium Koránu.

Mohammed věřil, že slyší slova
a měl pravdu.

Mohamedáni věří něčemu falešnému,
když myslí, že promluvil Bůh.

Mohammed měl pravdu, když mínil,
že slyší Korán

a mohamedáni nemají pravdu,
když myslí, že promluvil Bůh.

Nikdo nemluvil.

Když rozum mlčí,

vystupuje odpověď z hloubky bytí.

Je to tak daleko, na druhé straně

vašeho takzvaného vědomí,

že máte pocit, jako byste to slyšeli,

jakoby to k vám přicházelo,

jakoby se to zjevovalo.

Jste stále ztotožnění s povrchem -

a odpověď přichází z hloubky.

Neznáte svou vlastní hloubku -

proto pociťujete, že odpovídá Bůh.

V jistém smyslu máte pravdu.

Když odpověď přichází z hloubky,

je od mistra.

Hindové vždycky říkali,

že pravým mistrem je vlastní nitro

a že vnější mistr se jen pokouší

o vzkříšení vnitřního mistra,

aby se ujal své funkce.

Když váš vnitřní mistr převzal svou práci,

je práce vnějšího mistra skončena.

Vnější je jen opakováním vnitřního.

Jsem vaším bytostným základem -

když se vaše hlubina ujme své funkce,

budu již nepotřebným.

Jakmile ucítím,

že vám začala vaše hloubka odpovídat,

přestávám vám odpovídat.

Všechny mé odpovědi nemají vlastně
nic společného s vašimi otázkami.
Jde jen o to, vytvořit ve vás souhlas,
čímž se probudí vaše vlastní bytostná podstata
a promluví k vám,
vaše vlastní vědomí se stane mistrem.

Staňte se vroucnějšími,
tiššími, meditativnějšími.
Dovolte, aby do vás proniklo více klidu.

Jak se to má udělat?
Jak se může stát člověk meditativnějším?

Vlastně nelze přímo nic podniknout,
neboť do každého přímého podnikání
se vloudí rozum.

Člověk se může pokoušet o klid,
neboť je to rozum,
který se pokouší být klidný. Hm?
A rozum je rušitelem klidu,
je hlukem.
Když se snažíte dosáhnout klidu,
je to rozum, který se pokouší být klidným,
tento strůjce nepokoje se unavuje pro klid!
Tím dojde přirozeně ještě k většímu
rozbouření než předtím.²²³⁾
Nato si sednete a přemýšlíte,
jak byste tak či onak zjednali ztišení
a tím se stáváte stále neklidnějšími.

(Ad 223 - To je velmi správný poznatek. Kdo se musí v meditaci pokoušet o klid, prozrazuje, že jej jeho meditační předmět nezaujal a kromě toho i duch meditace je chybně zvolen. Snaží se pak provádět dvě věci najednou, zařizovat uklidnění a soustřeďovat se na předmět meditace. Má-li čas na obojí, je vidět, že není dost zaměstnán tím hlavním, předmětem meditace. Musí meditaci zkrátit na tak dlouho, na jak dlouho je poután předmětem meditace tak, že jej neklid myslí neobtěžuje. Jakmile jej začne obtěžovat, nebude se snažit o nabytí klidu, nýbrž po nějakém odpočinku naváže znovu na předmět své meditace, nebo zvolí jiný, ale vedoucí k témuž cíli.)

Nelze nic dělat pro navození klidu.
Klid zde již je -
musíte mu jen přivolit.²²⁴⁾

(Ad 224 - Naprosto nevhodná rada. Klid je tu jen pro toho, kdo už jej našel.)

Je to jako se slunečním světlem,
když jsou vaše rolety spuštěny.
Nemůžete domů nosit sluneční světlo
v balíku nebo v kbelíku.
To nejde -
a kdo se o to pokouší, je blázen -
a právě o to se mnozí pokoušejí.....

Otevřete jednoduše dveře a okna.
Vpusťte čerstvý vzduch dovnitř.
Vpusťte sluneční paprsky.
Pozvěte je a čekejte.

Nelze toho vynutit.
Veškerá donucování jsou ošklivá.
Když někoho nutíte, aby byl klidný,
je jeho klid vynucený a ošklivý.
Vynucený, vyumělkovaný, jen povrchní.
Hluboce uvnitř je nadále neklidem.

Co je tedy třeba?
Otevřít svá srdce a čekat.
Pozorujte stromy,
Poslouchajte křik papoušků,
naslouchajte jednoduše, aniž byste co činili.

Upevněte pasivní pozornost.
Dívejte se, co se děje kolem -
na řeku, která tudy protéká,
pozorujte světlo ve vodě,
zvuky,
děti, které se smějí a křičí při svých hrách -
buďte jednoduše zde.
Pasivní přítomnost, otevřená,
slyšící, vidoucí -
nikoliv myslící.

Ptáci zpívají v korunách stromů,
cvrlikají.
Naslouchejte jen. Nemyslete.²²⁵⁾

(Ad 225 - To jsou správné rady k uvolnění mysli. Jeden z prvních kroků, dokud někdo nenašel předmět meditace. Je to vlastně předmeditační počínání.)

Nepředkládejte k tomu žádné vnitřní komentáře,
ponechte je probíhat, co se právě děje -
dříve nebo později pocítíte,
že se intelekt ztratil
a probudil se ve vás klid.
Cítíte skutečně, jak se noříte do ticha,
které je stále hlubší a hlubší
a vyplňuje každý pór vašeho těla.

Na počátku jsou to jen okamžiky -
jste tolik navyklí myslet,
tak náruživě zvyklí myslet
jako alkoholik nebo požívač drog.
V některých okamžicích však přicházejí přestávky,
ale pak opět upadáte do myšlení.

Pravděpodobně začnete přemýšlet o klidu,
který se k vám dostavil.
A myslíte: Oh, to je onen klid,
o kterém mistr vždycky hovořil -
a tím jste jej zničili.
Nebo začnete přemýšlet:
Aha, to je ten klid,
který nazývají Upanišady cílem,
jenž musí být dosažen;
klid, který je nad vším porozuměním -
a tím jej zničíte.²²⁶⁾

(Ad 226 - Klid se ničí i kontrolními myšlenkami. Ted' bych vám radil, abyste přestali číst komentář a začali se pozorně jen do Bhagwanova návodu na uklidnění, a teprve pak, až si jej vyzkoušíte, abyste si přečetli komentář až ke straně 441 (o ženské energii). Vynechejte tedy zatím poznámky označené jako 227 až 241. Neměli byste být rušení nikým v tom pěkném zážitku.)

Básníci vstoupili do vaší hlavy,

mistři a Upanišady víří hlavou -
a vy jste rozrušili okamžik klidu.
Je ztracen a vy jste mimo.

Nyní jste opět neklidní, nevnímaví.
Nyní již nejste pozorní.
Nyní zde již pro vás není švitoření ptáků.
Váš rozum je opět zde.

Nyní již zmizely krásné stromy.
Slunce již není na obloze
a mraky již netáhnou kolem -
nejste již uvnitř otevření,
vaše okna a dveře jsou zavřeny.²²⁷⁾

(Ad 227 - Není to maličkost umět uklidnit rozum, ale učinit to, je zastávka na půl cestě, neboť podle návodu Bhagwanova se mysl uklidňuje za cenu převodu pozornosti z myšlenky do smyslového vjemu. A ten také ještě stojí mezi věčností a časoprostorem. Je tam ale o překážky z mysli méně balastu. Vrstva mezi námi a Bohem je tenčí.)

Myšlením jste uzavřeli svého ducha;
ne-myšlením, prázdnotou myšlenek se otevírá.
Když člověk nemyslí, je otevřen.²²⁸⁾
Když myslí, zřizuje stěny.
Myšlenka je stavební kámen
a celý proud myšlenek je zeď,
a vy stojíte za ní, oddělení,
pláčete a křičíte,
že již na vás slunce nesvítí.
To nezávisí na slunci
vy jste kolem sebe zbudovali stěnu.

(Ad 228 - Je otevřen dojmům. (Také hypnotizér si počíná se svým subjektem stejně. Napovídá mu, aby pokud možno, se snažil na nic nemyslet, všechno vypustit z hlavy a podobně.) Jestliže před tím pokusem jste zažili nějaký silný dojem, u posluchačů to dozajista bylo setkání s Bhagwanem, vstoupí vám jeho obraz na mysl beze slov, utišujícím způsobem, a v tom smyslu vám bude požehnáním. Ucítíte velkou úlevu. Přinejmenším si odpočinete od povídavé mysli. Místo myšlenek zaujmou vás obrazy. Záleží přitom ovšem na vaší obrazotvornosti.)

Bud'te meditativnější

a dovolte věcem, aby probíhaly tak,
jak k tomu mají čas a příležitost.
Vnímejte vše pozorně a hluboce,
ale nebudte aktivní,
neboť aktivita znamená myslet.
Budte tišší a klidní, když tiše sedíte zde
a ponechejte, ať se věci dějí.

Pak zjistíte,
že klid není vlastností intelektu.
Intelekt nemůže být přizván ke klidu.
Klid je kvalitou vaší vnitřní duše,
vašeho nejvnitřnějšího já.²²⁹⁾
Jste stále zde,
ale nemůžete se vnímat,
neboť váš rozum neustále žvaní.
A předkládá komentáře.

(Ad 229 - Ovšem klidu jsou různé druhy a různé hloubky. Klid, oděný obrazy a nezravený smyslového vnímání, je velmi povrchním klidem. Může se stát, že zmizí i smyslové vjemy. Pak jste zase o krok dále, naučili jste se pasivitě, trpnosti. Mohl by to být slibný začátek pro skutečnou meditaci i pro inspiraci. Nejste však ještě na dně svého já, ve své vnitřní duši. Je to totéž, co jsem vám vyprávěl o tom, že rád chodím bez cíle cizím městem. Dělam to zrovna tak. Tímto způsobem, aniž jsem si to přál, objevil jsem v Paříži kolem bulváru Saint Germain všechna místa, do kterých bych byl netrefil, neboť jsem tam nebyl od roku 1848. Upozornění na deskách na různých domech mne přesvědčovalo, že jdu po stopách jednoho a téhož člověka. Tam, kde pan Hausman poboural mezi tím domy a postavil rovné ulice, jsem jen bloudil a nic jsem nepoznával. Víím tedy, že jsem se neocítl v nejvnitřnější duši, nýbrž že jsem měl jen možnost volněji se pohybovat v čase a v prostoru, a to mi přinášelo určité uklidnění. Vystoupil jsem přitom jen z užšího vězení a vstoupil do širšího. Za takových okolností jsem se setkal v muzeu Guimet se žákem Šrí Aurobinda Ghose a navázal spojení s ašramem v Pondicherry. Bylo to levnější cestování než fyzická pouť do Indie. Zůstává však otevřená otázka, zda by se byly dostavily tytéž účinky, kdybych byl předtím neprošel extatickými stavy.)

Když jste pasivní a nemyslíte,
zjevuje se vám klid,
poněvadž nejste zaměstnáni.
V těchto okamžicích nastává meditace.

Buďte pasivní v každé situaci.
Nevěřte, že potřebujete ptačí cvrlikání,
abyste dosáhli pasivity.
Můžete sedět na tržišti a
být pasivní.
Je to právě tak krásné jako bzučení včel.

Když lidé chodí kolem vás za svou prací
a mluví a lomoží -
se vším tím rachocením kolem -
seděte zde, zcela pasivní.

Mějte na zřeteli slovo: pasivní
a druhé slovo: pozorný.
Pasivní pozornost je klíčem.

Zůstávejte pasivní -
nedělejte nic, jednoduše naslouchajte.
Naslouchání není činnost.
Člověk nemusí nic dělat, aby naslouchal.
Vaše uši jsou stále otevřeny.

Abychom viděli, musíme otevřít oči -
to musí být provedeno.
Ale abychom slyšeli, není třeba nic dělat,
jen stále naslouchat a naslouchat.
Nedělejte tedy vůbec nic, jen poslouchajte.

A nepřidávejte žádné komentáře,
neboť tím začíná opět myšlenkový proces.

Když nějaké dítě pláče,
neptejte se ve svém nitru:
Proč pláče?
Když se dva hádají, neptejte se vnitřně:
co se přou?
Neměl bych k nim jít a spor urovnat?

Ne, neříkejte vůbec nic.
Poslouchajte jen, co se děje.
Buďte při onom dění -
a najednou je klid zde.

Tento klid se úplně liší od klidu,
který chcete navodit.
Člověk může jistý klid navodit -
při němž jsou dveře zavřeny,
při němž člověk sedí doma
a přebírá perly růžence,
ale to není pravý klid.
Je to jen jako s dítětem,
kterému jsme dali hračku.²³⁰⁾
Dítě si hraje a hraje
a je přitom zcela zaujato.
Tehdy není drzé ani nezdvořilé.

(Ad 230 - Bhagwan si ani nevšiml, že když se jen naslouchá, co se děje, je to zabavení smyslů hračkou a s tím spojenou mechanickou modlitbou, která postačuje k tomu, aby odvedla rozum od bloudění a tékání, aby jej zastavila v jeho běhu.)

Rodiče užívají hračky často jako trik,
aby učinili dítě méně nezdvořilé.
S hračkou sedí dítě v koutě a hraje si
a rodiče mohou klidně pracovat,
aniž by jim šlo neustále na nervy.
Dítě však svou nezvedenost nezměnilo,
jeho drzost je nyní soustředěna na hračku -
to je vše.
Dítě zůstává, jaké je, nezvedenost zůstává.²³¹⁾

(Ad 231 - To je faktický následek celého návodu Bhagwanova. Chvilka klidu, ale dítě zůstává nezvedené.)

Brzy se hračka omrzí
a hodí ji do kouta.
A dítě bude opět nezvedené.

Růžence jsou hračky pro dospělé lidi.
Tak jako dáváme dítěti hračku,
dávají se starým lidem růžence,
aby nebyli nezvedení
a seděli pěkně v koutku -
ponoření do přebírání kuliček.
Ale ani tito nejsou nikdy nasyceni
a mění své růžence.

Přecházejí k jinému mistrovi
a prosí o jiné mantram,
poněvadž staré již nepůsobí.
Říkají: Na začátku působilo dobře.....
Hm? Hmm.....

Mnozí lidé ke mně přicházejí a říkají:
Máme mantram, které na začátku pomáhalo,
ale nyní již nepomáhá.²³²⁾
Najednou již nic necítíme,
stalo se nudnou záležitostí,
ale láska k němu vymizela.
Když své mantram neříkáme,
zdá se nám, jako bychom něco promeškávali;
a když je říkáme, nic se přitom neděje.

(Ad 232 - Bhagwan správně poznamenává, že jakmile se používá mantram jen z povinnosti, přestává mít účinek. Bhagwan správně ví, že k mantramu je nutné mít lásku. Jak ta vymizí, zbytečně je přeříkáváme.)

To je ono, co vytváří žádostivost.
Když to člověk dělá, nic nezískává
a když to neudělá, připadá mu,
jakoby něco propásl.

Klid, který já míním,
je kvalitativně dokonale rozdílný.
Není odvrácením od nezdvořilosti, nezvedenosti,
vynuceným zaměstnáním,
žádnou mantrickou hypnózou -
je klidem, který je ve vás,
jste-li pasivní a pozorní.
Vytváří se, když nic neděláte,
bez přemodlení jednoho růžence.
Vzniká, když jste dokonale pasivní,
ale současně bdělí.

Nevědomý spánek nepatří k meditaci.
Člověk nesmí být nevědomý, když medituje.
Ale ani obírání se stavem bdělosti
nepatří k meditaci.²³³⁾
Když jsme zaměstnání, pracuje rozum
a člověk je zapleten v myšlenkách.²³⁴⁾

(Ad 233 - To jsou velmi důležitá upozornění, jsou to průvodní podmínky správné meditace. O meditaci samé zatím nebyla řeč.

Ad 234 - Indové se nevyznají v hodnotě činnosti, ani jejich karma jóga je tomu nenaučila. Ta učí jen nezainteresované činnosti, ale nikoliv láskyplné činnosti nebo činnosti, která tak zaujme člověka, že mu začne jít natolik o věc, že zapomene na sebe. Činnost za určitých okolností, o kterých jsme už široce mluvili, odvádí člověka dokonaleji od něho než hra se smysly, kterou doporučuje Bhagwan. Celobytná zaměstnanost by neměla být na škodu duchovní hloubce, naopak by měla dovolit, aby se hloubka dostala na povrch. Neměl bych však klamat svou zkušeností. Možná, že se tento produkt činnosti dostavuje jen u toho, kdo má za sebou nějaký kus cesty a může se o její výsledky opřít.)

Dvě věci jsou k dispozici, když jsme bdělí:
pozornost a zaměstnanost.

Následující dvě, když spíme:
pasivita a nevědomost.

Meditace nastává, když se smísí část bdělosti s částí spánku -
pasivita a pozornost.

Když člověk užívá zbývajících dvou částí -
zaměstnanosti a nevědomosti, je pomateným.

Tyto dvě věci odhalují blázna;
zaměstnanost s nevědomostí.

Nicnedělání v plné bdělosti
odhaluje Buddhu,
člověka meditace.²³⁵⁾

(Ad 235 - Buddhismus se sice v Indii téměř nezachoval, ale povrchní pochopení Buddhy kvete. Nicnedělání v lotosové pozici je vzorem pro celý Východ až po Japonsko. Jenže Buddha od chvíle svého osvětlení nevynikal nicneděláním v lotosové pozici, nýbrž horlivou osvěcovací činností, která byla daleko vyšším způsobem nicnedělání. Ukázal na ni též Ježíš.)

Každý má všechny čtyři části.
Vezměte dvě a stanete se blázny,
vezměte druhé dvě a jste v meditaci.

A myslíte na to - říkám to stále znova -
klid, svatost,
která vás zaplňuje, když jste otevřeni,

není výsledkem jednání.
Je to ponechání chodu věcí, odstoupení.
Je to událost, přicházející sama sebou.²³⁶⁾

(Ad 236 - Až ve své poslední fázi uskutečnění, ne dříve.)

Lidé přicházejí ke mně a říkají: hledám Boha.
Jak jej mohu dosáhnout!
A já jim říkám:
Nelze ho hledat ani dosahovat,
poněvadž jej člověk nezná.²³⁷⁾
Jak chcete poznat, zda to či ono je Bůh,
když ho neznáte?
Jak to chcete provést, kterou cestu chcete zvolit?
Odkud chcete vědět, že toto je jeho dům -
máte adresu?

*(Ad 237 - Škoda, že k Bhagwanovi nedošlo podobenství
o skrytém pokladu. Co je neznámé a skryto, může být nalezeno. Ježíš
dokonce praví, že není nic skrytého, co by nemohlo být odhaleno. Jinak
je tomu s dosahováním Boha. Bůh nemůže být pro někoho získán, to
jest uchopen jako cokoliv jiného nebo kdokoliv jiný. Člověk mu může jen
patřit, a do takové míry, jak mu patří, jej nalézá.)*

Ne, člověk nemůže božské hledat.
A není to vůbec nutné, neboť je to stále tak blízko.
Je to ve vás.
Když to dovolíte, připustíte,
hledejte to a dosáhněte v sobě.
Bůh hledá vás,
a odevždy vás hledal.
Hledání z vaší strany je zbytečné.²³⁸⁾
Hledejte - a propasete jej, minete se s ním.

*(Ad 238 - Kdyby to byla pravda, bylo by celé vystoupení Ježíšovo
klamáním člověka. Přesto má Bhagwan pravdu, jenže se má vyjadřovat
opatrněji. Kdo hledá pro sebe, nenalezne, neboť to je obdoba hledání
života, jak o něm mluvil Ježíš. Člověk totiž klame sám sebe. Myslí si, že
hledá Boha a zatím hledá pro sebe věčný život. Dostane se tím jen do
uřednictví u Ježíše, dál ne. Pak, až bude vyučen, projde za pomoci
Ježíše křížem, a teprve pak bude opravdově hledat Boha bez ohledu na
sebe, jak ukázal jako první svatý Jan pod křížem. Ježíš šel za Otcem na
kříži právě jako Jan pod křížem.)*

Nehledejte.
Zůstaňte jednoduše bdělí a nezaměstnaní,
takže budete otevřeni, když přijde.²³⁹⁾
Přichází tak často a klepe na tvé dveře
a ty tvrdě usínáš -
a ačkoliv slyšíš klepání,
nechápeš, kdo zde je.
Myslíš, že je to vítr
nebo cizinec, který zaklepal
a sám od sebe zase odešel.
Proč se mám ze svého spánku vyrušovat?

(Ad 239 - Jistě vám tato slova připomínají podobenství Ježíšovo o pannách očekávajících ženicha. Jenže v Bhagwanově výkladu chybí jedna důležitá věc: „olej v lampách“, nebo nedostatek oleje v lampách, a to je rozhodující. Výklad jsem provedl jinde.)

Vaše interpretace jsou vašimi nepřáteli
a vy jste velcí vykladači věcí.
Cokoliv se děje
začnete okamžitě vysvětlovat
a váš rozum rozžvýká všechno.
Všechno okamžitě změníte.
Zkreslujete vše podle svých představ
a dáváte věcem význam, který v nich nikdy nebyl.
Promítáte do nich sami sebe a ničíte pravdu.

Skutečnost nepotřebuje interpretace,
pravda nepotřebuje, aby byla promyšlena.
Žádný člověk nikdy nedosáhl pravdy myšlením.²⁴⁰⁾
Proto je také veškerá filosofie falešná.
Nemůže to jinak vůbec být.
Každá filosofie je nepravdivá.

(Ad 240 - Byli však filosofové, kteří myšlením se dostali za své myšlení. Nejznámější z nich je Sokrates. Můžeme dodat, že dnes už neexistuje žádný vědní obor, který by neměl svou odbornou filosofii, ale ta už není vlastním oborem vědění, je za ním a cesta přes ni povede (a už v některých případech vedla, jako u Einsteina. Jen se dostat k relativně možným koncům) za myšlení, úplně je odsune a objeví se na pozadí mysli.)

A filosofové bojují dál
a přou se,
aby dokázali, že je jejich filosofie pravdivá.

Žádná filosofie nemůže být pravdivá -.
Pravda nepotřebuje filosofie.
Filosofie znamená - o něčem přemýšlet,
co je v rovině rozumu.
Filosofie je výkladem skutečnosti.
Náboženství říká, nechej to, co je, ať se děje
a prosím tě, neruš přirozený průběh.
To je všechno, co může člověk dělat -
ponechat věcem, ať se dějí.

Zůstaňte pasivní a pozorní,
pak nepotřebujete ke mně chodit -
přijdu k vám.
Již často jsem byl u vás,
když jste zcela tiše čekali.
A to není žádná teorie -
mnozí z vás to vědí ze zkušenosti.
Začínáte to však interpretovat.

Lidé přicházejí ke mně a říkají:
Dnes ráno jsem tě v meditaci
nejednou pociťoval,
ale pak jsem myslel, že je to jen projekce.
Nebo říkají:
Včerejší noci jsem byl náhle bdělým
a pociťoval jsem přítomnost.
Pak jsem si ale pomyslel, že někdo musel
kolem projít,
nebo že to byl vítr, který zachrástil papírem,
nebo pouze kočka, která se kolem plížila.

Mnozí z vás prožívali, co jsem říkal -
proto o tom hovořím.
Jinak bych nic neříkal.

Neinterpretujte, nevykládejte svým způsobem,
když cítíte přítomnost bytí.
Ponechejte ho.
Když dovolíte interpretaci,
materializujete ho stále víc a více.

Je možné, že se vám zjevují tak skutečně
jako nyní - možná ještě skutečněji.
To závisí na vás -
na množství reality, které můžete unést.

Bud'te meditativnější
a pak mně budete blízko.
Když se jednou stanete dokonale meditativní,
budete jednotou se mnou.
Pak již není rozdíl.

A ještě jedno:
Čím více člověk medituje,
tím méně má otázek.
Klesají do nicoty,
neboť otázky
jsou součástí ne-meditativního vědomí.
Vznikají a šíří se v nemeditativním stavu.
Jedna otázka je zodpovězena
a deset nových se vynoří z odpovědi.

Rozum je velkou produkcí otázek.
Člověk dá odpověď
a rozum se na ni vrhne,
roztrhá ji na kusy
a vyprodukuje deset dalších otázek.

Vypadá to jako paradox, ale je to pravda
a musím vám to říci:
Když jsou otázky, není odpovědi.
Když zde nejsou otázky, je zde odpověď.
Odpověď přichází, jen když se neptáme.²⁴¹⁾
Nemít otázky je stav,
kterého se dosahuje meditací.

*(Ad 241 - Tady Bhagwan prozrazuje, že hluboko pronikl
do způsobu nabývání vědění. Jen se neumí vyjadřovat, asi proto, že
příliš podceňuje vědecký způsob vyjadřování.)*

*Ptáte-li se mě a já neumím odpovědět, netážu se za vás Boha, od
kterého si nedovedete vzít odpověď, nýbrž jak jsem už řekl, obětuji vaši
otázku i vás Bohu. To je část umění tázati se, to je ono nedotazovat se.
Odpověď se dostaví, protože jsem se netázel jako vy, nýbrž jsem otázku
obětoval, vzdal jsem se odpovědi na ni, ale totálně. I tohle je odpověď
neúplná, protože, abych dokázal obětovat menší věc, jako je vaše nebo*

moje otázka, musel jsem napřed obětovat sebe. Co jsem pak udělal s vaší otázkou, je jen malá ukázka sebeobětování. Tak se to má provádět při veškeré činnosti. Ta pak člověka neodvádí od Boha, nýbrž naopak ho k němu přivádí.)

A nevěřte, že by bylo právě tolik odpovědí,
kolik je otázek.

Ne, je jen jedna odpověď.

Je miliony nemocí, ale jen jeden lék.

Ale toto jediné se vám nemůže stát,
protože to nedovolujete.

Bojíte se něco takového dovolit.

Musíte se tomu naučit.

Je to jediná disciplína, kterou navrhuji:

Ztraťte svůj strach -

nemějte strach a ponechejte věcem jejich dění.

Proud teče sám sebou - nenuťte ho.

Nemusíte ho povzbuzovat.

Čekajte na břehu a ponechejte jej téci.

A když budete dost stateční umožněte,
abyste do něho spadli a tekli s ním.

Neplavte - plavat znamená bojovat -
nechejte se unášet proudem.

Pak však již nemůžete přirozeně sledovat
své vlastní cíle.

Když váš cíl nesouhlasí s cílem řeky,
je to vaší věcí a vaším zklamáním.

Pokud člověk plave a bojuje,
může sledovat nějaký cíl.

Může dokonce plavat proti proudu -
ale je to hrozná námaha.

V boji proti proudu sílí ego,
cítíme se vitálními, bojujeme proti řece.

Ale tato vitalita netrvá dlouho,
dříve nebo později se člověk velmi vyčerpá.

Dříve nebo později musíme zhynout,
budeme řekou pohlceni.

Vesničtí lidé na břehu Gangy

házejí své mrtvé do řeky;

to však neslouží vůbec ničemu,

takové užívání řeky, když jsme mrtví.

Nechávám vás padat do řeky žijící.

Když jsi mrtev,
jsi v krásnější harmonii s řekou.
Ale tehdy je to bezvýznamné,
neboť ty již nejsi v těle.

Když jsi živý, vědomý
a v plné bdělosti se jí můžeš oddat,
stáváš se řekou -
a tak, kam přichází řeka je i cíl,
vyplnění tvého osudu.
Tehdy se nestaráš, kam teče,
každý okamžik, každá vlnka se stává extází.
Každý moment, veškeré plynutí,
tato živost se stává cílem.
Pak je každý moment cílem.
Pak je prostředkem ke konečnému cíli
a každý okamžik věčností.

Ano, měli byste mistra následovat plně a zcela.
Jsou údobí,
v nichž se nemůžete s mistrem radit -
a mistr brzy odchází ze svého těla.
Pak jej již nemůžete osobně navštívit,
proto je lépe, co nejdříve
být v souladu s jeho netělesným bytím,
jinak zde budete později sedět
a plakat a křičet.

Mé tělo může každým okamžikem odpadnout.
Nepotřebuji je už nyní skutečně vláčet -
přidržuji je jen pro vás.
Když nebudete již nyní v souladu
s mou netělesnou přítomností,
budete dříve nebo později velmi deprimováni,
velmi smutní a zoufalí.
Nejsem-li, je velmi těžké
být se mnou v nefyzickém kontaktu.
Proto s vámi stále více brzdím tělesný kontakt
a dávám přitom pozor na vás,
abyste se povznesli
do netělesné roviny.
A vy se na mne můžete naladit.

Hm?
Není to těžké.
Buďte meditativnější
a stane se tak zcela samo sebou.

Bhagwane,

máme několik otázek
stran ženské energie.

Některé ženy říkají,
že sice ještě hledají tělesné uspokojení,
ale od té doby, co tě potkali,
neuspokojuje je již normální běžný člověk.

Jiné ženy říkají,
že pociťují mnohem více lásky
od té doby, co jsou u tebe.

Gurdějev snad řekl,
že žena může dosáhnout uspokojení
jen prostřednictvím muže.²⁴²⁾

Můžeš nám něco říci o ženské energii?

(Ad 242 - Zase jedna z neoprávněných generalizací. Takový názor by se hodil i ke svatému Pavlovi, neboť byl v něm ještě zbytek starozákonního hodnocení ženy. Avšak není tomu tak. Hmotná struktura člověka má svou funkci i ve hmotě. Něco jiného je funkce ženy nebo muže na úrovni rozvinutého automatismu (1) a něco jiného na úrovni rozvinutého automatismu (2). V pozemském světě má žena jiný úkol než muž, ale ve věčném světě a životě mají oba úkol stejný a podle toho jsou stejně vybaveni. Víte dobře, jak Ježíš odmítal myšlenku, že v království božím se budou lidé ženit a vdávat. Tam pohlavní život dohrál svou roli jako všechny páry dvojic! Pohlaví nemůže činit výjimku. Řeknete však, vždyť se tu nemluví o pobývání v království božím, nýbrž o cestě do něho. Máte pravdu: Východisko u ženy je žena, u muže je muž, ale nikoliv u ženy muž a u muže žena!

Bhagwan však mohl počítat s tím, že s tímto klamáním žen u nich uspěje. Kterápak žena, byla-li normální, nepocítila touhu po muži. Však toho dovedl Bhagwan ve svém ašramu náležitě využít. Taková žena mohla potom snadno „pochopit“, že opravdu je i v nejvyšším poznání závislá na muži. Bhagwan ovšem tutéž hru mohl

provést s muži a mohl jim namluvit, že bez ženské partnerky se aspoň ty první kroky nedají provést. Vždyť už tato verze z jeho dřívějších přednášek zaznívala.)

Ano, Gurdějev řekl,
že žena může dosáhnout nejvyššího sjednocení
jen prostřednictvím muže -
a měl pravdu.
Měl pravdu, protože ženská energie se liší
od mužské energie.²⁴³⁾

(Ad 243 - S tím se dá argumentovat jen v oblasti hmotného životního magnetismu (polarity), nutného k tomu, aby muž přitahoval ženu a žena muže, neboť mají před sebou přírodní úkoly, jejichž rámec nepřesahuje přírodu. Pokud se týče duchovní cesty, je tím dán rozdíl ve východisku. Všimli jsme si, že například v křesťanství bylo více mystiček než mystiků, protože ženy dosahují snáze stav trpnosti, který je nutný pro vznik extáze. K tomu jim pomáhalo výhodnější východisko. Ale tam, kde tato výhoda pominula, neboť se překročily hranice lidských vztahů, hranice představitivosti a schopnost snazšího vcítění se, ukazovalo se, že se sice mužové tíže dostávali do extáze, ale lépe dovedli z extatických stavů těžit pro duchovní poznání, a právě tak, jestliže se chopili chybných myšlenkových pochodů (obvykle převzatých od nezasvěcených lidí), dokázali i ty prosazovat s větším důrazem než ženy. Východisko tedy dlouho poznamenává další kroky na cestě, dokud se člověk hodně nepřiblíží k cíli. Příkladem takového chybného postupu nám může být právě Bhagwan. Svádí ve svém ašramu muže a ženy dohromady, a teprve pak je dává rozvést. Tuto úlohu na pravém místě (nikoliv v ašramu) mnohem dokonaleji a přirozeněji zastane příroda a na ni navazující lidské řády, a není k tomu zapotřebí zasvěcení. Je to přece úděl celého zvířecího života, nad nějž se zvířata nemohou povznést, člověk ano.)

Je to stejné, jako kdyby někdo řekl,
že jenom žena může přivést na svět dítě.
Muž nemůže porodit -
může přivést dítě na svět jen prostřednictvím ženy.
Fyzická přítomnost ženy je taková,
že ji předurčuje k mateřství.
Nikoliv muže.
Muž může mít dítě jen prostřednictvím ženy.

Při duchovním zrození je tomu opačně.

Žena může být osvícena jen prostřednictvím muže.
Obě duchovní energie jsou rozdílné -
právě tak jako fyzické.
Proč. Proč je tomu tak?

Přemýšlejte, není to otázka rovnoprávnosti -
Je to otázka rozdílnosti.
Žena není žádným nižším bytím proto,
že nemůže být přímo osvícena;
a muž není nižším bytím proto,
že nemůže přímo rodit.
Jsou jednoduše oba rozdílní.
V tom netkví zhodnocení,
ani problém rovnocennosti nebo nerovnocennosti.
Jsou jednoduše rozdílní.
To je skutečnost.

Proč je pro ženu těžké,
aby dosáhla osvícení přímo?
Proč je pro muže možné
bezprostřední přímé osvícení.

Jsou jen dvě cesty,
dvě základní cesty, které vedou k osvícení.
Jednou cestou je meditace,
druhou je láska.
Můžete je nazývat dhyana-jógou a bhakti-jógou -
cestou moudrosti a cestou oddanosti Bohu.²⁴⁴⁾
Obě jsou základními cestami.

*(Ad 244 - Nebezpečná generalizace a ještě nebezpečnější rozlišování.
Kdyby se muž na cestě k Bohu chtěl omezit
na meditaci, jakou má na mysli Bhagwan, to jest zastavování
myšlenkových pochodů, zle by pochodil. I tam, kde nevěří
na Boha, musí být oddán svému mistru. Bez oddanosti to nejde.*

*Dhyana je vysoký stupeň dokonalosti soustředování, představuje
12 dharan, a protože dharana je 12 vteřin nepřerušovaného
soustředění, dhyana je 144 vteřin téhož soustředění bez mezery. Kdežto
samadhi podle této teorie by mělo nastat, kdyby se podařilo nepřetržité
soustředění po dobu 30 minut, to jest 1728 vteřin. Dělíme-li dvanácti,
vyjde nám 144 dharan nebo 12 dhyan. Podle tohoto učení již při
dharaně má dojít k prvému vědomému, arci velmi temnému spojení
s Bohem. Tato teorie je jistě mnohokrát vyzkoušena praxí a přec je
tolik druhů samadhi různých hloubek. Mluvím o začátku samadhi,*

o úrovni vědomí, na které se ustálí během samadhi od jeho začátku. Pak už během samadhi se člověk nesoustřeďuje vlastní vůlí, protože vzbudil soustředivost boží, odezvu u Boha, jehož existence začne pronikat do lidského vědomí a plně ho zaujme, takže člověk po celou dobu samadhi je svědkem čistého vědomí božího, někdy ovšem, a to dost často, přibarveného lidskou představou o Bohu.

Různá hloubka samadhi je podmíněna mnohými příčinami (lidský prvek v samadhi nezaniká), vyjmenuji aspoň tři:

1. intenzitou soustředění, 2. abstrakcí soustředění, 3. důvodem soustředění.

Ad 1. Na intenzitu soustředění má velký vliv míra zaujatosti předmětem, který způsobil soustředění. Intenzita soustředění se nestupňuje urputným úsilím, nýbrž jemností vstupu do soustředění. Poprvé v těch sedmnácti letech jsem se ani nechtěl soustřeďovat, ani jsem neměl v úmyslu se setkat s věčným životem, přesto tam byla jemná klidná soustředěnost na cíl, který mi byl prozrazen a o kterém jsem předtím nevěděl. Byl jsem veden údivem nad pravdou objevu a tento údiv mě celého strávil.

Ad 2. Jestliže soustředění má svůj původ v hledání a nalezení klidu nebo v odplouvání do klidu, škodí tato abstrakce intenzitě soustředění.

Ad 3. Záměr soustřeďovací na vyhlédnutý objekt může být pouze lidský. Je-li tomu jinak (například jak uvedeno v ad 1.), padají všechny výpočty praxe o potřebné délce soustředění a vše se krátí nebo prodlužuje. Je rozdíl v tom, je-li člověku předmět soustředění předložen buď vnuknutím (kdyby například někdo četl tutéž větu jako já, že lidský život je mostem do věčnosti, nic by se s ním nestalo, protože předtím nebyl od sebe vyprázdněn tak jako jsem tehdy byl já: že jsem opustil svůj životní cíl a touhu po něm - ostatně naprosto nespílitelná zůstala. Stalo se mi, že mysl byla rázem naplněna novým cílem, který nebyl vnímatelný smysly ani rozumem, ale byl imanentně skutečný bez potřeby představ) nebo smyslovým zaujetím (například kvetoucí louka, skvělý výhled

do krajiny. Člověk je v tomto případě za určitých okolností tolik zaujat tou nádherou, že ona mu připomene vznešenost podstaty boží tak, jak si ji nikdy nedovedl představit. Nastává za určitých splněných podmínek přeměna nádhery, viděná lidsky, na nádheru pocházející od Boha. Je těžko myslitelné, že by tato přeměna proběhla tehdy, kdyby se člověk záměrně soustředil na krásný květ nebo na čistý plamen svíce a podobně. Důvodem soustředění byl lidský výběr a nelze obecně říci, do jaké míry zaujal člověka. Je-li třeba úsilí, aby se představa udržela, možno s jistotou říci, že toto úsilí zmaří přechod do nádhery, pocházející od Boha, protože člověk překonává svůj odpor nebo své nesnáze

s představou, a když je překoná, zjistí, že představa je neplodná. Nebylo v ní obsaženo vzdání sebe, byly jen usměrněny smysly.)

Mluví-li Bhagwan o dhyana józe, má na mysli soustředění bezpředmětné, mající za účel vyprázdnit mysl od představ a myšlenek. Taková meditace (jak on říká soustředění) nemůže mít velkou intenzitu, protože nikam nemíří a i po jiných stránkách je jednostranná, neboť prostě obchází lidskou bytost a přitom ji nechává nezměněnou. Mantrická cvičení jsou zemitější a mění strukturu lidského nitra, také se v nich snáze zobrazí oddanost mistrovi, který mantram stanovil. Tím je zabezpečena i citová zaujatost.

Jsem-li už se svým výkladem tak daleko, pokusím se pomocí paralely vysvětlit znovu, co jsem už provedl jinde, ale s nevalným úspěchem. Nebylo mi moc rozuměno. Tentokrát pomocí řádek, které předcházely následujícímu, mám větší naději, že pochopíte, co je to překonání zdi, v čem pozůstává, a co je to otevření dveří a za jakých okolností nastává.

Bhagwan ve svých výkladech vychází z pravého poměru žáka k jeho duchovnímu mistru, vůdci, guruovi. Čtenáři nezáleží na tom, zda to činil oprávněně, když nesehrál vlastně roli opravdového vůdce, ale je pro čtenáře poučné, jak má vypadat poměr žáka k mistrovi a co může učinit žák a co mistr. Především je jasné, že mistr stojí na druhém břehu, kam žák míří a kam se nemůže svými silami dostat. Potřebuje převozníka. Proud mezi břehy je příliš silný, strhl by ho po proudu, žák by se nikdy nedostal na druhou stranu. Mistr zastupuje milost boží (pamatujte si to dobře pro další výklad), která působí z druhé strany, z druhého břehu (v podobenství se nedá ukázat, že mistr zůstává na druhém břehu i když vstupuje do lodky a přejíždí s lodí na stranu žákovu. Berte prostě na vědomí, že shora, z druhého břehu se dá působit na náš břeh, aniž by bylo třeba odtamtud odejít. Síla mistrova působí tak, jako by vstoupil do lodě a připlul pro žáka. Tak tomu rozumějte). Žák se nemůže dostat na druhou stranu také proto, že pojal nesplnitelnou touhu dostat se tam vlastními silami, rozumějte vlastní vůlí. Aby přání žákovu přestalo být nesplnitelné, musí mistr postupně odbourávat žákovu vůli, která si přeje přeplout. Musí to dělat velmi opatrně, neboť

na samotné vůli není nic špatného. Nějaká vůle pořád musí být ve hře, jen jedna nesplnitelná musí být postupně nahrazována jinou, která už byla splněna, a to je vůle mistrova. Volní vakuum nesmí nikdy nastat. Z toho by nastávaly velké krize, hroutila by se víra ve správnost postupu a podobně. Budu pokračovat v podobenství. Mistr připluje se svou lodí ke břehu, kde stojí žák a počká, až žák nastoupí do lodi a pomůže mistrovi loď odstrčit od břehu (dharana). S dalším odbouráním žákovy vůle musí počkat až do té doby, kdy žák už zahlédl krásu druhého břehu a není mu nic dražšího a žádoucnějšího než druhý břeh.

Pak musí ale zabránit tomu, aby žák z nedočkavosti neskočil do proudu a nesnažil se sám rychleji přeplout zbytek řeky. Uprostřed řeky je proud daleko silnější než na krajích. Zase by byl stržen po proudu. Je-li jednou správně navozen směr, mistr si může dovolit úplně odbourat žakovu vůli a všechno dělat sám, neboť rozumějte, on sice převáží, ale je přitom také na druhém břehu. Tomu nelze z našeho podobenství porozumět. Mistr musí plnit podmínku, že i když převáží žáka, nikdy ze svého břehu neodejde, řekněme symbolicky, nikdy se ho nevzdá. Zůstává ve spojení s druhým břehem, jinak by nemohl být mostem od jednoho břehu ke druhému. Vidíte, že každé podobenství má své nedostatky. Nemohl jsem užít obrazu mostu, protože bych nemohl vysvětlit živé skutečné směřování ke druhému břehu, nýbrž jen statické nasměrování, podobné ukazateli.

Zed' mezi žákem a královstvím božím jsem tentokrát zobrazil proudem a šíří řeky. Nikdo, kdo je na žakově břehu (to jsme my s vědomím obsahujícím jen tento náš svět), nemůže bez převozníka přejít na druhou stranu. Lod'ka (věčná podstata naší mysli) je na druhé straně. Také Ježíš řekl, že zůstává jedno s Otcem, jinak by byl nikoho nepřevédl (také Bhagwan používá výroku Zenu: „Mistr tu není“). Jen stejné se může spojit se stejným (Bhagwan: Vy už jste v Bohu). Podstata naší mysli je božské povahy. Zbavíme-li ji proudění a vlnění, začne pro nás být lod'kou, pomocí níž se můžeme dát převézt. Směr lod'ky

ke druhému břehu může jen v nepatrné míře udělit žák svou vůli. Je to činnost, kterou je napřed lod'ka přivolána od druhého břehu k nám. Bhagwan správně říká jinými slovy než já, že není-li dravého proudu myšlenek a vln mezi námi a druhým břehem, nic nám nepřekáží v přeplutí. Ale musí tu být ještě také mistr. Tím může být i prostředek, jímž nejsme my. Proč takový prostředek tu musí být? Protože naše vůle vychází z nás, z našeho břehu a proto nás k němu poutá. Vůle naše musí najít odezvu na druhém břehu a odtamtud musí přicházet vůle, která nahradí naši. První krok by měl učinit žák, jak si přál Ježíš. Bez tohoto žakova prvního kroku není mistr oprávněn žáka převézt. Prvním krokem je obvykle opakovaná činnost, které žák přikládá smysl klepání.

Ovšem někdy tomu je zdánlivě úplně opačně. Slyšel jsem volání z druhého břehu: „Převozníku, převez mě.“ Dlouho jsem váhal, protože proud Vltavy byl příliš silný a já jsem byl příliš malý. Pak jsem se opatrně ohlédl kolem sebe, zdali mne nikdo nepozoruje a přejel jsem lod'kou na druhý břeh. Bhagwan správně říká, že Bůh po nás touží více než my po něm a že s ním můžeme být na našem břehu nebo ocitnout se vědomě zde na světě. Člověk někdy slyší volání z druhého břehu, ale nevěnuje mu pozornost. Teprve mnohem později, při dalších krocích, zjišťujeme, že jsme ustavičně voláni.

Vrátím se zase ke komentáři. Žádná dhyana jóga neexistuje. Jen se užívá dhyany při různých jogách, jako prostředku k dosažení samadhi. Není to však jen stav klidného toku mysli, který někam spěje, protože i zde musí být někdo druhý, a tím je mistr nebo něco, co ho dokonale nahrazuje. Ježíš pořád poskytoval učedníkům něco, co nebylo z nich, ať už to byl způsob modlitby, nebo schopnost křtít a činit zázraky. Dhyana se u všech jóg dosahuje plněním podmínek, které stanoví mistr. (Životospráva, pozice, vedení dechu a jiné) jejich plnění samo předchází vlastnímu uklidnění. Nelze uhájit myšlenku, že při dhyaně je člověk sám. Není si třeba vědom mistra, ale řídí-li se jeho podmínkami, je s mistrem. Zastupuje-li mistra duchovní cíl, je tento cíl mistrem předkládán lidskému vědomí, aby mistr získal veškerou vůli člověka. Bhagwan tomu říká například láska k mantramu. Nemusí to být zrovna mantram, ale vždycky něco, k čemu má člověk celobytný vztah. Vyprázdnění mysli od těkavých myšlenek je sice předpokladem správného soustředění, ale není samotným jógickým nebo mystickým soustředěním, tím méně je cestou, která vede k moudrosti. Kdyby tomu tak bylo, byl by měl Bhagwan po trápení se žáky a byl by mohl svůj ašram rozpustit, protože při uklidnění mysli by se u žáků dostavovala moudrost, která by Bhagwana dokonale nahradila. V počínání Bhagwana vidím spíše jakési aranžování poměrů v ašramu: muže sem, ženy tam. Muže pouští cestou moudrosti, ženy cestou lásky. Tak si nepočínal žádný indický mistr.

Zatím jsme si vysvětlili, jak zachází s muži. Největší chybou je, že jim vnucuje myšlenku, že dokáží být při meditaci sami. Nechce s nimi nic mít. V jiných ašramech za žákem je mistr. Promiňte mi, že se ještě jednou pustím do počínání mistra a žáka, jak vedle sebe paralelně probíhají v Indii. Začáteční podnět vyšel od žáka (jak se žákovi zdá, protože o počínání mistra a jeho vědění zatím nemá tušení). Aby se žák někam na své cestě dostal, vloží do hry svůj odstup od světa, tedy poměrně velkou touhu po odosobnění. Této jeho touhy se uchopí mistr, a je-li žákova touha dokonalá, usměrní ji v meditaci tak, že žák projde aspoň dharanou. Tím žák získá první kontakt s věčným životem, jeho touha nabude směr. Žák sice už před tím měl touhu po věčnosti, po věčném životě, protože se však s věčností nikdy nesešel, mířil jen za svou touhou, nikoliv za věčností. Teprve po dosažení dharany, když začne pociťovat tažení ze strany věčnosti, začíná se fakticky učit obracet svou touhu k Bohu. Jen co poznáváme, to můžeme milovat. Toto poznání je třeba dále prohlubovat. To se děje v dhyaně a posléze v samadhi. Je to znásobování touhy. V tom je ten háček. K žákovi zpět z jeho snahy se vrací požehnání (milost), která má vždycky povahu násobku žákova vkladu. Žákovi se odpovídá na co se ptal. Tajemství se rozptýluje, ale jen jakoby rozšiřováním obzoru. Vidí spojitost s něčím, od čeho se dříve cítil rozpojen, ale to všechno ještě není tím pravým poznáním, tou pravou moudrostí. Žák těžko překročí

práh tradičního poznání, nebo jej překročí jen nepatrně. Uchová si všechny nedostatky, které si osvojila tradice. Ovšem to mu nevadí. Vidí v tom potvrzení mistrových pouček. Ježíš se o této fázi vyjádřil slovy: „Není žák nad mistra.“ Je tomu proto tak, že při tomto způsobu vedení dharana, dhyana i samadhi jsou dosahovány za pomoci mistra, přinášejí poznatky odvozené od mistra, nepocházející přímo od Boha. Kdyby tohle bylo dostačující, byl by Ježíš nemusel vstoupit na kříž. V tomto případě však to učinil proto, aby učedníci neodvozovali své poznání jen z něho, nýbrž aby se dostali k poznání neodvozenému od lidí (říkal od Syna člověka). Pak velmi záleží na tom, ve které fázi meditace mistr opustí žáka. Jestliže se to stane v dhyane, opustil ho předčasně a nadlidské poznání se nedostaví. Opustí-li ho po samadhi, záleží pak na žákovi, zdali (například v Indii, kde se žák neopírá o poznatky nabídnuté Ježíšem) jakýmsi partyzánským způsobem půjde dál nebo se spokojí se znásobenou šíří obzoru. Není divu, že převážná část extatiků se spokojí s tím, co získali a ustrne, jen konservuje tradiční výdobytky duchovního pokroku. Tak je tomu v Indii. Budiž jí za to velká čest. Dosud si tímto předávacím způsobem počínají Židé, tak jako za dob Pavlových, protože nepřijali poučení od Ježíše. Zjistil jsem výjimku u chasidů. Extatickou školou jsem byl proveden za prvních devět let své cesty a jsem za tuto pomoc velmi vděčen. Do té doby jsem se obešel bez Krista. Teprve když za mne nikdo nic nedělal (Ježíš vstoupil na kříž a pohřben byl), nastoupila nová fáze, ze které čerpám tyto vědomosti. Jsou netradiční. Jenže ve fázi přetlumočení tohoto poznání do lidských myšlenek dochází nutně k velkému okleštění tohoto poznání, protože si nelze počínat jinak, než se vyjadřovat v logických kategoriích, zatímco netradiční poznání nebylo pouhým znásobením lidských vědomostí, nýbrž vpádem nové kvality poznání bez návaznosti na nabyté vědomosti. Ještě k tomu násobení vědomostí extází: Je přímo dokumentární, že řecký zasvěcenec se lišil svým poznáním od rázu poznání židovského, egyptského, indického, křesťanského, mohamedánského a tak dále, a že se mohlo stát při setkání zasvěcenců různých škol, že se nemohli dohodnout a že si odporovali. Tak si můžeme vysvětlit fakt, že Pavel vystupoval proti křesťanství, protože v jeho poznání nebylo obsaženo, co do něho potom vpadlo vstupem Kristovým

do jeho života, vstupem něčeho za jógou, za extází. Pro mne, který jsem vstoupil na cestu netradičním způsobem ve svých sedmnácti letech, i přes to, že jsem prošel extázemi, vznikl netradičním způsobem předpoklad, že budu umět smířit jednotlivé zasvěcovací školy mezi sebou a že se časem dovím, proč se jejich výpovědi od sebe tolik lišily. Tento proces se u mne dovršil až za devět let a byl závislý na míře sebevzdání, na míře vzdání se i toho, co v mém poznání do té doby mělo tradiční povahu.

Nyní konečně k ženám. Těm Bhagwan přisuzuje cestu lásky. Žena vzhledem ke svému citovému založení (pokud je má) opravdu inklinuje více k této cestě. Uvědomme si však, že má přednost právě jen v citové oblasti a tedy i snáze dosahuje citové extáze. Za ní je cesta pro ženu mnohem těžší než pro muže, pokud ten nešel převážně citovou cestou. Křesťanská tradice vsadila na cit a tím poměrně rychle dostala citově založené lidi až do extáze. Cit však vyniká nad jiné lidské vlastnosti mocnými přílivy a odlivy. Jednostranný citový rozvoj člověka, zvláště je-li provázen slepou vírou, způsobuje hluboké deprese při svém odlivu. Tomu se prostě nedá zabránit, neboť tento fakt tkví v povaze citu. Proto bych radil jak ženě, tak i muži, aby volili harmonicky vyváženou cestu. Vždyť nejde o to jít převážně meditační cestou bez lásky anebo láskou bez meditace. Jde o to, aby se zaujala co možná nejdříve naší cestou celá lidská bytost se všemi jejími vlastnostmi. Vždyť víme z praxe, že ta část člověka, která se nezaujme cestou, nezůstane nezaměstnaná, nýbrž najde si své zaměstnání mimo cestu a pak bude celý proces duchovního vývoje brzdit podle negativního principu, že dvěma pánům nelze sloužit.

27. 8. 1981)

K lásce potřebujeme druhého.
Meditaci může provádět jedinec.
Muži mohou být osvíceni prostřednictvím meditace,
protože dovedou být lehčeji sami,
a tak mohou dosáhnout osvobození přímo.
Být sám je přirozenou vlastností muže -
hluboce uvnitř je sám.

Pro ženu není lehká samota,
dokonce velmi těžká, téměř nemožná.
Její celé bytí je mocnou touhou po lásce.
A k lásce potřebujeme druhého.
Muž může meditovat, když zde není druhý -
to není problém,
ale jak má člověk milovat, když zde druhý není.
Žena, ženská energie
dosahuje meditativního stavu láskou -
a mužská energie
dosahuje lásky meditací.

Když se Buddha vrátil do svého paláce,
byla jeho žena rozlícena -
dvanáct roků se neobjevil.

Jedné noci, aniž by co řekl, zmizel.
Utekl jako zbabělec, zatím co ona spala.

Buddhova žena, Yashodhara, by mu dovolila odejít,
byla statečnou ženou,
dovolila by mu, aby ji opustil,
kdyby se jí byl zeptal.
Nedělala by žádné scény,
ale Buddha nic neřekl.

Měl strach, že by se něco nezdařilo,
že by začala plakat nebo něco jiného.
Ale strach ve skutečnosti neměl kvůli ní -
strach byl hluboko v jeho vlastním nitru.
Bál se, že by pro něho bylo příliš obtížné
Yashodharu opustit,
kdyby zde ležela a plakala.
Měl jako každý muž strach jen o sebe.

Bylo by to kruté
a on nechtěl být krutý -
utekl raději, když spala.
Utekl odtud
a vrátil se za dvanáct let.

Yashodhara měla mnoho otázek a jedna z nich byla:
Řekni přeci, můžeš-li, čeho jsi venku dosáhl,
co nebylo možno dosáhnout tady
ve společném životě se mnou?

Říká se, že na to Buddha mlčel.
Ale já odpovídám:
Buddha by toho nebyl dosáhl,
neboť Yashodharu velmi, velmi miloval.
Byl to skutečně hluboký vztah.

Kdyby zde nebyl žádný vztah,
kdyby Yashodhara byla jen hinduistickou manželkou,
kdyby mezi nimi nebyla láska,
pak by mohl být Buddha osvícen
i ve společném soužití.

Při vztazích bez lásky
nejsou ve skutečnosti žádné problémy.

Druhý se pohybuje jenom na okraji území
a člověk není svázán.
Druhý neexistuje,
druhý je vlastně jen tělem,
které se pohybuje na vnější úrovni.

Ale Buddhova láska byla hluboká -
a to je těžké pro muže,
meditovat, když miluje.
To je problém.

Je to neuvěřitelně těžké,
poněvadž žena nebo někdo druhý
vystupuje do popředí vědomí milujícího muže.
A když chce meditovat,
točí se celá jeho bytost a myšlení kolem milovaného.
To je strach
a proto musel Buddha uprchnout.

Až dosud o tom nikdo nemluvil,
ale Buddha uprchl ze svého domu
od své ženy a svého dítěte,
protože skutečně miloval.
Byl to skutečně hluboký vztah.

A když člověk někoho miluje,
může na něho možná zapomenout,
když je zaměstnán,
ale není-li zaměstnán,
okamžitě si vzpomíná na milovaného.
Pak není přestávka mezi myšlenkami,
v nichž by mohlo božské vstoupit.

Když ještě seděl Buddha na svém trůnu
a vládl, bylo vše v pořádku -
mohl občas na Yashodharu zapomenout.
Ale jakmile přestal být zaměstnán,
byla Yashodhara zde -.
Přestávky mezi myšlenkami byly vyplněny Yashodharou
a pro Božské byla zatarasena cesta.

Muži nemohou dosáhnout Božského prostřednictvím lásky,
neboť jejich energie se zcela odlišuje od ženské energie.

Muž musí nejprve dosáhnout meditace,
pak k němu přichází také láska.
Pak není nenávisti.
Muž musí nejprve dosáhnout Božského,
pak se stane také milovaný Božským.

Buddha se vrátil za dvanáct roků
a teprve pak byl problém vyřešen.
Nyní byl Bůh i v Yashodhaře.
Předtím stála v cestě,
a bylo těžké nalézt Boha.
Nyní byl Bůh všude.

Právě protikladné probíhá u ženy.
Nemůže meditovat,
poněvadž je celým bytím tažena k druhému,
nemůže být sama.
Je-li sama, je nešťastná.
A když se řekne,
že samota je čistá svatost, totální vytržení,
nemůže tomu porozumět.

Všude na světě byla samota zdůrazňována jen proto,
že mezi hledajícími bylo více mužů.
Buddha, Mohammed, Mahavir, Ježíš -
všichni se uchylovali do samoty
a byli v samotě osvíceni.
Vytvořili obecný názor.

Když je žena sama, cítí se nešťastnou.
Je-li přítomen milovaný,
a může to být i jen v její představě,
je šťastná.
Živí se láskou, kterou jí někdo dává
nebo kterou ona dává.
Potřebuje kolem sebe lásku,
je jí výživou, subtilní potravou;
žena umírá hladem, vadne,
není-li přítomna láska.

Její celé bytí se zmenšuje.
A proto nemůže žena nikdy pochopit,
že může být samota krásná.

Toto ženské postavení
tvoří cestu lásky a odevzdání Bohu.
Samotný Božský milující postačí -
žena nepotřebuje tělesného milovaného.

Pro Meer stačí Krišna.
Vůbec jí nevadí,
že Krišna je přítomen netělesně,
pro ni stačí, že pro ni existuje někdo druhý.
Krišna je možná legendou -
možná, že vůbec nebyl,
ale pro Meer existuje.

Druhý je zde
a Meer je šťastná -
může tančit,
může zpívat,
cítí se naplněna.

Žena se cítí dokonale naplněnou pouze ideou,
pouhou představou, že je zde druhý a láska.
Má radost a ožívá.
A právě jen takovou láskou k milovanému přichází k bodu,
kdy se milující i milovaný sjednocují.
Pak nastává meditace.

Pro ženskou energii nastává meditace
jen v nejhlubším seberozechucení láskou.
Pak může být sama,
pak to již není problém,
neboť teď již není sama.
Milovaný je s ní sjednocen,
stále s ní.

Meer, Radha, Terezie
byly osvíceny prostřednictvím milovaného -
prostřednictvím Krišny a Ježíše.

Mám pocit,
že hledající muži se zajímají o meditaci,
když ke mně přicházejí, ženy o lásku.
Mohu je pro meditaci nadchnout, když řeknu,
že láska může být dosažena prostřednictvím meditace,
ale jejich hluboká touha je po lásce.

Láska je pro ženu Bohem.

Tento rozdíl je třeba mít na zřeteli
a je nutné mu hluboce porozumět,
neboť vše na něm závisí -
Gurdějev měl pravdu.

Ženská energie je milující
a samadhi a meditace jsou květy této lásky.
Satori je rovněž dosahováno ženami,
ale láska je hlubokým kořenem
a satori květem.

Je nezbytné,
aby ženy cítily více lásky,
když ke mně přicházejí,
ale potom již není tělesný partner dostačujícím.
Kde je hluboká láska,
nemůže již tělesný partner stačit,
neboť on se dotýká jenom povrchu;
nemůže nikdy vyplňovat centrum.

Z tohoto důvodu nebyly dovoleny
ve starých zemích, bohatých na tradici,
sňatky z lásky -
partneři byli vyhledáni.
Neboť dovolí-li se přístup lásce jednou,
stává se fyzický partner nepotřebným
a člověk bude dříve nebo později zklamán.

Dnes je celý Západ navzájem promísen
a není již žádného uspokojení.
Když se lásce dovolí,
nemůže ji obyčejný člověk naplnit.
Může uspokojit sex,
povrch, ale ne hloubku.

Když je jednou hloubka dosažena,
když pracuje hloubka bytí,
může být jen Bůh naplněním -
nikdo jiný.

Bytostná hloubka hledajících žen,
které ke mně přicházejí je šokující,

prožívají stoupající zcela novou touhu,
nový druh lásky.
Ale nyní jim již nemohou jejich manželé a přátelé dostačovat.
Tato láska může být nyní vyplněna
jen existencí daleko vyššího bytí.
Nemůže to jinak být.

Ted' se musí stát vaši manželé a přátelé meditativnějšími
a rozvinout vyšší bytostné kvality.
Jen potom vám mohou přinést naplnění.
Jinak se zničí vztahy -
Most nemůže již vydržet.
Musíte nalézt nového přítele.

A když není možné nalézt nového přítele -
jako u Meer -
je-li to příliš obtížné,
musíte milovat Božské.
Pak zapomeňte na tělesnou lásku -
je pro vás nedostačující.

Totéž se děje hledajícím mužům
jiným způsobem.
Když ke mně přijdou, stávají se meditativnějšími.
Tehdy zakolísají mosty,
které vedly k jejich dřívějším partnerkám,
nebo jsou zcela přerušeny.
Jejich přítelkyně nebo manželky musí nyní také růst,
jinak se přeruší vztahy,
nemohou být dál zachovány.

Nezapomeňte:
Všechny naše vztahy,
naše tzv. vztahy jsou nějak uspořádány.
Když se jeden změní, naruší se skladba.
Zda jde o vylepšení nebo zhoršení,
nehraje roli.

Lidé přicházejí ke mně a ptají se:
Když meditace sebou přináší vyšší životní kvalitu,
proč jsou ničeny mé vztahy?
Protože to jinak nejde.
Vztah byl dohodou
mezi dvěma lidmi, takovými jací byli.

Nyní se jeden změnil
a druhý musí rovněž povyrůst,
jinak dojde ke sváru a
vzájemné spojení bude falešné.

Muži se u mne stávají meditativnějšími -
a čím hlouběji vstoupí muž do meditace,
tím častěji chce být sám.
Tehdy je milovaná nebo manželka smutná,
neboť nemůže pochopit, co se děje,
a dělá scény, že chce být muž příliš sám.

Když tomu porozumí, není to problém;
ale toto porozumění může přijít jen tehdy,
když roste její láska.

V láskyplném pochopení
může muži dovolit, aby byl sám
a jeho samotu opatrovat a chránit.
Stará se o to, aby nebyl rušen -
to je nyní vyjádřením její lásky.

Kdyby měl Buddha pocit,
že by jej Yashodhara ochraňovala,
že by dávala pozor a starala se,
že nebude jeho meditace rušena
a jeho samota rušena,
nebyl by utekl.

Muž a žena mohou spolu držet krok,
když se meditace muže prohlubuje
a láska ženy narůstá. Tehdy se tvoří vyšší harmonie,
vyšší a vyšší - až přijde okamžik,
kdy je muž dokonale v meditaci
a žena v dokonalé lásce.

Jen v takovém případě je setkání perfektní.
Jen tehdy může nastat
mezi dvěma lidmi opravdový, nejvyšší orgasmus -
nikoliv tělesně, ne sexuálně, nýbrž totálně.
Dvě existence se setkaly a sloučily.
Pak se druhý stane dveřmi.
Milovaný bude branou
a oba dosáhnou jednoty.

Všichni, kteří ke mně přicházejí
by měli mít úplně jasno,
že je nebezpečné být v mé blízkosti.

Vaše stará uspořádání a úmluvy budou rozdroleny
a zde vám nemohu pomoci.
Nejsem zde, abych požadoval ztracené přizpůsobení -
musíte se sami rozhodnout.

Mohu vám pomoci v růstu -
v růstu lásky a meditace.
Pro mne jsou obě slova, oba okruhy stejné,
poněvadž vedou oba k témuž bodu.

Čtrnácté ráno - 23. května 1974

Bhagwane,

říkáš, že každé dítě je božské,
ale mé dvě děti byly od narození značně rozdílné.

Jedno je krásné a andělské,
druhé se zdálo být narušené,
dříve než bylo ovlivněno jakoukoliv výchovou.
Jak se máme vypořádat s druhým dítětem?

Je to jedna ze základních otázek.
Sama veškerá existence je božská -
ale odkud potom pochází zlo?
Odkud přichází špatnost, nemorálnost, nepřijatelné?

Dobro je v pořádku,
bylo postaveno na roveň Bohu -
Bůh znamená dobro.
Ale odkud přichází zlo?
tom přemýšlí lidstvo již tisíciletí.
Tak daleko, kam můžeme zpět dohlédnout
strašil tento problém neustále v hlavách lidí.

Logické vysvětlení tohoto problému,
řešení, na něž přišel rozum, je,
že byla stvořena dualita,

existence rozdělená na dvě části,
a říkáme, že na jedné straně je Bůh,
který je dobrý,
a na druhé straně zlo,
špatnost ďáblova, Belzebubova.

Rozum míní, že je tím problém vyřešen:
Všechno špatné pochází od ďábla,²⁴⁵⁾
a všechno dobré od Boha.
Ale tím není vůbec vyřešen,
nýbrž odsunut do pozadí.
Problém zůstává stejný,
potlačili jste jeden krok,
ale nic není vysvětleno -
neboť odkud pochází zlo?

(Ad 245 - Moderní výchovatelská psychologie, řekli bychom výchovatelská taktika, sice takhle už neargumentuje, ale přesto se musíme nějaké výchovné taktiky držet, a pokud možno jednotné, aby si rozuměly děti nejen s rodiči, ale také s ostatními dětmi, s vychovateli ve škole, aby nenarážely na překážky dané společenským zřízením, aby se nestřetaly se zákonem a podobně. Také Bhagwan mluví v této kapitole o výchovatelské taktice, a proto si budu všimát jeho výkladu jako taktiky, ne jako pravdy. Právě-li například „Dobro je v pořádku, bylo postaveno na roveň Bohu - Bůh znamená dobro,“ je si přitom vědom toho, že zvolil určitou taktiku výkladu i pro dospělé, protože během textu v této kapitole se dovídáme, že tomu tak není. Ostatně jistě jste si už všimli, že Bhagwan je taktik, že volí určitou strategii. Bojuje proti já, aby člověku zjednodušil pohled na věci co možná nejvíce, aby ho vytáhl z džungle rozmanitých mínění. Řekli jsme si, že se při tom často dopouští chybných generalizací, ale i ty jsou určitým druhem taktiky. Staví proti sobě jasně ano a ne, a jak se dovídáme z této kapitoly, přeje si rozdělit podle tohoto jednoduchého klíče všechny lidi. Víme, že to nejde, ale přistupme na jeho hru. Jak on jedná s dospělými, tak si vychovatelé počínají při výchově dítěte. Vědí, že napřed dítě musí jednoduše chápat, co je dobré a zlé, i když sami na věci pohlížejí složitěji. Mám za to, že přitom rodiče nemusejí a neměli by lhát. Vědí, co následuje za tím jednoduchým tříděním a berou ohled na složitost, která se skrývá za jednoduchostí.

Také pojetí „všechno špatné pochází od ďábla“ je jedním ze zjednodušení, které sice neodpovídá skutečnosti, ale vyhovuje u věřících lidí výchovné taktice. Že tomu tak vždy bylo i v dobách, kdy se tohle hlásalo, můžeme si prověřit už na událostech ze Starého zákona. Mojžíš například nařizoval, aby si muži jeho národa

nebrali ženy z jiných národů a sám měl ženu z kmene mediánského. Šalamoun černošku a tak dále. Stejně tomu bylo s vyloženě mravními příkazy. Co si dovolili například židovští králové, a právě ti nejvýznamnější, David a Šalamoun, nesměli si dovolit běžní lidé. Jmenovaní králové přitom byli ve vědomém spojení s Bohem. Z toho se dá snadno usoudit, že Bůh je nad dobrem a nad zlem. Víím, jak těžce tuto skutečnost snášeli věřící v koncentračním táboře. Co s nimi dělali gestapáci, připadlo jim být zlé a nemravné, odporující nejen náboženským, ale i obecně platným lidským normám slušného zacházení.)

Když je Bůh stvořitelem,
musel být ze všeho nejdříve stvořen ďábel,
jinak by nemohl být Bůh odjakživa
jako nepřítel, jako protichůdná síla -
a tak musí být Bůh i ďábel věčný.²⁴⁶⁾
Kdyby nebyl stvořen ďábel,
nemohlo by také být nic zničeno,
ale tento konflikt prostupuje celou věčností.
Pak nemůže Bůh vítězit -
a ďábel žije dál jako rušitel míru.

(Ad 246 - Vývod je logicky správný a přece je pouhou výchovnou taktikou, která podle potřeby musí být měněna. Chopil-li se například Bhagwan vyprávění ze života Buddhova té verze, podle které Gautama opouští svou manželku Yashodharu, odporuje tato verze jiné, podle které jako svobodný mladík odchází z domova po prvním spatření smrti. Není pochyby o tom, že Bhagwan zná i tuto verzi Buddhova života, ale ona se mu hodila jiná, použil jiné. Podobně je tomu i s vývojem o věčném zlu a věčném dobru, která jsou ztělesněna v bytosti ďábla a Boha. Nikde ve větší míře než v Indii se nezachovala personifikace Boha a všech jeho pomocníků. Už Platon ve svých spisech (žil 427 347 př. Kr.) prozrazuje, že zosobnění Boha množstvím bohů, jak je tomu dodnes v Indii, bylo v kruzích, ve kterých se pohyboval, prostě zakázáno. Pro něho a pro jeho společnost už to bylo zatemňování pravdy. Podobným zatemňováním pravdy, ovšem na mnohem vyšším stupni myšlení jest, že Bůh je Stvořitel a ďábel ničitel. K této taktice výkladu se soustavně uchyluje i Ježíš, protože má před sebou Židy s jejich vírou, a on vždycky vycházel od člověka, z jeho stavu myšlení. Z mnoha jeho výroků je patrné, že pečlivě dbal na to, aby si vzal člověka odtamtud, kde je. Proto je schopen i dnes získat stejně dobře ateistu (je-li ateistovi jeho učení předloženo jen rozumně) jako věřícího. Proto k němu mohou i dnes přijít všichni a on je občerství. Ježíš také věděl, že podobnou taktiku volil už Mojžíš, když předepsal velmi tvrdé zákony pro

svůj lid. Ježíš se vyjádřil, že Mojžíš to učinil pro tvrdost srdce lidu. Indové správně poznali, že svatá Písma musejí být znovu a znovu vysvětlována. Proto ustavičně vznikají jejich nové a nové výklady v podobě Upanišad. Tak by tomu mělo být i s křesťanstvím, aby mohl za Ježíšem jít i ateista, prostě všichni.

Zbavme verzi „Bůh a ďábel jsou věční“ jejich osobního (zosobněného) původu. Jestliže podle této verze Bůh je dobro a ďábel je zlo, víme, kde může dobro a zlo působit, že jen v oblasti časoprostorových dimenzí, pokud je v nich život podobný svým uvědoměním člověku. Člověk žijící v časoprostoru potřebuje něco jako dobré a něco jako zlé. Jakmile přestane žít v časoprostoru, přestane nejen takto třídit (a to by nestačilo), nýbrž přestane být poddán tomuto páru dvojic. Těch pět měsíců, kdy jsem takhle žil v koncentračním táboře (díků za tu zkušenost), jsem sice zdánlivě žil tam kde ostatní vězni, ale fakticky, svým uvědoměním, jsem byl u Boha, který je nad dobrem a nad zlem, a proto mě přímo okatě gestapáci vynechávali, a vynechával mě i hlad a žízeň, choroby a únava a tak dále. Bylo by však rozumné si s Bhagwanem nebo s běžnou křesťanskou verzí chápání Boha jen hrát? Nikoliv, pro člověka odděleného obsahem vědomí od Boha je správné, když chápe Boha podle úrovně svého stavu. Tak si vychovatelé počínají i s dětmi a neměli bychom jim to mít za zlé.)

Je to problém křesťanských, mohamedánských
a Zarathustrových theologů,
poněvadž všechny tyto theologie
následují jednoduchá řešení rozumu.
Rozum však nemůže tento problém vyřešit.

Je ještě jedna možnost,
která nevychází z rozumu
a kterou může rozum jen ztěžít pochopit.
Tato možnost jasného postupu vznikla na Východě,
přesněji v Indii, a zní:
není žádného ďábla, prvotní duality -
je jen Bůh, žádná jiná moc.
To tvrdí advaita,²⁴⁷⁾ nedualistická filosofie:
Je jen Bůh.

(Ad 247 - Po výkladu, který předcházel, bychom měli učení advaity smířit se skutečností a říci „je také jen Bůh a také žádná jiná moc.“ Nepřebírejme vědomosti advaity jinými vědomostmi a naopak jiné vědomosti advaitou. Pro každého je vhodné něco jiného. Nemějte nikomu za zlé, že je mu učení Bhagwanovo velkou pomocí. Je mu pomocí a tak je to v pořádku.

*Personifikace Boha byla zakázána v prostředí filosofů,
ve kterém se Platon pohyboval. Ale tito lidé neměli v úmyslu ostatní lidi
mást a před nimi o svém způsobu myšlení vůbec nemluvili.)*

Vidí však současně, že zlo existuje;
k tomu hindové říkají
Zlo neexistuje samo sebou,
nýbrž jen v naší interpretaci.
Jev nazýváme zlem, protože mu nerozumíme,
nebo proto, že jsme z něho vyděšeni a zmateni.
Naše stanovisko připouští zlo
nebo ponechává, aby se takovým zdálo.
Není zla.
Zlo nemůže existovat.

Jen Bůh existuje, existuje jen božské.
S tímto pozadím
budu nyní sledovat tvůj problém.

Narodily se dvě děti -
jedno je dobré a druhé špatné.
Proč nazýváš jedno dobrým a druhé špatným?
Je to realita, jedná se o skutečnost
nebo jen o tvůj výklad?

Které dítě je dobré a proč?
Když je dítě poslušné, je dobré.
Když je nevychované, je špatné.
Ten, kdo vás následuje je dobrý;
ten, kdo se vám protiví, je špatný.
Jedno dítě následuje všechno, co řekneš -
když povíš, sedni se, sedne si,
ale druhé se pokouší rebelovat -
a proto je druhé špatné.
To je tvá interpretace.
Neříkáš nic o dítěti,
říkáš něco o svém vědomí.²⁴⁸⁾

*(Ad 248 - Myslím, že Bhagwan křivdí vychovateli. Ten nemluví jen o
svém hodnocení. Zná hodnocení společnosti a je si vědom toho, že dítě
bude jednou žít v této společnosti bez pomoci vychovatele. Neposkytne-
li vychovatel dítěti možnost nejen si osvojit, ale i procvičit a zafixovat
hodnocení společensky ustálené (může provést výběr podle svého
soudu o vhodnosti toho, co společnost dělá) připraví mu velmi těžký*

život, zbytečně zaměřený proti vžitým zásadám. Vychovatel má už určité zkušenosti s tou částí života, kterou dítě teprve bude procházet, a proto je velmi cenné, dovede-li svou výchovou předvídat obdobné situace, do kterých se dostal on a se kterými se pravděpodobně setká dítě. Podle toho zaměřuje svou výchovu. Ubohé dítě, které by bylo o tyto zkušenosti ochuzeno. Už proto nemůže nechat dítě rebelovat tam, kde by takový odpor společnost musela stíhat zákonem a kde by dítě ohrožovalo jiné. Společnost a ohled na ni jsou také ničím nenahraditelné prostředky, obdobné lidskému tělu. Je nám jasné, že tělo nesmíme zbytečně soužit, neboť je potřebujeme zachovat živé a zdravé. Stejně tak máme umět vyjít vstříc společnosti, která je naším širším tělem, kůží, která nás chrání. Můžeme mít o ní své kritické mínění jako o omezující lidské kůži. Mnohá omezení jsou však nositeli osvobození. Jak jsme byli omezeni v koncentračním táboře, a přesto toto vrcholné sotva snesitelné omezení mohlo přinést i osvobození, a nejen smrti fyzickou, což není řešením, nýbrž i vnitřní smrtí. U mne by bylo k ní nedošlo bez tak tvrdých podmínek, kterým jsem se musel poddat, aby mně vůbec k něčemu vyššímu pomohly. Poddajnost z mé strany nebyla záměrná ani vypočítavá, ale vychovatel musí jednat záměrně a vypočítavě. Musí umět předvídat zlé důsledky, které by nesla jeho nepředvídavost a nedostatek zásadovosti. Je to přízemní, že? Ale musí tomu tak být.)

Proč je poslušné dítě dobré?
Skutečností je,
že poslušní nikdy nejsou brilantovými duchy,
nikdy zářícími hvězdami -
jsou vždy trochu otupělí.
Žádné poslušné dítě nebylo kdy velkým státníkem
nebo velkým mystikem, či velkým básníkem.
Jen z neposlušných se stali velcí vynálezci
a tvůrci nových věcí.
Jen rebelující duch přeměňuje staré
a dosahuje sfér nového a neznámého.

Ale pro vaše rodiče jsou poslušní dobrými.
Poslušnost dělá vašemu egu dobře.
Cítíte se dobře, když dítě dělá vše, co řeknete
a máte špatnou náladu,
když dítě odporuje a vzpírá se.

Skutečně živoucí dítě je malý rebel.
Proč by vás mělo následovat?
Kdopak jste?
A proč by mělo být poslušné.

Pouze proto, že jsi otec?

Co jsi učinil, aby ses stal otcem?
Byl jsi jen mostem
a to ještě velmi nevědomým.

Váš sex není vědomou činností -
byli jste v moci nevědomých sil.
Dítě je jen náhoda,
nečekali jste v onom momentu nic.
Nečekáte vědomě příchod toho,
kterého jste pozvali.
Náhle dítě přišlo, jako cizinec.
Jsi jako otec, ale nejsi otec.

Když říkám, že jsi jako tec,
hovořím o biologické příležitosti.
Nebylo tě třeba -
Injekční stříkačka by to také učinila.
Nejsi otcem, poněvadž si toho nejsi vědom.
Ty jsi vědomě nepozval žádnou určitou duši
do lůna tvé manželky, tvé milované.
Ty jsi pro to nic neudělal.

A potom přišlo dítě na svět,
co jsi udělal?
Když míníš, že tě má dítě následovat -
jsi přesvědčen o tom, že znáš správnou cestu?
Jsi dostatečně sebejistý, abys řekl,
že znáš pravou cestu a že je cestou to,
jak má dítě jít?

Můžeš se dítěti vnutit,
neboť dítě je slabé a ty jsi silný -
to je jediný rozdíl
mezi tebou a tvým dítětem.
Ostatně jsi právě tak dětský a nevědoucí.
Jsi nedorostlý, nejsi zralý.
Jsi vzteklý, právě jako dítě,
a hraješ si s hračkami, právě jako dítě.
Tvá hračka je možná trochu větší -
ale to je také vše.

Co je tvůj život?

Čeho jsi dosáhl?
Které moudrosti jsi dobyl?
Proč by tě mělo dítě poslouchat
a ke všemu říkat ano a amen,
ke všemu, co požaduješ?

Opravdový otec je vědomým
a nenutí své dítě k ničemu.
Naopak pomáhá mu,
aby bylo sebou.

Dává dítěti svobodu;
neboť, když vůbec něco ví,
chápe, že vnitřní já rozkvétá jen ve svobodě.
Když se něco dověděl o vnitřním vědomí
ví velmi dobře, že člověk musí být volný,
aby sbíral zkušenosti.
Čím více svobody, tím větší zkušenosti.
Když není někomu dána svoboda,
zná zkušenosti jen z druhé ruky.
Imitace, stínové obrazy -
nikoliv pravdu, autentičnost.

Být opravdovým otcem znamená
ponechávat dítěti víc a více svobody,
aby bylo stále nezávislým;
dovoluje mu stále vstupovat do neznámého -
tam, kde ty sám jsi nikdy nebyl.
Dítě tě má předejít, předstihnout
a všechny překážky, které jsi měl ty,
překročit.

Musíš svému dítěti pomoci, nemáš ho ničit.
Když mu něco vnucuješ,
začínáš jej připravovat o život, usmrcuješ je.²⁴⁹⁾

(Ad 249 - Příklad pravdivých slov, ale přesto naprosto nevhodně použitých. Už po tisíciletí, kam až historie sahá, dítě bylo vždycky atakováno kulturou, ve které se zrodilo. V Orientě se dosud nešetří ranami při výchově dětí. Podobně tomu bylo například v římské říši. Svatý Augustin praví, že byl neposlušným žákem a že od svého učitele dostal mnoho ran. Litoval však, že jich nedostal ještě více, protože postrádal některé vědomosti, které mohl v dětství a v mládí nabýt, kdyby byl měl pochopení pro tehdejší úroveň vzdělanosti. Na Západě se

sice děti už ve školách nebijí, ale co se tam s dětmi děje, nemůžeme nazvat jinak než největším násilím, které se kdy na člověku provádělo. Chce se

od dítěte tolik vědomostí, že opravdu se už nedostává času. Nezvládne-li dítě vědomosti, které se do něj vštěpují, je považováno za méněcenné. Uznávám, že je to přinejmenším jednostranné hodnocení. Hlavní výchova leží buď na rodině nebo na těžko kontrolovatelných výchovných vlivech působících za školou. Co je na tomto systému chybné, je zřejmé, ale co je na něm správné, zřejmé není.

Kdyby se dítě vychovávalo ke svobodě, kterou má na mysli Bhagwan, zmrzačili bychom je duševně úplně. Kdybychom je totiž přiměli k tomu, aby praktikovalo nějakou meditaci, přeskočili bychom rozumový vývoj, pro nějž by v pozdějším věku nezbyl ani čas, ani by mozková kapacita na něj nestačila, protože by chyběl včasný trénink mozku. Kdyby například dítě pěstovalo meditaci jako dospělý člověk a dosáhlo nějakého duchovního poznání jako dospělí lidé, muselo by umřít, protože jeho transformátor (tělo) není ještě připraven na tak velký příkon universální síly. (Řeknete si: Máme napodobovat Ježíše Krista, a je nám známo, že už ve dvanácti letech vynikal duchovním poznáním, které ho nezkosilo. Nezapomeňte však, co Ježíš vložil do svého duchovního vývoje ve svém těle. Byl si vědom toho, že od Otce přichází a nikdo mu to jen nenamluvil. Jsou rozdíly mezi vtělením božím a vtělením člověka. Člověk si není vědom toho, že od Boha přichází, nebere tedy na sebe obrovskou oběť příchodu na zem vědomě. Také výsledek jeho vzestupu je jen příbytek u Otce. Příkladem Ježíšovým se máme řídit, protože i my přicházíme od Boha a k Bohu se vracíme, ale musíme se smířit s faktem, že jako učedníci nevědomí budeme se stále pohybovat na mnohem nižší úrovni než On. Z toho důvodu budeme muset také mnohé, co on ukázal jako jednorázový postup, opakovat mnohokrát - klepat - než budeme moci přejít na další stupeň.) Má-li člověk unést duchovní poznání, musí být například pohlavně dospělý a musí se v něm dovršit všechny změny ve vnitřní sekreci, nesmí například už růst a tak dále. Mně například duchovní poznání potkalo ještě v době růstu, a proto mám právo posoudit, co mi tehdy chybělo a na co jsem si musel počkat do dokončení růstu. Je-li tomu tak, jaká svoboda (kterou má na mysli Bhagwan) se může dítěti poskytnout? Připojuji se k hodnocení svatého Augustina. Nebyl jsem dost disciplinovaný, abych se sám přiměl k opravdovému poctivému studiu (mluvím o studiích, které jsem konal už na své duchovní cestě.) Škoda, protože jinak jsem mohl tuto vzdělanost vložit do duchovního díla v daleko větší míře, než jsem byl schopen při své polovičaté vzdělanosti. I ty extáze, které jsou násobením vhledu, by byly dopadly plodněji. Když už jsem jimi procházel (a jistěže také proto, že jsem mnohé nechápal a že jsem se svým životem se nedokázal optimálně

přiblížit ke kříži), mohl jsem jimi projít rychleji, nemuselo se toho tolik extatickou formou opakovat (= propadat při učení), kdyby úroveň mého vzdělání byla vyšší. Kdož ví? Možná, že bych se byl tou moudrostí oděl a výsledek by byl ještě horší. O toto dohadování však zde nejde. Chtěl jsem jen ukázat, že napřed se musejí rozvinout přirozené schopnosti dítěte, protože konečně nic jiného není možno učinit, nic jiného ono neunese vzhledem k jeho fyzické a mentální nepřipravenosti. Čím méně člověk v mládí rozvine své přirozené lidské schopnosti, tím méně může nabídnout jako oběť vloženou do duchovního díla. Od roku 1937 jsem poučen o tom, co musel Ježíš vložit do svého učitelského úkolu, aby jej vůbec zvládl. Proč neučil před svým třicátým rokem? Připravoval se ovšem pro širší úkol, než jaký máme my před sebou, přesto však pravidlo úměrnosti i tu platí. Přese všechno opačné prohlašování, indická společnost si nedovede vážít lidský život, jak by měla, a západní společnost si jej váží nepatřičně, pro svou malou informovanost o nadstavbě lidského života. Kdyby Indie své děti lépe připravovala pro světský život, učinila by mnoho pro duchovní vzestup celého lidstva. Obdobný nedostatek vykazuje Západ. Kdyby informoval dítě lépe a včas o duchovním úkolu člověka, zabránil by hrozným krizím, které ve světě chronicky probíhají.

O svatém Janu Evangelistovi se vypráví, že ve svém vysokém věku byl tak sešlý duševně, že už svým žákům nebyl schopen říci nic více, než aby se milovali vespolek. Platí tady, co jsem řekl o dospívajícím člověku, v opačném smyslu o stárnoucím člověku. V hinduismu kompromisně rozřešili duchovní vzestup tak, že mladého člověka informují též o jeho duchovním úkolu; necítí-li se povolán k duchovnímu zápolení, nechají ho prožít střední věk rodinným životem s tím, že až uvede do pořádku své rodinné povinnosti, odejde ve stáří do samoty, aby dovršil smysl života. Jenže má pravdu Bhagwan, když praví:

„Jen tehdy dosahujeme hloubky, když jsme v proudu života.“ - viz další poznámka)

Duch potřebuje svobodu -
roste ve svobodě a jen ve svobodě!
Jsi-li opravdový otec,
raduješ se, když je dítě malým rebelem,
neboť správný otec by nechtěl
svobodného ducha dítěte zprovodit ze světa.

Ale vy nejste žádnými otci.
Jste plni svých vlastních nemocí.
Když své dítě nutíte k poslušnosti,
projevujete tím jen,

že byste rádi nad někým vládli.
Nejste v situaci,
v níž byste nad někým ve světě dominovali,
daří se vám to však u tohoto malého dítěte.

K dítěti se chováte jako politikové.
Chcete svá nesplněná přání
osvobodit prostřednictvím dítěte -
chcete být panovníkem, diktátorem.
U dítěte je to lehké -
je slabé, nemá sílu a je bezmocné.
Je na vás tolik závislé,
že je můžete nutit ke všemu.

Donucováním je ničíte.
Nedáváte mu život, narušujete ho.
Poslušné dítě se zdá být dobré, ale je mrtvé.
Rebelující se vám zdá zlé, poněvadž žije.

Jsme proti živosti,
poněvadž jsme sami život promarnili.
Poněvadž jsme sami před svou smrtí zemřeli,
chceme také jiné usmrcovat.
Metody jsou jemné -
zabíjíme ve jménu lásky,
ve jménu lásky k bližnímu,
ve jménu služby Bohu.
Vyhledáváme krásná jména,
ale hluboko v nás je vrah.

Uvědomte si to,
a neuvažujte již v pojmech -
toto dítě je dobré a toto špatné.
Neinterpretujte.
Každý člověk je jedinečný.
Každý člověk je jiný než kdokoliv druhý.
Božská tvůrčí síla se nikdy v ničem neopakuje.

Řekněte jen:
Toto dítě je jiné než tamto.
Neříkejte, je dobré nebo špatné.
Neříkejte, že poslušné dítě je dobré
a neposlušné zlé.
Nikdo neví, co je dobré a co zlé.

Nenuťte nikoho.

Když poslouchá dítě ze své vlastní spontánnosti,
pak je to dobré, je to v jeho povaze;
pomáhejte mu v jeho přirozeném růstu.

A když je dítě neposlušné, rebelem,
pak je to jeho povaha - pomáhejte mu růst.

Ponechejte dorůstat autentická ano
a přesvědčivá ne.

Nevznášejte do toho své vlastní výklady,
neboť každou interpretací dítě ničíte.

Jednou přirozeností je říkat ano,
druhou přirozeností je říkat ne.

A obě jsou potřebné.

Život by byl plochý a otupělý,
kdyby nebylo možné říci ne.

Kdyby všichni říkali jen ano,
byl by život zcela nudný a hloupý.

Říkat ne je potřebné -
je protipólem.

Poslušnost je bezvýznamná, když nikdo nerebeluje.

Nevybírejte z obou možností,
pociťujte jen rozdíl a buďte připraveni pomoci.

A nebuďte násilní;
nenuťte děti podle své vůle.

Ale všichni otcové a matky jsou násilní
a chtějí být ve jménu lásky v klidné jistotě.

Nikdo vám nevytýká,
když říkáte, že musíte své dítě bít,
protože chcete jeho dobro.

Máte ho jen rádi,
a musíte je přivést na správnou cestu.

Říkáte, že udělalo něco nesprávného
a musíte ho proto pokárat, poněvadž ho milujete.

Jste si jisti, co je správné a co špatné?

Nikdo si není jist, nikdo si nemůže být jist.

Povahou věcí je,

že co je v tomto momentu dobré,
je v příštím momentu špatné.

Směr, který se na začátku zdál zvrácený
se ukáže na konci jako správný.

Život je fluxus - proud,
který se každým momentem mění.
Pravý otec a správná matka
dávají svým dětem jen vědomí a bdělost -
nikoliv morálku, moralizování je něco mrtvého.

Říkáš: To je dobré, následuj to!
A v příštím okamžiku je věc neplatná,
protože se celý život změnil.
Co má potom dítě dělat?

Život se mění, je stálou změnou
a vaše morálka je pevně stanovena -
trváte na tom: toto je dobré -
musí to být tak a tak uděláno,
a tím se otupujete.
Život se mění stále -
a vy trváte dál na svých
ustálených morálních představách.

Proto vypadají zbožní lidé tak otupěle
a jdou světem se zavřenýma očima -
povrchově, bez hloubky.
Jen tehdy dosahujeme hloubky,
když jsme v proudu života.²⁵⁰⁾

(Ad 250 - To je důvod toho, že ti, kteří v Indii ve stáří odcházejí do samoty, už toho moc nepořídí. Rovněž tak i lidé, kteří se uchýlili do klášterů „včas“, mají velmi ztížené podmínky duchovního růstu. Mají tolik času na sebe, že často při správném postupu od sebe k Bohu, se nechtěně zase vracejí (sebezpytem a podobně) k sobě a začnou se točit v začarovaném kruhu.

*Malou úpravu bych přičinil k předešlým Bhagwanovým řádkám „vy trváte na ustálených morálních představách!“ V kladném případě jde o uzavřenou soustavu pravidel stylizace života. Děti však vždycky vplouvají do jiného prostředí, než ve kterém žili rodiče a proto jim musí být dovoleno tento systém pozměnit, ale zároveň by se jim mělo pomoci k tomu, aby si ten svůj systém **pro sebe** ustálily.)*

Který dárek mají dát rodiče dětem?
Jen bdělost -
ponechat své děti vědoměji žít.
Ponechat jim veškerou svobodu a říci:
Buď bdělý a pak dělej, co chceš.

Neměj strach ani tehdy, když uděláš chybu,
neboť život učí nejprve prostřednictvím omylů
a člověk se stává prostřednictvím omylů bdělejším,
proto se neboj.
Mýlit se je lidské. Když člověk učiní chybu s plným vědomím,
může se stát jedině:
že tutéž chybu neudělá podruhé.
Když člověk jednou udělal chybu,
prožije ji jako zkušenost,
bude si jí vědom
a neudělá ji ještě jednou.
Je jí obohacen
a jde svou cestou dále bez bázně.
Jen jedině nezapomeň -
Buď vědomým při všem, co se děje.
Když říkáš ano, říkej to vědomě
a říkáš-li ne, říkej to vědomě.

Netrapte se, když dítě říká ne.
Kdo jste, že chcete určovat své názory?
Jste jenom mostem, jímž dítě prochází do života.
Nebud'te diktátory. Láska nikdy nenapadá.
Koncepce dobra a zla zmizí,
když člověk nic nenapadá.
Pak lze obojí milovat,
vaše láska je pak bez podmínek.
A bez podmínek je láska Boží k tomuto světu.

Slyšel jsem,
že kdosi řekl Jannedovi, sufijskému mystikovi:
„Chodí sem jeden podlý chlap,
aby naslouchal tvým slovům,
a ty jej necháváš přicházet příliš blízko
k sobě a příliš mu důvěřuješ!
Vyhod' jej, je to zlý člověk!“
Janned řekl:
„Když jej Bůh nevyhodil z vesmíru -
kdo jsem já, abych jej vyhazoval?
Bůh jej přijal a já nejsem moudřejší než Bůh.
Bůh mu dal život,
Bůh mu pomáhá existovat,
je dosud mladý a silný
a bude ještě dlouho žít, déle než ty.
Kdo jsem já, abych jej odsuzoval?“

Bůh sesílá své dary stejně na dobré i zlé.
Věci jsou dokonale čisté, jasné jako krystaly:
pro Boha není žádné dobro a žádné zlo.
A když mluvím o Bohu,
nemíním nějakou osobu, která sedí někde na nebi.
To je antropocentralistické pojetí;
Není nikoho, kdo by někde nahoře seděl.
Bůh je všechno, souhrn existence.

Zlý člověk dýchá právě tak dobře, jako dobrý.
Universum akceptuje hříšníka i svatého.
Existence nedělá rozdílů.
Ale prostřednictvím dualistického myšlení křesťanů,
mohamedánů a přívrženců Zarathustry
vznikl dojem konfliktů mezi obojími.

Napadá mě jedna historická příhoda:
Ve starém Izraeli bylo město, zvané Sodoma,
v němž všichni lidé žili s uvolněnou morálkou.
Děly se zde všechny možné sexuální perverze.
A traduje se, že Bůh dokonale toto město zničil.
Obrovský oheň sestoupil z nebe,
v němž všichni zahynuli.

Několik století později se ptal kdosi
chassidského mystika, svatého:
„Muselo přece několik dobrých lidí v Sodomě být,
když Bůh zničil město;
ale všichni zahynuli.....
Chápeme, že zlí museli zemřít,
protože byli špatní,
ale proč museli být zničeni i dobří?“

Všimněte si, jak Istivý je rozum.
Chassidský svatý promyslel věc a řekl:
„Zničil také dobré lidi,
aby tak byli svědky, že je zlo tak špatné.“

Byla to Istivá, úskočná kalkulace,
jen aby neztratil svou tvář.
Pravdou je,
že pro Boha není dobra ani zla.
Jeho tvůrčí silou vzniká obojí,

jeho ničivou silou je obojí ničeno -
bezpodmínečně.

Takové pojmání dobra a zla
je vsutku dětské.
Kuřák cigaret je špatný,
poživač alkoholu je špatný,
muž, který miluje ženu někoho jiného je špatný....

A my si představujeme, že Bůh někde sedí a kalkuluje -.
Tento muž kouří,
tento člověk je alkoholik,
tento je cizoložník,
nech ho jen ke mně přijít, dočká se!
To je idiotské -
Bůh by se měl s takovými bezvýznamnými věcmi zabývat?
To je váš rozkouskovaný rozum.

Pro universum není interpretace
ani rozdělování.
Dobro a zlo jsou lidské představy,
nikoliv božská koncepce.
A každá společnost
má své vlastní pojetí o dobru a zlu,
které se v jednotlivých údobích mění
a vznikají nové koncepce.
Dobro a zlo nejsou absolutní.

Dobro a zlo jsou relativní,
závisí na společnosti,
kultuře, závisí na nás.
Bůh je absolutní.
Nezná rozdíly.

Když je člověk v hluboké meditaci,
když všechny myšlenky vymizí,
nepoznáváme žádné rozdíly,
poněvadž dobro a zlo jsou jen myšlenky.
Když člověk vnitřně dokonale mlčí,
co je potom dobré a co je špatné?
Klid zmizí v tom okamžiku,
kdy povstanou myšlenky,
že toto je dobré a ono špatné.
V hluboké meditaci není nic -

vůbec nic, ani dobro, ani zlo.

Lao Tse měl říci:

„Jen o tloušťku vlasu se liší nebe a peklo.“

Když vstoupí do hlavy meditujícího

jen nejmenší rozlišování,

je celý svět rozdělen.

Meditace je bytí bez rozlišování,

nikoliv vytváření rozdílů.

Člověk pozoruje celek a nerozděluje jej.

Neříká, toto je ošklivé a ono krásné;

Toto je dobré a toto je špatné.

Člověk neříká vůbec nic.

Jen JE.

Beze slov, bez rozdělení -

není v dualitě.

V meditaci se stává Bohem

Lidé myslí, že budou v meditaci vidět Boha.

To je nesprávné, nikdo jej nemůže vidět.

Bůh není objekt.

V meditaci se člověk STÁVÁ Bohem,

poněvadž všechny rozdíly mizí.

V meditaci se člověk stává jednotou s veškerenstvím,

poněvadž pak již nemůže být rozdílný od celku -

všechna rozdělení padají.

Člověk je tak dokonale zklidněn, že již není hranic.

Je tak klidný, že již není ani já ani ty,

všechny hranice jsou setřeny a zmizely.

Existuje jen Jednota, jen Jediné.

Hindové to nazývají Brahma, Jedno, Jednota,

nejvyšší Jednota vesmíru.

Je to jen rozum, který rozděluje a rozlišuje.

Říká: To je to a to je něco jiného.

V meditaci je čisté Bytí, nerozdělené.

Když jste v meditaci, jste Bohem

a jen tehdy se dovídáte,

jak bezpodmínečná je láska.

Pak, jste-li otci -

jsou vaše děti jednoduše jen dětmi,

cizinci, kteří přicházejí z neznámého světa

a jdou do neznámého života,

aby rostly a zrály.

A ty jim dáváš svou lásku,
rozděluješ se s nimi o svůj život a své zkušenosti -
ale neměl bys je nikdy k ničemu nutit.
A když je člověk k ničemu nenutí,
které je potom poslušné a které neposlušné?
Když jim nic nevnučujete,
které je potom dobré a které je zlé?
Veškerý jev rozdílnosti mizí.

A tím přicházím k poslednímu bodu:
tehdy člověk akceptuje druhého -
dítě, žena, přítel, stejně jako on sám
jsou skutečností.
Když se můžeme akceptovat navzájem jako dané skutečnosti,
bez jakýchkoliv „měl by“ a „musí“ a „chtěl by“,
bez každého dobra a zla,
když jsme takto připraveni,
stává se život v tomto okamžiku rájem.

My však stále něco odkládáme.
Když sami někoho přijímáme,
je jen částí, kterou chceme snášet.
Říkáme: Tvé oči se mi líbí,
ale zbytek je hanebný.
Je to přijetí jiného.
Říkáme: Co jsi udělal bylo dobré,
ale všechno ostatní je hloupé
a nemůže být přijato.
Znamená to, že přijímáme jen to,
s čím se sami shodujeme.

Možná ani sami nevíte,
jak se na druhé straně ničíte.
Když rodiče svým dětem říkají:
Mám rád u tebe jen to a to, a nic jiného -
když žena řekne svému muži:
Mohu jen toto u tebe snášet, nic jiného -
Co dělají?
Vsugerovávají rozdělení
také do vědomí druhých.

Když otec řekne:

Nedělej to, nesnáším to, nevyvolávej ve mně zlost,
a pak dítě potrestá, poněvadž se domnívá,
že dělalo něco špatného. Co dělá?
Když dítě chválí, přináší mu hračku,
květiny, sladkosti a říká:
Byl jsi slušný, byl jsi hodný a proto tě mám rád.
Co tím dělá?
Rozštěpuje vědomí dítěte.
Časem začne samo dítě část,
kterou rodiče zamítají také odmítat
a rozštěpuje se.
Stává se dvěma já.
Když pozorujeme malé děti, můžeme zjistit,
že se samy dokonale trestají.
Říkají samy sobě:
Boby, byl jsi nevychovaný, byl jsi zlý.
Začínají v sobě zamítat tu část,
kterou zamítají jejich rodiče,
a rozštěpení je dokonáno.

Zamítnutá část je zatlačena do podvědomí a ututlána.
Přijatá část se stává vědomím, jistotou.
Váš celý život se stává peklem,
poněvadž zamítané je v rozepři s přijímaným.
Je to ustavičný boj.
Zamítané nemůže být zničeno,
je zde, je dílem vás samotných,
a stále pracuje ve vašem nitru -
spojili jste se jen s temnotou, to je vše.

Ale všechno, co v temnotě prospívá se stává stále silnější.
Zamítnutá strana pracuje ve tmě.
Nemůžete potlačené vidět
a nejste si ho ani vědomi,
ačkoliv spřádá svou pomstu.
Ve slabém okamžiku,
když není vědomá strana dost silná,
vystupuje na povrch.
Možná, že jste tříadvacet hodin denně hodným občanem,
ale když se vědomí unaví,
vzplane nevědomé v oné zbývajících hodině.

Sami svatí mají své hříšné momenty,
také oni se musí ze své svatosti zotavit.

Někdy jsou na dovolené -.
Když je právě přistihnete na dovolené,
nelitujte toho -
sám svatý potřebuje někdy prázdniny.

Všichni lidé se unaví
pokud nejsou jednotou se sebou samými.
Pak již není únavy,
poněvadž není žádné rozdělené části,
žádné jiné strany,
než neustále bojují, plodí zlobu
a nenadále vzplanou pomstou.

Máme dvě slova, svatý a moudrý.
Mezi svatým a moudrým je rozdíl.
Svatý skrývá hříchy ve svém nitru,
moudrý je jednotou, vskutku svatý.
Moudrý neodchází na dovolenou,
neboť nemá v sobě žádnou odepřenou část.
Je neustále na dovolené.
Žije jako jediná úplná jednota
a pohybuje se jako celek od okamžiku k okamžiku.
Dokonale akceptoval sám sebe
a nic se nerozděluje.

Odpírání přichází nejprve od rodičů
a potom od společnosti.....
Děti jsou neustále velkými objeviteli
a začínají své objevování
přirozeně na vlastním těle,
které je jim nejbližší.
Dítě nemůže jít do Himálají
nebo letět na měsíc,
jsou příliš vzdáleny.
Možná později, až vyroste -
ale nyní je přednostně nejbližší vlastní tělo;
začne je objevovat,
začne se jej dotýkat a začne je užívat.

Podívejte se na malé dítě,
jak si hraje s prstíkem u nohy!
Je šťastnější, než vy byste byli na Měsíci.
Je tak šťastné při objevení svého prstu,
hraje si s ním, strká jej do pusy,

která je mu prostředkem k objevování něčeho.
Chce prst zkoumat, držet jej, chutnat.

Ale když se dítě zajímá o pohlavní orgány,
je to rodičům nepříjemné.
Nemilé objevení je v rodičích, ne v dítěti.
Dítě nedělá rozdíly -
jsou pro něj stejné prsty jako pohlaví.
Nerozděluje své tělo - až nyní.
Pro něj je jen celé tělo -
prsty na rukou, oči, pohlavní orgány
i prsty na nohou jsou řekou.
Nezná vyššího nebo nižšího dělení.

Každá kultura na celém světě má své dělení.
Hindové říkají:
nedotýkej se nikdy částí těla pod pupkem pravou rukou,
neboť tyto části těla jsou špinavé.
Užívej levé ruky pro části pod pupkem
a pravé pro části nad pupkem.

Tím je tělo rozděleno -
toto rozdělení je hluboce uloženo v naší hlavě,
že totiž pravé je rovnocenné s dobrým,
a když řekneme levé, znamená to něco špatného.
Obdobně říkáme, máš pravdu.
A chceme-li někoho oddělit,
řekneme jednoduše, je levičák, komunista.
Levé je špatné.

Dítě neví, co je pravé a co levé.
Dítě je celkem - jednotou.
Dítě neví nic o vyšším a nižším.
Jeho tělo je nerozdělenou řekou.

Rodiče jsou zneklidněni a v rozpacích,
když chlapeček nebo děvčátko
objevují své pohlaví.
Když se jich dotýkají, říkají okamžitě:
To se nesmí.
Oddělávají jim ruku a tím je šokují.
Vy, rodiče,
dáváte dětem elektrickou ránu,
děti nemohou pochopit vaše moudré jednání.

A tak vtoukáte dětem do hlavy,
že část těla je nečistá,
že pohlavní orgány jsou něčím špatným.
Dovolujete, psychologicky řečeno, vytvářet komplex.
Dorůstající dítě již není od této chvíle v situaci,
kdy by mohlo své pohlavní orgány akceptovat.
Když nemůže člověk akceptovat své tělo ve své jednotě,
vyrůstají všechny možné problémy a frustrace.

Dítě má později pocity viny,
když spí se svým partnerem
při pohlavním styku.
Má pocit, že dělá něco nesprávného,
že dělá něco podstatně zvráceného
a tím rozděluje sám sebe.

Při aktu lásky, nejkrásnější činnosti světa,
se později cítí zavržení a vinni.
Nejsou schopni,
dát se při lásce totálně,
plně se druhému oddat,
poněvadž je něco drží zpět.
Polovinu nechávají probíhat,
ale druhou polovinu zachovávají po kontrolou.

Tím vzniká strašlivý konflikt
a láska se stává velkým zklamáním.

A totéž se děje se všemi dimenzemi života.
Vše se stává špatným a zasmušilým,
protože rodiče vytvořili toto všeobecné
rozštěpení na dobro a zlo.
Proto jste tak nešťastní -
kvůli svým rodičům, kvůli společnosti.
Nečiňte totéž svým dětem!
Vím, je to velmi těžké
zachovat se právě takto,
neboť jste rozštěpeni -
a zcela nevědomě chcete rozštěpit i své děti.
Nenechejte této schizofrenii vzniknout ve vašich dětech,
nerozštěpujte je, netvořte žádné propasti.
Dost jste trpěli -
nenechejte své děti právě tak trpět.

Jestliže své děti skutečně milujete,
pak je nerozštěpujte.

Rozdělování je utrpení;
proto jim pomáhajte, aby zůstaly celistvými.
Celistvost je svatá.
Bytí v celistvosti otvírá extatické možnosti -
otvírá dveře vrcholu všech zkušeností.

Jak lze dítěti pomoci, aby zůstalo celistvé?
První je, zůstat tak bdělým,
abychom dítě nerozštěpovali nevědomě.
Nerozdělujte nic!
Když máte pocit, že je něco škodlivé,
řekněte dítěti, že z toho může vzniknout škoda.
Ale neříkejte, že je to špatné nebo zlé.
Když říkáte něco špatného,
vnášíte do toho své hodnocení.

Rodiče musí svým dětem říci mnoho věcí,
protože děti jsou dokonale nevědomé.
Musí jim říci, že nemají strkat ruce do ohně;
tehdy řekněte, je to škodlivé.
Když se popálíš, musíš trpět.
Je to moje zkušenost: když jsem se popálil,
bolelo to. Měl bys to sám vědět.
Mohu ti jen říci, jaké to bylo u mne.
Když to však přesto chceš učinit,
je to v pořádku, ale bude to bolet.

Řekněte jim, co je škodlivé a co prospěšné,
ale nehovořte o dobrém a zlém.
Je-li člověk vědomým, nechá tato dvě slova
jednoduše ze svého slovníku vymizet,
neboť na nich leží zhodnocení věcí,
jež není k dispozici.

Řekněte, co je škodlivé,
ale ponechte jim přitom veškerou svobodu.
Vždyť vaše zkušenost
nemůže být zkušeností vašich dětí.

Musí samy všechno zkusit,

i bolestivé a škodlivé věci,
jen tehdy mohou růst.
Někdy musí i padnout a pocítit bolest,
jen tehdy to mohou pochopit.
Musí všechno ztratit a bát se,
jen tak roste člověk.

Když je dítě příliš ochraňováno,
nemůže uzrát.

Mnozí lidé zůstávají dětinští,
jejich duševní stáří nepřerůstá dětský věk.
Mohli dosáhnout sedmdesáti let,
ale jejich duševní stáří
zůstává na úrovni sotva sedmiletého dítěte,
poněvadž byli příliš ochraňováni.

Podívejte se do bohatých rodin:
jejich děti žijí v ochraně
a není jim dávána žádná svoboda -
svoboda by je pomýlila,
prožití svobody by je přivedlo na scestí.
Sluhové, domácí učitelé,
guvernantky je všude provázejí
a neponechávají je nikdy samotné.

A podívejte se, co se s nimi děje:
Většinou se stávají děti takových rodin prostředními,
přihlouplými, neschopnými.....
Velcí lidé pocházejí jen zřídka z bohatých rodin -
vynálezci, dobrodruzi a geniové
nepřicházejí z takového prostředí.²⁵¹⁾
Děti bohatých rodičů takto chráněné nemohou růst.

(Ad 251 - Ani Ramakrišna nemohl pochopit, že Devendranath Thákur je zasvěcencem, když je tak bohatý. Šel se proto o tom přesvědčit.)

Vnitřní růst potřebuje jisté omezení ochrany
a současně jistou ochranu, obojí.
Pozorujte zahradníka s jeho květinami;
pomáhá jim, ochraňuje je
a přesto jim ponechává svobodu růstu
ve slunečním svitu, v dešti i bouři.

Nepřináší stromy do domu,
aby je chránil před nepohodou přírody,
před bouří a sluncem.
Když se strom přenesse domů, umírá.
Doma přechovávané rostliny jsou nepřirozené,
a pomocí přestarostlivých rodičů
se všichni stáváme domácími rostlinami.

Nechraňte své děti,
ale neponechávejte je nechráněny.
Následujte je jako stín.
Starejte se o ně, buďte prozíraví,
uved'te vše kolem do rovnováhy tak,
abyste je mohli chránit,
když vzniká nebezpečí, že by mohly zemřít,
ale dovolte jim všechno,
když cítíte, že není žádné smrtelné nebezpečí;
a buďte horlivější, čím budou starší.

Když děti dozrají pohlavně,
musíte jim umožnit plnou svobodu,
neboť příroda z nich nyní udělala muže a ženy,
není žádného důvodu k nadměrné starostlivosti.
Může se přihodit i nehoda,
což však je také cenné.

Dejte svým dětem celistvost.
Zaujměte je svou bdělostí,
milujte je, vyprávějte jim o svých zkušenostech,
ale nenuťte je následovat vaše zkušenosti.
Když dítě poslouchá samo od sebe, je to v pořádku.
Když poslouchá - počkejte, člověk nemá nic uspěchat.
Je těžké být otcem nebo matkou,
je to nejtěžší ze všeho na světě.
A lidé míní, že je to to nejjednodušší.

Slyšel jsem jednu příhodu:
Nějaká paní jede v taxíku,
taxikář je nesmírně unaven
a odpočívá si při jízdě jízdou sem-tam (cik-cak).
Žena se nervózně posunuje na sedadle
a stále říká:
„Dávejte přece pozor! Ne tak rychle!“

Ale taxikář neslyší.

Konečně žena zakřičí:

„Co se stane s mými dvanácti dětmi,
které na mne doma čekají?!“

Taxikář se otočí a řekne:

„A vy mně chcete vyprávět, že já mám dávat pozor?“

Je lehké získat dvanáct dětí,
bez problémů, živočich je připraven.

Ale být matkou je těžké.

Být otcem je dokonce těžší,
neboť to není zcela přirozené.

Otec je speciálním jevem,

stvořili jsme ho;

neexistuje v přirozenosti jako matka.

Být otcem je těžší,

poněvadž k tomu chybí přirozený instinkt.

Bud'te vědomými a dejte dětem více svobody.

Nedělejte rozdíl mezi dobrým a zlým.

Přijměte obojí

a pomáhejte oběma typům lidí v růstu -

pak může pomoc, kterou dáváte svým dětem

vést k vaší vnitřní hluboké meditaci

a porostete s nimi.

Dítě se pak krystalizuje v pozitivní typ,

říkající ano,

nebo v negativní typ,

říkající ne.....

I druhý typ je kouzelný:

Vzpomeňte na Nietzscheho, člověka říkajícího
ne, a vzácně!

Jeho genius, jeho ne, obohatilo svět.

Země by byla mnohem chudší,

kdyby nebylo lidí jako byl Nietzsche.

Nemohl říkat ano, to bylo proti jeho přirozenosti.

Jeho celé bytí říkalo ne.

Buddha je také tímto typem.

Říká: Není Boha,

není duše, není svět.

Nelze najít většího negativistu nad Buddhu,

vyjadřuje nicotu.

Říká: Není nic.²⁵²⁾

Vyvrací zásadně všechno -
je nemožné v něm vypátrat ano.
Ale jaké zázračné bytí
z tohoto ne vzniklo!
Jeho ne muselo být dokonalé a totální.

(Ad 252 - Také tato generalizace není správná. Právě Buddha byl schopen, tím že hlásal takzvanou střední cestu, najít kompromis mezi extrémním ne a extrémním ano. Nejlepším důkazem toho je nejstarší sbírka buddhistických mravních průpovědí, ze které bohatě cituje Jeremej Parnov: Úsměv v bronz. Vydalo Lidové nakladatelství v Praze 1977. Nejkrásnější citát:

*Je povinností vodáka vést vodu
a šípaře, by dobře ostřil šíp
i tesaře, by pevně stavěl dům -
tak moudrý má se umět ovládnout.)*

A potom jsou pozitivisté, říkající ano,
věřící, odevzdávající se:
Meer. Chaitanya, Ježíš, Mohammed.
Tím povstaly přirozeně dva druhy náboženství:
ti, jejichž ústředním bodem je ano
a druzí se svým ne.

I vy zde cítíte,
že patříte k jednomu
nebo druhému typu.
Vyznáváte-li ne,
může vám být velkou pomocí buddhismus.
Vyznáváte-li ano,
nemůže vás buddhistická cesta daleko dovést,
bude nanejvýš působit destruktivně.
Křesťanská nebo hinduistická cesta
vám může pomoci dál.

Obě jsou potřebné a proto míním:
Obě existují stále ve stejném poměru,
jako muži a ženy.
Počet je neustále přibližně stejný:
polovina mužů, polovina žen,
a je zázračné, jak příroda udržuje tuto rovnováhu.
Tato rovnováha proporcí

je stále udržována ve všech dimenzích:
Stále je polovina lidí na cestě lásky
a druhá polovina na cestě poznání.
Láska je říkat ano.
Rozumět je říkat ne.

Buď tedy ráda, že máš dvě děti
a jedno odpovídá typu ne
a druhé je typem ano -
to je právě správné smíšení!
Máš obojí pod střechou svého domu,
nyní může nastat harmonie a souzvuk.
Nedávej přednost jen říkajícímu ano,
neznič život říkajícího ne -
ponechej vzniknout harmonii mezi oběma.

Nejhlubším základem veškeré lásky je,
druhým pomáhat, aby zůstali sami sebou.²⁵³⁾
Když chce člověk někoho napravovat
a manipulovat s ním,
nemiluje opravdově, je destruktivní.

(Ad 253 - Tady se asi Bhagwan vyjádřil, jak nechtěl. Chtěl říci, že nejhlubším základem veškeré lásky je druhým pomáhat, aby správně využili své základy k duchovnímu vzestupu. Kdybychom se snažili je napřed převést na svou základnu, ukázalo by se to být nesprávné, a ztratilo by se při tom mnoho času.)

Tyto dvě děti reprezentují celý svět,
protikladné póly: Yin a Yang.
Ponechej vyrůst harmonii z těchto protikladností
a tvá rodina se stane harmonickou jednotkou:
pravou rodinou.

Bhagwane,

na Západě jde u většiny způsobů,
jimiž se má dosáhnout růstu,
o skupinové techniky - jako je Encounter a Psychodrama.

Na Východě jsou sice ašramy,
kde hledající žijí pohromadě,
ale potvrzení se přece jen zdá být na jednotlivcích.

Chceš nám něco říci o těchto dvou způsobech?

Jsou dva druhy technických způsobů pokroku, vzrůstu.

Člověk může sám sledovat svůj duchovní růst nebo pracovat v nějaké skupině nebo škole.

Oba způsoby stále existují - i na Východě.

Sufi-metody jsou skupinovými metodami.

Skupinové metody existují i v Indii, ale ne tak často jako v sufismu v Islamu.

Je zcela novým jevem, že taková spousta lidí na Západě se orientuje skupinově.

Ještě nikdy nebylo tak mnoho lidí jako nyní na Západě, kteří pracují skupinově.

Můžeme v jistém smyslu říci, že Východ zůstal při individuálním úsilí a Západ vrůstá do skupinových metod.

Proč je tomu tak?

Proč je tento rozdíl

A co je tímto rozdílem?

Skupinové metody mohou jen tehdy existovat, když ego dojde k bodu, na kterém člověk už nemůže déle setrvávat.

Když je ego tak obtíženo,

že je samota neúnosná,

pak jsou skupinové metody jediným východiskem,

poněvadž člověk může ve skupině své ego ztratit.

Individuální metody mohou být jen tehdy nápomocné, když není ego tak vysoce vyvinuté.

Tehdy může jít člověk do hor

a žít v izolaci.

S jedním mistrem se pracuje obvykle v samotě -

provádíš své meditace, jiní provádějí také své.

Nepracuje se nikdy dohromady.

Hindové v Indii nežili nikdy společně ve skupinách.²⁵⁴⁾

Společné modlitby přišly do Indie s mohamedány.

Hindové se modlí vždy osamoceně.

I do chrámu chodí sami.
Je to vztah mezi já a ty:
Já a můj Bůh.
To je možné jen tehdy,
pokud nebylo ego umožněno, aby bylo tak velké,
že se stane neúnosné.
To není v Indii nikdy požadováno.
Jsme od začátku proti pěstování ega.
V Indii zůstává ego neurčité a rozmazané.
Roste, ale člověk zůstává pokořený,
není egoistou v pravém slova smyslu.
Není výjimečným vrcholem - je plochou rovinou.
Člověk je egoistou, protože každý takový musí být,
ale není absolutním egoistou
Indové si stále myslí, že není správné být takovým egoistou
a stále znova opouštějí vrchol.
Indy lze v určitých situacích podněcovat a pohnat jejich ega
do krajnosti,
ale ve skutečnosti to není vrchol,
nýbrž rovina.

(Ad 254 - Pravý opak je pravda. Škoda, že si toho Bhagwan nevšiml, že i dnes v Indii tu a tam dožívají opravdové komuny, v nichž je všechn majetek společný a v nichž se rozděluje podle potřeb a pracuje podle možností, tak jak si to představoval svatý Petr, když zakládal křesťanské komuny. Bhagwan má patrně na mysli vrchol duchovního snažení, který se v Indii dosahuje individuálně dnes i v minulosti. O důvodech jsme si už řekli.)

Indické ego je dobře přirovnatelné ke vzteklosti -
když tě někdo podněcuje, stáváš se vzteklým.
Na Západě se stalo ego trvalým zřízením.
Je jako pevná substance
a nevynořuje se příležitostně jako při hněvu,
člověk zde nemusí ego podněcovat -
je jako dech trvalým, stálým jevem.

U takového ega může být skupina velmi prospěšná.
Člověk může dát své ego lehčeji stranou,
když pracuje se skupinou a splývá s ní.
To neplatí jen pro náboženství,
ale i pro politiku.

Je to typický jev,

který se může přihodit jen na Západě.

Například fašismus

mohl vzniknout jen v Německu,
protože Německo bylo nejegoističtější
ze všech zemí na Západě.

Nic na světě není srovnatelné s německým egem.

Jen proto bylo možné,
že se našel vůdce jako Hitler.

Lidé byli právě takovými egoisty,
že nezbytně potřebovali sjednocení.²⁵⁵⁾

*(Ad 255 - Byl jsem asi takovým výplodem západní civilizace už
ve svých patnácti letech, když jsem si zamluvil, že budu tím a tím a ne
jiným. Byl jsem ve svém sobectví dokonale sjednocen. A toto sobectví
vyvanulo za cenu sebevzdání. Tento proces trval téměř dva roky, do
těch sedmnácti let a končil prvním osvícením (extází). Ani vrcholné
sobectví není tedy vždycky tím nejhorším východiskem. Tak nás,
západní lidi, kolem roku 1900 hodnotil Vivekananda a předvídal z toho
důvodu velký duchovní vzestup na Západě, až si odbudeme své.*

*S výroky o Hitlerovi mohu souhlasit jen z malé části, protože Hitler
věděl, co chce a dokázal to také velmi jasně vysvětlit.*

30. 8. 1981)

Na nacistických manifestacích,
kde statisíce pochodují,
může člověk sám na sebe zapomenout,
může se ztratit.

Nemusí zde být sám, neexistuje jako jedinec.

Stává se pochodem, hudební kapelou,
stává se zvukem trumpet.

A Hitler je zde, hm? -

Osobnost hypnotické přitažlivosti,

Davy obklopují jediného jako dmoucí se moře
a člověk je jen vlnou v oceánu.

Tehdy se cítí dobře, osvěžen, šťasten.

Zapomíná na své starosti, na svou bídu,
na svou samotu a na své odcizení.

Již není sám,

obrovská masa je s tebou a ty jsi s ní.

Tvá individuálnost, vlastní starosti z tebe padají
a náhle je zde nějaké uvolnění -
cítíš se lehčeji, jako bys mohl létat.

Hitlerův úspěch nespočíval
v nějaké zvláštní významné filosofii.
Jeho světový názor byl absurdní,
dětský a plný nezralosti.
Jeho úspěch netkvěl ani v tom,
že by byl Němce přesvědčil, že měl pravdu.
V tom to nebylo.
Je totiž velmi těžké Němce o něčem přesvědčit,
je to vůbec jedna z nejtěžších věcí.
Němci jsou logiky, velmi racionalističtí,
s přímočarým rozumem.
Je v každém směru těžké je přesvědčit
a bylo nemožné, aby se dali
od samotného Hitlera přesvědčit.

A Hitler se o to ani nikdy nepokoušel.
Stvořil hypnotické masové hnutí,
které Němce přesvědčilo.
Co řekl Hitler nehrálo roli,
šlo o pocit, že skupina,
masa zasahovala.

Byl to tak osvobozující zážitek,
že se zdálo být důležité tohoto muže následovat -
zcela lhostejné, co říkal a dělal.
Správně nebo falešně, logicky nebo nelogicky
či idiotsky -
bylo dobré a správné následovat ho.....
Chtěli se ztratit v mase,
v ní se pozdvihovat, byli nasyceni sami sebou.
Z tohoto základu mohl vzniknout fašismus, nacismus
a všechny možné druhy šílených skupin na Západě.

Na Východě jej mohli následovat jen Japonci.
Japonsko je protějškem Německa na Východě.
Západní země Východu.
Zde panuje stejná základní podmínka
a proto se mohlo spojit Japonsko s Hitlerovým šílenstvím.

Totéž se děje i v jiných oblastech:
v psychologii a v náboženství.
Skupinové meditace mají silnou přitažlivou sílu
a ještě dlouho takovými zůstanou.

Na Východě žili lidé přespříliš v obcích
a odcházejí do Himalájí,
když se chtějí stát náboženskými.
Společnost, která je obklopuje, je velmi silná,
nemají dost sami sebe,
ale naopak společnosti. To je rozdíl.

Žili tak dlouho oddaně společnosti,
že již vůbec nepociťují svobodu.
Kdo chce být volný a vrátit se ke klidu,
odchází do Himalájí.

Na Západě hledá člověk společnost
a na Východě ji opouští,
když se stává zbožným.
Proto jsou individuální metody
pro jedince v Indii
a skupinové metody se hodí pro Západ.

A jaká je tedy má metoda?
Spojil jsem obojí.
V prvním stupni dynamické meditace
je člověk částí skupiny:
v konečném stadiu zmizí skupina
a člověk je sám.

Dělám to z jednoho určitého důvodu:
Východ a Západ jsou den ze dne irelevantní.
Východ se orientuje na Západ,
a Západ se rozhlíží po Východě.
Na konci tohoto století
nebude již Východu a Západu -
jen jeden svět.

Toto geografické rozdělení existuje již dost dlouho
a nemůže se již déle udržet.
Technologie je připravena je zrušit.
Vlastně již žádné rozdělení není,
jen ještě existuje v myšlení lidí
prostřednictvím zvyků našeho rozumového pojetí.

Ale ve skutečnosti již není.
Než pomine toto století,
nebude již žádný Východ a Západ -

jenom jeden svět.
A pro ty, kteří vidí, se to již stalo.

Potřebujeme syntézu -
ve skupině i individuu.
Na počátku se pracuje ve skupině;
a na konci dokonale osamoceně.

Začnete ve společnosti,
abyste na konci přišli sami k sobě.
Neutíkejte před společností.
Žijte v tomto světě, aniž byste mu patřili.
Mějte vztahy, ale přesto zůstaňte sami.
Milujte a meditujte.
Meditujte a milujte.

Co přichází nejdříve a co následuje,
není důležité.
Meditujte a milujte, jste-li muži.
Milujte a meditujte, když jste ženami -
ale nerozhodujte se pro jedno proti druhému.
Láska a meditace jsou mojí devisou.

Patnácté ráno - 24. května 1974

Bhagwane,

minulý týden jsi nám řekl,
že se nemáme starat o druhé lidi.

Ale většina z nás má přátele
a příbuzné na Západě,
s nimiž bychom se chtěli podílet o to,
co jsme zde našli.

Co máme říkat o sanjasinech,
co máme říkat o tobě?
Jak lze nejasné objasnit?

Jsou věci, které nemohou být vyřčeny,
nelze je slovně sdělit.

Ale existuje jedna cesta, jak je sdělit -
prostřednictvím vašeho bytí.

Jste-li sanjasinem,
hovoří celé vaše bytí nesdělitelné.
Váš celý životní styl vypráví příhody,
které nemohou být vysloveny žádnou osnovou.

Řeč je neschopná sdělit něco živoucího,
může předávat jen mrtvé věci.
Člověk může něco říci o sanjasinech,
ale není to v takovém případě pravda.
Jak lze někde něco takového říci?
Sanjasinství je vnitřní rozkvět,
vnitřní svoboda,
vnitřní extáze, požehnání.

Člověk je může sdělit jen prostřednictvím
celého svého bytí,
svým celým bytím -
jak sedí, jak vypadá,
očima, tělem
každým dechem -
jak se chová.....
Klid, který tě obklopuje,
ustavičná svatost, kterou kolem sebe rozšiřuješ -
tvé chvění to říká
a jen ono samotné.

Bud'te sanjasiny,
je to jen jediná možnost.
A co to je?
Je to osvobození od rozumu.

Je však těžké porozumět, co je sanjasinství pro toho,
kdo neporozumí, co je rozum.
Rozum je nashromážděná minulost.
Vše co jsme se dověděli a naučili,
vše, co jsme prožili,
je uloženo v mysli.
Veškerá nahromaděná minulost tvoří rozum.
A proto je rozum stále mrtvý.²⁵⁶⁾

(Ad 256 - Ne proto a ne tak. Bhagwan je příliš zaujat myšlenkou na důležitost přítomnosti, a z toho vyplývá, že často bagatelizuje něco, co hraje daleko větší roli než předpokládá. Kdyby se dalo jednou formulkou všechno vyřešit, to by bylo velmi pohodlné. Ale ono tomu tak není. Snad nejvíce chyb se v tomto smyslu dopustili křesťané, když chybně pochopili poslání Ježíše Krista a pak s mečem v ruce převraceli pohany na víru.

Rozum je nedílnou součástí milion let trvajícího rozvoje života na této planetě. Kdyby se byl vývoj nedostal až k rozumu, nebyli bychom lidmi.

Potírat rozum má jen tehdy smysl, když on chce mluvit do něčeho, v čem už dohrál roli. Měli bychom si být přesně vědomi toho, kam jej smíme a máme pustit a kam ne, chceme-li, aby nám nepřekážel v hledání svobody a byl nám přitom dobrým pomocníkem. V rozumu je minulost živá a použitelná, bez rozumu je mrtvá. Podobně je tomu s budoucností.)

Patří minulosti.

Rozum je mrtvý stále, nikdy nežije.

Všechno mrtvé a zemřelé je částí rozumu.

Je jako prach, který usedá na pocestného.

Jsi zde a nyní,

ale rozum je stále v minulosti.

Je to stín, který tě doprovází.

Být sanjasinem znamená

osvobodit se z minulosti,

žít v daném okamžiku -

člověk již nevěle v hlavě břemeno minulosti.

Žijte od okamžiku k okamžiku.

Ponechejte minulost minulosti,

jako by nikdy nebyla,

jako byste se měli každým okamžikem znova narodit.

A buďte každým okamžikem čerství a mladí.

Odložte minulost.

Nesbírejte žádný prach.

Když člověk nesetřásá prach,

stává se každým dnem otupělejším.

Vědomí se zakrývá

a vaše zrcadlení života

není již schopné něco věrně zobrazovat.

Čím déle žije člověk s minulostí,
tím tlustší je nános prachu.
Zrcadlo vašeho vědomí již neodráží paprsky
a tak se stáváte stále necitlivějšími.
To se s vámi přihodilo.

Sanjasinství je průlom -
vidět a chápat minulost,
že je nesmyslné ji sebou vláčet,
neboť již neexistuje.
Chápat, že toto břemeno musí být odhozeno.

Jsi zde a nyní
zde v tomto okamžiku
v plnosti přítomnosti.

Sanjasinství znamená žít bez času
nikoliv být ovlivňován minulostí
a být poháněn myšlenkami na budoucnost.
Žádné břemeno minulosti,
žádné přání do budoucnosti.
Sanjasinství je bez cíle, bezděčný život.

A ten, kdo říká, že sanjasinství znamená dosáhnout Boha,
mluví nesmysl.
Sanjasinství znamená nic nedosahovat.
Sanjasinství je:
žít tak, jako by člověk všechno dosáhl.
Bez přání, bez zvědavosti.
Je úplně stejné, zda člověk žádá moc, bohatství, prestiž -
nebo Mokša, Osvícenost, Boha.
Není v tom rozdíl,
neboť podstatný mechanismus zůstává stejný -
člověk si něco přeje a žádá.

S každým přáním je ve hře užívána budoucnost -
a budoucnost není ničím jiným,
než projekcí minulosti.
Budoucnost není nic jiného,
než známé v přetvořené formě.
Není nikdy neznámá.
Jak si může člověk přát neznámé?
Jak může něco požadovat, co ještě vůbec nezná?

Bůh nemůže být požadován
a je-li něco požadováno,
pak to nemůže být Bůh.
Musí to být něco jiného,
neboť Bůh je neznámý, nezažitelný.
Člověk si může přát sex,
může si přát moc,
vyplnění přání ega -
poněvadž je poznal.
Zná tyto věci již mnoho, mnoho životů.

Ale jak můžete Boha a lásku a extázi požadovat?
Nikdy jste je nezažili -
a tak je přání po nich nemožné.

Proto říkají všechna svatá písma,
všichni osvícení:
Bůh se ti zjeví jen tehdy, budeš-li dokonale bez přání.
Osvícení přijde k tobě, ne ty k osvícení.
Nemůžeš se odevzdat, neboť se neznáš.
Nirvana nastane, jsi-li volný, prost jakékoliv žádosti.
Sanjasinství znamená být bez přání
a bez přání být, znamená:
žít v Nyní.

Musíte mít na paměti, že Nyní není částí času -
Není je na druhé straně než čas.
Čas vznikl jen prostřednictvím myšlenek
na minulost a budoucnost.²⁵⁷⁾
Nyní, tento moment není částí času.
Tento nynější okamžik nelze ukázat na tvých hodinkách.
Hodiny se pohybují neustále do budoucnosti.
Nejsou Zde a nyní nikdy.
Ručička přeskakuje od minulé sekundy
k budoucí sekundě.

(Ad 257 - Doufám, že jde jen o chabé vyjadřování. Čas existoval a běžel, když člověk ještě vůbec neexistoval a tedy ani nemyslel. Důkazem toho je nám stavba vesmíru, jejíž stáří už dovedeme odhadnout.)

Když člověk pozoruje právě své hodinky,
může zjistit, že neběží nepřetržitě,
nýbrž přeskakují.

Minutová ručička nevypadá jakoby poskakovala,
poněvadž její skok se uskutečňuje velmi pomalu, ale u vteřinové ručičky
je pozorovatelný: Skáče od minulosti k budoucnosti
a není nikdy Zde a Nyní.

Právě tak si počíná rozum.
Hodiny jsou zástupcem rozumu -
nejsou také nikdy Zde.
V momentu, kdy člověk myslí, že je Zde,
již popošel.
A onen okamžik se stal minulostí.

Rozum přeskakuje, právě tak jako hodinová ručička,
od minulosti k budoucnosti.

Nyní je na opačné straně než čas,
je bezčasové -
lze ho nazývat věčným.
Člověk se nikdy nevzdaluje od Nyní,
je neustále Zde.
Člověk nikdy nevchází a nevychází.

Je stále Zde.

Když můžete žít tak,
že vaše celé bytí je stále v nyní,
jste Sanjasinem.

V Nyní a Zde je člověk bez přání,
nemáte přání ani po Bohu.
Když toužíte po Bohu,
stává se vám předmětem potřeby.
Pak se musíte nechat vykořisťovat kněžími,
neboť oni nabízejí toto zboží na prodej.
Pak člověk užívá chrámy,
mešity a kostely,
které jsou obchodními centry,
kde se toto zboží prodává.

Sanjasin
nemá nic společného s chrámy a kostely,
neboť Bůh není zboží.

Co se děje, když je člověk bez přání?

Znamená to, že se buď sám potlačil a usmrtil,
nebo že usmrtil svá přání.
Tomuto bodu je třeba zcela jasně rozumět,
poněvadž takové věci se vyskytují.
Svatá písma a ti, kdo se to dověděli,
říkají, že postihneš Božské,
když jsi bez přání.....
Tehdy se skrčí rozum ke skoku
a chytí tento stav bez přání jako kočka myš -
a řekne:
No, dobře, když je Bůh dosahován stavem bez přání,
přeji si, abych byl bez přání!
To je přirozeně nové přání.....
Hm?
Pokoušíš se být bez přání
a děláš z toho záležitost,
která má být někdy v budoucnosti dosažena.
A právě tím se člověk mívá cíle.

Co se má tedy dělat?
Člověk může v sobě usmrtit přání
a věřit, že je již nemá.
Ale stav bez přání není smrtí přání.
Když jsou přání mrtvá, jsi i ty mrtvý.
To je velmi jemné a těžké k pochopení -
když zde již není přání,
když člověk všechna přání usmrtil,
je sám také mrtev.

Tímto způsobem se nedosahuje stavu bez přání.
Stav bez přání není smrtí přání -
nýbrž jeho přetransformováním.

Jsou dva druhy přání:
Normální druh přání se orientuje na budoucnost,
jiným druhem je zůstat Zde a Nyní
se svou prací silou a využít okamžiku.
Druhý způsob je bez přání,
poněvadž budoucnost není ve hře.

Člověk bez přání není mrtev.
Je živější než vy všichni dohromady,
neboť jeho prací síla je koncentrována na Zde a Nyní.

Neumíte si představit,
jak intenzivně šťastně jí -
docela obyčejné jídlo, možná jen chléb s máslem.....
Jeho celé bytí je přítom, když jí.
Nehází jednoduše stravu do sebe.
Člověk, který žije v budoucnosti, nemůže klidně jíst.
Hází do sebe jídlo, aniž by při něm skutečně byl,
poněvadž jsou jeho myšlenky zaměstnány budoucností.
Žije a existuje ve své žádostivosti,
nemůže dobře a s chutí jíst -
jen přemýšlí o tom, co bude jíst zítra.
Nemůže v tomto okamžiku jíst vědomě,
jen fantazíruje, co a kde by mohl zítra jíst.

Dnešek je prázdný, bez půvabu.
A nešťastnou náhodou je každé dnešní ráno;
a tak člověk zanedbává celý svůj život.

Ačkoliv se svou milovanou spí,
nepociťuje nic a je frustrován -
myslí na jiné ženy, kterých ještě nedosáhl.
A totéž se odehrává stále a stále
s každou ženou, s každým mužem -
neboť spojení je jen Zde a Nyní,
ale rozum žije stále v budoucnosti.

Tak člověk není milujícím ani labužníkem.
Nemůže v klidu užívat
prostého požehnání, které na nás příroda ustavičně vylévá.

Jako na podzim, když listy tiše padají ze stromů,
taková je svatost, která se neustále kolem vylévá -
tak tichá, tak jemná.
Vše je dokonalé.
Všechno je milostí -
ale vy Zde nejste vědomě.

Sanjasin není člověk,
který svá přání usmrtil.
Sanjasin je někdo,
kdo veškerou svou práci sílu obrátil na Zde a nyní.
Žije totálně
a je do všeho svého počínání dokonale ponořen.

Nic nezaostává.

Když jí, stává se potravou, nerozpolcuje se.
Když jde, stává se chůzí, nestojí někde vzadu -
Když s někým spí, stává se láskou.

Buddha řekl -
a jen málokterí rozuměli, co mínil -
když jdeš, je to jen chůze,
ne chodec;
když mluvíš, existuje jen mluvení,
ne mluvčí;
když posloucháš, existuje jen naslouchání,
ne posluchač;
když pozoruješ, je jen pozorování,
nikoliv pozorovatel.

Jednání je tak totální,
že jednající splývá s jednáním.
Není nikoho, kdo by stál v pozadí -
žádné rozdělení.
Člověk se plně odevzdal
a splynul s jednáním.
To je potom čistý užitek.
To je ono, čím je sanjasin.

Není tedy sanjasin člověkem bez přání,
člověkem, který svá přání usmrtil.
Je člověkem, jehož touha,
jehož veškerá energie je obrácena na přítomný okamžik.
Neobrací se již na budoucnost. -
Obrací se k tomuto nynějšímu okamžiku.
Jeho přání se soustředí na Zde a Nyní.

Stal se celým světem
nic nepatří budoucnosti,
všechno v něm teče zpátky.
Budoucnost skutečně neexistuje.
Je jenom ve vašich představách.
Když jsou přání vysílána do budoucnosti,
je to jako když řeka teče do pouště,
zanese se pískem a nikdy nedosáhne oceánu.

Když řeka dosáhne moře,
prožívá dokonalý orgasmus -
tanec, opojení, požehnání.
To neprožívá, vtéká-li do pouště;
vypařuje se, hyne žízní a zanáší se pískem
a neprožívá sjednocení se stvořením.

Když jsou přání vysílána do budoucnosti,
vtéká řeka přání do pouště.
Budoucnost není nikdy k dispozici,
existuje stále jen přítomnost.
Budoucnost je smyšlenkou rozumu -
je falešná, je snem.

Sanjasin žije ve skutečnosti,
nikoliv ve snu.
Užívá skutečnosti.
Nezapomeňte na to nikdy.
Říkám stále znova a znova:
Sanjasin není někdo, kdo je proti životu.
Je opravdu pro život.
A není také někým,
kdo svá přání a svůj život usmrtil
a stal se poloviční mrtvolou -
je životem v jeho plnosti,
mocným pramenem živosti.

Jaký je rozdíl?
Toto je nyní velmi jemné, a co se stalo?

Člověk má hlad a začne přemýšlet o jídle.
Myslí -
ale nevychutná nikdy hlad ve své úplnosti.....
Má to svou krásu a půvab.
Člověk, který již nemůže pociťovat hlad
je právě tak dobrý jako mrtvý.
Hlad je v přítomnosti, zde -
ale člověk myslí na jídlo v budoucnosti;
a když je zde jídlo,
myslí na jiná jídla, která chce jíst zítra.

Sanjasin žije v přítomnosti
a užívá hladu, když je hladov.

Je tak hladový, že se sám stává hladem.
Každá buňka jeho těla čeká na jídlo,
tak jako země na déšť,
když celé týdny nepršelo.
Každý pór je pozváním, očekáváním, modlitbou.
Celé tělo čekající, zvoucí -
využívající hladu.

A pak je zde potrava
a on ji užije;
a obrovské osvobození zaplní celé jeho bytí
a rozšíří se do těla, ducha a duše.
A užívá této spokojenosti.

Jednou se kdosi zeptal mistra Zenu:
Co je meditace?
Mistr odpověděl:
Když mám hlad, jsem hladový.
Když jsem unaven, usnu.

Muž to nemohl pochopit a řekl:
Chtěl jsem se dovědět něco o meditaci,
ne o tobě.
Mistr řekl:
Ale to je všechno, co o meditaci víme -
když mám hlad, jsem hladový.
Nejsem přitom rozdělen.
Když jím, jím;
a když jsem unaven, jdu spát.

Je zde někdo, kdo se životem nebojuje,
kdo nevykonává opak -
jen odevzdání, proud,
bílý mrak.....

Sanjasin je bílý mrak,
který pluje na modrém nebi -
a využívá každého momentu, aby patřil Bohu;
vsává užitečné požehnání, jež mu je darováno.

Je to možné!
Mnozí to prožili
i vám se to může přihodit. -
Je třeba jen hlubokého vhledu.

Pak se již nehromadí karma,
není vůbec nic shromažďováno.
Člověk jí, miluje, dělá všechno -
ale tak totálně, že přitom není já,²⁵⁹⁾
které by chtělo nějakou připomínkou shromažďovat.

Již nikdy neřekne: To a to jsem udělal.
Jak by to mohl říci?
Když došlo k činu, nebyl jako jednající ego. -
Kdo může potom říci: To a to jsem udělal?

Zeptáte se sanjasina:
Měl jsi hlad a snědl jsi své jídlo?
A on odpovídá:
Neměl jsem hlad a nejedl jsem.
Hlad byl zde a hlad si vzal potravu.²⁶⁰⁾
Nebyl to čin, který bych vykonal.
Nebyl jsem zde.

Když zde nejsi,
když zde není činitel,
jak by se mohla potom karma tvořit?

Je to ono, co Krišna řekl Ardžunovi:
Ponechej, ať všechna tvá jednání se dějí sama sebou,
čiň to, co situace požaduje
a zapomeň na činitele, zapomeň na jednajícího.
Nepřemýšlej, jsem ten, který to či ono činí. -
Mysli raději: Je to Bůh, který to činí mým prostřednictvím.

To je jen jiný způsob, řešící totéž:
Bůh pracuje mnou.
Jsem jenom nástrojem -
Indové to nazývají Nimitra.²⁶¹⁾
Jsem jenom plynutí
uvnitř duté, prázdné, nic substantního.
Jsem bambusovou flétnou,
kterou Bůh zpívá
stále nové písně s novými melodiemi.

Sanjasin je bambusová flétna, průchod.
Není zde.
Mnoho se děje jeho prostřednictvím i kolem něho,
ale on není jednajícím já.

Staňte se sanjasiny, je to skutečně kouzelné!

Musí vás napadnout, abyste se dělili.
Láska chce neustále dávat a sdílet se.
Jste Zde -
a vaše matka čeká doma,
vaše ženy a muži, vaše děti.....

Až se vrátíte,
neberte nic zřejmého sebou -
žádné dárky, žádné suvenýry z této země -
přineste něco neviditelného sebou.
tímto neviditelným nelze hovořit.
Není žádné filosofie.
Nedávám vám žádný světový názor, žádnou ideologii -
dávám vám jinou životní moudrost,
nový způsob, jak být.

Když budou klást přímé otázky, je těžké odpovědět -
nepokoušejte se zpočátku raději o nic, to nevede k ničemu -
pravděpodobně vzniknou jen nové problémy.
Buďte otevření ke svým příbuzným a přátelům tak,
aby se mohli s vámi podílet.
Neurážejte se, buďte s nimi.
Smějte se, užívejte, jezte, meditujte
a ponechtejte druhé, aby se podíleli na vašem bytí,
na novém způsobu života, který vám byl darován.
Vaše pouhá přítomnost, váš smích, užitečné bytí je nakažlivé.

Ale potřebujete svůj čas -
a nebude to lehké, nýbrž velmi těžké.
Proto buďte připraveni, dříve než odjedete.
Buďte připraveni na sdílení.

Přátelé vás nebudou moc vždy pochopit.
Na začátku se nelze vyvarovat neshodám.
Mohou všemu špatně rozumět,
poněvadž ještě nikdy o těchto věcech nepřemýšleli.
Pro ně je to něco zcela neznámého
a rozum nemá žádnou oporu,
žádné kategorie, do nichž by se mohl včlenit
a proto je šokován a otřesen.

Rozum je vždycky rád,

když může něco zařídit -
Říká: To je tak a tak a odloží to,
přilepí to na štítek a vloží do zásuvky.
Rozum má vždycky radost,
když může něco analyzovat -
rozložit, rozdělit, když se může podívat
dovnitř a něco ukončit.

Sanjasinství nemůže nic kategorizovat.
Nehodí se do žádné přihrádky.
Je jednou z tak úplně jiné kvality bytí,
že pro ně není žádného zařazení.

Sanjasinství nelze analyzovat,
nelze je rozložit do zlomků -
neboť není žádný mechanismem.
Člověk je nemůže porušit, pozorovat části
a znovu je seskupovat.
Ne, je jedinou organickou jednotou.
Když je člověk analyzuje, již zde není -
a je nemožné, znovu je skládat.

Sanjasinství je živoucí síla,
organická, jako květina.
Analyzujte květinu -
rozřežte každý lístek květu a pozorujte je pod mikroskopem,
radujte se, že jste pronikli do tajemství,
a pak se pokuste seskupit květinu znovu.....
Květina však zanikla.
Lístky květů zvadly
a nikdy je nemůžete opět spojit, jak byly.
Nebyl to mechanismus, nýbrž organická jednota.

Sanjasinství je květem -
rozkvětem lidského vědomí.

Strom se honosí květy a ukazuje jimi,
že již brzy dosáhne svého naplnění.
Dříve nebo později z nich vzniknou plody.
Květy jsou znamením,
že je strom připraven, aby nesl ovoce.
Strom je zralý, dosáhl naplnění.
Květy jsou výrazem nadšení,
dříve než strom ponese ovoce -

a plody jsou naplněním.
Tehdy dosahuje strom nejvyššího bodu
a došel crescendo svého bytí.
Kvetoucí strom je šťasten a nadšen:
Jeho bytí Zde mělo smysl, ponese ovoce.

Sanjasinství je rozkvět a osvětlení, ovoce.
Sanjasinství znamená, že tvůj vnitřní strom
došel nyní k bodu,
kdy nastane skok, exploze.
Dříve než se tak stane, užijte veškeré bytí plnými doušky.

Dosáhl jsi naplnění,
nebylo to marné.

Mnoho, mnoho životů jsi čekal
a nyní se to stalo.
Nekonečně dlouhé čekání, nekonečně mnoho trpělivosti.....
Ale mělo to smysl.
Nyní jsi jej dosáhl, přišel jsi:
Celé bytí rozkvétá.

Hindové zvolili červenou, oranžovou a okrovou barvu
jako barvu sanjasinství,
poněvadž většina květů je červená.
Zelená je strom, červený je květ.
Tvé bytí rozkvetlo,
brzy přijde i ovoce
a z něho opět nová semena.
Vyjdi s tímto rozkvětem do světa.

Je dobré,
že myslíte na to, jak se se svou láskou podělit.
Sebe se ptáte, jak byste poznané mohli sdělit.....
To je dobré a správné.
Je milé myslet na to,
jak může člověk něco tak krásného předávat.....
Člověk však může jen tehdy dávat,
když jemu samotnému se totéž přihodilo.
Když jste mě jen prostě poslouchali
a o rozkvětu přemýšleli,
a sami jste nerozkvetli,
nemůžete bohužel nic sdělit.

Má samotná slova
nemohou být pro vás pravými květinami.
Slova nejsou skutečností,
jsou jen umělými květinami.
Můžete je sebou vléci a dát je svým přátelům,
ale nevoní a nevyjadřují,
co jsem vám řekl.
Nezprostředkovávají vůbec nic
a netvoří se pravá komunikace.

Proto buďte meditativní,
když chcete sdělovat sanjasinství a meditaci
a nořte se stále víc a více do této životní moudrosti.
Buďte bez přání -
a užívejte přesto každého přání, když vystoupí.
Když se něco vyplní, radujte se,
přijměte to jako dárek, jako milost -
ale nikdy nic nepožadujte, nežádejte,
neplánujte splnění vašich přání v myšlenkách.
Nežijte v myšlenkách,
nýbrž v úplnosti, totalitě.

Myšlení je zkorumpovaná síla.
Ničí všechno a ničí absolutně.
Myšlení je úskočné - lest sama.
Čím víc člověk myslí, tím lstivějším se stává,
a pokládá to za inteligenci.
To je dokonale falešné.

Kde je intelligence, stává se myšlení zbytečné.
Být inteligentní plně dostačuje,
člověk nepotřebuje myslet.
Potřebujete myšlenky, protože nejste inteligentní.
Inteligentní člověk je každým okamžikem vnímavý
a nežije z minulosti.
Nemusí přemýšlet o tom,
co má v příštím okamžiku udělat,
neboť když onen příští okamžik přijde,
postará se jeho intelligence o přiměřené chování.

Zrcadlo nikdy nemyslí:
Co mám dělat, když se přede mne postaví další osoba?

To není zapotřebí.
Zrcadlo je zde -
a bude věčně zrcadlit.

Když je intelligence k dispozici,
nepotřebujete nikdy o příštím problému přemýšlet.
Když k vám přistoupí, máte svou inteligenci
a můžete se na ni spolehnout.
Budete se vhodným způsobem chovat.

Přemýšlíte o věcech, poněvadž nejste inteligentní.
Myšlení je náhražka.
Čím vyšší intelligence, tím méně myšlení -
a když je intelligence dokonalá,
není již myšlení vůbec zapotřebí.

Buddha nikdy nepřemýšlel.
Není mu to zapotřebí.
Přijímá všechno s čím ho život konfrontuje
a odpovídá spontánně.

Přemýšlíte,
protože se nemůžete na svou inteligenci spolehnout.
Musíte plánovat dopředu.

A když daný okamžik přijde,
následujete schéma,
které jste si v minulosti připravili.
Co je to za život?
Žijete z minulosti,
proto děláte tak mnoho zbytečných chyb
a všechno je plané a mrtvé.

Vaše jednání je určováno minulostí,
ale život jde dál,
každý okamžik nově, jako řeka, věčně se měnící.
Všechno se proměňuje neustále
a vy jste někde v minulosti
přestali společně proudit.
Zůstali jste stát se svým schématem.

Sanjasin je jako pták, který letí vzduchem²⁶²⁾ -
nenásleduje nějaké stopy, nějakou vytčenou dráhu.
Není takové dráhy.

Letí od okamžiku k okamžiku,
se svou přítomnou inteligencí -
nikoliv prostřednictvím vzpomínek na minulost.

Podívejte se,
děláme právě opak. -
Všechno plánujeme.
I manžel, který přichází z práce v kanceláři domů,
přemýšlí o tom, jak se má se svou ženou střetnout.
Dělá uvnitř sebe plány a
hovoří sám se sebou.
Umiňuje si, že řekne to a to,
a jakým způsobem vezme její ruku,
jak jí dá dlouhý polibek a co jiného.
Pročpak musí plánovat?
Copak nemiluje?

Když není lásky, musí se plánovat.
Člověk se nemůže sám na sebe spolehnout,
možná, že úplně zapomněl na všechny projevy lásky.....

Když si to předem neumíníš,
může se stát, že přijdeš domů a úplně zapomeneš,
že na tebe žena celý den čekala,
uvařila ti jídlo,
vyprala prádlo.
Čekala a čekala
a stala se netrpělivou.
A teď jsi tady,
ani se na ni nepodíváš.
Sedneš si na svou židli
a začneš číst noviny.
Nebo pustíš rádio či televizor,
jakoby tvoje paní vůbec neexistovala.

Předtím jsi měl strach,
že by ti to nemuselo tak lehce projít,
a tak plánuješ všechno dopředu.
Musíš si sám na to vzpomínat,
jak ses měl vůči své paní chovat.
Co je to za lásku,
která nemůže jednat bez lži?

Je-li zde láska,

nemusí člověk o svém jednání přemýšlet.
Totéž platí pro inteligenci.
Je-li zde intelligence, není třeba přemýšlet.
Myšlení je náhražka.

Myšlení je zchytralost a lest.
Může předvádět iluzi skutečnosti -
to je čistý, nepopsaný list.

Člověk se může usmívat, aniž by se smál.
Hm?
Smích přichází na tvé rty,
ale je jen předstírán,
není ve spojení s tvým bytím.
Netryská z centra tvého bytí,
nepřichází z tvého bytí.
Předstíráš jej,
je jen maskou.
Myšlenky to mohou zařídit -
a tímto způsobem se člověk stává stále falešnějším.
Lest je: tvořit kolem sebe pseudoživot.

Sanjasin je čistý.
Když se směje, přichází smích z jeho bytí.
Když je vztekly, vzteká se také ze svého bytí.
Když miluje, miluje z hloubi svého bytí.
Není lhářem.

Tak chápu skutečně ctnostného člověka,
pravého člověka,
na kterého se lze spolehnout.
Co ukazuje, to také skutečně je.
Nenosí žádnou masku a nepřetvařuje se.
Žije s realitou.

Nezapomeňte,
že tehdy můžete realitu dosáhnout,
jste-li sami reální.

Jste-li falešní,
nemůžete ve skutečnosti žít.
Jste-li falešní,
bude i svět, který vidíte falešný.
Falešné se může spojovat jen s falešným.

Nejste reální,
proto je i svět iluzí, majíou.
Když jste reální, zmizí tento svět a bude
božský a bude reálný.

Je to krásné slovo: mája.
Znamená: to, co bylo odměřeno,
to, co může člověk změřit.
Rozum je rozvažující fakulta.
Rozum nepřestává věci měřit,
zařazovat, analyzovat.
Rozum se pokouší všechno změřit.
Proto Hindové nazývají svět májou -
to, co lze změřit rozumem.

Co je vaše věda?
Není ničím jiným než měřením.
Hindové nazývají vědu Avidya.
Ne věděním, nýbrž anti-věděním,
neboť věda není pravým věděním.

Co je skutečné, reálné, nemůže být změřeno,
je nezměřitelné, nekonečné.
Nemá začátek ani konec.
Skutečnost je nezměřitelná,
jen neskutečnost lze změřit.
S měřením přichází logika, rozum.
S nezměřitelným přestává logika i rozum.
Rozum stvořil tento svět iluzí;
je chytrý, mistr chytrosti!

Nuže, co je sanjasin?
Není potulným rozumem,
naopak, je nevinnost sama -
nevinný jako právě narozené dítě,
bez minulosti, bez představ o budoucnosti.

A toto je tajemstvím:
Umírá v každém okamžiku minulosti.
Co minulo, není.
Minulost odhodil, nevrací se k ní.
Je mrtvým prachem v jeho očích,
který již nemusí sebou vláčet.

Očišťuje se od ní a jeho zrcadlo je stále čisté a jasné.
Nepřestává své bytí, podobné zrcadlu,
zjasňovat.
Toto čištění nazývám meditací.

Mnozí lidé se mě ptají,
kdy konečně budou moci přestat meditoval.
Nebudete těmi, kteří přestávají meditoval.
Meditace odpadne sama sebou -
jednoho dne - když zde nebudeš.
Ale TY se jí nemůžeš vzdát.
Ty musíš být stále očišťován,
poněvadž jsi stále špinavý.
Špína se stále shromažďuje,
je to v přirozenosti života.
Potřebuješ každý okamžik jako očištnou lázeň.

Ale když zde nejsi, je problém vyřešen.
Pak již není nikoho, kdo by mohl být špinavý.
Dosud jste však jednali jako ega
a meditace musí být tedy dál prováděna.
Je to namáhavé zůstat čistými.

Podívejte,
když jste čistí, nic vám nechybí.
Když můžete pozorovat nebe s nezkalenými očima,
stáváte se sami nebem.
Když je zde rozum, začnete rozvažovat a říkáte:
To je krásné nebo není krásné.
Dnes je nebe zamračené, zítra bude možná pěkněji
nebo včera byla obloha mnohem krásnější.....
Všechno zvažujete.

Když jste čistí, bez rozumu,
jen bytím, které pozoruje nebe,
není třeba nic říkat, nic připojovat.
Nebe je zde a vy jste jako nebe -
vnější i vnitřní se spojuje.
Oba prostory se sjednocují a není mezi nimi hranic.
Pozorovatel se stává tím, co pozoruje.

Krišnamurti to říká neustále:
Pozorovatel se stává pozorovaným.

Vnější a vnitřní ztratí své hranice
a stává se jednotou.
Když někdo pozoruje strom čistýma očima -
bez uvažujícího rozumu -
co se děje?
Pak již nejsou dva -
ty a strom.
Nějak vstoupil strom do tebe
a ty do stromu.
Jen tehdy člověk poznává, co je strom.

Pozoruješ hvězdy,
díváš se na řeku,
vidíš proti modrému nebi letět hejno ptáků.....
a hranice mizí,
všechny rozdíly jsou rozřešeny,
všechno rozdělení se ztrácí
a nastává sjednocení.

Přitom se nejedná o jednotu myšlenek,
nejde o jednotu filosofie,
je to úplně jiná jednota -
člověk nepřemýšlí, je jednotou,
člověk najednou ví, že je všechno jednotou.
Neříká ve svém nitru:
To je ta mystická jednota,
níž promlouvají Upanišady a Vědy.
JEST jednotou.

Když máte v hlavě Upanišady a Vědy
nejste čistí - jste úskoční
a zvažování i odměřování pokračuje.
Užíváte rozumu a myšlenek
a činíte si nároky na sjednocení.
Jste chytrí a máte v pozadí myšlenky -
nejste inteligentní.
A můžete být chytrí, jak chcete,
ale zchytralý duch je jen prostředností.
Potřebujete inteligenci!

Nově narozené dítě je inteligentní,
ne chytré.
Pozoruje svět čistýma očima,,
jeho vjemy jsou úplně čisté a nezkalené.

Když říkám, že sanjasinství je čistota,
míním tím, že vaše vjemy jsou čisté
a měly by být osvobozeny od myšlenek.
Musíte vidět a být současně paprskem.
Musíte pozorovat,
ale neměl by stát v pozadí pozorovatel,
který nějak manipuluje.

Taková čistota je možná -
a jen taková čistota
překonává čas a prostor
a je na opačné straně.
Taková čistota dosahuje sama Nejposlednější,
Nejvyšší, úplné svobody.
Staňte se sanjasiny -
čistými, nově zrozenými.
Takovými, kteří se neustále od všeho očišťují
a od okamžiku k okamžiku jdou do neznámého.
Tehdy je možné sdílet, co člověk má a čím je.

Ale celý výchovný a podmiňující proces
v lidské společnosti působí právě opačně.
Lidé vás přesvědčují, abyste chytračili,
vynášeli trumfy.
Přesvědčují váš rozum,
jak se stanete dokonalým strojem
čistotě se neučí.

Výchovný systém z vás dělá stále více automaty,
poněvadž jste výkonnější,
když jednáte automaticky.
Když se učíte jezdit autem, je začátek těžký.
Obtíž není v jízdě nebo v autě
nebo někde jinde.
Obtíž je ve vás,
protože musíte být pozorní.
Na začátku musíte být velmi pozorní,
neboť je nebezpečné jet,
musíte dávat pozor na provoz,
na chodce, na řízení,
na spojku, na přehazování rychlostí,
na všechno.
Musíte dávat pozor současně na mnoho věcí;
takže rozum je nucen,

zřící se svého rutinovaného vnitřního monologu.
Člověk musí být bdělý,
to je ono, co nám dělá potíže.
Později jednáte zcela automaticky -
vykonáváte jednoduše všechny úkony rukou
i nohou zcela samovolně.
Člověk a automobil
se stali jedním jediným mechanismem -
a rozum může pokračovat ve svém vnitřním monologu.

Pak je vše bez problémů,
není třeba vašeho rozumu.
Tak chápu automatismus.
Nyní funguje vaše tělo jako mechanismus,
a vy budete potřební jen ve výjimečných situacích.
Jen když nastane nehoda, musíte být najednou vědomými,
a myslící proces přijde donucením do klidného stavu.

Nastane nečekaný šok,
celý tělesný organismus se začne chvět
a vy musíte být přítomni, musíte dávat pozor.
Ale to se stává jen zřídkakdy.
Běžně může člověk kouřit, zpívat, mluvit s někým,
poslouchat rádio nebo pokračovat v samomluvě.

Člověk zde nemusí být,
jedná automaticky, je výkonnější.
Když musíte dávat nepřetržitě pozor,
nemůžete být výjimečně výkonní,
pracovat rychle a rozvázně,
protože právě nevíte,
jak můžete zůstat pozorní.

Protože lidé neumí být pozorní,
žijí svůj život nevědomě.
Společnost učí jednomu triku -
a tím je připustit každé automatické jednání.

To je všechno, čemu se člověk ve škole naučí.
Mluvení, matematika - vše se stává automatické a vy můžete všechny
příležitosti mechanicky odložit,
aniž byste si museli dělat starosti.

Když říkám, že musíte být čistí,

znamená to hluboce jdoucí vyproštění z automatismu.
Znamená to, že všechno činíte vědomě.
Když řídíte auto, pak řídíte a stáváte se jízdou.

Nedělejte nic nadto,
nepokračujte ve své vnitřní řeči,
nýbrž jděte tak hluboko se svou pozorností do činnosti,
že již není řidiče -
jen toliko jízda v plném vědomí.²⁵⁸⁾

*(Ad 258 - A k tomu ještě těžko pochopitelnou myšlenku:
258b - str. 504 po slovech „Mysli raději: Je to Bůh, který to činí mým
prostřednictvím.“*

Bhagwan si nechal tuto vůdčí myšlenku Zen buddhismu nakonec (258, 258b). Pokud se týče vyvrcholení tohoto způsobu jednání, jak je obsažen v myšlence (258b), nemá-li být takové myšlení sebeklamem (autosugescí), je třeba, aby před tím došlo k něčemu, co ve spise Cesta vědomí nazývám obrácením světél. Je zajímavé, jak Ježíš k tomuto obrácení světél vedl své učedníky. Měl je k tomu, aby prováděli takové druhy činnosti, o kterých museli být přesvědčeni, že by je neprovedli svou silou, svou schopností, nýbrž jen mocí boží. Tomu samozřejmě muselo předcházet tak velké sebevzdání učedníků, že opustili všechno své a šli za Ježíšem. Bez této řady uskutečnění nemůže dojít k faktickému „(258b)“. Průchod touto řadou není otázkou času, nýbrž otázkou správného rozhodnutí po zřeknutí se sama sebe. Ani k jedinému efektu takové činnosti by nedošlo bez lidského prvku - nositele. Běda, kdyby se řidič auta vmýšlel do faktu, že Bůh je jediným činitelem. Způsobil by havárii, kdyby za sebou neměl zmíněnou vývojovou řadu. Ukázalo by se, jaké riziko je v tom, dát se poučit o těchto věcech bez příslušného upozornění na místo, kam patří. Náleží tam, kdybych mluvil svou hantýrkou, kde celý automatismus (1) napojenou uvědomělou pozorností vplývá mohutným tokem do automatismu (2) a budí jej k životu.)

Ad 259 - str. 503 po slovech „člověk jí, miluje, dělá všechno - ale tak totálně, že při tom není já.“

Naopak, má-li někdo hlad, chce-li někdo milovat, je při tom jeho já, i když ne tak, aby o sobě mohlo říci „to a to jsem udělal.“ Bhagwan důsledně opomíjí, co i hinduistická tradice důsledně opomíjí, i když neprávem. Je to buď počínání extatika se znásobenou poslušností (u samuraje poslušností vůči nevědomému císaři), nebo počínání člověka, který si to všechno vyčetl, který se tomu prostě chybně od někoho naučil. Považuji proto za vhodné uvést tyto výroky na pravou míru, aspoň osobní zkušeností, o které jsem už jinde referoval, ale kterou

budu opakovat, protože se v ní dovíte, jakým způsobem pak jedná a působí já, když touto zkušeností prošlo.

Když jsem v koncentračním táboře odešel z místa, kde jsem se vzdal svého života (a), zjistil jsem při styku s jinými spoluvězni, že k nim mám najednou zcela jiný poměr než před tím. Na kteréhokoliv jsem upnul svou pozornost (b), tam jsem rozšířil své vědomí sounáležitosti (c). To byla pro mne překvapující zkušenost (d), kterou jsem před tím nikdy nezažil. Není divu, že mou pozornost zaujal spoluvězeň X, který seděl na zemi u stolu, celý se chvěl a ruce držel u svých úst, jako někdo, který právě trpí nějakým bitím. Rázem jsem pocítil účast s jeho utrpením (e), a protože jsem současně vstoupil do jeho myšlenek (f), opravil jsem ve slovní výpovědi k němu učiněné jeho názor na příčiny jeho situace, neboť jsem je náhle znal (g).

Protože jsem vstoupil intenzivním zažíváním přítomnosti (h) jak do jeho minulosti, tak do budoucnosti následků (i), považoval jsem za správné mu o svém poznání říci (j). Jakmile jsem mu prozradil, co o něm vím, uvěřil i mým radám (k), které jsem mu radil využít (l). Označil jsem všechny fáze tehdejší události písmeny, abyste si snáze a bez mezer mohli všechny analyzovat a na nic nezapomněli. Ze všech bodů je patrné, že jsem před sebevzdáním (a) nebyl schopen ničeho takového a po něm lidsky také ne. Před tím jsem nic takového neprovedl a potom jsem vše provedl jen jako nositel té činnosti, nikoliv jako její vykonavatel.

Na počátku takto vypadajících pěti měsíců bylo rozhodnutí odevzdat svůj život, ostatně rozhodnutí vynucené událostmi. O tom už víte všechno ostatní.

Ad 260 - str. 504 po slovech „Hlad byl zde a hlad vzal potravu.“

Sanjasin se neztotožňoval s tím, kdo jedl, nýbrž byl i při jídle ztotožněn se svou věčnou podstatou. Vzpomínáte jistě na výrok svaté Terezie: „Mýma rukama pracuje Kristus, mýma nohama chodí Kristus.“ Ale její já zůstávalo nástrojem.

Ad 261 - str. 504 po slovech „Jsem jenom nástroj. Indové to nazývají Nimitra.

Jen si připomeňte, jakým vývojem musela svatá Terezie projít, smrtí, kterou za ni znovu podstoupil Kristus, než se dostala do nimitra.

Ad 262 - str. 509 po slovech „Sanjasin je jako pták, který letí vzduchem.“

Kdyby se někdo jen vžíval do tohoto stavu sanjasina, byl by jen tím ptákem, ale nebyl sanjasinem, vůbec by nedosahoval jeho úrovně vědomí, která se dá přirovnat letu ptáka.)

Není to lehké být dokonale vědomým.

Proto se různé společnosti ani dál neunavovaly.
Jen ojedinělí jedinci mohou jít tak namáhavou cestou.
Dělejte všechno zcela vědomě -
a váš tělesný automatismus ponenáhlu zmizí
a vy budete zbaveni automatismu.
Tehdy rozkvete čistota.

Děti jsou čisté, nevinné,
poněvadž u nich ještě nic automaticky neprobíhá.
Nenaučili se ještě ničemu, nejsou ještě přizpůsobiví.
Ale dříve nebo později je budeme ohýbat
a budou se muset věcem učit.
Pak se bude jejich rozum stále víc rozšiřovat
a dítě ztrácí sama sebe stále více.
Čím méně bytí, tím více rozumu.
Stanete-li se pouhými automaty,
budete výkonnými, dobrou pracovní silou,
která slouží společnosti,
ale mrtví.

Buďte sociální a pomáhejte společnosti,
ale nebuďte roboty.

Ačkoliv se to již stalo -
zbavte se svého automatismu!
Přinášejte stále více vědomí
do všeho vašeho jednání.²⁶³⁾

*(Ad 263 - rada výtečná: Při všem být celí. To je také jedna z nejlepších
rad Zenu. Ošelín 30. 8. 1981)*

Investujte více vědomí,
neboť všechno se stává automatické,
co se činí nevědomě.
Cesta k automatismu je nevědomá,
v polospánku, podobá se funkci stroje.

Buďte vědomější, stále vědomější
a nečiňte nic automaticky,
nýbrž buďte plně v přítomnosti.
Pak rozkvete vaše čistota.

A tato čistota, nevinnost je to největší,

co se může lidské bytosti přihodit.
Být čistý, znamená být božský.
Ve své čistotě, nevinnosti, Bohové jste.

IJ^{TM}

Závěr komentáře

Měl jsem příležitost na takovém druhu spisů, v nichž je zamíchána pravda s omylem, ukázat, kolik nebezpečí se skrývá za takovým textem.

Text nesnese jednotného měřítka.

Snažil jsem se příliš nápadné odchylky od průměrné úrovně vyrovnat. Při psaní jsem uskutečňoval ještě další úmysly:

Nahradit provizorním textem dlouho chybějící článek M II v řadě M I, M III a M IV a doplnit řadu komentářů k různým svým překladům, především k Zen buddhismu, ze kterého Bhagwan převážně čerpá.

Obsah

První ráno - 10. května 1974

3

Bhagwane, proč se nazývá Tvá cesta Cestou bílého mraku?

Jaký je Tvůj vztah k bílým mrakům?

Je pravda, že musíme nejprve prožít všechny své představy a fantazie, abychom byli skutečně volni, abychom se stali bílými mraky?

Druhé ráno - 11. května 1974

28

Bhagwane, krásný bílý mraku,

jak je možné, že máme takové štěstí, že jsi s námi?

Proč jsi s námi?

Jako všechny mraky jsou i bílé mraky hnány větrem.

Kam pohání nynější bílé mraky?

Jsou nějaké zvláštní možnosti pro náš věk?

Třetí ráno - 12. května 1974

61

Jednou jsi nám vyprávěl pověst o nějakém člověku, který se dožil více než sta let. Jednoho dne na své narozeniny byl otázan, proč je stále tak šťastný. Odpověděl: Každé ráno, když se probouzím, mám na vybranou: být šťastný nebo nešťastný a rozhoduji se - být šťastným.

Jak to přijde, že my se většinou rozhodujeme být nešťastnými? Proč nepozorujeme, že máme možnost výběru?

Slyšíme sice, co říkáš, ale my ze Západu jen jednoduše ukládáme informace do hlavy. Jak můžeme tento projev intelektu překonat? Jakou máme použít techniku a může nám síla vůle pomoci kupředu?

Čtvrté ráno - 13. května 1974

92

Bhagwane, vždy jsi nám říkal, jak je snadné vzdát se svého ega a být v jednotě s bílým mrakem.

Říkáš, že jsme všichni prožili miliony životů a že jsme byli v mnoha životech sjednoceni s Buddhou, Krišnou i Ježíšem - a přesto jsme své ego dosud neodevzdali. Nevzbuzuješ v nás falešné naděje?

S tím, co jsi právě řekl, souvisí úsloví Zenu: Námaha bez námahy, úsilí bez úsilí. Prosím, promluv k nám o něm a jak souvisí s Tvou dynamickou meditací.

Páté ráno - 14. května 1974

129

Bhagwane, řekl jsi, že se lze vzdát ega nyní, v tomto okamžiku.

Je možné vzdávat se ega i postupně, po částech?

Řekl bys nám, prosím, jak můžeme využít pro náš růst sexuální energii, zdá se, že na Západě je sex hlavním projevem zájmu.....

Šesté ráno - 15. května 1974

171

Bhagwane, je známa jedna pověst Zenu o dvou mniších, kteří byli na zpáteční cestě do svého kláštera.

Starší mnich, který šel vpředu přišel k řece. Na břehu stála krásná dívka. Bála se sama přejít přes řeku. Starý mnich odvrátil svůj zrak a rychle přešel řeku. Když byl na druhé straně pohlédl zpět a uviděl ke svému zděšení, že mladší mnich přechází řeku s dívkou na svých bedrech. Vedle sebe pak pokračovali mniši ve svém návratu. Když právě dosáhli brány kláštera, promluvil starší mnich k mladšímu: „To nebylo správné a odporuje to regulím. Mniši se nesmí dotýkat žen!“ Mladší mnich odpověděl: „Já jsem ji zanechal na břehu řeky..... Ty ji ještě stále neseš?“

Bhagwane, mohl bys pohovořit o dvou možnostech, jež máme k dispozici: Máme své pocity potlačovat nebo máme své projevy uvolnit. A dále pohovoř o nezúčastněném pozorování - a o současném úplném zapomenutí na jakékoliv věci.

Sedmé ráno - 16. května 1974

203

Bhagwane, prosím, mohl bys nám něco říci o našich žijících partnerech, našich manželkách, manželech a milovaných.

Zda máme s partnerem dál žít a zda bychom se měli ze svého vztahu vymanit, když je pro nás beznadějný - nebo zcela zanikl. A jsou naše vztahy ovlivněny dřívějším životem?

Osmé ráno - 17. května 1974**240**

Bhagwane, mám pocit, že z mého pohledu ochotně nést všechny těžkosti života mnoho promeškávám.

Tato rezignace je jako jho, působící proti mému úsilí živěji provádět meditaci. Znamená to snad, že jsem své ego předčasně potlačil a že je musím nejprve znovu nalézt. Dříve než je budu skutečně moci ztratit?

Říkal jsi, že člověk potřebuje mnoho energie pro vnitřní alchymii. Prosím, řekni nám něco o energii. Jak ji můžeme zvýšit a jak ji můžeme zadržet. Jakým způsobem ji ztrácíme a jak ji můžeme získat ze zdrojů mimo nás?

Deváté ráno - 18. května 1974**277**

Bhagwane, řekl jsi: Taková příležitost nebyla dána po tisíce a tisíce let, a na druhé straně říkáš: Tento věk je jako každý jiný.

Říkáš: Obětujte se kameni a nastane.....

A pak řekneš, že nic neděláš.

Prosím, osvětli nám, těm, kteří jsou zde u Tebe, i těm, kteří budou později číst Tvá slova, vztah mezi Guruem a žákem poněkud obšírněji.

Desáté ráno - 19. května 1974**304**

Bhagwane, dříve než začneš hovořit, usmíváš se..... Když mluvíš, zmizí Tvůj úsměv a už se dál neusmíváš do konce své promluvy. Můžeš nám k tomu něco říci?

Bhagwane, víš, že v Zenu byl starý zvyk, že musel mnich zůstat u mistra deset let, než mohl sám odejít do světa a rozšiřovat učení.

Je známa jedna historka o mnichovi, který ukončil deset let v klášteře. V jednom deštivém dnu navštívil svého Mistra Nan-ina. Když jej mistr pozdravil, podotkl: „Ty jsi jistě nechal své boty v předsíni. Na kterou stranu deštníku jsi je dal?“ Mnich na moment zaváhal a nepostřehl, že svým zakolísáním nebyl v každé minutě v Zenu.

Říkáš, že život pulsuje - dovnitř a ven, yin a yang. Máme se pokoušet zůstat vědomými v každém okamžiku, nebo můžeme někdy své úsilí opustit?

Jedenácté ráno - 20. května 1974**343**

Bhagwane, když před Tebou sedíme a slyšíme Tvá slova a pociťujeme Tvou blízkost, zdá se být vše uskutečnitelné. Ale když se vrátíme ke všednímu životu, nezdají se nám již záležitosti tak jasné a cítíme se od Tebe odděleni. Říkal jsi nám, že se máme zříkat světa, že máme být meditativní. Kromě toho říkáš, že máme být spontánní a „pominutí“. Jak můžeme obě věci sjednotit, aniž bychom své přátele a rodiny i společnost kolem nás neodsuzovali?

Dvanácté ráno - 21. května 1974**383**

Bhagwane, hovoříš o úplném odevzdání se mistrovi, ale náš rozum nám stále předkládá důkazy, že nemusíme doslovně následovat mistrovy pokyny.

V takových chvílích si říkáme: Náš mistr nemůže ani vědět, že se současná situace zcela změnila, nebo mistr nemá ani ponětí o praktických situacích na Západě. Máme všechno, co mistr říká plně následovat nebo mohou být situace, ve kterých se máme řídit svou vlastní radou?

Když Vakuan uviděl obraz vousatého Bodhidharmy postěžoval si: Proč nemá tento chlap vousy?

Bhagwane, proč nemáš vousy?

Goso řekl: Když člověk potká mistra Zenu, nemůže s ním ani mluvit, ani jej přejít mlčením. Co má tedy dělat? Bhagwane, co máme dělat, když potkáme v zahradě mistra, mistra mistrů.

Třinácté ráno - 22. května**416**

Bhagwane, včera jsi řekl zcela jasně, že musíme doslovně následovat mistra ve všem, co řekne. Ale my se přece nemůžeme s Tebou radit o každé maličkosti. Jak nalezneme správné rozhodnutí, když rozum hledá stále cestu protikladů v kruhu - dobře víme, že člověk roste většinou utrpením.

Bhagwane, máme několik otázek stran ženské energie. Některé ženy říkají, že sice ještě hledají tělesné uspokojení, ale od té doby, co tě potkali, neuspokojuje je již normální běžný člověk. Jiné ženy říkají, že pociťují mnohem více lásky od té doby, co jsou u Tebe. Gurdějev snad řekl, že žena může dosáhnout uspokojení jen prostřednictvím muže. Můžeš nám něco říci o ženské energii?

Čtrnácté ráno 23. května 1974**451**

Bhagwane, říkáš, že každé dítě je božské, ale mé dvě děti byly již od narození značně rozdílné. Jedno je krásné a andělské, druhé se zdálo narušené dříve, než bylo ovlivněno jakoukoliv výchovou. Jak se máme vypořádat s druhým dítětem?

Bhagwane, na Západě jde u většiny způsobů, jimiž se má dosáhnout růstu, o skupinové techniky - jako je Encounter a psychodrama.

Na Východě jsou sice ašramy, kde hledající žijí pohromadě, ale potvrzení se přece jen zdá být na jednotlivcích. Chceš nám něco říci o těchto dvou způsobech?

Patnácté ráno - 24. května 1974**485**

Bhagwane, minulý týden jsi nám řekl, že se nemáme starat o druhé lidi. Ale většina z nás má přátele a příbuzné na Západě, s nimiž bychom se chtěli podílet o to, co jsme zde našli. Co máme říkat o sanjasinech, co máme říkat o Tobě? Jak lze nejasné objasnit?

